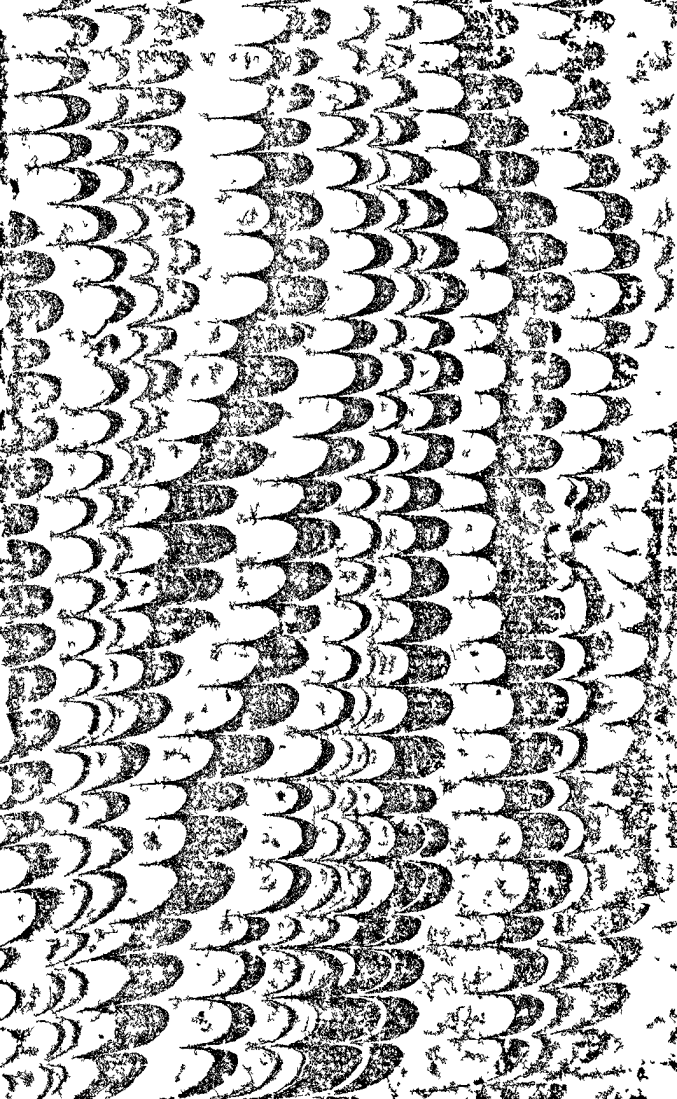

Abbaye
de Stürzelbron.

O

97 - 8

~~H. 5304.~~

· Rés. H. 6569.

Catalogue Aubry 1 8e 1861

Comme tout sera

Dj

H 5304

T O M I P R I M I
EPITOME

COMMENTARIORVM LIN-
guæ Latinæ Stephani Doleti, bre-
uis, eodem quo ipsi autori ui-
sum ordine ubiq; sanctè
obseruato, & iam se-
cundo in lucem
edita.

*Cum indice locupletissimo et di-
ligentissimo.*

B A S I L E A E.
M. D. XXXX.

STEPHANVS

DOLETVS

GVLIELMO BY

DAEO SALV

tem.

D SEPTIMUM, & u
gesimum annum ætate
iam prouecta mea, ube
riora, scio, quàm graui
ora, aut mihi probatiora
ingenij documenta præbui. Orandi
munus subire me ante tempus coëge
runt indignissimæ crudelissimorū
quorundam hominum (quorū iam
nomini parco) contumeliæ. Tu ue
rò nō dubitas, sciuntq; certō omnes,
qui meam lenitatem norunt, si quid
in eos ardentius conscripsi, non fe
rendis iniurijs mihi stomachum, qui
antea hebetabat, præter sententiam
fuisse exacutum. Incalauī fortē impo
tentius, atq; non sine iratioris animi

EPISTOLA

*ahentia laesa
est furor*

(id quod ineptē inimici mihi obijci-
unt) specie, sed quem incenderat læ-
fa, uiolataq; patientia. Quare æquo
animo ferant, qui innocentem igno-
minijs onerarunt, ac perditis, profligatisq; sententijs iugularunt, iusto,
& mihi in calamitate relicto solo sti-
lli, oratoriæq; exercitationis præsi-
dium meum me dolorem ab eis inu-
sum ulcisci contendisse. Satis habed-
ant, crudelitatem in me saturasse su-
am. Mihi quidem satis est, contume-
lijs omnibus dignos, leuiter, molli-
terq; pupugisse, uel titillasse potius.
Omissa est a me iracundia, deferbu-
itq; sensim, qui totus modo ebullie-
bat, orationis nostræ tumor. Ad pri-
stinam me reuocaui lenitatem: sed
tamen diu obtrectatorum maledicta
ægerrimè certè tuli, qui ingenuam
nostram, & liberam, planeq; uiro di-
gnam iniuriæ propulsandæ contem-
tionem, furoris nomine traducebāt.
Animi tam muliebris homines, mu-
lierum numero tametsi ferè semper
habui,

N V N C V P A T O R I A.

habui, nonnunquam, tamen maledictis me affrenatius appetentes comprimere cogitavi. At nunc istorum quiuis, si mihi obstrepere ob nimium stili ardorem perget, id à me responsi ferat, quod apud Comicum à Carino Byrria: Tu si hic sis, aliter sentias. Quàm facile est, deum immortalem, iniuriosè læsum, et accepto luculento uulnere conquerentem, crudelitatemq; hostis, & indignitatem maledicto insectantem, ut nimium iracundum, increpare? Quàm facile, illi furorem, atque animi impotentiam exprobrare? Quod si istiusmodi obrectatorum quenquam similis dolor angat, clamores statim multò maximos edentem, in eiulatus turpiter erumpentem; cœlum, terramq; tragica querimonia, permiscentem uideas. Verùm isti, quoniam tantam modestiæ, & patientiæ laudem aucupantur, stipites per me sint licet, & ut Phryges ictibus, ita iniurijs ferendis nati uiuant, Ego iniuriam (apertè, &

a 5 inge-

EPISTOLA

ingenuè loquor (uix ferre possim,
 uel nullo potius modo ferre. Quid
 enim in iniuriâ animi remissione for-
 dius: quid ab homine alienius? Post
 obductam primî mei uulneris cic-
 tricem, meme paulisper colligens;
 Dialogum in Batauum scriptitato-
 rem scripsi. In quo quod paulum ue-
 ritati concessum est, nimium me ue-
 hementem, nimium acrem, atq; aspe-
 rum uociferatur Erasmicorum disci-
 pulorum grex, garrulitatem (aliud
 omnino nihil) à magistro insigniter
 edoctus. Sed fremant omnes licet, di-
 cam haud dubiè, quod sentio. Sentio
 autem Ciceromastigem Dialogum
 à Desiderio Erasmo Roterodamo
 aut sano, aut sicco nunquam scriptū.
 Me huiusce iudicij causam argumen-
 tis alibi probaui non minimis: pro-
 baturus etiam, si me senex urgebit,
 longè posthac pluribus.

Attamen mi Budæ in Erasmi
 dicacitate, & insatiabili garriendi
 studio, pudoris mei, modestiæque
 existima-

*Ciceromastix Erasmi
 Dialogus.*

N V N C V P A T O R I A.

existimationem amittere quidem nolum : neque id etiam uelim, quod quam scriptis laceffendo, quod petulantis est : aut cum laceffente pertinacius concertando, quod uix modesti habetur, iuuentutis meae florem, uel minimam ætatis partem ridiculè sine fructu consumi. Longè aliter comparata est studiorum meorum ratio : nimirum id spectans, quod doctissimo cuiq; & ingenuè, liberaliterq; educato propositum esse solet, ut, siue literis, & eloquentiæ facultate eximie sit instructus : siue alia aut animi ornamenta, aut rerum potentiam sit nactus, quicquid uel à natura accepit, uel suo ipse labore quæsiuit, id omne ad omnium utilitatem, commodumq; conferat : in nullius damnum, incommodumq; conuertat : ac suis tum artibus, tum fortunis prodesse omnibus semper studeat : obesse nulli unquam conetur. Hinc, qui suos omnes industriæ neruos ad hominum utilitatem (quò nihil magis

E P I S T O L A

secundum naturā esse existimatur) commodāq; contendit, salutaris nomen refert: qui contrā à naturæ bonitate recedit, suisq; quales, quales sunt, uiribus incommoda hominum societati struit, perniciosi nota à nobis iustissimè inuritur. Quorum quò alterum altero est turpius, & reprehensione dignius, eò diligentius, qui naturæ bonitatē sequuntur, rationiq; parent à molestia, & dāno alicui importando mentē, animūq; reuocant ac scelestos conatus oderunt. Quamobrem hanc uitę legem à natura nobis tributam ratus, quò plurimis commendare, consulereq; possem, mihi aliquid aliquando excogitandum duxi: sed non meorum solum, id est, Gallorum, rationem mihi habendam existimaui: uerum omnium generatim, qui linguæ Latinæ cupiditate tenerentur. At uerò non in id sum ea mente ingressus, ut uiris doctis compluribus, qui in linguam Latinam ante me multa & ingeniosè, et

crudiūt

eruditè commentati sunt, laudem in hoc genere præriperem (præripere enim neque possum, neque conor) sed ut quæ ab illis tētata magis sunt, quàm absoluta, ea pleniora, cumulatiora, et ordine commodiori digesta iuuentuti traderem. In quæ etiam posthac commentandi ansam alijs non præcidimus, tantum, qua nos uia ad linguæ Latinae usum pedetentim peruenimus, & qua exercitatione copiam uerborum, dictionisq; splendorem comparari posse spes nobis iniecta est, occultum habere non libuit, relicto omnibus, non præciso cuiquam (quod modò testabar) similia commentandi, & ad sua studia componendi argumento. Atq; adeo cum annos natus sexdecim (quo tempore rex Gallus ad Ticinensem agrum in hostium manus proditione uenit) *Quo tempore* Lutetia Parisiorum positis Grammaticæ rudimentis me primùm Ciceronis lectioni dedi, & Latine loquendi modos attentius obseruans, *pori coepta*
Commentarij.

EPISTOLA

hōs quando exituros, scribebā: scrip-
 tione iuuenili iuuenē me exercebā.
 Creuerunt simul hī cum ætate, & stu-
 diorum meorum progressu, sed mi-
 hī stili fundamenta iacienti, & for-
 mam iam constituentī satietate sui pe-
 nē facta. Itaque stili informandi stu-
 dio tempore longo cesserunt. At
 quos mihi maximo usui fuisse sēse-
 ram, & quos spem ingrediebar iu-
 uentutī fore non inutiles, ab inuidiæ
 suspitione non abfuturum me sum
 arbitratus, eos omnibus nisi patēre
 uellem. Edendos igitur curauī, pri-
 ma mea adolescentia cœptos quidē
 illos, sed omniā me nunc cura, dili-
 gentia, iudicioq; de integro confe-
 ctos, atque absolutos. Editionis ta-
 men celerioris, præter meam iuuen-
 tuti maturius consulendi cupiditatē,
 maximū illicium fuit, ne, si rem ex-
 traherem, grauioribus posthac com-
 mentationibus deditum, ad humili-
 ora referri me pœniteret. Etenim
 grauiora meditor, & post horum
 Com/

N V N C V P A T Ō R I A.

Commentariorū laborem ad nostrī
 temporis historiam scribendam ag-
 gredi iandiu mihi in animo est. Sic,
 quo sibi aliquid allatum prædicat, iu-
 uentus literarum amans à me acce-
 perit. Patria quoq; me ocio, & studio
 meorum fructu in frigidis, uel
 superuacaneis scriptionibus abusum
 aliquando non queretur. Sic uitam
 honestissimam, & laudatissimam exerci-
 tationis genere iuuenis, senexq; (nisi
 me præmatura mors extinguet) ut
 mihi in uotis est, egero. Sic enim ali-
 quid in commune conferendi deside-
 rium cumulatissimèq; satiaro. Satis
 enim, superq; noui, quàm inania sint
 & quàm subita obliuione deleantur,
 quamq; celeriter fastidio, atque satie-
 rate posteritatem enecent, quæ sine
 doctrinæ commendatione, uel histo-
 riæ monumentis à doctis exeunt.
 Ficta orationum argumenta (subla-
 ta dicendi consuetudine fingenda
 sunt) aptè, distinctè, ornate, trarieq;
 pertractes. Pugnaci, & refractariolo
 de-

E P I S T O L A .

defensionum, apologiarumq; genere in hunc illum uete uires. Epistolas germana quadam, & uera linguæ Latinæ puritate conscribas. Voluminum strue bibliothecas oneres: uulgi Grammaticorum, uel hominū curiosorum plausu maximo tum sanè excipere, sed breuī interibit nouitatis gratia, æqualibusq; qui placueris, posteritati frigebis certè quidem totus. Ac, ut maneant, quæ præstabilī ingenij felicitate in quoduis argumentum fuderis, una tantum lectione lectorem expleris, dicam uel tædio affeceris: nullo tuorum relegendorum desiderio subinde commoueris. Relinquendum est, quod doctrina fultum, aut historiæ explicatione gratiosum, necessariò uel ab inuitis in manus identidem assumatur. Ita immortalitati consecratur scriptorum illustrium nomen: sua ita monumenta docti, suos ita labores ab iniuriā obliuionis uindicāt. Id quod tu unus omnium prudentissimè, sagacissi-

N V N C V P A T O R I A.

gacissimeq; prouidisti. Quò enim
 tuæ in Pandectas annotationes
 quò tres de Assē libri? Quò tui lin-
 guæ Græcæ Commentarij? An ul-
 lo temporum spatium à literarum stu-
 diosis negligentur? An sui satieta-
 tem ullo unquam tempore parient?
 Viuent, & uiuent in omne prorsus
 tempus tum ea, tum eorum similia,
 quibus æternitatis custos adest eru-
 ditionis magnitudo. Viuent, nec te-
 nebris, obscuritateq; opprimuntur
 doctrinæ splendore undiq; collucen-
 tia, Tuo nos exemplo, & autoritate
 adducti, quæ utiliora, & gratiora po-
 steritati futura speramus, ea potissi-
 mum conamur: ab interituris ab-
 horremus. Doctrinæ quod hac æta-
 te in nobis positum est, præstabunt
 (quantuncq; id erit, quod scio,
 quàm minimū futurum sit) tria no-
 strorum Commentariorum corpo-
 ra: tres enim sunt Tomi. Qui in quā-
 tos, quàmq; uarios hominum sermo-
 nes incident, quòd, quæ doctrinæ, &
 præ-

EPISTOLA

præceptionum sunt, censere se posse
 omnes uel mediocriter docti putant
 dubium mediis fidiis non habeo.
 Alia alij probabunt; alia alij repræ-
 hendent, aut calumniabuntur, ut ca-
 lumniari omnia præoptius est, quam
 æmulari. Sed tibi modò (quod ait il-
 le) cecinero, & Musis; tibi modò no-
 ster probetur labor, facile omnium
 calumnias, repræhensionesq; risero,
 quæ risu tantum dignæ sunt. Tu cer-
 te unus loco omnium mihi es; tuo
 unius iudicio (quanquam docti nul-
 lius iudicium aspernor) libentius,
 quam reliquorum omnium senten-
 tijs stetero. Cuius me ætate natum,
 dñs superis gratiam habeo immorta-
 lem; tempore alio in lucem suscep-
 tum, grauissimè, acerbissimeq; que-
 ri & penè cum natura, uelut de iniu-
 ria mihi facta, asperius expostulare
 possem. Probetur igitur tibi primus
 hic noster labor; fructum mihi satis
 magnum ex ijs molestijs uidebor
 per/

N V N C V P A T O R I A.

percepisse, quas in opere tam uario
 subeundas non ignores. Probetur
 nostrum historiae scribendae consi-
 lium: ò mi Budæ, quos mihi putas
 animos? quam mihi alacritatem?
 quam mihi studiorum redintegra-
 tionem statim adiunctum iri? Quod
 nisi tuos omnes sensus parum cogni-
 tos habeo, institutum nostrum tibi
 summopere probari non solum
 ostendes, sed me ad id etiam, atque
 etiam incendes: cui pro eo, quan-
 tum patriæ laudem amas, & illius
 studes gloriæ, res gestas Gallorum
 tandiu luce carere, gratum minimè
 esse potest: scriptis illustrari, iucun-
 dum maiorem in modum erit. Pue-
 ri in hunc usque diem satis, pueri,
 inquam, & rerum nostrarum rudes
 plus, plusq; satis uiximus: res no-
 stras longo nimis tempore nesciui-
 mus. Quibus celebrandis non
 unus ego ex omnibus re omni
 para-

EPISTOLA NVN.

ni paratissimus operam meam dico;
sed tanto, quàm cæteri, erga patriam
officiosior id oneris non inuitus sus-
cipio: in quo (quando in literis æta-
tem decreui conterere, finemq; mihi
studiorum meorum historiam
proposui) cum laude aliqua
reliquo uitæ meæ cursu ani-
mose, constanterq; de-
sudem, atque elabo-
rem. Vale. Lug-
duni decimo
Calendas
Maías.

M. D. XXXVI.

EPITOME COMMEN-

TARIORVM LINGVAE LATINAE

Tomiprimi, Stephano Doleta

Gallo Aurelio autore.

M A R E. Cic. Reditum *Si me tan-*
tum amas, quantum certè amas homi-

nibus confice. Amare amore. Cic. Cura

ut ualeas, meq; ames amore illo tuo sin-

gulari. Amare quoq; omnino plus est,

quàm diligere. Cic. Sic igitur facies, ut me aut ama-

bis, aut, quo contentus sum, diliges. Amare etiam ua-

riam significationem & constructionem habet. Cic. Te

multum amamus, quòd abs te diligenter paruoq; curata

sunt. Terent. Amo te, & non neglexisse habeo gratiã.

Amare de, id est, ob. Cic. De Mancipijs, quòd mihi pol-

liceris, ualde te amo. Amare pro delectari. Cic. Equidẽ

ualde Athenas ipsas amo. Amare inter se. Cic. Cicero-

nis pueri amant inter se, discunt, exercentur. Dicimus

etiam, Amamus nos inuicem, Amatis uos mutuò, A-

mant se pariter. Dicitur etiam, Amare ex animo. Cic.

Te autem alienum hominem ament ex animo, ac non

sui cõmodi causa simulent. Amare confirmantis est &

obtestantis. Terent. Atq; ita me diu ament, ut ego nunc

nontam meapte causa letor, quàm illius. Ea autem significatio huius uerbi crebrior apud Comicos, quàm apud Oratores. Sic enim affirmat Cic. Ita me Dij iuuēt, uel, Ne uiuam, ne ualeam, ne sim saluus, Peream, dispaream, moriar, male mihi sit, si aliter scribo ac sentio.

Amare ut cum maximè. Terent. Ita Bacchidem amabat, ut cum eam maximè amaret. Vt cū maximè, etiā alijs uerbis iūgitur. Ci. Domus celebratur, ut cū maximè

Adamare est cōcupiscere. Cic. Elsi illam præclaram & eximiam speciem oratoris perfecti, & pulchritudinem adamaſti.

Redamare. Cic. Quid enim tam absurdū quàm delectari multis inanibus rebus, ut honore, ut gloria, ut edificio, ut uestitu, cultuq; corporis, animo autem uirtute prædito, eo qui uel amare, uel (ut ita dicā) redamari possit, non admodum delectari?

Deamare, est uehementer amare. Terent. Ne ego sum fortunatus, deamo te Syre.

Amabo aut interiectio ¹amantis est, aut blandientis, aut ²rōgantis & casum regit. Sine casu tamen Comicis frē proprium. Cic. Vrbانيتatis possessionem, amabo, quibusuis interdictis defendamus. Plaut. Dic amabo. Amabo te. Cic. Amabo te, aduola, consolabor te. Ama me Cic. Ama me, non libenter uidi: Pro crede mihi, uel credas mihi. Si me amas, uox est blandientis, aut exhortantis, cum quidpiam ab aliquo postulamus. atq;

~~conferre uolumus. Cic. Adhuc, si me amas. Mariū. Ama-~~
~~re se, pro admirari se, uel sibi satisfacere, & placere.~~

Cic. Dices, tu ergo, hæc quomodo fers? bellè hercule,
~~& in eo me ualde amo. Amare cū amatorie amantib~~
~~est, totū propè apud Comicos uersatur. Terent. Nam~~
~~ij tum simul amabant. Amans est, qui aut probanda an-~~
~~mi inductione amat, aut amore uenereo ardet. Cic. No-~~
~~stri laudator, imitator, amator. Quando est honestè a-~~
~~mantis. Cic. Homines ut cognoui, amantes tui Vel cum~~
~~est amatorie amanti. Terent. Amantium iræ amoris~~
~~redintegratio est. Amator, cū est amatorie amantis.~~

Amans.

Terent. Per pol per paucos reperias meretricibus fide-
les amatores. ~~Amabilis passiue est significationis, dici-~~
~~turq; amore uel amicitia dignus. Cic. Quidē cū per se~~
~~est amabilis, à meq; diligitur, tamen accedit magnus cu-~~
~~mulus cōmendationis tue. Amabile pro grato. Cic. Mi-~~
~~hi autem nihil amabilius officio tuo, & diligentia.~~

Amabilis.

Diligere. Cic. Perfecisti, ut ille me diligeret, colu-
ret in suis Diligere cum aduersarijs quibusdā. Cic. Val-
dè diligit Patronem. Idem. Te semper maximè dilexi.
Idem. Peduceum nostrum uehementer diligo, nam &
quanti patrē feci, totū, in hunc ipsum persequor Idem.
Itaq; ab eo admodum diligebatur. Idem. Mirificeq; di-
ligo. Idem. Quem ego in quæstura mea singulariter di-
lexissem. Idem. Habes Seruium Sulpitium, quem

semper, unicè dilexi. Idem Sed quia te nimio plus diligo, non possum dissimulare infamiam quoque, quamvis falsa sit. Idem. Quem Crassus dilexit ex omnibus plurimū. Planc. Fac ualeas, meq; mutuò diligas.

Diligere, ut patrem, uel loco fratris. Cic. Quē ut patrē diligebat. Teren. Si te in germani fraris dilexi loco.

Diligere se, est plus satis admirari, uel sibi adblandiri. Cic. Vsq; eō ne te diligis, et magnificè circumspecis, ut pecuniam non ex tabulis tuis, sed aduersarijs petas? Si me diligis. Cic. Cura, inquit, si me diligis, ut ualeas,

Observare hic est non speculantis modò, sed admirantis, uenerantisq;, et id tantū in homines, nō in res, quoties quē uel uirtute uel dignitate suspicimus et colimus. Cic. Est homo non ingratus, meq; uehementer obseruat. Obseruans. Cic. Fert enim grauitè homo et mei obseruantissimus, et sui inris dignitatisq; retinentissimus.

Colere est diligere, aut obseruare. Cic. Te enim semper sic colam. et tuebor, ut quam diligentissimè. Excolere, pro colere. Cic. Itaq; ut tibi placet, damus operā, ne cuius animū offendamus, atq; ut etiā ab ijs ipsis, qui nos Cæsare tam cōiunctos dolēt, diligamur: ab aequis uerò, aut etiā à propensis in hanc partē, uehementer excolamur. Charū habere, pro amare. Cic. Pompeius curat, nos, charosq; habet. Loco filij habere. Cic.

In parentū loco quæstoribus suis prætores esse oportere. Omni loco patris habere, id est, eadem charitate complecti, quæ patrem complecteremur. Loco esse fratris, uel in loco. Lent. Cic. Fratris enim loco mihi est, qui ex te natus, teq; dignus est. In locū patris alicui succedere. Brut. Cic.. Meq; his in patris locū successisse existimes. Aliquē alicui esse in maioribus. Cic. Cupio enim nostrum illum amicum in tribunatu quàm plurimū habere gravitatis: id cum ipsius causa (est enim, ut scis, in maioribus) tum mehercule etiam Reip. Esse in, uel erga aliquem. Cic. Itaq; ego is in illum sum, quem tu me esse uis. Esse alicui cum aliquo: Supponitur amor, uel amicitia, uel consuetudo. Cic. Si mihi tecum minus esset, quàm est cum tuis omnibus, allegarem ad te illos, à quibus intelligis me præcipuè diligi.

Amplecti. pro ualde amare. Non enim fit, ut aliquē amplectamur, nisi singulari erga illum amore sumus. Cic. Libenter amplector talem animum.

Amplexari. Cic. Quo genere commotus Appianus me amplexatur.

Complecti. Cic. Quid est cause, cur mihi non in optatis sit, complecti hominem florentem ætate? *h. e. cur for-
tuna uolens
non midea*

Complecti se inter se. Ci. Nosq; inter nos esse cōplexos.

Dissuauari. Cic. Ego ad 4. Cal. uidebo, tuosq; oculos, etiā si te ueniēs in medio foro uidero, dissuauabor.

Ferre in oculis, uel esse in oculis, est ualde diligere, uel diligere. Cic. Ferebant in oculis hominem. Idem. Itaq; Publicanis in oculis sumus.

Vti. Cic. Fabio uiro optimo, & homine doctissimo familiariß. me utor.

- Amicitia Cic. Cuius amicitia mihi non solum
 77 ampla sed etiam iucunda est. Amicitie fores aperire. Cic. Neq; ego hæc polliceri debeo, quæ tibi ipsi, cum benè cognoueris, iudicanda sunt: sed tamen in omnibus nouis conjunctionibus interest, qualis primus aditus sit, & qua commendatione quasi amicitie fores aperiantur.
 77 Amicitiam conciliare Cic. Nam cum conciliatrix amicitie, uirtutis opinio fuerit, difficile est amicitiam manere, si à uirtute defeceris. Parere. Cic. Cum his etiam amicitia natura ipsa peperit. Contrahere. Cic. Cum autem contrahit uirtus amicitiam, si qua significatio uirtutis ea
 77 luceat, amor ibi exoriatur necesse est. Gignere. Cic. Sed & hæc ipsa uirtus amicitia gignit & continet. Cōiungere. Sal. Habere magnā copiā societatis amicitieq; cōiungende. Adiungere, uel ad iungere ad amicitiam. Cic.
 77 Quisq; uelis ad amicitia adiungere. Cōglutinare. Cic. Nā si utilitas amicitias cōglutinaret, eadē cōmutata dissolueret. Instituere. Cic. Nā et amicitia peruetus mihi cū eo est, ut primū in forū ueni, instituta. Cōferre se ad amicitia. Cic. Cū initio ætatis ad amicitia se meam cōtulisset.

Applicare

- „ Applicare. Cic. Primo quod omnium nationum exterarum
 princeps Sicilia ad amicitiam fideq; Po. Ro. se applicuit.
 „ Aggregare. Cæs. Qui se ad eorum amicitiam aggregaue-
 „ rant. Adreperere ad amicitiam. Cic. Quibus rebus non
 sensum atq; moderatè ad istius amicitiam adrepererat,
 sed brevi tempore totum hominem, totamq; eius præ-
 „ turam possederat. Venire in amicitiam. Cic. Ut ciuitates
 eius insule, quæ semel in amicitiam nostram uenissent,
 „ nunquam postea deficerent. Incidere. Sall. Quod si quis
 etiam à culpa uacuis in amicitiam eius inciderit, etsi
 amicitia per se bona est, malorum tamen est mala.
 „ Implicari amicitia. Cic. Atq; ita tamen nouis amicitijs
 implicati sumus, ut crebrò mihi uasfer ille Siculus insu-
 „ surret cantilenam illam suam. Esse amicitiam alicui cum
aliquo. Cic. Cuius cum patre magna mihi fuit amicitia
 iam inde à quæstura mea Siciliensi. Incipere, uel cresce-
 „ re amicitiam. Terent. Per ego te deos oro, & nostram
 amicitiam Chreme, quæ incepta à parujs, cum ætate ac-
 „ creuit simul. Gerere. Cic. Quorum sunt de amicitia
 „ gerenda præclarissimè scripti libri. Colere. Cic. Co-
 luntur tamè simulatione amicitie duntaxat ad tempus.
 „ Serpere. Cic. Serpit enim nescio quomodo per omnium
 „ uitam amicitia. Confirmare. Cic. Et reuera confirmata
 amicitia, & perspecta fide, commemoratio officiorum
 „ superuacanea est. Firmiorem facere. Cic. Sed tamen

causa communis ordinis mihi commendatissimi, fecit
 „amicitiam nostram firmiorem. Retinere. Cic. Ego ta-
 men Antonij inueteratam sine ulla offensione amicitiam
 „retinere sanè uolo. Permaneres uel manere Cic. Ille qui
 dē nihil difficilius esse, quàm amicitiam usq; ad extre-
 „mum diem permanere. Manere in amicitia Cic. Pleraq;
 autem & maximè illustres, in amicitia perpetuò ma-
 neret. Amicitiam uiolare. Cic. Amicitiam uiolari apud
 maiores nostros, fas non erat. Euertere, extingue-
 re, dissuere, dimittere, deponere. Cic. Vt extinctæ po-
 tius amicitiae, quàm oppressæ uideantur. Amicitias in
 inimicitias conuerti. Cic. Cauendum uerò est, ne etiam
 in graues inimicitias conuertant se amicitiae.

Amor. Cic. Graui teste priuatus sum amoris
 summi erga te mei. Amores pro amore. Cic. Sic illi iam
 amores, & inuidiosa coniunctio, non ad occultam rece-
 dit obtrectationem, sed ad bellum erumpit. Amore te-
 „tiam Latini appellant, rem, qua maximè oblectamur,
 „quæq; nobis uelut in delitijs est. Cic. Quid amores ac
 delitiæ tuæ Roscius? Amorem excitare. Cic. Mirabiles
 amores excitaret sapientiæ. Conciliare, nasci, proficif-
 „ci. Cic. Ab ijs initijs noster in te amor profectus, auxit
 „paternam necessitudinem. Suscipere, colere, fouere,
 „confirmare, conseruare, ostendere, demonstrare. Cic.
 Vt propterea amorem in nos fraternum etiam demon-
 strare

strare laboret. *Amore coniungi, prosequi.* Cic. Reliquum est, tuam profectionem ut amore prosequar. *Amore esse, est prosequi.* Cic. Tamen te oro, ut quoniam me ipsum semper amasti, eodē amore sis: ego enim idem sum. *Amore ardere.* Cic. Nostra antiqua manus bonorū ardet & studio nostri, atq; amore. *Amorem residere in aliquo.* Cic. Ut si quid residet amoris erga me, id omne in Pomponij negotio ostendas. *Amori respondere.* Cic. Cui quidem ego amori, utinam ceteris rebus possem, amore certē respondebo. *In amore respondere.* Cic. Nihil enim minus mihi hominis uidetur, quā non respondere in amore ijs, à quibus prouocere. *Amorem interrumpere.* Cic. Nulla potest esse tanta occupatio, ut interrumpat iter amoris nostri, & officij mei. *Avertere ab amore.* Cic. Sic me illius fugæ negligētiaq; deformitas ab amore auertit. *Detrahere de amore.* Cic. Ne quid de summo meo erga te amore detractū esse uideatur. *Amorem exhaustire.* Cic. Tamen tantus fuit amor, ut exhaustiri nulla possit iniuria. *Amorem abijcere, uel eijcere.* Cic. Ut amorem illum penitus insitum eijceret ex animo, ut deniq; patrem esse sese obliuisceretur. *Amor cum amatoriē amantis est.* Terent. *Amore abundas* Antipho.

Charitas. Cic. Admirabilis est quædam tui nominis charitas, amorq; in te singularis omnium ciuium.

Pietas. Cic. Periucundè mihi fuerunt literæ tuæ, quibus intellexi te prospicere meam in te pietatem: quid enim dicam beneuolentiam, cum illud ipsum grauissimum et sanctissimum nomen pietatis, leuius mihi meritis erga me tuis esse uideatur?

Beneuolentia. Cic. Huic signa præterea beneuolentiæ permulta à bonis impertiuntur. **Beneuolentiam captare.** Cic. Ab aduersariorum persona beneuolentia captabitur. **Contrahere.** Cic. A nostra persona beneuolentiam contrahamus. **Conciliare.** Cic. Ad eorum beneuolentiam mihi conciliandam magno te mihi usui fore uideo. **Colligere.** Cic. Atque is dolor est, quod cum illi, quos nominavi, te innocentia non uincant, uincunt tamen artificio beneuolentiæ colligendæ. **Coniungere** uel adiungere. Cic. Beneuolentiam adiungit lenitate audiendi. **Suscipere.** Cic. Fretus conscientia officij mei, beneuolentiæque, quam à me susceptam, quo ad tu uoles, conseruabo. **Conferre erga aliquem.** Cic. Commemoratio tua paternæ necessitudinis beneuolentiæque eius, quam erga me à pueritia contulisses. **Beneuolentia complecti.** Cic. Quos æquè, atque te, summa beneuolentia sum complexus. **Beneuolentiam declarare, præstare, nauare, tueri.** Cic. Tu autem de nostro statu cogitabis. Primum quo artificio tueamur beneuolentiam Cæsaris. **Beneuolentia esse in aliquè.** Cic. Nec his concede, quanquam sint singularem

gulari in te beneuolentia, ut te saluū malint, quā ego.

Animus tria significat, aut beneuolam animi inductionem, aut quandam mentis celsitudinem, aut consilium uel deliberationem. Cic. Meus animus erit in te, liberosq; tuos semper, quem tu esse uis. & qui esse debet. Esse animo Cic. Qui quo animo inter nos simus, ignorant. Animum habere, debere, conciliare. Cicer. Proprium hoc statuo esse uirtutis, conciliare sibi animos hominum. Confirmare, immutare, reconciliare, recolligere, amplecti. Cic. Cum uerò ea tua sit uoluntas, humanitas, beneuolentia erga me, libenter amplector talem animum.

Voluntas aut pro beneuola animi inductione ponitur, aut pro consilio & mente. Cic. De mea autem in te uoluntate, sic uelim iudices. Voluntatem conciliare Cic. Ad eorum uoluntatem mihi conciliandam, maximo te mihi usui fore uideo. Voluntates conglutinare, copulare Cic. Non mediocre uinculum mihi quidem attulisse uidetur ad uoluntates nostras copulandas. Voluntatem ad aliquem accedere. Terent. Voluntas uestra si ad Poëtam accesserit. Voluntatem conferre in aliquem. Cic. Magnopere à te queso, ut ad eam uoluntatem, si quam in illum ante has meas literas contulisti, quā maximus commendatione mea cumulus accedat. Voluntatem profiteri, id est, deferre, uel cōferre. Planc. Cic.

Non me

Non me praeferibat, in tanta solitudine hominum, & perturbato statu civitatis fructuosissimam esse professio-
 „ nem bonae voluntatis. Voluntatem habere. Cic. Nihil
 à te petam, nisi ut ad eam voluntatem, quam tua sponte
 erga Cecinnum habiturus esses, tantus cum illo accedat
 „ commendatione mea, quanti me à te fieri intelligo. De-
 „ clarare, emetiri, conservare, retinere, prestare. Cic. Eā
 voluntatem, quam expectaram, praestiterunt. In volun-
 „ tate manere. Cic. Ut in mea erga te voluntate etiam de-
 „ sertus ab officiis manerem. Voluntatem mutare, aliena
 „ re, abhorrere. Cic. A quo mea longissima ratio, volun-
 „ tasq; abhorrebat. Reconciliare, recuperare. Cic. Ten-
 temus hoc modo, si possumus omnium voluntates recu-
 „ perare. Remittere, de voluntate. Brut. Sed persuade tibi
 de voluntate propria mea nihil esse remissum, de iu-
 dicio largiter.

Observantia. Cic. Hominem enim summa pro-
 bitate, humanitae, observantiaq; cognoscas.

Fides Cic. Qua quisq; in te fide sit & volun-
 tate, difficile dictu est de singulis. Fidem prestare. Cic.
 Sed iam quoniam, ut spero, fidem, quam potui, tibi prae-
 stiti Posthume, reddam etiam lachrymas, quas debeo.

Coniunctio. Cic. Quorum est nemo, qui non
 mecum habeat aliquam coniunctionem gratiae: alij maximā,
 alij mediocrē, nemo nullā. Coniunctionem dirimere, con-
 ciliare

ciliare. Cic. Ego autē citius cum eo, qui tuas inimicitias suscepisset, ueterē coniunctionē dirimissem, quā nouā cōciliaissem. Perfringere, uel labefactare. Cic. Neq; ulla tanta uis reperietur, quā coniunctionem uestram, equitūq; Rom & tantā conspirationē bonorū omniū perfringere, et labefactare possit. De cōiunctione imminuere. Cic. Sed ne ijs, qui me rogarent, aliquid de nostra cōiunctione imminutum esse ostenderē. A cōiunctione auocare. Cic. Nihil pratermisi, quātū facere, enitiq; potui, quin Pompeium à Cæsaris coniunctione auocarem.

Consuetudo pro intima quadā familiaritate.

Cic. Et præterea mihi nō ignotā in cōsuetudine et familiaritate suauitatē tuā adiūxit. Insinuare se in cōsuetudinē, immergere, uel dare. Cic. Non fugit eius amicitia, cū esset præsertim appetitus, dedit se in consuetudinē, sic, ut prorsus unā uiueret, nec ferē ab isto discederet.

Consuetudine implicare, deuincire. Cic. Totam Hortensiorū domū deuinctā cōsuetudine cū teneret, afficiebatur summo honore. Consuetudinem facere, intercedere alicui cū aliquo, esse alicui cū aliquo, intermittere. Cic. Perficiam profectò, & longi temporis usuram qua caruimus, intermissa nostra consuetudine sarciam. A consuetudine refrigerare. Cic. Et postea prorsus ab instituta nostra paucorum dierum necessitudine longē refugit.

In, uel ad consuetudinem reuocare, redire. Cic. Et ad cō

nictum

uictum nostrum redeas & ad consuetudinem uel nostram communem, uel tuam solius ac propriam.

Necessitudo. Cic. Nemo enim me necessitudine,

1) & amicitia deterritum ab officio dicet. Necessitudinem

2) constituere, facere, adiungere, cōiungere. Cic. Qui cum

accusatore tuo satis iustam causam coniungenda neces-

3) situdinis putauit. Ad necessitudinē adiungere. Cic. Bonos

uiros ad tuam necessitudinem adiunxeris. Necessitudo

4) circumuenire, attingere. Cic. Nos summa necessitudine

5) atingunt. Necessitudinē intercedere alicui cum aliquo.

Cic. Cum familia Titurnia necessitudo mihi intercedit

6) uetus. Esse alicui cum aliquo. Cic. Quicum mihi magna

na necessitudo est. In necessitudinem recipere. Cic. Caput

illud est, ut Lysonem recipias, in fidem, necessitudinemq;

7) tuam. Necessitudinem conseruare, colere. Cic. Cum Ly-

sone Patrensi est mihi quidem hospitium uetus, quam e-

go necessitudinem sanctē colendam puto.

Familiaritas. Cic. Nam cū Tito Appi Balbo

mihi summa familiaritas necessitudoq; est. Familiaritatē

8) intercedere alicui cū aliquo. Cic. Cū Antipatro Derbete

mihi nō solū officium, uerū etiā summa familiaritas in-

9) tercedit. Familiaritatē inducere, afferre, augere, cōse-

10) qui. Sall. Quorū hic familiaritatē eximiā cōsecutus fue-

11) rat. Ad familiaritatē applicare se. Cic. Studiosē, ut dixi,

ad eorum se familiaritatem multis iam antē annis Op-

pianicus

pianicus iam applicarat. **Dare se in familiaritatem.** Cic. Bene penitus in istius familiaritatem se dedit. **In familiaritatem uenire, recipere, intrare.** Cic. Qui in tuam familiaritatem penitus intrarit. **Familiaritate implicare, deuincire.** Cic. Quorum principem Hermissum non solū sermone meo, sed etiam familiaritate deuinxi. **Versari in familiaritate, & disiungere à familiaritate.** Cic. In quo Caesar fuit felicior, ipse enim Pompeium à familiaritate mea disiunxit.

Vsus pro consuetudine, & familiaritate ponitur. Cic. Nam inter nos ipsos uetus usus intercedit.

Animi inductio pro beneuolentia ponitur. Cic. Neq; id facio (ut forsitan quibusdam uideor) simulatione: tantum enim animi inductio, & mehercule amor erga Pompeium apud me ualet, ut quæ illi utilia sunt, & quæ ille uult, ea mihi omnia iam & recta, & æqua uideantur.

Amicus. Cic. Me tibi non amicū modo, uerum etiam amicissimum existimes uelim. **Esse in amicis.** Cic. At enim postea sciimus & uidimus, esse hunc in illius amicis. **Amicos crescere.** Cic. Ex quo intellectum est mihi absenti creuisse amicos.

Studiofus. Cic. Viri sunt optimi, & tui similia studiofi.

Cupidus. Cic. Tui cupidus, nostri amantiſsimus.

Coniun-

Coniunctus dicitur, qui aliquo in nos officio, aut alio necessitudinis nomine in amicitiam nostram uenit. Cic. Quos coniunctos summa beneuolentia plurimisq; officijs amisisti.

Charus, iucundus, suauis. Cic. Me certe habebis, cui charus æque sis, & periucundus, ac fuisti patri. Idem. Sic enim tibi persuade, charissimum te mihi esse, cum propter multas suauitates ingenij, officij, humanitatis tuæ, tum quod ex literis tuis, & ex multorum sermonibus intelligo omnia, quæ à me profecta sunt in te, tibi accidisse gratissima. Charum habere, Cic. Te tanti facio, ut paucos æquè ac te, charos habeam.

Familiaris. Cic. Biduo factus est mihi familiaris, ita tamē, ut Phanniam ualde sim desideraturus. Esse in familiaribus. Cic. Perfice, ut sis in familiaribus Cæsaris. Esse ex familiaribus. Cic. Est ex meis domesticis atq; intimis familiaribus.

Necessarius, ponitur etiam pro illo, qui nulla nos neq; affinitate, neq; necessitudine attingat, sed qui ex nostris familiarissimis atq; intimis sit. Cic. Maximè necessarius homo, et magnis meis beneficijs deuinctus.

Intimus est, qui cū aliquo, omni tum officiorum, tum consuetudinis, tum familiaritatis genere est coniunctus. Cic. Intimus erat in tribunatu, Clodio. Esse in intimis, uel ex intimis. Cic. Itaq; in intimis est meis, cum
antea

antea notus non esset. De tuis unus. Cic. Qui & in bello tecum fuisset, & propter memoriam Crassi de tuis unus esset. Alter unus. Est Latinis modus loquendi, cum aliquem sibi ualde charum ostendunt, aut res suas perinde atq; sibi, curæ esse illi significat. Cic. Ille legatos quindecim cum postularet, me principem nominauit, et ad omnia me alterum se fore dixit.

Conciliare est in amicitia adducere, uel amicitiam inter quosdam constituere. Cic. Vt iudem me quam maximè conciliarent familiari suo.

Adiungere. Cic. Tibi gratissimos optimosq; adolescentes adiunxeris.

Coniungere. Cic. Cum hoc ego me tanta familiaritate coniunxi, ut uterq; nostrum in sua ratione munitior, & in Repub. firmior, hac coniunctione esse possit.

Aggregare. Cic. Meamq; uoluntatem ad summi uiri, meq; optimè meriti, dignitatem aggregassem, id est, adiunxissem.

Congregare. Cic. Quicum te aut uoluntas congregasset, aut fortuna coniunxisset.

Copulare. Cic. Quos spero breui tempore societate uictoriæ tecum copulatos fore, id est, adiunxum iri.

Colligare. Cic. Quid faciat tamen non habet,
b ita se

ita se cum multis colligauit.

Ponere in gratiam, uel in gratia, aut constituere in gratia Cic. Ac te apud eum, Dij boni, quanta in gratia posui.

A LIENARE. Cic. Itaq; mirum in modum omnes à se bonos alienauit. Abalienare. Cic. Reliqua omnis multitudo ab illis abalienatur, necesse est. Alienare aliquando est id, quod uulgò dicimus, extra nostram possessionem, uel dominium mittere. Ci. Nam turpitudinem summam esse arbitrantur, referri in literas publicas, pretio paruo ea, quæ accepissent à maioribus, uendidisse atq; alienasse. Alienus Cic. Nunc si consules à nobis alieniores esse uelint. Alienatio. Ci. Vltro maledictis me laccsisti. tuamq; à me alienationē ad ciues impios tibi gloriæ fore putasti.

Mutare, uel immutare. Cic. Animum tuum immutatum significabant.

Disiungere, seiungere, remouere se ab aliquo, Cic. Talem igitur te esse oportet, qui primum te ab impiorum ciuium tui dissimiliorum societate seiungas.

A se deficere, pro disiungere se, uel immutare se Cic. Ut collectam gratiam florentissimi hominis effunderem, à meq; ipse deficerem. id est, me immutare me, uel consilium mutarem meum.

Offendere. Cic. Ne cuius animum offenderes.

Abso

Absolutè. Idem Nam apud illam perditissimam, atque infimam fecem populi propter Milonē suboffendit, & boni multa ab eo desiderant, multa reprehendunt. **O**ffensus. Cic. Sed tamen nulla re à me offensus est ipse animus. Saucius animus, id est, læsus. Cic. Atq; illud à me iam intelligebatur, subesse nescio quid opinionis incommodæ, sauciumq; eius animum, & insedisse quasdam odiosas suspiciones. Exulceratus animus est læsus, irritatus, laceßitus. Cic. Cumq; apud ipsum te de tuo periculo dicerent, fore putabant, ut in exulcerato animo facile uictum crimen insideret id est, tibi irato facile se facturos fidem criminis Deiotari. **O**ffensa. Cic. Cum tot eius offensas pati nō possem, disceßi. Cic. In offensa esse Cic. Nā quod negas te dubitare, quin magna in offensa sim apud Pompeium hoc tempore, non uideo causam, cur ita sit hoc quidem tempore. **O**ffensio. Cic. Si quid est enim offensionis, hæc res mendi potest. Offensionem ferre, accipere, sumere, habere, subleuare. Cic. Vna illa subleuanda offensio. Obliterare, omittere, deponere, effugere, lenire. Cic. O multas & graues offensiones: quas quidem, tu das operam, ut lenias. In offensionē cadere. Cic. Ne in offensionē Atheniensium caderent. Offensum, pro eo ponitur, quod offensionē adfert nōnunquā Cic. Scito nihil unquā fuisse tam infame, tam turpe, tam deniq;

omnibus generibus, ordinibus, etatibus, offensum, quàm hunc statum, qui nunc est.

Infensus est uehementer iratus. Planc. Cic. Nam si uno loco essem, uerebar ne cui obtreſſatori uiderer, & nimium pertinaciter Lepido infensus, & mea patientia bellum agere.

Iratus pro abalienato & infenso. Cic. Marcellum tibi esse iratum ſcis.

Inſeſtus dicitur uehementer moleſtus, & qui alicui malum infert, & plus eſt quàm inimicus. Inde inſeſtare, eſt moleſtia afficere. Ponitur etiam pro eo, cui alicunde malū impendit. Cic. Dolebam iudices, & accerbè ferebam, ſi huius ſalus ob eam ipſam cauſam eſſet inſeſtior, quòd is meam ſalutem, atq; uitam ſua beneuolentia præſidio, cuſtodiaq; texiſſet. Inſeſtum habere, eſt inſeſtare, uel ſacere inſeſtum. Cic. Nam cū quærere tur ex eo, quo ſcelere impuſus mare haberet inſeſtum uno myoparone. Eodem inquit, quo tu orbem terræ. Inde inſeſta ſigna, quæ in aduerſum tendunt, id eſt, uexilla in hoſtem euntia, ut moleſtiam exhibeant.

PLACARE. Cic. Primum tibi de noſtro amico placando, aut etiam planè reſtituendo polliceor.

Mitigare. Cic. Non magna ſigna dedit animi erga te mitigati.

Lenire. Cic. Sæpe etiam leniui iratum.

Delere

Delere pro mitigare. Cicer. Habet quiddam profecto, quod magis in animo eius infederit, quod neque epistolæ tuæ, neque nostra legatio tam potest facile debere, quàm tu præsens non modo oratione, sed tuo uultu illo familiari tolles.

Reconciliare. Cic. Te ut planè Deiotaro reconciliet oratio mea.

Gratia. Cic. Cùm mihi cum illo magna iam gratia esset. In malam partem. Cic. Ego adolescentes bonos, et fortes, sed usos ea conditione fortunæ, ut si essent Magistratus adepti, Reipublicæ statum conuulsuri, uiderentur, meis inimicitijs, nulla senatus mala gratia, comitiorum ratione priuauimus, id est, nulla senatus offensione. Gratia alicuius sequi est amicitia alicuius ambiciosius captare, uel ambire. Cæs. In Cæsarem respiciunt, atque eius gratiam sequantur. Recipere in gratiam. Cic. Quem enim ex tantis inimicitijs receptum in gratiam summo studio defenderim, hunc afflictum uiolare non debeo. Gratiam tenere, est esse in gratia Cic. Quòd Cæsaris, quòd Pompeij gratia tenemus. Esse in gratia. Cic. L. Hircius cùm Domitio in gratia est. Gratia retinere, Ci. Quæ tibi eò scribo, quòd me de retinenda Sestij gratia literis monuisti. Retinere absolutè. Cic. Qui nos, quos fauendo in cõmuni causa retinere potuerunt, inuidendo abalienarunt. Fouere aliquem, pro retinere

tinere. Cic. Puto per Pomponiũ fouendũ tibi esse ipsum Hortensium. Gratiã exulcerare, reconciliare. Metel. Cic. Pro mutuo inter nos animo, & pro recõciliata gratia. Gratiam componere inter aliquos Terent. Neque alio pacto componi potest inter eas gratia. Reducere in gratiam Cic. Quibus subscripsit, reges à se in gratiam esse reductos. Restituere, redire. Cic. Cum Luceo in gratiam redi. Reditus in gratiam. Cic. Reditus illustris in gratiam.

Concordia. Cic. Quod de Planci & Bruti cõcordia scribis, in eo uel maximam spem pono uictorie. Concordiam constituere, conglutinare, & reducere in concordiam. Balb. Cicer. Vt Casarem & Pompeium perfidia hominum distractos, rursus in pristinam concordiam reducas.

Placabilis, uel exorabilis. Cic. Hoc eo ad te scripsi quod is me accusare de te solebat: in se expertus est illum esse minus exorabilem. Implacabilis, inexorabilis. Cic. Quid erat autem, cur ego in te tam implacabilis essem?

Studium communiter uehemens est applicatio animi ad aliquid peragendum, aliquando aut pro exercitatione est, aut pro diligentia & opera, aut pro desiderio, fauore, uoluntate, amore. Cic. Tu uelim tua in me studia & officia multum tecum recordare. Studium
conciare

conciliare. Cic. Habemus hæc omnia: bonorū studium
 conciliatum ex tribunatu, &c. Studia assequi, uel
 consequi, habere, expectare ab aliquo. Cic. Explora
 ta uero ē ius incolumitate, omnia à testibus summa cu-
 ra exacto. Studio incendi, efferrī, habere, teneri.
 Cic. Summum me eorum studium tenet, sicut odium
 iam ceterarum rerum. Esse studio alicuius, id est, te-
 neri. Cic. Cicerō tuus nosterq; summo studio est pæo-
 nij sui, rhetoris, hominis, op̄nor, ualde exercitati &
 boni. Esse studio in aliquem. Cic. Pisonē nostrum mi-
 rifico esse studio in nos & officio, & ego perspicio, &
 omnis prædicant. Studium profiteri, dicare, declara-
 re, significare, extare, constare, conferre. Cic. Ut
 omnia mea studia in unum istum conferam Ponere,
 p̄ferre, nauare. Cic. Tibiq; omnes fortes uiri, na-
 uare studium & operam uolunt. Studia remanere
 erga aliquem. Cic. Tum uero remanere etiam nunc
 in ciuitate nostra studia prope omnium consensu erga
 fortes & industrios uiros. Studia amittere, depone-
 re, prætermittre, impedire. Cic. Subitò exorta est
 Catonis promulgatio, quæ studia nostra impediret. Cic.
 Illud uelim sic habeas. quòd intelliges hac re nouata
 additum potius aliquid ad meum erga te studium, cui
 nihil uidebatur addi posse, quàm quicquam esse de-
 tractum. Studia restinguere. Cic. Ne conditio infidosa

pacis, libertatis recuperandæ studia restingueret.

Officiûm. Cic. De tuis innumerabilibus in me officijs erit hoc gratissimum. Officiûm polliceri, pro mereri, id est. conferre. Cic. Non conuenit enim cum ego ad promerendum officiûm tam fuerim expeditus, uos ad referendam gratiam esse tardiores. Officia intercedere alicui cum aliquo. Cic. Multaq; & magna inter nos officia, paria & mutua intercedunt. Esse officiû, id est. officiû præstare. Cic. Quanto semper tu & studio & officiû in meis rebus fuisti. Officiû residere in aliquo, uel esse. Cic. Est enim in eo cum uirtus & probitas, & summum officiû, summaq; obseruantia, tum studia illa nostra, quibus ante delectabamur. Officiorû impensam facere, nel agere. Cic. Qui neq; tanta ualeatis autoritate. neq; tantorum officiorum impensam egistis in patriâ. Officiû adhibere, usurpare, tribuere, conferre in aliquem. Cic. Tum etiam in me ipsum magna officia contulit. In officiû esse. Cic. Si erunt in officiû amici, pecunia non deerit. Officiû fungi. Cic. Maculam officiû functum esse gaudeo. Officia exequi. præstare, constare in aliquem, extare, tueri, ponderare, seruare. Cic. Quamobrem omnibus officijs amicitie diligenter à me sancteq; seruatis. Officijs deuinci-re, comprehendere, amplecti, complecti, prosequi. Cic. Qui paternam amicitiam nullis ipsi officijs prosecuti sunt.

sunt. In officio continere, manere. Cic. Cum multo maximam partem in officio manere intelligerem. Officium explere, dirigere, agere. Cic. Cuius præcipuum officium, agitur magis hoc tempore. Officijs certare, vincere, respondere, satisfacere. Cic. Satisfactum est iam, uel officio uel familiaritati. Officia perpendere, reddere, uincere, deesse. Cic. Mea uerò officia ei non defuisse, tu es testis. Officium soluere, uel persoluere, negligere, interrumpere intermittere, prætermittere, præterire, desiderare, intermori. Bithi. Cic. Si nullum officium tuum apud me intermoriturum existimas. Officio deesse. Cic. Si manerem in Italia, uerebar, ne officio deessem. Ab officijs deferri. Cic. Etiam desertus ab officijs tuis, permanerem. Ab officio recedere, desciscere. Cic. Nullius unquam periculi terroribus ab officio, aut ab humanitate desciscam. Officij intermissio. Cic. Nec ullo casu arbitror hoc constanti homini posse contingere, ut illa intermissio fiat officij. Officiosus. Cic. Cuspius homo in omnes suos officiosissimus.

Beneficium. Cic. Si dignum denique tuis beneficijs iudicas. Beneficio, uel beneficio tuo, pro, tua opera ponitur. Cic. Tuoque beneficio adhuc uiuit hæc pestis. In beneficij loco deferre, petere. Cic. Atque hoc in beneficij loco petatum est ab Apronio. Beneficium dare. Cic. Maius mihi dare beneficium nullum potes. Pro benefi-

adire. Cæl C. c. Quemadmodum, tibi pro beneficio
 de terit, si quid iniurijs suis esset, quo Nestorius tene-
 retur Beneficium conferre, tribuere, ponere, collocare,
 figere, Cic Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur,
 trabali clauo figeret, id est, Vt perpetuam huius bene-
 ficii memoriam faceret. Inire, soluere reddere, remu-
 neri, frænerari, interire Plaut Malo si beneficias, id
 beneficium interit. Beneficijs ornare, officere, deuincia-
 re, obstringere, alligare, obligare, respondere augere,
 Cic. Auctus Antonij beneficio est, eius ipsius bene-
 ficii magna pars à te est. Beneficia accipere, habere,
 debere, comedere sustinere. Cic Neq; enim sum ueria-
 tus, ne sustinere tua in me uel innumerabilia beneficia
 non possem. Pro beneficio habere. Brut. Cic. An
 hoc pro beneficio est habendam? In beneficii loco po-
 nere. Cic. A me autem, hæc sunt profecta, quæ ego in
 beneficii loco non pono, sed in ueri testimonij, atq; iu-
 dicij. Beneficiarius est, qui alicuius beneficijs erigi-
 tur & augetur, maximèq; de militibus dicitur, quos
 Imperator uirtutis opinione eximit ex ordine & au-
 thoritate, grauiorq; loco dignatur. Cæs. Petreius ue-
 ro non deserit sese, armat familiam cum hac, & præ-
 toria cohorte, barbarisq; equitibus paucis beneficia-
 rijs suis.

Meritum. Cic. Tanta est magnitudo tuorum
 in me

in me meritorum. Promeritum. Cic. Quare hoc maius est in nos uestrum promeritum, quòd non multitudini propinquorum, sed nobismetipsis nos reddidistis. Merita dare, extare, ad nihilum uenire, assequi, consequi. Cic. Quæ cum faciam, beneuolentiam erga me tuam imitabor, merita non assequar. Meritum habere, constare. Cic. Ne si summa quidem eorum merita in me constaret. Merito cū adiectiuo. Plaut. Nemo me accusat merito meo. Immeritum. Plaut. Immerito meo in hi hoc facis. Cum aduerbium est. Terent. Illud merito factum omnes putant.

Merere, uel mereri in malam partem. Plaut. Quid de me merui, qua me causa perderes? In bonam partem. Cic. Ac uelim, ut meremur de Republica, sic felices simus. Dicimus etiam, emeriti senes, & à Vergilio emeriti boues dicuntur, &c.

Promereri. Cic. Bene de multis promerendum est.

Commereri in malum ferè semper. Terent. Multam de his rebus culpam commeruit tua.

Obligare. Cic. Medicum modò requirens, à quo obligetur. Translatè. Cic. Magno præterea beneficio eius, magnoq; merito sum obligatus. Obligare nexu. Cic. Is periculū iudicij præstare debet, qui se nexu obligauerit. Scelere, iudicio, sacramento. Cic. Secundo eum obligaret.

obligaret militiæ sacramento. Obligatio. Cic. Est autem grauior, & difficilior animi & sententiæ, maximis præsertim in rebus, pro altero, quàm pecuniæ obligatio.

Obstringere, uel astringere. Propriè. Plaut. Nil agit, collū obstringe homini. Translatè. Cic. Præsertim cum sex libris, tanquàm prædibus me ipsum obstringerem, quos tibi ualde probari gaudeo.

Deuincire. Propriè Plaut: Cras te quasi Diræcen olim (ut memorant) duo gnati Iouis ad taurum deuinxere, item hodie te stringam ad carnarium. Translatè. Cic. Coniunctio sanguinis deuinxit homines, charitate.

Nexus, uel nexum est genus obligationis ciuilis, qua corpus etiam, ut pignus, afficitur. Cic. Cuius quādo proprium te esse scribis mancipis & nexu: meum autem usu, & fructu contentus isto sum.

Nomina pro capitibus rationum. Cic. Cum tot tibi nominibus acceptum Curtij referrent, quid proderat tibi expensum illis non tulisse? Nomina pro debita pecunia. Cic. Expecto quàm mox Chærea hac oratione utatur: Egône hanc manū perfidiæ, & hos digitos meos impellere potui, ut falsum perscriberem nomē? Nomina idonea dicuntur, quæ legitima obligatione debentur, et facile expediri possūt, id est, prima creditoris appellatione,

latione. Papin. Nomina quæ iustè nō putat esse idonea
 Nomina facere, idem est, quod debitores cōparare, uel
 pecuniam multis dare, quos obligatos habeas. Cic. Hor-
 tos emit instructos, nomina facit, negotiū conficit. In
 nominibus esse, habere. Cic. Respōdit se, quod in nominē
 bus haberet, nescire quo loci esset, alios nō soluere, alio-
 rum diē nondū uenire. Nomina conficere, uel conficere
 de nomine. Cic. De Aufidiano nomine, nihil te hortor,
 scio tibi curæ esse, sed confice. Nomina exigere, id est,
 debitorem ad dissolutionem cogere. Cic. Cum per eos
 dies, ut reperiretur pecunias sumpsisse mutuas, nomina
 sua exegisse, prædia uendidisse. Appellare de nomine,
 id est, nomen exigere. Cic. De Atelliano nomine scri-
 psi ad Philotimum, ne appellaret Messalam. Nominum
 diem cedere, est incipere deberi pecuniam, etiamsi non-
 dum peti possit. Cicero dicit, diem uenire ad Att. 8. No-
 mina expedire, id est, exoluere. Cic. Nomina mea per
 deos expedi, exolue, sed opus est diligentia. Nomina
 explicare, id est, dissoluere, quod debetur. Cic. Si Fa-
 berius nomen illud explicat, noli quærere quanti. No-
 mina soluere. Cic. Salaminos autem, hos enim poteram
 cogere, adduxi, ut totum nomē uellent Scaptio soluere.
 Nomina expungere. Plaut. Nunc quod reliquū restat,
 uolo persoluere, ut expungatur nomē, ne quid debeam,
 id est, ut eximar creditorum tabulis. Nomen tollere de
 tabu-

tabula Cic. Subito nominibus in tabulas relatis, nomen suum de tabula sustulit, id est, exemit. Nomen transferre, id est, uersuram facere. Cic. Fam. V.

Ratio pro cōputo. Cic. Quamobrē de Volusio quid scribis, non est id rationum, id est, non pertinet ad rationes. Rationes putare, est cum summa colligitur, inde perputatæ rationes, id est, exactè discussæ. Cic. Ut rationes cum publicanus putarent, id est, conferrent. Rationes conferre. Cic. Quid opus est, inquam, potius, quàm rationes cōferatis? Rationem subducere, est computum facere. Cic. Assident, subducunt, ad nummum cōuenit. Subducere summā Idem Cic. Collaudaui homines, recte inquit Scaptius, sed subducamus summam Rationum summa quadrans, dicitur in qua nihil excurrit, & in qua nulla sunt reliqua, id est, cum equalis est summa accepti atq; expensi. Illi contrarium est summa excurrent. Cic. in Præt. Vrb. Rationes tractare, conficere. Cic. Ut confectus rationes lege Iulia apud duas ciuitates passim relinquere. Rationes referre. Cic. Quod ego in rationibus referendis etiam nūc corrigere possim. Rationes edere, est referre. Cic. De Philotimo faciam equidem ut mones, sed ego mihi ab illo non rationes expectabam, quas tibi edidit. Rationem dare, pro reddere. Cic. Cum sepius mater & auia pueri postularent, ut si non redderet pecuniam, nec rationem daret

Quæret diceret saltem, quantum Malleoli pecunie depor-
tasset Rationes deponere Fam. 11.

Aes alienum pro debito. Cic. Maximum autem
aes alienum, amplissimum uirorum. Aes al eniam con-
flare, facere, contrahere, afferre habere, crescere. Cic.
Mctuisi ne aes alienum tibi cresceret Ex ære alieno
laborare Cæs Quos ex ære alieno laborare arbitra-
tur, sollicitabat. Aëre alieno obstringi, obrui Cic. Tus-
culanum, et Pompeianum me ualde delectant, nisi quod
me illum p^rimum uindictæ æris alieni, n n ære C m-
thio, sed circum forane obruerunt. Aëre alieno pre-
mi. Cic. Qui quanquam premuntur ære alieno, domi-
nationem tamen expectant. In ære esse Cic. Et meher-
cule semper sic in animo habui te in meo ære esse pro-
pter Lamiæ nostræ coniunctionem, & singularem,
necessitudinem. Aëre alieno librare. Cic. Ita multe ci-
uitates omni ære alieno liberatæ, multe ualde leuatæ
sunt. Aëre ali no exire. Cic O hominem ridiculum, qui
se exire ære alieno putaret posse, cum uenderet aliena.
Aes alienum dissoluere. Cic. Patri persuasit, ne aes
alienum filij dissolueret. Exonerare. Cic. Suum æs a-
lienum susceptum dū filius familias esset, pater familias
factus exonerauit. Relinquere Cic Cū æris alieni alia
quantū esset reliquū. De æratīs, et oberatis uide. Bud.

Aduersaria, tumultuaria quedam tabulae,
aniquis

antiquis dicebantur, quæ nihil dum confectis tabulis perscribebantur, ne rerum memoria excideret, ut ex his postea iustæ et æternæ tabulæ fieret. Codex aut siue tabulæ erant, in quas cautiones, et Syngraphæ, chirographaq; nominum, factorum, et tota ratio expensi, et accepti rite atq; ordine referebatur, quæ antea sine ordine in aduersarijs iacuerat. Cic. Tu. C. Piso tali fide, uirtute, grauitate, autoritate ornatus, ex aduersarijs pecuniam petere non auderes. Referre in aduersaria. Cic. Ego quæ clara sunt consuetudine, diutius dicere nō de beo. Illud uero, quod ad rem uehemēter pertinet, quæro quàm pridem hoc nomen Fannij in aduersaria retulisti? In aduersarijs iacere. Cic. Amplius sunt sex menses cur tandiu iacet hoc nomen in aduersarijs? Quid si tandem amplius triennium est? quo modo, cum omnes qui tabulas conficiant, menstruas penè rationes in tabulas transferant, tu hoc nomen triennium amplius in aduersarijs iacere pateris?

Tabulæ domesticæ. Instituti fuit prisca, unum quenque sibi de domestica ratione tabulas facere, in quibus appareret, quid quisque de redditibus suis, quid de arte, foenore, lucrōue seposuisset, quōue die, et quid item sumptus fecisset. Cicero uocat tabulas accepti. Vide Budæum.

Reliqua, quæ ex ratione reddita restant. Cic.
Publicanis

Publicanus etiam superioris lustrī reliqua sine sociorū ulla querela conseruaram.

Versura. Cic. Quæ significabant multis nominibus eos homines uersuram à Carpinatio fecisse. Versuram soluere, est æs alienum soluere, uel fœnus. Versura facta. Cicer. Vt uerear, ne illud, quod tecum permutaui, uersura mihi soluendum sit.

Acceptum referre, Expensum ferre. cicer. Propter quod minus Dolobella Verri acceptū retulit, quàm Verres illi expensum tulit. Translatè. Cic. Voluit eum aliquid acceptum referre liberalitati suæ.

Liberalis. Cic. Hominem facilimum, liberalissimumq; cognosces.

Beneficus. Cic. Hiq; arbitrantur se beneficos in suos amicos uisum iri, si locupletent eos quacunq; ratione.

Largus. Cic. Omnino sunt duo genera largorū, alteri prodigi, alteri liberales.

Benignus. Cic. Sed nescio quo modo facilius in timore benigni, quàm in uictoria grati reperimur.

Munificus. Cic. Conuenit autem tum dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum.

Liberalitas. Cic. Videndum est igitur, ut ea liberalitate utamur, quæ proffit amicis, nemini noceat.

Largitio. Cic. Iam in prouerbij consuetudinem

uenit, largitionē fundum non habere. *Largitas.* Teren. Vehemens in utramq; partem Menedeme es nimis, aut largitate nimia, aut parsimonia.

Benignitas. Cic. Propensior benignitas esse debet in calamitosos, nisi forte erunt digni calamitate. *Benignitatē cōferre, claudere.* Teren. Nuncubi meam benignitatē sensisti in te claudier? *Beneficentia.* Cic. Et huic coniuncta est beneficentia, quam eandē uel benignitatē, uel liberalitatē appellari licet. Benignē facere alicui, est aliquē beneficio demereri, uel benignitatē in aliquē cōferre Cic. Sic uelim existimes, quibuscunq; rebus *Cereliae benignē feceris, mihi te gratissimū esse facturū.*

Prolixus translatē pro largo Cic. De tua prolixa, beneficiaq; natura limitauit aliquid posterior annus.

Dare. Terent. Principio & habet, quod det, & dat nemo largius. *Donare.* Cic. Aerarium exhauriebat, minuebat uectigalia, donabat ciuitates ex commentario. *Dare & donare cum ablatiuo.* Cic. Agro à senatu, & uacatione donatus est. *Donatiuum munus est, quod à prince uel imperatore donatur.* Plin. Nisi uero leuiter attingi placet locupletatas tribus, datumq; congiarium populo, & datum totum, cum donatiui partem milites accepissent.

Largiri. Cic. Omnia in te sunt, quæ aut fortuna in hominibus, aut natura largimur. *Largiri ex alieno.*

Cic.

Cic. Cum ex natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior. Largiri de Cæs. Idem Sylla Faustus fecit, ac de sua pecunia largitus est.

Munerari est munus dare. Cicer. Alexius me opipare muneratus est.

Munus. Cic. Habes à patre munus Marce fili mea quidem sententia magnum, sed perinde erit, atque acceperis. Munus dare, mittere, collocare. Cic. Ut intelligerent Mamertini se bene apud istum tam multa pretia, ac munera collocasse. Afferre, concinnare. Treb. Cic. Ego tamen nactus in nauigatione nostra pusillum laxamenti, concinnaui tibi munusculum ex instituto meo. Munus uerbis ornare. Terent. Munus nostrum ornato uerbis, quoad poteris.

Donum. Terent. Video, et me tædet: ubi uis, dona adsunt tibi. Dare donum. Idem. Quid te ergo aliud sollicitat? cedo: Num solus ille dona dat? Dono dare. Idem. Ibi tum matri paruulam puellam dono quidam mercator dedit.

Ornare est laudibus uel beneficijs afficere, atque augere, aut alicuius existimationi seruire. Cicer. Idem tibi, quod eum ornasti, non sunt amici. Idem. Adolescens omnibus rebus ornatus. Ornamenta. Cicer. Hæc enim ornamenta sunt tibi etiam cum alijs communia. Esse ornamento, Cicer. Tu puer me appetisti,

ego autem semper ornamento te mihi fore duxi. Ornamentis afficere, spoliare, redundare Cic. Præsertim cū tu omnibus uel ornamentis, uel praesidijs redundares. Ornamenta ad aliquo proficisci, congerere, recuperare, amittere, obtinere, id est, retinere. Cic. Si, quæ pudore sibi ornamenta peperit, ea potest contra petulantiam te fendente obtinere.

Augere. Cic. Eps uero ueteranos qui pro Reipub. arma ceperunt, non tueri solum, sed etiam augere commodis debeo.

Amplificare. Cic. Quanta tibi curæ meus honos fuerit, et quàm idem extiteris consul in me ornando, & amplificando, qui fueras semper &c.

Iuuare. Cic. Aut consolando, aut consilio, aut re iuuero. Adiuuare. Cic. Cuius & consilio & opibus adiuuari posset respublica.

Opem ferre. Cic. Profecto aliquid opis occidenti Reipub. tulissemus. Opẽ afferre. Idem. Etsi reipub. causa maxime gaudere debeo, tantum ei te praesidij, tantum opis attulisse extremis poene temporibus.

Opitulari. Cic. Antea aut obscuris hominibus, aut etiam fontibus opitulari poteram,

Auxiliari. Cic. Sin mihi neque magistratum, neq; senatum, neq; populum auxiliari propter eam uim, quæ mecum Rep. uicit licuerit. &c.

Subuenire.

Subuenire. Cic. Subueni patriæ. opitulare collegæ omnium gentium consensum, & incredibilem conspirationem aliuu.

Succurrere Cic. Vt, si durius esset aliquid, succurrere celeriter possem.

Adesse. Cic. Ego tamen tuis rebus sic adero, ut difficillimis.

Præsto esse. Cic. Si ille labor meus pristinus, si sollicitudo, si officia, si operæ, si uigiliæ deseruiunt amicis, præsto sum omnibus.

Tueri, uel tutari. Cic. Ceciliam quibus rebus possum, tueor diligenter. Idem. Vt potui accuratissime te, tuamq; causam tutatus sum.

Respicere, pro contueri, & demum iuuare. Cic. Nisi quis nos deus respexerit. Respicere se, est sibi prospicere, uel rebus suis consulere. Terentius. Nullum remittis tempus, neq; te respicis. Respectus. Cic. Philip. 5.

Tegere pro defendere Cic. Cum me consilio, cum autoritate, tum armis texit suis.

Protegere. Cic. De Africano quidem, quia notior est nobis propter recentem memoriam, uel iuuare possum, non illum iracundia tum inflammatum fuisse, cum in acie M. Hælienum Pelignum scuto protegit, gladiumq; hosti in pectus infixit.

• 9. • Defendere.

Defendere. Cic. Sed tamen defendendi Vatinij fuit etiam ille stimulus. **Defendere** aliquid, à se factum, est probare, adnuti, quod à nobis factum est, id & rectè, & iustè factum esse. Cic. Ego utrumq; puto meum esse, & quid sentiam, ostendere: & quod feceris, defendere. **Defendere** à uel ab. Cic. Vt ego Urbem à domesticis insidijs, & ab intestino scelere; tu Italiam & ab armatis hostibus, & ab occulta coniuratione defenderes. **Defendere** lapides, uel ignem, uel aliquid eiusmodi, pro propulsare damnum. Cic. Non defendit iniuriam, neq; propulsauit à suis. **Defendere** locum, id est, existimationem suam tueri. Cic. Quid igitur pugnas? an ne locum suum, quem adhuc honestissime defendit, obtineat? **Defensitare.** Cic. Si igitur non poterit siue causas defensitare, siue populum contionibus tenere, siue bella gerere, ille tamen præstare debet, quæ erant in ipsius potestate.

Seruare, conseruare, custodire. Cic. Vt tuos mecum serues potius quàm propter arrogantem crudelitatem tuorum me oppugnes.

Sustinere, uel sustentare, proiuuare. Cic. Terentiam unam omnium ærumnosissimam sustentantes tuis officiis.

Propugnare. Est pugnando oppugnantibus resistere, & aliquid uehementer defendere. Cic. Nonne pro

Pro suo partu ita propugnant, ut uulnera excipiant?

Adiutor. Cic. His contra patriam adiutor inuentus est nemo.

Defensor. Cic. Apud quem unum nos eorum perpetui defensores plurimum, ualere possemus Defensorem adoptare. Idem in Verr. Quem sibi illa defensorem sui iuris, ultorem iniuriarum, actorem totius causæ adoptauit.

Propugnator Cic. Video Publium Sestium meæ salutis, uestræ autoritatis, publicæ causæ defensorem, propugnatorem, autorem, reum,

Conseruator. Cic. Conseruator Reipublicæ Brutus.

Tutor, Tutor, uindex, custos. Cic. Ut tam orba ciuitas tales tutores complecti debeat. Idem. Extitistum uindex nostræ libertatis.

Patronus non semper in causis est, sed is dicitur, qui tam uerbo, quam facto imbeciliorem, uel afflictum sustentat. Cic. Ut tuis inimicijs suscipiendis obliuisceretur patroni omnium fortunarum, ac rationum suarum, Patrocinium. Idem ut intelligat illa ciuitas sibi in Neronis patrocinio summum esse præsidium.

Parens pro eo elanganter ponitur, cui de salutē nostrā curā est, aut cui, & ob salutē nostrā defensionem, & ob dignitatē conseruatā omnia accepta referre debemus.

debemus. Cic. Cuius ego patrem deum ac parentem sta-
tuo fortunæ, ac nominis mei.

Defensio, propugnatio, tutela. Cic. Suscepiq;
mibi perpetuam propugnationem pro omnibus orna-
mentis tuis. Idem. Quare sit in eius tutela Gallia, cuius
uirtuti, fidei, felicitati commendata est.

Auxilium, uel adiumentum. Cic. Ut in te non mi-
nus auxilij, quàm in tuo collega, mihi constitutum fue-
rit. Auxilium petere, implorare, efflagitare. Cic. Au-
xilium ab alienis efflagitabo, cum ciues uestros deser-
tis? Auxilio uel adiumento esse. Cic. Ita enim scripsit
ad me. sibi meam commendationem maximo adiu-
mento fuisse. Auxilium ferre. Terent. Obsecro popula-
res ferte misero atq; innocenti auxilium. Adiu-
mentum importare. Cicer. Plura proferre possim detri-
menta publicis rebus, quàm adiumenta per homines
eloquentissimos importata. Auxilio orbare, spolia-
re. Cicer. Petunt enim rationes illius, ut orbetur au-
xilio Respublica.

Præsidium pro auxilio et adiumento. Cicer.
Cum uiderem præsidij non satis esse ad ea obtinenda.
Præsidium ferre, uel afferre. Cic. Etsi Reip. causa ma-
ximè gaudere debeo, tantum eite præsidij, tantum opis
attulisse extremis pœne temporibus. Præsidio esse, nu-
dare. Cic. Qui mea pericula non modo suo præsidio,
sed etiam

sed etiam uestra deprecatione nudarunt. Præsidio redundare Cic. Præsertim cum tu omnibus uel ornamentis, uel præsidij redundares. Firmamentum pro præsidio Cic. Sic ille annus duo firmamenta Reip. per me unum constituta evertit.

Subsidium pro auxilio & opitulatione ad extremum penè casum seruata Cæs. Cæsar subsidia ad omnes casus parabat. Subsidiū parare, uel comparare Cic. Qui nulla sibi subsidia ad omnes uitæ status parauerunt. Inuocare. Cic. Stoicorum inuocem subsidium, cum à ciuibus interclusum sit præsidium? Subsidio uenire, uel ire. Cicer. Tales uiros periculo obsidionis liberare cupio, neq; subsidio ire possum. Occurrere. Cæs. Cum equitibus Numidis M. C. electis, peditatuq; eiusdem generis satis grandi ex itinere rectà subsidio suis occurrunt.

Suppetiæ. Plaut. Quicquid ego male feci, auxilia mihi, & suppetiæ sunt domi. Suppetias ferre. Plaut. Non metuo quin meæ uxori latæ suppetiæ fient. Suppetias ire, uenire, proficisci. Cæs. Atq; suis fugientibus suppetias ire contendit. Occurrere, mittere. Idem. Turmis suorum suppetias mittit.

Profugium, uel persugium. Cic. Quod enim mihi poterat esse profugiū? Idem. Sed nescio quo modo ipsæ illæ excludere me à portu, & persugio uidentur.

Portus pro profugio. Cic. Tutissimum sibi potum prouinciam istam ducit esse.

Receptus pro profugio. Cic. Animaduerti nulum alium receptum Antonium reliquiasq; quæ cum eo essent, habere, nisi in his partibus.

Confugere. Cic. Quid enim? ad amicosne confugiam? quàm multi sunt.

Conferre se, pro confugere. Cic. Tu si forte quid erit molestiæ, te, ad Crassum & ad Callidum conferas censeo.

Mederi. Cic. Sunt enim permulta, quibus medendum erit. Mederi cum accusatiuo. Terent. Quàm scitum est eiusmodi parare in animo cupiditates, quas cum res aduersæ sient, paulo mederi possis. Sanare pro mederi. Cic. Hæc aut sanabuntur, cum ueneris, aut ei molesta erunt. Medicina, quam non solum uulneribus facimus, sed etiam molestijs & afflictorum difficultatibus Cic. Statui ad nullam medicinam Reip. sine magno præsidio accedere. Medicinam offerre, facere, adhibere. Cic. Nõne fuit eo maior adhibenda medicina? Remedium Cic. O magnum malum putat aliquis, neq; ei remedium est ullum.

DEBERE. Cic. Quantum mihi debeas, ceteri existiment. Debere alicui sine accusatiuo. Cic. Nos auctoritatem eo minorem habemus, quòd tibi debemus

debemus. Debere alicuius causa. Idem. Ut me non solum omnia debere tua causa, sed ea quoque, quæ non possum, putent. Debere pecuniam, uel aliud quidpiam C. c. Reipublicæ, quæ te in me restituendo multum adiunxisset, eum certè me animum meritò ipsius debere arbitrabar. Debitio. Cic. Quintus autem de emendando nihil curat hoc tempore, satis enim torquetur debitione dotis.

Gratus est, qui gratiam pro beneficio refert, uel certè beneficij accepti memoriam præstat Cic. Tu quàm gratus erga me fueris existimare potes.

Memor Plancus. Ut Reipublicæ me ciuem dignum tuis laudibus præstem, & in amicitia tua memorem, atque gratum.

Ingratus, uel illiberalis. Cic. Et est homo non ingratus, meq; uehementer obseruat. Idem. Nō te in me illiberalem, sed me in se negligentem putabit. Gratis. Plaut. Nunquam erit tam auarus, quin te gratis emitat manu. Gratuitum, quod datur gratis, uel sine præmio. Cic. Quid liberalitas? gratuita ne est? an mercenaria? sine præmio, benigna est, & gratuita, si cum mercede, conducta. Ingratis dicitur aliquis quidpiam facere, qui id inuitus & coactus præter uoluntatem facit. Terent. in Heaut. Ea coacta ingratis post illa cœpit uulgò uictum quærere. Illiberaliter uer-
terres

teres dicebant factum, si quis excessisset omne genus maleficij. Terent Factum à uobis duriter, immisericorditerq; , arque etiam si est par dicendum magis apertè, illiberaliter, id est, iniuste & inclementer. Dicitur etiam quòd non officiosè factum sit, cum illiberalis dicatur ab officio remotus, & ad promerendū malè promptus.

Gratiam habere. Cic. Maximas tibi Pansa gratias & habemus, & agere debemus. Idem. Nec enim mihi gratiam mo dō habuisti, uerumetiam cumulatusmè retulisti. Gratiam debere. Cic. Scribit enim ipse mihi te gratias debere. Gratiam capere. Cic. Cum praefertim considerem, nullā esse gratiam, quā uel nō capere animus meus, uel in accipiendo, uel remunerando, cumulandōq; illustrare possit. Gratiae apponere. Terent. Ego Charine neutiquā officium esse liberi puto, cum is nihil promereat, postulare, id gratiae apponi sibi. Gratias agere Cic Tibi tamen agam, ut debeo, gratias. Gratiarum actio Cic. Ex quorum oratione intellexi, gratiarum actione eos magis egere quā commendatione Gratiam referre. Cic. Huic utinam aliquando gratiam referre possimus. Gratiam persolvere. Cic. Quid sancti? qui religionem colentes? nisi qui meritam Dijs immortalibus gratiam iustis honoribus, & memori mente persoluunt? Gratias agere nō solum poëticum est, sed etiā oratorum. Cic Aliquantoq; post
suspexit

ſuſſepxit ad cœlum, & grates tibi, inquit, ago ſumme ſol, uobis q; reliqui cœlites.

*Reddere eſt acceptum reſtituere. Cic. Dicam ta-
men uerè, plus quàm acceperas, reddidiſti. Eſt etiã præ-
ſtare, facere, uel efficiere. Cic. Si Fabium otioſum reddi-
deris. Idem. Nam me hebetem moleſtiæ reddiderunt.*

*Soluere, perſoluere. Cic. Quaſi domi nummos
haberet, ita conſtituit ſe ſoluturum. Soluere ab aliquo,
eſt ſoluta nobis pecunia, uel acceptis aliunde quoquo
modo nummis debitum ſoluere. Cic. Denique coactū-
rum dixi me homines, non modo non recuſare, ſed etiã
hoc dicere, ſe à me ſoluere. Eſſe ſoluēdo: abſolutè. Cic.
Nec tu ſoluendo eras, nec te ullo modo, niſi euerſa Re-
publica fore incolumem putabas.*

*Satisfacere, & ad debitum, & ad opinionem,
& ad expectationem appoſitum eſt Cic. Quibus me
cumulatiſſimè ſatiſfeciffe certò ſcio. Idem. Cupio, cum
Bruto noſtro affatim ſatiſfacere, excurrere in Græci-
am. Idem. In ea re nos, & officio erga Lentulum miri-
rificè, & Pompeij uoluntati præclarè ſatiſfecimus.
Idem. Quibus ut eſt in animo de fato ſi adiunxerimus,
erit abundè ſatiſfactum toti huic quæſtioni. Satiſfa-
ctio. Cic. Hic tu me etiam inſimulas, nec ſatiſfactionem
meam accipis.*

*Reſpondere. Cic. In quo parum prolixè re-
ſpondent*

spondent Campani coloni.

Remunerare, uel **remunerari**, est **præmium** ob susceptum causa nostra laborem, uel ob acceptum beneficium, in aliquem conferre. Cic. Ut possem te remunerari, quàm simillimo munere. **Remuneratio**. Nihil enim remuneratione beneuolentiæ, nihil uicissitudine studiorum, officiorumq; iucundius,

Compensare Cic. Sed hoc compensabo breuitate eius orationis. **Compensare cum**. Cic. Compensabatur tamen cum his doloribus, animi letitia, quam capiebam.

Satis habere ab aliquo, uel omnia ab aliquo habere, cum nobis satisfactum est. Cic. Satis habeas, nihil me etiam tecum de tui fratris iniuria conqueri.

Contentus. Cic. Contentus isto sum. Idem. Vterque suo studio contentus, contempsit alterum.

Literæ pro epistola, uel studijs ponuntur. Cic. Illud molestè fero, nihil me adhuc his de rebus habere literarum tuarum. **Vnæ literæ**. Cic. Id unis diligenter literis datis, quæ ad me utiq; perferantur, consequere. **Literæ antemeridianæ**. Cic. Antemeridianis tuis literis, heri statim rescripsi, nunc respondere uespertinis. **Literæ postmeridianæ**. Cic. Hodie tuas literas expectabamus matutinas erunt fortasse aliteræ postmeridianæ, nisi te Epiroticæ literæ impedi-

ent,

ent, quas ego non interpello. *Literæ* recentes, uel
proximæ, pro recentibus. Cic. Abs te proximas li-
teras habebā *Veteres literæ* Idem. Et si tuæ literæ (sed
iam nimis ueteres) recte sperare iubēt *Antiquæ, huma-
næ* Cic. Mirificè ipse suo sermone subsecutus humanita-
tem tuarum literarum. *Sparsæ humanitatis sale* Idem.
Cum humanitatis sparsæ sale. tum insignes amoris no-
tis literæ *Suaues*. Idē Post suaues tuas literas *Facetæ,*
refertæ officio amabiles. Cic. Ad Q. Frat. P. naria-
us ad me de te literas mittit: se maxime literis, sermo-
nibus, coenīs denique tuis delectari. Idem. Valde mi-
hi tuæ literæ facetæ, elegantesq; uisæ unt. Dicuntur
etiam nō ineleganter literæ aculeatæ, stomachosæ,
atroces, odiosæ, ardentes, minaces, acerbæ, Cic.
Præmisit mihi odiosas literas hoc exemplo. Idem.
Ad patrem acerbissimas literas misit. *Literæ lan-
guidæ, uel somnum afferentes, desertæ*. Cic. Sed
si, ut scribis, eæ literæ non fuerunt disertæ, scito
meas non fuisse. *Literarum sermo*. Cic. Iucun-
dus est mihi literarum tuarum sermo. *Literarum
prudentia, diligentia, multitudo, crebritas, breuitas,
loquacitas*. Cic. Ignoscasq; breuitati literarum
mearum. *Literæ rerum plenæ, uel inanes*. Cic. Ta-
men inanes esse meas literas, quàm nullas, malui.
Literarum exemplum. Cic. Hæc serè ad eas lite-
ras, quas eodem exemplo binas accepi. *Litera*. Cic.

Herodi mandaram, ut mihi scriberet, à quo adhuc nulla est litera. Litera pro scribentis manu Cic. Alexidis manum amabam, quod tam propè accedebat ad similitudinem tuæ literæ, manum non amabam, quia indicabat te non ualere. Manus pro litera scribentis Cic. Hæc inter cœnam Tironi dictaui, ne mirere alia manu esse. Literas scribere Cic. Has illas ad te literas scripsi. Exarare literas, translataè pro scribere. Obserua tamen diligenter in hoc uerbo tacitam quandam breuitatis significationem inesse. Exarare enim ponimus, cū designamus aliquid à nobis uel negotiorū magnitudine oppressis, uel fastidiosè & negligenter, lenteq; nō tam penè scriptum, quàm quoquo modo excidisse. Cic. Plura otiosus, hæc cum essem in senatu exarauī. Literas conficere. Cic. Ego propter incredibilem & animi & corporis molestiam, conficere plures literas non potui. Literis appellare, uel scripto laceffere. Cic. Crebris nos literis appellato. Idem. Sic igitur facies, meq; amabis, & scripto aliquo laceffes. Literis obstrepere. Cic. Quæ res fecit, ut tibi literis obstrepere nō auderē. Literas elicere. Cic. Loquacitati ignoscas, quæ & me leuat ad te quidem scribentem, & elicit tuas literas. Literas mittere Cic. Omnino serius misi literas quàm uelim. Mittere absolutè. Cic. Neq; ego ad te his duobus mensibus scripseram, quia cū Q. fratre meo non eram,

quò mitterem, aut cui darem nesciebam. *Literarum missio.* Cic. De *literarum missione* sine causa abs te accusor. *Literas dare.* Cic. Ad quem accuratissimas *literas* dedi. Idem. Totiès ne me *literas* dedisse Romã. cum ad te nullas darem? at uero posthac frustra potius dabo, quàm si rectè dare potuerint, committam, ut non dem. Dare absolutè, pro *literas* dare. Cic. Ad te ideo antea rarius scripsi, quòd non habebam idoneum, cui darem: nec satis sciebam, quòd darem. *Literas committere*, afferre, perficere, referre, reddere. Cic. Eo die pueri tui à te mihi *literas* reddiderunt. *Literis committere*, uel commendare. Cic. Præterea sunt quædam domestica, quæ *literis* non committo. *Literas dare* pro reddere. Idem. O suaues epistolas tuas uno tempore mihi datas: *Literas accipere*, expectare. Cic. *Literas* tuas nehementer expecto, & quidem tales, quales maximè exopto. Idem. Tuas *literas* auidè expecto. Idem. Tuas mirificè *literas* expecto. Idem. Tuas *literas* semper maximè expecto. *Literas inquire*, desiderare, uenire alicui ab aliquo, uolare, id est, celeriter afferri. Cic. Tu autem fac, ut mihi tuæ *literæ* uolent obuiæ. *Literas commeare.* Idem. Crebrò enim illius *literæ* ab alijs ad nos commeant. *Literas intermittere.*
d Cic.

Cic. Nostro more tamen ne patiamur intermittere literas nostras. *Literarum intermissio, interuallum.*

Cic. Tu, si interuallum longius erit mearum literarum, ne sis miratus. *Tempus mutum à literis.*

Cic. Cum uerò tuas epistolas lego, multò etiam magis omnino intelligo, nullum fuisse tempus, post hanc fugas, & formidines, quod magis debuerit mutum esse à literis, propterea quod neque Romæ quicquā auditur noui. *Prætermittere, uel præterire, cum est in literis dandis, aut scribendis.* Cic. Equidem Patras euntem neminem prætermittam. *Idem.* Sed eum sine literis ad te uenire uix rectum erat. *Literas conuiuiscere, intercipere, aperire, resignare, loqui, recitare.* Cic. Caue enim putes ulla literas unquam grauiore, quàm tuas in senatu esse recitatas. *Literas in alienum, uel in alicuius manus incidere.* Cic. Si modo erunt eiusmodi literæ, quas in alienum incidere nolim.

Epistola. Cic. Quæ nunc exponam absens audacius, epistola enim non erubescit. *Epistola longa, uel uerbosa.* *Idem.* Nunquam enim mihi tua epistola, aut in tempestiua, aut loquax uisa est. *Breuis, uel pusilla.* *Idem.* Ecce autem alia pusilla epistola. *Inanis.* Cic. Tabellarios cum inanibus epistolis ad te mitterem. *Epistolarum diligentia, uel negligentia*

gentia .Cic. Epistolarum Pompeij duarum, quas ad me misit, negligentiam, meamq; in scribendo diligentiam uolui tibi notam esse, earum exempla ad te misi. Epistolarum frequentia. Cic. De Epistolarū frequentia n'hil te accuso. Epistolæ quotidianæ. Cic. Non dubito quin tibi odiosæ sint epistolæ quotidianæ. Epistola recens. Cic. Recentissimæ tuæ epistola Cal. data, in qua optas congressum pacē, non desperas Fasciculus epistolarū. Cic. Accepi Romæ sine epistola tua fasciculum literarum Epistolam scribere, inscribere, exarare, lucubrare, dictare, texere, efficere, elicere, dare, committere, mittere, asferre, reddere, accipere, expectare, uel requirere, uenire, complicare, obsignare, soluere, id est, aperire. Cic. Hanc epistolam si illius tabellario dedissem, ueritus sum, ne solueret. Epistola lacescere, obtundere. Cic. Ego si somnum capere possem, tam longis te epistolis non obtunderem. Epistolæ rescribere, persoluere, id est, respondere. Cic. Persolui primæ epistolæ, uenio ad secundam. Respondere. Cicer. Vni epistolæ respondi, uenio ad alteram.

Nuntius & res ipsa & persona dicitur. Cicer. Grauius primo nuntio commotus sum. internuntius. Cic. Quæ quidem si nullo alio, me certe

Nuntius & res ipsa & persona dicitur. Cic. Grauius primo nuntio commotus sum. Internuntius. Cic. Quæ quidem si nullo alio, me certè internuntio ad illos celeriter deferrentur. Nuntio, mittere. Cæs. Interim barbari nuntios in omnes partes dimiserunt Nuntium expectare, uenire, afferre, deferre, perferre, audire, accipere. Cicer. Ego in Epirum proficiscar, cum primorum dierum nuntios excepero.

Tabellarius. Cic. Et uelim tabellarios institutis certos, ut quotidie aliquas à uobis literas accipiam. Tabellarios subministrare, præbere, deprehendere, excutere. Asi. Cic. Sexcentis enim locis excutiuntur, deinde etiam retinentur à Lepido tabellariis. Tabellarios scrutari, mittere, uel remittere. Cic. Paucis enim diebus eram missurus domesticos tabellarios.

Pueri pro tabellariis. Puerorum enim operantebantur Romani in literis ferendis. uel itinere faciundo. Cic. Nam quas Lemni pueris scribis datas, non acceperam.

Scribere, pro certiore facere, uel explicare. Cic. Etenim quis est tam in scribendo impiger, quam ego? Scribere ambiciosè, quod in mentem uenerit, quod in buccam uenerit. Cic. Scribas ad me, quicquid ueniet in mentem, cum habebis, cui des. Scribere

bere pluribus, id est, copiosius. Cic. Hæc ego pluribus scripsi, quod mihi significabant tuæ literæ, subdubitare te, quia essem erga illum uoluntate. Pluribus uerbis, humanè, raptim, planè, enucleatè, frustra, summatim, uerbosè, humaniter. Cic. Scripsit ad me Cæsar perhumaniter. Testis uerbis, exploratè. Cic. Hæc ita sentio, iudico, ad te exploratè scribo. Vacuo animo, planè, rectè, id est, nō frustra, temerè, cautè. Cic. Quare tibi suadeo, quæcunque est istic status rerum, diligenter, et cautè perscribas. Scribere de. Cic. Sed tu in ista epistola nihil mihi scripsisti de rebus tuis. Acuratè, grauitè, officiosè, subtiliter. Cic. De Republica quid scribam ad te subtiliter?

Certiozem facere. Cic. Me tamen uelim, quod ad tempus te expectemus certiozem facias. Certiozem facere alicuius rei, uel de aliqua re. Cic. Vtinam tui consilij certior factus essem.

Significare. Cic. Quod ille ita et accepit, et mihi sæpe literis significauit. Significare absolute. Cic. Nihil enim habent, quod aut definitum sit, aut certum, nisi me, uultu, taciturnitate, significasse, tibi non esse amicum. Significare de. Brut. Scribis mihi mirari Ciceronem, quod nihil significem unquam de suis actis. Significatio. Cic.

Cum magna significatione nostræ familiaritatis. Significationem facere, habere, dare. Cic. Qui primum quàm minimam artificij alicuius, deinde nullam Græcarum literarum significationem daret.

Declarare uehementius est quàm significare, quæ enim declaramus, penè ob oculos ponimus, quæ leuiter significari possunt. Cic. Id tibi à me declarari uolo. Declaratio Cic. Liber iste, quem mihi misisti, quantam habet declarationem amoris tui?

Ostendere pro demonstrare, declarare, significare Cic. De qua paulo post equidem ostendam quis sit meus sensus, & status.

Demonstrare plus est quàm declarare. Cic. Ut propterea amorem in nos fraternum etiam demonstrare laboret.

Afferre. Cicer. Huc enim odiosa afferre bantur de Curione.

Deferre. Cic. Per multa ad me detulerat non dubia de Firmianis fratribus.

Perferre. Cicer. Hæc cum ad me frater pertulisset.

Nuntiare. Cicer. Modo enim quæ uellemus de Lepido, modo contra nuntiabantur. Idem. Non enim dubito, quin celerius tibi hæc rumor, quàm

quàm ullius nostrum literæ, nuntiaret. Denuntiare, uel renuntiare. Cic. Vt ei meis uerbis diceret, ut quicquid opus esset, mihi denuntiaret. Terent. Quasi tibi non renuntiata hæc sint sic fore. Nunciatio. Cic. Phil. II.

Nunquid. Cic. Postea iam iussi ualere cum me impensè sua uilla nunquid uellem, rogasset.

Mandare pro significare, uel imponere, aut negotium dare. Cic. Nec ex eo quicquam audiui, quod sibi à te mandatum diceret. Mandata. Cic. Ne me immemorem mandati tui putares. Mandata deponere. Cic. Cui deponenti mea mandata, cætera uniuersè mandauimus, illud probè. Mandata dare, habere, deferre, exponere. accipere, curare, persequi, dirigere, exhaurire, efficere, uel conficere, explicare. Cic. Mea mandata ut scribis, explica, id est confice, expedi. Idem. Tu mandata effice, quæ recepisti.

Exponere, pro narrare. Cic. De qua ratione tota iam uidetur mihi exponendi tempus dari. Propriè autè ponitur, pro explicare ad spectandū. Cic. Triclinia strata, argētūq; expositū. Interdū est morti tradere. Terent. Nisi me animus fallit, hic profectò est anulus, quē ego suspicor: is, quicū exposita est gnata. Explicare. Cic. Hæc tu mihi explica, qualia sunt. Propriè uerò dicitur, de rebus, quæ plicis inuolutæ

sunt, huic contrarium est implicare. Cic. Tanquàm in aliquem locupletem, ac refertam domum uenerim, nō explicata ueste, neq; proposito argento, neq; tabulis, neq; signis propalam collocatis.

Indicare. Cic. Indicauit mihi Pana meus Epicureum te esse factum.

Explanare est enarrare. Cic. Explanabis igitur, quanquàm nihil habeo, quod debitem.

Exprimere pro declarare. Cic. Vultus mercurule tuos mihi expressit omnes, non solum animū, ac uerba protulit.

Tangere, uel attingere est quasi in transcurso, uel leuiter declarare. Cic. Tametsi neq; omnia dicam, & leuiter unum quodq; tangam.

Narrare. Cic. Ego tibi, ea narro, quæ tu melius scis, quàm ipse, qui narro. Narrare de. Cic. Crassili bertum ais tibi de mea solitudine macieq; narrasse.

Prosequi, uel confectari est explicare. Cic. Singula persequi non est necesse. Idem. Ac ne plura, quæ sunt penè innumerabilia, confector comprehendam breui.

Exequi uerbis. Cic. Nam præter hæc, quæ comemorauī, quæ testata sunt & illustria, habeo multa occultiora, quæ uix uerbis exequi possim.

Recitare. uide supra de literis recitandis.

Aperire

Aperire est quæ tecta sunt, & occlusa, recludere. Cic. Non enim quale esset, quod cogitares, aperuisti. **Aperire fontes rei alicuius**, metaphorice dicitur, rei alicuius causam indicare, atq; ostendere. Cic. Totiusq; huius sceleris fons aperietur. **Aperire cõiurationẽ**. Sall. Eo præsentẽ coniuurationẽ aperit, nominat socios. **Flagitia**. Plaut. Iam ego aperiam isthæc tua flagitia. **Probra**. Idem Aedopel tua probra aperibo omnia. **Dolum**. Idem. Si hic non uidebit mulierem, aperitur dolus. **Se alicui**. Terent. Post ubi tempus promissa iam perfici, tum necessario se aperiunt & timent. **Naturam, uel mores**. Sall. Silentio præterire nõ fuit consilium, quin utriusq; naturam & mores, quantum ingenio possem, aperirem. **Animum**. Cic. Tuum erga me animum simplicem, atq; amicum aperuit. **Aperire corporis partem aliquam**. Cic. Verentur enim ne si quo casu acciderit, ut partes corporis quædam, aperiantur, aspiciantur non decoro. **Aperire caput, ludum, argumentum, consuetudinem, cursum, redditũ**. Cic. Multis apertus cursus ad laudem. **Aperire de re aliqua**. Cic. Deinceps de insinuatione aperiendum est.

Patefacere. Cic. Quod ij, qui ea patefacere possent, propter metum reticussent.

Illustrare. Cic. Statuerant tantum illud esse maleficio, quod non modo non occultari per se: sed

d s etiam

etiam aperiri, illustrariq; deberet. Illustrare facere. Cic. Ne quòd uideor stulte illius amici intemperiam, non tulisse, rursus stulte iniuriam illius faciam illustrem, si quid scripsero.

Percurrere, uel decurrere, est celeriter, & quodam uerborum compendio explicare. Cic. Attamen ista quæ abs te breuiter de arte decursa sunt, cupimus.

Loqui. Cic. Sed in ea es urbe, in qua uel plura, uel ornatiores parietes, ipsi loqui posse uideantur. Loqui de. Cic. Pernitiosa loquebantur de mansione tua. Loqui ad uoluptatem, ad uoluntatē, id est, assentari. Cic. Fatetur se non bellè dicere, non ad uoluntatem loqui posse. Loqui in sententiam. Cæs. In eandem sententiam loquitur Scipio. Loqui in eandem rationem, id est, assentiri. Cic. Hæc cum omnes sentirent, & cū in eam rationem pro suo quisq; sensu ac dolore loqueretur. Loqui male absenti. Terent. pergin' heros absenti male loqui impurissime?

Garrere translatè est inaniter loqui, & quicquid in buccam cadit, nullo iudicio effutire. Plaut. Soleo hercle ego nugæ garrere: ita loquar.

Audire. Cic. Nequedum te Athenis esse audiebamus. Idem. In Britannia nihil esse audio, neq; auri, neq; argenti. Audiri, uel auditum esse, & ad personam relatum,

relatum, & extra personam positum. Cic. Bibulus nō dum audiebatur esse in Syria Idem. Ego enim audita tibi putaram, id est, te audisse. Audire ex, uel e. Cic. Sed hæc audies ex alijs, aut certior fies literis. Audire à. Cic. A Pausania Lentuli liberto audiui. Audire de. Actiuè. Cic. Tū ego audiuiſti iſta inquam, de maioribus natu. Paſſiuè Cic. De ſucceſſore meo nihil audiui. Audire ad. Cic. Audi igitur ad omnes ſcilicet literas. Audire præceptorē, id eſt, præceptorī operam dare. Cic. Polemonem audiuerunt aſiduè Zeno & Arceſilas.

Dare aures ſuas alicui, eſt aliquem audire, uel in aliquo audiendō facilem et attentū ſe præbere. Cic. Vide enim quibus hominibus aures ſint debitæ meæ.

Exaudiri. Cic. Quantum potero uoce contentam, ut hoc Pop. Rom. exaudiat.

Inaudire, id eſt, intelligere, uel accipere. Cic. Quanquam cui ſunt inauditæ cum Deiotaro querelæ tuæ? id eſt, quis audiuit?

Audire benè, uel malè Et benè audire non dicitur, qui liberas habet ad audiendum aures: ſed qui bellū de ſe rumore ſpargi percipit. Audire aut malè eſt rumore de ſe malum audire. Terent. Benediſtis ſi certaffet, audiſſet, bene Idem. Si herum inſimulabis auaritiæ, malè audies. Audi. um pro re, quæ auditur.

Plant.

Plaut. Vidistin? an tu audito nuntias? **Auditio** pro rumore. **Cic.** Dantq; se ad ludendū, fabularūq; auditione ducuntur, id est, delectantur fabulis audiendis. **De auditione testimonium dicere.** **Asc. Pæd.** Et de auditione testimonium dicebatur, id est, ex audito dicebat quisq; testimonium. **Auditionem accipere.** **Cælius.** Romam cum uenissem, ne tenuem quidē auditionem de ea re accepi. **Auditione accipere.** **Cic.** Nec tamen unquam exiissent supra terram, acceperuntq; fama, et auditione, esse quoddam numen, et uim deorum. **Audientia.** **Plaut.** Exurge præco, fac populo audientiam, iam dudum expecto, si tuum officium scias.

Accipere pro audire. **Cic.** Accepisti, quibus rebus adductus, quamq; rem, causamq; defenderim. **Accipere ad.** **Idem.** Accipe ad omnia, et cognosce æquitatem expostulationis meæ.

Habere. **Cic.** Breui tamen sic habeto. **Habere ad.** **Idem.** Habes ad superiorē, nunc audi ad alteram.

Cognoscere. **Cic.** Nunc ea, quæ à me perfecta, quæq; instituta sunt, cognosce. **Cognoscere de, uel ex.** **Cic.** Ea enim certissima putabo, quæ ex te cognouero. **Cognitio, uel Notitia.** **Terent.** Ibo intro, de cognitione ut certum sciam. **Cic.** Qui sermo? quæ præcepta? quanta notitia antiquitatis? **Notitiam** foeminæ habere. **Cæs.** Intra annum uero uigesimum foeminæ notitiam

notitiam habuisse, in turpissimis habent rebus. Notitia pro usu, uel familiaritate. Terent. Quanquam hæc inter nos nuper notitia admodum est. Notio. Cic. Explica, atq; excute intelligentiam tuam, ut uideas, quæ sit in ea species, forma, & notio boni uiri.

Scire est per nos, uel manifesta intelligere, uel ab alijs cognoscere. Cic. Hæc habebam ferè, quæ te scire uellem. Idem. De eo quid sit, cura ut sciam. Certum scire. Cic. Cùm certum sciero, scribam ad te. Certò scire. Terent. Ah uolet, certo scio, cuius modò hæc fiet. Certè scire. Idem. Satis certe scio, nunquã ita magnifice quicquã dicam, id uirtus quin superet tua.

Rescire. Terent. Resciui omnem rem. Idem. Priusquam id rescitum est.

Intelligere pro cognoscere, uel prouidere. Cic. Quæ iam tum, quum tu aderas, offendere eius animũ intelligebam. Intelligere in re aliqua dicimur, cum rem illam exactè callemus, uel, cum rei illius rationem exploratam habemus. In Ver. act. VI. Intelligentia est notitia. Off. II. In intelligentiam cadere. Cic. Tamq; id honestum, quod in nostram intelligentiam cadit, tuendũ, conseruandumq; est à nobis, quàm id, quod propriè dicitur, uereq; est honestum sapientibus. Intelligentiam rei alicuius habere. Cic. Omnes qui ex omni ætate in hac ciuitate intelligentiam uiris habuerunt

habuerunt, si unum in locum conferantur, non sunt cum S. Sulpitio comparandi.

Perpicere. Cic. Cum perspexero uoluntates nobilium, scribam ad te.

EXPLORATVM est, quod prorsus cognitum et perspectum Cic. Si exploratum tibi sit, posse te illius regni potiri. Exploratum de. Idem. De Attica nunc domum mihi est exploratum, itaque ei de integro gratulare. Esse explorato. Cic. Id erit mihi pro explorato. Exploratum habere. Cic. Cum explorati nihil haberem.

Certum. Cic. Neque id tamen certum. Certum habere. Idem. Hoc uero certum habeto. Pro certo habere. Cic. Discessisse illum, nos quidem pro certo habemus. Certus, uel incertus, uel suspensus. Cic. Certi sumus periisse omnia. Idem. Hoc metu adiecto maneo Thessalonice suspensus. Certus homo. Cic. Certos homines ad mulieres miseram. Incertum, suspensum Cic. Omnia enim erant suspensa propter expectationem legatorum. Terent. Nunc habeam, necne, incertum est.

Cognitum, notum Cic. Omnia tibi ut nota sint facito. Idem. Ego tantum me scire putabo, quantum ex tuis literis habebo cognitum.

Perpicuum. Cic. Si quid rectissimum sit, querimus, perpicuum sit. Perpicuitas, id est, facilitas, Acad. quest. 4.

Decursum

Decursum animo, uel percursum, uocamus id quod plene cognitum habemus. Cic. Vt omnes eas causas diligentes oratores, & memores, percurfas animo, & propè decantatas habere debeant.

Perspectum. Cic. Clodij animum perspectum habeo, cognitum, iudicatum.

Testatum, id est, perspectum & planè cognitum. Cic. Aut certe testatum apud animum tuum relinquam, quod scripserim.

Ignorare. Cic. Iam diu ignoro quid agas. Ignorare aliquem, est non cognoscere uel alicuius mores parum exploratos, & perspectos habere. Terent. Erras si id credis, & me ignoras Clinia. Ignoratio ad actū & rem, quam ignoramus spectat. Cic. Qui aliquandiu propter ignorationem stirpis, & generis in famulatu fuerint. Ignarus. Cic. Nec hercule unquā tandiu ignarus rerum mearum fui.

Nescire. Terent. Nescio quod magnum hoc nuntio expecto malum. Nescio quando ad personam refertur. Terent. Dij. isthac prohibeant. Ch. Deos nescio ego: quod potero nitar sedulo. Nescius. Cic. Neq; tamen, hac quum scribebam, eram nescius quantis oneribus premerere susceptarum rerum.

Dubitare, uel addubitare. Cic. Hoc tamen non dubitans, confirmare possum. Idem. Mihi significabant

ficabant tuæ literæ subdubitare te, quæ essent erga illum uoluntate. Dubitare de. Cic. De quo etiam nihil scribente me te non dubitare certo scio. Dubium. Cic. Quod nemini dubium fuit. Sine dubio. Idem. Heluetij sine dubio sunt in armis. In dubium uocare. Asi. Cic. Illud me Cordubæ pro concione dixisse, nemo uocabit in dubium. Dubium facere. Idem. Remq; mea sententia minimè dubiam, argumentando dubiam facis. In dubium uenire. Cic. Res in dubium uenire non potest. Dubitatio. Cic. Quid erat dubitatione dignum? Dubitationem dare, relinquere, id est, adferre. Cic. Nullam enim apud me reliquisti dubitationem, quantum me amares. Dubitationem adferre, iniicere, habere, tollere. Cic. Magnum pondus accessit ad tollendam dubitationem, iudicium & consilium tuum. Dubitatione æstuarè, est dubium uehementer habere, uel maxime hærerè, & in deliberando distorqueri. Cic. Quod ubi auditum est, æstuarè illi, qui dederant pecuniam: putare nihil agi posse absente Epicrate.

Scrupulus, pro re, quæ nobis sollicitudinem, adfert. Terent. Timet, iniici scrupulum homini. Aestus pro scrupulo, uel dubitatione non mediocri. Pli. Explica æstum meum. Audio me male legere duntaxat, uersus, orationes enim commodius.

Ambigere. Cic. Ex contrarijs si quid ambigitur

gitur. Ambiguum. Terent. Ambiguum hoc mihi iam-
dudum fuerat. Ambiguum habere. Brut. Ego tamen
non ambiguum habui, & statim ad Plancium misi.

Pendere animi. Cic. Ego animi pendeo, quid il-
lud sit negotij. Pendere absolutè. Cic. Deinde Anti-
phonti operam miserat, antè manumissus, quàm pro-
ductus, ne diutius pendeas, palmam tulit, id est, ne diu-
tius id dubites uel ignores.

Celare. Terent. Et scilicet iam me hoc uoles pa-
trem exorare, ut celet senem uestrum. Celare cum
duobus accusatiuis. Cic. Non enim te celauit sermonē.
Celare cum accusatiuo, & ablatiuo, cum propositio-
ne de. Cic. Bassus noster de hoc me libro celauit. Ce-
lare cum datiuo. Terent. Si hoc celetur patri, in metu
sum. Celari. Idem. De quo ad te, non quòd celandus es
ses, mihi scripsi antea.

Fugere. Cic. Neq; doctissimorum, quos semper
coluisti, præcepta te fugiunt. Effugere pro fugere.
Cic. His igitur locis in mente & cogitatione defixis,
et in omni re ad dicendum posita excitatis, nihil erat,
quod oratorē effugere possit, non modo in forensibus
desceptionibus, sed omnino in ullo genere dicendi.

Fallere. Cic. Nisi quid me fallit.

Latere. Cic. Nihil agis, nihil assequeris, nihil
moliris, quod mihi latere ualeat in tempore: neq;

tamen

tamen conari, ac uelle desistis.

Hoc me præterit. Terent. An temere quicquam Parmenonē prætereat, quod factus sit?

Clam me est. Terent. Puer quia clam te est natus, nactus alteram es.

Habere clam. Terent. Pater si illa ex me liberos uellet sibi, aut se esse mecū nuptā: satis certò scio, non me clam haberet, quæ celasse intelligo. Clam cum accusatiuo. Plaut. Bona multa faciā, clam meam hanc uxorem. Clām aduerbium. Plaut. Illac per hortū circuit clām, ne quis se uideret huc ire familiarū. Clanculū. Plaut. Cum illa noctu clanculū ad me exit.

Prætermittere. Cic. Quæ prætermitti, sine nefario scelere, non possunt.

Omittere. Cic. Redeo igitur ad id, ut iam tibi etiā pollicear aliquid, quod prius omiseram. Omittere, recordari. Cic. Nam ut omittatis de uniuscuiusque casu cogitando recordari, uno aspectu intueri potestis eos. Omittere pro abijcere. Terent. In tuto est omnes res: omitte uero tristitiam tuam. Mittere pro omittere. Terent. Mitto rem, consuetudinem ipsorum.

Præterire. Cic. Multa prætereo, quæ temporibus illis inter nos familiarissime dicta, scripta, communicata sunt.

Transire. Cic. Quam quisque sententiā dixerit,
in commen

in commentario est rerum urbanarum, è quò tu, quæ digna sunt, selige, multa transi.

Transilire. Cic. Id accidere credo, uel quod ingenij specimen est quoddam, transilire ante pedes posita, & alia longè repetita sumere.

Silere. Cic. Sileamus inquam Brute de istis, ne augeamus dolorem. Silere translato dicimus aliquid, quod deseruit, uel quod suam autoritatē & uim non retinet, dicimus etiam conticescere, uel obmutescere. Cic. Subito in ciuitate cum alia ceciderunt, tum etiam ea ipsa, de qua disputare ordimur, eloquentia obmutuit. **Silentium.** Cic. De Partho silentium est. **Silentio præterire, transire, præteruehi.** Cic. Magna spe ingredior in reliquam orationem. P. C. quoniam periculosissimum locum silentio sum præteruectus.

Tacere uel reticere. Cic. Nō possum de utriusq; uestrum errore reticere. Tacere pro securū esse. Terent. Tace modo, ac sequere. Tacitum ferre. Cic. Cætera si reprehenderis, non feres tacitū, nisi si quid erit eiusmodi, quod sine sumptu corrigi possit. Tacitus actiue. Teren. Ita corripuit de repente tacitus sese ad filiam. Passiue. Plaut. Suspendas potius me, quàm tacita hæc auferas. Taciturnitas. Cic. Si nosti hominis tarditatem & taciturnitatem.

Reticentia. Cic. Ex mœstitia, ex hilaritate, ex
risu

risu, ex locutione, ex reticentia, ex cōtentione uocis, ex summissione, ex cæteris similibus facile iudicamus, quid aptè eorū fiat, quid ab officio naturaq; discrepet.

Missum facere. Cic. Sed ridicula missa faciamus. Aliquando etiam est à nostro consortio, familiaritate, potestate, arbitrioq; dimittere. Terent. Missum te facimus.

Dimittere. Cic. Sic intellexeram, permultos à te milites esse dimissos. **Missio.** Cic. Cum ipsi ante ludorum missionem corona donentur.

Quærere est percōtari. Cic. Nisi ex me prius quaesieris per literas, quid te uelim facere.

Requirere pro quærere. Cic. De quibus tu ex me requiris, quid sibi uoluerit.

Exquirere. Cic. Quod meum consilium exquiris, id est tale.

Explorare. Cic. Reliquū est, ut & quid agatur, quoad poteris explores, scribasq; ad me quid ipse coniectura consequare, quod etiā à te magis expecto.

Expiscari, pro summa diligētia, summoq; studio quærere. Ter. Perinde expiscare, quasi nō nosces.

Contari, uel percontari est diligenter inquirere, ab ijsq; ductū est, qui aliquid in fluminibus contexquirunt, aut in mari loca nauibus oportuna pertentant. Teren. Tua quod nihil refert, percōtari desinas.

Scitari

Scitari, uel **sciscitari**. Ouid. Si modo fert animus, gradere & sciteris ab ipso, Plaut. Secede huc, nam sunt, quæ ex te scitari uolo. Cic. Nec uerò nunc quid cogitet scio, at non desino per literas sciscitari.

Indagare est uenatorum more inquirere, qui loca, ubi feræ latibula habent, inuestigant. Cic. Hoc tu indaga, ut soles.

Inuestigare est querere. Cic. Sed certe aliquid sermonis fuit, totum inuestiga, cognosce, perspicice. Inuestigatio. Cic. In primisq; est hominis propria ueri inquisitio, atq; inuestigatio. Inuestigator. Cic. His enim Coss. ut in ueteribus commentarijs scriptum est, Neuius est mortuus, quanquam Varro noster diligentissimus inuestigator antiquitatis putat in hoc erratū.

Odorari, uel **odorare**, est ex odore aliquid deprehendere. Cic. Tu tamen, si quid potes, odorare. Odor. Idem. Res fuit ad interregnum, & est nonnullus odor dictaturæ.

Olfacere est odorare. Terent. An non sex totis mensibus prius olfecissem?

Scrutari est diligenter inquirere. Cic. Cum omnium domos, apothecas, naues furacissime scrutarere.

Elicere est educere, uel extrahere, & habet nescio quid blandimenti. Cic. Simul & elicere cupio sententiam tuam; si manet ut firmior sim, sin mutata

est, ut tibi assentiar. Elicere ad pugnam, ad colloquium. *Liuius.* Ad colloquium uatem elicuit.

Spes. *Cic.* Tamen maximam leticiam cept ex tuis literis, de spe minime dubia, & explorata triumphi tui. *Idem.* Sed mehercule rursus, tam abiectam compositionis spem non puto esse desperatissimam. *Idem.* Erras et tenui spe te cōsolaris. *Idem.* Exigua est enim spes reipublicæ, nam nullam non libet dicere. Spem ostendere, ostentare, proponere, præbere, habere, pro spem ostendere. *Cic.* Reliqua non equidem contemno, sed plus habent spei tamen, quàm timoris, magisq; sum sollicitus expectatione ea, quàm metu. Spem dare, facere, subministrare, iniicere, nunciare, esse. *Cic.* In te & collega omnis spes est. Vocare in spem, inducere, uel adducere, impellere. *Cic.* Hæc nisi uideris expediri, quam in spem me uocas? Obtentat me spes. *Cic.* Sed me quædā spes obtentabat, fore ut &c. Spem residere in aliquo. *Idem.* Et tamen me quidem fauente magis, quàm sperante, etiam nunc residet spes in irtute tua. Esse in spe, pro sperare. *Cic.* Eramq; in spe magna fore, ut &c. Esse in spe pro sperari. *Cic.* An est aliquid in spe? Esse spe, pro sperare. *Cic.* Ego sum spe bona Habere spē. *Idē.* Siue habes spē aliquā de Rep. siue desperas Habere in spe, pro sperare. *Cic.* Quod quidē nulla habeo in spe, sed quia tu leuiter interdum significas,

Significas, cogis me sperare. quod uix optandum est.
 Habere spem in manibus. Cic. Quam spem nunc ha-
 beat in manibus, et quid moliatur, breuiter exponam.
 Ingredi in spem, uenire. Cic. In spem tamen uenio ap-
 propinquare tuum aduentum. Spem nancisci, uidere,
 ponere, constituere, collocare, sequi, residere in
 aliquo, augere, confirmare, concidere, inueteras-
 cere Cic. Nūc spes reliqua in nouis Trib. pl. et in pri-
 mis quidem diebus, nam si inueterarit, actum est.
 Deuolui ad spem, exardere. Cic. Cui cum pri-
 die frequentes essetis assensi, postridie ad spem estis
 inanem pacis deuoluti. Tencrispe. Idem. Erratis,
 et frustra falsa spe iam diu detinemini. Ponere in spe.
 Cic. Plura ponuntur in spe, quam in pecunijs. Pen-
 dere spe, niti. Cic. Nunc si ita sunt, quæ speras,
 sustinebimus nos, et spe, quia iubet nitemur. Infla-
 ri spe, deuorare, incubare. Cic. Ille autem regis hære-
 ditatem spe deuorarat. Spem extenuare, debilitare,
 infringere, præcidere, uel incidere, remorari. Cic. Et
 scio te me ijs epistolis, et meas spes solitum esse re-
 morari. Auertere à spe. Cic. in Catil. orat. III. Adi-
 mēre spem, tollere, abijcere, redintegrare, auferre,
 fallere, superare, uincere. Cic. Sallustius officio,
 uincet omnes spes. Deturbare spe, uel ex spe. Cic.
 Neque solum spe, sed certa re iam et possessione
 6 4 deturbatus,

deturbatus est. Decidere de spe. Terent. Me miserū
 quanta de spe decidi? Orbari spe. Idem. Quibus te
 consoler ut afflictum, et iam omni spe salutis orba-
 tum. Spe carere. Cic. Sed si est spes aliqua rebus
 communibus, ea tu, quicumque status est futurus, care-
 re non debes.

Sperare. Cic. Quod de te sperare, de me præ-
 stare possum. Spero et opto. Cic. Agnosco humani-
 tatem tuam, speroque et opto nobis hanc coniunctionē
 uoluptati fore. Sperare bene. Planc. Non licuit diu-
 tius bene de eo sperare. Sperare recte. Cic. Tuae lite-
 ræ recte sperare iubent. Sperare temere. Cic. Tuae
 autem literæ sunt uariæ: neque enim me desperare uis,
 nec temere sperare. Sperare, pro putare, uel crede-
 re. Cic. Spero me integritatis laudem consecutū. De-
 sperare in eadem significatione, sed negatiue. Cic.
 Non equidem planè despero ista esse uera, sed nescio,
 et à te discere uolo. Sperare, pro timere. Terent.
 Nam quod tu speras, propulsabo facile. Sperari Cic.
 Latorque cum præsentī, tum sperata tua dignitate.

Confidere. Præteritæ significationis. Cic.
 Quoniam probatam rationem officij mei uobis esse
 confido. Præsentis sig. Idem. Confido ita esse omnia,
 ut et oporteat, et uelimus. Future sig. Terent. Quæ
 ego esse in illis uideo, ut confidem fore ita esse, ut uo-
 lumus

lulus. Confidere sibi. Cic. Ego uerò non grauarer, si mihi ipsi considerem. Confusus. Cic. Lentulus Rhodum reuertit confusus auctoritate uestra.

Fretus. Cic. Quod ita fore confido, fretus et industria, et prudentia tua.

Confidens. Cic. Qui fortis est, idem est fidens, quoniã confidens mala consuetudine loquendi in uitio ponitur: ductum uerbum à confidendo, quod laudis est: qui autẽ est fidens, is profecto non extimescit, discrepat enim à timendo confidere. In bonam partem. Plaut. Decet innocentẽ seruum, atq; innoxium confidentem esse suum apud herum potissimum. In Malam. Terent. Homo confidens, qui (illum dii omnes perdant) hoc consiliũ quod dicam dedit. Confidentia in bonum. Cael. Quæ maximè confidentiam attulerunt hominibus. In malum. Terent. Vide, amabo, si non, cum aspicias, os impudens uidetur. T. non est P. tum quæ eius confidentia est?

Fiducia. Cic. Si tutor fidem præstare debet, si socius, si, cui mandaris, si, qui fiduciam acceperit, debet etiam procurator. Fiducia etiam pro spe ponitur. Brut. Quorũ fiducia nihil est, quòd nos terreas.

*Desperare. Cic. Breuiloquentẽ iam me tempus ipsum facit, pacẽ enim desperaui. Desperare cum datiuo. Cic. Itaq; cum Oppianicũ perditũ, et duobus
e s iugulatum*

ingulatū praiudicijs uideret, promissis cum suis excitauit abiectum, et simul saluti desperare uetuit. Desperare de. Cic. Sed nec mihi sumo, ut meum consilium ualere debuerit: secutus sum tuum, neq; id reip. causa, de qua desperam, sed te querebam et tecū esse cupiebam. Desperari. Cic. Siue restituihur, siue desperamur, nihil amplius opus est. Desperatio. Cic. Cum magna desperatione affectus sum.

Diffidere. Cic. Est omnino id difficultius, sed tamen non diffidimus. Diffidere cum datiuo. Idem. Parthos times, quia diffidis copijs nostris.

Negotium. Cic. Sunt enim negotia et lenta et inania. Negotium impendēre. Cic. Impendet negotium, ad quod scilicet tum aduolabis. Negotiū contrahere. Cic. Sin illam alteram secuti eritis, nescio, an amplius mihi negotij contrahatur. Negotiū dare, deferre, mandare, imponere. Cic. Mihi suo munere negotiū imposuit. Negotio præponere, præficere. Lepid. Nec tamē eorū opera utimur, nec in castris habemus, neq; ulli negotio præficimus. Negotiū suscipere, attingere, sustinere, agere, gerere, administrare, expedire, explicare, recusare, inuertere. Cic. Quid quaeris? probē premitur, nisi noster Pompeius Dijs, hominibusq; inuitis negotiū inuertit. Negotiū esse alicui cū aliquo. Cic. Nescis quo cū Imperatore tibi negotiū sit.

Negotia

Negotia habere. Cic. Quo ego regendo habeo negotij satis. Negotijs impedire, implicari, detineri, uel distineri. Cic. Cum tot, tantisq; negotijs distentus sit, ut respirare libere nō possit. Negotijs obrui. Idē. Quapropter hoc te primū rogo, ne cōtrahas, aut demittas animū, neue te obrui tanquam fluctu, sic magnitudine negotij sinas. Negotio præesse. Cic. Dum Pompeius isto negotio præsuit. Negotiū tueri. Idem. Volueras enim me cū M. Cōsidio proprætore illa negotia tueri. Negotia uidere, pro curare. Cic. Sed ualebis, mea q; negotia uidebis. Negotia tractare, procurare, conficere, fugere, tumere. Cic. Nunc quid putas me Lania uij? at ego te istic quotidie aliquid nō suspicor, tument negotia. Conficere de negotio Cic. De Acutiliano negotio quod mihi mandaras, cum primū Romam ueni, cōfeceram. Ex negotijs emergere. Cic. Reliqua sunt eiusmodi, ut meum consiliū saepe reprehendam, quod non aliqua ratione ex hoc negotio emergerim. Remouere se à negotijs. Cic. Habitus cum se ab omni eiusmodi negotio remouisset, &c. Negotia habere se. Cic. Negotia nostra se sic habent. Nullo negotio. Cic. Siciliam tenere nullo negotio potuit.

Negotium pro molestia. Cic. Negotiū magnum est nauigare, atq; id mense. Quintil. Negotiū exhibere, efficere. Cic. Vt non possit classe Dolabella in Italian

Italiam prouenire, nec socijs suis firmatis, durius uobis efficere negotium. Negotiosus, id est negocijs plenus. Sall. Prudentissimus quisq; quasi maxime negotiosus erat. Negotiari. Cic. Quibus negociantur. Negotatio. Cic. Ut ad reliquas Asiaticæ negotiationis proficiscare Negotiator. Cic. Erit credo periculum, ne improbum negotiatorem, paulo cupidiorum publicanum comprimere non possis.

Occupatio. Cic. Venies, ut ipse intelligis, in maximam quasi concursum occupationum. Occupationibus distineri, impediri. Cic. Quando eram maximis occupationibus impeditus. Occupationibus relaxare. Cic. Cum Tyrone quid sit locutus, cognoscam ex ipso: cum sorore ages attentius, si te occupatione ista relaxaris. Expedire ab occupatione. Cic. Quod te in tanta hereditate ab omni occupatione expediti, ualde mihi gratum est. Occupatus. Cic. Postea in re familiari, occupatus fuit.

Distentus. Cic. Doleo mehercule te tam esse, distentum.

Distriktus. Cic. Quandiu Crassi fuit ambitionis uita distriktta.

Distringi, est ualde esse occupatum et impeditum. Cic. Quem partim publica, partim amicorum officia dstringunt.

Distineri. Cic. Nos alio bello distineri putat.

Impedire.

Impedire. Cic. Me quotidie aliud ex alio

impedit.

Interpellare. Cic. Sed nihil te interpello,

continentem orationem audire malo.

Expedire. Cic. Si, quæ uolo expediero, breui

tempore te, ut spero, uidebo. Expedire cum accu-

satiuo & ablatiuo. Terent. Qui te expedias his eru-

mnis. Expedire pro eloqui, uel enuntiare. Idem.

Atque id si potes, uerbo expedi uno.

Explicare pro conficere. Cic. Nihil uidi un-

quam, quod minus explicari posset.

Cura. Cic. Naualis apparatus ei semper anti-

quissima cura fuit. Esse curæ. Cic. Mihi mehercule

magnæ curæ est ædilitas tua. Esse curæ de. Idem.

De militum, commodis fuit tibi curæ. Esse curæ ut.

Cic. Velim tibi curæ sit: ut, quæ successor conuinctis-

simo & amicissimo commodare potest is, &c. Ha-

bere curæ. Sall. Cohortatus est, ut petitionem suam

curæ haberent. Esse in cura. Cic. Atque ille arbitra-

bantur, cum à te abessent ipsæ, multæ te in grauiore

cura futurum. Esse cura, pro in cura. Cæc. Cic. Qua

tu cura sis, quod ad pacem prouinciæ, finitimarumq;

regionum attinet, nescio. Versari in cura. Cic. Sed

quid ago? cum mihi sit incertum, tranquillone sis ani-

mo? an, ut in bello, in aliqua maiuscula cura negotiõs

uerseris

uersere? Curam afferre, iniicere. deferre, suscipere,
 sustinere, Cic. Bibulus in tanto moerore maximam cu-
 ram belli sustineret. Tangit, uel attingit me cura.
 Cic. Quod si ita est, & si qua de Pompeio nostro tu-
 endo, de tibi ac reipublicæ reconciliando cura te attingit,
 magis idoneū, quàm ego sum, reperies neminem.
 Cura afficere, uel conficere. Idem. Tamen nihilomi-
 nus eis curis conficior. Cura complecti, leuare. Cic.
 Magna me cura leuaris. Conferre se ad curā ad. Att.
 VII. Conferre curam ad. Cic. Vt non sine causa uos
 tantam curam, in eius salutem, uideamini contulisse.
 Curam adhibere, ponere, figere, uel defigere, in-
 figere, cōfigere, deriuare, leuare dimittere, deponere,
 abijcere, confidere. Cic. Tum mihi ita chari, itaq; iua-
 cundi, ut eorum aspectu, omnis, quæ me angebat de
 repub. cura considerit. Curas consumere. Idem. Cuius
 omnes curæ ad te referuntur & inte consumuntur.
 Incumbere in curam Idem. Cic. In illam igitur cu-
 ram incumbere mi Planc e, ut ne qua scintilla tetera-
 rimi belli relinquatur. Excubare curam apud aliquē.
 Planc. Ex quo intelligi potest, curā Reip. defendēda
 iam pridem apud nos excubare. Versari curam in ali-
 quo. Ci. Omnis cura mea solet in hoc uersari semper
 si possim, ut boni aliquid efficiā dicendo. Abducere à
 cura, uel traducere. Cic. Abduco equidem me ab omni
 reip.

*reip. cura, dedoq; literis. Curas adimere. Terē. Quot
cōmoditates attuli? quot autem ademi curas? Soluere
cura, uel à cura. Idem. Ego uos solui curis ceteris.
Curis laxari. Tusc. quæst. 1. Cura uacuus. Ci. Hac qui
dem cura iam uacuus est. Esse sine cura. Cic. Pom-
peius de Clodio iubet nos esse sine cura, & summam
in nos beneuolentiam significat.*

*Curare absolutè. Sall. Legatis imperat, ubi
quisq; curaret. Curare absolutè positum cum, ut. Ci.
Ne illa quidem curo mihi ut scribas. Curare ne. Cic. Si
gnificasti tibi omnia mea mandata curæ fore, in quibus
unū illud te præcipuè rogo. ut cures, ne quid mihi ad
hoc negotij, aut oneris accedat, aut temporis. Curare
cū accusatiuo. Ci. Mādatū tuū curabo diligēter. Cura
re se. Idē Cura igitur te & cōfirma. Curare aliena, lu-
dos, funus. Terent. Curabat unā funus. Curare uocem.
Ci. Quapropter de magnitudine. uocis, & firmitudi-
nis parte, quoniam altera natura, altera cura compa-
ratur, nihil ad nos attinet commonere. Curare aliquid
alicui. Cic. Erat enim curata nobis pecunia Valerij
mācipis nomine. Curare, pro curæ habere, uel mederi.
Cic. Pinnaiū, quē mihi cōmendas, diligētissime Deiotar-
us curat. Curare de. Idem. Omnino de tota re. ut mi-
hi uideris, sapientius faceres, si non curares. Curare
pro timere, uel sollicitū esse. Idē. Magis illos uereor.*

qui in bello occiderunt, quàm hos curo, quibus non satisfaciamus, quia uiuimus. Curare faciendum. Seruius. Cic. Funus ei satis amplum faciendum curavi. Curatio est, in qua uersatur cura, uel, est munus à nobis susceptum, ad quod exequendum curæ nostræ conferuntur. Cic. De curatione aliqua munerum regionum cum Oppio locutus sum. Curationem admo- uere, adferre, adhibere. Cic. Omnibus his nullane adhibenda curatio? Cura pro ratione. Cic. Relinquetur enim simplex illa iam cura doloris tui, quæ non cum illis communicabitur, sed ad te ipsum propriè refertur. Curator. Idem. Curator est uia Flaminia. Curiosus & in bonum, & in malum ponitur, estq; qui rem aliquam uel ambiciosius inuestigat, ut impotentiori rerum nouarum studio tenetur. Cic. Sumus enim ambo curiosi.

Antiquum esse, uel antiquum habere dixerunt antiqui, cum quid sibi maximæ curæ esse designabant. Cic. Vt omnes intelligerent, nihil sibi antiquius amicitia nostra fuisse. Idem. Quamobrem id quidem sic susceptum est mihi, ut nihil sim habiturus antiquius.

Studium. Cic. Cuius studium in legendo non erectum Themistoclis fuga, redituq; retinetur? Studium dare. Cic. Vt ad eas te refers artes, quibus à primis temporibus ætatis studium tuum dedisti. Studium

diū collocare, restinguere, consumere. Cic. Cū studiū tuū consumas in uirorum fortium factis memoria prodendis.

Studere cum accusatiuo. Cic. Vnum omnes sentitis, unum omnes studetis. Studere cum datiuo, cum extra personam est. Idem. Semel enim pacem defendi, & semper otio studui. Studere cum datiuo, quando de persona est. Cic. Pompeius fremit, queritur, Scauro studet: utrum fronte, an mente dubitatur. Studere cū uerbo positum. Idem. Fieri q; studebam eius prudentia doctior.

Opera actio est & labor operantis. Terent. Non mea opera, neq; pol culpa euenit. Profiteri operam. Cic. Cū signa quædā pulcherrima atq; antiquissima Thermis in publico uidisset, adamauit, & à Stenio petere coepit, ut ad ea tollenda operam suam profiteretur, seq; adiuuaret. Operā exigere, præbere, tribuere, ponere, consumere Cic. Me scito omnē meū laborem, omnē operam, curam, studium, in tua salute cōsumere Conferre se ad operam. Idem. Totosq; nos ad forensem operam, laboremq; contulisse. Dare operā ut, uel ne. Cic. Dedi operam ut ei quā humanissime scriberem. Idem. Vt operam darem, ne tibi hoc tempore succederetur. Dare operam alicui, id est, aliquo præceptore uti, uel aliqū ut præceptorē audire. Cic.

f Eodem

Eodem anno etiā Moloni Rhodio Romæ dedimus operam, et actori summo causarū & magistro. Dare operā alicui, id est, eius cōmodis inseruire est, uel obsequiū pręstare. Ci. Is ad me uenit, dixitq; iudiciū sibi operā dare cōstituisse eo ipso die. Dare operā auspicijs, id est, auspicia obseruare, uel colere Idem. Recitatis literis oblata religio Cornuto est, pullariorū admonitu, non satis diligenter eū auspicijs operam dedisse. Dare operā liberis. Cic. Liberis dare operā re honestū est, nomine obscenū. Dare operā memorię alicuius id est recordari, uel memoriam seruare, aut celebrare. Cael. Cic. Non quin mihi suauissimum sit & occupato, & ad literis scribendas, ut tu nosti, pigerrimo tuę memorię dare operā. Dare operam in aliquam rem. Tusc. Quęst. 1. Operā nauare. Ci. Tibiq; omnes fortes uiri nauare operā, & studiū uolunt. Operam nauare, absolute positū pro consequi. Cic. Equidē iam mihi uideor nauasse operam, quōd huc uenerim: nam hęc ipsa recusatio disputationis, disputatio quędā fuit mihi per iucunda. Operam locare, figere, consumere, perdere, ludere, perire. Cic. Non defleamus, ne & operam & oleum philologię nostrę perierit, sed conseruamus tranquillo animo. Tradere operas mutuas, id est, mutuum officium pręstare. Terent. Hic in nox, est, ille ad defendendam causam adest, cum ille abest,

hic

hic præsto est tradūt, operas mutuas. Vti alicuius opera. Cic. Optima huius opera uti soleo. Opera parceret. Ci. Sed tamē nō parcam operæ, & ut uos soletis in formulis, sic ego in epistolis, de eadem re alio modo. Detrahete de opera. Cic. Nec quicquam aliud uidendum est nobis, quos populus Rom. hoc in gradu collocauit, nisi ne quid priuatis studijs de opera publica detrahamus. Remouere operam à re aliqua. Acad. Quæst. 1. Nihili agere, pro operam perdere. Cicer. Quæ nunc, ut quidam istic dictitant, libertatis auctores metu nobis extorquere conantur, sed nihil agunt. Opera. Ci. Factus est à nostris impetus, fuga operariū Operas. cogere. Cic. Isti nauē onerariā maximā Messanae esse publicè constructis operis edificatam. Esse in operis, id est, quod barbari dicūt, esse factorē alicuius societatis. Cic. Quæ cum ita sint, maiorem in modum à te peto. C. Pupium, qui est in operis eius societatis, omnibus tuis officijs, atq; omni liberate tueri. Operosus. Cic. de Senect. Operari. Iuuenal. Vt matutinis operatur, festa lucernis.

Diligentia. Cic. Pergrata est assiduitas tua & diligentia in cōtrouersia Mutiana. Diligentia adhibere. Cic. Adhibui diligentia, quotiescūq; & c. Remittere de diligentia. Brut. Sed tamē nihil de diligentia remittere debetis. Frigere p remittere de diligentia. Ci.

Mihi crede homini nō glorioso, planè iā Brutus frigeo

Sedulitas. Cic. Balbi quoq; Cornelij operam,
 & sedulitatem laudare possum.

Industria. Cic. Omnis peregrinatio obscura,
 & sordida est his, quorum industria Romæ potest
 esse illustris. Industriam ponere. Idem. Nam profectò
 non est meū, qui in scribendo (ut soles admirare) tantū
 industriæ ponam, committere, ut negligens scribendo
 fuisse uidear. Industriam languescere. Cic. Quare non
 est, cure eorum, qui se studio eloquentiæ dediderunt,
 spes infringatur, aut languescat industria.

Vigilia, uel uigilantia. Sall. Et ab incendio in-
 telligebat urbem uigilijs munitam. Terent. Vigilantiam
 tuam tu mihi narras?

Vigilare. Cic. Quare mihi Ruffe, uigila præ-
 mium, ut mihi succedatur.

Aduigilare. Terent. Nam satis, credo, si ad
 uigilaris, ex unis geminas mihi conficies nuptias.

Euigilare. Cic. Tanta autem industria est,
 tantumq; euigilat in studio, ut non maxima ingenio,
 quod in eo summum est, gratia habenda uideatur.

Labor. Cic. Nam esset cum infinitus, tam pue-
 rilis labor. Laborem adferre, imponere, delegare, sus-
 cipere, capere, excipere. Cic. Omnes labores te ex-
 cipere uideo, timeo ne sustineas. Labori se dare. Cic.
 Sed cum rosam uiderat, tunc incipere Ver arbitra-
 ba

tur, dabat se labori, atq; itineribus. L. laborem subire, sustinere, sustētare. Sall. Postremò sapientes pacis causa bella gerunt, laborē spe otij sustentant. Labore fungi Cic. Quinquā tantis laboribus perfunctū si me efferret aliquando ad gloriam in refutandis maledictis, &c. Laborē impertiri. Ci. p. Mur. Labore se frangi, id est, uexare & agitare. Cic. Certē si nihil animus præsentiaret in posterū, & si quibus regionibus uitæ spaciū circumscriptū est, eisdem omnes cogitationes terminaret suas, nec tantis se laboribus frangeret, neq; tot curis, uigilijsq; angeretur, nec toties de uita ipsa dimicaret. Laborem frangi, consumere, detrabere, leuare, uel subleuare. Cic. Tu labores tuos, quòd ædilis non sis factus, fractos esse, & abiectos, & repudiatos putas? Labores exanclare, compensare. Cic. Summi labores nostr. magna compensati gloria mitigantur. Labore supersedere. Cic. Supersedeas hoc labore itineris. Parcere labori. Idem. Sed tamē satisfiet à nobis, neq; parcetur labori. Labore carere. Fā. VII. Laboriosus actiue. Cic. Vos laboriosos existimet, quibus otiosis ne in communi quidem otio liceat esse. Passiue, Plaut. Laboriosi nil quicquam operis. Laborare pro sollicitū esse, absolutè Cic. Quòd epistoam conscriptam doles, noli laborare. Laborare cū cacusatiuo. Ci. Quòd ego nō nimīū laboro, etiā si minus assequor,

quod uolo. Laborare de. Ci. Defama nihil sanè laboro
Laborare pro. Idem. Ita cōsueuisti p amicis laborare.

Sollicitudo Cicer. Planè dubitare non
possum, quin tibi amplitudini ista sollicitudo futu-
ra sit. Esse sollicitudine. Ci. Fam. XVI. Incredibili sum
sollicitudine de tua ualetudine, qua si me liberaris,
ego te omni cura liberabo. Esse in sollicitudine. Idem
Nunc scitote me esse in magna sollicitudine. Sollicitudi-
nem habere, adferre, struere. Cic Sed dices me ipsū
mibi sollicitudinē struere. Sollicitudinē habere in ali-
quo. Cic. Nec hærere in animis horū sollicitudinē sem-
piternū. Adducere in sollicitudinē. Cic. Nos confectum
bellū cū putaremus, repentē à Lepido in summā solici-
tudinē adducti sumus. Sollicitudine afficere. Ci. Magna
igitur, ut uides, sollicitudine afficior. Sollicitudinē cōfi-
cere, sustinere, alleuare, demere, omittere. Terē. Pro-
in tu, sollicitudinē istā falsā, quæ te excruiat, omittas.
Sollicitu lines acuere, duplicare. Ci. Nō intelliges dupli-
care sollicitudines, quas eleuare tua te prudentia po-
stulat. Esse sollicitudini Cic. Magnæ nobis est sollicitu-
dini ualetudo tua. Sollicitudini subuenire Cic. Hoc à te
peto, ut subuenias huic meæ sollicitudini. A sollicitudi-
ne abducere, abstrahere. Cic. Non dubito, quin tuis li-
teris, quarū exemplū legi, se magis etiam erexerit, ab
omniq; sollicitudine abstraxerit. Sollicitudine liberare,
Cic. Ne tu me sollicitudine magna liberaris. Sollicitua.

Cic. Mirificè sum sollicitus. quidnā de prouincijs decernatur. **Ouid.** Res est solliciti plena timoris amor. Sollicitus esse. **Ci.** Solliciti eramus de tua ualetudine mirum in modum. Sollicitus ex. **Terent.** Laborat e dolore, atq; ex hoc misera sollicita est. Sollicitum habere, id est, angere. **Cic.** Sollicitū aut te habebat cogitatio tum officij, tum etiam periculi mei. Sollicitare. **Cic.** Sollicitat, ita uiuā, me tua, mi Tyro, ualeтуда. Sollicitare, pro tentare. **Cæs.** Quos ex ære alieno laborare arbitrabatur, sollicitabat. Sollicitatio. **Terent.** Tot me impediunt cura, quæ meum animum diuersè trahunt, amor, misericordia huius, nuptiarum sollicitatio.

Cōturbare, uel perturbare. **Cic.** Visus est mihi uehementer esse perturbatus. Perturbatio. **Ci.** Resp. iacet in his perturbationibus, in quas eam ille cōiecit.

Mouere, id est, sollicitū habere. **Cic.** Meq; plus, quàm serui mors debere uidebatur, commouerat.

Commoueri. est perturbari. **Cic.** Nam primorum mensium literis tuis uehementer cōmouebar. **Motus pro perturbatione.** **Idem.** Ex epistolarū mearum inconstantia, puto te mentis meæ motum uidere.

Tāgere pro perturbare. **Cic.** Cetera in magnis rebus minæ Clodij, contentionesq; quæ mihi proponuntur, modicè me tangūt: etenim uel subire eas mihi uideor summa cū dignitate, uel declinare nulla cū mo-

Percellī, uel percuti, pro commoueri. Cic. Sed hoc scire tuos ueteres hostes, nouos amicos, uehementer literis perculsos.

Angere, uel angi. Cic. Reliquū est, ut te angat, quod absis à tuis tamdiu. Idem. Sed angor intus sensibus. Angi de. Idem. Sed non possum sine dolore accusare eum, de quo angor & crucior. Angere se animi. Ter. Animi sese angebat facti poenitēs.

Distringi pro angi. Cic. Sed tamen ipsa repub. nihil mihi est charius, in qua tu non ualde te iactas: districtus enim mihi uideris esse, quod & bonus ciuis, & bonus amicus es.

Cruciare, excruciare, disrutiare. Cic. In maximis meis doloribus, excruciat me ualetudo tua. Idē. Nunc quotidie nō esse te, ad quē cursitem, disrution.

Torquere. Cic. Nos acriter tuæ literæ diu torserunt.

Conficere. Cic. Quæ me ita conficiunt, ut iſ uoluerunt, qui me de mea sententia detruserunt.

Exercere pro uexare. Cic. Nunc me reliquæ uestræ exercent.

Mordere. Terent. Principio si id te mordet, sumptum filij quem faciunt, quæso facito, hæc tecum cogites. Mordere se, est cum uehementer dolemus, nos aliquid non fecisse. Cic. An tu, si mecum esses,

qui scribis morderi te interdum, quod non simul sis, paterere me id facere, si uellem?

Pungere. Cic. Vnum enim pungit, ne negligentiores esse uideamur.

Exanimari, est tanta perturbatione affici, uel perterreri, ut animam agere uideamur. Cic. Miraris me tanta perturbatione uoletudinis tue tam grauitex exanimatum fuisse.

Anxietas, uel angor. Cic. Angore & metu conficiuntur. Angorem capere. Idem. Quamobrem angor iste, qui pro amico saepe capiendus est, non tantum ualet, ut tollat e uita amicitiam. Angore implicari. Tusc. V. Angori se dare. Cic. Nec me angoribus dedi, quibus essem cōfectus, nisi ijs restitisssem. Vacuitas ab angoribus. Cic. Quo circa non sine causa maiores motus animorum concitantur, maioraq; efficienda Rempub: gerentibus, quàm quietis, quo magis his & magnitudo animi est adhibenda, & uacuitas ab angoribus.

Acerbitas pro molestia. Cic. Huius acerbitatis euentū altera acerbitate nō uidendi fratris uitauit.

Dolor. Cic. Est enim uix consolabilis dolor. Dolorem facere, adferre, dare, incutere, inurere. Cic. Videte iudices, quantum, & quàm acerbum dolorem sociorum animis inusserunt istius iniuriæ. Dolorem

f s incedere

incedere, id est, inuadere. Cæs. Exercitui quidē omni-
 tantus incescit ex incōmodo dolor, tantumq; studium
 infamiae sarcinda, &c. Dolorem incurfare. Cic. In-
 carsabit in te dolor meus, non iure ille quidem, sed ta-
 men feres hoc ipsum, ut omnia mea fers. Dolori esse.
 Cic. Quod fecissem nunquam, nisi ijs dolori meus
 fuisset dolor. Esse dolore. Idem. Quanto fuerim do-
 lore meministi. Esse in dolore. Cic. Magno in dolore
 sum, uel mærore potius. Dolorem habere, pro esse in
 dolore. Cic. At habet magnum dolorē, unde cum ho-
 nore decesserit, eodem cum ignominia reueriti. Dolo-
 rem impertire, capere, percipere, uel accipere, hau-
 rire, suscipere, sustinere. Cic. Neq; enim tantum ui-
 rium habet ulla aut prudētia, aut doctrina, ut tantum
 dolorem possit sustinere. Doloze tangi, angī, impedi-
 ri, intercludi. Cic. O rem lugubrem, itaq; interclus-
 dor dolore. Doloze ardere. Cic. Is ardet dolore, &
 ira noster Pompeius. Doloze disrumpi, tabescere,
 Terent. Nam & illi animum iam releuabis, quæ do-
 lore, ac miseria tabescit: & tuo officio fueris functus.
 Dolori seruire, parēre, succumbere. Cic. Qua in re
 dolori suo, non reipub. commodis seruiunt. Dolorem
 ulcisci, insidere, fōuere, augere, amplificare, refri-
 care. Cic. Sui autem omnia, quæ sentio perscripse-
 rim, ne refricem meis literis desiderium ac dolorem

num. Dolorem tegere, tenere, id est, comprimere.
 Cic. O hominem cauendum quanquam mihi quidem,
 sed tenendus dolor est. Dolorem emergere, casti-
 gare, consolari, mollire, lenire, mitigare, minuere,
 frangere, leuare, detrudere, abstergere, eripere, ex-
 haurire. Cic. Non facile exhauriri tibi istum dolo-
 rem posse uniuersum puto. Dolori resistere. Cic. Et
 dolori fortiter, ac fortunæ resisteres. Dolo-
 re liberare, priuare. Cic. Nam quoniam, cum priuamur do-
 lore, ipsa liberatione, & uacuitate omnis molestie
 gaudemus. Dolorem abijcere, depellere, deponere.
 Cic. Cuius in sermone, & suauitate omnes curas, do-
 lorèsq; deponerem. Aberrare à dolore, id est, dolo-
 rem intermittere, uel dolorem frangere. Cic. Credo,
 si modo homines sint, existimabunt me, siue ita leua-
 tus sim, ut animum uacuum ad res difficiles scriben-
 das adferam, reprehendendum non esse: siue hanc ab-
 errationem à dolore delegerim, quæ maximè libera-
 lissima, doctoq; homine dignissima est, laudari me etiã
 oportere. Doloris obliuio. Cic. Itaq; sic literis utor:
 non ut ab his medicinam perpetuam, sed ut exiguam
 doloris obliuionē petam. Dolentia. Sall. Distitare sese
 ex dictis illis spolia cepisse: alia præterea magnifica
 pro se, & illis dolentia. Indolentia. Cic. Qui rem ex-
 pendendam, uel uoluptate, uel indolentia metiuntur.

Dolere

Dolere absolute. Cic. Cum aliquid uidebatur caueri posse, tum id negligi dolēbam. Dolere cum ac cusatiuo. Cic. Erat hoc mihi dolendum, sed multo magis illud. Dolere uicem, est alterius casum, incommo- dumq; dolere. Cic. Tuam uicem doleo, quod nullam partem, per ætatem sanæ, & saluæ reipublicæ gusta re potuisti. Dolere casum, interitum. Cic. Quis bonus, non luget mortem Trebonij? quis non dolet interitum talis & ciuis & uiri? Dolere iniurias. Cæl. A te peto ut meas iniurias perinde doleas, ut me existimas, & dolere, & tuas ulcisci solere. Dolere cum ablatiuo. Cic. Eius & Sillani temporis iustissima calamitate do lui. Dolere de. Idem. De Hortensio te scio dolere. Do lere ab. Plaut. Doleo ab animo, doleo ab oculis, doleo ab ægritudine. Doleo cū infinitiuo. Cic. Qui autē ui- ctos esse nostros molestè ferūt, nos dolent uiuere. Do let mihi. Plaut Ego illud scio, quàm doluerit corde meo. Indolere. Cic. Phil. II.

Molestia. Cic. Tu quæso cogita quid deinde: nam me hebetem molestiæ reddiderunt. Molestiam, adferre, exhibere, aspergere. Cic. Nunc mihi iucun- ditatis plena epistola hoc aspergit molestiæ, quod uide- ris, ne mihi molestus esses, ueritus esse. Molestia as- ficere. Cic. Caesarq; per literas maxima se molestia, ex illa contentione affectum ostenderet. Molestiam, trahere,

trahere, uel contrahere, capere, anticipare. Cic. Dices, quid igitur proficis, qui anticipes eius rei molestiam, quam triduo sciturus sis? Molestiam suscipere, habere. Cic. Habeo etiam illam molestiam, quod Dolabella noster apud Cæsarem est. Molestijs cōsistari. Idem. A quibus se putat diuturnioribus esse molestijs conflictatum. Molestia fungi. Cic. Cateris uero nulla perfunctis propria molestia, casus alienos sine ullo dolere intuentibus. etiā ipsa misericorida est iucūda. Esse in molestia Cic. Quare mihi crede, & memoriæ mādā, te in istis molestijs diutius non futurum Molestiam leuare. Cic. Hæc tibi ad leuandas molestias magna esse debent. Molestia laxare, leuare Cic. Vt nulla res alia leuare animum molestijs possit. Molestias mitigare. Cic. Quāquā per multa essent ornamenta, quibus eam mitigare molestiam posset. Molestiam diluere, uel extenuare, dimouere, delere, sedare, depellere, demere, deponere, renouare, uorare. Cic. Quapropter Quirites exspectate legatorum reditum, & paucorum dierum molestiam deuorate. A molestia abducere, uindicare. Cic. Te satis innocentia tua, & misericordia hominum uindicat hoc tempore à molestia. Molestia liberare, expedire, priuare. Cic. Spero enim me à te impetrasse, ut priuares me ista molestia. Abesse à molestijs. Cic. A multis, & magnis molestijs abes

abes. Vacuus molestijs, uel à molestijs. Cic. At contra nobis, non tu quidem uacuis molestijs, sed præ nobis beatus uideris. Aberratio à molestijs. Cic. Ridere, igitur iniquies, possumus? non mehercule: ueruntamen aliam aberrationem à molestijs nullam habemus.

Mœror, uel mœstitia. Cic. Statui nostræ necessitudinis esse, meaq; in te beneuolentiæ, non tacere in tuo mœrore tãdiu. Mœrorẽ ad aliquẽ uenire, id est mœrore affici. Cic. Hæredem testamento reliquit hũc P. Quintium, ut ad quẽ summus mœror morte sua ueniebat. ad eundẽ summus honor quoq; pueniret. Mœrorem suscipere, deponere, diminuere. Cic. Permultum erit mœrore tuo diminutum. Dare se mœrori. Cic. Neq; totum animum tuum mœrori mecum simul dedisses. Mœrore lacerari, affligi, confici, urgeri. Ci. Quanto mœrore urgear profecto uides. In mœrore, uersari, iacẽre. Cic. Iacet in mœrore frater meus. A mœstitia uocare. Cic. Quod me à mœstitia uocas, multum proficies, si locum Fano dederis.

Mœrere accusatiuo & ablatiuo iungitur. Cic. Si tuum te desiderium mouet, aut si tuarum rerũ cogitatione mœres.

Luctus. Cic. Omnia meo discesu deserta, horrida, muta, plena luctus, & mœroris fuerunt. Luctũ
baurire.

haurire. Cic. Luctum non hausimus maiorem, ille ani-
mi non minorem. Incidere in luctum. Cic. Quod de
Hipoliti interitu iratus optauit, quo impetrato in ma-
ximos luctus incidit. Luctum percipere leuare, de-
ponere, tollere. Cic. Nam quod allatura est ipsa diu-
nitas, quæ maximos luctus uetustate tollit id nos præ-
ripere consilio, prudentiaq; debemus. In luctu esse,
manere. Cic. Scio te semper in luctu mecum fuisse. La-
ctu confici. Cic. Quare cum me afflictum, & confu-
ctum luctu audies, existimato me stultitiæ meæ pec-
nam ferre grauius, quàm euenti.

Lugere. Cic. Neq; uero nunc consilium tuum
reprehendo, sed formam reipublicæ lugeo. Elugere.
Cic. Patriam eluxi iam & grauius, & diutius, quàm
mater ulla unicum filium.

Aegritudo. Terent. Incertus præ aegritudi-
ne est animus. Aegritudinē oriri, adferre. Terēt. Nil
la mihi res posthac potest iam interuenire tanta, quæ
mihi aegritudinem adferat, tanta hercle lætitia oborta
est. Aegritudine afficere. Cic. Quæ aegritudine Alcibi-
adē afficiebat. Aegritudini se dedere. Cic. Sed ne me,
totū aegritudini dedā. Ad aegritudinē accedere, id est,
augere. Cic. Ad meas incredibiles aegritudines aliquid
non accedit ex his, quæ de Q. fratre ad me adferūtur
Aegritudinē leuare, ledere, detrahere, adimere. Terē.

Aut ego profectò ingenio egregie ad miseriam natus sum aut illud falsum est, quod uulgo audio dici, diem adimere aegritudinē hominibus. Aegritudine leuare. Cic. Longior uero tua epistola, non me solum, sed meos omnes aegritudine leuauit.

Tristitia. Luc. Cic. Sin, sicut hic dum eras, & lachrymis, & tristitiæ te tradidisti. doleo. Contristare, pro tristem reddere. Idem. Contristauit hæc sententia C. Balbum.

Lachrymare. Cic. Lachrymulam Cypriani iudicij obiectas. Lachrymas excutere, cadere, profundere, præbere. Cic. Sed tu tantum lachrymas præbui sti dolori meo, quod erat amoris, tanquàm ipse ego iacere in lachrymis. Cic. Te nunc mea Terentia sic exari? sic iacere in lachrymis? Lachrymis confici. Cic. Conficior lachrymis, sic, ut ferre non possim. Lachrymas tenere, exarare. Cic. Hæc ita multis cum lachrymis loquebatur, ut ego mirarer eas tam diuturna miseriam nos exaruisse.

.. **In fletum adducere.** Cic. Non queo reliqua scribere (tanta uis lachrymarum est) ne te in eundem fletum adducam.

.. **In gemitu uersari.** Cic. Versor autem in gemitu Italiæ, & in urbis miserrimis querelis.

.. **Gemere.** Cic. Eandem uirtutem istam, ueniet
tempus

Tempus cum grauitur gemes.

Flere, uel deflere. Cic. Flebat uterq; non de suo supplicio, sed pater de filij morte, de patris filius. Idem. Nō defleamus, ne operam et oleum Philologiae, nostrae perierit, sed conferamus tranquillo animo.

Molestus, uel molestum. Cic. Homo minime ambitiosus, minime in rogitatione molestus. Idem. Quod ad me de Hermia scribis, mihi mehercule ualde etiam molestum fuit.

Grauis, uel graue. Cic. Velim si tibi graue non erit, certiore me facias. Graue in populum. Cic. Est enim in populo Ro. graue, non posse uti socijs excellenti uirtute praeditis.

Grauari. Cic. Ego non grauarer, si mihi ipse, considerem. Grauatē. Cic. Grauatē ille primō.

GAUDIUM. *Cic. Nec sum ita stultus, ut te usura falsi gaudij frui uelim. Gaudio efferrī, exilire, exultare, triumphare, desipere. Cic. Cū obiurgarer, quod nimio gaudio penē desiperem Cumulare gaudium, uel gaudio cumulari. Cic. Tamen non possum nō confiteri, cumulari me maximo gaudio. Gaudium duplicare, erumpere, contaminare. Terent. in Eunuchō. Ne hoc, inquit gaudium contaminet, uita aegritudine aliqua.*

Lætitia. Cic. Eoq; maior erat haec lætitia,

quod ad illa superiora accedebat. Lætitiā facere, ad
ferre, dare, obijcere. Terent. Vt hanc lætitiā nec o-
pinanti primus ei obijcerem. Conijcere in lætitiā. Idē.
Syre mi obsecro, ne me in lætitiā frustra conijcias. Læ-
titia afficere, efferre, exultare. Cic. Exultant lætitiā in
Municipijs. Lætitiā capere, percipere. Cic. Perci-
pietis etiam illam ex cognitione iuris lætitiā, et uo-
luptatem. Incedere lætitijs, id est, exilire. Cic. Repen-
te uero incesi omnibus lætitijs.

Gaudere. Cic. Oratorem meum à te tantope-
re probari, uehementē gaudeo. Gaudere cum accusa-
tuo. Cic. Nunc furit tam gauisus homines suū dolorē.
Gaudere gaudium. Terent. Nam hūc scio mea solide
solum gauisurum gaudia. Gaudere cū ablatiuo. Idem.
Crede mihi, gaudebis facto: uerū hercle hoc est. Gau-
dere in sinu. Pro. In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
Gaudere secum. Terent. Ita me dii bene ament, haud
propterea te rogo, ut hoc proferam, sed ut tacita me-
cum gaudeam. Gaudere immortaliter. Cic. Quod scri-
bis te à Cæsare quotidie plus diligi, immortaliter gau-
deo. Gaudere sibi. Cic. Tibi gratulor, mihi gaudeo, te
amo, tua tueor: à te amari, et quid agas, quidq; agan-
tur, certior fieri uolo.

Lætari. Cic. Neq; mihi in omni uita res tam erit
illa proposita, quàm ut quotidie uehementius te de
me meritum

me meritum esse latere Lator cum accusatio. Idem. Vtrumq; lator, et sine dolore corporis te fuisse, et animo ualuisse. Latari cū ablatiuo Ci. Lator uirtute, et officio tuorum necessariorū Latari in re aliqua. Cic. Deinde ea libidinū turpitudine, ut in hoc sit semper letatus, quod ea faceret, quæ sibi obijci ne ab inimico quidem possent uerecundo.

Lætificare. Cic. Quarum interuallo tum qua si tristitia quædam contrahit terram, tum uicissim, lætificat.

Exultare est cum insolentiori, animi et corporis interdū impetu, impotentiaq; gestire, interdū etiā scire, uel superbire significat. Cic. Græci uero exultant. quod peregrinis iudicibus, ut suis utuntur. Exultantius. Pli. Cōfido in hoc genere materie lætioris stili constare rationem, cum ea potius, quæ pressius, et astrictius, quàm illa, quæ hilarius, et quasi exultantius scripsi, possint uideri accersita, et inducta.

Triumphare. Cic. Meum factum probari abs te, triumpho et gaudeo.

Gestire. Cic. Nihil est præterea, cur aduenientibus te offerre gestias idem. Gestio scire omnia.

Adhinnire est cū impotēti cupiditate gestire, uel illud immoderato gestu accersere. Cic. Itaq; admisarius iste, simul atq; audiuit à philosopho uoluptatē

tantopere laudari, nihil expiscatus est, sic suos sensum voluptuarios omnes incitavit, sic ad illius hanc orationem adhinnivit.

Hilaris, uel **alacris**, *hilaritas uel alacritas.*

Cic. Apparatus enim spectatio tollebat omnem hilaritatem. **Terent.** Quid tu es tristis, quid ué alacris?

Gratulari, uel **congratulari** cū solo **datiuo**. **Cic.** Sed tibi & gratulor, & ut sempiternæ laudi sit tibi iste tribunatus, exopto. **Gratulari sibi.** **Cic.** Mihi deniq; homines præcipuè congratulabantur. **Idem.** Itaq; hoc mihi gratulor. **Gratulari cū datiuo et accusatiuo.** **Cic.** Appellat hominē, et ei uoce maxima uictoriā gratulatur. **Gratulari cū ablatiuo.** **Cic.** Gratulor tibi aſſinitate, uiri mediusfidijs optimi, nam hoc ego de illo existimo. **Gratulari de.** **Cic.** Quod autem mihi de eo, quod egerim gratularis, te ita uelle certo ſcio. **Gratulari pro.** **Cic.** Sed tamen et ſeciantē, et facio nūc, tibiq; cū pro rerū magnitudine quas geſſiſti, tum pro oportunitate temporis gratulor, quod te de patria decedentem ſumma laus, & ſumma gratia provincia proſecuta eſt. **Gratulari, pro gratias agere.** **Liuius.** Triumphantes in Capitolium aſcendebant, Ioui. Opt. Max. cæterisq; dijs gratulaturi.

Gratulatio. **Cic.** Præſertim cum tanta res eſſet tanta gratulationes de te. **Gratulationem facere, decernere,**

Decernere, significare, habere, efferuescere. Cic. Tibi igitur censeo latendum tantisper ibidem, dum efferuescit hæc gratulatio. Gratulatione florere. Cic. Cumq; itinere toto urbes. Italiae festos dies agerent aduentus mei, uiae multitudine legatorum undiq; missorum celebrarentur, ad urbem accessus incredibili hominum gratulatione florebat.

Gratificari cum solo datiuo. Cic. Gratiam autem nostram extinguit hominum suspicio, quod Pompeio se gratificari putant. Gratificari cum datiuo et accusatiuo. Idem. Cur enim tibi hoc gratificarer, nescio: praesertim cum his temporibus audacia pro prudentia liceat uti. Gratificari cum solo accusatiuo. Sall. Animo indulgens non assentando, neq; concupita praebendo, peruersam gratiam gratificans, sed in labore patientia, bonisque praeceptis, et factis fortibus sese exercitando.

Gratum. Cic. Id mihi pergratum, perque iucundum erit. Idem. Tam mihi erit gratum, quam quod gratissimum. **Gratum in uulgus.** Cic. Quod egregie non modo his, qui utuntur opera, sed etiam in uulgus gratum esse sentimus. **Gratum facere.** Cic. In. Q. Ligario conseruando multis tu quidem gratum facies necessarijs tuis. **Ingratum.** Cic. Non enim mihi ingrata sunt, quae fecisti: sed quae scripsisti, molesta.

Iucundum. Cic. Tamen non tam mihi molestum

fuit accusari abs te officium meum, quàm iucundū requiri. iucundum accidere, pro esse. Cic. Nam mihi omnia, quæ iucunda ex humanitate alterius, & moribus accidere possunt, ex illo accidebant.

Amabile pro grato. Planc. Si de filij tui dignitate esset actū, amabilius certe nihil facere potuisses.

Lætum. passiue hic ponitur, ex quo lætitiā capimus. Cic. Omnia erant facta hoc triduo lætiora.

Hilare. Cic. Sed tamen omnia mihi erunt, si tu ueneris, hilariora.

Suaue. Cælius. Sed hoc usq; eò suaue, quod si acciderit tota uita risus nobis deesse non poterit.

RES pro negotio, uel pro rerum statu. Cic. De cæteris rebus quicquid erit actum, scribam ad te diligenter. Res integræ. Cic. Mea ratio alia fuit, quòd neq; desipiente populo, re integra, &c. Rem esse in integro. Idem. De centurionibus tamen, & de tribus militarium contubernalibus res est in integro. Rem esse loco, id est statu. Cic. Nostræ res meliori loco esse uidebantur. Rem in locum adducere, uel deducere, id est statum. Idem. In eum autem locum rem adductam intelligit ut utriq; salui esse non possint. Rem ad lucere in discriminē, id est, in eum statum, qui huc uel illuc inclinaturus sit. Cic. Videtur enim mihi res in propinquū ad lucta discriminē. Rem habere se. Cic. Ea res sic se habet. Res magna, luculenta, operosa

¶ a. Cic. Res operosa est, & hominis per diligentis. Res plurimi ocij, id est, in qua explicanda multo otio opus est. Cic. Rem enim grauem complexus sum & magnam, & plurimi otij, quo ego maxime egeo. Rerum natura, cursus, status, tumor. Cic. Ne deferere uiderer hūc rerū tumorē, cui rectē si possem mederi, odisse nō deberē. Rerū grauitas, asperitas, uarietas, perturbatio, uel confusio. Cic. Nihil habeo tanta rerum perturbatione, quod scribam. Rerum turba. Cic. Exponerem etiam quēadmodū hic, & quanta in turba, quantaq; in confusione rerū uiueremus. Rem in motu esse. Cic. Magna res in motu est, propterea quod aut hominū, aut legū interitus ostēditur. Res perturbatae, cōuersae, turbulenta, dubiae, incōmodae, aduersae, deteriores, calamitosa, periculosa, desperata, contracta, perdita, euersa. Cic. Nūc uerō euersis rebus omnib. cū consilio profici nihil possit, una ratio uidetur, quicquid euenerit, ferre moderatē. Rerum interitus. Cic. Nam etsi quocūq; in loco quisquis est, idem est ei sensus, & eadem acerbitas ex interitu rerum & publicarum & suarum, &c. Saluae res, bonae, uel optima, id est, secunda. Cic. Vnde etiam bonis meis rebus fugiebam. Res secunda, ampliissima. Idem. Te omnibus secundissimis rebus dignissimum iudico. Res familiaris. Cic. Homo in re familiari non parum diligens. Rem

familiarem amplificare. Cic. Nec uero rei familiaris amplificatio, nemini nocens, est uituperanda. Rem familiarem diminui, uel re familiari comminui. Cic. Nos animo duntaxat uigemus, etiam magis, quàm cum florabamus, re familiari comminuti sumus. Rei familiaris naufragia. Cic. Nam neq; de monumentis meis ab ijs adiutus es, à quibus debuisti: neq; de uinefaria, qua cum fratre eram domo expulsus: neq; hercule in his ipsis rebus, quæ quanquàm erant mihi propter rei familiaris naufragia necessaria, &c. Rem familiarem dissipare, conficere, id est, profligare. Cic. Qui cum suam rem non minus strenuè, quàm postea publicam consecisset, egestatem & luxuriam domestico lenocinio sustentauit. De re familiari impertire. Cic.. Sæpe idoneis hominibus indigentibus, de re familiari impertiendū, sed diligenter atq; modoratè. Res sine adiectiuo, pro re familiari. Fam. 13. Res domestica. Cic. Quæ ad me de tuis rebus domesticis scribis, quæq; mihi commendas. Res militaris, pecuaria, frumentaria, pecuniaria. Cic. Maximus autem (nisi uel fortè fallit) in repub. motus est inopia rei pecuniaria. Res pro negotio cum uerbis, ut Res mouere. Cic. Itaq; magnæ mihi res iam moueri uidebantur. Rem gerere. Cic. Rem te ualde bene gessisse rumor erat. Res gesta. Cic. Tuae res gesta, ita notæ sunt, ut trans

ut trans montem Taurū etiam de matrimonio sit au-
ditum. Rem agere. Cic. Res ante idus acta sic est, nam
hæc Idibus mane scripsi. Alias res agere, est rei su-
peruacaneæ operā dare, uel cū aliquid nō præsenti
animo audimus. Cic. Ita furebat, ut mirare tam alias
res agere populum, ut esset insano inter disertos lo-
cus. Rem ad aliquem deferre, uel alicui committere.
Cic. Omnem rem ad Pompeium deferri uolunt. Rem
suscipere, procurare, inclinari, conficere, differre,
reijcere, refrigerare, abijcere, facere, nasci, adolescere,
id est, augeri. Sall. Sed res Persarum breui adoleuit.
Rebus adhibere cautionem. Cic. Priuatis rebus meis
propter infirmitatem bonorū, iniquitatem malorum,
odium in me improborum, adhibeam quandam cau-
tionem, & diligentiam. In rem præsentem uenire.
Rem ire, pro expediri. Cic. Incipit res melius ire,
quàm putaram. Res pro facultatibus, uel utilitate.
Plaut. Qui item, ut nos, in iureiurando malo qua-
runt rem. In rem suam conuertere. Cic. Et qui alijs
nocent, ut in alios liberales sint, in eadem sunt iniu-
sticia, ut si in suam rem aliena conuertant. Satagere
rerum suarum. Terent. Nam hic Clinia, & si is sua-
rum rerū satagit, attamen habet benè, ac pudice edu-
ctam, ignaram artis meretriciæ. In rem esse. Idem.
Si in rem est utriq; ut fiant, accersit, iube. Ex re. Cic.

Summa erat hæc, statues ut ex fide, fama, reque mea quæ debetur. Res pro cōtentione uel certamine. Cic. Cum huiusmodi portento res mihi fuit. Rem habere cū ali quo, id est, amorem. Terent. Postquàm sensit me te- cum quoque rem habere, fingit causas, ne det, sedulo. Ita res habet, uel res ipsa indicat. Idem. Quid isti cre dam? res ipsa indicat. Res pro imperio. Cic. Quod ei, qui potiuntur rerū, præstaturi uidentur. Res pro experientia. Teren. Nunquā ita quisquā bene sub- ducta ratione ad uitam fuit, quin res, ætas, usus, sem- per aliquid apportet noui. Res pro patrimonio. Idē. Tu illos duos pro re tollebas tua. Res pro pecunia. Plaut. Amicos res inuenit. Rem diuinā facere. Cæs. Postero die diuina re facta, &c. Pro re nata, uel è re nata. Terent. E re nata melius fieri haud potuit, quā factum est.

Respublica. Cic. Nos hic in repub. infirma, misera, commutabiliq; uersamur, Reipublicæ forma. Cic. Si esset aliqua forma reipublicæ. Reipub. status; aut hoc, aut aliquo reipublicæ statu. Reipublicæ sum- ma. Idē. Multa dixi de summa Reipublicæ. Rempub- licam serere, pro constituere. Cic. Ergo arbores seret diligens agricola, quarū aspiciet baccā ipse nunquā; uir magnus leges, instituta, rempublicam conferet. Rempublicam edificare, constituere. Cic. Hanc eni- ob causam

ob causam maxime ut sua tuerentur, respublica ciuitatesq; constitutæ sunt. Rempublicam cōstituere pro stabilire, uel confirmare. Cic. Cūm cæterarum rerum causa, cupio esse aliquando Rempub. cōstitutam, tum uelut mihi credas, accedere id etiam, quò magis expectam promissum tuum quo in literis tuis uteris. Rempublicam amplificare, stabilire, capeffere. Cic. Mihi studium fuit ad lescentulo Rempub. cap:ffere, atq; in ea cognoscēda multam magnamq; curam adhibui. Rempub. capeffere, pro administrare. Cic. Capeffentibus autem Rempub. nihil minus quàm philosophis, haud scio an magis etiam & magnificentia, & despicientia adhibenda sit rerum humanarum. Rempublicam capeffere pro defendere. Ci. Quare capeffe per deos remp. & omnia aspera, ut soles, peruade. Rempublica accipere, attingere, gerere, tractare, administrare, gubernare, regere, temperare, sustinere, tenere, pro gubernare. Cic. Quod non multò secus fieret, si is remp. teneret, quē secuti sumus. In rempublicam incumbere. Cic. Ut in rempublicam omni cogitatione incūberes. A repub. deficere. Cic. Lepidus tuus affinis, meus familiaris Prid. Calend Quintil. sententijs omnibus hostis à senatu iudicatus est. ceteriq; qui unà cum illo à republica defecerunt, quibus tamen ad sanitatem redeundi ante Calend. Scx. potestas facta est.

Rempub.

Rempub. tenere, pro occupare. Cic. Ego si ab improbis & perditis ciuibus rempub. teneri uiderem, &c. Rempublicam oppugnare, capere, pro occupare, perturbare, uiolare. conuellere, opprimere, profligare. uastare, delere, obruere, inclinari. Sall. Vbi paulū inclinata. ressp. agitari cœpit. Rempub. præcipitare, cadere, uel occidere, interire, excitare. Cic. Qui cū senatu, cū bonis omnibus rēpubl. afflictam excitarint, & latrocinio domestico liberarint. Reipub. interitus. Ci. De tuis rebus nihil esse, quod timeas, præter uniuersæ reipub. interitū, tibi cōfirmo. Rempub. erigere, cōtinere, saluare. Cic. Nihil opus esse armis, nihil contentione, me posse iterū rempublicam saluare, si cessasssem: infinitam eadem fore, si restitisssem. Reipublicæ status. Cic. Seq; ad salutem reipublicæ defendendam contulerunt. Rempublicam reuirescere, exurgere. Cic. Tamen autoritate uestra resspub. exurgit, & in aliquo statu tolerabili consistet.

Senatus, Et locum, in quo ipsi senatores cōueniūt, & senatores ipsos significat. Cic. Ne antè in senatum accederē, quàm rem cōfecissē. Senatū uocare, cōuocare, cogere. Cic. Recordare cætera, quàm citò Senatum illo die facta sortitione cōegerim. Senatū frequenter efficere, pro cogere. Cælius. Marcellus idem illud de provincijs urget, sed neq; adhuc senatū frequentē, efficere

efficere potuit. Senatum dare, habere pro cogi. Cic. Cum per eos dies senatus de annona haberetur. Senatum esse, pro conuocari. Cic. Eo die senatus erat futurus. Senatum cooptare, id est, senatorem constituere. Cic. Cum haberent inter se controuersias de senatu cooptando, leges à Senatu nostro petiuerunt. In senatum legere, id est, senatorem facere. Cic. Hoc autem tempore cum Cæsar in senatum legit. In senatum uenire, pro senatorem fieri. Cic. Vsq; ad illam ætatem in senatum uenire non potuit. Mouere senatum, id est, expellere ordine senatorio. Plin. Lucium Flaminium consularem senatu mouit. Ex senatu reijcere. Cic. Atqui C. Attinius patrum memoria Q. Metelli, qui eum ex senatu censor reiecerat, &c. Senatum dimittere, uel mittere. Cic. Senatu dimisso domum reductus est ad uesperam à P. C. Senatum discedere. Cic. Tum in ipsum discessum senatus incidisse credo meas literas. Senatum extinguere, est senatus autoritatē et dignitatem deprimere, uel senatus autoritatē tollere. Cic. Extincto enim senatu, deletisq; iudicijs quid est, quod dignum nobis aut in curia, aut in foro agere possimus? Mittere, uel dimittere in concilium, est iudices in conciliū ad sententiam dicendam mittere. Aſcon. Quod etiam utraq; parte oratione consumpta, ut in conciliū dimitterentur, prætorē solere pronuntiare dixerunt, sicq;

sicq; iudices in concilium ibant. Concilium dimittere, est sententijs dictis, aut ampliato reo, aut non liquere, pronūtiato à iudicibus, conciliū missum facere. A sco. Quo tumultu Cornelius perturbatus cōciliū dimisit.

Magistratus. Cic. Nouis magistratibus autem, si Parthicū bellum erit, hæc causa primos menses occupabit. Magistratum petere, creare, ordinare, cōstituire, facere. Cic. C. enim Marius, cum in Capadocia esset, lege Domitia factus est augur. Magistratum legere suffragijs. Cæs. His autem omnibus Druidibus præst unus, qui summam inter eos habet autoritatē, hoc mortuo, si quis ex reliquis excellit dignitate, succedit, at si sunt plures pares, suffragio Drudum adlegitur. Magistratum mandare, dare, adipisci, esse qui, designare, declarare, renuntiare, accipere, inire. Cic. P. Sulpitius iudex tristis, & integer magistratū ineat necesse est. In magistratum uenire. Lentul. Nam quòd huc properent in magistratum uenire, aut exercitum mittere, causam non habent. Magistratum ingredi, gerere, peragere, infringere, abrogare, deponere. Cic. Qui collegæ magistratum per seditionem abrogauit. Esse in magistratu Tit. Liu. Fortè eo anno in summo magistratu erat Mnasiheus quidā. Magistratum abdicare. Sall. Senatus decreuit, uti abdicato magistratu, Lentulus, itemq; cæteri in liberis custodijs haberentur.

haberentur. Abdicare se magistratu. Cic. Eo die non modo consulatu, sed etiam libertate se abdicauit. Abire magistratu Cic. Atq; abeuntem magistratu cōtionis habendæ potestate priuauit. Magistratum imminuere, est derogare iuribus, & prærogatiuis officij Cic. Cur imminuisti ius legationis.

Honor, uel honores, pro magistratibus, & officijs publicis. Inde dicimus honorum cursus. Cic. Tuorum autem honorū cursus cui suspectus unquā fuit? Honorum gradus. Idem. Etenim honorū gradus summis hominibus, & infimis sunt pares, gloriæ dispares. Honorem affectare. Sall. Quæ res Mariū pro honore, quē affectabat, cōtra Metellū uehementer accenderat. Honores petere. Cic. Habet honorem quē petimus, habet spem, quam propositam nobis habemus. Ad honores ascendere, obrepere. Cic. Obrepisti ad honores, errore hominum, cōmendatione fimosarum imaginum, quarum simile habes nihil, præter colorem. Honores assequi, deferre, mandare, administrare. Cic. Incredibili sum latitia affectus, cū id mihi nuntiatū est: eumq; honorem tibi deos fortunare uolo, à teq; ex tua, maiorūq; tuorū dignitate administrari. Ad honorem euocare. Cæs. Sūma imperij traditur Camulageno Aulenco, qui propè cōfectus ætate tamē propter scientiā singularem rei militaris ad eū est honorem euocatus.

Honoribus

Honoribus fungi, uti. Sall. Catulus ex petitione pontificatus odio incensus, quod extrema ætate maximis honoribus usus ab adolescente Cæsare uictus discesserit. Honore florere. Cic. Utinam tam facile eum florentem, & honoribus & gratia, regere, ac tenere possimus, quàm facile adhuc tenuimus. Honores missos facere. Cic. Nam si qui uoluptatibus ducantur, & se uitiorum illecebris, & cupiditatum lenocinijs dediderunt, missos faciant honores, nec attingant rempublicam: patiantur uiros laborum patientes frui.

Petere, uel petitiō. Absolutè. Cic. De his, qui nunc petunt, Cæsar certus esse dicitur.

Competitor. Cic. Hoc tempore Catilinam competitorum nostrum defendere cogitamus. Petitiō. Cic. Petitionis nostræ, quā tibi summæ curæ esse scio, huiusmodi ratio est. Petitioni se dare. Cic. Iam ante hanc commutationem reip. petitioni se dedit. Petitionem adornare, oppugnare. Cic. Cum quidem ego eius petitionem grauissimis in senatu sententijs oppugnasse, neq; tam illius ledendi causa, quàm defendendi.

Ambitus in petitione uersatur, cum candidati immodicis studijs ad honores contendunt. Ambitio etiam dicitur, quæ duplex est. Vna lege uetita, unde leges de ambitu latæ, cum tributim pecuniæ diuisorum & sequestrium ministerio distribuerentur, Altera

non uetita, quæ sine largitione fiebat. Cic. Sed is ambitus extare uidetur, ut ego omnia pertimescam, totâq; petitionem Lamiae mihi sustinendam putem. Sequestres erant interpretes ambitus, & corrupendarum tribuum conductores, id est, qui in petitione alicuius magistratus rem perficiendam suscipiebant, & inde lucrum faciebant, ut scilicet acceptis nummis, eos, qui suffragia laturi erant, sollicitarent, deducerentq; in quam uellent partem, atq; uel id gratia uel autoritate, uel spe precij, aut oblato munere. Cic. Qui aut sequestres, aut interpretes corrupendi iudicij solent esse.

Comitia. Comitium locum significat, quo conueniebat populus ad comitia. Cic. Forum comitium, cuius multum de nocte armatis hominibus, ac seruis plebisq; occupauissent, impetum faciunt in Fabricium. Comitia uero erant populi conuentus ad creando magistratus, & publica officia, uel ad promulgandas leges. Cic. Venio ad comitia siue magistratuum, siue legum. Comitia edicere. Cic. Nam comitia sine mora futura uidentur: edicta sunt ad XI. Cal. Feb. Comitia differre, uel detrudere, habere, gerere, id est, habere. Cic. Nihil omnino actum esse de nobis, præterquam quod comitia illa esset armis gesta ciuilibus. Comitia obire. Cic. Nunc uero sentio, quod commodo tuo facere poteris, uenias ad id tempus quod scribis, obieris

Q. fratris comitia. Vnde comitiales dies, qui comitijs habendis dicati erant, in quibus cum populo agi licebat, & quibus Po. Ro conuenire solebat ad suffragia ferenda Cic. Consecuti sunt dies comitiales, per quos senatus haberi non poterat. Comitialis etiam dicitur morbus, à comitijs, quòd comitia uitiare diceretur. In terrumpi enim comitia solebant, quo die aliquis ex illo morbo concidisset. Cato. Quòd comitia prohibere solet, nec id quidem mihi uitium fuit.

Suffragia uoces erant, quæ ferebantur in magistratibus eligendis, describebantur etiam in tabulis. Cic. Etenim si populo grata tabella, quæ frontes operit hominū, mentes tegit, datq; libertatem, &c. Igitur duplicia suffragia sunt Vocalia & tabellaria. Suffragia eblādita, uel enucleata differūt, quòd alterū summo iure, & æquitate. s. pro personæ uirtute, & dignitate fertur. Alterū uel gratia, uel munera eblaudimur. Cic. In quo primum illud debes putare, comitijs præsertim ædilitijs studiū esse populi, non iudiciū: eblandita illa, nō enucleata esse suffragia, eos, qui suffragia ferant. Idem. Suffragia largitione deuincta, id est, donis corrupta. Suffragijs rem permittere. Cæs. Eodem cōueniunt undiq; frequentes multitudines: suffragijs res permittitur. Suffragia iurare, est suffragiū ferre. Cic. Quis est, qui, cū contra me ferebatur, iniisse se suffragium cōfiteatur? Suffragia ferre. Cic.

Ego te suffragiū tulisse in illa lege, primū nō credidi.

Suffragatio est ipsa uoluntatum, & animorum declaratio, qua propitia de aliquo suffragia ferimus. Planc. Nihil ad meam dignitatem accedere uolo suffragatione uestra.

Repulsa dicitur, cum aliquis in petendis magistratibus, & honoribus, quod ambit non obtinet, neq; magistratum assequitur. Cic. Nam Mamercio hominiditissimo prætermisio ædilitatis consulatus repulsam attulit, id est, ne Consul fieret, in causa fuit. Repulsam ferre, id est, in suffragijs præteriri. Cic. Est enim annus, ut repulsam tulit. Repulsam pati, accipere, referre. Cic. Hic summi & clarissimi uiri filius in domum multiplicatam repulsam non solum retulit, sed ignominiam & calamitatem.

Præteriri in petitionibus dicebatur, cuius non habebatur ratio, aut qui repulsam in suffragijs ferebat. Cic. At fueris dignior, quàm Plancius, de quo ita tecum contendam paulò post, ut conseruem dignitatē tuā, sed ut fueris dignior, non competitor, à quo es uictus, sed populus, à quo præteritus in culpa est.

Habere rationē. Ci. Sed quāuis liceat absentis rationē haberi, tamen omnia sunt præsentibus faciliora.

Officium pro publica muneris functione. Cic. In officio boni ciuis certè non sum reprehenden-

duſ. Officium eſſe. Plaut. Fuit officium meum, fateor, ut id facerem Officium ſuum facere. Terent. Meum officium facio: quod peccatum à nobis ortum eſt, cor- rigo. Officio, uel officium fungi. Terent. Functus adoleſcentuli eſt officium liberalis. Officium exequi. Sall. Strenui militis, & boni Imperatoris officia ſummè exequabatur. De officio decedere, eſt officij grauitatem & dignitatē prætermittere, uel, quod ab officij functione alienum ſit, facere. Cic. Quid faceres pro homine innocēte, & propinquo, cū propter hominem peritiſſimum, atq; alieniſſimum de officio ac dignitate decedis? & committis, ut. quod ille dictitat, am- licui, qui te ignorat, uerū eſſe uideatur? Officiū pro honore. Liuius. Scipionem officij cauſa conuenerant.

Partes pro officio & munere, quibus fungi- mur, non quas ſectamur. Cic. Sin erit bellum, ut uideo fore, partes meæ non deſiderabuntur. Partes depoſce- re. Cic. Potiſſimum tibi partes iſtas depopoſciſſe. Par- tes imponere, uel dare. Cic. Partes mihi Cæſar has impoſuit, ne quē omnino diſcedere ex Italia paterer. Partes ſuſcipere, ſumere, obtinere, agere. Ci. Cum tibi propè neceſſe eſſet eas agere partes. Partes tranſa- ctæ dicuntur, cum ſuſcepto negotio functi ſumus. Cic. Sed hoc tamen cecidit mihi peropportunè, quòd tranſ- actis iam meis partibus ad Antoniū audiendū ueniſtis.

Munus pro officio. Cic. Quibus tu eius mune

vis aliquam partem concesseris. Munus officij. Cic.
 An' ne eas quidē res senectuti relinquemus, ut adole=
 scentulos doceat, instituat, ad me officij munus instru=
 at? Senectutis autē nullus est certus terminus, recteq;
 in ea uiuitur, quoad munus officij exequi possis, &
 tamen mortem cōtemnere. Muneris loco deferre, pro
 munus deferre, uel mandare. Cic. Accensus sit etiā eo
 munere, quo enim maiores nostri esse uoluerunt, qui
 hoc non in beneficij loco, uel in laboris, ac muneris nō
 temerē, nisi libertis suis deferebant: quibus illi quidē
 nō multò secus, ac seruis imperabant. Marcel. Accen=
 sum genus fuisse militiæ scribit, ad ministrantibus pro=
 ximū, eo nomine accensum appellatū, quod ad necessa=
 rias res sæpius acciretur, ueluti accersitus. Fest. Ac=
 censi dicebantur, qui in locū mortuorum militū subro=
 gabantur, & ad censum adijciebantur. Optio est mi=
 les, qui ægros antecedit, tanquā eorū uicē, si usus uene=
 rit, gerere sit paratus, ut allecli erant, qui propter ino=
 piam patrū conscriptorū ex equestri ordine in sena=
 tus numerū assumebantur. Pædian. Accensus est no=
 men ordinis promotionis in militia, ut nunc dicitur
 princeps, uel cōmentariēsis, aut cornicularius. Varr.
 Accensos ministros fuisse magistratuū ab acciēdo
 dictos, id est, uocando, quod accensus tanquam præco,
 iussu Cōsulis acciebat. Quirites ad contionē. Pli. li. 7.
 Accēsum nostri uocāt adiūctū.

Munus suscipere. Cic. Si te intelligerē plus conatum esse suscipere reip causa muneris, quā quantum pręstare potuisses. **Munus sustinere, obire, tueri, pro obire.** Plan Quod reliquū est, tuū munus tuere. **Munere fungi.** Cic. Is magnificentissimo munere ædilitatis perfunctus petit pręturā. **Munus exequi, cōficere, traducere, pręstare, defugere.** Cic. Inuito Capuam cepi, non quod munus illud defugerē. **Muneri succedere.** Cic. Succedam ego uicarius tuo muneri, suscipiam partes, quas alienas esse arbitrabar. **Reuocare se ad munus.** Cic. Nunc ad reliqua proprediar, męque ad meum munus, pensumq; reuocabo.

Munia, p officijs publicis. Ci. Omnia hæc sunt officia necessariorū, cōmoda tenuiorū, munia cādidatorū.

Meum est, id est, meę sunt partes. Cic. Olim arbitrabar esse meum, liberē loqui. **Tuum est** Cic. Non est porrō tuū, uno sensu oculorū moueri. **Meum, tuum, suum, uestrum, nostrum,** in alia significatione, ad bona referuntur, aut bonorum possessionem uel ad ius, et possessionem cuiuscunq; rei. Cic. Nihil in re mea familiari est, quod ego malim meum esse, quā tuum. **Ad suum peruenire.** Cic. Inueniri ratio. C. Aquili nō potest, ut ad suū quisq; quāprimū sine cuiusquā dedecore infāmiaq; perueniat. **Suum tenere** Ci. Amici regis duo trēsue perdiuites sunt: sed ij suū tā diligēter tenent, quā ego, aut tu. Quando ad personas refe-

utur. Cic. Necesse est sim totus uester, et esse debē.

Proprius. Cic. Id enim cuius est propriū, quo quisq; fruitur atq; utitur.

Nomen pro fama & aestimatione. Inde dicimus, multū nomē. Ci. Nam parthico bello nuntiato, locorū quibusdam angustijs, & natura montium fretus ad Amanum exercitum adduxi, satis probè ornatum auxilijs, & quadam autoritate apud eos, qui me norant, nominis nostri: multum est enim in his locis. Nomen amplum, clarum, celebratum. Ci. Itaq; cū essem biennium uersatus in causis, & iam in foro celebratū meum nomē esset. Roma. sum profectus. Nominē dignus. Ci. Ex ijs enim qui nomine et memoria digni sunt nec nihil optimè, nec omnia præclarissimè quisquā dicere nobis uidebatur. Nominis gloria. Cic. Quorum interfectores impleverunt orbem terrarum nominis sui gloria. Nomē captare, ducere, adipisci, cōsequi, habere, uagari pro celebrari. Cic. Sed nisi hæc urbs stabilita tuis consilijs, & institutis erit, uagabitur modo nomen tuū longè, atq; latè: sedem quidē stabilem, & domicilium certum non habebit. Profiteri nomen, usurpare, interponere, augere, uigere, florere. Cic. Iure tum florebat Pop. Rom. nomen, iure autoritas huius imperij, ciuitatisq; maiestas grauis habebatur.

Nomen inuictum. Cic. Cuius usque ad nostram,
b 4 memoriam

memoriam nomen inuictum in uualibus pugnis p̄r
manferat. Nomini officere. Liuius. Et si in tanta
scriptorum turba mea fama in obscuro sit : nobilitate
ac magnitudine eorum, qui nomini officient meo, non
consoler.

Fama pro nominis celebritate, & existimatio
ne. Cic. Equidem ut ad me reuertar, ab his fontibus
profluxi ad hominum famam. Famam expetere, uel
desiderare. Planc. Vt pr̄ter famam bonorum nihil
desiderare uideantur. Famam colligere, cōficere, pro
parāre. Cic. Catulus erat quidē ille minimē indoctus,
ut à te paulò ante dictum est, sed tamē suauitas uocis,
& lenis appellatio literarum, bene loquendi famam
confecerat. Famam consequi, subire, inurere, tueri.
Cic. Quoad potero famam & dignitatem tuebor.
Famæ seruire, consulere. Cic. Nec tu, si id fecisses,
melius famæ, melius pudicitie consuluisses. Famam
herere ad metas, id est, deprimi. Cic. In hoc flexu
quasi ætatis, fama adolescentis paulum hæsit ad me-
tas notitia noua mulieris, et infelici uicinitate, & in-
solentia uoluptatū. Famam ledere. Cic. Itaq; diutius
suspitionibus obscuris lædi famam suam noluit. De fa-
ma detrabere. Cic. Sin aliter, non recusō, quin quan-
tum de illo libro, tantundem de mei iudicij fama detra-
hatur. Fama spoliare. Idem. Ne aut spoliaret fama
probatum hominem, si contrā iudicasset. Famam

depeculari. Cic. *Aliorum famam depeculans, aliorum caput oppugnans. Famam atterere.* Cic. *Pòst ubi eorum famam, atq; pudorem attriuerat, maiora alia imperabat. Famam abijcere.* Cic. *Effugere autem si uelim nonnullorum acutè aut facetè dictorum offensionè, fama ingenij mihi est abijcièda. Famæ parere.* Cic. *Qui si semper unà fuisset, tamen summa cura, tum tuæ, tum multo etiam magis suæ famæ perpercisset, id est, consulisset.*

Existimatio. Cic. *Tamen dum existimatio est integra, faciliè consolatur honestas egestatem. Elegans ad hominum existimationem.* Cic. *Quid enim facere potuit ad existimationè hominum elegantius? Existimationem colligere. Idem. Habet existimationem, multo sudore, labore, uigilijsq; collectam. Ad existimationem dimanare.* Cic. *Meus hic forensis labor, uitæq; ratio dimanauit ad existimationem hominum paulò latius cõmendatione, ac iudicio meorum. In existimationem uenire.* Cic. *Sin autem in anteaçta uita aliquæ turpitudines erunt, aut falsò uenisse in eam existimationè dicentur, &c. Existimationè accipere, id est, in existimationè uenire.* Cic. *Nunc cū tam æquo animo bona perdas, nõ eo sis cõsilio, ut, cū me hospitio recipias, existimationè te aliquā putes accipere, etiam hæc leuior est plaga ab amico, q̃ à debitore.*

Esse existimatione. Cic. Et mediocri me dolore putas affici, cum audiā, qua sit existimatione Virgilius? qua tuus uicinus Octavius? Existimationi consulere, seruare. Cic. Planē seruiui existimationi meae. Existimationem agi Cic. Eius summa existimatio agitur in eo, ut pactiones cum ciuitatibus reliquis cōficiat. Venire in discrimen existimationis. Idem. Itaq; semper ij diligentissimē, laboriosissimeq; accusarunt, qui se ipsos in discrimen existimationis uenire arbitrati sunt. Venire contra existimationē. Cic. Ne contra amici summam existimationē miserrimo eius tempore uenirem. Esse contra existimationem. Cic. Nihil autē feci unquam, neq; dixi, quod contra illius existimationē esse uellē. Existimationē oppugnare, uiolare, imminuere, amittere, reconciliare, conseruare. Cael. Et secundum eius fidē, et sedulitatē existimatio tua conseruaretur. De existimatione deperdere. Cic. Verebatur enim uidelicet ne quid apud uos P. Q. R. de existimatione sua deperderet. Existimatione hominū se uenditare. Cic. Non aliqua re, aut simulatione Pop. Rom. existimationi se hominū uenditasset. Cōmittere existimationē alicui, uel de existimatione. Cic. Tum iste negat se de existimatione sua cuiquam, nisi suis commissurum.

Dignitas. Cic. Tua dignitas, atq; amplitudo mihi est ipsa chara per se. Dignitas pro decore, uel pro oris

pro oris probitate, id est, morū præstantia in ore emi-
nenti, uiriliq; grauitate. Cic. Vultus uerò, qui secun-
dam uocem plurimum potest, quantam adfert tum di-
gnitatem tum uenustatem? Dignitatem colligere, con-
ciliare, adferre. Cic. Quæ tibi summam dignitatem
& gloriam adferat. Dignitati esse. Cic. Vt si paren-
tibus nati sint humilibus, si propinquos habeant imbe-
cilliores, uel animo, uel fortuna eorum augeant opes,
eisq; honori sint et dignitati. Dignitatem adiungere,
reperire, acquirere, consequi, habere. Cic. At digni-
tatem docere non habet. Locare in dignitate. Cic.
Dux sunt artes, quæ possunt locare homines in am-
plissimo gradu dignitatis: una Imperatoris, altera
oratoris boni. Ad dignitatem peruenire. Cic. Quid
id ad me inquires? tantum, quod ea emptione & nos
bene emisse iudicati sumus, & homines intelligere cœ-
perunt, licere amicorum facultatibus in emendo ad
dignitatem aliquam peruenire. Dignitate esse. Cic.
Ad eam rempub. tuendam aggressi, quæ tanta digni-
tas est, &c. Dignitatem tueri, defendere, sustinere,
tenere, obtinere pro tenere, retinere. Cic. Sine ulla
molestia dignitatem meam retinuissem. Dignitati con-
sulere, uel seruire. Cic. Quare quid est, quod te hor-
t. r, ut dignitati, et gloriæ seruias? Dignitatē ornare.
Cic. Vt illius dignitatē præsentis ornes, rem utriusq;
defendas

defendas, te rogo. Dignitati fauere. Idem. Fauebam et reipub. cui semper faui, & dignitati, ac gloriæ tuæ. Dignitatis fauor. Ci. Cuiusq; ego dignitatis fautor ab adolescentia extitissem. Dignitati suffragari. Planc. A te peto, ut dignitati meæ suffrageris, & quarum rerum spe ad laudem me uocasti, harum fructu in reliquum facias alacriorem, Dignitatem augere, amplificare, oppugnare, uel impugnare, uiolare, frangere, diminuire, deformare, labefactare, attingere cõtume- lia. Cic. Sperare uideor, tantum absfuturam esse ora- tionem meam à minima suspitione offensionis tuæ, te ut potius obuirgem, quòd iniquum in discrimen ad ducis dignitatem tuam, quàm ut ego eam ulla contumelia coner attingere. Dignitatis amplificator. Cic. Quem mihi fortuna dedit amplificatorem dignitatis meæ. Ad dignitatem accedere. Cic. Quibus nihil, aut non multum ad dignitatem posset accedere. Dignitati deesse. Cic. Nunquàm deero dignitate tuæ. De digni- tatis gradu dimouere. Cic. Non sentiunt uiri fortes in acie uulnera: uel si sentiunt, se mori malunt, quàm tan- tummodo de dignitatis gradu dimoueri. Dignitate spoliare. Cic. Quibuscùm coniunctissimo uixerat, hos in tribunatu instituit spoliare omni dignitate. Digni- tatem detrahere, amittere, deponere, reddere, res- tituere, uel recipere. Cic. Quòd, inquit, tardius, quàm

quàm est æquum, & quàm ego uellem, receperis fortunam, & dignitatem tuam. Dignitatis reliquie. Idem. Tibi & illa polliceor, quæ supra scripsi, quæ sunt adhuc mea: & ea, quæ præterea uideor mihi ex aliqua parte retinere, tanquàm ex reliquijs pristinae dignitatis. Dignitatis imago, id est, reliquie. Cic. Quicquid imago ueteris, meae dignitatis, quicquid reliquæ gratiæ ualebūt. Dignari est dignū ducere, uel existimare, poniturq; actiue & passiue. Cic. Homo ex eo numero hominū, qui apud nos hoc nomine dignātur. Dignatio est dignitas, uel amplitudo collecta ex magistratus alicuius functione, uel ex facta uirtutis significatione. In dignationem uenire. Liuius. Appius interpres lectus haud ita multo post, in principum dignationem peruenit.

Amplitudo. Ci. Tuae sapientiæ est, omnem amplitudinem & dignitatem tuam in uirtute positā existimare. Venire ad amplitudinē, uel deducere. Cæ. Obsidibus summa cū cōtumelia extortis, et quā infortunam quamq; in amplitudinem deduxisset &c. Amplitudinem retinere, illustrare. Cic. Illustrabit, mihi crede, amplitudinem tuam hominum iniuria.

Autoritas. Ci. Magna est hominum autoritas, et tāta ut etiā delicti suspicionē tegere posset. Autoritatē facere, adferre, tribuere, cōstituere uel autoritate cōstituere.

constituere. Ci. Metram, & eum, quem tu diligenter mihi commendaras, Athenenum, importunitate Athenaidis exilio mulctatos, maxima apud regem autoritate, gratiaq; constitui. Esse in autoritate. Liuius. Nec antè mouerunt de sententia consulem, quàm Trib. se in autoritate patrum futuros esse polliciti sunt. Autoritatem habere. Cic. Nos in causa autoritatem eò minorem habemus, quod tibi debemus, Esse pro autoritatem habere. Cic. Quid Cato ille noster, qui mihi unus est pro centum milibus? id est, cuius iudicium, & sententia autoritatem. uel pondus habet centum milium. Autoritatem obtinere, excellere, amplificare, uiolare, frangere, imminuere, uincere, exterminare, abijcere. Cic. Nam & senatus autoritatem abiecit, et ordinum concordiam disiunxit. Autoritate florere. Idem. Et in qua urbe modò gratia, autoritate gloria floruimus, in ea nunc ijs quidem omnibus caremus. Autoritatem hebescere, hærere, pro manere, recuperare. Cic. Qua in sententia si constare uoluissent, suam autoritatem simul cum salute mea recuperassent. Autoritas pro opinio, uel iudicio. Cic. Voluntas Senatus, pro autoritate haberi debet, cum autoritas impeditur metu. Autoritatem adiungere, ponere, sequi, suscipere, pro opinionem sequi. Cic. Speusippus autem, & Xenocrates, qui primi Platonis, rationem,

rationem, auctoritatemq; susceperant, &c. Auctoritas, pro possessionis iure. Cic. Lex iubet usum, & auctoritatem fundi esse biennium: hac utimur, eodem iure in ædibus, quæ in lege non appellantur.

Maiestas uulgò est omnis amplitudo, & dignitas, uel principis, uel imperatorum, uel populi, uel senatus. Et in oratione maiestatem uocamus: pro graui quodam gestu, & oris constantia. Cic. Quanta illi, dii immortales, fuit grauitas? quanta in oratione maiestas? Maiestatem constituere, conseruare, retinere. Cic. Ius omne retinendæ maiestatis Rabirij causa continebat. Maiestatem imminuere, uel minuere. Cic. Quid enim turpius, quàm qui maiestatem. Pop. Roma. per uim minuerit. Maiestatem soluere, pro minuere. Liuius. Horum opportunus aduentus Consules imperij potentes fecit, cum ambitio alterius suam primum apud eos praua indulgentia maiestatem soluiisset. Maiestatem ledere. Tranq. Notauit & quendam, quòd comes regis in prouincia fuisset, referens maiorum temporibus Raberio Posthumo Ptolemeum Alexandriam crediti seruandi causa sequuto, crimen maiestatis apud iudices motum &c.

Gratia est hic auctoritatis quidam gradus plauus, uel fauore confectus, semperq; passiuè ponitur.

Cic.

Cic. Propter ipsius excellentem in eo genere, uel gratiam, uel diligentiam. Causa gratiæ, id est, ut gratia, incatur. Cic. Itaq; efficis, ut cùm gratiæ causa nihil facias, omnia tamen sint grata, quæ facis. Causa gratiæ, cùm est officium conferentis. Cic. Sed ueriti sunt, ne causa gratiæ facere uideantur. Gratia ineptum, id est, minus plausibile. Ci. Est gratia ineptum, id quidem. Gratiam aucupari, quærere, colligere, acquirere, asserere, parère, consequi, extinguere, id est, minuere. Cic. Gratiam autem nostram extinguit hominum suspitio. quòd Pompeio se gratificari putant. Esse in gratia. Cic. Erat in Syria nostrum nomen in gratia. Gratia excipere. Idem. Apertius autem hac ago, & sepius, quòd nullum meum minimum dictum, non modò factum pro Cæsare intercessit, quod ille nō ita illustri gratia exceperit, ut ego eum mihi deuinctum putem. Gratia debilitas. Cic. Vincebatur enim fortuna ipsa debilitate gratiæ nostræ. Effundere gratiam. Cic. Illud miror, adduci potuisse te, qui penitus nosse deberes, ut existimares, aut me tã improvidū, qui ab excitata fortuna ad inclinatum, et propè iacentem desciscerem, aut tam inconstantem, ut collectam gratiam florentissimi hominis effunderem. Gratiam inire. Cæs. Qui se summam à Cæsare gratiam inire ros putarent. Inire gratiam cum aliquo: uel apud aliquem.

quem. Cic. Quid ille si faciat, iam cum bonis omnibus summam ineat gratiam. Gratiam inire, sine præpositione positum. Cic. Sin erunt merita, ut non ineunda, sed referenda sit gratia: maior cura quædam adhibenda est. Gratia rei alicuius, uel gratia mea. Sall. Rem omnem aperit, cuius gratia mittebatur. Gratosus, id est, gratia potens. Cic. Semper fuerunt uiri boni, qui apud tribules suos gratiosi esse uellent.

Popularis populo gratus dicitur, uel, qui populi studia, & fauorem, aut largitione, aut alia quamuis ratione captat. Est interdum popularis ad populum spectans, uel plebeius. Cic. Popularibus enim uerbis est agendū, & usitatis cum loquamur de opinione populari. Interdum est eiusdem conditionis, gentis, sortis & fortunæ. Terent. Amicus meus summus, & popularis Geta. Huius loci exemplum. Cic. Nihil tam popolare, quàm bonitas. Populariter est interdū abiectè, humiliter, & quasi pro populari infcitia, atq; infantia, uel uulgo. Cic. Homines enim populariter annum tantummodo solis, id est, unius astri reditum metiuntur. Interdum pro plausibiliter, uel seditiosè. Cic. Contra quorum potentiam populariter tunc dicendum fuit.

Valere absolutè. Cic. Bibuli sententiam ualere cupierunt. Valere ad. Idem. Alios uidemus uelociter

citer ad cursum, alios uiribus ad luctandum ualere. Valere in. Cic. Sed cum leuiora non multo essent, quæ audirentur, quàm quæ uiderentur, suspicarer autem multum interesse rei familiaris tuæ, te quamprimum uenire, atq; in omnes partes ualere, putaui ea de re te esse admonendum. Valere apud. Cic. Quando apud te nihilo minus ualere me confido, quàm ualuerint semper omnes. Valere ab. Plaut. Ain' tu ualere te? EV. Pol ego haud à pecunia perbene. Valere cum accusatiuo. Cic. Hoc uerbum quid ualeat non uident. Valere cum ablatiuo. Idem. Qui ualeret apud illum non minus autoritate, quàm gratia. Valere cū uerbo pro posse. Cic. Potes autē, quid ueri sit, perspicere: hoc pro summa tua prudentia, & summa in nos beneuolentia facies, & ualebis tu unus. Valeant pro abeant, & discedant, facessant. Cic. Si deus talis est, ut nulla gratia, nulla hominum charitate teneatur, ualeat. Valere. Cic. Medico Curio Lysoni de te scripsi diligentissimè. Salue, Vale.

Posse absolutè. Cic. Sed ea plus non potest, quàm uis & mutatio omniū rerū atq; temporū. Posse apud aliquē. Cecin. Apud ipsum multū, apud eius omnes multum potes. Posse cū ablatiuo. Cic. Gratia tantū possumus, quantū uicti. Posse à, pro paratum bene, uel malè à re aliqua. Terent. Sed hic actor tantum poterit à facundia

facundia, quantum ille potuit cogitare commodè, qui orationem hanc scripsit, quam dicturus sum.

Pondus absolutè. Cic. In eo quantum sit ponderis, tu uidebis. **Pondus adferre.** Cic. Hominiq; dignitas aliquantum orationi ponderis adferebat. **Pondus habere.** Cic. Idem scribit meas literas maximum apud te pondus habituras. **Esse ponderis, uel pondere, pro pondus habere.** Cic. Sed tue literæ de tua præsertim dignitate, & de nostra coniunctione, maximæ sunt apud me ponderis.

Momentū propriè appellari potest, quodcunq; minimum est, ut momentū temporis, id est, exiguum temporis spaciū. Liuius. **Momento fusi, & momento arx occupata.** Hic sonat idem quod pondus. Cic. Non enim ignoras, quanta momenta sint in rebus temporū. **Momentū habere.** Idem. Vos autem absens orat, atq; obsecrat, ut sua religio, laudatio, autoritas aliquid apud uestros animos momenti habuisse uideatur. **Esse momenti, uel momento.** Cic. **Qui locus ita communis est, ut bene tractatus in hac causa magno ad persuadendum momento futurus sit.** **Esse momentum in.** Idem. Neutra autem in medijs relinquebat: in quibus putabat nihil omnino esse momenti.

Honor. Cic. Hæc una est uia, mihi credite, et laudis, & honoris, & dignitatis. **Honoris mei causa.**

Idem. Nam primò honoris causa in scenam redierant
 ij, quos ego honoris causa deceßisse arbitrabar.
 Honoris causa, est honorem à se alicui deferre. Cic.
 M. Brutus, quem ego honoris causa nomine cruen-
 tum pugionem tenens, Ciceronem exclamavit. Ascen-
 dere in honorem. Cic. Sed erit duplex eius omnis or-
 natus ille admirabilis, propter quem ascendit in tan-
 tum honorem eloquentia. Honorem consequi, facere,
 constituere, exquirere, deferre, tribuere, habere.
 Cic. Si honos is fuit, maiorem tibi habere non potui.
 Honorem habere in alia significatione. Idem. Curio
 misi, ut medico honos haberetur, & tibi daret, quod
 opus esset. Honoribus procedere, abundare. Cic.
 Quare sit modò aliqua Respublica, in qua honos eli-
 cere possit: omnibus, mihi crede, amplissimis honori-
 bus abundabis. Honore afficere. Cic. Si quos aliquo
 honore, aut imperio affectos observare, & colere
 debemus. Honoribus decorare, ornare. Cic. Cùm
 esses ab eo ordine ornatus summis honoribus. Addu-
 cere in honorem. Idem. Nam dum uolunt isti lauti
 terra nata, quæ lege excepta sunt, in honorem addu-
 cere, fungos, heluellas, herbas omnes ita condiunt, ut
 nihil possit esse suavius. Esse honori. Cic. Quamob-
 rem pergite, ut facitis, adolescentes atq; in id studiũ,
 in quo estis, incumbite; ut & uobis honori, & amicis
 utilitati,

utilitati, & reipub. emolumento esse positus. Habere honori, uel in honore. Cic. ad Att. VII. Quem ego propter literularum nescio quid libenter uidi, in honore habui. Honores instituere, decernere. Idem. Quis honos ei non fuit decernendus? Honore augere. Cic. Nunc illum, qui pedem porta, quo ad hostis cis Euphratē fuit, non extulit, honore augeri: me in cuius exercitu spem illius exercitus habuit, idem nō assequi, dedecus est nostrū. Honores adhibere. Cic. Quid est, quod ullos dijs immortalibus cultus, honores, preces, adhibeamus? Honorē effundere. Idem. Eos per ipsos dies effudi (si ita uis) honores in mortuos Hircium & Pansam. Honorem in aliquem confluere. Cic. Nam hinc ad Rempub. plurima commoda ueniunt, si moderatrix omnium rerum præsto est sapientia, hinc ad ipsos, qui eam adepti sunt, laus, honos, dignitas confluit. Honorem recipere. Cic. Solet, cum se purgat, in me conferre omnē illorū temporū culpam, ita me sibi fuisse inimicū, ut ne honorē quidē à se recipere uellē. Esse in honore. Cic. Qui apud barbaros propter togæ nomen in honore aliquo fuissent. Honori, fauere, inservire. Cic. Inserviebam honori tuo. Honori uelificari, est in honorē quærendum totis uiribus incumbere. Cic. Quod si quis uestrum spe ducatur, se posse turbulenta ratione honori uelificari suo. Honorem

norem minuere, depeculari, præfari. Cic. Cætera addit, quæ si appellēs, honos præfandus sit. Honore priuare. Idem. Quod si illud iudicium putaretur, ut cæteri turpi iudicio damnati, in perpetuū omni honore ac dignitate priuentur, sic hominibus ignominia notatis, neq; ad honorē aditus, neq; in curiā reductus esset.

Honorarium est, quod ad honorem pertinet, inde honorarius arbiter, quē utraq; pars honoris causa facit summū litis disceptatorē & iudicem. Cic. Docere, debitū est: delectare, honorariū: permouere necessariū. Honorariū cū ad donū pertinet. Cic. Qui modus tibi fuit frumenti æstimandi? qui honorarij? si quidē potest ui et metu extortū honorariū nominari. Honoraria opera est, quæ nobis ab amicis honoris causa præstatur. Cic. Alterū est uehementiſsimū, quod & ad grauiores res pertinet, et nō honorariā operam amici, sed seueritatem iudicis, ac uim requirit.

Honorare. Cic. Amphiaræum autem sic honorauit fama Græciæ, deus ut haberetur: atq; ut ab eius solo, in quo est humatus, oracula peterentur. Honoratus, qui in honore est. Cic. Hunc secutus est cursor, homo ualde honoratus. Honestus pro honorato. Cic. Qui nos saluos, & honestos uelit. Honestus dies. Cic. Velim quæras, quos ille dies sustinuerit, in urbe dum fuit, quàm acerbos sibi, quàm mihi ipsi socero nō honestos

honestos. Honestus in uulgari significatione. Teren. Ille erat honesta facie, & liberali.

Honestare, uel cohonestare. Cic. Nec domo dominus, sed domino domus honestanda est. Idem. Quos cohonestatis, imprimisq; me, si respub. municipij tuo studio, diligentia bene administrata erit. Honestè est sine ulla officij prætermiſſi, accusatione aut reprehensione. Cic. Thermum & Sylium uerè audis laudari, ualdè se honestè gerunt. Honestas cùm rerum est, pro decoro, & quadam uirtutis norma ponitur. Cic. Peruertunt homines ea, quæ sunt fundamenta naturæ, cùm utilitatē ab honestate seiungunt. Honestas cùm personarū est, pro dignitate, & laude ponitur. Cic. Retinenda est igitur uobis constantia, grauitas, perseuerantia, repetenda est uetus illa seueritas: siquidem autoritas Senatus, decus, honestatem, laudem, dignitatem desiderat.

Honorificus est, qui honorem habet. Cic. Nam & in me honorificus consul fuit, & suauis amicus. Honorificè. Cic. Respondendum honorificè est Marrucinis, qui ignominia notandos censuerunt eos, qui militiā subterfugissent. Honorificētissimè. Cic. Laudatq; honorificētissimè, et æquitate tua, et prudētia.

Splendor propriè est rei splendentis claritas, sed trāslatè nominis claritatē, et celebritatē significat.

Cic. Hæc meæ uitæ cursus offendit eos fortasse, qui splendorē et speciē huius uitæ intuentur. Esse splendore. Cic. Lamia summo splendore, summa gratia est. Splendorem habere, obtinere, maculare, deformare, delere, obsolescere. Cic. Antiquam officij rationē dilexit, cuius splendor omnis his moribus obsoleuit. Splendore obrui. Cic. Omnis ista rerum in corpore harum æstimatio, splendore uirtutis, et magnitudine obscuratur, et obruatur, atq; intereat necesse est.

Claritas pro splendore, et nominis celebritate. Cic. Quæ quanquā ex multis pro tua claritate audiam, tamen libentiſsimē ex tuis literis cognoscam.

Nobilitas pro generis claritate. Cic. Quo tempore, quantam uim naturæ bonitas haberet, aut uera nobilitas, intelligere potuistis. Nobilitas pro quacunq; celebritate. Cic. Itaq; ipse Aristoteles, cum florere Isocratē nobilitate discipulorū uideret, quod ipse suas disputationes à causis forensibus, et ciuilibus ad inanem sermonis elegantiam transtulisset, mutauit repente totam formam propè disciplinæ suæ. Nobilis, uel insignis, pro generis claritate, uel de uirtutis celebritate ponitur. Cic. Pericles Ephesius homo nobilissimus Romā euocatus est. Nobilis, uel insignis, pro quacunq; uirtutis fama, et celebritate claro. Cic. Fuit tempore eodē, quo Aristoteles, magnus et nobilis

nobilis Rhetor Isocrates. Insignis ad. Cic. Sunt enim nō tam insignia ad maximā laudē, quā necessaria. Insignis, uel nobilis in malam partem. Cic. Os hominis, insignemq; impudentiam cognoscite. Nobilitare. Idem. Opifices etiam post mortem nobilitari uolunt. Nobilitare in malam partem. Cic. Nec uerō ulla uis imperij tanta est, quæ premente motu possit esse diuturna, testis est Phalaris, cuius est præter cæteros nobilitata crudelitas.

Insignitus. Cic. Si quam rem deformabimus: turpem, aut cruentam, aut coeno oblitam, aut rubrica delibutam iudicemus, quo magis insignita sit forma. Insigniter, uel insignitè. Cic. Quis autem rex unquā fuit tam insigniter impudens, ut haberet omnia comoda, beneficia, iura regni uenalia.

Clarus. Cic. Amplissimus & clarissimus uir.

Illustris. Cic. Testes erant ij, qui quæstorē me in prouincia cognouerant, & hinc homines maximè illustres.

Illustrare. Cic. Illustrabit, mihi crede, tuam amplitudinem hominum iniuria.

Illuminare, est lumen adferre. Cic. Illam autem concinnitatem, quæ uerborum collocationem illuminat his luminibus, adhibet quidem hic subtilis.

Nouus est, qui nulla neq; generis, neq; gentiliū nobilitate

nobilitate cōmendatur, quē Cicero terræ filium uocat. Cic. Quos quasi nouos, & ascriptitios ciues in cœlum receptos putant. Homo à se ortus, id est, nouus. Cic. Quid enim non debeo uobis Quir. quem uos à se ortum hominibus nobilissimis omnibus honoribus protulistis. Nouitas. Cic. Simul quod uideo, non ut antehac, putabam, nouitati esse in uisum meæ.

Ignobilis. Ci. Eodem tempore Athenis apud Demetrium Syrum ueterem, & non ignobilem dicendi magistrum studiosè exerceri solebam. Ignobilitas. Idem. Aderit enim malorum, si mala illa dicimus, turba quedam, paupertas, ignobilitas, humilitas.

Obscurus. Cic. Tua uero nobilitas. S. Sulpiti, tametsi summa est, tam hominibus literatis & historicis est notior, populo uerò, & suffragatoribus est, obscurior.

Decus est nominis celebritas, quam ex rebus gestis consequimur: latè tamen patet, et rei omni, quæ nobis, aut honori, aut splendori est, conuenit. Cic. Verum decus in uirtute positum est, quæ maximè illustratur magnis in reipub. meritis.

Gloria. Propriè est constans, & confirmata de aliquo opinio, & fama. sed cū laude et existimatione singulari. Et passiuè perpetuò ponitur. Ci. Vt mihi ad summā gloriā nihil desit, præter nomē oppidi.

Gloria

Gloriæ stimulus. Cic. Nunc insidet quædam in optimo quoq; uirtus, quæ noctes & dies animum gloriæ stimulus concitat. Gloriæ æstus. Cic. Sed hunc quoq; absorbuit gloriæ æstus quidam non insolitæ adolescentibus gloriæ. Cursus ad gloriam. Cic. Vnus autem est hoc præsertim tempore per tot annos republica diuexata, Reipublicæ bene gerendæ cursus ad gloriam. Iter gloriæ. Idem. Illud magis uereor, ne ignorans uerum iter gloriæ, gloriosum putes, plus te unum posse quàm omnes. Gloriæ insignia. Ci. Perspexeram te magis iudicio bonorum, quàm insignibus gloriæ delectari. Gloriæ umbra. Ci. Nō ut leuitatis est, inanē aucupari honorē, et omnes umbras etiā falsæ gloriæ cōsectari. Gloriæ seges & materia. Cic. Quid enim odisset Clodiū Milo segetē, ac materiē gloriæ suæ? Gloriæ nasci. Ci. Sed mihi omnis oratio est cum uirtute, nō cū deſidia: cū dignitate, nō cū uoluptate: cū ijs, qui se patriæ qui suis ciuibus, qui laudi, qui gloriæ, nō qui somno, et cōuiuijs, et delectationi natos arbitrantur. Gloriā appetere, uel expetere. Ci. Ipsum quidē gloriā per se nūquàm putauī expetendā. Gloriæ auidus. Ci. Sum. n. auidior, quàm satis est, gloriæ. Gloria usus. Cic. Etiam hominē perustū, et inanē gloria uolūt incendere. Gloriæ expers. Idem. Expers debet esse gloriæ eius imperatoris, atq; exercitus. Gloriam acquirere, quærere, parère

parere dare, nasci. Cic. In quo sicut in reliqua uita, sciteor ea me studiosè, secutū, ex quibus uera gloria nasci posset. Gloriæ esse. Cic. Sed quòd illorum artem cum ipsis, tum etiam sibi gloriæ fore putabat. Gloriæ ducere. Cic. Neq; te tui piget homo leuissimè, cum ea culpas, quæ in historijs gloriæ mihi ducis? Ponere in gloria. Sall. Qui ciuitatis incommodum in gloria, sua ponit. Gloriam in se transmouere. Terent. Labore alieno magno partam gloriam uerbis sæpe in se transmouet, qui habet salem, qui in te est. Gloriam cõparare, adipisci, consequi, capere, alere, tenere, retinere, augere, amplificare, multiplicare, duplicare, minuere, uel imminuere, cadere, abijcere, infringere. Cic. Nunquàm existimaui spem ullam esse habituros Milonis inimicos ad eius non salutem modo extinguendam, sed etiam gloriam per tales uiros infringendam. Gloria afficere. Cic. Magna me affeceris non modò lætitia, sed etiam quodammodo gloria. In gloriam uenire. Idem, ad. Att. 11. Nouo quodam genere in summam gloriam uenit. Gloria circumfluere. Cic. Itaq; ille noster amicus insolens infamiae, semper in laude uersatus, circumfluens gloria, deformatus corpore, fractus animo, quò se conferat, scit. Esse gloria, pro gloria circumfluere. Idẽ. Ad Att. 11. Tamen quia sunt de suis ciuibus benemeriti,

tantā

tanta hodie gloria sunt, non in Grecia solum, sed etiā apud nos. Gloria præstare, florere. Cic. Qui cum in optima Republica, & honoribus & rerum gestarum gloria florerent, &c. Gloriae seruire. Cic. Sin autem, seruire meæ laudi, & gloriae mauis, egredere cum importuna sceleratorum manu. Refrenare, uel reuocare à gloria. Planc. Quæ mens eum, aut quorum consilia, à tanta gloria, sibi uero etiam necessaria, ac saluari reuocarint.

Gloriosus, pro laude & gloria dignus, uel plenus, ut gloriosa uictoria. Cic. Cuius mors ita gloriosa fuit, ut eandem concupisceret filius.

Florere propriè est arborum, sed eleganter ad res alias transfertur, dicimurq; re aliqua, uel in re aliqua florere, cum in ea re summa sumus gloria. Cic. Nihil enim semper floret, ætas succedit ætati. Florere in. Idem. Quibus temporibus florere in foro maximè potuit. Florere re aliqua. Cic. Non fuit ille quidem ciuibus suis utilis, sed ita eloquentia floruit, ut literis, doctrinaq; præstaret.

Flos ponitur pro re maximè præstanti. Ci. Possum fortissimos uiros Sabinos tibi probatissimos, totumq; agrum Sabinum, florem Italiae, robur rei publicæ proponere.

Vigere est ualere, uel excellere. Cic. Alia quædam di-

dam dicendi molliora, ac remissiora genera uiguerūt. Vigere in re aliqua. Cic. Vigebat in ea domo patrius mos, ac disciplina. Vigere re aliqua. Cic. Itaque soli, qui memoria uigent, sciunt, quid & quatenus, & quomodo dicturi sunt: cui respōderint, quid supersit.

Viuere pro uigere. Cic. Omnes in eodem uirtutis imitandæ genere uersati, quorū quandiu mansit imitatio, tamdiu genus illud dicendi studiūq; uixit.

Regnare. Cic. Illum hortatus sum, ut in sua uita conseruanda primū regnare disceret. Regnū pro celebritate singulari. Cic. Dionysius tyrannus, cū Syracusis expulsus esset, Corinthi dicitur ludum aperuisse: sic ego sublati iudicijs, amissoq; regno forensi ludum quasi habere cœperim.

In cœlo esse dicitur, qui autoritate, gratia, atque potentia plus omnibus ualet, uel rebus omnibus felix est. Cic. Bibulus hominum admiratione, & beueuolentia in cœlo est. In cœlo esse, quum est lætitia gestientis. Cic. Si uerò quæ de me pacta sunt, ea non seruantur, in cœlo sum. Digito cœlum attingere. Cic. Nunc uerò quum equitatus ille, quem ego in cliuo Capitolino te signifero, ac principe collocaram, senatum deseruerit: nostri autem principes digito se cœlum putent attingere, si muli barbati in piscinis sint, qui ad manum accedant, alij autem negligant: nōne tibi
satis

satis prodesse uideor, si perficio, ut nolunt obesse, qui possunt? De coelo detrahere. Cic. Collegam quidem de coelo detraxisti, effecistiq; , non tu quidem etiam nunc ut sit similis tui, sed certè ut dissimilis esset sui.

Decidere ex astris. Cic. Nam quia decid erat ex astris, lapsus potius quàm progressus uidebatur.

Aequare propriè. Cic. Enna autem, ubi ea, quæ dico, gesta esse memorantur, est loco præcelso, atq; edito: quo in summo est æquata agri planities, et aquæ perennes. Hac ratione dicitur mare æquor, quòd planum sit, cum nullis procellis turgescit: æquor tamen non solum de mari dicitur, sed etiam in terra est. Cic. de Diuinatione. 1. Translatè æquare aliquid, uel cum aliquo æquari dicimur, cum ad ipsum, quod supra nos eminet, aspiramus atq; peruenimus. Cic. Inuentum est temperamentũ, quo tenuiores cũ principibus æquari se putarint, in quo uno fuit ciuitatis salus.

Adæquare. Cic. Senatorum enim urna copiosè absoluit, equitum adæquauit.

Exæquare. Ci. Pecunia omniũ dignitatẽ exæquat.

Æquatio. Cic. Capitalis omnino oratio est, ad æquationem bonorum pertinens.

Æqualitas. Ci. Qua in sorte sapiens prætor, quæ hic fuit, offensionẽ uitæ æqualitate decernedi. Æqualitas

bilitas dicitur certus quidam rerum modus & constantia, uel sibi constans, & nulla parte in uitium inclinans ratio. Cic. Elaborant alij lenitate, & æquabilitate, & puro quasi quodam, & candido genere dicendi. Aequalis ad res omnes pertinere potest, sed eleganter ad ætatem refertur. Vocamus enim æquales nostros, qui pares nobis sunt annis & ætate: uel qui eadem, qua nos, ætate uixerunt. Cic. Quæ ex eo peccata nascuntur, æqualia ut sint oportet. Aequalis pro cœuo. Cic. Quæ uis non modò senior est, quàm ætas populorum, & ciuitatum, sed æqualis illius cœlum, atque terras tuentis, & regentis dei. Æquabilis. Idem. In quo igitur prætoris est, diligentia requirenda? in numero nauium? & in descriptione æquabilis sumptus? Aequaliter. Cic. Ut nostra in amicos beneuolentia, illorum erga nos beneuolentiæ pariter, æqualiterq; respondeat. Æquabiliter. Cic. Ille autè, qui archipirata dicitur, nisi æquabiliter prædam dissipat, aut occidetur à suis, aut relinquetur. Æquè est æqualiter, uel iuxtà, uel pari studio, aut attentione. Æquè absolutè. Cic. Honore & gloria, & beneuolentia ciuium fortasse non æquè omnes egent. Æquè cum ac, atq; uel ut. Terent. Quis miser æquè, ac ego? Æquè cum atq; Ci. At ij quidem coluntur æquè, atq; illi, apud quosdam etiam multò magis. Æquè cum ut. Ci.

Simul

Simul quòd æquæ ea, quæ sunt, ut ea, quæ certè futura sunt, uidere non possum. Aquè cum quàm. Plaut. Ridiculus æquè nullus est, quàm dum esurit.

Excellere non semper significat superiorem esse, sed interdum uigere est, & florere, uel præstantem esse. Cic. Nunc Lælius & sapiens (sic enim est habitus) & amicitie gloria excellens, de amicitia loquitur. Excellere in re aliqua. Cic. Nam & Siculi in eo genere, & Rhodij, & Bizantij, & præter cæteros Attici excellunt. Excellere inter. Cic. In oratoribus uero Græcis quidem admirabile est, quantum inter omnes unus excellat. Excellere pro superare. Cic. Hic miramur hunc hominem tantū excellere cæteris. Excellentia. Ci. Atq; illud superius sic ferè definiri solet, decorū id esse, quod cōsentaneū sit hominis excellentiæ.

Præstare pro excellere. Cic. Quos constat dicēdi gloria præstitisse. Præstare ad. Nulla est enim insatiabilior species, nulla pulchrior, & ad rationem, solertiamq; præstātior. Præstare absolute positum pro melius esse. Sall. Quousq; patiemini tandem ò fortissimi uiri? nōne emori per uirtutem præstat, quàm hanc uitam miseram, atq; inhonestam, ubi alienæ superbie ladibrio fuerimus, per dedecus amittere? Præstare pro superare cum datiuo. Cic. Tantò ille superiores gloria uicerat, quantò omnibus præstitisse. Præstare

h alicui

alicui re aliqua Cic. Hoc enim uno præstamus uel maxime feris, quòd colloquimur inter nos, & quòd exprimere dicendo sensa nostra possumus. Præstare alicui re aliqua Quintil. Præstat tamen ingenio alius alium Præstare in eadem significatione cum solo ablatiuo. Cæs. Nam quicumq; alterum obsidere conati sunt, percussos atq; infirmos hostes oborti, aut prælio superatos, aut, aliqua offensione permotos continuerunt, cū ipsi numero militū, equitūq; præstarēt. Præstantia. Ci. Quirū est excellēs in animorū laude præstantia.

Pluris esse, pro excellere, & præstare. Cic. Quis Carthaginensium pluris fuit Annibali consilio uirtute, rebus gestis? qui unus nobiscum tot annos de imperio, de gloria decertauit?

Antestare. Cic. Etenim quodā tempore Crotoniata multum omnibus, corporum uiribus, dignitatibus antesteterunt, atq; honestissimas ex gymnico certamine uictorias domum cū maxima laude retulerūt.

Anteire. Sall. Cum omnes gloria anteiret, omnibus charus erat.

Antecedere. Cic. Totāq; ea res longè ceteris & studiis, & artibus antecedit.

Præcedere. Cæs. Qua de causa Heluetij quonque reliquos Gallos uirtute præcedunt.

Anteesse. Sall. Sciebam sæpe numero Po. Ro. parua manu cum magnis legionibus hostium contem-

disse, cognouerā paruis copijs bella gesta cū opulentis regibus, ad hæc sæpe fortunæ uolentiam tolerauisse, faciūdia Græcos, gloriā belli Gallos, Rom. antefuisse,

Antecellere cū dati io. Ci. Quapropter non solum illa gloriā militaris uestris formulis, atq; actionibus anteponenda est, uerumetiam dicendi consuetudo longè, & multum istī uestræ exercitationi ad honorem antecellit. **Antecellere cum ablatiuo.** Cic. Qui eloquentia cæteris antecellit.

Præcellere. Cic. Priuatus uerò ne quis uir & animo & uirtute præcellens pro nostro imperio periculo suo dimicaret, sanxisset.

Comparare. Cic. Equi fortis, & uictoris senectuti comparat suam. **Comparare cum.** Idem. Non comparat se tecum gratia Pub. Quinctius. **Comparare inter se.** Cic. Sed hæc etiam inter se comparare, & de his dubitare, turpissimū est. **Cōparare ad.** Terent. Hau, non cōparandus hic quidē ad illū est. **Comparare cū accusatiuo solo.** Cic. Vt antè occupet, quod putat opponi: ut comparer similitudines, ut utatur exēplis.

Conferre. Cic. Cum mehercule ambulatiuncula, atq; sermone omnes prouinciæ fructus non cōfero.

Anteponere. Ci. Vera quidē laude pbitatis, diligētiae, religiōis neq; me tibi neq; quenquā antepono.

Anteferre. Cic. Cum uel iniquissimam pacem
h a iustissimo

iustissimo bello anteferrem.

Præferre. Cic. Quid enim non debeo uobis, quem uos hominem à se ortum hominibus nobilissimis omnibus honoribus prætulistis? Præferre, pro, præ se ferre, est quod ferre antè, uel signo illustri indicare, id in nobis esse. Ci. Tenuitas hominis eiusmodi est, ut dissimulari non queat, atq; eò magis eluceat, quò magis occultatur, auaritiam præfers, qui societatem coieris de municipijs, cognatiq; fortunis cum alienissimo.

Primæ, subintelliguntur partes. Cic. Amoris uerò erga me, cùm à fraterno amore, domesticoq; discessi, primas defero. **Primas dare.** Cic. Pater tuus, quo utebar sene adolescens, homo seuerus & prudens primas omnium ciuiũ. P. Nasica, qui Tiberiũ Gracchũ interfecit, dare solebat. **Primas ferre.** Idem. Ex ijs Cotta, et Sulpitius, cum meo iudicio tum omnium faciliè primas tulerunt. **Primas tenere.** Idem. Erat excellens iudicio uulgi, & faciliè primas tenebat.

Superior. Cic. Spero superiores fore nos.

Primarijs. Cic. Quid ad hoc iudicium legatus publicè cum Arthemone, & Menisco primarijs uiris missus est.

Primores, uocantur, qui primaria sunt auctoritatis, uel qui primum locum in re aliqua obtinèt, uel primores in ciuitatibus dicuntur optimates. **Liuius.**

Tunc

Tunc inter primores duorum populorum res geritur.

Par. Cic. Nec putavi, cum integri pares non fuissimus, fractos superiores fore. Par ac, uel atque Cæs. Pari studio transmissus, atq; in Gallia, est in Britanniam. Par substantiuum masculinum. Cic. Tu es ausus in circo Flaminio productus cum tuo illo pari dicere, te semper misericordem fuisse. Neutrum. Cæl. Rectè hoc par habet.

Accedere, pro parem esse. Cic. Proximè ad deos accessit Clodius, propius quàm tum cum ad ipsos penetraret.

Inferior, infimus, posterior, uel postremus. Cic. Tu cum omnibus rebus inferior sis, hac una in re te mihi anteferri putas oportere. Teren. Tace tu, què ego esse puto infra omnes infimos homines.

Secundarius dicitur, qui nō primas fert, sed qui secunda est classis, uel cui secunda deferuntur. Ci. Quod idè faciebat Q. Arrius M., Crassi, quasi secundarius.

Princeps est, non qui rerum, aut regni alicuius potitur: sed qui primas in re aliqua tenet, uel qui primaria est autoritate: uel qui acrius studium in re aliqua suscipienda profitetur, & operam paratissimam defert. Cicer. Principem tamen habuimus Pansam tui studiosissimum, mei cupidum. Principalis

pro primario, uel quod in re principem locum tenet. Ci. Vt enim & ingeniosi, & tardi ita nascentur antecedentibus causis: itemq; ualentes & imbecilli, non sequitur tamē. ut etiā sedere eos, & ambulare, & rem agere principalibus causis definitum & constitutum sit. Princeps cum genitiuo. Cic. Vestri enim pulcherrimi facti ille furiosus me principem dicit fuisse. Esse in principibus. Cic. Quem tamen illi esse in principibus facile sunt passi, euolare alius certē noluerunt. Principem locum tenere, uel obtinere. Cic. Qui in mea salute principem semper locum, autoritatemq; tenuissis. Principatus. Cic. Quod quanquam intelligo me cum multis esse facturum, tamen appetam huius rei principatum. Principatum tenere. Cic. Multa in nostro collegio præclara sunt, sed hoc, de quo agimus, in primis: quod ut quisq; ætate antecellit, ita sententiæ principatum obtinet.

Deus, pro principe in re aliqua, & eo qui floret præ cæteris. Cic. In qua tu mihi semper deus uideri soles, id est, princeps. Deus ac pater fortuna, ac nominis mei, id est, autor et tutor. Cic. Cuius ego patrem deum, ac parentem statuo fortunæ, ac nominis mei & fratris, rerumq; nostrarum.

Diuinus pro excellenti, & diuinitas pro præstantia, & diuinitus pro admirabiliter Cic. Idibus

bus Maijs Senatus frequens diuinus fuit in supplicatione Gabinio deneganda. Idem Multis cum alijs semper admirari solebā, unde esset illa tāta tua in causis diuinitas. Idem. Ille locus inductus est à me diuinitus.

Inuidia actiue, est actus ipse inuidēdi, uel est dolor ob alienam felicitatē susceptus. Ci. Is pro honore meo pusillorū, & maleuolorū obtreclatationes, et inuidias non proslernat, atq; obterat? Inuidia aestuare. Sall Nanq; antea pler. q; nobilitas inuidia aestuabat, & quasi pollui senatum credebatur. si eum quamuis egregius, nouus homo adeptus foret Inuidiam deponere. Ci Huic subuenire uult succubenti, iam oppresso Syllanis oneribus, graui sua lege, ut liceat illi inuidiā deponere. Inuidia est aegritudo animi, quæ propter res secundas alterius contrahitur. Ci. Ab inuidendo inuidia recte dici potest, ut effugiamus ambiguū nomē inuidiæ, quod uerbū ductū est à nimis intuēdo fortunā alterius. Inuidia passiue, est uel dicto, uel facto in alterum maleuolentiæ concitatio Cic. Quo studio prouidit, ne qua me illius temporis inuidia attingeret? Inuidiam querere in aliquem. Ci. Pro Rab. Posthumus Quod iudices ne faciatis, oro obtestorq; uos, atq; eo magis sic aduentitia pecunia petitur ab eo, cui sua non redditur. Nam in eum, cui misericordia opitulari debet, inuidia quesita est. Inuidiam concitare,

cōmouere, conflare, facere, parare. Cic. Multo uerò
 te opinio fefellit, qui mihi parare putasti inuidiam ex
 re mea familiari. In inuidiam adducere. Cic. In sum-
 mam enim inuidiam L. Quintius concionibus eū quo-
 tidianis, seditiosis, & turbulentis adduxerat. Rapere
 in inuidiā. Cic. Quid ergo ait Marianus Trib. pleb.
 qui nos Syllanos in inuidiam rapit? Inuidiam trans-
 ferre, assumere, subire. Cic.. Poterisne eius oratio-
 nis subire inuidiam? Inuidiam conferre in aliquem.
 Cic. Mortis illius inuidiam in L. Flaccum Lælius con-
 ferebat In inuidiam uenire. Idem. In inuidiam porrò
 magnam illa iudicia uenerant. Habere inuidiam, id
 est, esse in inuidia. Cic. Cū Scaurus nonnullam ha-
 beret inuidiam ex eo, quòd Phrigius Pompeij locuple-
 tis hominis bona sine testamento possederat. In inui-
 dia esse. Cic. Nō enim poterimus ulla esse in inuidia,
 spoliati opibus, et illa senatoria potentia. Esse inuidia,
 pro in inuidiam. Cic. Comitiorū quotidie singuli dies
 tolluntur obnuntiationibus magna uoluntate bonorū
 omnium. Tanta inuidia sunt C O S S. propter suspi-
 tionem paſtorum à candidatis præmiorum. Inuidiam
 ſuſtinere, augere, inflammare, lenire, ſedare, com-
 primere, reſtinguere, uel extinguiere, decedere. Sall.
 Metellus interea Romam profectus, contra ſpem
 ſuam letiſſimis animis accipitur, plebi patribusq;
 poſtquam

postquam inuidia decesserat, iuxta charus. Ex inuidia laborare. Cic. Quod si omnes qui eodē loco nati sunt, facerent, & respub. ex illis, & ipsi ex inuidia minus laborarent. Inuidia premi. Cic. Cum & inuidia, & odio populi tum Gallia premeretur. Inuidia flagrare, redundare, ardere. Cic. Res ardet inuidia. Deonerare ex inuidia. Cic. Quid cum commiserari, conqueri, & ex illius inuidia deonerare aliquid, & in te traicere ceperit? &c. Mittere inuidiæ sanguinem, pro inuidiam decedere. Cic. Missus est inuidiæ sanguis sine dolore. Inuidiam poni, pro deponi. Cic. Deniq; illa definitio iudiciorum æquorum, quæ nobis à maioribus tradita est, retineatur, ut in iudijs, & sine inuidia culpa plectatur, & sine culpa inuidiam ponatur. Leuare inuidia, liberare. Cic. Balbum leuari inuidia per nos uelim, sed ne ipse quidē id fieri posse confidit, itaq; alia cogitat. Inuidiosum adiuuē est, qui inuidet. Ouid. Tempus edax rerum, tuq; inuidiosa uetustas. Omnia destruitis. Passiuē est idem, quod inuidia pressum, uel odiosum. Cic. Quare sibi habeant sapientiæ nomen, & obscurū & inuidiosum.

Odium. Cic. Quid enim tam peruulgatum, quàm illius in me odium? Odium excitare, uel concitare. Cic. Qua de causa dicamus excitatū esse in auctores tam infestum odium. Odium struere, conciliare,

k s create

Ut quod odiū scelerati homines, & audaces in Rempublicam, & in omnes bonos conceptū iamdiu contineret, id in me uno potius, quā in optimo quoq; , & uniuerſa ciuitate deficeret. Odium ſuſcipere, uel capere actiue. Cic. Sed ſi qui ſunt, quibus infinitum ſit odium, in quo ſemel ſuſceptū ſit, quos uideo eſſe nonnullos, cum ducibus ipsis, non cum comitatū, affectatorib; conſugant. Eſſe odio in aliquem, id eſt, odium habere. Cic. Tameſi in hunc hoſtili odio, & crudeitate eſt, mater inquam appellabitur. Odio flagrare, pro odium habere. Idem Neq; enim facile eſt perſuere, ut irascatu ei, cui tu uelis, iudex, ſi tu ipſe id lente ferre uideare: neq; ut oderit eum, quem tu uelis, niſi teipſum flagrantem odio ante uiderit. Odium habere, profiteri, indicare, expromere, ſaturare, explere, lenire, ſubleuare. Cic. Sed me hercule non multum M. Octauius eorū odia, qui Hirrum premunt, quæ permulta ſunt ſubleuat. Odium aliquem tenere. Cic. Summum me eorum ſtudium tenet, ſicut odium iam cæterarum rerum. Odium eſſe alicui cum aliquo. Cic. Cur eadem Reſpublica, quæ me in amicos inflammare potuit, inimicis placare non poſſit? quod mihi odium cum P. Clodio fuit? &c. Odium mitigare, ſedare, placare, reſtinguere, ſorbere, uel conquerere. Cic. Sed me ab eo ita obſcurari

obscurari scio, ut eius ista odia non sorbeam solum, sed etiam concoquam. Odium effundere Ci. Sic odium quod in ipsum attulerant, id in eius imaginē ac simulacrum profuderunt Odium deponere, depellere, propulsare, renouare, uel reuocare ad odium. Ci. Animos equitum Roman. apud quos tum iudices causa agebatur, ad Quinti Cepionis odium, à quo erat ipsi propter iudicia abalienati, renouabam atq; reuocabam. Odium incendere. Idem. Cedamus igitur, & bellum Italiae terra, mariq; inferamus, & odia improborum, rursus in nos, quae extincta sunt, incendamus. Odium, pro tadio, uel molestia. Terent. Nunquam tuo odio me uinces. Odiosus pro molesto. Plaut. Tandem es odiosus mihi? Odiosus, pro eo, qui odio habetur. Cic. Odiosum sanè genus hominum officia exprobrantium.

Maleuolentia. Ci. Voluptatis autem partes hoc modo describunt, ut maleuolentia sit uoluptas ex malo alterius sine emolumento. Maleuolentia suffusus uel infuscatus, id est, maleuolus. Ci. Laudanda est uel etiam amanda uicinitas retinens ueterem illum officij morem, non infuscata maleuolentia, non assueta mendacijs, non fucata, non fallax, non erudita artificio simulationis, uel suburbano, uel etiam urbano. Maleuolentiae occurrere. Brut. Maleuolentiae hominum in me, si poteris

poteris occurre. Maleuolentia liberare. Cic. Non est tibi his solis utendum existimationibus ac iudicijs, qui nunc sunt hominū: sed his etiam, qui futuri sunt, quamquam illorum erit uerius iudicium obtreffatione, & maleuolentia liberatum.

Inimicitie Ci. Id postquam rescijt, excaudit. & me causam inimicitarum quære clauitauit. Inimicitia. Cic. Inimicitia est ira ulciscendi tempus obseruans Inimicitias appetere, indicere, denunciare, concipi, suscipere, adire. Cic. Sudandum est ijs pro communibus commodis, adeundæ inimitiæ, subeundæ sepe pro republica tempestates, cum multis audacibus, improbis, nonnunquàm etiam potentibus dimicandum. Vocare ad inimicitias. Brut. Vocemus te ad nullas inimicitias, sed tamē pluris nostram libertatem quàm tuam amicitiam æstimemus. Ad inimicitias uenire Cic. Ad inimicitias res uenisset. Ad inimicitias, descendere. Idem. Qui non odio inimicitarum ad accusandum, sed qui studio accusandi ad inimicitias descenderunt. Esse inimicitias alicui cum aliquo. Cic. Erant ei ueteres inimitiæ cū duobus Roscijs Amerinis. Inimicitias esse inter aliquos. Ci. Inimicitias enim inter ipsos fuisse confiteor. Inimicitias intercedere cū aliquo. Idem. Quod quidem facere uehementius, nisi intercederent mihi inimitiæ cū istius mulieris uiro.

In inimicitias conuertere. Cic. Cauendum uerò est, ne etiam in graues inimicitias conuertant se amicitiae: è quibus iurgia, maledicta, contumeliae gignantur. Inimicitias habere, exercere, gerere, explere, persequi, extinguere, donare, concedere. Cic. Si mihi non licet, per aliquos gloriari, me dolorè, atq; inimicitias meas Reipublicae concessisse.

Simultas. Ci. Sin autem iam suberat simultas, extincta erat consuetudo, dissidium extiterat. Simultatatem suscipere, subire, habere cum aliquo. Cic. Quis enim poterat in gratiam redire cū Oppianico Cluentius, qui cum matre habebat simultatatem? Simultatatem esse alicui cum aliquo. Cael. Cum quo simulates si tibi non fuissent, liberius tibi de tota re esset. Simultatatem gerere cum aliquo. Ci. Patere, obsecro, te, pro repub. uideri gessisse simultatatem cum patre eius: non contempseris hanc familiam. Simultatatem exercere, deponere. Cic. Qui simultatatem humanissimè deponerent.

Obtrectatio. Cic. Quorum maleuolentissimis obtrectationibus nos scito de uetere illa nostra, diuturnaq; sententia propè iam esse depulsos. Habere obtrectationem id dicitur, in quod cadere potest obtrectatio, scilicet in quo obtrectationis causa inesse uideatur, uel quod obtrectationis argumentū præbeat. Ci.

Accidit

Accidit mihi, quod homini prudenti, & cupido satis faciendi Reipublicæ, bonisq; omnibus accidere solet, ut consilium sequeretur periculosum magis, dum me, probare, quàm tuum, quod habere posset obrectationem.

Obrectare. Cic. Mihi in animo est legum lationem expectare, si obrectabitur, utor autoritate Senatus, et potius uita, quàm patria carebo. **Obrectare alicui**. Idem. Non tam id laboro ut, si qui mihi obrectent, à te refutetur, quàm intelligi cupio me à te amari. **Obrectare aliquem**. Cic. Hanc tibi consuetudinem plerisq; in rebus bonos obrectandi si quis detraxerit, qui tibi uelit detrectare, non relinquetur. **Detrectare cum accusatiuo**. Sall. Quippe res humana ita sese habet, in uictoria uel ignauis gloriari licet: aduersæ res etiam bonos detrectant.

Detrahere pro obrectare. Cic. Quantum potest, de autoritate senatus detrahit. **Obrectator**. Cic. Habes obrectatores, quos equidem facillimè sustineo, sed impediunt tamen.

Inuidere. Ci. Sed quæ est inuidia, aut quid mihi inuideri potest? **Inuidere in realiqua**. Ci. Ego uero ita fecissem, nisi interdum hoc Crasso paulum inuiderem. **Inuidere cum datiuo & accusatiuo**. Verg. Liber pampineas inuidet collibus uuas.

Aemulari. Cic. Cumq; corporis facibus inflamari

mari soleamus ad omnes ferè cupiditates, eoq; magis incendi, quod his amulemur, qui ea habeant, quæ nos habere cupiamus.

Inuidus, uel amulus. Terent. Istum amulum, quoad poteris, ab ea pellito. Cic. Quod si id crimen, homini nouo esse deberet, profecto mihi, neq; inimici neq; inuidi, defuisset.

Disrumpi est ui rumpere, uel uehementer agitare. Cic. Quare disrumpatur ista furia atq; audiat hæc ex me.

Flagrare insania. Cic. Consules flagrant insania, quod C. Memmius candidatus passionem in Senatu recitauit, id est, inuidia disrumpuntur, uel dolore grauitè afficiuntur.

Odisse. Ci. Est bellum aliquem odisse libenter, quemadmodum non omnibus seruire. Odisse cum quibusdam aduerbijs eleganter ponitur. Ci. Quo neminem ueterani peius oderunt. Idem. Hunc si acerbè, & penitus oderat, non eum quam diutissime uiuere uelle debebat.

Inimicus. Cic. Quos tibi partim inimicos intelligis, propter propugnationem tuam salutis, partim inuidere propter illius actionis amplitudinem. Idem. Cui te inimicum meo nomine esse uolo.

Maleuolus. Cic. Ille si omnibus est maleuolus, quod nunquam existimari, minus offendor in me.

Hostis

Hostis est, quisquis nobiscum inimicitias gerit, aut qui nobis grauius aduersatur. Cic. Omnibus inimicis reipublicæ esse me acerrimum hostem præ me fero. Hostis pro eo qui bellum infert. Cic. Hostem esse in Syria negant ullum.

Emissarius is est, qui paratus est inuehi in aliquem. Cæl. Et præterea de ui reus, à quodam suo emissario est factus. Vel est cõciliator furtorum, atq; internuntius eorum, quæ à magistratibus, uel dominis committuntur. Cic. Næuius Turpio quidam istius excursor, & emissarius, homo omnium ex illo conuentu deterrimus.

Oppugnare. Cic. Hammonius regis legatus apertè pecunia nos oppugnat. Idem. Non ego oppugnavi fratrem tuum, sed fratri tuo repugnaui.

Impugnare. Cic. Vt et in præsens sceleratos ciues timore ab impugnanda patria deterrerem.

Inuehi est inuadere, uel oppugnare. Cic. Diphilus tragædus in nostrum Pompeium petulanter inuectus est, inuehens pro inuectus. Cic. Hoerebat nebulo, quò se uerteret, non habebat: quippe in his ipsis temporibus domi Cæsaris percussor ab isto missus deprehensus dicebatur esse cum sica: de quo Cæsar in Senatu apertè in te inuehens, questus est.

Inuadere, est inuehi, uel in aliquem excandescere.

candescere. Cic. Vt in eum non inuasisset, sed incurrisse uideatur.

Incurrere est inuehi. Cic. Cùm etià si odio perfruerit in eos, quos læsit, tamẽ certè non magis dignos habuerit, in quos tanta libertate uerborũ incurreret.

Irruere. Cic. In quẽm quisq; per homines concitatos irruerit, in quem impetum pertulerit.

Insectari, uel conſectari. Cic. Desine locum petulentissima conſectari lingua, desine morbo procacitatis isto uti, desine unum quẽq; moribus tuis æstimare. Idem. Scribis me maximo ocio egisse, ut insectarer Antonios.

Insequi pro insectari. Cic. Sed homines benecolos, qualescunq; sunt, graue est insequi contumelia.

Persequi. Sall. Accepta iniuria ignoscere, quàm persequi malebant.

Inſectatio. Brut. Nec tamẽ impetraturũ confido: tanta est hominũ insolentia, & nostri insectatio.

Lædere est iniuria uel contumelia afficere, & ad omne insectationis genus transfertur. Cic. Nam prior lex nos nihil lædebat.

Violare est uim adferre, uel lædere, uel offendere. Cic. Nemo ab eo ciuis uiolatus, multi beneficio, & misericordia liberati.

Pungere est irritare, uel offendere. Cic. Exa

trema pagella pupugit me tuo chirographo, id est, offendit, uel laesit.

Repungere. Cic. Quoniamq; illi haberent suum Publium, darent mihi ipsi alium Publiū, in quo possem eorum animos mediocriter laceſitus, leuiter repungere.

Aculei pro insectatione. Cic. Fuerunt nōnulli aculei in C. Cæsarem, contumeliæ in Gellium, expostulationes cum absente Pompeio.

Mordere. Cic. Inuidere omnes mihi, morderem clanculum, ego uerè flocci pendere.

Tangere pro mouere. Cic. Minæ Clodij, contentionesq; quæ mihi proponuntur, modicè me tangunt, etenim uel subire eas uideor mihi cum summa dignitate, uel declinare nulla cum molestia posse.

Laceſcere est prouocare, tentare ad pugnam, et ad concertationem. Cic. Scio enim te nō esse procacem in laceſſendo.

Irritare. Terent. Quam primum absoluitote; ne si magis irritatus fiet, aliquà ad patrem hoc perueniet, atq; ego tunc perpetuò perierim.

Tentare pro irritare. Cic. Erat enim metus iniectus ijs nationibus, quas nunquam pop. Rom. neq; laceſſendas bello, neq; tentandas putauit.

Incendere pro iratiorem reddere Virg. Incenditq;

cenditq; animum dictis, atq; aggerat iras.

Stomachus pro indignatione. Cic. Superiori epistolæ quid respondeam, nihil est, quæ plena stomachi, & querelarum est. Facere stomachum. Cic. Ita mihi uidetur non minus stomachi nostro Cæsari fecisse. Stomachum mouere. Idem. In quo tamen ille mihi risum magis, quàm stomachum mouere solet. Stomacho esse. Cic. Et multa prætereo, quæ tum mihi maiori stomacho fuerunt quàm ipsi Quinto Stomachum habere. Cic. Nec tam animum me, quàm stomachum habere arbitrantur. Stomachum erumpere in aliquem. Cic. Hunc tu Tralatum, & in Macrocollum lege in arcano conuiuio tuis, sed, si me amas, hilaris, & bene acceptis, ne in me stomachum erumpant, cum sint tibi irati. Stomachari pro indignari. Cic. Sed stomachari desinamus, tempori pareamus. Stomachari cum accusatiuo. Terent. Id equidem adueniens mecum stomachabar modò. Stomachari cum præpositione. Cic. Ex quo genere etià illud est, quod Scipio apud Numantiam, cum stomacharetur cum C. Metello, dixisse dicitur: si quintum pareret mater eius, asinum fuisse parituram

Bilis, pro mouere, commouere & concire. Cic. Et si, ut scribis, bilem id commouet, & latoribus, & auspiciis legis curiatæ, egregium spectaculum.

Ira. Cic. Quæ autē libidini subiecta sunt, ea sic diffinit: ut ira sit libido puniendi eius, qui uideatur læsisse iniuria. Iram concire. Terent. Fortasse unum aliquot uerbum inter eas iram hanc conciuerit. Iram oriri. Terent. Omnē rem narrabit, scio, cōtinuò sola soli, quæ inter uos interuenit, unde ortū est initiū iræ. Iram esse inter. Idē. Iræ sunt inter Glicerium & gnatum meum. Iram inter aliquos intercedere. Idem. Sed magnum nescio quid necesse est euenisse. Parmeno, unde ira inter eas intercessit, quæ tam permansit diu. Ira incendi. Cic. Sæpe incensum ira uidi, sæpe placatum. Iram gerere, euomere in aliquem. Teren. Nihil est, quod malim, quàm illam totam familiam dari mihi obuiam, ut iram hanc in eos euomam omnē. Iram deferuescere. Cic. Rogandi sunt, orandiq; ut si quam habent ulciscendi uim, differant in tempus aliud, dum deferuescat ira. Iram expedire, pro sedare iram. Terent. Rem cognosces, iram expedies, rursum in gratiam restitues. Iram missum facere. Idē. Nam si comperit crimini tua se falsò uxor credidisse, missam iram faciet. Iram abscedere ab aliquo, uel decedere. Idem. Decedet iam ira hæc.

Iracundia. Cic. Non laboraui scilicet, nec hominis alieni iniustissimam iracundiam mihi curandam putauī. Ad iracundiā adducere. Cic. Cohortatio est,
l 3 que

quæ aliquod peccatum amplificans, auditore ad iracundiam adducit. Iracundia effèrri, inflammari, arderi, furere. Ci. Quæ posteaquid uidit nō adesse, dolere ardere, atq; iracundia furere coepit. Iracundiam exercere, reprimere, remittere, omittere, dimittere, continere, sedare. Cic. Vterq; cum ciuis egregius fuisset, populi ingrati pulsus iniuria, se ad hostes cōtulit, conatumq; iracundia suæ morte sedauit. Iracundia seruire, id est, obsequi. Ci. Sed ego in hac sententia dicēda nō parco, dolori, nec iracundia seruiam. Iracundia resistere. Cic. Quotidieq; meditare resistendū esse iracundia. Iracundē. Ci. Nimis iracundē hoc quidē, et ualde intemperāter.

Irasci. Terent. Ille continuo irasci, neq; negare audere. Irasci cum aliquo. Cic. Mihi uerò ne Scipio quidem ille pont. Max, qui hoc Stoicorum uerum esse declarauit, nunquā iratum esse sapientem, iratus uideatur fuisse cum Trib. Graccho, tum, cū consulem, languentem reliquit.

Indignari cōmoueri significat, uel offensione aliqua, uel ingenuo & libero, aut oblato fastidio. Cic. Duodecimus locus est, per quē indignamur, quod nobis hoc primis acciderit Indignatio. Cic. Ad quā uolumus indignationem animum auditoris adducemus.

Exardere. Cic. Hic cum homini uehementi, et diserto, & in primis forti ad resistendum Philippo, quasi

quasi quasdam faces admoisset, non tulit ille, & gra-
uiter exarsit.

Excandescere. Cic. Hæc nullam habet uim,
nisi ira excaudit fortitudo. **Excandescencia.** Ci. Ex-
candescencia est ira nascens, & sine modo existens.

Fremere propriè est undarum, & procella-
rum, quæ tempestate sublata fremunt. Vnde fremere
ponitur, pro uehementius commoueri, atq; id ferè nõ
sine strepitu, & tumultu, aut perspicuò indignationis
signo. Ci. Quo in loco ad fluctum aiunt declamare so-
litum Demosihenem, ut fremitũ assuesceret uoce uin-
cere. **Translatè.** Ci. Consulares duce Fauonio fremũt.

Iniuria dicitur, quicquid, nõ iure fit, siue re, si
ue uerbis. Ci. Nulla me ipsum priuatim pepulit insig-
nis iniuria. **Iniuriam facere.** Idem. Rursus stultè iniu-
riam illi faciam illustrem. **Iniuriam conflare, nasci.**

Ci. At enim inter hos ipsos existunt graues controuer-
siae, multæ nascuntur iniuriæ, magnæ contentiones cõ-
sequuntur. **Iniuria afficere.** Cic. Qui affecti iniurijs
ad opẽ iudiciũ supplices, inferioresq; cõfugiunt. **Ini-
riã imponere.** Ci. Aut iniuriã sine ignominia sibi impo-
nerent. **lácere, uel immittere iniuriam in aliquem.**

Cic. Iactam & immisam à te nefariam in me inu-
riam semper duxi tamen prouenisse ad me nun-
quàm putau. **Iniuriam offerre, uel inferre.** Cic.

Sed iniustitiæ duo sunt genera, unum eorum, qui inferunt: alterum eorum, qui ab ijs, quibus infertur, si possint non propulsant iniuriam. Iniurijs onerare, resistere. Cic. Cæteris iniurijs, quæ propositæ sunt à Catone, facile ut spero, resistemus. Iniuria lacerare. Cic. Cum fructus diripiebantur aratorum, atq; omni lacerabantur iniuria. Iniuriam accipere, leuare, persequi, insectari, ulcisci. Cic. Quam eius iniuriam insector? Iniuria affligi, prohibere, abstinere. Cic. Quotus enim quisq; reperietur, qui impunitate, & ignoratione omnium proposita, abstinere possit iniuria. Iniuriam hærere in aliquo. Cic. Ea natura rerum est, & is temporum cursus, ut non possit ista, aut tibi, aut cæteris fortuna esse diuturna: neq; hærere in tam bona causa, et in tã bonis ciuibus tã acerbâ iniuria. Detrahere ab iniuria. Ci. Quæ cū cõperissẽ omnẽ sui tribunatus conatũ in meã perniciẽ parare, atq; meditari, egi cum Clodia uxore tua, & cū uestra Sorore Mutia, ut eũ ab ea iniuria detraherent. Iniurias reuellere. Idem. Inde oppidis ijs, quæ erant mirabiliter accepti, perillustres fuimus, honorificisq; uerbis omnes iniurias reuelimus, superiores. Iniurias propulsare. Cic. Sin metuis: ab eo ne aliquid metuis, quem uides ipsum ab sese tam atroci iniuriam propulsare non posse? Iniuriosum. Cic. Quæ si uerò non intelligamus, ab inuito emere, iniuriosum

iniuriosum esse, ab non inuito quæstuosum. Iniurius, pro eo qui facit iniuriã. Terët. Enimvero reticere nequeo, multis modis iniurius Clitipho, neq; ferri potis est. Iniurium est, iniquum. Plaut Si mihi dat operam, me illi irasci iniurium est. Iniuriosè. Cic. Quæ in magistratibus iniuriosè decreuerant, eodem ipsis priuatis erat iure parendum. Iniuria in ablatiuo, pro abs re. Cic. Hoc horret Milo, nec iniuria.

Contumelia paulo durior est, & asperior, quàm iniuria, fitq; & re, & uerbis. Cic. Multa dixit, & fecit cum quadam mea contumelia. Aculei contumeliarum. Cic. Sed ut in Scauolam, continuit ea Crassus, atq; illo altero genere, in quo nulli aculei contumeliarum inerant, causam illam, disputationemq; lussit. Ad contumelias descēdere. Cæs. de bell. Ciuil. III. Iam defacerdotio. Cæsar. Domitius, Scipio, Spinterq; Lentulus quotidianis contentionibus ad grauissimas contumelias palàm descendunt. Contumeliam iácere in aliquem. Cic. Equidem uehementer lator, eum esse me, in quem tu, cum cuperes, nullam contumeliam iácere poneris, quæ non ad maximam partem ciuium conueniret. Contumeliam dicere, facere, intorquere, imponere, accipere, pati. Brutus. Neque usquàm exul esse possum, dum seruire, & pati contumelias.

peiua

penus odero malis omnibus Contumelijs onerare. Cic. Omnibus enim cōtumelijs onerasti, quem patris loco, si ulla pietas in te fuisset, colere debebas. Contumelijs operire, lacerare. Cic. Cū uerborum contumelijs optimum uirum incesto ore lacerasset tum uerbis ac tormentis, quæstionem habuit pecunie publice, &c. Contumelia uexare Idem. Multis uexatus contumelijs, plurimis agitated iniurijs, non turpis ad te, sed miser confugit. Vertere in contumeliam. Cæs. Is reliquo sermone confecto, cuius rei causa uenerat, habere se à Pompcio ad eum privati officij mandata demonstrat uelle Pompeiū Cæsari purgatum, ne eas que Reipub. causa egerit, in suam contumeliam uertat. Contumeliosus. Cic. At quam contumeliosus in edictis? quā barbarus? quā rudis?

Ignominia. Cic. Hæc iniusta est à te, à te inquam, mortuo Cæsari nota ad ignominiam sempiternam. Ignominiam habere. Cic. Quod uero ita aucatur à Mutina ut ab urbe tanquam pestifera flamma arceatur, quā habet ignominiam? Ignominia afficere, notare, appetere. Cic. Ignominijs omnibus appetitus. Ignominia deformare. Cic. Quo se uertet miser? domūne? ut eam imaginem clarissimi uiri parentis sui, quā paucis ante diebus Laureatam in sua gratulatione cōspexit, eandem deformatam igno-

ignominia lugentemq; uideat? Ignominiam inurere. Idem.
Hanc insignem ignominiam, quoniam uin præter se
inuista est, putet esse leuiorem. Ignominiam cadere in
aliquem. Cic. In illo communi incommodo nulla in
quemquàm propria ignominia nominatim cadebat.
Ignominiam accipere, ferre. Cic. Ignominiam &
infamiam ferunt sine dolore.

Conuitium. Cic. Epistolam hanc conuitio
efflagitarunt codicilli tui. Conuitium facere. Idem.
Cùm enim magnum conuitium fieret cuncto à Senatu.
Conuitio iactare. Cic. Cùm pro Miloni diceret, cla-
more, conuitioq; iactatus est. Conuitiũ sustinere. Cic.
Improborum conuitia sustinere non poteram.

Maledictum. Cic. Maledicto quidem idcir-
co nihil in hisce rebus loci est, quòd omnia laus occu-
pauit. Maledictum arripere. Idem. Quare cùm ista
sis autoritate, nõ debes Marce arripere maledictũ ex
triuio, aut ex scurrarũ aliquo conuitio. Maledicta in
aliquẽ dicere. Cic. Cùm omnia maledicta, uersus etiam
obscœnißimi in Clodium, & Clodiam dicerentur, ille
furens & exanguis, &c. Maledicti loco ponere, uel,
obicere in loco maledicti. Cic. Tũe etiam immanißi-
imum ac foedißimũ monstrum ausus es meũ discessum
ũũ testem sceleris, & crudelitatis tuæ, & maledicti
& contumelia loco ponere? Maledictum in aliquem
conijcere

conijcere. Cic. Atq; hæc, nec ulla alia sunt coniecta maledicta in eius uitam: de cuius uos pudore, religione, integritate dubitatis. Maledicta in aliquem conferre, congerere. Cic. At quàm cõtumeliosus in edictis, quàm barbarus? quàm rudis? primũ in Cæsare maledicta congesit, deprompta ex recordatione impuditiæ, et stuprorũ suorũ. Maledictorũ notis inurere. Cic. Pergit in mea maledicta, quasi uerò ei pulcherri-
mè priora præcesserint, quẽ ego inustum uerissimis maledictorũ notis tradam hominum memoriæ sempiternæ. Maledictis figere, uexare. Cic. Zeno quidem non eos solũ, qui tunc erant Apollodorum, Syllam, ceterosq; figebat maledictis, sed Socrate ipsum parentem philosophiæ. Maledictum extinguere, effugere. Cic. Qui in uberrima re turpi compendiũ, in maledicentissima ciuitate, in suspiciosissimo negotio maledictum omne, nõ modò crimen effugit. Maledictio. Cic. Maledictio aut nihil habet propositi præter cõtumeliam, quæ si petulantius iactatur, conuitiũ: si facetius, urbanitas nominatur.

Probrum significare dicimus iniuriam, uel infamiam, quoquo modo conflatam. Cic. Tuum scelus, meũ probrũ putas esse oportere. Probrũ obijcere. Cic. Quòd si in isto tuo maledicto probrum nõ modò mihi nullum obiectas, sed etiam laudẽ illustras meam,
quid

quid te aut fieri, aut fingi dementius potest? Probrum inferre. Cic. Ne probum castis, labem integris, infamiam bonis inferat. Probrum ingerere. Liuius. His freti occurrant & ortis, ingerunt probra, agrè abstinent, quin castra oppugnent. Probro esse. Cic. Vitāq; hanc rusticam, quam tu probro & crimini putas esse oportere, & honestissimam & suauissimam esse arbitrantur. Probris uexare. Cic. Atque hospitem meum probris omnibus, maledictisq; uexat. Ex probris emergere. Cic. Quapropter nulla res est, quam ob rem ego istum nolim ex paternis probris ac uitijs emergere.

Vituperare est crimini, uel culpæ dare: uel de dignitate, & autoritate alicuius detrahere, uel deformare. Cic. In illorum enim numero mauult T. Annius esse, qui à te uituperatur. Vituperatio. Ci. Gloriā in morte debent ij, qui in Republica uersantur, non culpæ reprehensionem, & stultitiæ uituperationem relinquere. In uituperationem adducere. Cic. Adductus erat in sermonē, inuidiā, uituperationē. In uituperationē cadere, uenire. Ci. Nunquā .n. si denarijs quadringentis cupidinē illū putasset, commississet, ut propter eum in sermonē hominum, atque in uituperationē ueniret. Vituperationem subire. Cic. Postremò se libenter uituperationem subire, quod amaret etiā mortuum

tuū Cēsare. Vituperationē uitare, uel effugere. Cic. Vix uidemur summā uituperationē posse uitare. Vituperatione liberare. Ci. Omnium obiecta tela semp ui, et uirtute perfregit, obsessus ipse est domi, meq; nonnulla imperitorū uituperatione timiditatis meae, consilio & facto suo liberauit. Vituperator. Cic. Nos autem uniuersae philosophiae uituperatoribus respondimus in Hortensio. Vituperabilis. Cic. Virtutis igitur rectissimè mihi uideris, & ad consuetudinem nostrae orationis, uitia posuisse contraria, quod enim uituperabile est per seipsum, id eo ipso uitium nominatum putato: uel etiam à uitio dictum uituperari.

Maledicere. Cic. Imitari potius Castor aui mores, disciplinamq; debebas, quàm optimo, & clarissimo uiro fugitiui ore maledicere. Maledicus. Cic. At fuit fama, quotus quisq; istam effugere potest in tam maledica ciuitate.

Macula propriè est sordes, & turpitudine, qua pannus infici possit. Plin. Fullones eas maculas è uestibus tollunt. Ponitur etiam pro foramine retis, uel plaga. Cic. Reticulum ad nares sibi admouebat, tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosae. Aliquando pro rete ipso. Var. Septum totum grandibus maculis integitur, ne eò inuolare aquila possit, neue ex ea euolare aues. Translatè pro turpitudine, & infamia ponitur

nitur. Cic. Cuius ut adolescentiæ maculas, ignominiasq; præteream. Maculam concipere. Cic. Sic se res habet iudices magnam uim, magnam necessitatem magnam possi let religionem paternus, maternusq; sanguis: ex quo si qua macula concepta est, non modo laui non potest, uerum usq; eò permanat ad animum, ut summus furor, atq; amentia consequatur. Esse macule. Cic. Ne ista sua turpitudine ordini honestissimo macula, atq; dedecori sit. Maculam inurere, suscipere, eluere, delere. Cic. Delenda est nobis illa macula Myrdatiaco bello superiori suscepta. Maculis aspergere. Cic. Hunc tu uitæ splendorem maculis aspergis. Macula afficere. Cic. In re tanta, quæ publicè gesta, atq; commissæ sit, qui non negligentia priuatum aliquod commodum læserit, sed perfidia, legationis ipsius ceremoniam polluerit, maculaq; affecerit, quai tandem pœna afficietur?

Maculare. Cic. Quis non eius uoce maculari, Rempublicam, seq; si eum audiret, scelere non astringi arbitraretur.

Nota pro labe, et turpitudine. Cic. O turpem notam temporum. Notam inurere, uel nota inuri. Cic. Quæ nota turpitudinis nō iniusta uite tuæ est quod priuatarū rerū dedecus nō hæret infamiae? Notā subire. Cic. Vos autē sempiternas fixissimæ turpitudinis

tudinis notas subieritis. Notare. Cic. Hunc tu ætatem perniciosam pestis exulem appellare ausus es, cum tantis sceleribus esses, & factis notatus.

Turpitude. Cic. Vt te cuius testimoniū propter turpitudinem uitæ, sordesq; domesticas nullius momenti putaretur tacitus dimitterem. Turpitudinem habere, delere. Cic. Vos aliquot iam per annos conceptam huic orbi turpitudinem, atque infamiam potestis. Turpitudine notari, foedare. Cic. A Sexto Serrano sanctissima sacella suffossa, incensa, inædificata, oppressa, summa denique turpitudine esse foedata, nescimus? In turpitudinem uenire. Cic. Si mehercule hæc tecum duo uerba fecisses: quid ago? respirasset cupiditas, atque auaritia paululum: aliquid loci rationi, & consilio dedisses: tu te collegisses: non in eam turpitudinem uenisses, ut hoc tibi esset apud tales viros confitendum.

Turpis. Cic. Eas dum lego, minus mihi turpis uideor. Turpe esse, pro non decere, uel culpandum esse. Cic. Turpē erit tibi, Pantheras græcas me non habere. Turpare, uel turpificare. Cic. An est ullum maius malum turpitudine? quæ si in deformitate corporis habeat aliquid offensionis, quanta illa deprauatio foeditas turpificati animi debet uideri. Idem Et louis aram sanguine turpari.

Labes. Ci. Quid dices ô nefanda, & pernitiosa labes ciuitatis. Labem aspergere. Cic. Ne qua ex tua indignitate labes illius dignitati aspergi uideatur. Labem eluere. Idem. Animi labes nec diuturnitate uanescere, nec manibus illis elui potest. Labes pro terræ hiatu, uel est uiolenta quædam, uel aquæ illuuiæ, uel tempestatis, grandinisue impetu importata calamitas, & ruina, aut cum terra in altissimum hiatus aperitur. Cum autem labes fit, terra desidere dicitur, quando scilicet magnis imbribus, uel ignota alia causa, hiatus facit. Cic. Vt multa oppida corruerint, multis locis labes facta sit, terræq; desederint. Labes in eadē significatione translata. Ci. An innocentie labem aliquam, aut ruinam fore putatis?

Desidere. Cic. Hinc ille Gigas inducitur à Platone, qui cum terra desedisset magnis quibusdam imbribus, in illum hiatus descendit.

Labefactare. Cic. Quam autem dicam uoluptatem iam uidetis, ne inuidia uerbi labefactetur oratio tua.

Deformare est turpem reddere, contaminare, uel deprimere. Cic. Sed ne id uiros optimos diutius delectet, legant hanc eius contionem, de qua loquor, in qua Pompeium ornat, an potius deformat? Extra personam. Idem. Qui sunt, qui Italiam deformauerunt?

Carthaginenses. Deformis. Cic. Nam quod obiectum est de pudicitia, quodq; omnium accusatorum, non criminibus, sed uocibus, maledictisq; celebratum est, id nunquam tam acerbè foret M. Cælius, ut eum poeniteat non deformem esse natum. Cic. Iocus in turpibus, & quasi deformibus ponitur. Deformitas pro quavis turpitudine. Cic. An corporis prauitates, si erunt per insignes, habebunt aliquid offensionis? animi deformitas non habebit?

Infamia pro omni turpitudine, & dedecore. Cic. Impunitas enim peccatorum data uidetur eis, qui & ignominiam & infamiam ferunt sine dolore. Esse infamia, esse in infamia, esse infamiae. Ci. Rem esse insigni infamia. Terent. Tum id clam cauit, ne unquam infamiae ea res sibi esset, ut uirum fortem decet. Infamiam conflare, concipere, inferre. Cic. Ne probrum castis, labem integris, infamiam bonis inferat. Infamia aspergere. Idem Qui istius facti non modò suspicione, sed ne infamia quidem est aspersus. Infamiam habere. Cic. Oppressus est, C. Antonius, esto, habuit quandam ille infamiam suam. Infamia flagrare, id est, summa infamia laborare, uel malè audire. Cic. in Verr. Act. 2. Infamiā subire. Idem Qui mihi aut inimicitias putet periculosas subeundas fuisse, aut infamiam sempiternam. Infamiā fugere, uel effugere. Cic. Pompeiū & hortari, & orare, & iam liberius accusare, &

*monere, ut magnam infamiam fugiat, non desisti -
mus Ab infamia auertere. Cic. Quòd me à tanta infā-
mia auerterit. Infamia leuare. Cic. Potestas erat isti
homini integro, atq; innocenti data, ut in Apronium
cū animaduertisset, sese grauiſſima leuaret infamia.
Infamiā delere. Cic. Vos aliquot iā per annos cōceptā
huic ordini turpitudinē atq; infamiā delere potestis.*

*Infamis. Cic. Quo in oppido multas familias in
perpetuum infames tuis stupris, flagitijsq; fecisti Infa-
mare. Cic. Tu uelim animo sapienti, fortiq; sis, ut tua
moderatio, & grauitas aliorum infamet iniuriam.*

*Dedecus. Cic. Iisdem temporibus M. Brutus:
in quo magnū fuit Brute dedecus generi uestro. Esse
dedecori Idem. Sed uereor, ne, nihil cū proficiam,
etiā dedecori sim. Dedecus concipere, admittere. Cic.
Non sum inquam (mihi crede) mentis compos: tantum
mihi dedecoris admisisse uideor. In dedecus incurre-
re. Cic. Pleriq; autem, quòd tenere, atq; seruare id,
quod statuerūt, nō possunt, uicti & debilitati obiecta
specie uoluptatis tradunt se libidinibus constringen-
dos, nec quid prouenturum sit, prouident: ob eamq;
causam propter uoluptatē & paruam & nō necessa-
riam, tum in morbos graues, tum in damna, tum in de-
decora incurrūt. In dedecore uolutari. Cic. Num iusu-
randum cōtempſisti? nō amicos prodidisti? num parēti*

manus intulisti? num denique in omni dedecore uolutus es? Dedecus imprimere. Cic. Quorum lectione duplex imprimeretur Reipublicæ dedecus. De dedecus suscipere. Ci. Sed aliquod aut in Asia susceptum, aut ex Asia deportatum flagitium, ac dedecus, &c.

Indignitas. Cic. Habet hic præmium, tua indignitas, ut adolescentiæ turpitudine obscuritate, & foribus tuis obtegatur.

Indignum. Cic. Nonne cum multa indigna, tum uel hoc indignissimum est?

Importunus. Cic. Repente exorta est mulieris importunæ nefaria libido. Importunitas pro indignitate. Cic. Huius importunitatem matris à filij capite depellite.

Flagitium. Cic. Horum flagitiorum iste uestigijs omnia municipia, præfecturas, colonias, totam denique Italiam impressit, Flagitium esse, pro turpe esse. Terrent. Non est flagitium, facere hæc adolescentulum. Facere flagitium. Cic. Intelligitur Iudices id quod iam antè dixi, imprudente L. Sylla hæc, & flagitia fieri? Flagitium concipere, admittere, committere, suscipere. Cic. Tantum eximia consulis dignitas ualuit, ut omne is flagitium se committere putaret, si quis non ueniret. In flagitijs uersari. Cic. Cuius aures unquam hoc respuerunt, contaminatum esse hominem à pueritia,

ritia, non solum intemperantia & scelere: sed etiam consuetudine, & studio in omni flagitio, stupro, cæde uersatum? Flagitijs inquinare, nobilitare. Terent. Tu iam pendebris, qui stultum adolescentulum nobilitas flagitijs, & eundem indicas. In flagitio uolutari. Cic. Ne, cum omnes in omni genere & scelerum & flagitiorum uolumentur, nostra nobiscum, aut inter nos cessatio uituperetur. Ingurgitare se in flagitium. Idem. Quos utinam ita audires, ut erant audiendi, nunquam te in tot flagitia ingurgitasses. Flagitiosus. Cicer. Nec uerò audiendi sunt Cynici, aut si qui fuerunt Stoici penè Cynici, qui reprehendunt, & irridet, quòd ea, quæ turpia re non sint, uerbis flagitiosa dicamus. Flagitiose. Cic. Hortensius filius fuit Laodiceæ cum gladiatoribus flagitiose & turpiter.

Scelus. Cic. Non potest dici satis, ne cogitari quidem, quantum in illo sceleris, quantum exitij fuerit. Scelerum machinator, uel architectus. Cic. Atque horum omnium scelerum improbißimum machinatorem Cymbrum Gabinium statim ad me nihilum suspicantem uocaui. Scelus concipere, moliri. Cic. Sexcenta alia scelera moliri. Scelus facere, perficere, admittere, suscipere, edere. Cic. Infinita sunt scelera, quæ ab eo in patriam sunt edita. Scelere se contaminare. Cic. Nomen quidem Po. Ro. tanto sce-

lere contaminauit, ut id nulla re possit, nisi ipsius supplicio, expiari. Scelere se deuincire. Idem. Eodem scelere conscientiae se deuinxit. Scelere se alligare, astringere. Cic. Metuit homo doctus, & sapiens, ne L. Flaccus nunc se scelere alliget. Scelus scelere cumulare. Cic. Quod ab his tot maleficijs sceleris abesse uideatur? tamen haec alijs nefarijs cumulant, atq; adaugēt. Esse in scelere. Cic. Vitricum tuum in tanto fuisse scelere fatebare, poena affectum querebare. Sceleri affinis. Ci. Circumspicite paulisper mētibus uestris, ut alia omittamus, hosce ipsos homines, qui huic affines sceleri esse uoluerunt. Scelere affluere, imbuere. Idem. Cū autem semel gladium scelere imbuiisset, nulla res ei finem cædendi, nisi defatigatio & sacietas attulisset in scelere uolutari. Idem. Cū omnes in omni genere & scelerum & flagitiorū uolumentur. Scelere cooperiri. Cic. Si qui ipsum tot, tantis, tam nefarijs sceleribus coopertū iurati sententia sua liberarent. Abesse à scelere. Cic. Non longè absum à scelere. Scelus prætermittere, uel præterire. Idem. Quid Libonem prætermisurum sceleris putas. Scelere solutus. Cic. Atq; hunc ille uir summus scelere solutū, periculo liberauit. Scelere, uel à scelere liberare. Cic. Nisi hac æstate absolutum erit, non putabo me scelere liberatū. Scelus expiare. Cic. Tua scelera dii immortales in nostros milites expiauerunt. Scelus, pro scelerato. Idem. Et tamen cō

ptum esse moueri aliquot locis seruuiū suspicor. Te-
rent. Scelus quémnam hic laudat? Sceleſtus, uel ſcele-
ratus, ſcleroſus. Cic. Quæ mente ſclerata, ac neſa-
ria cupierunt. Idem. Clodium nihil arbitror malicio-
ſe: quanquàm ſceleſte quidem egerit.

Facinus in bonam partē. Sall Qui aliquo ne-
gotio intenti præclari facinoris, aut bonæ artis famā
quærent. Facinus in malam partē. Cic. Ibi noſtri co-
loni delecti ad omne facinus, à decemuiris collocaban-
tur. Facinus ſcleris. Cic. Deniq; uti C. Verrem, ſi
eius omnia ſunt inaudita, & ſingularia facinora ſcele-
ris, audaciæ, libidinis, auaritiæ, crudelitatis, etc. Ad-
ducere uel impellere ad facinus. Cic. Quem ne utili-
litas quidem uideatur impulſura fuiſſe ad facinus. Fa-
cinus facere, uel conficere. Cic. Si enim ita eſt, uide
ne facinus facias, cū mori ſuaſeas potius. Facinus
cōmittere, uel admittere. Cic. Quod flagitiū Lentulus
non cū Antronio cōcepit? quod ſine eo demū illo Catī-
lina facinus amiſit? Facinus ſuſcipere, obire. Cic. Ad
huius uitæ ſtudiū meditati illi ſunt, qui feruntur, labo-
res tui: iacēre humi nō modò ad obſiſtendū ſtuprū, ue-
rumetiā ad facinus obeundū. Facinoroſus. Cic. Quod
ſi poena, ſi morus ſupplicij, nō ipſa turpitudine terret ab
iniurioſa, facinoroſaq; uita, nemo eſt iniuſtus. Proſliga-
tus. Cic. Hæc tu omniū mortaliū, pſtigatiſimè ac per dē-
tiſimè,

tissimè, cùm scires, cùm audires quotidie, cū uideres, si sine tuo maximo quæstu fierent, cum tanto periculo tuo fieri paterere? atq; concederes? Perditus. Idē. O consilia dissoluta, atq; perdita. Proiectus. Cic. Est idem Verres, qui fuit semper, ut ad audendum proiectus, sic paratus ad audiendum. Nequam. Cic. Dij isti Segulio malefaciant, homini nequissimo omnium, qui sunt, qui fuerunt, qui futuri sunt. Nefarius. Cic. Subitò exorta est nefaria Catonis promulgatio.

Nequitia. Cic. Sed si quis est inuidiæ metus, non est uehementius seueritatis, ac fortitudinis inuidia, quàm inertia, ac nequitia pertimescenda. Nequiter. Cic. Cur igitur nō bene? quia quod bene, id rectè, frugaliter, honestè. Ille porrò malè, prauè, nequiter, turpiter coenabat.

Crimen pro accusatione, seu calumnia. Cic. Et ex ea crimen aliquod in P. Syllam quæris. Crimen pro specie, uel forma delicti. Cic. Sceleris uerò crimine, furoris, parricidij, immunes sint. Crimen pro ipso delicto. Idem. Primum ipsam multitudinem, & atrocitatem criminum pertimescebam. Crimen conflare. Cic. Atq; ei grauius etiam minari coepit, quòd in se tantum crimen, inuidiamq; conflarit. In crimen uocare. Idem. Hoc tu igitur in crimen uocas, quòd cum ijs fuerit? id est crimini das? In crimen uocare, pro accusare. Cic. Adsunt pari studio Pompeiani, qui ab

illis etiam in crimen uocantur : qui ita de ambitione,
 & de suffragijs suis cum colonis dissenserūt. Crimen
 conijcere, uel conferre in aliquem. Cic. Hæc omnia
 sectatorum, spectaculorum, prandiorū item crimina à
 multitudine in tuam nimiam diligentiam Serui cōiecta
 sunt. Crimen adferre, uel inferre alicui. Idem. Accu-
 satoris officium est, crimina inferre. In crimine pone-
 re. Cic. Si illæ seditiones saluti huic ciuitati fuissent,
 non continuo, si quis motus populi factus esset, id C.
 Norbano in nefario crimine, atq; in fraude cupitali
 esse ponendum. Crimine accersire, uel accersere. Cic.
 Nec, si sibi semel periculum ambitus subeundum pu-
 taret, ipse alterum iterum ambitus crimine accersiret.
 In crimen incurrere, id est, uenire, uel incidere. Idem.
 Non desino incurrere in crimen hominis nimium me-
 moris, nimiumq; grati. Esse in crimine. Cic. Vt is eo
 crimine damnaretur, ne ipse esset in crimine. Crimen
 herere in aliquo. Cic. In quo non modò crimen non
 hærebat, sed uix diserti adolescentis cohærebat ora-
 tio. Crimen dissoluere, ponderare, deriuare, effuge-
 re, extenuare. Cic. Si hoc crimen extenuare uellet.
 Elabi ex crimine. Idem. Quis erit tam amens, qui te
 ex tot, tantisq; criminibus elapsus, post quinquenni-
 um statuarum nomine accersat? A crimine abesse.
 Cic. Longè absus ab eiusmodi crimine. Crimine ca-

vere. Cic. Ergo hæc duo tempora carent crimine.

Criminosum. *Ci. Quos tu si sodales uocas, officiosam amicitiam nomine inquinās criminoso. Criminari est, crimini dare. Ci. Apud quem tu etiam nos criminari soles, qui illi fuimus amicissimi Criminatio. Idem. Nunquid est causæ Quirit. quin illa criminatione, qua in me absentem usus est, non solum meam, sed etiam uestram diligentiam, prudentiamq; desepserit? Crimini dare, pro criminari. Ci. Ego etiam, quæ tu sine Verre commisisti, Verri crimini daturus sum, quod te non prohibuerit. Esse crimini, uel loco criminis. Idem. Sunt enim, qui cum meus interitus nihil fuerit Reipub. profuturus, criminis loco putant esse, quod uiuam.*

Dare uitio, uel uitio uertere. *Terent. Nunc quam rem uitio dent, quæso animo aduertite. Idem. Ne quis tibi hoc hodie uitio uertat. Ponere in uitio. Ci. Qui fortis est, idem est fidens, quoniam confidens mala consuetudine loquendi in uitio ponitur. Esse uitio. Cic. Hoc quidem est in uitio, dissolutionem naturæ tam ualde perhorrescere.*

Fraudi esse. *Cic. Id erit eius uित्रico fraudi, ac crimini.*

Malefícium, *et pro animi uicio ponitur, et pro damno, quod ab homine maleficio infertur. Cic.*

Omnes

Omnes hanc questionem te Prætor manifestis maleficijs, quotidianoq; sanguine demissius sperāt futurā. Maleficium suscipere, facere, committere, uel admittere. Cic. Hæc cum sint omnia, tamen extent oportet expressa sceleris uestigia: ubi, qua ratione, per quos, quo tempore maleficium sit admissum, quæ nisi multa et manifesta sunt, profectò res tam scelestā, tam atrox, tam nefaria credi non potest. Maleficio se contaminare. Cic. Videte iam porrò cætera Iud. ut intelligatis fingi maleficium nullum posse, quo iste se non contaminarit. A maleficio se temperare. Cic. Cui mirum uidebitur istum à maleficio propter acerrimam formidinem nō tēperasse. Prohibere à maleficio. Cæs. Finitimis imperauit, ut ab iniuria, & maleficio se suosq; prohiberent. Maleficium persequi. Sall. Res autem monet cauere ab illis magis, quā quid in illos statuamus, cōsultare: Nam cætera maleficia tum persequare, ubi facta sunt hoc, nisi prouideris, ne accadat, ubi euenit, frustra iudicia implores. Maleficiosus. Idē. Cū hoc nouæ litis genus tam maleficiose intenderet, placuit, Cecinnæ de amicorum sententia constituere, quo die rem præsentem ueniretur.

Vitium. Ci. Bellū est enim sua uitia nosse. Trāsfertur interdū ad corpus, unde uitiosum mancipium, uel iumentum, id est, morbosum. Gel. lib. 4. cap. 2.

Vitium

Vitium pro uituperatione. Cic. Est senectus natura loquator, ne ab omnibus eam uitijs uidear uindicare.

Vitium etiam ad res pertinet. Ut ædes uitiosæ, tabulata uitiosa, quæ uitium faciant, cum minas agunt, & minantur ruinam. Cic. Si ædes exesæ corruerunt, uitium ne fecerunt, quarum usus fructus legatus est, etc.

Vitium pro uitiositate. Idem. Fingendus est nobis oratione nostra detractis omnibus uitijs orator, atq; omni laude cumulatus. **Vitium pro culpa.** Cic. Huc si, perueneris, me tibi primum quidq; concedente, meum uitium fuerit, sin ipse tua sponte processeris, tuum.

Vitium pro stupro. Terent. Qui misere per uim uitium intulit. **Vitiorum gurgēs & uorago.** Cic. Is erat Appronius ille, qui ut ipse non solum uita, sed etiam corpore, atq; ore significat, immensa aliqua uorago, est, aut gurgēs uitiorum, turpitudinumq; omnium. **Delabi in uitium.** Idem. Ut iste, qui se uult dicacem uideri, & mehercule est. Appius: sed nonnunquam in hoc uitium scurrile delabitur. **Vitium concipere.** Idem. Ego autem nobilium uita, uictuq; mutato mores mutari ciuitatem puto: quò perniciosius de re pub. merentur uitiosi principes, quòd non solum uitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in ciuitatem. **Vitio affinis** Cic. Sed nulli affinis poterit uitio reus ante admissio demonstrari. & c. **Vitij, inquinare, uel contaminare.**

taminare ,cumulari. Ci. Hoc uitio cumulata eruditif-
 sima illa Græcorum natio. A uitijs abstinere. Idem.
 Vt ab ijs se abstineant maximè uitijs, in quibus alte-
 rum reprehenderunt. Vitia declinare, uel effugere.
 Off. 1. Quibus uitijs declinatis, quod in rebus hone-
 stis, & cognitione dignis operæ, curæq; ponetur, id
 iure laudabitur. Vitio carere. Cic. Etsi hoc uitium est
 eo me non carere confiteor. A uitio abesse. Cic. A
 quo tandem abest iste uitio? quid est Iud. cur uelitis
 eum liberare? Vitium ponere. Cic. Idq; si feceris, mul-
 ta, ut arbitror, hic hodie uitia ponemus. Vitium ali-
 cui in bonum conuertere. Cic. Vox permanens, ue-
 rum subrauca natura: sed hoc uitium huic uni in bo-
 num conuertebat. Vitiosus, id est, uitijs plenus, & de-
 prauatus. Cic. Ille alter uno uitio minus vitiosus, quod
 iners, quod somni plenus, quod imperitus. Vitiositas.
 Cic. Vitiositas autem est habitus, aut affectio in tota
 uita inconstans, et à seipso dissentiens.

Culpa. Cic. Multorum est enim & uaria cul-
 pa. Culpam commerere, committere, contrahere. Ci.
 Ea enim est à nobis contracta culpa, ut omni statu, o-
 mniq; populo eundem exitum habitura uideatur. Cul-
 pa se contaminare. Cic. Quare non imprudentiæ se de-
 fendit, sed culpa cõtaminabitur. Culpæ affinis, uel reus.
 Cic. Hunc affinem culpæ indicatote. Culpam esse in
 aliquo

aliquo. Cic. Sed omnium istiusmodi querelarum in moribus est culpa, non in ætate. Esse in culpa. Idem. Si nescis tibi ignosco: nos in culpa sumus. Culpam suscipere. Idem. Vt aliquid culpæ suscipere se putarent recusando. Culpā residere in aliquo. Ci. Atq; huiusmodi incommodi culpa ubi resideat, facilius possum existimare, quàm scribere. Culpam hæere in aliquo, uel consistere. Cic. In quò non modò culpa nulla, sed ne suspicio quidem potuit consistere. Culpa teneri Cic. Si aliqua culpa tenemur erroris humani, à scelere certe liberari sumus. Culpam conferre, uel transferre in aliquem. Cic. Atticæ meæ uelim ita me excuses, ut omnem culpam in me transferas. Culpam deriuare in aliquem, uel conijcere. Cæs. Tunc factò prælio, remiserunt, et in petèda pace eius rei culpam in multitudinem coniecerunt. In culpam conuertere. Cic. Nolite igitur fortunā conuertere in culpam. In culpa poni. Idem. Non est igitur circumuentus, nō est oppressus pecunia, nō ut illæ Quintianæ cōtiones habebātur, omnes qui Oppianicum condemnarunt in culpa sunt, ac suspicionem ponendi. Culpam coarguere, sustinere. præstare, reddimere, dimouere. Ci. Quemadmodū autē accusator, cū ab alijs culpam dimouebit, defensoris locis utetur. Ex culpa eximere. Ci. Postremo quas ad defensionem rationes reo dabimus, ijs accusator ad alios ex culpa
eximendos

eximendos abutetur. Culpa liberare. Idem. Ego & librarios tuos culpa libero, neq; te accuso. Abesse à culpa. Cic. Hæc res, sicut in amicitia, ita in dicendo, si loco fit, maxime facit, ut et illi, qui audiunt, à culpa absint: & nos qui dicimus, amici eorum, & ueritatis esse uideamur. Culpam esse procul ab aliquo. Terent. Postremo, quando ego conscia mihi sum, à me culpam esse hanc procul, neq; pretiū, neq; rem ullam intercessisse illa, aut me indignam Geta, experiar. Culpam abesse à. Cic. Quicquid acciderit, à quo mea culpa absit, animo forti feram. Esse extra culpam. Idem. Dico omnes extra culpam fuisse, aut si uni attribuenda culpa sit, &c. A culpa abhorrere, id est, remotum esse. Cic. Nam causa facti parū firmitudinis habet, nisi animus eius, qui insimulatur, in eam suspicionē adducetur, ut à tali culpa nō uideatur abhorruisse. Culpa uacare, carere. Idē. Deniq; nihil indignius esse, quàm eum qui culpa careat, supplicio nō carere.

Noxa culpam significat. Cic. De parricidio causa dicitur: ratio ab accusatore reddita non est, quam ob causam patrem filius occiderit, quod in minimis noxis, & in his leuioribus peccatis, quæ magis crebra, &c. Nocere autem noxam antiqui dicebant, id est, culpam crimenq; admittere. Liuius. Quandoquidem hisce homines iniussu Pop. Rom. foedus

foedus ictum iri sponponderunt, atque ob eam rem noxam nocuerunt, ob eam rem hosce homines uobis dedo. Inde noxæ dediti serui dicuntur, qui ob delictum, & damnum datum caduntur. Est enim noxæ dedere, poenæ dare, siue tradere ob noxam. Inde noxales actiones, quæ non ex contractu, sed ex noxa, atq; maleficio seruorum aduersus nos instituuntur, quarum actionum ius, & potestas hæc est, ut si damnati fuerimus, liceat nobis deditioe corporis, quod deliquerit, euitare litis æstimationē. Noxæ eximere est, gratiam criminis facere, hoc est, remissionē dare. Et, seruus noxa solutus, est, uel qui noxam nullam nocuit, uel certè, cuius nomine caput noxa sequi, id est, cuius nomine dominus noxali actione conueniri non potest. Obnoxius est quasi reus. Brut. Viuat hercule Cicero, qui potest supplex, & obnoxius, si neq; ætatis, neq; honorum, neq; rerum gestarum pudet. Manera autem obnoxia, & officia apud antiquos dicebantur, quorum functio uilis, & probrosa erat, quæq; libertatem ingenuitatemq; imminuebat. Noxa pro damno. Suet. Spurinamq; irridens, & ut falsum arguens, quod sine ulla sua noxa Idus Martiæ adessent.

Peccatum. Cic. Nullum est meum peccatum, nisi quod ijs credidi, à quibus uesas putabam esse me decipi. Peccatum oriri. Terent. Egx in hac re nihil, reperio,

reperio, quam ob rem lauder tantopere Hegio, meū officium facio, quod peccatum à nobis ortum est, corripigo. Peccatum portare, id est, habere Terent. Ne scio quid peccati portet hæc purgatio. Peccatum trāsferre, corrigere, sedare. Terent In ipsa turba, atq; in peccato maximo, quod iux sedatum satis est, potasti scelus, quasi re bene gesta? Peccato carere. Cic. Tu, si me diligis, fruiere isto otio, tibiq; persuade, præter culpam, ac peccatum, quo semper caruisti, & carebis, homini accidere nihil posse, quod sit horribile, aut pertimescendū. Peccare. Ci. Peccaui, scelerateq; feci. Peccare in aliquē. Terent. Obsecro, uide ne in cognatū pecces. Peccare cum accusatiuo. Cic. Nihil est iam, quod in hac causa peccare Iud. quisquam, nisi uestro periculo possit. Peccari, uel peccari aliquid. Terent. Ita res est fateor, peccatū à me maximè est. Peccare syllabam. Plaut. Si unam peccauiesses syllabam, fieret corium tam maculosum, quàm est nutricis pallium.

Errare pro falli, translate. Cic. Quòd scribis in Italia te moraturum, dum tibi literæ meæ uenient, si per hostem licuerit, non erraris. Aberrare. Idem. A cuius inuentis tibi uideor non longè aberrare. Erratum. Cic. Illud de Flauio, & fastis, si secus est, commune erratum est. Error. Idem. Nunc uerò erroris causa sublata est. Errorem suggerere. Cic. Nunc au-

tem, simulatq; editi in lucem, & suscepti sumus, in omni continuo prauitate, & in summa opinionum peruersitate uersamur, ut penè cum lacte nutricis errorem suxisse uideamur. Errori imbui. Idem. Cum uero parentibus redditi, deinde magistris traditi sumus, tum ita uarijs imbuimur erroribus, ut uanitati ueritas, & opinioni confirmata natura ipsa cedat. Errorem gignere, obijcere, creare, coarguere, eripere. Cic. Si uera sunt, ignosces: si falsa, me libenter eripies mihi hunc errorem. In errorem inducere. Cic. Ita laudasti quosdam oratores, ut imperitos posses in errorem inducere. Errore duci, capi. Idem. Vnde autem ista suspicio? ex pacis patrocinio repentino, quod subito suscepit, eodem captus errore, quod nos. Rapi in errorem. Idem. Non enim Quinte rectè existimamus, quæ poena diuina sit, & opinionibus uulgi rapimur in errorem, nec uera cernimus. Errore affici, inflari. Cic. Est'ne quisquam tanto inflatus errore, ut sibi se illa scire persuaserit? Erroris complere. Plaut. Erroris ambos ego illos, & dementiæ complebo. In errore uersari. Cicero. Hoc enim uos in errore uersari diutius non oportet. Errorem in re aliqua uersari. Idem. Hodie enim die primum ueteris istius criminis diluendi

endi potestas est data: ante hoc tempus error in hac causa, atque inuidia uersata est. Errorem depellere, extorquere, tollere, deponere. Cic. Ceteris autem, si errorem suum deposuerint, & in Reipublice gratiam redierint, ueniam & impunitatem dandam puto. Errore exoluere. Terent. At easdem amicas fore tibi promitto, rem ubi cognouerint, nam i las errore, & te simul suspitione, exolues. Auertere ab errore, uel deducere. Cic. Idemque languentem, labentemque populum, aut ad decus excitare, aut ab errore deducere. Errore leuare, carere. Cic. Sed non egeo medicina, me ipse consolor, & maximè illo solatio, quòd eo errore careo, quo amicorum discessu plerique anguntur.

Delictum. Cic. Idque accidere nullo ipsius delicto, summa mea culpa. Delictum committere, uel admittere. Terent. Ita uelim me promerentem ames, dum uiuas, mi pater, ut me hoc delictum admisisse in me, id mihi uehementer dolet, me tui pudet. Delictum comprimere. Cic. Neque unum eius, nec paruum, sed multa magna delicta compressi.

Delinquere. Cicer. Nihil enim à me fieri ita uidebunt, ut sibi sit delinquendi locus. Delinquere in re aliqua. Cicer. Philosophus in ratione

uitæ peccans, hoc turpior est, quòd in officio, cuius magister esse uult, labitur, artemq; uitæ professus, delinquit in uita.

Committere in, uel contra, id est, delinquere, uel scelus admittere. Cic. Multa enim & in deos, & in homines impiè nefarieq; commisit, quorum scelerum poenis agitur, & à mente consilioq;, deducitur,

Merere, pro delinquere. Cic. In qua uidetur illud esse crudele, quòd ad liberos, qui nihil meruerunt poena peruenit.

Hallucinari est aberrare, & non consistere, atq; dissolui, obstupefieri, atq; tardari. Varro. Et assiduò oscitantem uidit, atq; illius quidem delicatissimas mentis & corporis hallucinationes. Alij hoc uerbum ad oculos referunt, esseq; dicunt idem, quod in contuendo, & conspiciendo errare, & falli, dum alterum pro altero capimus. Col. Custodis officium sublimem, celsissimamq; oculorum ueluti speculam desiderat, ut neq; tardiores grauidas, dum cunctantur, neq; agiles, & foetas dum procurrunt, separari à cæteris sinat: ne fur aut bestia hallucinantem pastorem decipiat. Hallucinari aliquid. Cic. Iste enim à uobis quasi dictata redduntur, quæ Epicurus oscitans hallucinatus est, cum quidem gloriaretur, ut uidemus in scriptis,

ptis, se magistrum habuisse nullum.

Titubare propriè est pedibus insistere non posse: quod ebrijs & bene potis accidit, aut ijs, qui morbi grauitate, & diuturnitate uires, corpusq; amiserunt. Cic. Si tantulum offensum, titubatumq; sit, ut ea, quæ singulatim, ac diu collecta sunt, uno tempore uniuersa perdamus. Titubare re aliqua. Cic. Si uerò titubarint, quò reuertantur non habent. Titubanter. Cic. Deinde post occisionem, istum multa nocte domum rediisse constat: postera die titubanter, & inconstanter de occisione illius loquutum.

Vacillare est quasi claudicare, & alter & no motu inconstantem esse. Cic. Accepi tuam epistolam uacillantibus literulis, nec mirum tam graui morbo.

Claudicare propriè loripedis est, translato autem est id, quod suis partibus rectum nõ est. Cicer. Quid est cur claudicare, aut insistere orationem malint, quàm cum sententia pariter excurrere?

Labi est celeriter cadere, sed translato ad quosuis errores transfertur. Cic. Lapsus est per errorem. Labi pro dissipari. Cic. Serpit enim deinderes, quæ procliuius ad perniciem, cum semel cepit labitur. Eodem modo lapsos facultatibus Iurisperiti uocant.

Labi pro diuertere, uel sedare. Cicer. Vos autem ueremini, ne labar ad opinionem, & aliquid adsciscam, & comprobem incognitum. Labi re aliqua. Cic. Phil. 10. Nam te inopia uerbi lapsus putarem, nisi tuam in dicendo facultatem nossem. Labi in re aliqua. Idem. Empedocles autem multa alia peccans in deorum opinione turpissimè labitur.

Offendere. Cic. Quis est enim tam lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurrat? **Offensio.** Idem. Illud tibi affirmo, si rem istam ex sententia gesseris, fore ut absens à multis: cum redieris, ab omnibus collaudare, offensionem esse periculosum, propter interp. silam auctoritatem religionemq; uideo.

Corrigere indifferenter rei omni uitio se conuenit, quæ diligentia, industriaq; nostra emendatur. Cicer. Id si correxeris, mihi ualde gratum erit.

Castigare est uerbis reprehendere, scilicet post lapsum, & delictum. Cic. Et quoniam de imprudentia diximus, castigemus etiam segnitatem.

Punire est poena afficere propter delictum. Cicer. Tibi uexatio, direptioque sotiorum impunita fuit, ac libera. **Puniri.** Idem. Tu me iratum. Sexte putas

putas tibi? cuius tu inimicissimū multo crudelius etiam punitus es, quā erat humanitatis meae postulare?

Coercere propriè dicimus res, quæ aut diffliant, aut præter modum erumpunt. Ci Is dedit operā, si modò id consequi potuit, ut nimis redundantes nos, & superfluentes iuuenili quadam dicendi impunitate, & licentia reprimeret, & quasi extra ripas diffliantes coereret. Coercere pro continere, cōplecti, & cōprehendere. Ci Restat ultimus, et à domicilijs nostris altissimus omnia cingēs, ac coërens cœli complexus, qui idē æther uocatur, hīc pro reprehensione & animaduersione ponitur. Cic. Cū igitur præcipitur, ut nobis metipsis imperemus, hoc præcipitur ut ratio coerceat temeritatem Coercere à. Cic. In Galliam inuasit Antonius, in Asiam Dolabella, alteri se Brutus obiecit, impetumq; furentis atq; omnia diuexare, & diripere cupientis, uitæ suæ periculo colligauit, à progressu coercuit, à reditu refrenauit.

Mulcta re est cōdemnare, uel poena afficere, Pli. lib. uel ledere, uel opprimere. Cic. Censet eos, qui hæc de 18, cap. 2. lere conati sunt, morte esse mulcandos Mulcta. Mulctam dicere tum antiqui dicebant, cum ad populum, & in comitio mulcta disceptanda irrogabatur, quod, ipsi certare mulctā dicebāt. Lilius. Sp. & L. Caruilij, cum rem inuisam, infamemq; cernerent, ducentum,

milium aeris multam M. Posthumio dixerunt. *Multam* petere. Cic. Atq; etiam iudicium in prætura publicum exercuit (nō enim prætereundū est .ne id quidem) petita multa est apud istam prætorem à Q. Opimio. *Multam* irrogare. Idē Diem nabi creāo dixerat, multa irrogat, actionē perditionis intenderat. *Multatio*. Cic. Misera est ignominia iudiciorum publicorum, misera multatio bonorum, miserum exilium, sed tamen in omni calamitate retinetur aliquod uestigium libertatis.

Maclare propriè est sacrificare uictimis cæsis. Aliquid pro augere ponitur. Ci. Ferunt laudibus, maclant honoribus. Pro afficere, interficere, uel pleari. Cic. Nōne hunc in uincula duci? non ad mortem rapi, non summo supplicio maclari imperabis? *Maclare* est uox exhortantis cum genitiuo. Marc. Maclate animi, quem rarus habet, morumq; tuorum. Cum ablatiuo. Cic. Maclate uir uirtute esto. Aduerbialiter. Plaut. Erat herus Athenis nabi adolescens optimus, is amabat meretricem maclè Athenis Atticis, & illa illum cōtrā, qui est amor cultus optimus. *Maclare* deos, pro dijs maclare. Cic. in Vatinius.

Animaduvertere. Cic. Etenim paulò antè in contione dixerat, ei qui in alios animaduertisset in dicta causa, ad dicendum ipsi potestatem fieri non oportere.

oportere. Animaduvertere sine propositione. Terent.
 O facinus animaduertendum Animaduersio. Cic. Sta-
 tuerunt enim ita maiores nostri, ut si à multis esset fla-
 gitium rei militaris admissum, sortitione in quosdam
 animaduerneretur, ut metus uidelicet ad omnes, pœ-
 na ad paucos perueniret, quod idem facere censores
 in delectu dignitatis & in iudicio ciuium, & in ani-
 maduersione uiciorum, quì conuenit? Animaduersionem
 remittere, pro condonare. Fam. V. Meam ani-
 maduersionem, & supplicium quo usurus eram in eum,
 quem cepissem remitto tibi & condono.

Supplicium pro supplicationibus & uotis,
 quæ à populo fiunt in rerum turba, periculoq; instan-
 ti. Varro. Boues ad uictimas faciunt, atq; ad deorum
 supplicia. Supplicium pro pœna. Cic. Summo cruciatu,
 supplicioq; Varius homo importunissimus perijt. Sup-
 plicium cōstituere, exquirere, excogitare, inuenire, irro-
 gare, adferre. Ci. Quæ crux huic fugitiuo potest sa-
 tis supplicij adferre? Ad supplicium rapi, uel trahi. Ci.
 Quamobrem materies omnis ridiculorum est. in istis ui-
 tijs, quæ sunt in uita hominum, neq; charorum, neq; cala-
 mitosorum, neq; eorum qui ob facinus ad supplicium
 rapiendi uidentur. Supplicio afficere. Cic. Maxime
 si minus supplicio affici, at custodiri oportebat. Sup-
 plicio coërcere, constringere. Cic. Tum qui scelus,
 n s fraudemq;

fraudemq; nocentis possit dicendo subijcere, odium di-
uiv n. supplicio constringere. Supplicium inhibere, id
est, addicere, uel adferre. Cic. Quid huius facias, qui
hæc literis, memoriæq; mandarit? ita sibi conuenisse
cum Dolabella, ut ille Trebonium, & si posset etiam
Brutum Cassium discriuiatos necaret, eademq; inhi-
beret supplicia nobis. Supplicio addicere. Cic. Non ta-
men sententijs prius iudiciū conuinceretur, quàm sup-
plicio addiceretur. Ad suppliciū deprimere. Ci. Quæ
uirtutis gloria cū summa laude ad coelū extulit, eun-
dē inimicorū inuidia indignissimè oppressū deprimat
ad suppliciū. Supplicium sumere, subire, dare, ferre.
Plaut. Dabitur pol suppliciū, mihi de tergo uestro.

Exemplum pro supplicio. Ci. In hoc ego res
ne quod perniciosum exemplum prodatur, pertimesce-
cam? Exemplum statuere. Idē. In quo homine tu sta-
tueris exemplum huiusmodi, quod tum propter ini-
quitatem rei, tum etiam propter hominis dignitatem
acerbum omnibus atq; intolerandum uideretur. Ex-
plum edere. Cæs. Crudeliter imperare obsides, nobi-
lissimi cuiusq; liberos poscere, & in eos omnia exem-
pla, cruciatusq; edere. si qua res nō ad nutum, aut ad
uoluntatem eius facta sit.

Pœna pro supplicio. Cic. Pœna est, ut opinor.
Dorylai grauior, quàm apud alios falsarum & cor-
ruptarum

ruptarum literarum. Poenam constituere. Cic. In quibus non modò tamen nullius inest peccati infamia, sed omnis dolor est, quòd optimè factus poena est maxima constituta Poenam comparare. Idem. Qui parètes habetis, ostendite istius supplicio, uobis homines impios non placere; quibus liberi sunt, statuite exemplum, quantæ poenæ in ciuitate sint hominibus eiusmodi comparatæ. Poenas persequi. Cic. Qui cùm Trib. Pleb. poenas à seditioso ciue per bonos uiros iudicio persequi uellet, exemplum præclarissimum in posterum iudicandæ seditionis de Repub. sustulerunt. Parentare, pro poenas ab aliquo persequi. Cic. Non prius Dolobella imperatori suo, quàm Antonius etiam collegæ, parentosset. Poenam petere ab aliquo. Sall. Hunc Marius anxium aggreditur, atq; hortatur, ut contumeliarum in imperatorem cum suo auxilio poenas petat. Poenas expetere, repetere, pro expetere. Cic. Hæ sunt impijs assidue, domesticæq; furie, quæ dies, noctesq; parentum poenas à consceleratissimis filijs repetet. Poena afficere. Ci. Per eos, si quid importetur nobis incòmodi, propulsemus, ulciscamurq; eos, qui nocere nobis conati sunt, tãtaq; poena afficiamus, quãtũ æquitas, humanitasq; patitur. Poenas cõuerti in aliquem. Ci. Iã fateor in Gabinio me nefariũ fuisse, quippe uides poenã illã à te in aliã institutã in te ipsum

in seipsum esse conuersam. Poenam appropinquare, peruenire ad aliquem. Cic. In qua uidetur illud esse crudele, quod ad liberos; qui nihil meruerunt, poena peruenit. Poenam subire, suscipere, sustinere, ferre, capere, pendere. Cic. Maximas poenas pendo temeritatis meae. Poenas dependere, dare, debere, soluere, persoluere, luere. Cic. Nec uerò me fugit, quàm sit acerbum, parentum scelera filiorum poenis lui. Poenas reddere, id est, luere. Sall. Vt ille, qui nunc sceleribus suis ferox, atq; præclarus est, omnibus malis ex cruciatus fratris mei necis, mearumq; miseriarum graues poenas reddat. Poena teneri. Idem. Lexq; de ijs ferretur, ut qui non deceßissent, ea poena, quæ est de ui, tenerentur. Poenam effugere. Cic. Non potes effugere huius culpæ poenam te patrono. Poena liberare. Cic. Tum qui scelus, fraudemq; nocentis possit dicendo subijcere odium ciuium, supplicioq; constringere: idemq; ingenij præsidio innocentiam, iudiciorum poena liberare.

Cruciatus. Cic. Quorum ego de acerbissima morte, crudelissimoq; cruciatu dicam. Cruciatum edere in aliquem, admouere, cedere. Cic. Nihil igitur hunc uirum sagittæ, quas ab Hercule acceperat, tum consolabantur, cum è uiperino morsu uenæ uiscerum, ueneno imbutæ tetros cruciatus cicerent. Cru-

cruciatu afficere, uel conficere. Cic. Cum tot homines innocentes necarit, cum ciues Romanos morte, cruciatu, cruce affixerit. Agere in cruciatum. Idem. Non tu hoc loco Gaium, non unum hominem nescio quem ciuem Romanum, sed communem libertatem, & ciuitatis causam in illum cruciatum, & crucem egisti. Dare in cruciatum. Cic. Postulabant autem pro homine miserrimo, atq; infelicissimo, qui uel ipse sese in cruciatum dare cuperet, dum de patris morte quereretur.

Tormentum & supplicio conuenit, quod infligitur ad extorquendam ueritatē, et pro ijs etiam ponitur, qui cruciatum inferunt. Cic. Cum iam tortor, atq; tormenta essent ipsa defessa, neq; tamen illa finem facere uellet, &c. Est quoq; generale uocabulum omnium machinarum, saxa, tela, & id genus alia torquentium, atq; immittentium. Cic. Ante Consules, oculosq; legatorum tormentis Mutinam uerberauit. Hic pro cruciatu. Cic. Nec grauiora uerò sunt carnicum tormenta, quàm interdum cruciamenta morborum. Tormenta adhibere. Cic. Cum enim querimus, si possint celare, quid facturi sint, non querimus possint ne celare, sed tanquàm tormenta quædam adhibemus, ut si responderint se impunitate proposita facturos, quod expediat, facinorosos se esse fateantur.

Dare

Dare se in tormenta. Cic. Dabit se in tormenta uita beata, & iusticiam, temperantiam, imprimisq; fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam prosecuta, cum tortoris os uiderit consistet.

Carcer pro loco ubi continentur criminis alius cuius accusati. Cic. Sed quàm longe uidetur, à carcere, atq; à uinculis esse debere, qui seipsum iam dignū custodia iudicauerit? In carcerem mittere, ducere, uel deducere. Sall. Ipse dispositis praesidijs Lentulum in carcerem deducit: cæteris idem sit per praetores. In carcerē conijcere, cōdere. Cic. Quod per M. Acilium Glabronē licitū est, qui postulante me produci, atq; in carcerem eos condi imperauit. Carcere emitte re. Idem. Emissus aliquis è carcere: equidem emissus necessarij hominis, optimiq; adolescentis rogatu.

Ergastulum propriè locus est, ubi lapides, metallæue fodiuntur, sed quoniā ad hæc opera damnati ad ergastula mitti solebant, ut illic metalla erueret, latini pro carcere usurparunt. Interdum etiam pro ipsis damnatis, seruísue fodientibus ponitur. Varro. Misitq; mox eo nuntium, qui tota ergastula donaret libertate. Ergastula soluere. Brut. Quacunq; iuit, ergastula soluit, omnes arripuit.

Vincula pro carcere. Cic. Ergo hos quidē ut famulos, uinculis, ac custodia arceamus. In uincula
abripit.

abripì, conijcere. Cic. Et fratres meos, inquit, quòd erant conscij, in uincula coniecit. Vinculis mandare. Cic. Itaq; homo mitissimus, atq; leuissimus non dubitat P. Lentulum æternis tenebris, uinculisq; mandare. In uinculis retinere. Sall. Itaq; consulente Cicerone frequens senatus decreuit Tarquinij iudicium falsum uideri, eumq; in uinculis retinendũ. Leuari uinculis. Cic. Nos uerò si quid tale acciderit, ut à deo denuntiãtũ uideatur, ut exeamus è uita, leti, & agentes gratias pareamus, emittiq; nos è custodia, & leuari uinculis arbitremur, ut aut in æternã & planè nostram domũ remigremus: aut omni sensu, molestiaq; careamus. Emittere ex uinculis. Cic. Quare hoc commentemur, disiungamusq; nos à corporibus, id est, cõsuescamus mori. Hoc, & dũ erimus in terris, erit illi cœlesti uitæ simile; et cùm illuc ex his uinculis emissi feremur, minus tardabitur cursus animorũ. Vincula rumpere. Cic. Adiungit grauem pœnam municipibus, si quis eorũ uincula ruperit, horribiles custodias circumdat.

Custodia pro carcere. Cic. Id si ita est, ut optimi cuiusq; animus in morte facillimè exolet, tanquã è custodia, uinculisq; corporis, cui censemus cursum ad deos faciliorem fuisse, quã Scipioni. In custodiam dare. Cic. At hic & Sueffæ iugulauit eos, quos in custodiam dederat. In custodiã tradere. Cic.

Hominem

Hominem comprehendit, & in custodiam Ephesi, tradidit. In custodia collocare. Idem Idcirco in hac custodia, tanquam in specula collocati sumus, ut uacuum metu Pop. Romanum nostra uigilia, & providentia redderemus. In custodijs haberi, teneri. Cic. Tum Decius Iunius Syllanus primus sententiam rogatus (quod eo tempore consul designatus erat) de ijs qui in custodijs tenebantur.

O P I N I O. Cic. Ego tuas opiniones de his rebus exspecto. Opinionem esse. Idem. Nonnulla comitiorum opinio est. Ut fert opinio, pro puto. Cic. Iis ego consilijs, si te praesentem habuisssem, ut mea, fert opinio, essem usus eisdem. Opinionem aucupari. Cic. Ut igitur in eiusmodi re, quae mendacio nixa sit, quae ad scientiam non saepe perueniat, quae opiniones hominum, & saepe errores aucupetur, ita dicam, si causam putatis esse, cur audiat. In opinionem irrepere. Cic. Quid existimatis eum, si relictus ei gratiae patuerit, esse facturum, qui tam libenter in opinionem gratiae irrepat? Opinione inflari. Cic. Tale enim nos esse putamus, ut iure laudemur, ex quo nascuntur innumerabilia peccata, cum homines inflati opinionibus turpiter irridentur, & in maximis uersentur erroribus. Opinionem facere, adferre, praebere, tradere, inserere, peruadere, imbibere, accipere, comprehendere, habere.

habere. Cic. Ego admiratione quadam uirtutis eius, ille uiciſſim opinione fortasse nonnulla, quam de meis moribus habebat, me dilexit. In opinione relinquere. Cic. Verum id mihi non sumo Iud. & hoc non modo in oratione mea non pono, sed ne in opinione quidem cuiusdam relinquo. Opinione imbuere. Cic. Quod nulla gens tam fera, nemo omnino tam sit immanis, cuius mentem non imbuerit deorum opinio. Dirigere ad opinionem. Ad Att. 14. In opinionem adducere. Cic. In eam opinionem rem adduxerunt, ut Pompeius cupere uideatur. In opinionem incidere. Cic. Igitur nemo in hanc incideret opinionem, si ab uno exempla sumpſissent. In opinionem discedere, uenire. Cic. Ex multis præterea signis in eam opinionem disceſſi, ut mihi tua salus dubia non esset. Esse in opinione, pro opinionem habere. Cic. His ego literis lectis in eadem opinione fui, qua reliqui omnes, tecum omnibus copijs ad Corfinium esse uenturum. Opinionem tenere, confirmare, duplicare. Cic. Præstaboq; & enitar, ut in dies magis, magisq; hæc nascens de me duplicetur opinio. Opinioni respondere. Idem. Non quòd uerear, ne tua uirtus opinioni hominum non respondeat. Opinionem uincere, uel superare. Cic. Opiniones omnium superauit. Opinionem fallere, inueterascere, deponere, amittere,

amittere, euellere, uel conuellere. Cic. Euellam ex animis hominum tantam opinionem? tam penitus insitam? tam uetustam? Mouere opinione Cic. Nec me ex ea opinione, quam à maioribus accepi de cultu deorum immortalium ullius unquam oratio aut docti, aut indocti mouebit.

Existimatio. Cic. De comitijs consularibus incertissima est existimatio.

Sententia. Cic. Coniunctissima mecum fuisti, & sententia & uoluntate. Ducere in sententiam, uel adducere. Cic. Vt aut te in sententiã meam adducam: aut certe testatum apud animũ tuum relinquam, quid senserim. Perducere ad sententiam. Cic. Veteranos, qui Casilini, & Calatiæ sunt, perduxit ad suam sententiam, nec mirum, quingentos denarios dat. Traducere ad sententiam. Idem. Cũ ego, quæ mihi uiderentur, dicerem, traduxit me ad suam sententiam: affirmabat enim lachrimans, non se cupidiorẽ ciuitatis retinendæ, quàm existimationis. Sententia inclinare. Cic. Nunc quicquid est, quocunq; uestre mentes inclinant, atq; sententiæ, statuendum uobis ante noctem est. Ire in sententiam, id est, assentiri. Idem. Perspiciebant enim in Hortensij sententiã multis partibus plures ituros. Sententiam sequi, destinare, confirmare. Cic. Cum hominis amplissima fortuna, auctoritate,

ritate, gratia fluctuantem sententiam confirmassem.
 Sententiam habere & ad res, & ad personas. Habet
 enim oratio sententiam eam, in quam scripta, uel pro-
 lata est. Habemus autem sententiam, quam sequimur.
 De rebus. Cic. Curionis sermo postridie eandem ha-
 buit ferè sententiam, nisi quòd apertius significauit,
 se earum rerù exitum non uidere. De personis. Idem.
 Est enim & philosophi, & pontificis, & Cotta, de
 dijs immortalibus habere non errantem, & uagam,
 ut Academici, sed ut nostri stabilem, certamq; senten-
 tiam. Esse in sententia, manere, constare, perscuera-
 re. Cic. Reliquum est Quirit. ut uos in ista senten-
 tia, quam prae uobis fertis, perseueretis. Sententiam
 tenere, uel retinere Cic. Sunt autem hae de finibus,
 ut opinor retentae, defensaeq; sententiae. Sententia fran-
 gere, mutare, repudiare. Idem. Intelligo à uobis Qui-
 rites hanc sententiam repudiari, neq; iniuria. De sen-
 tentia deterrere, deducere, depellere, deijcere, de-
 trudere. Cic. Quae me ita conficiunt, ut ij uoluerunt,
 qui me de mea sententia detruserunt. De sententia, uel
 à sententia mouere. Cic. Tantū abest, ut ille me à sen-
 tentia moueat, ut ualde ego ipsi, quod de sententia sua
 decesserit, poenitendū putem. De sententia decedere.
 Idem. Quis enim potest istis, quae te, ut ais, delectant,
 breuibus, et acutis de sententia decedere? A sententia
 discedere

discedere cæs. Marcellus perterritus conuicijs à sua sententia discessit, Sententia, uel à sententia desistere. Ci. Itaq; cū sunt docti à peritis, desistunt facile sententia. A sententia abesse. Idē. Equidē tum absum ab ista sententia, ut nō modo nō arbitrer subsidiū senectutis in eorū &c. Ex sentētia. Cic. Sanē feliciter, et ex mea sententia Rempublicam gessimus. Ex animi sententia in alia significatione. Sall. Nam me quidem ex animi sententia nulla oratio lādere potest. Esse in sententia. Cic. Me miserum, quā omnia essent in sententia, si nobis animus, si consiliū, si fides eorum, quibus credidimus, non defuisset. De sententia. Ci. Ait se de consulum sententia rem ad senatum reiecisse. In eam sententiam, id est, in eandem rationem. Cic. Pluraq; in eandem sententiam ab eisdem contra uerecundiam disputantur. In eam uel in eandem rationem, pro in eam uel in eandem sententiam. Idem. Hæc cū omnes sentirent, & cū in eam rationem pro suo quisq; sensu, ac dolore loqueretur, omnes ad eam domum, in qua iste diuersabatur, profecti sunt. In sententiam meam. Idem. Eo. S. C. in meam sententiam facto.

Iudiciū, habet quid latentis & quasi præcipue elegantie in se, cum aliquid iudicio fieri dicimus, id est, certa prudentia, uel tanquā de industria, ac præcipua quadam animi inductione, non casu. Cic.

Iudicio

Iudicio tuo, non casu in ipsum rerum discrimen contulisti tribunatum tuum. Idem. Quòd si, ut scribis, ita sentis, non magis te, quàm de te iudicium reprehendo meum. Tuum est iudicium, uel tui est iudicij. Idem. Tu quid de hac re sentias, tui iudicij est. Iudicium habere. Cic. Sed tamen ipse Cæsar habet peracere iudicium. Iudicium subire. Ant. Cic. Quòd si bonitas respõderit iudicio meo, quod semper habui de te, gaudebo. Facere iudicium. Cic. Ab ijs initijs noster in te amor profectus auxit paternam necessitudinem, & eo magis quod intellexi, ut primum per ætatem iudicium facere potueris, quanti quisq; tibi faciendus esset. Cum genitiuo. Idem. Redeoq; ad illud, quod initio scripturam, totius facti iudicium non tam ex consilio tuo, quàm ex euentu homines esse facturos. Cum propositione de. Cic. Sed mihi uenit in mentem, multum fore sermonem, me iudicium iam de causa publica fecisse. Cum præpositione ex. Cic. Sed subita ex criminatione, quæ confingi facilè possit, non ex antea uita, quæ neq; ad tẽpus fingi, neq; ullo modo imitari possit, facere iudiciũ. Iudicio stare. Idem. Cuius ego cùm satis cognosce mores, tuo tamen potius stabã iudicio, quàm meo. Iudiciũ cõfirmare, flectere, mutare. Sall. Profectò existimabũt me magis merito, quàm ignominia iudicium animi mutasse.

Sensus. Cic. Non est porro tuum, uno sensu solum oculorum moueri, cum illud idem auribus percipias. *Sensus cum ad animum refertur.* Idem. Meus enim me *sensus*, quanta uis fraterni sit amoris, admonet. *In sensum allici.* Cic. Cum uero in hunc sensum et alliciar beneficijs hominũ, & complectar iniurijs, facile patior ea me de *Repub.* sentire, ac dicere, quæ maxime cum mihi, tum etiam reipub. rationibus putem conducere. *Conuertere se ad sensum alterius.* Cic. Quid enim potest esse tam flexibile, tam deuium, quam animus eius, qui ad alterius non modo sensum, ac uoluntatem, sed etiam uultum, atq; nutum conuertitur? *Sensum deponere, amittere.* Cic. Sed te non præterit, quam sit difficile sensum in *Repub.* præsertim rectum, & confirmatum deponere, sensum in neutro genere. Cic. Expressere dicendo sensa possumus.

Sentire pro percipere. Cic. Meæ quidẽ aures & perfectio, completoq; uerborum ambitu gaudent, & curta sentiunt, nec amant redundantia. Quando magis ad animum inclinat. *Terent.* Sine modo, mori malim, sentiet, qui uir siem. *Sentire, pro intelligere.* Cic. Ut sentiret sibi cum uiro forti, & constanti esse pugnandum. *Sentire pro asstimare, uel iudicare.* Idem. Nos hoc sentimus, si exploratum tibi sit, te
illius

illius regni posse potiri, non esse cunctandum. Sen-
 tire de. Cic. De amicitia omnes ad unum idem senti-
 unt. Sentire cum aliquo, id est, eiusdem esse opinio-
 nis. Cic. Hic quod cum ceteris animo sentiebat, id ma-
 gis, quàm ceteri, & uultu promptū habuit et lingua.

Iudicare. Cic. Totum iudicabis, quale sit, &
 quod in miserrimis rebus minime miserum putabis,
 id facies. Iudicare, pro putare. Cic. Profectò omni-
 bus meis officijs efficiam, ut ita esse uerè possis iudi-
 care. Aliquem iudicare, id est, in numero habere,
 uel in loco ponere. Cic. Nam est hostis à senatu non
 uerbo appellatus, sed re iam iudicatus. Haberi in ea
 significatione. Cic. Ii graues, ij principes, ij duces,
 ij autores huius ordinis, & dignitatis, atq; imperij
 semper habiti sunt. Iudicare de. Cic. Sed, ut mihi
 uideris, non re iudicas de Catone. Iudicare ex. Te-
 rent. Me miseram, forsitan hic mihi paruam ha-
 bet, fidem atq; ex aliarum ingenijs nunc me iudicet.

Dijudicare est discernere, uel distinguere,
 & accusatiuum regit, nonnunquam præpositionem
 admittit. Cic. Istud aut nunquam dijudicari pote-
 rit, aut ita dijudicabitur. Dijudicare de. Idem. Au-
 diamus, de rationibus, & controuersijs societatis
 uult dijudicari, serò, uerum aliquando tamen con-
 cedamus.

Existimare. Cic. Sed uereor, ne eripiat^r à nobis regia causa, aut deferatur: quorum utrum minus uelim, non facile possum existimare. **Existimare de.** Cic. Quasi isti de Cn. Pompeio aliter, atque ego existimo, sentiant. Cum bene. Idem. De eius ingenio ualde existimaui bene. Cum male. Idem. Non enim omnes eos contemnunt, de quibus male existimant. **Existimari pro iudicari, uel haberi.** Cic. Qui & domi suæ in primis honestus existimatus est, & Romæ argentariam non ignobilem fecit. **Existimare pro aestimare.** Cic. De nobis id existimari posse non arbitror.

Putare est propriè purgare. Col. Neq; arent, neq; uitem aut arborem putent. **Putare pro attentius considerare.** Terent. Dum hæc puto, præterij imprudens uillam. **Putare pro aestimare.** Cic. Primū ipsas ego musas nunquā tanti putassem. **Reputare pro putare ponitur,** sed tamen sæpius attentioris nescio quid cōsiderationis habet. Cic. Tum etiā in senectā hoc reputo miserrimū, sentire ea ætate esse odiosum se alteri.

Exputare animi etiam attentionem continet, & deliberationis uim habet. Planc. Cic. Quæ mens eum, aut quorū consilia à tanta gloria, sibi uerò etiam necessaria, ac salutari auocarint, & ad cogitationem consulatus bimestris summo cum terrore hominum,
 & insulsa

et insulsa cum efflagitatione transtulerunt, exputare non possum.

Arbitrari pro obseruare. Plaut. Huc, et il-
luc potero, quid agant arbitrarier. Aliquādo est con-
stituire, modumq; et rationem, quasiq; formam ope-
ris faciundi delineare, et præscribere, hinc est putare,
uel existimare. Cic. Quid uitæ ratio cum ratione uitæ
decerneret, idcirco nobis etiam magis te iudice opus
esse arbitrati sumus.

Ducere. Cic. Regis Deiotari et uoluntatem
et copias, quantæcunq; sunt, nostras esse duco. Duci
cum datiuo. Cic. Neq; te cui piget homo leuissime,
cum ea culpas, quæ in historijs gloriæ mihi ducis.
Ducere cum uarijs præpositionibus. Cic. Diligentia
comparat diuitias, negligentia corrumpit animum: et
tamen, cum ita uiuit, neminē præ se ducit hominē. Du-
cere pro aestimare. Cic. Nec enim sequitur, ut, cui cor
sapiat, ei nō sapiat palatus, sed quia parui id duceret.

**Opinari est putare, suspicari, uel opinionem
habere, et est tam passiuum, quàm deponens.** Cic.
Itaq; quoad opinatus sum, me in prouinciam exitu-
rum, quæ ad te ultro attulerim, meminisse te credo.
Opinosus. Cic. Quid? duo uel principes dialectico-
rum Antipater, et Archidemus opinosissimi homi-
es, nōnne multis in rebus dissentiunt? Operator est

qui omnia in dubium uocat, nihil satis disputatum, aut certum habens. Cic. Nec tamen ego is sum, qui nihil unquàm falsi approbem: qui nunquàm assentiar: qui nihil opiner. Opinabilis. Idem. Aruspicum responsio, omnisq; opinabilis diuinitio, coniectura enim nititur, ultra quàm progredi nō potest. Opinatio. Idem. Illud certe opinatione, et perceptione sublata sequitur. Inopinatum. Cic. Sentit omnia repentina et inopinata esse grauiora. Ex inopinato, Cic. Quibusdam etiam, machinatio quædam, atq; solertia: ut in araneolis, aliæ quasi rete texunt. ut siquid inhæserit, conficiant: aliæ autem ex opinato obseruant, et si quid incidit, arripiunt, idq; consumunt. Necopinans. Cic. Necopinantes mors opprimit. Necopinatum. Idem. Admirantur igitur communiter illi quidem omnia, quæ magna, et præter opinionem suam animaduertunt: separatim autem in singulis, si perspiciunt necopinato. quidē bona. Necopinato. Idē. Quod cū accilisset, ut alter alterū necopinato uideremus, surrexit statim.

Reri. Cic. Tum uero est ratus, se posse, quoniam togatum domestici belli extinctorem nefario scelere fœdasset, illum etiam, illum externorum bellorum, hostiumq; uictorem affigere.

PROBARE. Cic. Locatur opus id, quod mea pecunia reficiatur, ego me refecturum, esse

esse dico. Probatio futura est tua, qui locas. Cum alijs aliquid probamus Cic. Spero me causam tibi probasse. Probare se. Cic. In qua me saepe illi probavi. Probare de. Cic. Quibus de meo celeri reditu nō probabā. Probare pro. Terēt. in Eunuchi Quandoquidem illarum, neque quisquam te nouit, neq; scit, qui sis: prætereā forma, ætas ipsa est, facile, ut pro Eunucho probes.

. Fidem facere. Cic. Quid opus est de Dyonisio tam ualde affirmare? an mihi nutus tuus non faceret fidem?

Probari. Cic. Quæ enim facimus, ea prudentissimo cuiq; maxime probata, esse uolumus Probatus homo, id est, gratus. Idem. Homo, & patrono, & patroni necessarijs probatissimus. Probare in uulgus. Cic. Cato autem perfectus mea sententia Stoicus, & ea sentit, quæ non sanè probantur in uulgus, & in ea hæresi est, quæ nullum sequitur florem orationis, neque dilatat argumentum. sed minutis interrogatiunculis, quasi punctis quod proposuit, efficit. Probare cum est acceptum habere. Cic. Nobis autem erant ea perpetienda, quæ scilicet Sp. Melius probauisset.

Approbare. Cic. Neq; solum dixi, sed etiā facio dijs, hominibusq; approbantibus.

Comprobare

Comprobare. Cic. Sed scito ea, quæ nos pro salute patriæ gessimus, orbis terræ iudicio, ac testimonio comprobari.

Probator. Cic. Quid enim interest inter suasorem facti, & probatorē? aut quid refert, utrū uouerim fieri, an gaudeam factū? Probatio uel approbatio. Cic. Pansa tuas literas recitauit, magna Senatûs approbatio consecuta est cum summo gaudio. Ap probationē mouere. Idem. Vt enim pulchritudo corporis apta compositione membrorum mouet oculos, & delectat hoc ipso, quod inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt, sic hoc decorum, quod elucet in uita, mouet approbationē eorū, quibuscum uiuitur, ordine, & constantia, moderatione dictorū omnium, atq; factorum.

Probabilis. Cic. Quare & si minus ueram causam habebis, tamē uel probabilē aliquam poteris inducere. Probabile, pro gratum & acceptū haberi. Cic. Fuit etiam facilis, & expeditus ad dicendum, & uitæ splendore multo, & ingenio sanè probabili. Probabilitas. Idē. Quod habeat rationē, ne cui falsò assentiamur, neue unquā captiosa probabilitate fallamur.

Improbare. Cic. Honos alit artes, omnesq; incenduntur ad studia, gloria: iacentq; ea semper, quæ apud quosq; improbantur.

Accipere

Accipere pro probare. Cic. Et si ob eam rem miraris, accipio causam.

Placere. Cic. Sed nec mihi placuit, nec cuiquā tuorum, quicquam te absente fieri, quod tibi, cum uenisses, non esset integrum. Placitum est, pro placuit. Idem. Quamobrem placitum est mihi, ut Brundisium ducerem hanc copiam, quam ego habeo meum.

Videri. Cic. Nihil hæc uidentur, id est, placent. Cæs. Ad hæc, quæ uisum est, Cæsar respondit.

Libere. Cic. Non libet fugere, aueo pugnare. Collibitū est. Idem. Vt simulac mihi collibitū sit de te cogitare, illud occurrat. Libitū est. Idem. De quo genere libitum est paulò plura, quàm ostenderam dicere.

Ratum pro firmo. Cic. Attamē istæ ipsa, quæ te emisse scribis non solum rata mihi erunt, sed etiam grata. **Ratum habere.** Cic. Negat enim probari oportere eos, qui leges scripserunt, ratum habere iudicium, si totum corruptum sit.

Irritum. Cic. Testamentum irritum fecit, quod etiam infimis ciuibus semper obtentum est.

Nullum pro irritum ponitur, idemq; est, quod inane, & nullius uis. Cic. Minutius quidam mortuus est, eius testamentum erat nullum; lege hæreditas ad gentem Minutiam ueniebat.

Assentire, uel assentiri. Cic. Sedens his assensit, qui

si, qui mihi leuissimè sentire uisi sunt.

Affentiri alicui. Cic. Huic assentiuntur reliqui consilares. **Affentiri aliquid alicui.** Cic. Quod aliter cecidisse rem existimas, atque opinatus sis, id tibi nullo modo assentior. **Affentiri ad.** Cic. Ad ea que scripsisti, ualde tibi assentior. **Affentiri de.** Cic. De triumpho tibi assentior, quem quidam totum facile, et libenter abiecero. **Affensor.** Cic. Tamen quotidie commemorabam te unum in tanto exercitu mihi fuisse assensorem, et me tibi. **Affensio.** Cic. Iudicatum est res assensione, aut auctoritate, aut iudicio alicuius, aut aliquorum comprobata. **Affensionem captare.** Cic. Inductio, est oratio, quæ rebus non dubijs captat assensionem eius, quicum instituta est. **Affensus.** Ci. Quid ni ita esset, qui potuisset assensu omnium dicere Ennius. **Ire per assentiri.** Ci. Frequens senatus in alia omnia inijsit.

Discedere in. Cic. Frequens eum Senatus reliquit, et in alia omnia discessit. **Discessionem facere.** Idem. Nemo est enim qui nesciat, quo minus discessio fieret per aduersarios tuos esse factum.

Consentire. Cic. Animorum consentientium multitudine completum esse mundum. **Consentire alicui.** Idem. Pax denique per eum, et per liberos eius cum præstantissimis ciuibus confirmata est, atque ijs principijs reliqua consentiebant. Cena

sentire inter se. Cic. Ut enim pulchritudo corporis apta compositione membrorum mouet oculos, & delectat hoc ipso, quòd inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt, sic hoc decorum, quòd elucet in uita, mouet approbationem eorum quibuscum uiuitur.

Consentire cum Idem. Quoniam cum consilijs tuis mea facta, & consilia consentiunt. **Consentire ad.** Cic. Omnes ordines ad conseruandam Rempublicam, uoluntate, studio, uirtute, uoce consentiunt. **Consentire de.** Idem. Iure igitur grauis, cuius de laudibus omnium esset fama consentiens. **Cōsensus.** Idem. Accedit eòdem uulgi uoluntas, uel potius consensus omnium. **Consensio.** Idem. Populi uerò Romani, totiusque Italiae mira consensio est. **Consensionem facere.** Cic. Quid igitur? nullius motus in Sicilia seruorum Verre prætore? nullæ uel consensiones factæ esse dicuntur.

Consentaneus. Cic. Hæ igitur disciplinae si sibi cōsentaneæ uelint esse de officio nihil queāt dicere.

Conuenire absolutè. Terent. Nomen meum conuenit. **Cum datiuo.** Terent. Num uidentur conuenire hæc nuptijs? **Conuenire cum.** Cicer. Hæc tua deliberatio, non mihi conuenire uisa est cum oratione Largi. **Conuenire ad.** Cic. Ego uos hortari tantum possum, ut amicitiam omnibus rebus humanis
antepo-

anteponatis, nihil est enim tam naturæ aptum, tam cōueniens ad res secundas, uel aduersas. Conuenire in. Idem. Tamen hoc maledictum minimè in illam ætatem conueniret. Conuenire inter. Cic. Atqui si, ut conuenire debet inter nos, est quædam appetitio naturalis ea, quæ secundum naturam sunt, appetens, eorum omnium est aliqua summa facienda.

Respondere pro conuenire, uel consentire. Cic. Nam ea quæ speras Tullia meæ prudentia temperari posse, scio, cui epistolæ tuæ respondeant.

Stare, uel cōstare, pro cōuenire, uel certū esse. Cic. Hinc si aliquid à comitijs audierimus, nos in Asiā conuertemus, neq; adhuc stabat, quò potissimum.

Facere, pro consentire. Cic. Rem & sententiā interdicti mecum facere fatebatur, uerbo me excludi dicebat.

Congruere. Terent. Ecce autem similia omnia, omnes congruunt, unum cognoris, omnes noris. Ingruere est simul & gruum modo inuadere. Verg. Ingruit Aeneas Italis, & prælia miscet. Congruere cum datiuo. Cic. Sed tamen erat bibliotheca, studijsq; nostris congruens. Congruere cum aliquo. Cic. Valde eius sermo de Publio cum eius literis congruebat. Cōgruere inter se. Terent. A me nescio quis exit, concede hinc domum, ne nos inter nos congruere sentiant.

sentiant. Congruere de. Idem. De re una solum dissident, de cæteris mirificè congruunt.

Concordare. Terent. Si concordabis cum illa, habebis, quæ tuam senectutem oblectet.

Cohærere propriè. Cic. Namq; alia quibus cohærent, homines è mortali genere sumpserunt, quæ fragilia essent, & caduca. Translatè. Idem. Simplex autè conclusio reprehenditur, si id, quod sequitur, nõ uideatur necessario cū eo quod antecessit, cohærere.

Assentari nunquam sine adulationis specie est. Cic. Cur ita sentiam, non dicam, ne me tibi assentari putes. **Assentari** cum accusatiuo. Plaut. Assentabor, quicquid dicet mulier. **Assentatio.** Cic. Non uereor, ne assentatiuncula quadam aucupari tuam gratiã uidear. **Assentator.** Cic. Nam & qui gratificantur cuiquam, quod obsit illi, cui prodesse uelle uideatur, non benefici, neq; liberales, sed perniciosi assentatores iudicandi sunt.

Seruire, uel dare auribus, pro assentari, uel adulari. Cæs. Auribus Varri seruiunt.

Adulari. Cic. Apertè enim adulantē nemo nõ uidit, nisi qui admodum est excors. **Adulatio.** Idem. Ut igitur & monere, & moneri, proprium est ueræ amicitie & alterũ liberè facere, non asperè: alterum patienter accipere, nõ repugnãter: sic habendum est,

¶ nullam

nullam in amicitijs pestem esse maiorem, quàm adulationem, blanditias, assentationem.

Blandiri. Cic. Cur Albanum uenire iubet? cur matri præterea blanditur? cur epistolis, & sororis, & matris imbecillitatem aucupatur? Eblandiri est blāditijs impetrare, uel aliquid exprimere. Liu. Neque enim omnia emebat, aut eblandiebatur, sed uim flagitijs adhibebat. **Blandus.** Cic. Scis me minimè esse blandū. **Blanditia.** Cic. Tu si tuis blāditijs tamē à Sycionijs nummuloꝝ expresseris, uelim me facias certioꝝ. **Blandimentū** Idē. Multa .n. nobis blandimenta natura ipsa genuit, quibus sopita uirtus cōniueret. **Blādē.** Cic. sed amabo te mi Attice, uidēsne quàm blandē.

Conspirare. Cic. Mirabiliter enim Po. Ro. uniuersus, & omniū generū, ordinūq; consensus ad liberandam Remp. conspirauit. **Conspiratio** Idem. Magnas utilitates adipiscimur cōspiratione hominū, atq; consensu. **Conspirare in malā partē.** Cæs. Priusquàm plures ciuitates conspirarent, parciēdum sibi, ac latius distribuendum exercitum putauit. **Conspiratio in malam partē.** Cic. Et quoniam animaduertistis illā conspirationē conflata, ita esse restinctā, ut nulla scintilla cōpareat incēdij, uos quoq; tribunitiā sedate temeritatē.

Coniurare. In bonam partem. Liu. Trecenti coniurauimus principes iuuentutis Romanæ, ut in te

Hæc uia grassaremur. Coniuratio. Terent. Prò deûm atq; hominû fidē, quod hoc genus est, quæ hæc coniuratio? ut omnes mulieres eadem æquē studeant, nolintq; omni. Coniurare in malam partem. *Liui. Seruilia urbem ut incenderent distantibus locis coniuraverunt.* Coniuratio *Sall. Eo præsentē cōiurationem aperit, nominat socios. Cōiuratus. Cic. Igitur testibus Iudices nō credere cupidis, et iuratis, & coniuratis, à religione remotis & nō solū potestis, sed etiā debetis.*

Coire. Cic. auaritiā præfers, qui societatem coieris de municipis cognatiq; fortunis cū alienissimò. Cæs. Reliqui coeunt inter se. Coitio est arcana pactio & factiosa, quod uerbum quoq; criminofum est. Ci. Dubitatis, quin coitio facta sit.

Sequi pro assentiri, uel fauere, uel studio teneri. Cic. Ego autem illa cū sequor, quæ paulò antè exposui, tum hoc non in postremis, de quo ceperam proponere. Sequi cū ad personā refertur. Idem. Id. n. iubet idē ille Plato, quē ego autorē uehementer sequor. Aliæ significationes. Ci. Quis. n. ante sacra illa uir sciens uiderat, ut quisquā poenā, quæ sequeretur illud scelus, scire posset? Sequitur ut. Idē. Nec. n. seqtur, ut cui cor sapiat ei nō sapiat palatū. Relinquitur p. sequitur ut. Cic. Relinquitur ergo, ut oīa tria genera sint causarum. Sequutus, p. freto & cōfidenti. Cæs. In eo cōcilio

Cingetorigem alterius principem factionis generum suum, quæ supra demonstravimus, Cæsaris sequutum fidem, ab eo non discessisse, hostem iudicandum curat, bonaque eius publicat. Sequi pro oblectari Ci. Ego uero, cum licet plures dies abesse, præsertim hoc tempore anni, et amoenitatem et salubritatem hanc sequor, raro autem licet, sed nimirum me alia quoque causa delectat, quæ te non attingit ita.

Secta pro certa quadam disciplinæ formula ponitur, ut plures quondam fuere inter philosophos. Sed generatim secta Latinis est factio, hæresis, studium, ratio uitæ, ratio philosophandi. Cic. Hæc eadem est nostræ rationis regio et uia, horum nos hominum sectata, atque instituta persequimur.

Hæresis est opinio firmata de aliquo dogmate. Cic. Si enim stomachabere, et molestè feres, plura dicemus, postulabimusque ex qua hæresi ab hominibus armatus deiectus sis, in eam destituare.

Pars pro factione. Cic. Erat illarum partium, quid nunc qui apud te esset educatus? quem tu à puero sic instituisses, ut nobili, ne gladiatori quidem hæreret?

Spectare pro sequi, uel uehementer attendere, et quasi discernere. Cic. Non idem semper dicere, sed idem semper spectare debemus.

Dare se alicui, id est, sequi, studere, uel inservire.

re. Cic. An cuncter, & tergiuerfer, & ijs me dem,
qui tenent? qui potiuntur?

Suffragari. Cic. Si nihil erit præter ipsorū sp̄
fragiū, tenue est: si ut suffragantur, nihil ualēt gratia.

Fauere. Cic. Omnia Reipublicæ causa, sed me
hercule in ea conseruanda iam defatigatus, non mul-
to plus faueo patriæ, quàm tuæ gloriæ. Fauere lin-
guis, pro tacere, uel silere, ponitur. Et hoc loquendi
modo propriè utebantur antiqui in sacris, & rebus
diuinis faciendis, cū scilicet silentium imperabatur,
ut ad sacrorum obseruationem omnes essent attentio-
res, nec strepitu, murmurēue sacer cultus interturban-
retur. Vbi sunt etiam antiqui hoc loquendi modo in fa-
bulis recitandis Cic. Iam illa fauete linguis, & præro-
gatiuam omnium comitiorum, hoc est ipsum esse con-
tra se copiosum & disertum. Fautor. Cic. Si amici-
tiæ non modo fautrices fidelissimæ, sed etiam effectri-
ces sunt uoluptatum tam amicis, quàm sibi. Fautor.
Idem. Quam enim rem, & expectationem? quod sta-
dium, & quem fautorem secum in scenam attulit Pa-
nurgus?

Propitius, est quo amico fauenti, facili, &
nobis consulanti utimur. Cic. Patria propitia sit, ha-
bet à nobis etiam si non plus quàm debitum est, plus
certè quàm postulatum est.

Deditus est qui libenter sequitur, oblectatur, fauet, studet Cic. Crassum Iuuanium hominem mihi deditum, per me deterruit Extra personam. Cic. Ego uerò fateor meis studijs esse deditum. In malam partem. Idem, Fieri enim non potest, ut animus libidini deditus: amore, desiderio, cupiditate, sæpe nimia copia, inopia etiam nonnunquam impeditus, &c.

Addictus, uel addicere, pro se dare, uel dedere. Cic. Nam de pueritia quidem tua, quam tu omni intemperantiæ addixisti, dicerem, si hoc tempus idoneum putarem. Horati. Nullus addictus iurare in uerba magistri.

Propensus cum ad. Cic. Ne me existimaris ad manendum esse propensiozem. Propensus cum in. Cic. Propensior benignitas esse debet in calamitosos: nisi fortè erunt digni calamitate.

Plaudere. Plaudimus quidem cum pulsamus, & strepitum facimus, uel lætitiæ, uel indignationis et derisionis signum dantes, quoties scilicet alicui pro re bene gesta congratulamur, aut ob malè gestam te odio affecti, uel facietate defatigati, obstrepimus. Cic. Inimici erant equitibus, qui Curioni stantes plausserant. Plausus, uel applausus. Cic. Ne tantæ multitudinis, quantam capit urbs nostra, concursus est ad me factus: cum ea usque in Capitoli-

lium

Plausum deductus maximo clamore, atque plausu, in rostris collocatus sum *Plausum* querere, captare, excitare, dare, tribuere, impertiri. Cic. Huic plausus, maximi, consalutatio forensis perhonorifica, signa præterea beneuolentiæ permulta à nobis impertuntur. *Plausum* mori. Cic. Cæsar cum uenisset mortuo plausu, Curio filius est insequutus. *Plausibilis*. Idem. Iudicum culpa, atq; dedecore etiam Censorium nomen, quod asperius antea populo uideri solebat, id nunc poscitur: id iam popolare, atq; plausibile factum est.

Arridere. Cic. Tum crassus arridens, quid censes inquit, Cotta, nisi studium & ardorem quendam amoris? Aliquem arrideri. Cic. Satis enim his res ipsa respondet cum aut non adhibeantur ad causas: aut adhibiti derideantur. Nam si arriderentur, esset id ipsum Atticorum. *Arridere* pro placare. Cic. Inhibere illud tuum, quod ualde mihi arriserat, uehementer mihi displicet.

Admurmurare est collatis inter se capitibus, & tacito quodam murmure, non plena uoce, id, de quo agitur, improbare. Ci. Primum igitur scito, me non esse rogatum sententiæ propositumq; esse nobis pacificatorem Allobrogum, idq; admurmurante senatu, neque me inuito esse factum. *Admurmuratio*. Cic.

O diuina senatus frequentis in ade Bellonæ admurmuratio. Admurmuratio grata, uel secunda. Idem. Eam tanquàm reum accusaui multis, & secundis admurmurationibus cuncti senatus.

Acclamari pro exclamari, et uocem efferri.

Cic. Habuit hic lege Titia prouinciam tacitam, & quietam: tu illam, cui, cum quæstores sortiuntur, etiam acclamari solet, Hostiensem non tam gratiosam, & illustrem, quàm negociosam & molestam. Acclamare. Idem. At prodest plus imperator: quis negat? sed tamen non metuo, ne mihi acclametis. Acclamatio. Idem. Et cum sint populares multi, uarijque lapsus, uitanda est acclamatio aduersa populi.

Subscribere. Cic. Caesar nobis literas per breues misit, quarum exemplum subscripsi. Subscribere & accusatiuum & datiuum, & præpositionem admittit. Cic. Video igitur Iud. animaduertisse Censores, in iudices quosdam illius consilij Iuniani, cum istam ipsam causam subscriberet. Subscriptor. Idem. Venit paratus cum subscriptoribus exercitatis & disertis. Subscriptio Extra causam. Ci In Leontino iugum subscriptio, ac professio, non est plus triginta. Cùm est in causis Cic. Quartum quem sit habiturus, non uideo: nisi quem fortè ex illo grege oratorum, qui subscriptione sibi postularunt, cuicumque &c.

Dis sentire,

DISSENTIRE. Cic. Veruntamen ipse me confirmo ad eius uoluntatem, à quo honeste dissentire non possum. Dissentire cum aliquo. Idē. Ex scripto, ac sententia nascitur controuersia, cum uideatur scriptoris uoluntas cum scripto ipso dissentire.

Dissentire inter se. Idem. Memini colloquia, & cum accerrimis hostibus, & cum grauissimè dissentientibus inter sese ciuibus. Dissentire de. Idem. Res enim nulla est, de qua tantopere non solum docti, sed etiam indocti dissentiant. Dissensio. Idem. Perge porrò, nā de isto magna dissensio est. Dissensionem cōmouere, facere, extinguere. Mat. Cic. Neq; enim Cæsarem, in dissensione ciuili sum secutus, sed amicum: quanquā re offendebar, tamen non deserui, neq; bellum unumquā ciuile, aut etiam causam dissensionis probaui, quā etiam nascentem extinguere summè studiu.

Discrepare pro dissentire, uel non concordare, aut congruere. Cic. Adest Centuripinus Phalarus in amplissima ciuitate amplissimo loco natus, eadē dicit, nulla in re discrepat. Discrepare sibi. Ci. Quid? hoc non idem fit in uocibus? ut à multitudine, & populo non modo cateruæ, neq; conuentus, sed etiam ipsi sibi singuli discrepantes eiiciantur? Discrepare inter se. Idem. Et quidem sic, ut hæc duo uerba inter se discrepare, sed tamen unum sonare uideantur. Dis-

discrepare ab aliquo. Idē. Id à tuis literis, quas ad me de accessu tuo miserās, *discrepabat*. *Discrepare* cū. Idē. Audi, ne longe abeam, moriens quid dicat Epicurus, et intellige facta eius cū dictis *discrepare*. *Discrepare* de. Cic. Sed alia quædā ad eū sit admouenda curatio, & talis quidē, quæ possit esse omniū etiam de cæteris rebus *discrepantiū* philosophorū. *Discrepare* impersonaliter positū. Liui. Nec inter scriptores rerū *discrepat* solēm, sed oratiōes quoq; si modò ipsorū sunt *queruntur*. *Discrepantia*. Cic. Ita sunt tria genera, quæ controuersia omni scripto facere possunt: ambigū, *discrepantia* scripti & uoluntatis: scriptura cōtraria.

Discordare pro *disfidere*, *dissentire*, nō conuenire, nō congruere. Terent. Quis scis eos nunc *discordare* inter se? S. Ipse mihi Dauos, qui intimus est eorū cōsilijs dixit. *Discors*. Cic. Nō gloriæ cupiditate *efferebantur*, propterea, quòd ubi honos publicè non est, ibi gloriæ cupiditas esse nō potest, nō contentione, nō ambitione *discordes*, nihil enim supererat, de quo certarent: nihil quod contra peterent: nihil, ubi *disfiderent*. *Discordia*. Idē. *Discordia* est ira acerbior intimo odio, & corde concepta. *Discordiam* inducere, cōcitare, impendēre, oriri, placare, sedare, dissipare, tollere. Idē. Tollatur è ciuitate *discordia*, iam omnes isti, qui portenduntur metus, extinguuntur.

Disfidere

Dissidere. Plin. lib. 37. cap. 4. ad inanimata
transtulit. Adamas, inquit, dissidet cum magnete lapi-
de in tantum, ut iuxta positus ferrum nō patiatu-
r abstrahi. Dissidere re aliqua. Cic. Diuersæ uoluntates ci-
uium fuerunt, distractæq; sententiæ: nō enim consilijs
solum, & studijs, sed armis etiam & castris disside-
bamus. Dissidere ab aliquo. Idem. Eodem Q. Cepio-
nem referrem, nisi nimis equestri ordini deditus, à se-
natu dissidisset. Dissidere cū. Cic. Quid? cum Cleante
doctore suo quàm multis rebus Chrysippus dissidet?
Dissidere de. Idem. Quia de una re solum dissident,
de cæteris mirifice congruunt. Dissidere inter. Cic.
Eius autem collega, & in me per honorificus, & par-
tium studiosus, ac defensor bonarum, quinimò inter se
leuiter dissident. Dissidium pro dissensione, & pro di-
uortio. Terent. Valeant, qui inter nos dissidium uo-
lunt. Dissidium facere. Cic. Quamobrem primum
danda opera est, ne qua amicorum dissidia fiant.

Controuersia non solum in litibus est, sed
ad omnem disceptationē & contentionē pertinet. Cic.
Lator ipse legis, cū esset cōtrouersia nulla facti, iuris
tamen esse uoluit. Controuersiam oriri, existere, face-
re, intendere. Cic. Nos tamen intelligimus uitiosum
esse, intendere controuersiam propter nominū diffe-
rentiam, in controuersia uocare. Idē. Nulla enim ferē

res potest in dicendi disceptationem, aut controuersiam uocari, quæ non habeat utrunq;. Adducere in controuersiam. Idem. Mediocrisne res in controuersiam deducta totius Galliæ concilium Bibracte indicitur. In controuersiam uenire. Idem. Cum tanta hæreditas in controuersiam uenisset. Esse in controuersia. Cic. Perinde quasi id fuisset in controuersia, quo illi nomine appellarentur à pop. Rom. In controuersia uersari. Idem. Nam quoniam, quicquid est, quod in controuersia, aut in contentione uersetur, in eo aut sitne, aut quid sit, aut quale sit, quæritur, sitne? si quis, quid sit? definitionibus, quale sit? recti, prauisq; partibus, quibus ut uti possit orator, non ille uulgaris, sed hic excellens, à proprijs personis, et temporibus semper, si potest auocat controuersiam Controuersiam habere, ducere, alere, dijudicare, transigere, sedare, dirimere, tollere. Cic Itaq; quæ proficiscebantur à legibus, et à iure ciuili, semper ad facilitatem, æquitatemq; referebat: neq; constituere litium actiones malebat, quàm controuersias tollere. Abesse à controuersia. Idem. Postremo, quid uiro bono, et quieto, et bono ciui magis conuenit, quàm abesse à ciuilibus controuersijs? Sine controuersia. Terent. Sine controuersia à dijs solus diligere Antipho. Controuersus, id est, litigiosus, et res controuersa.

uersa, de qua disceptatur. Cic. Sed nihil est necesse dicere, quæ sequuntur, tantum sat est intelligi, id sumere istos pro certo, quod dubium controuersumq; sit. Controuersari Idem. Nunc à uobis ô Protagora, & Socrates postulo, ut de isto concedatis alter alteri, & inter uos de huiusmodi re nõ cõtrouersimini.

Abhorrere est aspernari, uel fugere, aut discrepare, & dissentire, remotumq; esse a re aliqua. Cic. Nonne tum prouidisti, quàm abhorrerem ab urbe relinquenda. Cum accusatiuo. Idem. Nemo illum aditu, nemo congressione, nemo sermone, nemo conuiuio dignum iudicabat: omnes aspernabantur, omnes abhorrebant: omnes, ut aliquam immanem, ac pernitiçsam bestiam, pestemq; fugiebant. Abhorrens sum, pro abhorreo. Idem. Est præterea, quod apud te ualet plurimum, à studijs nostris non abhorrens.

Alienum esse pro abhorrere. Absolute. Cic. Nobis non alienum uisum est, quoniam de aduentu Cæsaris pro certo habebamus, pueros tuos ad te remittere, ut id tu quamprimum scires. Cum genitiuo. Idem. Quis alienum putet eius esse dignitatis, quam mihi quisq; tribuit, quod in omni uitæ munere optimum & uerissimum sit, exquirere? Cum datiuo. Idem. Negatur, ut opinio hominem uideatur non aliena rationi nostræ. Cũ ablatiuo sine præpositione,

Idem

Idem. Non putavi esse alienum institutis meis, hæc ad te scribere. Cum præpositione. Idem. Erat primi libri sermo, non alienus à Sceuolæ studijs.

Remotus pro alieno, uel abhorrenti. Ci Hæc mihi uerisimilia nō uidetur, sunt enim à prudētia tua remotissima. Aliquando remotus ponitur, pro separato, uel seiuncto. Locus arbitris remotus dicitur. Ponitur etiam pro omisso. Idem Remoto ioco. tibi hæc amicissimo animo præcipio.

Aliquid alicui deesse, pro remotum esse. Cic. Quid quæris? uel ipsi hoc dicas, licet, humanitatem ei meo iudicio illo die defuisse.

Abesse, pro alienum esse. Cic. A consilio fugiendi, ut tu censes, absun.

Interesse cum datiuo, est adesse, uel presentem esse. Cic. Quæ gerantur, accipies ex Politione, qui omnibus negotijs non interfuit solum, sed præfuit. Nonnunquam cum genitiuo, uel ablatiuo annectitur, uidelicet cum mea, tua, sua, nostra, uestra, et pro pertinere, uel è re esse aliquando capitur. Hic autem est idem, quod differre, discrepare, dissimile esse. Dicimus interesse inter. Cic. Ac uide, quantum inter futurum sit inter meam, atque tuam accusationem. Interesse à. Idem. Quartum caput est, nullum esse uisum uerum à sensu profectum,

cui non appositum sit uisum aliud, quòd ab eo nihil inter sit. Interesse in Ci. Deinde illa exponunt duo, quæ quasi contineant omnem hanc questionem quæ ita uideatur, ut etiam alia multa eodẽ modo uideri possint, neq; in his quicquàm inter sit. Interesse propriè. Cic. Magno me metu liberaris, dummodò inter me, atq; te murus inter sit.

Differre impersonaliter positum. Cic. Est autem, quòd differat in omni oratione, habenda inter iustitiam, & uerecundiam. Absolutè. Idem. Adiungit Stelatem campum agro Campano, & in eo duodena describit in singulos homines iugera, quasi uero paulum differat ager Campanus ac Stellatis. Cum ablatiuo. Idem. Qui re consentientes, uocabulis differrebant. Differre inter se. Idem. Nihil. inter deum & deum differt. Differre à. Idem. Compositio autem ab utroq; differt, quæ tota seruit grauitati uocum, aut suauitati. Differre cum. Cic. Deinde quòd res cum re differat, demonstrabitur, ut non idem uideatur de utraq; existimari oportere. Differentia. Idem. Sed sunt tamen per absurdi & ij, qui cum scientia uiuere ultimum bonorum: & qui nullum rerum differentiam esse dixerunt.

Distare dicitur locus alius ab alio. Ci. Oceanus mediusfidius uix uidetur tot res, tam dissipatas, tam distantibus

distantibus in locis positas, tam citò absorbere potuisset. Distare absolutè. Cic. Quanquam enim uocabula propè idem ualere uideantur, tamen quia res differant, nomina rerum distare uoluerunt. Distare inter. Idem. Multum inter se distant istæ facultates, longeque sunt diuersæ, atque seiunctæ. Distare à. Idem. A quo genere ne illud quidem plurimum distat. Distantia. Idem. Nec ob aliam causam ullā boni improbi, improbi bonis amici esse non possunt, nisi quòd tanta est inter eos, quanta maxima potest esse, morum, studiorumque distantia.

Disimilis. Absolutè. Cic. Dissimilis est pecunie debitus, et gratie. Cum genitiuo. Idem. Talem igitur te esse oportet, qui primum te ab impiorum ciuium tui dissimiliorum societate seiungas. Cum datiuo. Idem. Erat huic iudicio longè dissimilis illa contentio. Cum inter. Idem. Et quidem duo fuerunt per idem tempus dissimiles inter se, sed Attici tamē. Dissimilitudo. Idem. Dissimilitudo enim ciuitatum uarietatem iuris habeat necesse est. Dissimilitudinem habere à, uel cum. Idem. Genus institutorum, et rationum mearum dissimilitudinem nonnullam habet cum illius administratione prouinciæ.

Dispar. Cic. Cætera, quæ profiteantur, negatullo modo posse sciri. Etenim geminorum formas esse
similes;

similes : uitam atq; fortunam plerunq; disparem. Dispar cum genitiuo. Idem. Et cum simplex animi natura sit, neq; habeat in se quicquam admixtū, dispar sui atq; dissimile, non posse eum diuidi. Cum datiuo. Idem. Sunt his alij multū dispares, simplices & aperti. Disparilis, Idem. Sunt partes agrorum aliæ pestilentes, aliæ salubres, aliæ, quæ acuta ingenia gignant: aliæ, quæ retusa, quæ omnia fiunt, & ex cœli uarietate, & ex disparili aspiratione terrarum.

Aduersari pro repugnare, contrauenire, obsistere. Sine casu. Cic. Neq; solū ea sunt, quæ nobis suppetunt: sed etiam illa, quæ aduersantur, uidentur. Cum datiuo. Idem. Ego uerò quibus ornamentis aduersor tuis? aut cui dignitati uestræ repugno? Aduersarius, cū genitiuo & datiuo. Cic. Nam prorsus summa hominum opinio est, tuos familiares homines nobiles aduersarios nostro honori fore. Aduersarium se intendere. Cæl. Cic. Quod à reliquis quoq; usq; eò est animaduersum, ut Curio, qui nihil consilio facit, & ratione, & insidijs usus uideretur in euitandis eorum consilijs, qui se intenderant aduersarios in eius tribunatum. Extra personam. Idem. Est enim tibi grauis aduersaria constituta, & parata incredibilis quædam expectatio. Aduersus, uel aduersum. In bonam partem. Cic. Est enim pietas, iusticia aduersum

uerſum deos. Idem. Adhibenda eſt igitur quædam reuerentia aduerſus homines. In malam partem. Cic. Aduerſus quos aciem ſtruis? Idem. Dedit ſaſces, ut cum autoritate deſenſorem haberet, non ut imperio ſe aduerſum armaret. Aduerſus nomen pro contrario, uel incommodo. Cic. Vnum genus eſt, aduerſum, infeſtumq; nobis, eorum, quos P. Clodij furor rapinis, & incendijs, & omnibus exitijs publicis pœuit. Aduerſus ad res relatum, quæ minus ex ſententia cadunt. Cic. Omnia enim ſecundiſſima nobis, aduerſiſſima illis accidiſſe uidentur. Dicimus quoq; aduerſa uulnera, non quæ à tergo, ſed quæ à fronte accipimus. Ci. Cicatrices aduerſo corpore exceptæ. Idem. In quo qui inſiſtunt, aduerſa nobis urgent ueſtigia. Auverſus contrariam habet ſignificationem. Verg. Talia dicentem iamdudum auerſa tuetur. Auverſus à, pro alieno, uel remoto. Ci. Neq; enim quiſquàm eſt tam auerſus à Muſis, qui non mandari uerſibus, æternum ſuorum laborum facile præconium patiat. cum

Contrarium, id eſt, quod aduerſum uel aduerſarium, uel diuerſum, & inter ſe repugnans, ac confligens. Cic. Contrarium eſt, quod poſitam in genere diuerſo ab eodẽ, cui contrariũ eſſe dicitur, plurimum diſtat: ut frigus calori, uita mors. Contrariũ

cum genitiuo. Idem. Ad uirtutis autem summam accedere, nihil potest, ne uitia quidem igitur crescere poterunt, quæ sunt uirtutum contraria. Cum datiuo. Idem. Id autem tantum abest ab officio, ut nihil magis officio possit esse contrarium. Inter se. Ci. Cum contraria inter se de rep. capita contulisset. Cum ac, uel atq;. Idem. In quo infixi sunt illi, qui uoluuntur stellarum, cursus sempiterni, cui subiecti sunt septem, qui uersantur retro contrario motu, atq; coelum. Contraria pars. Cic. Commutabile est, quod ab aduersario potest leuiter mutatum ex contraria parte dici. Ex contrario, uel è contrario. Cic. At ego hoc ex contrario contendo. Contrariè. Idem. Ornant igitur imprimis orationem uerba relata contrariè.

Repugnare est aduersari, obsistere, uel reclamare. Impersonaliter positum est discrepare. Cic. Repugnat enim rectè accipere, & inuitum reddere. Pugnare inter se, est repugnare. Cic. Ut crebro conferant pugnantia, comparentq; contraria. Pugnare cum est, repugnare. Cic. Pugnant Stoici cum peripateticis. Absolutè. Cic. Quem autem sumunt, ut concludant id, quod uolunt, ex ijs duo sibi putant concedi, neq; enim quisquam repugnant. Cum datiuo. Idem. Quare non ego oppugnaui fratrem tuum, sed

fratri tuo repugnaui. Contra. Idem. Hoc cum sentit Satrius esse apertum, resistere, & repugnare contra ueritatem non audet: aliud fraudis & insidiarum in eodem uestigio diuerticulum reperit. Repugnantia. Cic. Quo circa nec id, quod uerè honestum est, fas est cum uilis repugnantia comparari. Repugnanter. Cic. Ut igitur & monere, & monevi proprium est ueræ amicitiae, & alterum liberè facere, non asperè: alterum patienter accipere, non repugnanter.

Refragari est aduersari. Cic. Sed tota illa lex accusationem tuam, si haberes nocentem reum, fortasse armasset, petitioni uerò refragata est.

Reclamare est uocis strepitu repugnare. Et ponitur sine casu, & cum casu. Cic. Vna uoce omnes iudices, ne iuraret, reclarunt. Cum datiuo. Idem. Eius orationi uehementer reclamatum est. Reclamatio. Idem. Præclara, & luculenta reclamatione uestra factum pulcherrimum Martialium comprobauistis.

Obstrepere, reclamare est, & obloqui. Cic. Sed tamen eiusmodi res nescio quo modò etiam dum leguntur, obstrepi clamore militum, uidentur, & barbarum sono.

Obloqui. Cic. Tu uerò ut me & appelles, & inter

interpelles, & obloquare, & colloquare uelim.

Exsibilare. Cic. Histrion si paulum se moueat extra numerum, aut si uersus pronuntiatus est syllaba una breuior, aut longior, exsibilatur, & exploditur.

Explodere est eiicere, uel exsibilare, ut in fabulis recitandis maximè fit, cum non placent. Cic. Multa dixi in ignobilem regem, quibus totus est explosus.

Contradicere. Cic. Cato contradixit, & Cassius maxima acclamatione Senatus. Idem. Dabis diem nobis aliquem, ut contra ista dicamus.

Contrauenire est aduersari, uel contra pugnare. Cic. Ego uerò facile sum passus, ne in mentem quidem mihi aliquid contrauenire, ita isti faueo sententiae.

Resistere propriè est consistere. Cic. In discrimen extremum uenimus, nihil est iam, unde nos resciamus, aut ubi lapsi resistamus. Est etiam sese opponere. Neque solum in bello hostibus resistimus, sed in re omni nobis aduersantibus. Cic. Serò resistimus ei, quem per annos decem aluimus contra nos. Resistere contra. Idem. Hoc cum sentit Saturius esse apertum, resistere & repugnare contra ueritatem non audet.

Obsistere. Cic. Obstiti eius sermoni, & hominem in familiaritatem recepi. Aliquando est impedire. Cic. Obstitisti uidelicet, ne ex Italia transire in Siciliam fugitiuorum copiae possent, Atq; hoc modo ferè sine datiuo ponitur.

Obstare. Cic. Cur mihi te offers? ac meis officijs officio simulato officis & obstas?

Occurrere tam iuuantis est, quàm resistentis. Cic. Non debeo. C. Caesar, quod fieri solet in tantis periculis, tentare, quoniammodo dicendo misericordiam tuam commouere possim, nihil opus est, occurrere ipsa solet supplicibus & calamitosis nullius oratione euocata. Occurrere alicui, pro obuiam proindire. Hic pro resistere.

Intercedere est quicquid interuenit, uel interiacet, uel interponitur. Cic. Vnus & alter dies intercesserat, cum res parum certa uidebatur: sequester & confirmator pecuniae desiderabatur. Intercedere, pro quasi rogando impetrare. Cic. Adscribit etiam, & quasi calcar admouet, intercessisse se pro ijs magnam pecuniam. Dicimus etiam intercedere rei alicui, uel de re aliqua, pro opponere. Cic. Meaeq; sententiae, quae secunda pronunciata erat, cum frequens assentiretur senatus rogatu Seruili P. Tullius intercessit. Intercessio proprie tribunorum

rum erat, quibus ius fuit S. C. intercedendi, hoc est, uetandi, prohibendiq; . Cic. Quas mihi intercessionem inquis? quas religiones? eas scilicet, quibus Reipub. salus continetur. Intercessor. Idem. Qui etiam priuatus eadem manu poterit conciones concitare, deinde etiam intercessor parabitur.

Interponere pro intercedere. Cic. Offensionem esse periculosam propter interpositam auctoritatem, religionemq; uideo.

Intendere est interponere, uel obijcere. Cic. In quo quid reprehendis? quod falsum intenderit? qui doces?

Vetare. Cic. Casus enim gladiatorum, similitudinesque hæ, tum rationes in ea disputatione à te collectæ uetabant me Reipublicæ penitus diffidere.

Prohibere. Cic. Non prætermittam, quin, quoniam id facere, prohibeor, absens prosum. Cum accusatiuo, uel infinitiui, uel absolute. Idem. Prohibebat Dictatorem creari legibus. Terent. Multa fert libido, ea prohibet facere tua præsentia. Quod dii prohibeant locutio est ab hoc uerbo manans, quam in re aut tetra, aut crudeli, aut imminente periculo usurpare solemus: deos scilicet obtestantes, ut pestem à nobis arceant, uel incommodum propulsent.

Ci Si eueniat, quod dii prohibeant, discessio. Cum accusatio. Idem. Qui erant mecum, facile operas aditu prohibuerunt. Cū propositione. Idem. Quod praedones procul ab insula Sicilia prohibuisset Verres.

Impedire pro eo, quod quouis modo impedimentum fert, obstat, interpellat, excludit. *Cic. Ne eos impedirem, quo minus ante hyemem edificarent. Impediri. Idem. Impedior uerecundia, ne te pluribus uerbis rogem. Impedimentum dicitur, quicquid ad rei functionem obest: aut causa grauior, quæ moram adferat, obstatq; rei agenda, atq; exequenda. Cic. Demosthenes impedimēta naturæ, diligentia, industriaq; superauit. Impedimenta pro sarcinis. Idem Cum uxore ueheretur in rheda penulatus, uulgi magno impedimento, ac muliebri, & delicato ancillarum, puero-rumq; comitatu. Impedimentum pro obstare. Cic. Vbi enim ego cuiquam legationi fui impedimento, quo minus Romam ad laudem tuam mitteretur?*

Causa forensis. *Cic. Itaque Alexandrina causa, quæ nobis adhuc integra est, uidetur ab illo planè esse deposita. Causa superior, uel inferior. Idem pro Quint. Ac, si causa pari Quintius discedere inferior uideretur, tamen esset non mediocriter conquerendum. Causam facere, nasci. Cic. Nascitur iudices causa Cornelij ex ea lege, quam*

L. Gellius, Cn. Cornelius ex senatus sententia tulerunt. Incausam se demittere. Idem Cic. Acquiesco enim, et tuas uolo elicere literas, maximeq; consilium, quid agam, aut quo me pacto geram, dimittam me penitus in causam. In causam descendere, ingredi. Idem. Si id euenit, quod ingredientibus nobis in causam, propositum fuit accidere posse, non debemus ita cadere animo, quasi aliquid eueniret, quod fieri posse nunquam putaremus. Causam uocari in iudicium. Idem. Attamen quæ cause sunt eiusmodi, ut de earum iure dubium esse non possit, omnino in iudicium uocari non solent. Causam deferre ad aliquem. Idem. Is causam habet, quam causam ad te defert. Causam accipere, recipere, suscipere, sustinere, tutari, defendere, tractare. Cic. Nunc tractare causam institui-
mus frumentariam. Causas uersare. Cic. Quis por-
rò unquam Græcorum rhetorum à Thucidi-
de, quicquam duxit? at laudatus est ab omnibus, fateor: sed ita
ut rerum explicator prudens, seuerus, grauis: non ut
in iudicijs uersaret, sed ut in historijs bella narraret.
Causam agere, actitare, dicere. Cic. Quod postea-
quam iste cognouit, rationem hanc habere cœpit, cau-
sam sibi dicendam esse statuerat. Causam dicere ex
vinculis. Cæs. Ea res ut est Heluetijs per iudicium

enunciata moribus suis Orgetorigen ex uinculis cau-
sam dicere coëgerunt. *Causæ dictio.* Idem. De con-
stituta causæ dictionis Orgetorix ad iudicium omnem
suam familiam ad hominum milia decem undiq; coë-
git, & omnes clientes, obæratosq; suos, quorum ma-
gnum numerum habebat, eodem conduxit, per eos
ne causam diccret, se eripuit. *Indicta causa.* Cic. Ete-
nim paulò ante in concione dixerat, ei, qui in alios
animaduertisset indicta causa, ad dicendum ipsi po-
testatem fieri non oportere. *Causam informare, ora-
re, perorare.* Cic. Causa serò perorata sententias se
rogaturum negauit. *Causas declamare.* Cic. Vt enim
antea declamitabam causas, quod nemo me diutius se-
cit, sic hæc mihi senilis est declamatio. *Obtinere cau-
sam.* Idem. Causam enim in frequenti Senatu obtine-
bamus. *Causa cadere.* Idem. Quòd si scribere obli-
tus es, minus multi iam te aduocato causa cadent. *Cau-
sam amittere.* Cic. At uerò in foro, tabulæ, testimo-
nia, pacta, conuenta, stipulationes, cognationes, af-
finitates, decreta, responsa, uita deniq; eorum, qui
in causa uersantur, tota cognoscenda est, quarum re-
rum negligentia plerasq; causas, & maximè priuatas
uidemus amitti. *Causam aduersarijs tradere, id est,
cedere.* Terent. Verum inuitum scientem, tacitum,
causam tradere aduersarijs etiámne id lex coëgit?

Causam

Causam componere, id est, controuersiam sedare. Cic. Alteri, cum domesticum tempus in cognoscendis, componendisq; causis, forense in agendis, reliquum in se ipsis reficiendis omne consumerent, quem habebant instituendi, aut dicendi locum? Causam iudicare. Idem. Est enim hæc causa quasi quædam appendicula causæ iudicatæ atq; damnatæ. Causam alicui adiudicare. Idem. Nam hoc necesse est, ut is, qui nobis causam adiudicaturus sit, aut inclinatione uoluntatis propendeat in nos, aut defensionis argumentis adducatur, ut animi permotione cogatur.

Lis pro rixa, & qualibet concertatione ponitur. Cic. Me Athenis audire ex Phedro meo memini Gellium familiare tuum, & Athenis philosophos qui tunc erant, in locum unum conuocasse, ipsisq; magnopere auctorem fuisse, ut aliquando controuersiarum aliquem facerent modum, quod si essent eo animo, ut nollent ætatem in litibus conterere, posse rem cum eo conuenire. Hic pro forense controuersia capitur. Cic. At si lis in iudicio sit propinquum potius, & amicum, quam uicinum defenderis. Litem intendere, inferre, contestari. Cic. Possumus enim, ut sponsores appellemur, procuratorem introducere, neq; enim illi litem contestabuntur, quo facto, non sum nescius sponsores liberari. Litem perorare, id est, causam dicere. Cic. At neq;

At neq; contra Rempublicam, neq; contra iusiurandum, ac fidem amici sui causa uir bonus faciet: nec si iudex quidem erit de ipso amico. Ponit enim personam amici, cum induit iudicis, tantum dabit amicitie, ut ueram amici causam esse malit, ut percrandalitis tempus, quoad per leges liceat, accommodet. Litam dare, id est, iudicare. Idem. Paulò antè M. Perpenna P. Saturij tabulas poscebamus, nunc tuas C. Fanni Chereæ solius flagitamus, et, quominus secundum eas lis detur, non recusamus. Litem aestimare. Cic. Sunt lites existimatae. A. Gabinio, nec prædes dati. Litem capitis aestimare, est actione rei persequutoria non uti, sed criminaliter intendere, et ut uulgo loquimur, conclusiones capitales concipere. Cic. Scæuola condemnatus est alijs criminibus, frequentissimis Apuliæ testibus, omni contentione pergnatum est, ut lis hæc capitis aestimaretur: que res si rei iudicatae pondus habuisset, ille postea uel ijsdem, uel alijs inimicis reus hac lege ipsa factus fuisset. Litis aestimatio. Idem. Non iudicia rescinduntur, sed hoc statuitur, aestimationem litium, non esse iudicium. Litem suam facere. Idem. Quid si, cum pro altero dicas, litem tuam facias? aut læsus effèrere iracundia? causam relinquas, nihil ne noceas? Litem in rem suam uertere. Lilius.

Orat

Orare ne pessimum facinus peiore exemplo admitterent iudices litem in rem suam uertendo. Litem perdere. Cic. Alter iniquum putabat, plus secum agi, quàm quòd esset in actione, neq; intelligebat, si ita esset actum, litem aduersarium perditurum. Litigium pro controuersia, uel lite. Plaut. Litigium est illi cum uxore. Litigare In foro. Cic. Noli pati litigare fratres, & iudicijs turpibus conflictari Extra forum Idem. Litigarem tecum, si fas esset. Litigiosus, id est, controuersus. Ad rem relatum. Cic. Sed quoniam de nostra possessione depulsi, in paruo, & eo religioso prædiolo relictis sumus. Ad personam Idem. Ignoratio iuris litigiosa est.

Præiudicare est aliquè exemplo alieni iudicij damnare, uel est certa quadam animi inductione aliquid iudicare, uel existimare. Cic. Tantum opinio præiudicata poterat, ut etiam sine ratione ualeret auctoritas. Iudicium est quod ex causa ipsa fit. Præiudicium autem quod iudicibus exemplum præbet ad iudicandum postea in eadem causa, uel paribus causis Cic. Cum Oppianicum iam perditum, & duobus iugulatum præiudicijs uideret. Præiudicium facere. Idem. Nisi quæ præiudicata de eo facta esse constarent. Præiudicare. Idem. Quasi præiudicata res ad has causas deferri solet.

Iudiciū

Iudicium. Cic. Bis est enim à me iudicio capitis, rebus saluis defensus. Iudicium pro causæ actione. Idem. Quid enim simile habet epistola aut iudicio, aut concioni? quin ipsa iudicia non solemus omnia tractare uno modo. Iudicium conflare. Liuius. Iudicia domi conflabant, pronunciabant in foro. Iudicio circunuenire, perfundere. Cic. Interim mihi uideris Eruci una mercede duas res assequi uelle: nos iudicio perfundere, accusare autem eos ipsos, à quibus mercedem accepisti. Iudicio, uel in iudicium arcesse re. Cic. Atque etiam hoc præceptum officij diligenter tenendum est, ne quem unquam innocentem in iudicium capitis arcessas. Id enim sine scelere fieri nullo pacto potest. Iudicium intendere. Idem. Atq; hominem furentē exultantēq; continui, simulac periculū iudicij intendi: duobus inceptis uerbis omnē impetū gladiatoris, ferociamq; compressi. Vocare in iudiciū, uel ad iudiciū. Idem. Reus est maximis plurimisq; in iudicium uocatus. Adducere, uel deducere in iudicium. Idem. Sed aggrediemur iam, quod suscepimus, si prius exposuerimus, quæ causa in iudicium deducta sit. In iudicium uenire. Idem. Quòd ea res in iudicium antea non uenisset. Iudicio conflictari, id est, certare. Idem. Quid? hoc quò pertinet? ut ocyus ad tuum peruenias.

uenias? at, si id uelles, iam pridem actum esse poterat, ut honestiore iudicio conflictare? at sine summo scelere P. Quintium propinquum tuum iugulare non potes. Iudicium exercere, constituere. Cic. In hanc rem me cognitorem dedisti: lite contestata, iudicio damni iniuria, constituto, tu sine me cū Flauio decidisti. Iudicium dare, Prætoris erat, qui iudicium alij faciendum, & exercendum tradebat. Idem. In Lurconis libertum iudicium ex edicto dedit. Iudicium facere, est iudicium exercere. Cicer. Id accidit prætoris iniquitate & iniuria: primum quod contra omnium consuetudinē iudicium prius de probro quàm de re maluit fieri, &c. Iudicium committere, pronuntiare, corrumpere, contaminare constuprare, rescindere. Cicer. Simulac tutè coeperis tua iudicia rescindere, mihi succensere desinito. Iudicia calere, frigere, silere, conticere, tollere. Idem. Sublatis iudicijs, amisso regno forensi. Iudicio opprimere liberare. Cicer. Quò is facilius, quem uelit iniquo iudicio opprimere possit. Iudicatus, us, ui. Cicer. At quæ est ista tertia decuria? centurio num inquit, quid? isti ordini iudicatus lege Iulia, etiam antè Pompeia. Aurelia non patebat. Iudicare. Ci. Itaq; recuperatores cōtra istum rem minimè dubiā prima actione iudicauerunt. Iudicatū pro re iudicata. Cic.

Cic. Iudicatum est res assensione, aut autoritate, aut iuditio alicuius, aut aliquorum comprobata. Iudicatum facere est, quod iudicis sententia constitutum est facere: uel iudicis sententiæ parere. Iudicatum soluere, est, quod iudicis decreto imperatum est, illud soluere, uel pro eo satisfacere. Cic. Iste postulat, ut procurator, iudicatum solui, satisdaret. Iudicatum negare. Idem. Frater meus pro sua æquitate, prudentiaq; decreuit, ut si iudicatum negaret, in duplum iret. Res iudicata. Idē. Status enim Reipublicæ maximè iudicatis rebus cōtinetur. Re iudicata stare. Idē. M. Gracianus legatus, ad quem est aditum, actionem se daturum negauit, re iudicata stari ostendit placere. Rem iudicatam rescindere, infirmare, irritam facere. Idem. Neq; uerò illa popularia sunt existimanda: iudiciorum perturbationes, rerum iudicatarum infirmationes, restitutio damnatorum. Iudicatio. Idem. Quæstio eadem in coniecturali, quæ iudicatio, occideritne. Iudiciarius. Idem. Hic ille planus improbißimus quæstu iudicario pastus. Iudicialis. Idem. Iudiciali molestia ut caream uidebis.

Sententia iudiciaria. Cic. Audita uobis est arbitror Quirit. quæ sint acta in senatu, quæ fuerit cuiusq; sententia. Sententiam rogare. Idem. Primum igitur scito me non esse rogatum sententiam, præpositumq;

positumq; esse nobis pacificatorem Allobrogum. Sententiam dicere. Idem. Itaque postridie placuit, ut breuiter sententias diceremus. Sententiam ferre. Idem. De quo uos sententiam per tabulam feretis. Sententiam pronuntiare, diuidere. Cæs. Lentulus sententiam Calidij pronuntiaturum se omnino negauit.

Ius. Cic. Nec de pontificio, sed de publico iure disputo. Summum ius. Idem. Summum ius summa iniuria. Summo iure agere, pro eo, quod est non ex æquo, & bono, sed iniquiore quodam iure, & præiudicio. Cic. Non enim minus laborat Cecinna, ne summo iure egisse quàm ne certum ius obtinuisset uideatur. Dicimus quoque ad extrema iura decurrere. Et, intra parietes experiri & disceptare. Cic. Si quid in controuersiam ueniret, aut intra parietes, aut summo iure experiretur. Aequo iure agere, uel ex bono, & æquo disceptare. Cic. Posteaquam ea dies uenit, iste incipit simulare se uelle sortiri. Heraclius cum aduocatis adit, & postulat, ut sibi cum palestritis, hoc est, cum populo Syracusano æquo iure disceptare liceat, &c. Concedere de iure suo, uel decedere. Idem. Est enim non modò liberale paulum nonnunquam de iure suo decedere, sed interdum etiam fructuosum. Ius est, quod omnia recta, & inflexibilia exigit. Aequitas est, quæ ex iure multum remittit. Dicimus etiam ex

æquo & bono statuere, arbitrari, censere, æstimare.
 Interdum æquum & bonum sine copula dicitur. Cic.
 Deinde æquum bonum, testamentorum sententias no-
 luntatesq; tutatus est. Aequi boni facio. Idem. Tran-
 quillissimus autem animus meus, qui totum illud æqui
 boni facit. Aequum bonum impetrare, est quod Bar-
 bari dicunt, habere rationem ab aliquo, id est, ius su-
 um obtinere, uel rem suam recipere, uel quod æquum est
 auferre. Cic. Igitur à quo uiuo nec præsens nec absens
 quicquam æqui boni impetrauit, apud mortuum factum est
 gratus. Meo iure aliquid agere, facereue, est idem
 quod mea facultate, uel autoritate, uel concessa mihi
 omnium consensu libertate & potestate. Cic. Duo illa
 quæ facillima uidentur (quoniam quæ difficiliora sunt,
 non possum) mihi pro meo iure sumo. Idem. Qua-
 re suo iure noster ille Ennius sanctos appellat poë-
 tas pro meo iure, suo iure, & tuo iure. Idem. Ita
 neris nostri causa fuit, quod non habebam locum, ubi
 pro meo iure diutius esse possem, quam in fundo Sica-
 cæ. Iure, iure optimo, iurè & meritò. Cic. Cic. Quid
 ego nunc lugeam uitam hominum? uerè, & iurè pos-
 sum, sed quid necesse est, cum ita agam, ne post mor-
 tem, miseros nos putemus fore, uitam etiam efficere
 deplorando miseriorem? Idem pro Marcello: Quod
 ei quidem meritò, atq; optimo iure contigit, quis est
 enim

enim illo præstantior? Postulare ius. Idem Quorumque
 facinus cōmune, cur non sit eorum præda communis
 ius postulabas, sed quid ad rem? plus ille poterat. Ius
 constituere, uel statuere. Cicer. Dicemus in omni-
 bus æquabile ius statui conuenire. Ius dicere Idem.
 Nobis autem in hac causa nihil aliud opus est, nisi te
 ius instituto tuo dicere. Respondere ius, uel de iure. I-
 dem. At me hercule ego arbitrabar posse id po-
 pulo nostro probari, si te ad ius respondendum de-
 diffes. Ius dare. Idem. Quod religiosius, quàm cū
 populo, cum plebe agendi ius aut dare, aut non dare.
 Ius habere. Idem. Ut imperandi in Syria, Asia, Bi-
 thania, Ponto ius potestatemque habeat. Iure esse,
 id est, ius habere. Cic. Optimo enim iure ea sunt pro-
 fectò prædia, quæ optima conditione sunt. In ius uo-
 care. Idem. In ius ad Metellum Carpinatium uo-
 cō, tabulasque societatis in forum defero. Adduce-
 re in ius. Idem. Illud etiam restiterat, quod hester-
 no die fecerunt, ut te in ius adducerem, ut nobis
 tempus quandiu diceremus, præstitueres. Edu-
 cere in ius. Idem. Quomodo igitur hoc assequar
 Iudices, ut sciam, lucri quantum factum sit? non ex
 Apronij tabulis, quas ego cū conquirerẽ, non in-
 ueni: Et cū in ius ipsum eduxi, expressi, ut conficere
 tabulas se negaret. In ius adire. Cic. Cum ad prætorẽ

in ius adiffemus, excogitat sanè diligenter, & cautè, quid decernat. Ius suum persequi. Terent. Credo hoc ego meum ius persequar : neque tu uerbis solues unquam, quod mihi re malefeceris. Ius suum exequi, tenere, obtinere, uel retinere, . Cic. Conuocari homines, propter confessionis controuersiam non oportet: armari multitudinem iuris retinendi causa non conuenit. A iure discedere, abire : ius uiolare, peruertere, delere, Vide suo loco.

Iustitium est iuris statio, quasi inhibitio. Cic. Memnius autem direpta concione, inuito Caluino planè refrixerat, & eò magis nunc concitare dictaturam, fauere iustitio, & omnium rerum licentia. Iustitiam edicere. Idem. Tumultum esse decerni, iustitium edici, signa sumi dixi placere, quò omnes acrius, grauiùsque incumberent ad ulciscendas Reipublicæ iniurias, si omnia grauißimi belli insignia suscepta à senatu uiderent. Iustitium indicare. Liuius. His nuntijs senatus conterritus, iustitium indici, delectum omnis generis hominum haberi iussit. Iustitium remittere. Idem. Itaque & supplicationes ob rem bene gestam consulis nomine decernunt, iustitium remittunt, quod fuerat dies decem & octo, supplicatioq; prælata fuit.

Iurisdictio. Cic. Asiaticæ iurisdicti ni urbana iurisdictio respondebit Iurisditionem conficere, uel absolvere Idem Mihi erat in animo, quoniam iurisditionem confeceram, proficisci in Ciliciam Nonis Maijs. Iurisditionem intermittere. Idem Monēt enim ijdem ne occultis consilijs Respublica ledatur, quæ sunt occultiora, quàm eius, qui ausus in contione est dicere, iustitium edici oportere, iurisditionem intermitteri, claudi ærarium, iudicia tolli?

Forum. pro macello aliquando ponitur, ut apud Cicer. pro Cluentio. Interdum est, forum in quo iudicia publica exercentur, & apud antiquos peculiari nomine iudices uocabantur, in curias distributi, eorum iudicium fori appellatione intelligebatur. Aliquando pro ipsa iurisditione ponitur, ut agere forum, id est, iudicia exercere. Cicer. sublata erat de foro fides. Forum attingere. Cic. Qui posteaquam forum attigisti, nihil fecisti, nisi plenissimum amplissimæ dignitatis. Forum agere, est ius dicere, uel iurisditionem exercere. Idem. Quo die has literas dedi, forum institueram agere Laodiceæ.

Rostra dictum est templum, seu forum ante curiam Hostiliam, in quo erat pulpitum ornatum ex rostris nauium Antiarum: ex quo loco concionari
 r 3 solebant

solebant, unde sæpe legimus pro rostris, id est, in rostris. In eo enim loco rostra ab hostibus capta fixa erant Cic. Cum Vectius perorasset, descendissentq; de rostris. Rostrum est quo aues aliquid capiunt, Cicer. Ibes maximam vim serpentium conficiunt, quum sint aues excelsæ, cruribus rigidis, corneo, proceroque rostro. Pertinet etiam ad alia animalia. Cicer. Sus rostro si humi A literam impresserit, num præterea suspicari poteris Andromachen Ennij ab ea posse describi? A similitudine autem rostri avium dicta est, pars illa exporrecta atque acuta è prora: unde naues ipsæ rostratæ dicuntur. Ci. Lex est apud Rhodios, ut si qua rostrata in portu navis deprehensa sit, publicetur.

Curia est sedes, ac templum publici consilij, & tam ad locum, quàm ad personas hominûmq; conuentum refertur. Vnde dictæ Curie Romanæ, & curiatæ leges, & comitia de quibus Cicero. Ac curia autem nulla me res diuellet, uel quod iam rectum est, uel quod rebus meis maximè consentaneum Curialis. Cicer. Theophrastus scribit quidam Cimoniem Athenis etiam in suos curiales Laciadas hospitalem fuisse.

Subsellia sunt Tribunorum, Trium uirorum, Quæstorum, & huiusmodi minora iudicia exercentium

centium, qui non in sellis curulibus, nec tribunalibus, sed in subsellijs confidebant. Erant & subsellia iudicū id est, eorum qui publicis iudicijs disceptandis operā dabant. Ci. Accusabat tribunus plebis idem in concionibus, idem ad subsellia. Ad iudicium non modo de concione, sed etiam cum ipsa concione ueniebat. Subsellia pro forense exercitatione. Ci. Ergo ista (inquit Antonius) tum à Crasso discemus cum se de turba, & à subsellijs in ocium, solitudinemq; contulerit.

Tribunal. Cic. Contentus hac iniquitate non fui: palam de sella, ac tribunali, pronunciat, si quis absentem Sthonium rei capitalis reum facere uellet, sese eius nomen recepturum. Quæ forma tribunalis fuerit Vitruuius lib. 5. docet.

Dica. Cic. Deinde cæteras dicas omnes illo foro. M. Posthumius quæstor sortitus est, hanc solam in illo conuentu reperire sortitus Dicā scribere, uel impingere, pro dictare actionem. Terent. Cedò dum annuquàm iniuriarum audisti scriptam dicam. Idem. Si tu illū attigeris, secus quàm dignū est, dicam tibi, etc.

Actio aliquando pro orationis pronuntiatione ponitur. Cic. Sed cum hæc magna in Antonio, tum actio singularis. Aliquando pro quæstione, petitione, uel accusatione Cic. Quæro, sit ne, aliqua huius rei actio, an nulla? Actionē instituere, uel cōstituere. Idē.

In actionem instituis: ille aciem instruit. Actionē dare, est, quando iudex actorem ad intendendam actionem admittit. Actionem habere, intendere. Idem. Diē mihi, credo dixerat: mulctam irrogarat, actionem intenderat. Actionem eximere, restituere. Tranq. Nā, et ijs, qui apud priuatos iudices plus petendo formula excidissent, restituit actiones.

Diem dicere est, idem quod constituere. Cels. Omnibus rebus ad profectionem comparatis diem dant, qua die ad ripam Rhodani omnes conueniunt. Diē dare, pro dicere. Ci. Tulliola tibi diē dat, sponfore appellat. Dicere sacramento, Pli. Ipsi enim dubito ob hac maximē, quod ut iam dixerant sacramento, ita nondum distributi in numeros erant. Dicere pro destinare, & dicare. Liuius. Hoc decreto Cos. armatus cum paucis appellantibus tribunum collum torfisset, metu ceteri sacramento dixere. Dicere doti, pro in dotem promittere. Terent. Sed ita dictu opus est, si me uis saluum esse, & rem, et filium me mea bona omnia doti dixisse illi. Inde dicta puella. Nonius inter speratam, inquit, dictam, pactam, & sponsam hoc interest, quod uirgo postquam petitur, sperata dicitur: dehinc promissa, dicta, uel pacta. Virg. Et coniunx, quondā tua dicta relinquer. Dicere etiam magistratū Rom: dicebāt pro creare, & quasi destinare. Liuius.

Quod

Quòd plebeius Dictator sit dictus, id uitiū auguri-
bus uisum est. Diem dicere, pro uadimonio capitali
obstringere, & in iudiciū uocare die ad sistendum,
constituta, & ad uadimonium obeundum præfinita.
Ci. Si diem nobis Clodius dixerit, tota Italia cōcurret.

Citare est in ius uocare. iubere adesse, & diem
alicui dicere. Cic. Cognoscite nunc ita reum citatum,
esse illum, ut re semel, atq; iterum proiudicata con-
demnatus in iudiciū uenerit. Citare pro fidem obte-
stari, implorare, testificari. Cic. In hac re inquam te-
stem Næui citabo. Allegare aliqui, pro citare ponūt,
sed est Latinis id quod mittere. Cic. Petit à me Rabo-
nius, & amicos allegat, faciliè impetrat. Laudare
pro citare. Cic. His tu igitur epistolis Deciane re-
citatis, his mulierculis productis, illo absente auto-
re, inquit, laudato, & teste huius criminis citato.

Appellare est iudiciū dictare, uel etiam citra iu-
diciū interpellare. Cic. Cauendum etiam, ne ma-
ior pœna, quàm culpa sit, & ne ijsdem de causis
alij plectantur, alij ne appellentur quidem. Autor
uerbum iuris est, & eum significat, à quo quis ius
in re comparauit, aut aliàs quæsiuit. Cic. Nam L.
Metellus, ut isti successit, ex C. Sacerdotis, &
Sex. Peducei instituto frumentum Mamertinis im-
perauit; tum illi intellexerunt se, id quòd à malo

autore emissent, diutius obtinere non posse. *Autoritas.* Cic. Multæ sunt domus in hac urbe P. C. atq; haud scio, an penè cunctæ, iure optimo, sed tamen iure priuato, iure hæreditario, iure autoritatis, iure mancipij, iure nexi.

Quærere est legibus uindicare. Vnde rem quæsitam dicebant, cū ad uindictam criminis aliquid statuebatur de reis, aut ad tormenta seruorum iretur pro crimine comperiendo. Sic fit, ut sæpe quæstio ad seruos pertineat. Cic. Quid? Romæ quæsitū de istis hominibus non erat? itāne tandem mulier iam nō morbo, sed scelere furiosa, cū quæstionē habuisset Romæ cū de honestissimorum uirorū sententia constitutum esset, satis quæsitum uideri: eadē de re triennio post in filij caput quæstionē habere conata est. Quærere iudicum est, & magistratū. Inquirere aliorum. Cic. Itaq; cū ego diem inquirendi in Sicilia perexiguam postulauissem, inuenit iste, qui sibi in Achaiam bi-
duo breuiorem postularet. Inquisitor. Idem. Erat autem Cicero accusator Verris, idemq; accusator. Anquirere pro quærere, & pecunia anquisitum, id est, conclusum pro mulcta, uel emenda, & anquire re capite, pro criminaliter contra aliquem procedere. Disquisitionem autem uocabant, iudicium per opiniones, ut nunc loquimur, cum opinionem, uel
sententiam

sententiam omnes rogantur. Liuius. Sed nō quid ego fecerim, in disquisitionem uenit, sed quid isti pati debuerint. Quærare cum præpositione. Cic. Cuius de morte tanquā de ceremonijs uiolatis queritur. Quæstor erat, qui iudicis publicis præerat, à quo more Romano tabellæ ternæ iudicibus dabantur, absolutionis scilicet, condemnationis, ampliationis. Quæstor pro quæstore. Cic. Iam hoc nemini dubium est: qui reo custodiam, quæstori gratulationē, iudici præmiū decreuit, quid de tota re, & causa iudicārit. Cōperendinare etiam huc pertinet, quod quia procrastinare, & diu de die ducere significat, ab ea significatione cōperendinati rei dici possunt in causis criminalibus, quos curia dimissos fide sua esse uoluit, id est, quos sue ipsorum custodiæ cōmisit, ut aut urbem iusti carceris loco habeant, aut priuatam aliquam domum, ut sit interdum ex personarum dignitate, & genere causarum. Comperendinati ideò dici possunt, quia non planè absoluti sunt, sed ueluti uadimonio quodam obstricti, uel quia nondum comperta satis crimina, uel quia nondum se innocentes probauerunt.

Quæstio pro iudicio publico, Inde iudex quæstionis. Prætor dicebatur, idem qui & quæstor, qui iudicijs publicis præerat. Cic. Facti enim in eculeo quæstio est, iuris in iudicio. Quæstionem postulare, uel

uel flagitare, eius est, qui iniuriam sibi factam quaeritur, aut alteri, quam uindicare ad eum pertineat. Cic. Ne quod iudicium corrupti iudicij extaret, eiusque sceleris in teipsum quaestio flagitaretur. Postulare in quaestionem. Idem. Dixi iam antea saepenumero postulatos esse ab istis duos seruos in quaestionem. Quaestionem ferre, est uindicandum facinus iudicibus praebere, et mandare: uel potius ad senatum referre, ut de uindicando scelere extra ordinem. S. C. fiat, et in iudicium res deducatur. Cic. Non fuit ea causa iud. non fuit, cur sibi censeret Pompeius quaestionem ferendam. Quaestionem decernere, uel constituere, pro statuere, ut quaeratur de crimine, ut in reos animaduertatur. Cic. Nihil de eius morte populus consultus, nulla quaestio decreta à senatu est. Idem. Constituitur quaestio de furto. Quaestionem habere, cum res quaeritur, et crimen uindicatur. Cic. Post triennium igitur agitata denique quaestio de uiri morte habebatur. Quaestionem exercere. Quaestioni praesse. Cic. Accipietne excusationem is, qui quaestioni praerit, Graeculi iudicis modo palliati, modo togati?

Aduocatus, qui defendit alterum in iudicio, aut patronus dicitur, si orator est: aut aduocatus, si aut ius suggerit, aut praesentiam suam commodat amico: aut procurator, si negotium suscipit: aut cognitor

cognitor, si præsentis causam nouit, & sic tuetur, ut suam. Cicero cognitorem uocat familiarissimum defensorem. Cognitores hodie procuratores iudiciales uocantur. Cic. Me defensorem calamitatum suarum, me ultorem iniuriarum, me cognitorem iuris sui, me actorem causæ suæ esse uoluerunt. Aduocatus. Cic. Quis eum unquam non modò in patroni, sed in laudatoris, aut aduocati loco uiderat? Aduocatio nō semper pro cætu patronorum, & causidicorum, aut pro ipsa causæ defensione ponitur, sed interdum potius est coactorum amicorum ad opem, fauoremq; præstandum facta coitio. Inde aduocare uerbum, est ad consilium, opitulationemq; causæ præstandam amicos accersere, quippe hominum uel consultorum, uel autoritate, opibusq; pollentium comitatus, & studium, uel reum uel actorem fauorabiliorem facit. Interdumq; reum noxæ eximit, interdum iuri uim adfert, propterea crimini datur. Cic. P. Vetilius propinquus Ebutij, ait se Ebutio cum armatis seruis uenisse aduocatum. Aduocatio pro consultatione. Cic. Quò sæpenumero senatus conuocetur, quò maximarum rerum quotidie aduocationes fiant. Aduocatio pro causæ defensione. Idem. Quo quidem nuntio ualde mehercule de te timueram: sed tu in re militari multò es cautior, quàm in aduocationibus.

Patronus

Patronus. Ci. Hic patronus, custos, defensor illius prouinciæ. Idem. Iudicis est, semper in causis uerum sequi: patroni nonnunquam uerisimile, etiam si minus sit uerum defendere Patronum adoptare, dicimus in omni nostro periculo, scilicet, uel causæ, uel cuiuslibet alij nostro negotio. Patrocinium pro omni defensione, sed interdum nominatim pro aduocatione, & si quod uerbum admittit, cum suscipere, uel recipere ponitur. Cic. Legitimarum, & ciuiliū causarum patrocinia suscipere.

Iudex rei cuiuslibet controuersie dicitur arbiter, disceptator, existimator, uel æstimator. Cic. Quare si iniquus es in me iudex condemnabo, ego eodem te crimine. De re forensi. Cic. Neminem uoluerunt maiores nostri non modo de existimatione cuiusquam, se ne pecuniaria quidē de re esse iudicem, nisi qui inter aduersarios conuenisset. Iudicem sortiri Cic. Acilius sententiam dixit, ut ipse iudices, pro prætorem urbanum sortiretur. Sortitionem facere. Idem. Iudicium sortitione facta comitia haberentur. Iudicem legere, uel seligere, obuenire, supponere. Cic. Quæsiuit ex eo placeret ne ei iudices a prætore legi Iudicem constituere, dare, sumere, sedere. Cic. A quibus si quis quæreret, sedissent uē iudices in C. Fabricijūq; sedisse se dicerent.

Quæstio

Quæstio extra forum, pro dubitatione, disputatione, uel disceptatione. Cic. Omnino diuidunt nostri totam istam de dijs immortalibus quæstionem in partes quatuor. In quæstionem uocato. Idem. In illo Platonis libro de omni re, quæcunq; in disceptatione, quæstionemq; uocaretur, se copiosissimè dicturū profitetur. Quæstionem adferre imponere. Cic. Quid mihi nunc uos (inquit Crassus) tanquàm alicui Græculo ocioso, ac loquaci, & fortasse docto, atq; eruditato quæstiunculam, de qua meo arbitrato loquar, imponitis? Quæstionem habere Actiue. Cic. Totus enim quæstionis eius, quæ habetur de finibus bonorū, & malorum, cūm quæritur, in his quid sit extremū, & ultimum, fons reperiendus est Passiue. Idem. Nec uerò, si quid est unum inter eos simile (id autem est indicium, electioq; uerborum) propterea cæterarum rerum dissimilitudo intelligi non potest, sed id nec dubium est, & si quid habet quæstionis, hoc tamen ipsum ad id quod propositum est, non est necessariū. Quæstionē tractare. Ci Cū igitur pauca in Xysto locuti essemus, tū eodē in spatio cōsedimus hīc Catulus, etsi heri (inquit) id, quod quærebatur, penè explicatū est, ut tota ferè quæstio tractata uideatur.

Querere pro disputare, consulere, uel discutere cum accusatino, uel cum propositione deponitur. Cic.

Nec

Nec tam querendum est, dolor malumne sit, quam firmandus animus ad dolorem ferendum. Idem. In quibus sepe non de facto, sed de iure, atque æquitate queritur.

Differere Absolutè. Cic. Sed et argumentandum, et accuratè differendum, et rationibus conquiritis de uoluptate, et dolore disputandum putant. Cui accusatiuo. Ci. Quod autem et in senatu pluribus uerbis differui, et dixi in concione, in eo uelim fidem, meam liberes. Cum de. Cic. Sed de hoc teste, totoque Mythriadico differuit et subtiliter, et copiosè Q. Hortensius, nos, ut instituimus, ad reliqua pergemus. Differere cum. Idem. Hæc ego cum ipsis philosophis tum Athenis differebam. Cum in. Idem. In his ego me consultationibus exercens, et differens in utranque partem, tum Græcè, tum latinè.

Contendere pro differere, disputare, uel litigare, absolutè. Cic. Desinamus aliquando uulgari, et peruulgata declamatione contendere. Contendere cum. Idem. Patere igitur rationem meam cum tua contentione contendere. Aduersum, uel contra. Idem. Quod si duriores te eius miserae, et afflictæ fortunæ præbes, non contendam ego aduersus te. Contendere re aliqua. Cic. De Orat. i. Contentio. Idem. Mira contentio est consecuta. Contentionem impedire.

impedire. Idem. Nunc aut impendet, ut & tu ostendis, & ego uideo, summa inter nos cōtentio. In contentionem uocare. Cicero. Reliqui temporis spatium in contentionem uocatur. In contentione ponere Cic. Ex qua domo recitatur nobis iureiurando de iurata autoritas, ut res minimè dubitanda in contentione ponatur? Contentionem excitare, facere. Cic. Plebs, de suo iure periculosas contentiones nullas facit. In cōtentionem uenire. Idem. Neq; ferè unquàm uenit in contentionem de accusando, qui quaestor fuisset, qui repudiaretur. Contentionem esse alicui cum aliquo. Idem. Sed tamen hæc tibi est prima cum Plaucio generis uestri, familiæq; cōtentio, qua abs te uincitur. Cōtentionē esse inter. Idē. Nesciebam inter sapientissimos homines hanc contentionē fuisse, ut alij dicerent animos hominū, sensusq; morte restringi: alij autē tum maximè mentes sapientum, ac fortium uirorum cum è corpore excessissent, sentire ac uigere. Contentionem habere cum. Idem. Nostra autem causa, quæ optime, & dulcissime frater incidit in tribunitiam potestatem, nihil habent contentionis cum tribunatu. Contentionem dijudicare. Idem. Nostras contentiones Respub. dijudicauit. A contentione abesse. Cic. Neq; honestius reperiēs quicquàm, quàm ab omni contentione abesse.

Rixa est uerbositas, & iurgij plena contentio.
Cic. Accedat uero, accedat etiam ista rixa auguratum
Rixari. Idem. Cum esset cum eo Tharrasme de amicu-
la rixatus.

Iurgium, Cic. Omnia sunt alia non crimina,
sed maledicta iurgij petulantis. **Iurgare**. Idem.
Iurgare igitur lex putat inter se uicinos non litigare.

Disceptare interdum est iudicare, & arbitrari. Vnde disceptator, id est, arbiter, uel iudex, & disceptare intra parietes: & liberae disceptationes, uel legitima. Cic. Nam quae motu animi, & perturbatione facta sine ratione sunt, ea defensiones contra crimen in legitimis iudicijs non habent, in liberis disceptationibus habere possunt. Disceptare pro cognoscere, uel arbitrari, idque cum accusatiuo. Disceptator pro arbitro & iudice. Cic. Lacesso uos, in contentionem uoco. Pop. Rom. disceptatore uti uolo. Hic pro contendere, uel disputare, uel decertare, & cum propositione deponitur. Cic. Postquam armis disceptari coeptum est de iure publico. Disceptare in alia significatione. Idem. Quamobrem quanquam in tuo praelio omnis fortitudo reipub. disceptat, quod quidem, cum haec leges, iam decretum arbitrabar fore, tamen ipsa fama, quae de tua

de tua uoluntate percrebruit, magnam es laudem consecutus. Disceptatio. Idem. Ex quo fit, ut neq; disceptatione uinci se, nec ullo publico, ac legitimo iure patiantur. Vocare in disceptationem. Idem. De omni re, quæcunq; in disceptationem questionemq; uocaretur, se, copiosissime dicturum esse proficitur. In disceptationem cadere, id est, uenire. Idem. Omnia quæcunq; in hominum disceptationem cadere possunt, bene sunt eis dicenda, qui hoc se posse profiterentur, aut eloquentiæ nomen relinquendum est.

Disputare absolute. Cic. Disputabant, ego contra differebam. Cum accusatiuo. Idem. Multa secundum causam nostram disputauit. Cum de. Idem. Quis autem est, tanta quidem de re quin uariè secum disputet? Cum ad. Idem. Itaq; non inscitè Heracleotes Dyonisius ad ea disputat, quæ apud Homerum Achilles queritur. Cum in. Idem. Disputandumq; est de omni re in contrarias partes, et quicquid erit in quaq; re, quod probabile uideri possit eliciendum, atq; dicendum. Disputator. Cic. Nisi fortè Demetrius phalereus in hoc numero haberi potest, disputator subtilis, orator parum uehemens, dulcis tamen, ut Theophrasti discipulum possis agnoscere Disputatio. Idem. Infinitæ, concertationumq; plenæ, disputationes.

Decernere pro contendere, & concertare.
Cic. Pendeo animi expectatione Corfiniensi, in qua de salute reipub. decernitur.

Certare. *Cic.* In quibus saepe non de facto, sed de æquitate, ac iure certetur.

Decertare. *Cic.* An decertare mecum uoluit contentione dicendi?

Concertare. *Cic.* Nunc igitur si lingua est, concertandum, innocentium uirtute fretus supero.

Certatio. *Cic.* Atq; hæc inter nos sit honesta certatio. **Decertatio.** *Idem.* Cumq; harum rerum omnium decertatio cōsulibus optimis, & fortissimis commissa & cōmendata sit, Asiæ & Syriæ mentio fiet?

Concertatio. *Idem.* Nam Carneades concertationis studio, modò ait hoc, modò illud. **Certamen** propriuata contentione, uel cōcertatione. *Cic.* Sed quoniam adhuc præsens certamen, contentionemq; fugerunt, nunc, si uidetur eis, in meam concionem prodeant. **In certamen uenire.** *Cic.* Nam & prima ætate incidimus in ipsam perturbationē disciplinæ ueteris: & consulatu deuenimus in medium rerum omnium certamen atq; discrimen. **In certamen descendere.** *Idem.* Videmusne apud quos eorum ludorum, qui Gymnici nominantur, magnus honos sit, nullum ab ijs, qui in id certamen descendant, deuitari dolorem? **Certa-**

men in-

men instituere. Idem. Tum ego, cū Zenone inquam,
ut accepimus, Arcefilas sibi omne certamen instituit,
non pertinacia, aut studio uincendi, &c. Esse certa-
men cum aliquo. Idem. Est mihi tecum pro aris, &
focus certamen. Esse certamen inter. Idem. Gloriæ
maximum certamē inter ipsos erat. Certatim. Idem.
Certatim posthac, mihi crede, ad hoc opus curretur,
nec occasionis tarditas expectabitur.

Pugnare. Cic. Mihi uidetur Epicurus no-
ster de dijs immortalibus non magnopere pugnare;
tantummodo deos negare non audet. Pugnax est con-
tentiosus, uel controuersus. Cic. Neq; est dubiū, quin
exordium dicendi uehemens, & pugnax nō sæpe esse
debeat. Pugna. Idem. Hic uerò quanta pugna est do-
ctissimorum hominum negantium esse hæc à dijs im-
mortalibus esse constituta? Pugnaciter. Idem. Ergo
de omni statu, consilioq; totius uitæ, aut certare cum
alijs pugnaciter, aut frustrari cūm alijs, tum me-
ipsum uelim?

Præliari, pro contendere, uel concertare.
Cic. Queris ex me, quid acciderit de iudicio, quod
tam præter opinionem omnium factum sit: & simul
uis scire, quomodo ego minus, quàm soleam prælia-
tus sim.

Digladari pro contendere. Cic. Digladien-
tur illi

tur illi per me licet : cui nihil est necesse, nisi ubi sit illud, quod uerissimum uideatur, inquirere.

Argumentari est argumentis contendere, uel probare & ostendere. Cic. Tis quidem sed id argumentaris, quid sit sperandū. Argumentari de. Cic. Ipse etiam dicit Epicurus ne argumentandum quidem esse de uoluptate, quod sit positum eius iudicium in sensibus, ut commoueri nos satis sit, nihil attineat doceri.

Altercari. Cic. Hic in altercando parem inuenit neminē. Altercatio. Idem. Sed quid ago? penē orationem in epistolam inclusi: redeo ad altercationem. Altercationem facere, oriri, habere. Cic. Ipsa illa Censoria contra Cn. Domitium collegam nō est oratio, sed quasi capita rerum, & orationis commentarium paulō plenius: nulla est enim altercatio clamoribus unquā habita maioribus.

SUSPITIO est coniectura, scrupulus, uel conscientia incerta. Cic. Iudex esse bonus nemo potest, qui suspicionem certa non mouetur. Suspicionem mouere, uel commouere. Idem. Quae quidem, uel maximē suspicionem mouent. Suspicionem excitare, adferre, inferre, dare, importare. Idem. Tergiuersari nolui, ne mea nimia ~~causa~~ suspicionē ei aliquam importaret. Dare locum, uel materiam suspicioni.

Idem.

Idem. Vt aut suspitioni, aut inuidiæ materiam dedisse uideamur. Suspitionem facere, uel efficere. Idem. Nunc facis suspitionem, ita enim dixisti, ut nescio quid à te impetratum esse uideatur. Suspitionem iniicere, constituere, nasci. Cic. Hoc uerò, ex quo suspitio nata est, me exquisisse aliquid, in quo te offenderem, tralatitium est. Suspitionem increpare, id est, oriri, uel increbrescere. Idem. Omnes urbanæ res, omnia hæc nostra præclara studia, & hæc fœrensis laus, & industria latent in tutela, ac præsidio bellicæ uirtutis: simulatq; increpuit suspitio tumultus, artes ilicò nostræ conticescunt. Suspitionem esse. Idem. Ne qua subesse posset aliena, aut officio, aut huius existimatione suspitio, uiros bonos aduocat. Vocare in suspitionē, adducere. Cic. Tum eius fidem in suspitionem adduxit. Suspitionem conferre in aliquem. Idem. Audio præterea non hanc suspitionem nunc primum captionem conferri. Suspitionem iacere. Cic. In tam uaria iurisdictiones tam multa decreta, tot hominum gratiosorum læsæ uoluntates, quæ est unquàm iacta non suspitio, quæ tamen solet esse falsa, sed iracundiæ uox, aut doloris? Suspitione attingere, perstringere. Cic. Nemo unquàm me tenuissima suspitione perstrinxit, quem non prauenterim. In suspitione ponere. Cic. Non est igitur circumuentus,

non est oppressus pecunia, non, ut ille *Quintiane* con-
 ciones habebantur, omnes qui *Oppianicum* condemna-
 narunt, in culpa sunt, ac suspitione ponendi. In suspi-
 tionem uenire, incidere, cadere. Idem. Quod quidem,
 uel eo tibi laborandum est, quia in eandem cadere.
 Suspitionem collega tuus uir clarissimus non potest.
 Suspitionem cadere in aliquem. Idem. Multi sunt en-
 nim (credo) in quos huius maleficij cadat suspitio.
 Suspitionis affinis. Idem. Hic contra ita quieuit, ut eo
 tempore omni Neapoli fuerit, ubi neq; homines suis
 se putantur huius suspitionis affines. Suspitionem re-
 cipere, id est, suspitionis affinem esse. Idem. Ita si cedo
 illius ornamentis, quæ multa, & magna sunt, non so-
 lum huius dignitatis iactura facienda est, sed etiam
 largitionis recipienda suspitio est. Suspitionem in
 aliquo consistere, uel residere. Cic. In quibus, non
 potest residere inertie, aut leuitatis ulla suspitio.
 Suspitionem ad aliquem pertinere. Idem. An ad *Strato-*
tonem suspitio non pertinuit? Suspitionem conueni-
 re in aliquem. Cic. Erat porro nemo, in quem ea
 suspitio conuenirét. Suspitionem habere. Idem. Sal-
 sa sunt etiam, quæ habent suspitionem ridiculi ab-
 sconditam. Suspitionem habere, pro suspicari. In-
 dem. Cum ad te literas misissem, quæ tibi *Canusij*,
 redditæ sunt, suspitionem nullam habebam, te Rei-
 publicæ

publicæ causa mare transiturum. Suspitionem trahere, ducere. Idem. De natura licet aliquantulum ducere suspitionis. Suspitionem alicui incidere. Terebant. Redeunti interea ex ipsa re incidit suspitio. Suspitione perculsus, id est, suspitionem habere. Cic. Hac suspitione sum perculsus, medicum iudicem subornabit, finget uidelicet aliquod crimen ueneni. Suspitionem alicui insidere. Idem. Atq; illud à me iam intelligebatur, subesse nescio quid opinionis incommodæ, sauciumq; eius animum esse, & insedisse quasdam odiosas suspitiones. Suspitionem augere, confirmare, minuere, extenuare. Cic. Deinde unamquamq; suspitionem extenuabimus, & dabimus operam, ut ostendamus nihilomagi in nos eam, quàm in aliam quempiam conuenire. Suspitionem fugere, uitare, depellere, propulsare, dimouere, remouere, delere, tollere. Cic. Omnem igitur suspitionem sustuli. Suspitione liberare. Cic. Quem ego ipsum cum audio, prorsus cum libero omni suspitione cupiditatis. Ex suspitione uendicare. Cic. Itaq; se non modò ex suspitione tanti sceleris, uerum etiam ex omni hominum sermone non armis, sed patrimonio suo uendicauit. Suspitione elabi. Idem. Satis te elapsurum omnem suspitione arbitrare. si, quibus pecuniam credebas, his expensum non ferres? A suspitione remotus. Cic.

Hominem quietissimum, & ab omni non modo facinore, uerum minimi errati suspitione remotissimum. Abhorrere à suspitione, id est, remotū esse. Cic. Nam quod Catilinæ familiaritas obiecta Cælio est, longè ab ista suspitione abhorrere debet. A suspitione abesse. Idem. Admonitu istius insinulare cœperunt. Epicratem literas publicas corrupisse, à qua suspitione ille aberat plurimum. Suspitione carere. Idem. Fuit in ea parte Italiæ, quæ maximè ea suspitione caruit. A suspitione remotus, id est, non suspicans Asinius. Et hercule longè remotus ab omni suspitione futuri ciuilis tumultus, penitus in Lusitania legionibus in hybernis collocarām. Suspitionem deponere, abesse. Cæs. Cū ciuitas ob eam rem incitata armibus suis exequi conaretur, multitudinemq; hominum ex agris magistratus cogerent, Orgetorix mortuus est, neq; abest suspitio, ut Heluetij arbitrantur, quin ipse sibi mortem consciuerit.

Suspiciari. Cic. Quando autem te uisuri essemus, nihil sanè ex iisdem literis potui suspiciari. Cum accusatiuo. Idem. Cæterorum hominum, quos iam debes suspiciari, sermones referebant ad me. Cum de. Idem. De quo nihil est suspicatus. Suspiciari pro putare. Idem. Cū posses iam suspiciari ubi esse successum. Suspiciosus, qui multis distrabatur

Abstrahitur suspitionibus. Actiue. Cic. Nec tamen est hæc oratio mea huiusmodi, ut te in tuos, aut ditorum esse nimium, aut suspitiosum uelim. Passiue. Idem. Verum id, quod adhuc suspitiosum est, nisi peripicium res ipsa fecerit, hunc affinem culpæ iudicatote. *Suspitosè* Cic. Cum enim aliquid habeat, quod possit criminose, ac suspitosè dicere, aperte ludificari & calumniari sciens non uideatur. *Suspectus* dicitur, in quo subest suspitio rei alicuius, quod passiuum est. Idem. Nunquam ille mihi fuit suspectus.

Coniectura. Cic. Quò me coniectura ducat, habeo: sed expecto tamen. In coniectura positum. Idem. Quæ autem posita sunt in coniectura, quæq; mihi uidentur fore, ea puto tibi à me scribi oportere. *Coniecturam* afferre, ducere, capere, facere. Cic. Huius rei coniecturam de tuo ipsius studio facilimè feceris. *Coniectura* duci, prospicere, pèndere, percipere. Idem. Multa prætereo consultò, sed ea uos coniectura percipitis. *Coniectura* assequi, uel consequi. Idem. Quantum copiarum haberes, cum ipse coniectura consequi poteram, tum ex tuis literis cognoui.

Coniicere pro coniectura assequi, augurari, diuinare, uel interpretari. Terent. Quid illud mali est? nequea

est? nequeo satis mirari, neq; conijcere. Passiue. Cic.
 Vt illa tritici grana in os pueri Mydæ congesta: aut
 apes, quas dixisti in labris Platonis pueri confedisse
 non tam admirabilia sint, quàm coniecta bellè, quæ
 tamen uel ipsa falsa esse, uel illa, quæ prædicta sunt,
 fortuito accidisse potuerunt. Cum de. Idem. Quis ea
 nim putet celeritatem ingenij Bruto illi nobilitatis ue
 stræ principi defuisse? qui de matre suauanda ex or
 raculo Apollinis tam acutè, arguteq; copiecerit? Cui
 ex. Idem. Quàm autem te uelim cautum esse in scri
 bendo, ex hoc conijcito, quòd ego ad te ne hæc quin
 dem scribo, quæ palam in republica turbantur, ne
 cuiusquàm animum meæ literæ interceptæ offendat.

Coniectator est interpret somniorum et por
 tentorum. Cic. Quid igitur conuenit ægros à conie
 ctore somniorum potius, quàm à medico petere me
 dicinam?

Augur est auguriorum interpret. Cic. Quod
 nū ita sit, quid ueneramur, quid precamur deos? cur
 sacris pontifices, cur auspicijs augures præsent? Augu
 rium. Idem. O mea semper frustra uerissima augu
 ria rerum futurarum Augurium agere. Idem.
 Vt cū in arce augurium Augures acturi essent,
 uidissentq; &c. Auguratus. Idem. Quis lituus
 iste uester, quod clarissimum est insigne auguratus
 inde nobis traditus.

Augu

Augurare, uel augurari dicimus. Estq; uel diuinare, uel augurum agere. Actiue. Cic. Præsentat animus, et augurat quodāmodo, quæ futura sit suauitas. Deponentaliter. Idem. Ille igitur mihi uidetur uerè augurari: nam nostri quidem magistratus auspicijs utuntur coactis. Augurari cū accusatiuo. Idem. Calchas ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est. Cum ablatiue. Idem. Quantum coniectura auguramur. Cum de. Idem. Sed, quid de illo augurer, lubet dicere.

Inaugurare, uel inaugurali. Cic. Quid igitur cessas? cur non inaugurali? sume diem, uide qui te inauguret.

Auspicium. Cic. Nubit genero socrus nullis auspicijs, nullis autoribus, funestis omnibus omnium. **Auspicium agere**. Idem. Vtrum decreturus fueris id quod augures omnes usq; à Romulo decreuerunt. Ioue fulgente cum populo agi nefas esse? an quia tua semper sic egisses, auspicia, fueris auguria dissoluturus? **Auspicium facere**. Idem. Quid est aliud nolle moneri à Ioue, nisi efficere, ut aut ne fieri possit, auspiciū, aut si fiat, uideri.

Auspicari, est de cælo seruare, uel auspiciū agere. Cic. Itaq; nec amnes transeunt, auspiciato, nec tripudio auspicantur. Passiue. Idem. Quam ob rem
uter

uter nostrum tandē Labiene popularis est? tū ne? quā
 ciuibus Rom. in cōcione ipsa carnificē, qui uincla adha-
 heri putas oportere? qui in Campo Martio comitijs
 centuriatis auspicato in loco crucē ad ciuium supplici-
 um defigi, & constitui iubes. Auspicatō, id est, bono
 auspicio. Idē. Principio huius urbis parens Romulus
 non solū auspicatō urbē condidisse, sed ipse etiā opti-
 mus augur fuisse traditur. Auspicio bono, pro auspi-
 cato. Cic. Vt legē de ambitu ferret, quam ille bono au-
 spicio claudus homo promulgauit. Inauspicatō. Idem.
 Quid? quōd apud te scriptū est de T. Graccho, nōne
 & augurū, & aruspiciū cōprobat disciplinā? qui cum
 tabernaculū uitio cepisset imprudens, quod inauspica-
 tō pomerium transgressus esset, comitia consulibus
 rogatis habuit.

Vitiū ad rationem auguriorū, & auspiciorū per-
 tinens. Cic. Itaq; sinistra dum non exquirimus, in dira
 & in uitiosa incurrimus. & P. Clodius Appij Cæci fi-
 lius eiusq; collega. L. Iunius classes maximas perdidit,
 cum uitio nauigassent, id est, inauspicatō.

Auersa auis. Cic. Qui cūm Achiui cœpissent
 inter se strepere, aperteq; artē obterere extispiciū, sol-
 uere imperat, secundo rumore, auersaq; aui.

Vitiū obuenerē est, quod obnunciandi argumen-
 tū dabat. Ci. Id igitur obuēnit vitiū, quōd tu iam Cal-

Jan. futurū esse prævideras, et tātò antè prædixeras.

Omen Cic. Neque te P. Rulle omnia illa M. Bruti, atque auspicia à simili furore deterrent. Omen bonum. Idem. Proficiscantur legati optimis ominibus. Omen malū. Idem. Exierunt malis ominibus, atque execrationibus duo uulturij paludati, quibus utinam ipsis euenissent ea, quæ tum homines precabantur. Omen capere. Idem. L. Flaccum Flaminem Martialem ego audiui, cum diceret. Conciliam Metellam, cum uellet sororis suæ filiam in matrimonium collocare, exiisse in quoddam sacellum ominis capiendæ causa. Quod dij omen auertent, uel obruant. Cic. Atque hoc quidem detestabile omen auertat Iuppiter. Quod dij prohibeant. Idem. Dij prohibeant Iudices, ut hoc, quod maiores consilium publicum uocari uoluerunt, præsidium sectorum existimetur. Ominari. Idem. Metuis quæso ominare.

Seruare de cœlo Cic. Proscripsit super omnes dies comitiales de cœlo seruaturum.

Obnunciare. Cic. Metellus tamen postulat, ut sibi postero die in foro obnuncietur, nihil esse quod in campum nocte ueniretur, se hora primam comitio fore. Obnunciatio. Idem. Marco Crasso, quid acciderit, uidemus, dirarum denunciatione neglecta.

Prædicere

Prædicere est antè dicere præmonstrare, prænunciare, uel oraculū edere. Cic. Quos ego iam multis, ac summis uiris ad me uenturos id temporis esse prædixeram. **Prædictio**. Idem. Omnis enim prædictio mali tum probatur, cū ad prædictionē cautio adiungitur. **Prædictum**. Idem. Sic isti disputāt, qui hæc Chalæorum natalitia prædicta defendunt.

Præsentire est cogitatione prænoscere, uel futura antè sentire. Cic. Mihi autē ad hoc, de quo disputo, probandū satis est, non modo plura, sed pauciora diuinè præsentia & prædicta reperiri. **Præsentire** in posterum. Cic. Cerè si nihil animus præsentiret in posterum, & si quibus regionibus uitæ spatium circumscriptum est, eisdem omnes cogitationes terminaret suas. **Præsentio**. Idē. Atq; etiā per exta inuenta præsentio.

Præsagire. Cic. Præsagibat animus frustra me ire, cū exirem domo. Sag re enim sentire acutè est, ex quo sagæ anus, quia multa scire uoluit: & sagaces dicti canes, is igitur, qui antè sagit, quàm oblata res est, dicitur præsagire, id est, futura antè scire. **Præsagitio**. Cic. Inest igitur in animis præsagitio extrinsecus iniecta, atq; inclusa diuinitus, ea si exarsit acrius, furor appellatur, cū à corpore animus abstractus, diuino instinctu concitatur.

Portendere est præmōstrare, denūciare, uel prædicere

prædicere. Ci. Nam id, quod de solo ostensum est tibi, populo commutationem rerum portendit fore. Portentū est, quicquid portendit aliquid futurum: & tam in bonā quā in malam partē capitur. Portenta autē ex augurijs, & auspicijs significationem accipiebant. Ponitur etiam portentum pro re inani quapiam & irridenda, & id per ironiam, uel per execrationem pro re inaudita & nefaria *Cic.* Portentorum explanationes, *Hetruscorum* disciplina contineri putarunt.

Ostentum. Cic. Eiusdem autem generis etiā illud est, quod scribit *Herodotus*. *Croesi* filium, cum esset infans, loquutum, quo ostento regnum patris, et domum funditus concidisse.

Monstrū. Ci. Nulla iam perniciēs à mōstro illo, atq; prodigio manibus ipsis intra mœnia cōparabitur.

Prodigium. Cic. Hæc non modò mirabilia sunt, sed prodigij similia, quæ dicam.

Vaticinari. Cū est uana prædicentis. *Cic.* Sed ego fortassis uaticinor, & hæc omnia meliores habebunt exitus Cū est uera prænoscentis. *Idem.* Non multò inquam secus possum uaticinari, tanta malorū impendet ilias. *Vaticinatio. Idem* Satis multa de ostentis, auspicia restant, & sortes, hæc, quæ ducuntur, non illæ, quæ uaticinatione funduntur.

Ariolari. Cic. Hæc habui (inquit) de diuinatione

tionem quæ dicerem nunc illa testabor, non me fortilem
 gos, neq; eos, qui quæstus causa ariolantur, agnosce-
 re. Ariolatio. Idem. Missa sum superstitiosis ariolatio-
 nibus, neq; me Apollo satis fandis dementem in uitam
 ciet. Ariolus. Idem. Iste, qui diuitias suas iactat, sicut è
 Phrygia, aut ariolus quispiam depressus, et oneratus
 auro, clamat, et deierat.

Diuinare est augurari, futura significare, in
 posterum præsentire, atq; præsagire. Cic. Neq; enim
 quisquam diuinare poterat te postulaturum Diuina-
 re de. Idem. Sed ego à principio, cum diuinare de belli
 diuturnitate possem, ita causam egi puerorum, in sena-
 tu, ut te arbitror è matris literis potuisse cognitione.
 Diuinatione Idem. Quod tamen ipsum nescio qua per-
 motus animi diuinatione non despero.

Videre pro providere, uel prænoscere. Cic.
 Qui horum malorum initia multò antè uideres. Vide-
 re pro attendere. uel curare. Idem. Tu ista omnia uia-
 de et guberna. Videre de. Idem. Sed de hoc tu uide-
 ris. Videre ne. Idem. Vide quæso, etià atq; etià, ne illarum
 quoq; rerum pulcherrimarum à teipso minuatur auctori-
 tas. Videre pro intelligere, uel cognoscere, uel perfi-
 cere. Idem. Quamquam uideam, qui sim hoc tempore.
 Videre oculis Teren. Certè hisce oculis ego met uidi.

Providere pro ante uidere. Ci. Quæ præterea
 provide

providerim, prætereo. Prouidere in posterum. Idem.

His auctoribus & ducibus, dijs iuuantibus, nobis uigilantibus, multum in posterum prouidentibus Po Ro. consentiente erimus profecto liberi breui tempore.

Prouidere, pro curare, uel operam dare. Idem. Si qua conabuntur agere, satis prouisum est. Prouidere. Idē.

Est autem etiam de Brundusio, atq; illa ora Italiae prouidendum. Prouidere cum datiuo. Idem. Cui loco per deos immortales Iudices consulite ac prouidete.

Prouidus. Idem. Vt intelligamus nihil horum esse fortuitum, & hæc omnia esse prouidæ, solertisq; naturæ. Prouidus cū genitiuo. Cic. Quid tam diuinū, quàm

afflatus ex terra mentem ita mouens, ut eam prouidam rerum futurarum officiat. Prouidens pro prouido. Idem. Postremo homo est ualde acutus, ac multum

prouidens Prouidentia. Idem. Tu nunc omni amore enitere, ut nos cura tua, & prouidentia iuues. Prouidenter. Idem. Vehementius inquit, Cotta inuectus es

in meram Stoicorum rationem, quæ de prouidentia deorū ab illis sanctissimè, & prouidentissimè constituta est. Prudens & prudentia notā habet significationem.

Animaduvertere pro notare, uel attendere.

Ci. Dignitas tua facit, ut animaduertatur quicquid facias. Animū aduvertere. Dol. Ci. In quā rem quid aut ille sperare possit, aut tu, animū aduerte p tua prudētia.

Attendere pro animaduvertere. Absolutè
 Cic. Sed attende quæso, quæ sunt consecuta. Attende
 dere pro audire. Idem, Rem gestam uobis dum breui-
 ter expono, quæso diligenter attendite. Attendere
 pro notare, uel percipere, idq; cum accusatiuo. Idem
 Sed stuporem hominis, uel dicam pecudis, attendite
 Attendere animū. Idem. Attendite animos ad ea, quæ
 sequuntur. Attendere de. Idem. In quibus etiam si nō
 erunt insidiæ, quæ facillimè esse poterunt, animus tan-
 men erit sollicitus, ut nihil possit de officijs legationis
 attendere. Attentus. Terent. Væ misero mihi, ut ani-
 mus in spe, atq; in timore usq; antehac attentus fuit.
 Attentus ad. Idem Solum nunc hoc uitium adfert se-
 nectus hominibus, attentiores sumus ad rem omnes,
 quàm sat est. Attentus in. Cic. Homo Ligurem accu-
 sare coepit, qui in re aduentitia, atq; hæreditaria tam
 diligēs, tã attētus esset. Attentū, facere, tenere, se præbe-
 re. Cic. Præbebo igitur m: tibi uicissim attentū contra
 Stoicos auditorē: spero enim te, ut soles, bene paratū
 uenire. Attēti o Idē. Reliqua quæ sunt in cura, attentio-
 ne animi, cogitatione uigilantia, assiduitate, labore cō-
 plectar uno uerbo, quo sæpe iam usi sumus diligentia:
 qua una uirtute omnes uirtutes reliquæ cōtinētur. At-
 tentē. Idē. Quæso, ut me benignè, attenteq; audiatis.

Cernere, pro animaduvertere, uel attendere.

Cic. Propriū est stultitiæ, aliorū uitia cernere, obliuisci suorum. Cernere animo, uel mente. Idem. Et simul si uno in argumento, unaq; in persona mens tua tota uersabitur, cerno iam animo, quantò omnia ueriora atq; ornatioa futura sint Cernere oculis. Idem. Recepto paulò altius Iud. & omnia quæ in diuturna obscuritate latuerunt, sic aperiam, ut ea cernere oculis uideamini. Cerneret, id est, uidere, uel prospicere posses Sall. Sed cōfecto prælio, tū uerò cerneret, quāta audatia, quātaq; uis animi fuisset in exercitu Catilinæ.

Prospicere pro præsentire. Absolutè. Cicer. Tum inquam, tum uidi, ac multò ante prospexi, quanta tempestas excitaretur, quanta impendēret procella Reip. Prospicere in posterum. Idem, Semper in hac ciuitate nimis magnis accusatorum opibus & populus uniuersus, & sapientes, ac multum in posterum prospicientes iudices restiterunt. Prospicere animo. Idem. Sed totū genus oppugnationis huius Iud. & iam prospicitis animis, & cū inferetur, propulsare debebitis Cum accusatiuo. Idem. Fac, obsecro te, ut omnia quæ à te prospici possunt, sciamus. Cum datiuo. Idē. Sed tamen huic malo Po. Ro. ipse nullo aruspiciū admonitu, sua sponte prospexit.

Circumspicere est diligenter animaduertere, attendere, providere. Ci. Circūspectis rebus omnibus

rationibusq; subductis summā feci cogitationū mearū.

Dispicere est cernere, prospicere, uel animadvertere. Cic. In ea re Pompeius quid uelit nō dispicio. Cū accusatiuo. Idē. Hæc quò eruptura sint timeo, sed, si dispicere quid cœpero, scribam ad te apertius.

Seruire cū in persona est. Cic. Ac mihi tum Brute officio solū erat, & naturæ: tibi nūc & porulo & scænæ seruiendum est. Extra personā. I. le. R. enim eum semper te, & priuatis in rebus, & publicis præstitisti, tuēda tibi ut sit grauitas cōstantiæ seruiēdum.

Inseruire. Cic. Optimatibus uerò tuis nihil cōfido, nihil iam ne inseruio quidem. Idem. As ne illud quidem uerè dici potest, aut plures cæteris artibus inseruire, aut maiore delectatione, aut spe uberiore, aut præmijs ad perdiscendum amplioribus commoueri.

Consulere cum accusatiuo est consilium petere, deliberare. Cum datiuo uerò, est rationem habere, prouidere, uel mederi. Cic. Vtinam salutē nostræ consulere possimus: dignitati certè consulemus.

Cauere pro prospicere, uel consulere Cic. Melius enim ei cauere uolo, quàm ipse alijs solet. Cautio pro diligentia, & prudentia. Cic. Quandoq; bona naturæ appetimus, sic à malis natura declinamus, quæ declinatio, si cum ratione fiet cautio appellatur. Cautiōem habere, res dicitur, uel in qua cautio
relictus

relictus sit locus: uel in qua multa cauenda sunt, quæ significatio si quibusdam forte passiuæ uideatur, ea quidem nihil repugno, actiuus tamen est effectus.

Cic. Ego enim quæ prouideri poterunt, non fallar in ijs, quæ cautionem non habebunt, de ijs non ita, ualdè laboro. Cautionem adhibere, adiungere. Cic.

Cum enim prædictio mali tum probatur, cum ad prædictionem cautio adiungitur. Cautus passiuè. Cic.

Cum uteretur dote uxoris numerata, quò mulieri esset res cautior, curauit, ut in eo fundo dos collocaretur, id est, ut magis cautum esset mulieri de re. Actiuè. Cic.

Cautioribus utitur consilijs, in posterum prouidet, est omni ratione profectior. Cautè. Idem. Quid huc accessit ex iure civili? partitionis caput scriptum cautè, ut centum numeri deducerentur.

Ratio pro communi prudentia, & eo sensu, quo à beluis distamus, uel pro æquitate, aut æquabili uitæ statu. Cic. Exercendum tamen est corpus, & ita afficiendum ut obedire consilio, rationiq; possit in exequendis negotijs, & in labore tollerando.

Idem. Ratio est enim, quæ præstat omnibus.

Varie rationis significationes. Cic. Mea ratio in tota amicitia constans, & grauis reperietur.

Idem. Ego de meis ad te rationibus scripsi antea
t 4 diligenter.

diligenter. Idem. Pergami non multum auri ratio constat. Mea ratio est, significat idem quod sequor uel ita factus sum, aut ita sum, uel institutum meum est. Cic. Cum praesertim te ita malle arbitrarer, tua ratio postea est commutata: nunc quid fieri possit, facile me statues. Non ratio est, pro non commodum est: uel non æquum est. Cic. Nam huius rationis ratio non extet, ei rationi ratio non est fidem habere. Ratio pro commertio: uel societate. Idem. Quæ ratio tibi cum eo intercesserat? Ratio pro causa. Cic. Sed tamen mei facti rationem exponere illis uolo Ratio pro probatione, uel argumentationis summa. Cic. Quid tandem habuit argumenti, aut rationis res, quæ ob rem in eo potissimum Sthenianum præmium poneretur? Rationem reddere, est facti causam, rationemque referre, subijcere, uel suggerere. Cic. Nihil est enim, quod minus ferendum sit, quam rationem uitæ ab altero reposcere eum, qui non possit suæ reddere. Rationem habere absolute positum, idem est, quod considerare, uidere, cogitare, dispicere, constituere. Ci. Quibus in rebus habenda est ratio diligenter, quos imitemur, quorum similes uelinus esse. Rationem habere ut. Cic. Animaduerti enim, et didici ex tuis literis, te omnibus in rebus habuisse rationem, ut mihi consuleres restitueresque, et præparares quodammodo omnia

omnia, quò mea ratio facilior, & solutior esse possit.
 Rationem habere cum genitiuo. Cic. Tuas enim. Epi-
 roticas expecto literas, ut habeam rationem non mo-
 do negotij, uerum etiam ocij tui. Habere rationem
 cum. Idem. Nunc uerò quoniam, quæ putauì præcla-
 ra esse, expertus sum, quàm essent inania, cum om-
 nibus musis rationem habere cogito, id est, cū musis
 agere. Rationem ducere, id est, habere. Idem. Ego, si
 mei commodi rationem ducerem, te mecum esse ma-
 ximè uellē. Idē. Intelligo me ante tempus iudices hæc
 scrutari, et propemodum errare, qui cū capiti Sex-
 Roscij mederi debeam, reduuiam curem: non enim la-
 borat de pecunia, non ullius rationem sui commodi du-
 cit: faciliè egestatem suam se laturum putat, si hac ina-
 digna suspitione, & ficto crimine liberatus sit. Re-
 duuia est morbus, cū circa unguem cutis resolu-
 tur, non sine dolore id patientis: dicta à reduiundo.
 Rediuires enim ueteres pro resoluere usurpabant.
 Hæc & neutro genere reduuium appellatur Pli.
 lib. 29 cap. 11. Reduias sanat ex aqua frigida. Ra-
 tionem inire, est consilio initum modum, uiamq; rei
 alicuius faciendæ reperire. Cic. Ut multatam gra-
 uis Valerianis prædibus, ipsiq; T. Mario depellere-
 tur, à me inita est ratio.

Ratiocinari non magis ad nummariam

& s rationem,

rationem, quàm ad alia pertinet, de quibus capitur, in-
turq; consilium: uel de quibus disceptatur, & differtur.
Cic. Nos metiendi, rationandiq; utilitate huius,
artis terminauimus modum. Idem. Etenim sic ratio
cinabantur, sic honesti: simi homines inter se, & me-
cum loquebanur aperte iam, & perspicue, nulla esse
iudicia Ratiocinator. Cic. Hæc igitur, et talia circum-
spicienda sunt in omni officio: et consuetudo, exercita-
tioq; capiēda, ut boni ratiocinatores officiorū esse pos-
simus, & addendo, deducendoq; uidere, quæ reliquis
summa fiat, ex quo, quantū cuiq; debeat, intelligas.

Consiliū. Cic. Consiliū est aliquid faciendi non
faciēdiue excogitatio ratio. Idē. De tēpore nihil te in-
uito nihil sine consilio egissem tuo. Res magni cōsiliij.
Cic. Quid ætati sit credendū, magni cōsiliij est. Hæc
sunt cōsiliij, id est, consiliū de his iniri, & capi potest.
Ci. Ergo hæc cōsiliij fuerūt, reliqua necessaria, id est,
in his consilio uti potuimus, uel ad hæc consilium ad-
hibere, liberum, & integrum fuit. Consilium tuum,
est, hic totum est concedentis, scilicet cum rei deli-
berationem alicui concedimus, & tribuimus: uel cum
designamus alicui esse potestatem, ut, quo, uelit, iudi-
cio utatur. Cic. Huius rei totū consiliū tuum est. Idem.
Id non solum meum consilium est, sed etiam uestrum.
Consilij tui est. Cic. Quid in eo genere efficere possis

consilij

consilij tui est. Esse consilio, Idem. Non eo sis consilio
 ut cum me hospitio recipias, estimationem te aliquā
 putes accipere. Consilium alicui deesse. Cic. Sed tibi
 consilium non deest. Consilio egere, uel consilij. Cic.
 Cic. Eoq; animo uenias, ut me tuo consilio egere non
 finas. Idem. Quid enim illi consilij afferre possunt,
 cum ipse egeam consilio? Inopia consilij. Idem. Mag-
 na inopia consilij. Consilium petere, exquirere. Cic.
 Nunc tuum consilium exquiro, Romam ueniam an-
 hic maneam. Adducere ad consilium. Cic. Et si, ut se-
 pe soleo tecum recordari, sermo familiaris meus te-
 cum, et item tecum tuus, utrunq; nostrum ad id con-
 silium adduxit ut uno praelio putaremus, si non to-
 tam causam, at certe nostrum iudicium definiri con-
 uenire. Consiliorum autor, adiutor, dux, moderator,
 minister. Cic. Te habere consiliorum autorem, solici-
 tudinum socium, omni in cogitatione coniunctum cu-
 pio. Idem. Dij immortales, cur ego non adsum, uel
 spectator laudum tuarū, uel particeps, uel socius, uel
 minister consiliorū? Consilio iuuare. Idē. Nūc me iuua
 me Attice consilio. Consiliū dare. Idē. Ego omnibus,
 unde petitur, hoc consilij dederim. Cōsilij copiā face-
 re. Cic. Meminerant illi Sex. Aeliū: M uerò Manliū
 nos etiā uidimus transuerso foro ambulantē, quod e-
 rat insigne, cum, qui id faceret civibus omnibus.

consilij

consilij sui copiam. Adesse alicui in consilio. Idem. Que quò plura sunt C. Aquili, eò te, & hos, qui tibi in consilio adsunt, meliori mente nostra uerba audire oportebit, ut multis incommodis ueritas debilitata, tandem equitate talium uirorum recreetur. Consilio instruere. Cic. Instruar etiam consilijs idoneis ad hoc nostrum negotium. Consilium probare. Idem. Ego autem cum consilium tuum probarem, & idem ipse sentirem, nihil proficiebam. Consilium probari alicui. Idem. Gaudeo consilium tibi probari meum. Consilium sequi. Idem. In quo reliqua fuit deliberatio, quod consilium in discessu, quæ loca sequamur. De consilio. Cic. Hoc enim ille expectat uidelicet, neque est facturum quicquam, nisi de meo consilio. Consilio assentiri. Cic. Consilijs tuis, quæ scribis de quatuor legionibus, deq; agris assignandis ab utrisq; uestrum, uehementer assentior. Consilijs parere. Idem. Et quoniam meam tuorum erga me meritorum memoriam nulla unquam delebit obliuio, te rogo, ut memineris, quantæcunq; tibi accessiones fient & fortune, & dignitatis, eas te non potuisse consequi, nisi meis puer olim fidelissimis, atq; amantissimis consilijs paruisset Consilijs uti. Cic. His ego consilijs, si te præsentem habuissem, essem usus eisdem. Consilium repudiare. Idem. Deplorauit enim casum, atq; orbitat,

senatus

senatus: cuius ordinis à consule, qui nasci parens bonus, aut tutor fidelis esse deberet, tanquàm ab aliquo nefario prædone diriperetur patrimonium dignitatis: neq; uerò esse mirandum, si, cùm suis consilijs Rempublicam profligasset, consilium senatus à Republica repudiaret. A consilijs discrepare. Planc. Nō est ignotus mihi sensus tuus: neq; si facultas optabilis mihi quidem tui præsentis esset, unquàm à tuis consilijs discreparem. Consiliū capere. Cic. Ego tam misero tempore nihil noui consilij cœpissē. Consilium inire, suscipere, instituere. Terent. Iam instituta mihi sunt corde consilia omnia. Consilium nasci. Cic. Sed uideamus, quid actum sit Brundusij: ex eo forte mea consilia nascentur, meaq; literæ. Consilium habere. Idem. Ipse Romam uenirem, ut unà essemus, si satis consilij quadam de re haberem. Consilio abundare. Cic. Nunquàm esses passus me, quo tu abundas, consilio egere. Consilium exponere. Idem. Nunc quid fieri possit, tu facillime statues, ego tibi meū consilium exponam. Consiliū narrare. Cic. Antonij consilia narras turbulenta. Consiliorum rationem repetere. Idē. Quod tibi ut plenius exponam, altius paulò rationem consiliorum meorum repetam. Consilium indicare. Planc. Indicabo temerariū meum consilium tibi. Consilij fores aperire. Cic. Nec in senatu scelestissimorum

ratissimorum consiliorum fontes aperire dubitavit.
Consiliū promere. Idem. Nunc certe promenda sunt
tibi consilia. Consilium enunciare. Idem. Cæterorum
legatorum consilia, & uoluntatem Chrysogono enun-
ciat. Consilium notum, uel cognitum. Planc. Certè
hoc maius habes testimonium amoris mei, quòd ma-
turius, quàm cæteris tibi consilia mea uolui esse nota.
Consilium patere. Cic. Patere tua consilia non sentis?
In consilium adhibere. Idem. Vt non adhibeas in con-
silium cogitationum tuarum desperationem aut timor-
em. Consilium impertire, conferre, coniungere. Cic.
In quo non sit consilium meum coniunctum cum tuo.
Consilium accommodare ad. Idem. Semper ad novos
casus temporum, nouorum consiliorum rationes ac-
commodasse. Consilium spectare in, uel ad. Idem.
Totum eius consilium ad bellum spectare uidetur.
Consilijs interesse. Idem. Publicis consilijs nullis in-
tersumus. Consilij particeps. Idem. Fit publici con-
silij particeps. Consilia clausa habere. Cic. Re qui-
dem uera nemo dubitat, quin eò sit occisus, quòd
habere clausa non potuerit sua consilia de Verre.
Consilij expers. Idem. Ac uidentur iure succense-
re, cum expertes consilij fuerint. A consilio remo-
uere. Idem. Atq; etiam uiro forti collegæ meo C.
Antonio laus impertitur, quòd eos, qui coniurationis
participes

participes fuissent, à suis, & reipublicæ consilijs remouisset. Consilium ponderare. Idem. Hoc plerumque facimus, ut consilia euentis ponderemus. Consilium reprehendere. Idem. Euentusque magis nostri consilij, quàm consilium reprehendatur. Consilium mulctare. Cic. Illud tamen deprecor, ut, cum ab ipsa fortuna crudelissimè uideat huius consilia esse mulctata, ne quid ad eas ruinas, quibus hic oppressus est, addendum acerbitalis putet. Consilium frangere. Idem. Nec mihi aliter potuisse uideor consilia hominũ perditorum de me frangere. Consilium impedire. Idem. Vt & Ciliciam tuerer, et Cappadociam tenens noua finitimorum consilia impedirem Consilia præuenire, uel ante uenire. Sall. Explorata itinera, regum consilia, & insidias eorũ anteuenire. Consilijs occurrere. Cic. Omnibus eius consilijs occurrere, atque obstiti. Reuocare à cõsilio. Cic. Quòd si quisquàm fuisset, qui me Pompeij minus liberali responso perterritũ à turpißimo cõsilio reuocaret, quod unus tu facere maxime potuisti, uictores hodie uiueremus. Consiliũ extorquere. Lepid. Quod uobis breui probassem, nisi mihi fortuna proprium consiliũ extorsisset. Consilij pœnitere. Cic. Propterea & tui cõsilij te pœnitet: & nos, qui domi sumus, tibi beati uidemur. Consilium labare. Idem. Et simul cito labare meum consilium illud, quod

quod iam satis fixum uidebatur. Consilium mutare. Idem. Quid ergo accidit, cur consilium mutarem? Consilij mutatio. Idem. Optimus est portus poenitenti mutatio consilij. Consilio desistere. Cæs. Quo timore perterriti Galli, ne ab equitatu Romanorū uie præoccuparentur, consilio destiterunt. Consilium abijcere. Cic. Faunius autem ædificandi consilium abiecerat, sed tamen erat Patroni iratus. Abesse à consilio, pro consilium abijcere. Idem. A consilio fugiendi, ut tu censes, absūm. Manere in consilio. Cic. Catoni autem, cum incredibilem tribuisset natura grauitatem, eamq; ipse perpetua constantia roborasset, semperq; in proposito, susceptoq; consilio permansisset, moriendum potius, quàm tyranni uultus aspiciendus fuit. Consilio labi. Idem. Ego uerò metuo, si hoc tempore cōsilio lapsi erimus, ne illi breui tempore nimis multi nobis esse uideantur, id est, si erremus. Cōsilijs præceps. Cic. Homo amantiſſimus, atq; omnibus consilijs præceps, & deuius. Consilium exequi, explicare, explere. Terent. Quod mihi de hac re dederit consilium, id exequar.

Consulere, est consilium ab aliquo petere. Cic. Aliter enim mihi de ipsis, ac de meipso consulendum Cum accusatiuo. Idem. De quibus nos maiores nostri uos solos, & consuli, & scire uoluerunt. Con-

sulens

fulens est qui consulit, id est, qui consilium petit. Idem. Alteros enim respondentes audire sat erat ut ij, qui docerent, nullum sibi ad eam rem tempus ipsi seponerent, sed eodem tempore, & discentibus satisfacerent, & consulentibus. Consultor dicitur interdum ille, qui consilium dat, uel qui prouidet. Sall. Simul ab eo petijt, ut fautor, consultorq; sibi esset. Dicitur tamen sepius consultor, qui consilium petit. Consiliarius est qui consilium dat, uel est autor, aut prescriptor rei alicuius. Ci. Sed tamen ea ratio edificandi initur, consiliario quidem, & autore Vestorio, ut hoc damnum questiosum sit.

Consiliari pro consulere, uel deliberare. Ci. Sed hunc quidē nimbū cito transiisse letor, tu quid egeris tua cum tristitum etiam difficili ad consiliandum legatione, uehementer expecto: est enim inexplcabilis, ita circumsedemur copijs omnibus. Consultus ad rem pertinens passiuæ est significationis. Cic. Ait se de consulis sententia rem ad senatum eiecisse, nondum uidelicet meas literas legerat, quibus ad eum re consulta & explorata perscripseram non deberi. Consultus actiuè est prudens, peritus, intelligens, poniturq; sine casu uel cum genitiuo. Cic. Nam ut paulo antè dixi, consultorū alterum disertissimū, disertorū alterum consultissimum fuisse: sic in reliquis rebus

ita dissimiles erant inter se, statuere ut tamen non posses, utrius te malles similiorem.

Consultum. Cic. Atq; utinam his omnibus abstergere fletum sententijs nostris, consultisq; possimus: uel aliqua talis his adhiberi publicè posset oratio, qua deponerent mœrorem, atq; luctum.

Senatus consultum, est decretum senatus, uel lex, aut autoritas senatus scripta de re aliqua Cic. Vides ex senatusconsulto provinciam esse habendam. **Senatusconsultum facere** Et dicimus senatusconsultum fieri in sententiam nostrā, uel secundū nos cū ex sententia nostra fit, id est, ut uolumus. Cic. Factum de te senatusconsultum honorificum.

Consulto, id est, dedita opera, uel de industria. Ci. Cuius tanta uis est ingenij, ut neminem nisi cōsulto putet, quod contra seipsum sit, dicere.

Consultare est deliberare, & consilium capere. Ci. In quibus deliberare homines, & consultare de officio solerent **Consultatio.** Idem Ego autem pertraui tuas literas, tamē expecto ut sciam, quid respondeant consultationi meæ. In consultationem uenire. Idem. Itē deliberationes partim ipse propter se cōsultandæ sunt: ut si deliberet senatus, captiuos ab hostibus redimat, an non: partim propter aliquam extraneam causam ueniunt in deliberationem & consultationem &c.

Conferre

Conferre capita, est consilij capiendi, uel deliberandi causa conuenire, ut solent senatores, cum de aliquo non satis liquet, inter sese capita conferre, ut certius de causa iudex qui questioni præst, pronunciet. *Liuius. C O S S. uelut deliberabundi capita conferunt, colloquuntur.*

Deliberare est consultare, uel consilium rei alicuius faciendæ capere, & ponitur, uel absolutè. Cic. Tu autem quasi concessum sit, ita deliberas. Vel cum accusatiuo. Idem. Id cuiusmodi, sit, scire sanè uelim: nam ad id, quod delibero pertinet. Vel cum de. Idem. Quò facilius de tota re deliberemus, uel cum. Idem. Vt sæpe cum ijs, qui audiunt: non nunquam etiam cum aduersario quasi deliberet. Deliberatum alicui esse, uel deliberatum habere dicimus, id est. constituere, uel in animo habere. Deliberatum esse. Cic. Si iam tibi deliberatum est, quibus abroges fidem, iusiurandi responde. Deliberatum habere. Idem. Tu sic ordinem senatorium dispendisti: sic ad iniurias, libidinesq; tuas omnia coæquasti? sic habuisti statutum cum animo, ac deliberatum? omnes, qui habitarent in Sicilia, aut qui Siciliam te prætor attigissent, iudices reijcere? Deliberatio. Cic. Omnino cum miserior res nunquam accidit, tum ne deliberatio, quidem difficilior. Deliberationem

introducere. Idem. Sed cum sit is, qui id solum bonum iudicet, quod honestum sit: quæ autem huic repugnent specie quadam utilitatis, eorum neq; accessione meliorẽ uitam fieri, nec discessione peiorem, non uidetur eiusmodi debuisse deliberationem introducere: in qua quod utile uideretur, cum eo, quod honestum est, comparetur. In deliberationem cadere. Idem. Triplex igitur est, ut Panætio uidetur, consilij capiendi deliberatio. Nam honestum né factu sit, an turpe dabitur, id quod in deliberationem cadit: in quo considerando sæpe animi in contrarias sententias distrahuntur. Deliberationem habere: actiue. Cic. Ad deliberationes eas, quas habebat domi de Republica, princeps ciuitatis adhibebat, ad hunc ordinẽ res optimas deferrebat. Passiue. Idem. Nam quod putas utilius esse uel mihi, quod tutius sit, uel etiam ut Reipublicæ prodesse possim, me esse cum imperio, id coram considerabimus, quale sit. Habet enim res deliberationem, etsi ex parte magna tibi assentior.

Statuere pro deliberare, uel putare, & iudicare. Cic. Statuiq; in eo me nõ officij solum fructu, sed etiam pietatis laudem debere querere. Statuere pro collocare, ponere, uel firmare, aut dedicare, ut statuere statuam, trophæum, tumulu, machinas. Cic. Itaq; illi Syracusam statuam postea statuerunt. Pro ordinare.

ordinare. Cic. Quod genus imperij, quæ prouincia, quæ ratio, aut auferendæ, aut conflandæ pecuniæ reperiiebatur? quæ regio, orâue terrarum erat latior, in qua non regnum aliquod statueretur? Pro constituere, ut statuere precium, modum, uel finem. Teren. Haud opinor commodè finem statuisse orationi militum. Pro infligere, uel illidere in terram. Idem. Tum autem Syrum impulsorẽ uah quibus illum lacerarems modis? sublinem medium arriperem, & capite primum in terram statuerẽ, ut cerebro dispergat uiam. Statutum pro stato. Cic. Solenne, & statutum sacrificium uocat. Statuere cum accusatiuo. Idem. Quem ego deum, ac parentem statuo fortunæ, ac nominis mei. Cum. De. Idem. Quid omnino de captiuo statuendum ac sentiendum sit. Cum. Ex. Idem. Quid autem contendendum esset, ex tua putabam uoluntate statuere oportere. Statutũ esse alicui. Idẽ. Quamobrem statutum est mihi, atq; decretum, in his temporibus ciuitatis omnia perpeti, quæ uolet furor libidinosus. Statutum habere. Cic. Quare uelim, ita statutum habeas.

Constituere interdum est ponere, uel subijcere. Cic. Aiulium cum eo fuisse, & à multis uisum esse constabat: in eum inuadunt, & hominem ante pedes Q. Manilij, qui tum erat triumuir, cõstituunt.

Interdum est quasi definire. Cic. Hoc enim constituta in philosophia constituta sunt omnia. Constituere pro decernere, uel deliberare Absolutè. Idem Quasi domini nummos haberet, ita constituit Scapulis se datum. Cum Accusatio. Idem. Nihil enim constitui potest, quod non incurrat in magnam aliquam difficultatem. Cum De. Idem. Cum enim uidero, communiter constituemus de reditu eius. Cum Ex. Idem. Sed hoc, melius ex re, & ex tempore constitues. Cum propositione Cum. Idem. Constitui cum hominibus, quo die mihi Messaue praesto essent Constitutum esse alicui. Cic. De honore nostro, nisi quid occultè Caesar per Tribunos molitus erit, cetera uidentur esse tranquilla. tranquillissimus autem animus meus, qui totum istud aequi bonificat: & eò magis, quod iam à multis audio constitutum esse Pompeio, & eius consilio in Siciliam me mittere. Constitutum habere. Cic. Quare si quid constitutum cum podagra habes, fac in alium diem differas.

Instituere pro deliberare. Cic. Quod instituit referre de religione, & saepe iam retulit, ab eo deduci ei non potest.

Decernere est in animum inducere uel constituere. Ci. In quo omnia mea studia ponere decreui.

Certū esse, pro deliberare, & constituere. Ci.

Rem in eum locum deduxit, ut diceret sibi certum esse cum suis seruis in Pompeium impetum facere.

Institutum publicum. Cic. Ex quo augurū institutis, parentis eum loco colere debebam. Institutū priuatum, pro certa uitæ, uel rei cuiuslibet ratione, aut consilio inito. Cic. De quibus dicere aggrediar, si pauca prius de instituto, ac de iudicio meo dixerō. Institutum capere, id est, dare se ad instituta Cic. Nam si omnino nos negligimus, in Aristonea uitia, & peccata incidemus, obliuiscemurq; , quæ uirtuti ipsi principia dederimus: sin ea non negligemus, neq; tamen ad finem summi boni referemus, non multū ab Herilli leuitate aberrabimus. Duarum enim uitarum nobis erunt instituta capiendā, id est, duplicis nobis uitæ erit inuenda ratio: uel ad duplicem uitæ rationem nos demus, necesse erit. Institutum suum tenere. Cic. Defendat quidē quod quisq; sentit: sunt enim iudicia libera, nos institutū nostrum tenebimus. Instituto uti. Cl. Cn. Magnū Pompeij profectū deprehendi scilicet, & meo instituto usus sum, & eū statim missum feci.

Emblema est uermiculatum opus ex tessellis institiis aptum atq; consertum. Cic. Nullum nisi loco positum, & tanquā in uermiculato emblemate (ut ait Lucilius) structum uerbum uideres.

Argumenta ponuntur pro descriptis rerū

simulachris, & personis & sculpturae serie. Quintil. in. 5. Quo apparet omnem ad scribendum materiam destinatum argumentum appellari. Nec mirum, cum id inter opifices quoq; uulgatum sit. Vnde Virgilius, Argumentū ingēs. Vulgoq; paulo numerosius opus dicitur argumentosum. Ci. Ex ebone diligentissimè perfecta argumenta erant in ualuis, ea detrahenda curauit omnia.

Toreumata opera dicuntur aut sculpta, aut cælata ex quacunq; materia, quæ in delitijs habeantur. Sunt etiam toreumata calices diatetri cælati & tornatiles. Latine tornata opera dicuntur, à tereno instrumento, quo huiusmodi opera fiunt. Cic. Res ad istum deferitur, & istius more deciditur toreumata sanè nota ac præciosa auferuntur.

Solenne suum seruare, dicunt Latini pro institutum suum seruare. Cic. Planè deest, quid ad te scribam, nota tibi omnia sunt, nec ipse habeo, à te quid expectem. Tantum igitur nostrum illud solenne seruamus, ut ne quem istuc euntem sine literis dimittamus.

Propositum est mens, uel consilium, aut ratio rei alicuius proposita, uel institutum. Cic. Qui etsi nulla re deterreri à proposito potest, tamen excitari tuis laudibus, indulgentiaq; tua poterit, quò magis amplectatur, ac tueatur iudicium suum. In proposito
manere

manere. Cic. Atqui cæteris forsàn uitio datum esset, si se interemissent, propterea quòd eorum uita lenior & mores fuerant faciliores. Catoni autem cùm incredibile tribuisset natura grauitatē, eamq; ipsa perpetua constantia corroborasset, semperq; in proposito, susceptoq; cōsilio permansisset, moriendū potius, quā tyranni uultus afficiēdus fuit. A proposito declinare uel egredi. Ci. Declinatio breuis à proposito, nō ut superior illa digressio. Ad propositū redire, uel referri Idem. Sed iam ad propositum reuertamur.

Animus pro deliberatione. Cic. Noui animū, noui consilium tuum, non uereor, ne quid timide, ne quid stulte facias. Animum suscipere. Idem. Sed pro uestri imperij dignitate, atq; gloria, quoniam is est exorsus orationis meæ, uidete, quem uobis animum, suscipiendum putetis. Animum in aliquo esse. Idem. Est etiam in nobis is animus Quirites, ut non modò nullius audaciæ cedamus, si d'improbos omnes ultro la cessamus. In animo habere. Idem. Istum exheredare, in animo habebat. In animo esse. Idem. Mihi in animo est, legum lationem expectare.

Voluntas pro institutò, uel sententia & consilio. Cic. Sentiunt se nullam ullius partis uoluntatem, tenere: eò magis uis uobis est timenda. In uoluntatē adducere. Cic. Pompeium adduxi in eam uoluntatem,

ut mihi salutem imperij adiudicarit. Voluntatem suscipere, habere, abijcere, mutare. Cic. Itaq; tota iam sapientum ciuium, qualem me & esse, & numerari uolo, & sententia, & uoluntas mutata esse debet. In uoluntate esse. Idem. Erratis, si senatum probare ea, quæ dicantur à me, putatis: populū autem esse in alia uoluntate. Ad uoluntatē incumbere. Idem. Pompeius uerò ad uoluntatē perferendæ legis incubuerat.

Mens ad animum rationemq; pertinet. Cic. Horū igitur aliquid animus est, ne tam uegeta mens, aut in corde, cerebrōue, aut in Empedocleo sanguine demersa iaceat. Mens pro animo, sensu, ratione, intelligentiaq; positum Cic. Vt uestre mentes, atq; sententiæ cum pop. Rom. uoluntate, suffragijsq; consentiant. Mentē dare. Idem. Hic dii immortales mentem dederunt illi perduto, ac furioso, ut huic faceret insidias. Mentem inijcere. Idem. Ea uis, ea est igitur, quæ sæpe incredibiles huic urbi felicitates, atq; opes attulit, quæ illam perniciem extinxit, ac sustulit: quæ huic primum mentem iniecit, ut ui irritare, ferroq; laceffere fortissimum uirum auderet. In mentem impellere. Idem. Grauißimè autem me in hanc mentem impulit, & Pompeij fides. Mentem suscipere, imitari. Idem. Muta iam istam mentem, mihi crede, obliuiscere cedis, atq; incendiiorum. Mentem ad alia

quid appellere. Idem. Timidè tanquàm ad aliquem libidinis scopulum, sic tuam mentem ad philosophiam appulisti. *Mente esse.* Idem. Cæsar ea est mente, qua optare debemus. *A mente desistere.* Idem. Misi ad Metellum communes amicos, qui agerent cum eo, ut ab illa mente desisteret.

Cogitare, Absolutè pro constituere, & liberare: uel providere & attendere. Interdum pro memoria repetere. Cic. Parùm planè cogitas, quid scribas, aut ad què. Idem. Ad ferendū igitur dolorē placidè & sedatè plurimū proficit, toto pectore, ut dicitur, cogitare, quàm id honestū sit. Cum accusatio iunctū est cogitatione, uel mente complecti. atq; animo agitare: uel in aliqua re cogitationē ponere: uel memoriam ad rem aliquā excitare, aut cogitationē rei alicuius suscipere providere, curare. Cic. Hæc cogites, ad hæc te exerceas Cogitare pro sperare, uel cupere, uel cupiditate teneri. Idē. Dignitatē quidē illam consularē fortis et cōstantis senatoris, nihil est, quod cogitemus. Cogitare de, est idem quod animo & cogitatione comprehendere, uel curam cogitationemq; in re aliqua configere, aut rei alicuius speciem cogitatione informare. Cic. Tu autem de nostro statu cogitabis. Cum Ad. Idem. Ad hæc igitur cogita mi Attice, uel potius excogita. Cum In. Cic. Sed me hercule si humaniter & sapienter

Et sapienter, et amabiliter in me cogitare uis, faciente te profectio præbebis. Cogitare cum. Idem. In illo libentissimè soleo uti, siue quid mecum ipse cogito, siue aliquid scribo, aut lego. Cogitare pro ire, cōstituerē. Cic. In Pompeianum statim cogito. Cogitare proficisci. Idem. Ego in Ciliciā proficisci cogito circiter calendi. Maias. Cogitatum. Adiectiuè. Idem. Non enim abiectum susluieras, sed attuleras domo meditatum, et cogitatum scelus. Substantiuè. Idem. Hæc per deos immortales utrum esse uobis consilia siccorum, an uinolentorum somnia? et utrum cogitata sapientum an optata furiosorum uidentur? Cogitatio est mentis, agitatio, meditatio, uel commentatio, uel recordatio. Cic. De tota mea cogitatione scripsi ad te antea satis, ut mihi uisus sum diligenter. In cogitationem cadere passiuam significationem habet. Cadit enim in cogitationem, quod cogitatione comprehendere potest. Cic. Sed fuit quædam ab infinito tempore æternitas quam nulla temporum cumscriptio metiebatur: spatium tamen, qualis ea fuerit, intelligi non potest, quod ne in cogitationem quidem cadit, ut fuerit tempus aliud quod, nullum cum tempus esset. Cogitationem iniicere. Cic. Quod si ista nobis cogitatio de triumpho iniecta non esset, quam tu quoque approbas, ne tu haud multum requireres illum uirum, qui in sexto libro informatus est

tus est

tus est. Ad cogitationem deducere. Idem. De gratia,
 & de ope quid significares, mecum ipse querebam:
 spe tamen deducebar ad eam cogitationem: ut te pro
 tua admirabili, ac singulari sapientia de ocio, de pace
 de concordia ciuium agi uelle arbitrarer. Cogitationē
 suscipere. Idem. De his rebus rogo uos, ut cogitatio-
 nem suscipiatis. In cogitationem uenire. Seruius.

An illius uicem credo doles? quoties in eam cogita-
 tionem necesse est ut tu ueneris, & nos saepe incidi-
 mus hisce temporibus non pœssimè cum ijs esse actum
 quibus sine dolore licitum est mortem cum uita com-
 mutare. Cogitationem habere, figere, locare. Cic. E-
 go omnia mea studia, omuem cogitationem, mentem
 deniq; omnem in Milonis consulatu fixi & locavi. In
 cogitatione uersari. Idem. Quæ pecunia simul atq;
 ad eum delata est homo impuriſſimus statim cœpit in
 eiusmodi mente, & cogitatione uersari, nihil esse suis
 rationibus utilius, quàm Oppianicum condemnari.

Cogitationem in re aliqua ponere. Idem Precibus te-
 cum fraternis ago, totum ut animum, curam, cogita-
 tionemq; tuam ponas in omnium laude undique colli-
 genda. Cogitationem in rem aliquam abijcere. Hic lo-
 quendi modus habet nescio quid cōtemptus, scilicet cū
 designamus cogitationem poni in re aliqua sordida,
 turpi, uel abiecta, & humili. Cic. Nihil enim altum,
 nihil

nihil magnificum, ac diuinum suspicere possunt, quæ
 suas omnes cogitationes abiecerunt in rem tam humi-
 lem, atq; abiectam Cogitationē, uel cogitatione com-
 plecti: id est, cogitationē suscipere, uel in cogitatio-
 ne uersari. Idem. Complexus igitur sum cogitatione
 te absentem. Cogitatione præcurrere. Cic. Sit boni
 oratoris, multa auribus accepisse, multa uidisse, multa
 animo, & cogitatione, multa etiam legendo per-
 currisse. Cogitatione depingere nobis ea dicimur,
 quorum speciem nobis cogitatione representamus.
 Cic. Magnam turbam congregat ignotorū deorum,
 atq; ita ignotorum, ut eos ne coniectura quidem in-
 formare possimus, cum mens nostra quiduis uideatur
 cogitatione posse depingere. Cogitatione percipere,
 comprehendere. Idem. Sic enim dicebas, speciem dei
 percipi cogitatione, non sensu, nec esse in ea ullam
 soliditatem Cogitationem debilitare, conuellere. Cic.
 Quæ cogitatio, cum mihi non omnino excidisset (et
 num penitus infederat) ui tamen tempestatum, & con-
 cursu calamitatum erat aliquantulū labefactata, atq;
 conuulsa. Cogitationem auertere, uel auocare. Idem.
 Nec auertere à miserijs cogitationem sinunt. A cogi-
 tatione traducere. Idem. Ita sum cum illo locutus,
 ut mihi uiderer animum hominis ab omni alia cogi-
 tatione ad tuam dignitatem tuendam traducere. Co-

gitationem

gitationem abijcere. Idem. Nam omnem nostram de republica curam, cogitationem de dicenda in senatus sententia, commentationem causarum abiecinus. Cogitationes explicare. Idem. Meas cogitationes omnes explicavi tibi superioribus literis, quo circa hæ sunt breues. Cogitationum summam facere. Idem. Circumspectis rebus omnibus, rationibusq; subdactis summam feci cogitationum mearum: quam tibi si potero, breuiter exponam.

Excogitare est machinari, meditari, fingere. Cic. Ad hæc cogita mi Attice, uel potius excogita, quemuis euentum fortius feram, quàm hunc dolorem. Excogitatio. Idem. Quæ tandem est, quæ inuestigat occulta, quæ inuentio, atq; excogitatio dicitur?

Animo agitare est cogitare, uel in animo uersari. Cic. De te autem ipso Torquate tuum est sic agitare animo, ut non adhibeas in cōsiliū cogitationum tuarum desperationem, aut timorem.

Considerare est intueri, circumspicere, attendere, expendere, & rationem habere. Extra animum. Cic. Vt enim pictores, & ij, qui signa fabricant, & ueri etiam poëta suū quisq; opus à uulgo considerari uult, ut, si quid reprehensum sit à pluribus, id corrigatur. Ad animum, idq; absolutè, uel cum accuatuiuo. Cic. Quid per leges liceat considerandum est.

Cum

Cum de. Idem. His de rebus uelim cum Pomponio, cum Camillo, cum quibus uobis uidebitur, considerare. Considerare cum. Idē. Id uelim diligenter etiam, atq; etiam uobiscū, & cum amicis consideretis. Consideratus. Dicitur autem homo consideratus maxima in considerando diligentia & prudentia. Ad personam. Cic. Verū & illud considerati hominis esse putauit, qua de re iure decertari oporteret, armis non contendere: & hoc constantis, qui cum ui & armis certare noluiſſet, eum iure iudicioq; superare. Ad rem. Cic. Fortitudo est considerata periculorum suscepio, & laborum perpeſſio. Consideratio. Idem. Neq; tamen istas Physicorum quæſtiones exterminandas puto: est enim animorum, ingeniorumq; naturale quoddam quasi pabulum consideratio, contemplatioq; naturæ. Consideratē. Idem. Sed tamen ita procul absit, cum qua nihil rectē fieri, nihil considerare potest.

Contemplari est considerare, perspicere, & animo intueri. Spectat uerò tam ad oculos quam ad animum. Ad oculos. Cic. Codicis lituras tui contemplare in Sthenij Thermitani nomine, deinde aude te dicere diligentem. Ad animum. Idem. Quæ contemplantes expendere oportebit, quid quisq; habeat sui, eaq; moderari, nec uelle experiri, quàm se aliena decean.

deceant. Contemplatio est mentis agitatio, sed & ad oculos etiam pertinere potest. Ci. Etenim cognitio, cōtemplatioq; naturæ manca quodammodo atq; inchoata sit, si nulla actio rerum consequatur.

Lustrare est peragraré. Ci. Cur ipse Pythagoras & Aegyptum lustravit, & Persarum magos adiit. est etiam lustrare circumspicere, circumire, ut lustrare exercitum. Cic. Inde ad castra ueni ad VII Cal. Septemb. Ad III exercitū lustraui apud Iconiū. Lustrum purgatio est urbis, quæ in sacrificijs fiebat. Omnes centuriæ, & equites in campum Martium cōuocati, sue, oue, tauro cæsis immolarunt: quod lustrum dictum est, sicq; à sacrificio illo census obtinuit nomen lustrī, quod quinquennale spaciū significat, in quot annos prædia locari olim solebant, ut nunc inter ternos, id est, nouenos. Lustrum enim à luendo dictum est, id est, soluendo, ideò quod quinto quoq; anno, uectigalia tributaq; exigebantur. Lustrum uero à Latinis uocatur, quod Olympias apud Græcos, dicitur, id est, quinquenniū. A lustrare quod expiare est, fit lustrare, id est, quod ad lustrum pertinet. Liu. Sacrificium lustrare in diem posterum parat. Fit etiam lustricus. Vnde lustrici dies infantium appellantur, quibus infantes lustrantur, & nomina eis imponuntur. Macrobi. Lustricus olim dies appellabatur.

quo pueri lustrabantur, & nomen accipiebant. Hodie lustricum diem appellare in religione Christiana possumus, diem baptismi. Qui infantes lustrant, lustratores uocantur. Et si foeminae sunt lustratrices. Latine etiam appellare possumus lustralē aquam, quam Barbari aquam benedictam uocant. Lustrare animo translatum est, & ab oculis ducitur. Nam quemadmodum oculos in ea, quae lustramus conijcimus: ita quae animo lustramus, in ea mentis, animi et rationis aciem intendimus. Ci. Totam licet animis, tanquam oculis, lustrare terram, mariaq; omnia cernere.

Meditari uerbum est, quod semper mentis attentionem, & studium habet: & rei omni conuenit, quàm cogitatione studioq; complectimur, Absolutè, Cic. Ex quo significabat, illum non in agendo solum, sed etiam in meditando uehementem atq; incensum fuisse. Cum accusatiuo. Idem. Vides quam causam mediter. Cum ad. Idem. Meam quidem sententiam, aut scribam ad te postea pluribus: aut ne ad eam meditere, imparatum te offendam, coramq; contra istam rationem meam dicam. Cum de. Idem. Hæc ego ad te maximè ob eam causam scribo, ut iam de tua quoq; ratione meditere. Cum cum. Idem. Tanta uis est, & loci, & temporis, ut si quis, cum causam sit acturus, in itinere, aut in ambulatione secum ipse medietur: aut

tur: aut si aliquid attentius cogitet, nō reprehēdatur.

Præmeditari. Cic. Est enim sapientis, quicquid hominū accidere possit, id præmeditari: ferendū modicè, si euenerit esse.

Meditatus, uel **præmeditatus**, deponentaliter. Ci. Ea ætate L. Crassus ostendit, id se in foro optime iam præmeditatum facere, quod etiā tum poterat domi cum laude meditari. Passiue Idem. Attuleras domo meditatum, et cogitatum scelus. Meditatio est cōmentatio, uel exercitatio. Præmeditatio nonnihil habet in futurum prospicientis animi. Cic. Anni sunt octo, cū ista causa in ista meditatione uersatur. Idem. Hæc igitur præmeditatio futurorum malorum lenit eorum aduentum, quæ uenientia longè ante uideris.

Commentari est meditari, considerare, cogitare Absolutè. Cic. Magister hic Samnitū summa iam senectute est, et quotidie commentatur. Cum accusatiuo. Idem. Ipsum quidem multos annos, nihil aliud commentor. Cum de. Idem. Iam accedunt consules summa prudentia, uirtute, concordia, multos menses de populo Rom. libertate cōmentati sunt, atq; meditati Commentatio. Idem. Tota enim philosophorum uita, ut ait idem, commentatio mortis est.

Ruminatio pro deliberatione, uel attentiori meditatione.

meditatione.

meditatione, uel ratione ineundi consilij, et rei alicuius aut suscipiendæ, aut faciendæ. Cic. Quanto magis uidi ex tuis literis, quàm ex illius sermone, quid ageretur de ruminatiōe quotidiana, & de cogitatione Publij. Ruminare, uel ruminari propriè est remouere (quod est pecudum) ac rursus consumere, quasi cibum ad rumen (qui locus est in gutture, quo sumatur cibus, & unde redditur) reuocare, iterumq; conficere.

MOVERE, commouere, et admouere, neq; usu, neq; significatione differunt. Cum accusatiuo. Cic. Quod autem me moues, ualdè gratum est idq; ut semper facias, rogo. Idem. Attentum, commouent Græci, ut principio faciamus iudicem. Cum accusatiuo duplici Cic. Eos hoc moneo, desinant furere, & proscriptiones, & dictaturas cogitare. Idem. Illud me præclarè admones, cum illum uidero, ne nimis indulgenter, & ut cum grauitate potius loquar. Cum de. Cic. Putaui ea de re te esse admonendum. Cum genitiuo. Cic. Vt autem à te disceſsi in Græciam proficiscens, cum opera mea nec Respublica, nec amici uideretur, nec honeste inter arma uersari possem, ne si tutò id quidem mihi liceret: ut ueni Veliam, tuaq; & tuos uidi admonitus huius æris alieni, nolui, deesse ne tacita quidem flagitationi tuæ.

Commone

Commonefacere est commouere. Cic. *Celie* procuratores scripserunt, te propter magnitudinē provinciae, multitudinemq; negotiorum esse etiam atq; etiam **commonefaciendum**, Cum accusatiuo duplici. Idē. Atq; etiam hoc me docent, eiusmodi senatus consulto sese fecisse laudationem, ut omnes intelligere possent, non laudationem, sed potius irrisionem esse illam, quae nos **commonefaceret** istius turpē, calamitosamq; praeturae. Cum De. Metel. De me, meisq; rebus ne uobis multitudine literarum molestior essem, ad Lelium praescripsi, de rationibus provinciae quid uellem fieri, ut is uos doceret, & **commonefaceret**. Cum genitiuo. Cic. Cum ipse te ueteris amicitiae **commonefaceret**, commotus es? at nihilo minus, sed etiam studiosius occidisti.

Commonefieri. Cic. Defensionem causae suae scripsit, quam nunc nemo est in Sicilia, quin habeat, quin legat, quin tui sceleris, & crudelitatis ex illa oratione **commonefiat**.

Monitio & admonitio. Cic. Omnis igitur hac in re habenda ratio, & diligentia est, primum ut monitio acerbitate, deinde obiurgatio contumelia careat. Idem. Huic similis est admonitio in consilio dando familiaris. Monitum, uel admonitum. Cic. Quid ego praetermisi aut monitorum, aut querelarum? Idē.

Præcepta, admonita tractanda sunt omnia disertissime. Admonitus, us, ui. Idem. Atq; admonitu senatus consuleret salutis suæ. Monitor, uel admonitor. Idem. Misi autem ad te quatuor admonitores, non nimis uerecundos.

Hortari, adhortari, cohortari. Hortari à monere differt. Monere leuius est, hortari uerò grauius, & uehementius: & in altero tantum est officium, & diligentia: in altero quædam etiam uidetur esse autoritas, & consilium instans. Cum accusatiuo. Cic. Neq; te tali uel scientia, uel natura præditum hortabor. Idem. Faciam igitur, ut imperatores instructa acie solent, quanquam paratissimos milites ad præliandum uideant, ut eos tamen adhortantur: sic ego uos ardentes, & erectos ad libertatem recuperandam adhortabor. Idem. Illud uereor ne maiorem uim habeat ad deterrendum, quàm ad cohortandum. Cum ad Cic. Ipsum tamen Pompeium separatim ad concordiam hortabor. Idem. Iure possum ego uos ad defensionem meæ salutis adhortari. Idem. Quis cohortari ad uirtutem ardentius: quis à uitijis acrius reuocare potest? Aliquid hortari, id est, suadere, uel cū duplici accusatiuo. Ci. Sed quid ego te hæc hortor? Cū de Idē Iisdē etiā de rebus etiam, atq; etiā hortor, quibus p̄suerioribus literis hortatus sum. Hortator. Cic. Pon

stremo

Stremio isto hortatore, autore, intercessore ad Syllam legati non adierunt. Hortatio. Idem. Quod cum ita sit, hortatio non est necessaria, gratulatione magis opus est. Cohortatio. Idem. Incredibiliter enim me commouet tua cohortatio, quæ quidem nec institui, nec effici potest sine tua ope.

Dehortari est dissuadere, et ponitur uel cum accusatiuo, uel cum propositione à Cic. Res ipsa rei publicæ tempus aut me ipsum, aut alium quempiam aut inuitabit aut dehortabitur. . .

Suadere habet uel datiuum solum, uel datiuum, et accusatiuum Ci. Nemo est, qui tibi sapientius suadere possit teipso. Idem. Gaudeo id te mihi suadere, quod ego mea sponte pridie feceram.

Persuadere uehementius est, quam suadere, estque probare, ad credendum adducere, uel fidem facere Cic. Erit, ut mihi persuadeo, digna materies facultate et copia tua. Persuasum esse. Ci. Quid si magnitudine pecuniæ persuasum est ei? Persuasum habere. Idem Archipiratam ipsum uidet nemo, de quo supplicium summi oportuit, hodieque omnes sic habet persuasum (quid eius sit, uos coniectura quoque assequi debetis) istum clauum à piratis ob hunc archipiratam pecuniam accepisse. Suasor. Idem. Quid enim interest inter suasorem facti, et probatorem? Suasio. Idem. In suasionem le-

gis Seruilia summis ornat Senatum laudibus. *Suasus*.
 Terent. Daui suasu non repugnat Pamphilus.

Instillare & si proprie liquidorum est, tamen
 translato pro persuadere ponitur. Cic. Attulit uber-
 rimas tuas literas, quæ mihi quiddam, quo stare in-
 stillarunt.

Inculcare proprie est infercire, sed per trans-
 lationem pro persuadere dicitur. Cic. Inculcatum est
 Metello, & Vulteio te aratores evertisse.

Dissuadere. Cic. Qui non modo non censue-
 rit captiuos remittendos, uerumetiam dissuasit.
Dissuasor. Idem. Dissuasor M. Seruilius. **Dissuasio**.
 Idem. Deliberatiuum genus est, quod habet in se sua-
 sionem, & dissuasionem.

Autor totum in consilio dando uersatur, &
 tunc pro suasore, impulsore, hortatore, monitore, con-
 siliarioq; ponitur. Absolutè. Cic. Quas res te impri-
 mis autore gessimus. Cū genitiuo. Idem. Primū coepi
 suadere pacem, cuius fueram semper autor. Cum Da-
 tiuo. Idem. Tibi tamen sum autor, ut, quibus rebus
 possis, eum tibi ordinem, aut reconcilies, aut mitiges.
 Autor pro inuentore, machinatore, architecto, duce,
 adiutore, principe, effectuore. Cic. Omitto illa uetera,
 quod istum in Republicam ille aluit, auxit, armauit:
 ille legibus C. Metelli contra auspicia ferendis autor.

Idem

Idem. Hæc homo ingeniosissimus M. Cato autoribus eruditissimus inductus arripuit. Autor pro scriptore & præceptore. Cic. Etenim habeo nonnullos ex ijs, quos nunc lectito autores, qui dicant fieri id oportere, quod sæpe tecum egi, & quod à te approbari uolo. Autor pro eo cuius maxime in re præsentì auctoritatem, uel fidẽ sequimur. Cic. *Idem.* Ille Plato, quem ego autorem uehementer sequor.

Inuitare est uocare, uel allicere. Cum accusatiuo, uel in uoce passiua sine casu. Cic. Quò me quædam epistola subinuitaras. *Idem.* Inuito eum per litteras, ut apud me diuerfetur. *Idem.* Hæc à te inuitatus breuiter exposui. Cum accusatiuo & ablatiui, aut incitantis, uel admonentis est. Cic. Præclara illa quidam ingenia, quæ gloria inuiantur: sed senatus etiam sapiens, qui quacūq; reputat modò honesta, ad Rem-pub. iuuandam posse adduci, hac utitur. Aut est honoris & officij causa. Cic. Tota familia occurret, hospitio inuitabit propter familiaritatem notissimam. Inuitare domo & domũ dicitur. Cic. Itaq; uehementer iste Sthenio infensus, hospitium ei renunciat, domo eius emigrat, atq; adeò exit: nam iam antè migrarat: eum autem inimicissimi Sthenij domum suam statim inuiant, ut animum eius in Sthenium inflammarent ementiendo aliquid, & criminando. Cum ad, uel in.

Cic. Nam ad prandium inuitare senatus crimen putat? Idem. Cosconio mortuo sum in eius locum inuitatus. Inuitatio. Idem. In Epeirum uerò inuitatio quàm suavis? quàm liberalis? quàm fraterna? Inuitatus, us, ui. Cic. Mitte igitur ad te Trebatium, atq; ita mitto, ut initio mea sponte, post autem inuitatu tuo mittendum duxerim. Inuitamentum. Idem. Is autem, qui uerè appellari potest honoros, non inuitamentum autem ad tempus, sed perpetuæ uirtutis est præmium.

Allicere est inuitare, inducere, excitare, uel capere: & ponitur, uel cum accusatiuo. Cic. Hominem adolescentem non tam allicere uolui, quàm alienare nolui. Vel cum ad, uel in. Idem. Nihil est enim amabilius uirtute, nihil quod magis homines alliciat ad diligendum. Allicere ad inanimata translatus. Cic. Ut si Magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se alliciat, & trahat: at rationem, cur id fiat, adferre nequeam, fieri omnino neges.

Illicere est allicere. Cic. Nec tamen ille ipse est prætereundus, qui non sat habuit coniugem illuxisse in stuprum.

Illicium est rei alicuius inuitamentum. Varro. Sed si transituræ sunt apes, apiastro perfricandæ, quòd illicium hoc illis est.

Illecebræ

Illecebræ sunt inuitamenta, blandimenta, & incitamenta rei cuiuslibet, quæ tamen cum uoluptatis lenocinio aliquando iuncta sunt, quæ & in bonam & malam partem sumuntur. Cic. Qui se uitiorum illecebris, & cupiditatum lenocinijs dederunt. Illecebra. Idem. Quis ignorat maximam illecebram esse peccandi, impunitatis spem?

Pellicere. Cic. Animū adolescentis nondum consilio, ac ratione firmatum pellexit ijs omnibus, quibus illa ætas capi, ac deliniri potest.

Allectare. Cic. Quamobrem quamuis blanda ista uanitas apud eos ualeat, qui ipsi illā allectant, & inuitant: tamen etiam grauiores, constantioresq; admonendi sunt, ut animaduertant, in callida assentatione capiantur.

Prolectare. Cic. Adolescens bonus, honesto loco natus, disertus, cum maximo ornatissimoq; comitatu uenit in oppidum Græcorū, postulat concionem, locupletes homines, & graues ne sibi aduersarentur, testimonij denunciatione deterret: egentes & leues spe legationis & uiatico publico, priuata etiam benignitate prolectat.

Excitare hîc pro commouere est: sed propriè aliquis è somno excitatur. Excitantur etiā feræ instante odore canum uî. Cic. Si me diligis, excita è somno

literæ

litteras tuas, humanitatēq; propter quam mihi es charissimus. Idem. Sunt ne igitur insidiæ, tendere feris plagas, etiam si excitaturus non sis, nec agiturus? Ipsæ enim feræ nullo insequente incidunt. Excitare ab inferis, uel à morte. Cic. Ex qua si quando opus esset, ab inferis locupletissimos testes excitaret. Cum accusatino solo, uel passiue. Idē. Genus est enim eiusmodi, quod maximè uestros animos excitare, & inflammare debet. Idē. Erectior senatus erat nō sententijs solū nostris, sed etiam cohortationibus excitatus. Cū. Ad. Cic. Victores Galli alacritate, & quasi letitia ad canendum excitatur.

Incitare est cohortari, exacuere, uel impellere, & impetu non caret: unde excitare equum, id est, admoto calcare uehementius urgere. Cic. Rebantur enim fore, ut exercitus Imperatorem equo incitato se in hostes immittentem persequeretur. Cum accusatino. Cic. Nisi te sua sponte satis incitatum esse confiderem. Cum in, uel de. Idem. Neq; enim desunt, qui istos in me, atq; in optimum quēq; incitent. Incitatio Idem. Huius est in dando consilio de maximis rebus cum dignitate explicata sententia: eiusdem & languentis populi incitatio, & effrenati moderatio.

Concitare acrius etiam est quàm excitare, & interdum tumultus speciem habere uidetur. Cic.

Ad teipsum & animi quodam impetu concitatum, & in naturæ, atq; ingenij elatum iam usus flectet, dies leniet, ætas mitigabit. Hic pro commouere, & inflammare est. Cic. Cum totius Italiae concursus, quæ mea salus concitarat, facti illius gloriam libens agnouisset. Concitator. Idem. Seditionis quidem stimulator, & concitator tu fuisti.

Impellere aliquando est iactare. Cic. Precipitantem igitur impellamus, & perditum prosteramus. Inde impulsam aciem dicimus. Atq; ex eo fit, ut impellere significet labefactare. Plin. Immenso & Achaie Victoriæ momento ad impellendos mores, id est, ad mores de honestatis gradu deiiciendos. Interdum impulsus, pro penè perfecto ponitur. Luc. lib. V. Nobis uictoria turbam. Non dabit, impulsus tantum quæ præmia belli Auferat: id est, iam penè confecti, & quasi præcipitis. Translatio est à columnis, aut arboribus, cum conuelluntur, & paulatim nutant. Hoc Curio effectum uocat, ut de pro-uinc. Consul. Bellum iam effectum uidemus, & ut uerè dicam, penè confectum. Impellere pro urgere, adducere, inducere, incitare. Absolutè, uel cum accusatiuo. Cic. Cuius rei cupiditas impellit me interdum, ut te hortari uelim, si me ipse reuoco. Cum ad. Idem. Auaritia porrò hominem ad quoduis facinus impellit. Im

lit. Impulsor. Idem. Quamvis non fueris suasor, & impulsor protectionis meæ, approbator certè fuisti. Impulsus, uel impulsio. Idem Sed in hac causa coniectura nihil opus est, ipsos certò scio nō negare ad hæc bona Chrysogonum accessisse impulsu suo.

Stimulare interdū est sollicitum habere. Cic. Te conscientia stimulant maleficiorum tuorū. Interdum est excitare. Idem. Nec uides istorum ipsorū charitate ad huius salutem defendendam maximè stimulari me, atq; excitari. Stimulator. Vide concitator. Stimulus non semper est, quo asinus agitur, uel aliquid fodimus. Cic. Non expectas, dum te stimulis fodiam? hæc te, si ullam partem habes sensus, lacerat, hæc eruentat oratio. Hic pro incitatione ponitur. Cic. Defendendi Vatiniij fuit etiam ille stimulus. Stimulū ad mouere. Idem. Hic ego quid prædicem, quibus hic rebus Consulē ad rem gerendam excitauit? quot stimulos admouerit homini fortassis studioso uictoria, sed tamē nimiū communē Martē, belliq; casum metuenti?

Urgere aliquem, est præmere. Cic. Qui mor tifero morbo urgetur. Aliquando est uexare, uel fatigare. Idem. In hoc uno opere noctes, & dies urgeatur. Aliquando est re maxima ni i, uel re aliqua ambitiosè uti, uel rei commodæ occasionē arripere, & in ea totum esse. Idem. Quin tu urges istam occasio-

nem &

nam & facultatem, qua melior nunquam reperiretur.
Interdum est diligenter operam dare, uel diligenter
faciendum curare. Cic. Habes frè de rebus rusticis:
urbanam expositionem urget ille quidem & Philoti-
mus, & Cincius, sed etiam crebro interuiso, quod est
facillimū factu. Hic est urgere idem quod impellere,
uel instare. Cic. Quamobrem urgenista, perfice.

Instare nonnunquam pro adesse, uel præsens,
uel proximum esse poni:ur. Cic. Instat hic nunc ille
annus egregius. Hic est urgere. Cic. Tibi instat Hor-
tensius, ut eas in consilium. Instare cum uerbo. Idem.
Instat Scandilius poscere Recuperatores: tum iste
homo innocens, qui illam suspicionem leuare, atq; ab-
se remouere cuperet. Recuperatores dicit se de cohör-
te sua daturum.

Acuere. Acuitur propriè serra, uel gladius.
Cic. Vocem citharædi non audiunt, ne stridorē quidē
serræ tum, cum acuitur. Translatè est excitare, hor-
tari, & alacriorem, uehementioremq; aut magis in-
dustriū reddere. Cic. Acueram me ad exagitandam
hanc eius legationem.

Exacuere. Cic. Cogitanti enim mihi nihil tam
uidetur potuisse facere rusticè: & si tibi placebit sic
agere de Fano, ut cœpimus, uelim cohortere, & exa-
cuas Cluatium.

Aculeus

Aculeus propriè uestparum est uel apum, & similem. Cic. Serpere anguiculos, nare anaticulas, euolare merulas, cornibus uti uidemus boues, uestpas aculeis, suam deniq; cuiq; naturam esse ad uiuendum ducem. Translatè pro omni re ponitur, quæ uehemens, & acuta quæq; pungit ac concitat. Cic. Fuerunt nonnulli aculei in C. Cæsare, contumelia in Gelium. Aculeum emittere, uel excutere. Cic. Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi sunt excussos arbitrari: nondum statuo te uirium satis habere, ut ego tecum luctari, & congredi debeam, quod si esses usus, atq; ætate robustior, essem idem, qui soleo, cum sum laceßitus, Aculeum dimittere, uel euellere. Idem. Flacco uerò quid profuit? qui ualuit tandiu, dum huc prodiret mortuus est aculeo iam dimisso, ac dicto testimonio.

Acumen argutiam habet, unde. Ci. Pro Flacco acumen ingeniorum uocat, id est, ingeniorum uim, uehementiam, uel subtilitatem. Idem. Acumen dædælicorum, sententiæ philosophorum.

Calefacere. Frigida propriè calefacimus. Ci. Balneum calefieri iubebo Sed per translationem eum etiam calefacere dicimur, qui ad rem suscipiendam minus calidus est, & feruens, id est, qui in re suscipienda resistit. Et sic pro commouere, & concitare ponitur.

nitur, uel pro agitare. Cic. Is ne nos tanta impensa rē
deat, calface hominem.

Incendere propriè est incendium facere, ignem, uel fāces inferre, atq; subijcere, comburere, aut cremare. Cic. Clāssis Pop. Rom. capta, atq; incensa est. Translatè pro cupiditatem iniicere, & uehementer concitare. Idem. Etiam hominem perustum, & inanem gloria uolunt incendere.

Inflammare propriè est inflammationem inferre. Cic. Cum eadem lucerna epistolam scripsissem qua inflammaram tuam, id est, combusseram. Translatè est uehementer commouere, & concitare, impotentī quadam cupiditate implere, rapere, urgere. Cum accusatiuo. Cic. Genus belli est huiusmodi, quod maxime nostros animos excitare, atq; inflammare debet. Cum ablatiuo. Idem. Ipse inflammatus scelere, & furore in forum uenit ardebant oculi, toto ex ore crudelitas eminebat. Cum ad, uel in. Idem. Te uerò moneo, ut omnem gloriam, ad quam à pueritia inflammatus fuisti, omni cura, atq; industria consequare.

Afficere. Cic. Vt qui audirent, sic afficerentur animis, ut eos affici uellet orator. **Affectus.** Idem. Variè sum affectus tuis literis: ualde priore pagina perturbatus, paulum altera recreatus.

Mouere est incitare, afficere. Cic. Vehemēter

etiam res ipsa publica me mouit.

Commouere. Cic. Neq; uerò illud me commouet, quòd sibi in Lupercis sodalem esse Caelium, dixit.

Perfuadeas tibi uelim. Cic. Prius tibi uelim perfuadeas, ut hoc mea causa facias, quàm ut facias.

Fac existimes, ita uelim existimes, ita te existimare uelim. Ci. Sic enim existimare te uelim, neminem esse, cuius officijs me tam esse deuinctum non solum confitear, sed & gaudeam. Idem. Nam sic fac existimes, post has miseras.

Credas hoc mihi uelim. Cic. Credas hoc mihi uelim, quod te puto existimare, ex ijs miserijs nihil aliud querere, nisi ut homines, aliquando intelligant, me nihil aliud maluisse, quàm pacem: ea desperata, nihil tam fugisse, quàm arma ciuilia.

Crede mihi. Cic. Falsum est (mihi crede) si quid audisti.

Animum inducas uelim. Cic. Tu quoq; animum inducas uelim, si sit aliqua Respublica, in te esse oportere iudicio hominum.

Caue putes, uel existimes. Cic. Mi Galle caue putes quicquàm melius, quàm epistolæ tuæ partem in eo loco.

Adducere

Adducere promouere afficere, uel persuadere. Cic. Num querenda causa, quæ te ad tantum facinus adduxerit?

Adduci, uel duci. Cic. Accepisti quibus adductus, quamq; causam defenderim.

Inducere. Cum accusatio. Cic. Quem ego, ut mentiatur, inducere possum: ut peieret, exorare non potero. Induci re aliqua. Idem Is nulla cupiditate inductus de uia decessit. Cū ad, uel in. Idem Multos induxit in peccatum pecuniæ spes. Inducere etiam est innouare, uel in usu ponere, uel adferre, & in medium proponere, referturq; tum ad res, tum ad personas: ut inducere uerba noua, religiones, & inducere aliquem disputantem, saltantem, lamentantem, querentem, dolentem, gaudentem ut sit in comœdijs & tragœdijs. Cic. Hæc tamen opinio est Pop. Rom. à tuis inuidis, & obrectatoribus nomen inductum fiste religionis. Idem. Vt inexpiabiles religiones in Rempublicam inducerentur De persona. Idem. Sed quid ego Iudices ita grauem personam induxi? Inducere tectorium. Cic. Atq; in illis columnis dico, esse, quæ à tuo redemptore commotæ non sint: dico esse ex quo tantum tectorium uetus deletum sit, & nouum inductum. Inducere soleas in pedes, uel pedibus. Idem. Quidam iudicatus est parentem occidisse,

Et statim, quod effugiendi potestas non fuit, lignea
soles in pedes inductæ sunt. Animum inducere. Idem.
Qui potuit animum inducere, ut filium exhere da-
ret? In animum in ducere. Idem. Neq; enim legare ei
usmodi matri poterat in animum inducere.

Credere pro fidem habere, uel adhibere,
autoritatem tribuere, uel adiungere. Absolute, uel
impersonaliter. Ci. Ita autem eò facilius credebatur,
quia simile uerò uidebatur. Cum accusatiuo. Idem.
Omnia facilius credere possum, quàm quod scri-
bitis. Cum accusatiuo et datiuo. Idem. Hoc mihi ut
testi, uelim credas. Cum datiuo. Idem. Non satis crea-
didi homini prudenti. Cum de. Idem. Recte non crea-
dis de numero militum: dimidio plus scripsit Clodia.
Credo pro puto. Idem. Tu enim ipse, qui et me et
alios prudentia uincis, omnia credo, uidisti, nihil te se
fellit.

Credulus est qui facile, uel temere credit.
Cic. Vel uerba mihi dari facile patior in hoc, meq; li-
benter præbeo credulum. Credulitas. Idem. Illud cer-
te caui, et cauebo, ne mea credulitate Reipublicæ
summa fallatur.

Fidem habere. Actiuè. Cic. Quanta ei fides
sit habenda. Passiuè. Idem. Quare quando, ut augu-
res, et astrologi solent, ego quoq; augur publicus ex
meis

meis superioribus prædictis constitui apud te auctoritatem augurij & diuinationis meæ, debet habere fidem nostra prædictio. Fidem adiungere, tribuere. Idem. Visi non omnibus adiungebat fidem, sed his solum quæ propriam quandam haberent declarationem earum rerum quæ uiderentur.

Audire cum accusatiuo, idem est, quod fidem habere, uel credere Cic. Nunquam labêre, si te audies. Extra pronomem, & ad res etiam conuersum. Idem. Næ ego istam sapientiam, quamuis sit, *crudita*, non audiam. Audire preces est precibus annuere, & quod postulatur, largiri. Idem. In quo dii immortales meas preces audiuerunt.

Aures patefacere pro audire. Cic. Ita fit, ut is assentatoribus patefaciat aures suas, qui ipse sibi assentetur, & se maxime delectet.

Audiens dicto esse dicitur, qui iussis pareat. Cic. Potero ne animaduertere in eos, quos dicto audientes esse iussi? Audiens dicto alicuius. Idem. Dixit hoc nihil interesse, utrum Cæsar senatus dicto audiens futurus non esset. Audiens cum duobus datiuis. Idem, Quid ergo? istæ imagines ita nobis dicto audientes sunt, ut, simulatq; uelimus, accurrant.

Auscultare est aures ad alicuius uocē admo-

uere. Cic. Itaq; posthac nō scribā ad te quid facturū
sim sed quid fecerim. Omnes enim corycei uidētur sub
auscultare, quæ loquor. Cū datiuo uerò idē est, quod
credere, fidē habere, uel obtēperare. Idē. Mihi auscul-
ta: uide ne tibi desis, tua quoq; res permagna agitur.

Obsequi est morem gerere, uel indulgere. Cic.
Sanē autem uellem potuisse obsequi. Voluntati tuæ.
Obsequium. Idem. Mulieres quidem ualde intelligo de-
lectari obsequio, & comitate adolescentis.

Parere. Cic. Tantus consensus senatus fuit, ut
maturē proficisceremur, parendum ut fuerit.

Obedire. Ci. Quæ natio semper obediens huic
imperio fuit. Obedientia. Idem. Nam qui appetitus
longius euagantur, & tanquā exultantes siue cu-
piendo, sine fugiendo non satis à ratione retinentur,
ij sine dubio finem, & modum transeunt: relinquun-
tur enim & abijciunt obedientiam: nec rationi parent
cui sunt subiecti lege naturæ.

Morem gerere. Cic. Sed tibi morem gessi,
litteras ad eum scripsi, quas cū acceperis, facies,
quod uelis.

Morigerare. Cic. Voluptati aurium morige-
rari debet oratio.

Obtemperare. Cic. Itaq; obtemperare co-
gito præceptis tuis.

Obsecundare

Obsecundare est omnia ad alterius nutum, facere. Terent. Qua causa id fiat, obsecundato in loco.

Annuere est capitis signo obsecundare, scilicet nutu assentiri se significare, & id dare quod petitur. Absolutè. Cic. Annuere te uideo: nota enim tibi sunt. Cum datiuo solo. Idem. Non modo enim pollicitus erat in Gallia: sed Romæ quotidie: simulatq; sibi hic annuisset, numeraturum se dicebat. Cum accusatiuo solo, uel cum accusatiuo & datiuo. Cic. Id quoq; toto capite annuit. Idem. Hoc enim mihi significasse & annuisse uisus est.

Indulgere est obsequi, uel in aliquem ambitio sum esse, sibi placere, uel assentari, uel est concedere, & obsequenter delicateq; tribuere. Ci. At enim Græcis solis indulgeo. Idem. Sed officium multo molestius quod peccatis indulgens præcipitem amicum ferri sinat. Indulgentia est obsequium & lenitas quædā propensior, siue patrum in filios, siue quorum uis in alios. Ci. Indulgētia uidelicet nostra deprauatus, eò progressus est, quò nō audeo dicere. Indulgēter. Idē. Illud me præclare admones, cum illū uidero, ne nimis indulgenter, & ut cum grauitate potius loquar.

Permittere est potestatem facere, uel concedere. Cum datiuo, uel infinitiuo. Ci. Quando quid tibi

permittatur, cognoui, quid mihi placeat, puto te scire oportere. Idē. Crudelis in animaduertendo, in permittendo dissolutus. Cum ut, uel absolute. Idem. Lex, aut iubet, aut permittit. Idem. Vt in quo uellemus gymnasio eum sepeliremus, nobis permiserunt. Cum datiuo & accusatiuo. Idem. Vt tibi omnia permitterent, te adiuuarent, tibi manum, copias compararent. Pro committere. Idem. Totum ei negotium permisi, meq; in eius potestate dixi fore. Pro condonare. Idem. Qui cum inimicitias sibi mecum ex Reipublice dissensione susceptas esse dixisset, eas se dixit, & temporibus & Reipublice permissurum. Permissio. Idem. Quod tibi mea permissio mansionis tue grata est, id ego summo meo dolore, & desiderio, tamen ex parte gaudeo. Permissus, us, ui. Idem. Tu ex pecunia publica H S. tredecies scribam tuam permissu tuo cum abstulisse fateare, reliquam tibi ullam defensionem putas esse?

Concedere est permittere, dare, uel tribuere: in quo nonnunquam cedimus, tanquam inferiores, uel uicti aut opinione, aut sententia, aut controuersia. Concedimus tamen etiam saepe, tanquam maiores, cum uidelicet quasi de iure nostro cedimus. Absolute. Ci. Beatos esse deos sumpsisti, cōcedimus. Cū datiuo. Idē. Quod ego ita libenter accipio, ut tibi non concedam.

Cum

Cum accusatiuo & datiuo. Idem. Libenterq; omnibus omnes opes concesserim, ut mihi liceat ui nulla interpellante isto modo uiuere. Cum de. Idē. Nunc obtineat eum locum, ut uix Apronio illi de familiaritate concedere uideatur. Pro condonare. Idem. Petebam à iudicibus, ut illud ætati meæ, ut honoribus, ut rebus gestis, si iusto, si pro dolore affectum uiderent, concederent. Concessum in dialecticis disputationibus uocari potest, quòd iam certum est, non dubium, aut controuersum. Interdum etiam pro libertate, & pro licentia. Cic. Vidēsne igitur quæ dubia sunt, ea sumere ipsos pro certis, atq; concessis? Idem. Is abhorret non modò ab huius seculi licentia, uerumetiam à maiorum consuetudine atq; concessis. Concessus, us, ui, Idem. Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus ætati.

Dare est concedere, uel permittere. Cic. Egi uehementer cum his, ut hoc mihi darent, tibi in Sicilia, quoad uellemus, uti esse liceret.

Largiri est aliquando largitionem facere. Cic. Cùm natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior. Hic est gratificantis, uel concedentis. Cic. Duo illa relinquamus, idq; largiamur inertie nostræ.

Tribuere est gratificantis etiam, & concedentis, sed sæpius impertientis & assignantis. Cic.

Vide quantum tibi meo iudicio tribuam. Idem. Tantum tibi tribuo, quantum mihi arrogo. Idem. Nusquam enim tantum tribuitur ætati.

Attribuere est tribuere, adscribere, assignare, uel destinare. Vnde attributæ pecuniæ ab antiquis dicebantur, quæ nunc assignationes dicimus. Cic. Huc accedit summus timor, quem mihi natura, pudorq; meus attribuit. Attributum. Idem. Video cui Apulia sit attributa, qui habeat Hetruriam. Attributio. Idem. Ait enim attributionem in Idus, se autem urge ri acriter.

Deferre pro tribuere. Cic. Omnem ei suam auctoritatem, gratiam, copias, opes, ad hoc negotium conficiendum detulit.

Assignare est tribuere, uel attribuere. Propriè. Cic. Duo millia iugerum campi Leontini Sex. Clodio rhetori assignasti, & quidè immunia. Translatè. Idem. Hoc nostris occupationibus assignare debbis. Assignatio. Idem. Sed spes rapiendi, atq; predandi cæcat animos eorum, quos non bonorum donatio, non agrorum assignatio, non illa infinita Pompeij hasta satiauit.

Ascribere est attribuere, adiungere, uel assignare. Cic. Hunc ad tuum numerum libenter ascribito. Propriè autè est ascribere, subscribere, uel un-

et cum

Et cum scribere, uel adscribere. Cic. Ad hoc genus ascribamus etiam narrationes apologorum. Adscriptitius. Cic. Iam uerò in Græcia multos habent ex hominibus deos: Alabandum Alabandi: Tenedi Tenem: Leucoteam, quæ fuit Ino, et eius Palæmonem filium, cuncta Græcia: Herculem, Aesculapium, Tyndaridem, Romulum nostri, aliosq; complures: quos quasi nouos, et ascriptitios ciues in cælum receptos putant.

Adiudicare iudicium est propriè, qui sententijs suis rem esse alicuius declarant: sed in foro, et extra forum est. Cic. Nemo enim dubitat, quin domus esset nobis adiudicata.

LICERE. Cic. Omniâne uiris bonis, quæ facere possunt, facienda sunt? etiam si turpia, si pernitiosa erunt, si facere omnino non licebit. Licet, id est, facile est. Idem. Licet autem uidere, et genera quædam et nationes huic scientiæ deditas. Esse in eadem significatione, ut uidere est, cernere est. Verg. Nec non et Tytium terræ omnipotentis alumnum. Cernere erat, id est, licebat cernere. Licet cum per. Cic. Quod profectò faciam, si mihi per amicitiam eiusdem licebit. Licere cum accusatiuo et datiuo. Cic. Cur his per te frui libertate sua? cur deniq; esse liberos non licet? Cum duobus datiujs.

Idem

Idem. Quid dicam in publica re? quo in genere mihi negligenti esse non licet? Licet absolute. *Idem.* Totam hominis uitam, rationemq; quam sequitur in philosophia, derideamus, licet. Licet. *Idem.* Non enim tu possis (quantumuis licet excellas) omnes tuos ad honores amplissimos perducere. Licentia est libertas immoderata, & dissoluta quædam rerum impunitas. *Idem.* Nunc prospicite omnium rerum infinitam, atq; intolerandam licentiam. Licentiam dare. *Idem.* An dabat hanc consuetudo licentiam? Licentiam permittere, concedere, largiri. Cic. Sequitur disputatio copiosa illa quidam, sed paulo abstrusior: habet enim aliquantum à physicis: ut uerear, ne maiorem largiar ei, qui contra dicturus est, libertatem atq; licentiam. Licentiam omittere, uel assequi. *Idem.* Hi sunt, qui nisi me ciuitate expulissent, obtinere se non posse putarunt licentiam cupiditatum suam. Licentiam habere, possidere, patere. *Idem.* Itaq; in his pernitiosus est error, qui existimant libidinum, pœcatorumq; omnium patere in amicitiam licentiam. Licentiam præcidere. *Idem.* Nos qui iam, & quid facere, & quantulum iudicare possemus, ostendimus, nisi facile cupiditates nostras teneremus, nunquam ipsimet nobis præcideremus istam licentiam, libertatemq; uiuendi. Licentior dicitur paulo liberior, uel quasi licentia

centia abutens. Cic. Inde ille licentior, & diuitior fluxit Dithyrambus: cuius membra, & pedes sunt in omni locupleti oratione diffusa. Licenter, Idem. Solutum quiddam sit, nec uagum tamen, ut ingredi libere, non ut licenter uideatur errare.

Integrum esse. Cic. Loquor de legibus promulgatis: de quibus est integrum uobis. Integrū sibi reseruare. Idem. De Dolabella integrum tibi reseruas suadco. In integro esse. Idem. Cū tibi in integro tota res esset. De integro. Idem. Habetur de integro questio, nulla uis tormentorum prætermittitur.

Solutum. Cic. Solutum existimatur esse, alteri maledicere: tamen cauendum est, ne in petulantiam incidas.

Liberum. Cic. Tuum igitur esset auspiciū, si modò ei esset liberum, se ostendisse.

Sponte. Cic. Quod profecto cum sua sponte, tum te instante faciet. Sponte extra personam, id est, per se. Idem. Equidem sperabam ita notata me reliquisse genera dictorum meorum, ut cognosci sua sponte possent.

Suapte. Cic. Quintus filius suapte piè sanè, me quidem certè multum hortante, sed currentem, animum patris sui sorori tuæ reconciliauit.

Ultro. Cic. Quæ ad te ultro attulerim, meminisse

nisse te credo. Ultro citroq; . Cic. Postea homines cur
sare ultro, & citro non destiterunt. Idē. Magna etiam
illa cōmunitas est, quæ conficitur ex beneficijs ultro,
citroq; datis, acceptisq; , id est, ab utraq; parte.

Libente aliquo, est uel summa, uel secunda ali
cuius uoluntate aliquid fieri. Cic. Illam porticum re
demptores statim sunt demoliti, libentissimis omnibus.
Idem. Cū totius Italiæ concursus facti illius gloriam
libens agnouisset.

Voluntate pro sponte. Cic. Ego iam tibi ipse
istuc, quod expetis, mea uoluntate concedam. Summa
alicuius uoluntate facere, id est, aliquo libentissimo.
Idem. Iudices habemus, quos uolumus, summa accusa
toris uoluntate. Secunda uoluntate alicuius aliquid
fieri, est aliquo perlibente. Cic. Ex hac ego lege se
cunda cōcionis uoluntate omnia illa tollebam, quæ ad
priuatorum incommodū, pertinebant. Voluntarius.
Cic. Multi ad te eunt uolūtarij. Planè extra personā.
Idem. Nec uerò dici potest, ui quadam maiore fieri,
ut contra naturam astra moueantur, quæ enim potest
maior esse? Præstat igitur, ut motus astrorum sit
uoluntarius.

Ex animo est studiosè, uel non dissimulanter,
sed uerè & apertè, quod etiam dicitur ex animi sen
tentia. Cic. Te autem alienum hominem ament ex
animo

animo, ac non sui commodi causa simulent.

Arbitrium pro iudicio apud antiquos Latinos usurpabatur. Cic. Quintus quidem Scevola Pontifex Maximus summam uim esse dicebat in omnibus ijs arbitrijs, in quibus adhæretur ex fide bona: fideiç; bonæ nomē existimabat manare latiſſimè. Cicero pro Comœdo ostendit differentiam inter arbitrium & iudicium. Arbitrium etiam arbitri sententiam significat. Vnde arbitrium suscepisse dicitur, qui iudicis partem suscepit, finemç; controuersijs se sententia sua impositurum pollicetur. Quod si hactenus interuenit, ut experiretur an consilio suo, uel autoritate discuti paterentur litem, nec arbiter uidetur, nec arbitrium dicitur recepisse. Arbitrorum uerò duo sunt genera. Vnum eiusmodi, ut siue æquam, siue iniquam sententiam de controuersia tulerit, parère debeamus, quod obseruatur, cum ex compromisso ad arbitrium itum est. Alterũ, ut ad boni uiri arbitriũ redigi iubeat, quod iure decernat. Arbiter pro præsente, uel teste. Cic. Narro tibi: hæc loca uenusta sunt, abdita certè, et si quid scribere uelis, ab arbitris libera. Arbiter pro domestico disceptatore, et quasi honorario iudice. Idem. Deinde ad summam, arbitriũ me statuebat, non modò huius rei, sed totius consulatus sui. Arbitriũ pro mercede, uel præmio, uel exuijs, uel spolijs, uel iure

uel iure etiam ponitur. Cic. Orationē tibi misi : eius custodiendæ, & proferendæ arbitrium tuum sit. Arbitraria funeris olim dicebantur, cum quisq; pro modo census, & dignitatis, verūq; præclarè gestarū ornamentis funeraretur. Quare funeris modū à COSS. impetrari, pro eoq; nonnihil magistratibus dependi solere : indeq; ductam esse à Cicerone metaphoram. Ex quo more fortasse est indictio funeris apud eundē Ciceronem. Neq; uerò unicuiq; licebat magno funerari, tantiq; quanti Claudius Isidorus apud Plin. lib. 33. cap. 10. Funerandum se mandauit contestatione facultatum suarum in testamento facto. Arbitria autem in numero plurali dixit Cicero, ut euangelia. Cic. Epistolis tuis Euangelia, quæ reddam nescio, id est, præmium ob iucundum nuntium, uel mercedem allati iucundi nuntij. Ea est enim Euangeliorum significatio : quæ etiam sacrificium, & supplicationes denotant, quæ pro iucundo nuntio decerni consueuerunt. Simili modo dicuntur nutricia, id est, nutricis merces. Et niceteria, uel epinicia, pro præmio uictorum, & pro sacrificio, uel epulo uictoriæ gratia facto. Et soteria pro die, quo seruatorem Christum animaduersario luctu prosequi institutum est, supplicio salutari affectum. Cic. Nondum palàm factum erat concidisse Rempublicam, cum tibi arbitraria funeris soluebantur.

Arbitrium

Arbitrium hic pro opinione, uoluntate, & quasi quādam libi line ponitur, uel etiam rei potestate: aut pro assensionis, uel dissensionis declaratione. Cic. Atq; qui introducunt causarū seriein sempiternam, ij mentem hominis uoluntate libera spoliata, necessitate fati deuinciunt. Conferre ad arbitrium, reuocare. Idem. Quod enim nondum senatus censuit, nec Pop. Rom. iussit, id arroganter non præiudico, neq; reuoco ad arbitrium meum. Arbitrio meo, tuo, suo. Idem. Cuius nutu, & arbitrio coelum, terra, mariaq; reguntur. Idem. Puto arbitrio suo quenq; timere oportere. Ad arbitrium, id est, arbitrio. Idem. Vixit ad aliorum arbitrium, non ad suum. Arbitratu meo, tuo, suo. Idem. Huic ego literas ipsius arbitrato dabo: eae te ne mouerint. Idem. Quo loco, nisi iniquum postulo, responde arbitrato meo.

Inuitus est non libens, sed recusans, & repugnans, coactus, dolens. Cic. Statuas inuiti per uim, atq; imperium dederunt. Extra personam. Cic. Inuita in hoc loco uersatur oratio. Videtur enim auctoritatem adferre peccandi & rectè uideretur, nisi & uirtutis, et uitiorum sine ulla diuina ratione graue ipsius conscientiae pondus esset, qua sublata iacent omnia. Inuitè. Idem. Inuitè coepi Capuam.

Flectere est torquere uel detorquere. Cic.

Omne animal membra, quò uult, flectit, & torquet. Translatè est aliquem à re aliqua dehortari, uel à consilio inito, & suscepto adducere. Idè. Quare flecte, te quaeso, & maiores tuos respice, atq; ita gubernare Rempub. ut natum te esse ciues tui gaudeant.

Inflectere est contorquere, uel detorquere. Cic. Stellæ nunquàm cursus sui uestigium inflectunt. Translatè. Idem. Te uerò moneo, ne magnitudinem animi tui unquàm inflectas cuiusquàm iniuria.

Deflectere pro flectere, uel inflectere. Cic. Si ad uerba rem deflectere uelimus. Deflectimus etià à re aliqua mutata scilicet uoluntate & cōsilio. Estq; deflectere, declinare, uel diuertere. Cic. Sed nescio quo modo ab amicitijs sapientum ad leues amicitias deflexit oratio.

Deducere est reuocare, uel remouere. Cum à, uel ablatiuo. Cic. Quod instituit referre de religione, & saepe iam retulit, ab eo deduci non potest. Cum de. Idem. Qui sine causa non amant, eos aut beneficio, aut spe, aut significando tua erga illos studia futura delinies, dans operam, ut de illa animi prauitate deducas.

Abducere est remouere, uel auertere. Cic. In quo nihil est difficilius, quàm à consuetudine oculorum aciem mentis abducere. Idem. Equitatum ad

se abduxit Dolabellæ, atq; cum nondum tanto parri-
cidio oblitum, hostem sua sententia iudicauit. Abdu-
cere cum ui præfenti. Idē. Hic est Docimus, ad quem
iste deduxerat Tertiā Isidori mimi filiam, ui abdu-
ctam à Rhodio tibicine.

Traducere pro conferre, transferre, conuer-
tere, abducere, uel auocare. Cic. Ludi à Letitia ad
metum traducti sunt.

Auocare est traducere, uel à re alia ad aliam
uocare. Cic. Senectus à rebus gerendis auocat.

Reuocare. Cum accusatiuo. Cic. Vos qui ma-
ximè me repetistis, atq; reuocastis. Extra personam.
Idem. Retuli me Brute, te hortante maximè, ad ea
studia, quæ retenta animo, remissa temporibus, lon-
go interuallo intermissa reuocaui. Reuocare cum ad
ponitur pro referre. Idem. Reliquas res ad lucrum,
prædamq; reuocauit. Reuocare ad personas rela-
tum est redire. Idem. Ego me ad pristina studia re-
uocaui. Habet hoc uerbum etiam præpositionem à,
uel ab. Idem. Quæ quidem te à tanto scelere etiam
muta reuocare debuit.

Seuocare est separare, abducere, uel tradum-
cere. Cic. Næuius de communi, quicquid poterat, ad
se in priuatam domum seuocabat.

Disiungere propriè de copulatis, uel iumen-

tis dicitur. Cic. Huic simile est, quod nos augures precipimus, ne iuge auspiciū obueniat, ut iumenta iubeant disiungere. Translatè est abalienare, uel disa iunctionem facere. Cic. Ab orationibus distingo me ferè, referoq; ad mansuetiores musas. Disiunctio. Idem. Animorum disiunctio d'ssensionem facit.

Diffociare. Cic. Quin alterutram partem offenderet, dissociatis animis ciuium.

VITARE. Cic. Hæc nos uitare cupimus: Et, si recipis causam nostram, uitabimus, idq; ut facias, te rogamus.

Deuitare. Cic. Ut, quoniam criminum uim subterfugere nullo modo poterat, procellam temporis deuitaret.

Euitare. Cic. Ne uitatione doloris ipsam per se quisquam in rebus expetendis putauit, ne si etiam euitare posset.

Vitatio uel deuitatio Cic. Sed quoniam furore illo extrudimur, Brundisium pergere cogito. Facilior enim et exploratio deuitatio legionum fore uidetur, quàm piratarum, qui apparere dicuntur.

Fugere pro uitare habetq; uel accusatiuum, uel ablatiui cum præpositione à. Cic. Sentio iud modicandum mihi esse iam orationi meæ, fugiendamq; uestram satietatem.

Effugere

Effugere est euitare, uel elabi, & accusatiuum habet, uel ablatiuum cum præpositione è. Cic. Quòd ad effugiendos intolerabiles dolores fuit aptissimum. **Effugium**. Idem. Ille, quisquis erat, quem tu in cruce rapiebas, cum ciuem se Rom. esse diceret, apud te prætorem, si non effugium, ne moram quidem mortis mentione, atq; usurpatione ciuitatis assequi potuit.

Subterfugere. Cic. Syllani temporis acerbitatem, deorū immortalīū benignitate subterfugerunt.

Declinare propriè est corporis motu aliquid effugere, uel corporis flectere, ut quod immineat, urgeatuc, effugiamus : quod uidere est in lanistis & gladiatoribus : qui dum alius alium petit, & ictus cominus inferunt, uel toto corpore, uel parte aliqua petitiones declinant, sese scilicet, huc, illuc flectentes. Vnde usus inualuit, ut declinare Latinis sit uitare, uel effugere. Absolutè. Cic. Tum princeps rogatus sententiam L. Cotta dixit, id, quod dignissimū Repub fuit, nihil de me actū esse iure : uim fuisse illum, flammam quassatæ reipublicæ, perturbatoq; undiq; tempore, iure, iudicijsq; sublati, magna rerum permutatione impendente, declinasse me paululum, & spe reliquæ tranquillitatis præsentis fluctus, tempestatemq; fugisse. Cum accusatiuo. Idem. Cum illam beluam iudicio laqueos declinantem, iam irretitam te-

neret. Cum ablatiuo & præpositione. Idem. Quomodoq; bona natura appetimus, sic à malis natura declinamus. Declinatio. Idem. Cæsar me sibi uellet esse legatum, honestior hæc declinatio periculi: ego hoc non repudio.

Transire pro uitare. Cic. Quamobrè quando placatis his utor, uideor sperare, si te uidere, & ea, quæ præmant, & ea, quæ impendeant, me faciliè transiturum.

Præterire pro uitare, uel elabi. Teren. Nescis, quid mali præterieris, qui nunquã es ingressus mare.

Abesse pro uitare, uel fugere. Cic. Constantem hominem, & grauem, qui gloriatur à gloria se abfuisse, id est, gloriam fugisse.

Decedere pro uitare. Cæs. Quibus ita interdictum est, ijs omnes decedunt, aditum, sermonemq; defugiunt.

Elabi propriè est excidere. Cic. Cum animal ex utero elapsum excidit. Hoc uerò loco pro effugere, uel euitare est, idq; per translationem à rebus lubricis ducitur, quas cum premere, & retinere ut uoluimus, quasi colliquescentes excidunt. Cic. Frater meus ex uestro ferro, ac manibus est elapsus.

TEMPVS interdum pro capitis parte ponitur. Cic. Iste spumans ex ore scelus, anhelans ex infimo pectore crudelitatem, contorquet brachium, & dubitanti

dubitanti Graccho, quid esset, neq; tamē locū, in quo
 confliterat, relinquenti percutit tempus. Hic pro die,
 etate, memoria, tempestate, spacio ponitur. Cic. Præ-
 sertim cum his temporibus audacia pro sapientia li-
 cet uti. Tempus ante lucanum, uel matutinum. Idem.
 Neq; tamen dubito, quin tu per eos dies matutina tem-
 pora lectuunculis consumpseris. Tempus uesperti-
 num. Idem. In quo cursu multa mirabiliter efficiens
 tum antecedendo, tum retardando, tū uespertinis tem-
 poribus delitescendo, tum matutinis rursus se aperi-
 endo, nihil immutat sempiternis seculorum etatibus;
 quin eadē iisdē temporibus efficiat. Temporis usura,
 Idē. Perficiam profectio, ut longi temporis usuram,
 qua caruimus intermissa nostra consuetudine, & gra-
 tia, & crebritate, & magnitudine officiorū meorum
 sarciam. Temporis breuitas, angustia, natura, cursus,
 uel decursus, forma, imago, ratio, status. Idem. Breui
 tamen sic habeto, in eum statum temporum tuum re-
 ditum incidere. Temporis uarietas, inclinatio, muta-
 tio, motus, perturbatio. Idem. Hæc perturbatio
 temporum perditorum. Temporum uitia. Idem.
 Tamen hoc studium quotidie ingrauescit, credo &
 etatis maturitate, & his temporum uitijis. Tem-
 pus dubium, formidolosum, suspiciosum, turbulen-
 tum, coecum. Idem. Fuit enim coecū tempus seruitutis.

Tempus triste, luctuosum, durum, asperum, atrox graue, difficile. Idem. His tēporibus difficillimis Reipub. quicquid subueneris, id erit totum & proprium tuū. Temporis tristitia. Cic. Hilaritatem tuam, quā hanc tristitiam temporum condiebamus, in perpetuum amisi. Temporis acerbitas, calamitas, atrocitas, uel iniquitas, uel inuidia, aut iniuria. Idem. Quā fortiter, sapienterq; ferres iniuriam temporum. Tempus miserum, perditum, extremum. Cic. His temporibus miseris & extremis. Tempus absolutè positum pro periculo, sed non nisi in re difficili, & calamitosa, in qua insit uitæ, aut dignitatis periculū. Sic usurpant Latini pericula pro reatibus, quòd scilicet reatus nunquā sit sine periculo aut existimationis, aut salutis. Cic. Quid? sua sponte homines in amicorum periculis uelstitum mutare solent. Idem. Nisi forte eam pecuniam in Reipub. magnum aliquo d tempus contulerit. Tempus quietum, tranquillum, optimum, liberum, uel uacuum, commodum, uel opportunum. Cic. Si commodius anni tempus esset. Temporis oportunitas. Idem. Veruntamen plus me in hac spe tua sapientia, & humanitas consolatur, quā oportunitas temporis. Tempus idoneum, alienum, absurdum, aduersum. Cic. Tempusq; discessus absurdum. Id temporis, idem est quod eo tempore. Idem. Venit enim ad me, & quidē id temporis

id temporis, ut retinendus esset. Per id, uel idē tempus
 uel temporis. Cic. Duo fuerunt per idē tēpus dissimi-
 les inter se. Ad tempus, pro tempore constituto. Idem.
 Itaq; ad tempus ad Pisonem omnes. Pro breui tempo-
 ris spatio. Idem. Coluntur autem simulatione amici-
 tiæ duntaxat ad tempus. Pro commodē. Idem. Si re-
 cipiet ille se, ad tempus aderis. Pro re nata, uel ut tē-
 poris ratio postulat Planc. Sin autem in itinere meo
 se opposuerit, ad tempus, consilium capiam. Per tem-
 pus, id est, oportunē. Plaut. Per tempus hic uenit mi-
 les. Ante tempus. Cic. Sed tamen mihi uideris ante tē-
 pus rationem ordinis, & disponendarum rerum re-
 quisisse. Post tempus. Plaut. Serò post tempus uenis.
 Vno tempore. Cic. Multas uno tempore accepi epi-
 stolas tuas. Suo tempore. Cic. Scandilius rem se totam
 relicturam dicit, & suo tempore esse rediturum. In
 tempore, id est, oportunē, commodē. Cic. Nihil agis
 nihil assequeris, nihil moliris, quod mihi latere ua-
 leat in tempore. Loco, uel in loco. pro in tempore, uel
 tempore. Terent. Heu laudas, qui heros fallunt? N.
 In loco ego uerò Tempore, pro oportunē. Cic. Ad
 cœnam tempore uenit Caninius. Primo quoq; tempo-
 re. Liuius. Primo quoq; tempore redire in Hispaniā,
 iussit. Ex tempore, pro re nata. Cic. Quæ tu scelere
 partim parari, & iam cogitari: partim ex tempore

*futura censes. Pro cito, uel ilico. Idem. Illud egregium
 & ex tempore: manus laua, inquit, & coena. A quo
 tempore. Idem. Vnum, alterum mensem, propè annū,
 deniq; domi tue pirata, à quo tēpore capti sunt, quo
 ad per me licitum est, fuerunt. Ex quo tempore. Cic.
 Nam te ipsum, ex quo tempore tu me diligere cœpisti
 quotidie pluris feci: tum accesserunt etiam conuiui-
 tiones necessariorum tuorum. Ex eo tempore. Idem
 Ex eo tempore, quo primum ex Africa nūtiū uenit.
 Ab illo tempore. Idem. Iam ab illo tempore, cū mi-
 hi obuiam uenisti. Illo tempore Cic. Is non contem-
 tus orator temporibus illis fuit. Vt tēporibus illis. Idē
 Fuit (ut temporibus illis iuris ualde peritus. Tempus
 uenire, accidere, uel extare esse. Cic. Scio fuisse &
 moriendi honestius tempus, & utilius. Tempus esse,
 pro necesse est, uel sequitur, ut: uel res postulat, ut.
 Cic. Nam si ego omnem uim oratoris in argumentis,
 & in re ipsa per se comprobanda posuissē, tempus
 esset iam de ordine argumentorum, & de colloca-
 tione aliquid dicere. In tempus incidere. Cic. Considera,
 ne in alienissimum tempus cadat aduentus tuus. Tem-
 pus obseruare, capere, pro obseruare. Cic. Et ille, cui
 mandauī, satis scitè & commodè tempus ad te cœpit
 adeundi. Tempus arripere, uel ante capere, dare,
 sumere, habere, ponere, distribuere, ael tribuere,
 Traducere,*

Traducere, transmittere, consumere, dirimere. Cic. Metellus calumnia dicendi tempus exemit. Tempus intermittere, remittere, dimittere, prætermittere, amittere. Cic. Cuius per deos gloriæ, gratiæq; caue tempus amittas. Tempus perdere, à tempus amittere differt. Etenim tempus amittere, est rei, uel temporis occasionem prætermittere. Tempus uerò perdere, est tempus frustra, & inaniter consumere. Tempus præterire, abire. Idem. Præterijt legitimum tempus, ut succedatur. Tempore excludi, egere Idem Quod me de faciendis uersibus rogas incredibile est mi frater, quàm egeam tempore. Tempus reuocare, uel recuperare, prorogare. Cic. Illud pugna, & enitere, ne quid nobis temporis prorogetur. Temporis propagatio, uel longinquitas. Idem. Quòd in ea uita maneam, in qua nihil insit nisi propagatio miserrimi temporis. Tempori seruire. Idem. Quid faciam? tempori seruiendum est. Tempori consulere. Idem. Tuum est consulere temporibus. Temporis causa aliquid facere, uel dicere, est idem, quod tempori consulendo, uel assentiendo. Cic. Nisi forte temporis causa assentiebare. Tempori assentiri, parere, cedere. Idem. Fecimus id quidem temporibus cedentes, quæ ualent in Reipub. plurimum.

Spatium

Spatium hic totum est temporis. Cic. Propterea quod tam longo spatio multa hereditatibus, multa emptionibus, multa dotibus detinebantur. Spatium sumere, uel surripere, dare, habere Idem. Quod aliter non potest fieri, nisi spatium habuero. Spatium esse. Idem. Mihi si spatium fuerit in Tusculanum ante Nonas ueniendi, i si te uidebo.

Momentum pro puncto temporis, id est, minimo temporis spatio. Cic. paruis enim momentis multa natura aut affingit, aut mutat, aut detrahit.

Punctum ponitur interdum pro quadam quasi assensione, uel concessu: uel pro primis partibus, id est, precipua rei alicuius gloria. Cic. Recordor, quantum hæ quæstiones in senatum habitæ pactorum nobis serui detraxerunt. Punctum pro eo quod Latini dicunt caput. Cic. Deinde quod agitur, adiungas, puncta argumentorum plerumque occulas, ne quis ea numerare possit, ut re distinguantur, uerbis confusa esse uideantur. Punctum pro temporis momento Idem. Totumque, leue est, quaecumque est: fit enim ad punctum temporis.

Vestigium temporis ponitur pro maxima celeritate, translatio à uestigij breuitate, uel uestigium, facientis celeritate ducta, quod scilicet nihil penè citius fiat, quam uestigium. Cæs. Eodemque tempore uis,
magna

magna pulueris cernebatur, & uestigio temporis primum agmen erat in conspectu. Euestigio pro statim, uel repete. Ci. Euestigio eò sum profectus prima luce.

Exemplo pro statim, continuo, uel ex tempore. Verg. Extemplo Aeneæ soluuntur frigore mēbra.

Tempeestas pro tempore. Cic. Ea deniq; tempestate multis signis Lacedæmonijs luctricæ pugnae calamitas denunciabatur. Tempestiuitas pro certa quadam, & idonea, uel commoda temporis ratione, natura, aut cursu, aut statu Idem. Cursus est certus ætatis, & uia una naturæ, eaq; simplex: suaq; cuiq; parti ætatis tempestiuitas est data: ut enim infirmitas est, puerorum, & ferocitas iuuenum, & grauitas iam cōstantis ætatis, sic senectutis maturitas naturale quiddam habet, quod suo tēpore percipi solet. Tēpestiuus sine casu. Cic. Nec hoc tēpore sine hominū opera aut pascere equos, aut domare, aut tueri, aut tēpestiuos fructus ex ijs capere possemus. Cū datiuo. Idē. Sed illa quāta benignitas naturæ? quòd tam multa ad uescēdū, tam, uaria, tamq; iucunda gignit? neq; ea uno tempore anni: ut semper & nouitate delectemur & copia: quā tēpestas aut dedit, quā salutare nō modò hominū, sed etiam pecudū generi, his deniq; omnibus quæ oriuntur è terra, uentos Etesias? Cū ad. Idē. Multa mihi ipse ad morem tempestiua fuerunt, quæ
 utinam

utin. n. potuiffem obire, id est, commoda, uel idonea. Tempestiuum conuiuium. Cic. Statuitur Lollui in illo tempestiuo gladiatorum conuiuium. Tempestiuè. Idem. Neq; enim, ferendi, neq; colendi, nec tempestiuè demetendi, percipiendiq; fructus, neq; condendi, ac reponendi ulla pecudum scientia est earumq; omnium hominum est & usus, & cura. In tempestiuus est præposterus. Idem. Si nihil habebis, tamen scribes aliquid: nunquid enim mihi tua epistola aut intempestiua, aut loquax uisa est? Intempestiuè. Idem. Nam quemadmodum coràm, qui ad nos intempestiuè adeunt molesti sæpe sunt: sic epistole offendant non loco redditæ.

Dies pro luce. Cic. Equidem credibile non est quantum scribā die, quin etiam noctibus nihil est enim somni. De die. Terent Apparare de die conuiuium. Dies cum adiectiuo. Ci. Idq; perficiā his supplicationum ociosis diebus Dierum ratio. Idem. Verum cū habeo rationem dierum, antè puto transmissurum, quàm poterit conueniri. Dies pro temporis cursu. Idem. Dies autem non modò non leuat luctum hunc, sed etiam auget. Dies hodiernus. Idem. Hodierno enim die primum ueteris istius criminis diluendi potestas est data. Multos dies, uel complures esse cum aliquo uel uersari in re aliqua. Cic. Cum multos dies

aures

aures meas Acutilio dedissem. Idem. Puto me Lao-
 diceæ fore perpaucos dies. Dies noctesq; est perpe-
 tuo, uel assidue. Idem. Vt dies & noctes, quid mihi fa-
 ciendum esset, cogitares. Paucis ante diebus. Idem. De
 Republica, deq; his negotijs, cognitionibusq; nostris,
 perscripseram ad te diligenter paucis ante diebus.
 Paucis diebus, id est, paucis post diebus. Idem.
 Sed nunc propero, perscribam ad te paucis die-
 bus omnia Paucis post diebus Idem. Paucis post die-
 bus post mortem Africani. Lapsis paucis post diebus.
 Cic. Crassius lapsis paucis post diebus conseque-
 batur, ut me puderet P. C. in eam urbem redire,
 ex qua illi abirent. Proximis superioribus diebus.
 Idem. Repentinam eius defensionē Gabinij, quem pro-
 ximis superioribus diebus accerrime oppugnasset,
 tametsi sine ulla mea contumelia, suscepisset, tulissem
 sed cum me disputantem, non laceffentem læsisset, ex-
 arsi iracundia. In paucos dies, uel in diem, pro pau-
 cis diebus, & ad diem. Liuius. Conuentum in diem
 tertium edicit. Ad eam diem, id est, usq; ad eam di-
 em. Idem. Quæ bella gesta ad eam diem essent. Ad
 diem, id est, ad diem constitutum uel certum. Cic. Vt
 pecuniam reliquā Buthrotij ad diē soluerent. In diē
 uel in dies cum uerbo uiuit Quintil. Non, ut ferè uo-
 luctes præsentis modo tibi memores, in diem uiuunt,
 duraturus

duraturus hyeme reponitur uictus. Cum alio uerbo. Sall. Panem in diem mercari, quasi dicat presentis diei habere rationem, nihilq; cogitare de crastino. In dies idem est, quod quotidie, sed propriè cum quodam incremento, ideòq; plerunq; cum comparatiuo ponitur, ut. Cum in dies malum arctius premeret. Per singulos dies. Cic. Quotidie, uel potius in dies singulos breuiores ad te literas mitto. Cum comparatiuo, uel uerbo incrementi. Idem. Crescit in dies singulos hostium numerus. Sine incremento. Caelius. Comitiorum dilationes occupationem me habebant, & expectare exitum in dies cogeant, ut confectis omnibus te facerem certiorè. Cum uoce diminutionis Lep. Itaq; ad me complures milites, & equites ab eo transierunt, & in singulos eius copiae minuuntur. Dies legitimos antiqui dicebant, quas nunc dilationes ordinarias uocamus. Statos etiam uocabant, quos nunc ordinarios dicimus: & dicuntur à sistendo: ut status dies, dicatur dies constitutus, quem uulgus diem praefixum uocat. Iusti diēs, dicebantur continui triginta dies, quibus exercitui imperato, uexillum ruffi coloris in arce positum erat. Erant & iusti dies triginta dies, qui concessi aeris, & debiti damnatis causa conquirendae pecuniae dabantur lege 12. tabularū. Praetiales uerò dies dicebantur, quibus fas erat res repetere

tere, uel hostem laceſſere. Diem illuſcere. Cic. Quàm beſternius dies nobis turpis illuxit? Diem inclinare. Idem. Deinde cum omnes inclinato iam in pomeridiam tempus die ueniſſent ad Craſſum. Diem abire. Idem. Hic dies, hoc modo abiit. Diem ponere. Idem. Vnum mediuſfidius tecum diem libentius poſuerim, quàm hoc omne tempus cum plerique eorum quibuſcum neceſſario uiuo. Diem degere. Teren. Hunc diem miſerè nimis cupio, ut coepi, perpetuum in lætitiâ degere. Diem conſumere Cic. Dies magna ex parte conſumptus eſt altercatione. Diem, contererè, ſumere, adſcribere. Cic. In altera epiſtola, præter conſuetudinem tuam, diem non adſcribis, ſed ſatis ſignificas tempus. Diem commutare dicimur, cum iam adſcriptam in literis mutamus. Cic. Neque nos datis iam epiſtolis diem commutari curamus. Diem ſtatuerè, conſtituere, præſtituere, præfinire, deſtinare. Cic. Præſinit enim ſucceſſori diem. Diem dare. Interdum eſt permittentis. Cic. Sed quoniam adueſperāſcit, dabis diem nobis aliquem, ut contra iſtum dicamus. Interdum conſumētis. Idem. Nam Veſtorio dandi ſunt dies. Diem aduentare, appetere, obrepere, inſtare, uenire, intercedere Cic. Dies nondum decem interceſſerant, cum ille alter filius infans necatur. Diem cedere ſignificat incipere deberi pecuniam. Cic. Horæ

quidem cedunt, & dies, & menses, & anni.
 In diem incidere. Idem. Faciesq; me certio-
 rem in quem diem Romana incidunt mysteria. Diem
 uidere, agere, uel celebrare, sustinere, differre,
 uel proferre. Cic. Iste omnibus iudicijs diem di-
 stulit. In alium diem differre. Idem. Quare si
 quid constitutum cum podagra habes, fac in alia
 um diem differas. Diem producere, uel ducere,
 prorogare, uel prolatare, diffundere, extrahere,
 eximere, uel tollere, auferrei, intermittere. Terent.
 Pol is quidem iam hic aderit: nam nunquam unum
 intermittit diem, quin semper ueniat. Dies ex-
 emptiles eò dicti sunt, quod ex mense eximi sole-
 bant, ut annus cum Solis ac Lunæ ratione congrue-
 ret: ij etiam exhæresimi uocantur Exhæresimis ne-
 rò diebus, id est exemptilibus contrarij sunt dies in-
 tercalares.

Diurnus. Cic. Versantur enim. Quirites in
 animo meo multæ, & graues cogitationes: quæ mihi,
 nullam partem, neq; diurnæ, neq; nocturnæ quietis
 impertiunt. Diurnus, uel diutinus. Cic. Spondeo
 tibi acerbitalatem istam, & iniuriam non diuturnam
 fore. Idem. Romæ delectus habetur, totaq; in-
 Italia: si hic delectus appellandus est, cum ultro
 se offerunt omnes, tantus ardor animos hominum oc-
 cupauit.

cupauit desiderio libertatis, odioq; diutine seruitutis.
Diurnitas. Idem. Imperij diurnitati modum statuendum ueteri exemplo putauistis.

Hodie, pro hoc die. Cic. Nonæ sunt hodie Sex. Pro hoc tempore, uel nunc. Idem. Mihi autem non minori curæ est, qualis Respub. Post mortem meam, futura sit quàm qualis hodie sit. Hodiernus. Idem. Quid D. Bruti iudicium Quir. quod ex hodierno eius edicto perspicere potuistis? nuncui tandem contemnendum uidetur?

Quotidie sine incremento. Cic. Quotidie aliquid audimus earum rerum. Cum incremento. Idem. Obdureſcunt quotidie magis boni uiri. Quotidianus est communis, assiduus, uel uulgaris. Idem. Omnia enim posita sunt, ante oculos, collocata in usu quotidiano, in congressione hominum atq; in foro. Quotidianus est, id est, quotidie accidit Brut. Non solum enim usitatum, sed etiam quotidianum est aliquid audire de te, quod pro nostra dignitate, fideliter, atq; honorificè dixeris. Quotidiana forma, id est, uulgaris. Terent. O faciem pulchram, deleo omnes de hinc ex animo mulieres, tædet harum quotidianarum formarum.

Heri. Cic. Heri aliquot adolescentuli coimus in Piræum. Hesternus. Idem. Sed me hercule, ut quidem

ut quidem se nunc causa habet, & si hesterno sermone labefactata est, mihi tamen uidetur esse uerissima.

Cras, id est, post hunc diem. Cic. Cras mane putat. Crastinus. Idem. Aliquid crastinus dies ad cogitandum nobis dare pollicetur.

Pridie absolutè. Cic. De Terentia autè scripsi ad te meis literis, quas dederā pridie. Pridie quàm. Idem. Sed hæc est ex pridie data, quàm altera. Usq; ad pridie. Idem. Ibi esse uolo usq; ad pridie Calend. Maias. Ad pridie. Idem. Statim me hercule Arpinū irem, ni te in Formiano commodissimè expectari uiderem, duntaxat ad pridie Non. Ma. Cum genitiuo. Idem. Is nuntiabat Q. Fratrem ad Cæsarem profectū. II. Calend. Iun. Philotimum Rhodum pridie eius diei uenisse. Cum accusatiuo. Idem. Pridie Compitalia. Cum ablatiui. Idem. Fuit enim pridie Quinquatrijs egregia tempestas, qua ego illum usum puto.

Postridie absolutè. Cic. Et se postridie mane ad te iturum esse dixit. Cum quàm. Idem. Andricus postridie ad me uenit, quàm expectāram. Cum genitiuo. Idem. Hæc scripsi postridie eius diei, cum castra haberem in agro Mosestie. Cum accusatiuo. Liuius. Postridie Idus rebus diuinis supersederi iussum est.

Posterus dies. Cic. Iste postero die mane, cum multo maturius, quàm unquam antea, surrexisset, iudices

Et, iudices citari iubet. In posterum, est in posterum diem. Idem. Recitatis literis oblata religio Cornuto est pullariorū admonitu, non satis diligenter eum auspicijs operam dedisse, idq; à nostro collegio comprobatum est. Itaq; res dilatata est in posterum.

Perendie. Cic. Ego hinc perendie mane cogito. **Perendinus.** Cæs. Qui, si per te liceat, perendino die cum proximis hybernis coniunctim communem cum reliquis belli casum sustineat.

Nudiustertius. Cic. Nudiustertius dedi ad te epistolam longiorem, nunc ad eam, quæ proximè uenit. **Nudiustertiusdecimus, uel quartus.** Idem. Recordamini qui dies nudiusquartusdecimus fuerit, quantus consensus uesterū? quanta uirtus? quāta cōstantia?

Diu aduerbium est temporis, & significat multos uel dies, uel annos, uel multorum annorum memoriam. Cic. Id spero nos esse adeptos, omniaq; iam ex ipso, quæ diu cupimus, cognituros. Idem. Per diu nihil de te audiui.

Diutius, uel diutissimè. Cic. Ne diutius anno in prouincia essem. Idem. Mitto aurum coronarium, quod te diutissime torsit.

Interdiu idem est, quod die, uel de die. Cic. Tempus ita quæritur, qua parte anni; qua hora: noctu, an interdiu.

A Iandiu

Iandiu. Cic. Querenti mihi iandiu, quid ad te potissimum scriberem, non modò certa res nulla, sed ne genus quidem literarum usitatum ueniebat in mentem. Iandiu pro dudum, uel iandudum. Idem. Itaq; conuentus, qui initio celebrabantur, iandiu fieri desierunt.

Tandiu, id est, usq; eò uel tam longo tempore. Absolutè Cic. Abs te tandiu nihil literarum? Cum quandiu. Idem. Ego etsi tandiu requiesco, quandiu aut ad te scribo, aut tuas literas lego: tamen & ipse egeo argumento epistolarum, & tibi idem accidere, certè scio. Cum dum. Idem. Eas epistolas cum lego, minus mihi turpis uideor: sed tandiu, dum lego. Cū quàm. Idem. Is cū satis floruisset adolescens, minor haberi est cœptus postea: deinde ex uirginum iudicio magnam laudem est adeptus: & ex eo tempore quasi reuocatus incursum tenuit locum tandiu, quā ferre potuit.

Quandiu uel interrogatiue, uel sine interrogatione ponitur: & significat quantum, quo ad, quo usq; Ci Quò usq; tandem abutère Catilina patientia nostra? quandiu nos etiam furor iste tuus eludet? quem ad finem sese effrenata iactabit audacia?

Aliquandiu pro aliquò temporis spatio. Cic. Atq; hæc parua sunt: cognoscite reliqua ut non
aliquando

aliquando condemnatum esse Oppianicum, sed aliquā diu incolumem fuisse miremini.

Biduum, triduum, quadriduum. Cic. Tempus enim tridui, quod in his castris morabar, in magno officio, & necessario mihi ponendum putavi. Terent. In hoc biduum Thais uale. Cū accusatiuo temporis. Cic. Cum quidem biduum ita ieiunus fuisssem, ut ne aquam quidem gustarem. Cum ablatiuo. Idem. Biduo factus est mihi familiaris. Cum accusatiuo loci Cic. Cū uerò tuas epistolas lego, multo etiam magis omnino intelligo nullum fuisse tempus post has fugas, & formidines, quod magis debuerit mutum esse à literis, propterea quod neq; Romæ quicquam auditur noui nec in his locis, quæ à Brundusio absunt proprius quàm tu, biduum, aut triduum. Cum ablatiuo loci Cæs. Brutum adolescentem hijs copijs præficit, hunc monet, ut in omnes partes equites quàm latissimè peruagentur, daturum se operam, ne longius triduo à castris absit. Bidui abesse, id est, itinere, uel uia bidui. Cic. Nos in ea castra properabamus, quæ aberant bidui.

LUX pro die & tempore. Cic. Centesima lux est hæc ab interitu P. Clodij, & opinior altera: qua fines imperij Populi Romani, non solum fama iam de illo: sed etiam lætitia peragrauit. Lux pro

uita. Idem. Vt per se affligitur, atq; euorsum propinquum suum non modò honestè partis bonis: uerum etiam communi luce priuaret. Lucis usura. Idem. Cur inquam ciuibus Romanis, quos piratæ ceperant, securi statim percussis, ipsis piratis lucis usuram tam diuturnam dedisti? Inde lucem aspicere pro uita frui. Cic Portentum atq; monstrum certissimum est, esse aliquem humana specie & figura, qui tantum immanitate bestias uicerit, ut propter quos hanc suauissimam lucem aspexerit, eos indignissimè luce priuaret, cū etiam foras inter sese partus, atq; educatio, & natura ipsa conciliet Lucem accipere, id est, inuitam suscipi. Idem. Ita mulierem, ne partu eius ab hereditate fraterna excluderetur, necauit: fratris autem liberos priuauit, quàm illi hanc à natura propriam lucem accipere potuerunt. Lux translatè pro auxilio, uel ope, aut pro dignitatis restitutione. Idem. Pro dij immortales, tanta né unius hominis incredibilis, ac diuina uirtus, tam breui tempore, lucem adferre Reipub. potuit? Lux pro ornamento, uel capite Idem. Videor enim mihi hanc urbem uidere lucem orbis terrarum, atq; arcem omnium gentium, subito uno incendio concidentem. Lux pro celebritate, uel nobilitate. Idem. Urbem mi Rufe cole, & in ista luce uiue. Propriè. Ci. Vt enim obscuratur, & offunditur luce solis

Solis lumen lucernæ: sic omnis ista rerum in corpore harum æstimatio, splendore uirtutis & magnitudine obscuratur & obruatur necesse est Ante lucem. Cic. Inde ante lucē proficientes. Prima luce. Terent. Cæterum rus cum filio prima luce ibo hinc. Luc. Idem. Cum septus sis legibus, & iudiciorum metu, non sunt omnia timenda, neque ad omnes insidias præsidia querenda. quis enim audeat luci? quis in militari uia? quis bene comitatum? quis illustrem? egredi? Luce. Idem. Nam quod querebas quomodo redissem? primum luce non tenebris: deinde cum calceis, et roga nullis nec caligis, nec lucerna

Lucere. Cic. Subitò consilium cepi, ut, antequam luceret, exirem, ne cui conspectus fieret, aut sermo

*Lucescere. Terent. Lucessit, hoc iam cesso pul-
tare hostium uicinæ.*

Dilucere. Cic. Discussa est illa caligo: quam paulo ante dixi: diluxit: patet: uidimus omnia: neque per nos solum, sed admonemur à nostris.

Diluculum est id, quod dicunt summo mane. Cic. Cum post primam horam noctis occisis esset, primo diluculo nuntius hic Amerium uenit.

Illucescere uel illucere. Liuius. Vbi illuxit recepere classē.

Lucere propriè dicitur quod splendet. Cic. Luna luce lucet aliena. Translatè est quicquid excellit, & cū quadā præstantia uiget, uel patet, & sicut lux, indequaq; splendet. Idè. Aequitas enim lucet ipsa per se: dubitatio autem cogitationem significat iniuria.

Elucere est urgere, excellere, eminere, ostendi, explicari. Cic. Nunc autem opto, ut ab istis Orientis partibus uirtutis tuæ lumen eluceat.

Præluere apud antiquos dicebatur, qui te-
dam nuptialem nouæ nuptæ præferebat, isq; seruus,
qui eam præferebat *πρόδρομος* & græce est, Trans-
latè. Cic. Ego meis maioribus uirtute mea præluxi,
ut si prius noti non fuerint, à me accipiant initium
memoriæ suæ.

Lumen propriè. Cic. Docet enim ratio Ma-
thematicorū, quanta humilitate luna feratur, terram
penè contingens, quantum ab it à proxima Mercurij
stella: multo autem longius à Veneris: deinde alio
interuallo distet à sole, cuius lumine collustrari puta-
tur. Lumen pro eo, quod lumen recipit uel emit-
tit. Idem. Democritus luminibus amissis, alba scilicet &
atra discernere non poterat. Translatè pro præstan-
tia, aut præstabili nota, & indicio, uel celebritate.
Idem. Lucretij poemata lita sunt multis luminibus
ingenij, multæ tamen artis. Lumē pro quodam quasi
adiumento

adiumento. Idem. Hac tum re admonitus, inuenisse
 ferret ordinem esse maximè, qui memoriæ lumē ad-
 ferret. Luminibus obstruere significat altius ædifican-
 do, uel obiecto pariete, uicinis ædibus lucem detrahe-
 re. Propriè A. Q. Seio contendit, ut sibi domū uen-
 deret: cum ille negaret, primò se luminibus eius esse
 obstructurum minabatur: affirmabat Posthumius, se
 uiuo illam domum istius nunquàm futuram: acutus
 adolescens ex ipsius sermone intellexit, quid fieri o-
 porteret: hominē ueneno apertissimè sustulit. Trans-
 latè idem. Nam ut Phylisti. & Thucydidis concisis
 sententijs, interdum etiam non satis opertis officit
 Theopompus elatione, atq; altitudine orationis suæ.
 (quod idem Lysia Demosthenes) sic Catonis lumi-
 nibus obstruxit hæc posteriorū quasi exaggerata al-
 tius oratio. Luminibus officere. Idem. Nec illius ani-
 mi aciem perstringit splendor sui nominis: nec men-
 tis quasi luminibus officit altitudo fortunæ, & glo-
 riæ. Lumen ciuitatis dicitur, qui ciuitati præ cate-
 ris ornamento est: aut cuius uirtute & nomine clara
 est ciuitas, uel in quo diuina quædam uirtus elucet.
 Idem. Qui imperij Pop. Rom. decus ac lumen fuit.
 Luminare. Idem. In te autem M. Antoni id decre-
 uit senatus, & quidem incolumis, nondum tot lumi-
 nibus extinctis, quod in hostem togatum decerni est
 solitum

solitum more maiorum. Lumen præferre, pro consilium dare, uel mentem iniicere, uel moderari, aut in re aliqua gubernare. Et ductum est ab ijs, qui nobis in tenebris prælucent, id est, qui ante nos lucem, uel lumen ferunt, quorū quasi ductu ambulamus, et progredimur. Cic. Vos, uos obtestor dii immortales: qui meæ menti lumina prætulistis, cū consensum extinxi coniurationis, arcemq; urbis ab incendio, ac flamma liberaui.

Meridies est media diei pars, et est meridiæ, quasi medidies. Cic. Itaq; sue inuenta, ad meridiem spectans in uinea media dicitur constitisse. Idem. Itaq; hodie Antij, cras ante meridiem domi. Meridianus. Idem. Vt igitur ante meridiem discesserint, paululumq; requieuerunt, in primis hoc à se Cotta animaduersum esse dicebat, omne illud tempus meridianum Crassum in acerrima, atq; attentissima cogitatione posuisse. Antemeridianus. Idem. Antemeridianis tuis literis heri statim rescripsi: nunc respondeo uestertinis.

Pomeridianus. Cic. Deinde cum omnes inclinato iam in pomeridianum tempus die uenissent ad Crassum: quid est Crasse, inquit, Iulius: imiusne sessum?

Meridiare uel meridiari est meridianū cibū capere

capere. Plaut. Ientando, comessando, meridiando, pergracando uitam ducere. Hinc merenda dicta est cibus, qui sumitur ante coenam. Aliquando est meridianum somnum capere. Corn. Cels. Longis diebus meridiari potius ante cibum utile est, sin minus post, cum per hyemem potius totis noctibus conquiescere. Meridiatio. Cic. Nunc quidem propter intermissionem forensis operæ & lucubrationes detraxi, & meridiationes addidi, quibus uti antea non solebam.

Vesper est extrema pars diei. Cic. Hunc tegit obscurus subter præcordia uespera. Vespera. Idem. Heri inquam ludis commissis ex urbe profectus ueni uesperam. Vesperum Idem. Epistolam cum à te auide expectarem ad uesperum, ut soleo, ecce tibi nuntius, pueros uenisse Roma. Vesperum Idem. Lepidus ad me heri uesperum literas misit Antio. Vespertinus. Idem. Præclara tum fuit senatus in illo ipso die uespertina prouinciarum religiosa sortitio. Aduesperascere, uel uesperascere. Idem. Sed quoniam aduesperascit, & mihi ad uillam reuertendum est, nunc quidem hætenus.

Sero pro uesperum, quod est post occasum ponitur. Altera significatio, quæ hinc nascitur, quæ est post tempus: tertia significatio est pro tarde. Cic. Itaque & si domum bene potus, seroque redieram: tamen id caput, ubi hæc controuersia est, notauimus.

Nox

NOX Cic. Itaq; habui noctem plenam timoribus,
 ac miserijs. Nox tempesta dicta est à tempestate, &
 est noctis tempus, uel pars, qua nihil agitur: id est,
 qua somno sepulti sunt omnes, ut fit media nocte.
 Idem. Adfertur nocte intempesta grauis huiusce ma-
 lis nuntius Syracusis. Nox concubia dicitur, cum
 omnes cubant. Idem. Qui ut cœnati quiescerent, con-
 cubia nocte uisum esse in somnis ei, qui erat in ho-
 spitio, illum alterum orare, ut subueniret, quòd
 sibi à caupone interitus pararetur. Noctem interce-
 dere. Idem. Nox nulla intercessit, mox interfectus
 est propter quasdam seditionum suspensiones. In no-
 ctem se conijcere est nocte instante aliquid aggredi,
 uel in uiam se dare. Cæs. Nostræ naues duæ tardius
 cursu confecto in noctem coniectæ, cum ignorarent,
 quem locum reliquæ cepissent, contra Lyssum in an-
 choris constituerunt. Noctu. Cic. Cum se ille septimo
 die uenisse à freto, & noctu se introiisse dixisset.
 Nocte pro noctu. Idem. Video hunc nullius rei mu-
 tasse consilium: illum causam mutandi consilij finxis-
 se: huic, si insidiarerur, nocte prope urbem expe-
 ctandum: illi etiam si hunc non timeret, tamen acces-
 sum ad urbem nocturnum fuisse metuendū. De nocte.
 Cic. In comitium Milo de nocte uenit. Cæs. De me-
 dia nocte missus equitatus. Nox pro rerū confusione
 per

per metaphoram ponitur, & caligine, & obscuritate: aut pro imminutione dignitatis & status: cum, quod antea splendebat, & elucebat, nocte quasi offusa in tenebris iaceat. Cic. Qui tanquam si offusa Reipublicæ sempiterna nox esset, ita ruebant in tenebris, omniaq; miscebant. Pernoctare est noctem transigere, uel traducere. Nocturnus. Idem. Quid puorum illa concursatio nocturna.

Tenebræ pro caligine, uel obscuritate. Cic. Latent ista omnia crassis occultata, & circumfusa tenebris. Translatè pro rerum obscuritate, & ignorance, uel pro perturbatione & confusione. Idem. Conatus est clarissimis rebus tenebras obducere. Tenebricosus. Idem. Esse sensus quidem nec obscuros dicit, nec tenebricosos.

Caligo. Translatè. Cic. Vide nunc caliginem temporū illorū. Caliginosus. Idem. Quid enim obsecro te? terrāne tibi, aut hoc nebuloso, & caliginoso cœlo aut sata, aut cōcreta uidetur tanta uis memoriæ?

Mane est primo diluculo, uel prima luce. Cic. Postridie mane homines in concionem ueniunt. Bene mane. Idem. Ad eum VIII. Id. literas dederam bene mane. Multo mane. Idem. Beneuentum ueni ad V. Id. Ma. ibi accepi eas literas, quas tu superioribus literis significaueris te dedisse: ad quas
ego

ego ipso eo die dederam ex Trebulano. L. Pontio ac binas quidem tuas Beneuenti accepi, quarum alteras Fesulanus multo mane mihi dedit, alteras scriba Tullius Matutinus, uide supra.

Hora. Cic. Cum hora diei decima ferè ad saxa rubra uenisset. Horæ pro diebus. Idē. Hic tu fortasse aderis diligens, ne quàm ego horam de meis legitimis horis remittam. Horam consumere, uel abire Terent. Dum hæc dicit abiit hora.

Horologium. Cic. Horologium mittam, et libros si erit sudum.

Mensis. Cic. Mensis autem est, quando Luna lustrato suo cursu Solem consecuta est. Idem. Omnino res totum in mensem Ianuarium reiecta erat. Mensem inire, ponere, uel consumere, abire. Terent. Hæc dum dubitas, menses abierunt decem.

Menstruus. Cic. Qui tabulas conficiunt menstruas, penè rationes in eas transferunt. Vnde menstruum neutrum mulierum est profluuium quod illis singulo quoque mense accidere solet Plī lib. 7. cap. 15.

Calendæ. Cic. Proficiscitur Roma egreditur ante diem quartum Cal. Febr.

Nonæ. Cic. Nonis Febr. si Romæ fuit, causa se nihil dicimus, quin tibi uadimonium promiserit.

Idus. Cic. Res ante Idus acta sic est: nam hæc.

Idibus

Idibus mane scripsi. Vide Macrobian. lib. 1. Satur. cap. 16. & 18.

ANNUS spatium est temporis, quo sol suum totum conficit, & peragrat cursum. Teren. Dum moluntur, dum comuntur, annus est. Annū intercedere. Cic. Vix annus intercefferat ab hoc sermone cogitationis meæ, cum iste accusauit. C. Norbanum defendente me. Annum agere uel conficere. Idem. Propè enim centum confecit annos. Annum habere. Cic. Ut haberet, quod ipse dicebat, ad præturam gerendam, hoc est, ad euertendā Rempublicam plenū annū atq; integrum. Idem. Testamento si recitatus hæres esset pupillus Cornelius, isq; annos iam uiginti haberet, nobis interpretibus amitteret hæreditatem? Annus uertens dicitur, cum ad finem inclinatus redit. Idem. Si debuisset Sexte, petisses statim: si non statim, paulo quidē post: si non paulo, at aliquando sex quidē illis mensibus profectò, anno uertente sine controuersia. Annum abire, exire, præterire. Cic. Nunc exitus est anni. Annuus. Idem. Etsi annum tempus est, propè tamen emeritū impleamus Annalis est ad annos pertines, ut lex annalis, quæ annorū numerū præfiniebat ad magistratus petendos, capeffendosq;. Cic. Legibus enim annalibus, cum grandiorē etatē ad consulatum constituiebant, adolescentiæ temeritatem uerebantur.

B **ANNI**uer

Anniversarius. Cic. vsq; ad hoc tempus Syracusani festos dies anniversarios agunt.

Perennis est continuus, iugis, uel perpetuus. Cic. Quod uerò dixerat, si illud de duobus Consulibus perenne, ac proprium manere potuisset. Perennitas Idem. Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium, riparum uestitus uiridisimos, speluncarum concavas altitudines, saxerum asperitates, impendentium montium altitudines, immensitatesq; camporum.

Solennis. Solennia sacra dicuntur, quæ certis temporibus anni fieri cōsueuerūt. Generatim uerò solenne dicitur, quod singulis annis stato tempore præstari debet. Cic. Qui uehiculis Thensarum solennes coetus ludorum initis. Solennis pro obseruando, uel celebri. Idem. Si Trib. pleb. uerbis non minus præscis. & penè solennibus bona ciuis cuiuspiam consecrarit, non ualebit.

Status pro solenni. Cic. Status autem dies nō ut sacrificij, sic consilij expectari solet.

Quotannis. Cic. Mos est Athenis, laudari in concione eos, qui sunt in prælijs interfecti: quæ sic probata est, ut eam quotannis illo die recitari necesse sit.

Biennium, Triennium, Quadriennium, &c.

Cic.

Cic. Lex usum, & auctoritatem fundi iubet esse biennium.

Sexennium. Cic. Quod quidem sexennio post Velios captos factum esse uidemus.

Iter. Cic. Quàm potui maximis itineribus ad Amanum exercitum duxi. Iter patefacere, uel aperire uel munire. Sall. Quocunq; ire placet, ferro iter aperiendum est. Iter gubernare. Cic. Sed tamen iter meum Republicæ, & rerum urbanarum ratio gubernabit. Iter componere. Idem. Ego itinera sic composueram, ut Non. Quint. Puteolis essem ualde enim festino ita tamen, ut, quantum homo possit, quàm cautiissime nauigem. Iter instare, esse, suscipere, petere, inire, ingredi. Cic. Quid censes? cum iter ingressus ero, longum præsertim nullasue insidias mihi pertimescendas? Itineri se committere. Idem. Possūme igitur satis uideri cautus, satis prouidus, si me huic itineri tam infesto, tamq; periculoso commisero? Esse in itinere. Idem. Cum in itinere essem, nuntiatum mihi est eum mortuum esse. Iter conferre, conuertere, dirigere. Idem. Meumq; iter eò contuli. Iter habere, pro discedere, uel iter facere ponitur, & sæpe est cum in uia sumus. Cic. Iter habebant ad Laium regem, quanquā omnia nec benigna, nec copiosa cognorant. Iter facere. Cic. Dein iter

faciam ad exercitū. Pedibus iter facere. Pedibus consequi, proficisci, pedibus flumen transire. Cic. Tu pedibus es consequutus. Laodicea iter facere, est per Laodiceam transire. Et ita ablatiuo utimur in nominibus urbium. Iter conficere. Idem Iter conficiebam æstuosa, & puluerulenta uia. Itinerare, uel iter ire. Cæs. Cæsar iter constitutum ire contendit. Iter maturare, procedere, reprimere, uel suppressere, impedire, uel intercludere. Cic. Quò iter interclusum est. Itinere desistere. Cæs. His rebus cognitis Cæsar legiones, equitatumq; reuocari : atq; itinere desistere iubet.

Via est iter. Viarum uerò multa sunt genera. Quædam enim sunt publicæ, ab alijs prætorias, uel consulares appellatæ. Quædam priuatæ, quædam uicinales. Vias autem uicinales uocamus, quæ ex agris priuatorum collatæ sunt. Viæ militares, ideò dictæ, quod cõstratæ à militibus erant. Regia uia, quæ Romæ cõsularis dicebatur, qua scilicet consules exercitus ducebant. Ci. Ex eo loco reclā Vitularia uia profecti sumus in Sufidianū fundū. Via inepta, uel deterima. Cic. Longulum sane iter, & uia inepta. Via aliquorum dierum. Idem. Video quod dierum uia sit. Viam munire uel facere, est repurgare, reficere, ac substruere, interdum lepidibus, quales sunt uia
Romanæ

Romanæ à plerisq; portis in multorum dierum iter
 silicibus strata. Cic. Ideone. Appius ille cæcus uiam
 muniuit, non qua populus uteretur, sed qua sui po=
 steri latrocinarentur? Translate. Idem. Hæc omnia
 tibi accusandi uiam muniebant, adipiscendi obsepie=
 bant. Viam dare. Idem. P. Memmius sequutus est,
 qui suum non paruum beneficium commemorauit in
 amicos Cecinæ, quibus sese uiam per fratris sui fun=
 dum dedisse dixit, quâ effugere possent, cum essent
 metu omnes perterriti. Viam patere. Idem. Alter in
 Asiam irrupit cursim, ut in Syriam patebat uia certa,
 neq; longa. In uiam se dare. Idem. In uiam quod te
 des hoc tempore, nihil est; longum est iter, & non
 tutum. Committere se uiæ. Idem. Te neq; nauigatio=
 ni, neq; uiæ committas. In uia esse. Idem. Iam ad id
 biduum, quod fueris in uia, dum in Cumanum uene=
 ris, accedent continuo ad reditum dies quinq;. Viam
 procedere, progredi, conficere. Cic. Et si te hæc
 legente, aliquantum tamen uiæ processero. Via
 translate pro ratione, uel instituto. Cic. Is Reipu=
 plicæ uiam, quæ popularis habetur, sequutus est. In
 uiam reducere, uel redire, uide suo loco.

Viator dicitur, qui iter facit. Cic. Nunc nisi
 quid ex prætereunte exceptum est, scire nihil possu=
 mus. Viatores etiam dicebantur, qui magistratibus

parebant, eo quòd plerunq; ex agris uocabantur homines ad magistratus, ac frequens eorum ab agris ad urbem uia erat. Cic. A uilla in Senatum accersebantur & Curius, & cæteri senes, ex quo qui eos accersebant, uiatores nominati sunt. Pro uiatoribus Latini ponunt apparitores, qui ministri sunt, qui ad omnes nutus præsto sunt magistratibus. Cic. Silius non suæ, sed tuæ lenitatis apparitor, maioraq; præferant fasces illi, ac secures dignitatis insignia, quàm potestatis. Apparitores quoq; quoniam homines in iudicio sistunt, statores ideo à Latinis dicuntur. Statores tamen etiam sunt nuntij, uel tabellarij. Cic. Literas à te mihi stator tuus reddidit Tharsus ad XVI. Calend. Sext. Iupiter stator inde dictus, quia stetit, id est. stare fecit Romanos in fugam à Sabinis uersos. Liuius 1. ab urb.

Viaticum est quicquid iter agendi causa necessarium est, siue cibus sit, siue pecunia in uictum expendenda. Cic. Potest enim quicquam esse absurdius, quàm quo minus uiae restat, eò plus uiatici querere?

PROFICISCI. Interdum accedentis est. Cic. In Britanniam te non esse profectum, uehementer gaudeo. Interdum discedentis. Idem. Cum te iam ex Asia Romam uersus profectum

esse

esse constaret. Translatè pro manare. Idem. Omnia quæ à me profecta sunt in te, tibi iucunda accidisse gaudeo. Profectio. Idem. Afficior summo dolore, eiusmodi tempora post tuam profectiorem consecuta esse.

Ire est uadere, & iter facere. Cic. Caninio ad te eunti non potui nihil dare. Ire in consilium iudices dicuntur, cum à prætore, qui causæ præest in consilium mittuntur, de re non liquente deliberaturi. Vel iudices in consilium ire dicuntur, cum aut capita conferunt, aut in interiore consilio instrumenta litis percensere aggrediuntur, cum litis processus in medium positus est. Cic. In consilium erant ituri Iudices triginta duo, sententijs decem, & sex absolutio confici poterat. Rem ire. Idem. Quod quidem, ut res ire coepit, haud scio, an aliquando futurum sit. Contrarium est, rem nec caput, nec pedes habere. Quod dicimus, cum res ita impedita est, & implicata, ut non eat, id est, ut expediri non possit, uel ut illi nullum possit afferri remedium. Idem. Propter res tuas ita contractas, ut quemadmodum scribis, nec caput, nec pedes, equidem uellem uti pedes haberent, ut aliquando redires. Ire pro crescere, uel extendi. Idem. Frater meus pro sua æquitate, prudentiaq; decreuit, ut, si iudicatum negaret, in duplum iret. Itio,

uel itus. Cic. De obuiam itione ita faciam, ut suades Idem. Quis porrò uester itus, reditus uultus, incessus inter istos?

Adire. Cic. Ad me ire quosdam memini, qui dicerent, nimis magnos sumptus legatis decerni. **Aditus** & loci & personæ est. De personæ. Idem. Dico ab eodem imperatore L. Lucullo Sinopen atq; Amizum, quibus in oppidis erant domicilia regis omnibus rebus ornata, atq; referta, cæterasq; urbes Ponti, & Cappadociæ permultas uno aditu, atq; aduentu esse captas. De loco. Idem. Post diem tertium ueni in ædem. Telluris, equidem inuitus cum omnes aditus armati obsiderent. Aditum aperire, uel patefacere. Idem. Cum in templum Castoris aditus esset apertus nemini. Aditum comparare, munire, uel facere. Idem. Vestibula nimirum, honesta, aditusq; ad causam faciet illustres Aditum dare, esse, uel patere. Idem. Tanta est enim intimorum multitudo, ut ex his potius aliquis effluat, quam nouo sit aditus. Aditum habere, claudere, intercludere præcludere, obstruere. Idem. Socij quò fugiant? cum aditus custodi patriæ præclusus sit.

Vadere est iter facere, uel ingredi, uel discedere. Cic. Ad eum postridie mane uadebam, cum hæc scripsi.

Petere. *Pro ire, uel uadere.* Cic. *Si auderem, Athenas peterem.*

Tendere aliquando est proponere, uel extendere Ci. *Imperator dextram tendens.* Hic pro ire ponitur. Verg. *Si datur Italiam socijs, & rege recepto.* **Tendere.** *Translatè Ci. Adhuc hæc erant, ad reliqua acri tendebamus animo, sic parati, ut nisi quæ causa grauior obstitisset, nullum philosophiæ locum esse pateremur, qui non latinis literis illustratus pateret.*

Contendere pro petere. Cic. *Nos magnum, fecissimus, si quidem potuissimus, quò contendimus, peruenire.* *Translatè. Idem. Quorum autem prima ætas propter humilitatem, & obscuritatem in hominum ignoratione uersatur, hi simulac iuuenes esse cœperunt, magna spectare, & ad ea rectis studijs debent contendere.*

Intendere. Cic. *Vigilas tu de nocte, ut tuis cōsultoribus, respondeas: ille, ut eo, quò intendit, mature cum exercitu perueniat.* *Translatè. Idem. Sed profecto studia nihil profunt, perueniendi aliquo, nisi illud, quod eò, quo intendas, ferat, deducatq; cognōris.*

Cōferre se est ire, uel proficisci. Cic. *Ex quo te quocūq; opus erit, faciliè, et expeditiſsimè cōferas.*

Commeare est ultro citroq; ire. Terent. *Rus abdidit se, huc raro in urbem commeat.*

Concedere aliquò, pro abire. Cic. Si te pàrentes timerent, atq; odissent tui, neq; eos ulla ratione placare posses, ut opinor, ab eorum oculis aliquò, concederes.

Peregrinari est peregrinatorem, uel peregrinum esse, uel iter peregrè facere. Absolutè. Ci. Si quando tibi peregrinari commodum est. Cum ablatiuo Idem. Nam, ut semel è Peireo eloquentia euoluta est, omnes peragrauit insulas, atq; ita peregrinata tota Asia est, ut se externis obliniret, moribus, omnemq; illam salubritatem Atticæ dictionis, quasi sanitatem perderet, ac loqui penè dedisceret. Cum accusatiuo. Idem. Democritus luminibus amixsis, alba scilicet & atra discernere non poterat. At uerò bona, mala, æqua, iniqua, honesta, turpia, utilia, inutilia, magna, parua poterat: & cum alij sepe, quod esset ante pedes, non uiderent, ille infinitatem omnem pergrinabatur, ut nulla in extremitate confisteret. Trans. atè. Cic. An uerò Iud. uos id soli ignoratis? uos hospites in hac urbe uersamini? uestræ peregrinantur aures? neq; in hoc peruagato ciuitatis sermone uersantur? Peregrinator, uel peregrinus. Idem. Et me hercule non tam sum peregrinator iam, quàm solebam, ædificia mea me delectant, & ostium domus est. Idem. Est enim quiddam, adueniente,

non esse peregrinum, atq; hospitem. Peregrinatio .
 Idem Sed tamen, ut iubes, curabo, ut omnis peregrina-
 tionis tibi opus extet . Peregrinitas uel in uerbis,
 uel in rebus esse potest. Cic. Ego autem mirificè ca-
 pior facetijs, maximè nostratibus, præsertim cum eas
 uideam primùm oblitus Latio, tum cum in urbem no-
 stram est infusa peregrinitas, nunc uerò etiam brac-
 chatis, & transalpinis nationibus, ut nullum ueteris
 leporis uestigium appareat. Peregre uerbis & mo-
 tum habentibus & artem habentibus iungitur Idem .
 Lucius quidem frater eius, ut potè qui peregre pugna-
 uit, familiam ducit.

Ambulare pro spatari, uel deambulare. Ci.
 Marcum uerò Manlium nos etiam uidimus trans-
 uerso ambulante foro, quod erat insigne, eum,
 qui id faceret. facere ciuibus omnibus consilij sui co-
 piam . Interdum longioris itineris est, & idem est,
 quod ire, uel iter facere. Idem. Eo modo autem am-
 bulat Cæsar, & his triarijs militum celebritatem
 incitat ut timeam ne citius ad Brundisium, quàm
 opus sit accesserit. Cum accusatiuo . Idem . Ut
 sic Xerxes cum tantis classibus, tantisq; equestribus
 & pedestribus copijs Hellesponto iuncto. Atq; per
 fosso maria ambulauisset, &c.

Deambulare. Ci. Quid igitur ad illa spatia
 nostra,

nostra, sedesq; pergimus? ubi, cum satis erit deambulatum, requiescemus.

Inambulare. Cic. Ante lucem inambulabam domi, ut olim candidatus.

Ambulatio, interdum pro loco, in quo ambulamus ponitur. Cic. In Manliano offendi Diphilum Diphilo tardiolem, Sed tamen nihil ei restabat præter balnearia, & ambulationem, & auarium. Interdum pro ipsa inambulationis actione est. Idem. Constatuimus inter nos, ut ambulationem in Academia conficeremus. In ambulationem uenire. Idem. Postero autem die, cum illi maiores natu, satis quiescent, in ambulationem uentum esse dicebat: tum Scauolam duobus spatijs, tribusue factis dixisse, &c.

Spatiarî est ambulare, uel de ambulare. Cic. Posteaquam inuenit neminem eorum, qui possunt, & solent, ita negligens esse cœpit, ut cum in mentem ueniret ei resideret: deinde spatiaretur: nonnunquam, etiam puerum uocaret: prorsus ut uestro consensu, & hoc conuentu pro summa solitudine abuteretur. Spatium de loco. Idem. Ego autem, & me sepe noua, uideri dicere intelligo, cum per uetera dicam, sed inaudita plerisque: & fateor me Oratorem
 si modo

si modo sim, aut etiam quicumq; sim, non ex rhetorum officinis sed ex Academiæ spatijs extitisse. Spatium facere, uel conficere. Cæs. Incredibili celeritate magno spatio paucis diebus confecto, eiusmodi tempestates sunt consequutæ, ut opus necessario intermitteretur. Spatium decurrere, uel excurrere. Cic. Nec uerò uelim quasi decurso spatio ad carceres à calce rouocari. Terent. Propè iam excursio spatio.

Incedere aliquando est inuadere, uel commouere. Cic. Repente uerò incesse omnibus letitijs. Aliquando est inualere, uel irrepere. Sall. Quoniam is incesse mos. Aliquando est ambulare. Cic. Alter (ò dii boni) quàm teter incedebat, quàm truculentus quàm terribilis aspectu. Inde incesse siue tardus, siue festinus, siue commotus, & incommpositus, immoderatusq; Idem. Status erectus et excelsus, rarus incesse, nec ita longus, excursio moderata, eaq; rara. Nonnunquàm fastum præse fert. Vergilius. Regina ad templum magna stipante caterua Incesse.

Gradari est gradum facere, ambulare, uel ire. Cic. Iam uero alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt. Gradus propriè sunt, quibus in locum aliquem ascendimus. Vel praepedum

pedum gradientium vicissitudine ponuntur. Cic. Cum uenissem ad portam Capenam, gradus templorum ab infima plebe completi erant. Idem. Ad hanc igitur conuersionem, quæ pedibus & gradu non egeret ingrediendi membram non dedit. Translatè pro existimatione, & honoris loco, uel sede, uel uia est. Cic. Amplissima tibi fortunæ sunt, summus honoris gradus. Idem. Gradus tuos, & quasi processus dicendi studeo cognoscere. Gradum iacere, uel facere. Idem. Habetis unum uenditionis genus, quod magnum uideri uobis intelligo: sed attendite animos ad ea, quæ consequuntur. Hunc quasi gradum quendam, atque aditum ad cetera iactum intelligetis. Ascendere gradum uel ad gradum. Idem. In ijs autem, qui se adiuuari uolent, non ut ne affligantur, sed ut altiore gradum ascendant, restricti omnino nullo modo esse debemus: sed in deligendis idoneis, iudicium & diligentiam adhibere. Gradum assequi, uel ad gradum peruenire. Matius. Cic. Sed non agam astutè. Fateor me ad istum gradum sapientiæ non peruenisse. Locare, uel collocare, uel ponere in gradu. Cic. Duæ sunt artes, quæ possunt locare homines in amplissimo gradu dignitatis, una imperatoris: altera Oratoris boni. Gradum tenere, uel obtinere. Idem. Quod quia semper sperasti, non dubito quin adeptus intelligas te
facilime

facilime obtinere posse summum, atq; altissimum gradū ciuitatis Idem Tenere Consularis dignitatis gradum. De gradu dei cerc, uel demouere. Idem. Non sentiunt uiri fortes in acie uulnera: uel si sentiant, se mori malunt, quàm tantummodo de dignitatis gradu dimoueri.

Gressus. Cic. Cauendum est autem, ne aut tarditatibus utamur in gressu mollioribus, ut similes pomparum ferculis esse, uideamur: aut in festinationibus suscipiamus nimias celeritates.

Gradatio est quædam exornatio rhetorica.

Cic. Est enim gradatio quædam, & conuersio, & uerborum concinna transgressio. Gradatum. Idem. Hinc gradatim ascendere uocem uile & suauē est.

Ingredi est in aliquem locum adire, uel se inferre, aut introire. Cic. O audaciam immanem: tu ingredi illam domum ausus es? tu illud sanctissimum limen intrare? Translatè. Idem. Eloquentia, quocumq; ingreditur, eodem est instructa comitatu.

Cum in. Idem. In uitam paulo serius tanquàm in uiam ingressus sum. Cum ad. Idem. Sed aliter, atq; ostenderem, facio, qui ingredior ad explicandum rationem. Cum intra. Idem. Homo mea sententia prudentissimus Cecinna, tamen in hac re plus mihi animi, quàm consilij uidetur habuisse. Nam cū & armatorū multitudinē

multitudinem uideret, & uocem Ebutij, quam commemorauimus, audiuiſſet, tamē acceſſit propius: & iam ingrediens intra finem eius loci, quem oleæ terminabant, impetum armati Antiochi, cæterorumq; tela, atq; incurſus reſugit. Cum infinitiuo. Idē. Negabam oportere præterita repeti. Aſſentiebar tamen quamquam ingreſſus eſſem dicere, quid oportuiſſet. Ingreſſus, uſ, ui. Idem. Tantus enim curſus uerborum fuit, & ſic euolauit oratio, ut eius uim & incitationem aſpexerim: uestigia, ingreſſumq; nou uiderim Ingreſſio. Idem. Ac uideo hanc primam ingreſſionē meam è media philoſophia repetitam.

Progredi eſt progreſſionē, uel progreſſum facere, uel procedere. Cic. Ex hac domo progreſſa iſta mulier de ueneni celeritate dicere audebit? Trāſlatè. Idem. Neq; tamen progredior longius, quàm mihi doctiſſimi homines concedunt. Progreſſus, uſ, ui. Cic. Itaq; ille noſter amicus inſolens infamiæ, ſemper in laude uerſatus, circumfluens gloria, deformatus corpore, fractus animo, quò ſe conferat, neſcit: progreſſum præcipitem, inconstantem reditū uidet. Tranſlatè. Idem. Nihil enim errat, quod in omni æternitate conſeruat progreſſus & regreſſus, reliquosq; motus conſtantes, & ratos. Progreſſum facere, habere. Idem. Philoſophiæ deniq; ipſius princip

cipes nunquam in suis studijs tantos progressus sine flagranti cupiditate facere potuissent. Progressio. Idem. Atq; ab his initijs profecti, omnium uirtutum, & originem, & progressionem persecuti sunt.

Prætergredi. Cic. Currens Lepa uenit, mihiq; nuntiauit, te iam castra prætergressum esse.

Transgredi. Cic. Nisi fortè postea cœperint legare, quàm ego Taurum transgressus sum. Transgressio. Idem. Cuius ego imperio non Alpium uallum contra ascensum, transgressionemq; Gallorum: non Rheni fossam gurgitibus illis redundantem, Germanorum immanissimis gentibus obijcio, & oppono.

Præteruehi. Cic. Insulam totam præteruectus est, quæ est urbis magna pars Syracusis suo nomine, ac mœnibus. Idem. Emersi iam è uadis, & scopulos præteruecta est oratio mea.

Procedere pro progredi. Propriè. Cic. Qui se nunquam profectò, si istum in locum processerint, explicabunt. Translatè. Idem. His processisset honoribus longius, nisi semper infirma, atq; etiam ægra uoletudine fuisset. Idem. Item qui processit aliquantum ad uirtutis aditum, nihilo minus in miseria est, quàm ille qui nihil processit. Processus. Propriè. Cic. Hic iam plura non dicam, fuit enim extremum, ut ex his locis à militibus nostris reditus magis matu-

rus, quàm processus longior quæreretur. Translatè. Idem. Itaq; tantos processus efficiebat, ut euolare, nō excurrere, uideretur.

Pergere significat, quod semel cœptum est, persequi: aut in re cœpta perseuerare, sed ut plurimum ad iter pertinet. Absolutè. Cic. Perge igitur, ut agis, nomenq; tuum commenda immortalitati. Cum ad. Idem. Sed ad reliqua pergamus. Cum in. Idem. Lanuuius pergam in Tusculanum. Cum de. Idem. Sed perge Pomponi de Cæsare, & redde, quæ restât. Vel cum accusatiuo, idq; dupliciter, accusatiuo enim, loci aliquando iungitur. Cic. Eum cū uidero, Arpinū pergam. Aliquando cuius alij. Idem. Pergo reliqua, gestio scire omnia. Cum alius uerbi infinitiui. Idem. Perge porrò hoc idem interdictum sequi.

Maturare est maturitatem afferre, uel maturum facere. Cic. Omnia quæ terra gignat, maturata pubescunt. Et maturum propriè de frugibus dicitur, estq; quod neq; crudum, neq; nimium coctum, sed in tempore temperatum prouenit: ut poma matura, uel quilibet alius fructus. Cic. Et quasi poma ex arboribus, si cruda sunt, ui auelluntur: si matura & cocta, decidunt. Maturum pro tempestiuo, & cōmodo. Ci. Cuius rei nō modo non præterijt tempus, sed ne maturum quidē etiam nunc meo iudicio fuit. Maturum pro
pleniore,

pleniore & perfectione. Idem. Ego enim non despero fore aliquem aliquando, qui & studio acriore, quàm nos sumus, atq; fuimus: & otio, ac facultate dicendæ maiore, ac maturiore existat talis orator, qualē querimus. Maturitas pro tempestiuitate, & absolutiore quadam perfectione. Proprie. Cic. Non potest in eo succus esse diuturnus, quod nimis celeriter est maturitatem assequutum. Translatè aut pro tempore, tempestiuo, commodo & idoneo, ponitur, uel pro commoda & opportuna occasione, uel facultate. Cic. Eius rei maturitas nondum uenit, & tamen iam appropinquat. Aut processu, grauitate perfectione, aut accessione. Cic. Ut dicendi latinè prima maturitas, in qua ætate extitisset, posset notari. Muturare pro preparare. Idem. Te expecto, & oro, ut matures uenire. Mature est tempestiuè, celeriter, uel citò. Idem. Satis enim te maturè uidero, si planè confirmatum uidero. Idem. Nam ut quæq; res est turpissima: sic maximè, & maturissime ad publicas causas accesserim. Prematurè, & prematurus Planc. itaq; nunquàm diffitebor multa me, ut ad effectum horum consiliorum peruenerim, & simulasse inuitum, & dissimulasse cum dolore, quod prematura denuntiatio boni ciuis imparati,

quàm periculosa esset, ex casu collega uidebam.

Properare. Cic. Quod huc properes, nihil est, præsertim Vaccerra mortuo. Cum aliis uerbi infinitiuo. Idem. Ductus odio properauit rem deducere in iudicium. **Properatio.** Idem. Equidem ad nostram laudem non multum uideo interesse: sed ad properationem meam quid iam interest, non te expectare, donec ad locum uenias, ac statim causam illam totam, & tempus arripere. **Properatum,** pro properatione. Idem. Age, si ita factum, quæ causa cur Romam properaret? cur in noctem se conijceret? quid afferebat festinatio? quòd hæres erat? primum erat nihil, cur properato opus esset? **Properus.** Plaut. Properam uideo ancillam uenientem. **Præproperus** idem est, quod quasi modum properationis excedens præ nimia festinatione. Cic. Fuit illius hæc præpropera præhensatio. **Properè** est celeriter. Sall. Tum properè Consul ducit exercitum,

Approperare. Cic. Quē diem ille, nisi ad cogitatū facinus approperaret, nunquàm reliquisset.

Celerare. Cic. Dedit autē diuinis duo genera motus: unū, quod semper esset in eodē æque, & idē in omnibus, atq; uno modo celerare: alterum, &c.

Accelerare. Idem. Si accelerare uolent, ad uesterum consequentur.

Celer

Celer. Cic. O miseram, & in breui tam celerem, & tam uariam Reipublicæ commutationē. **Celeritas** est corporis uelocitas. Cic. Quid hæc tanta festinatio, celeritasq; significat? Celeritatem adhibere, uel suscipere Idem, Opprim. potuisse, si celeritas adhibita esset, existimant. Celeritatem morari, id est, retardare, Idem. Ut omitam hæc, quæ magna sunt: ista legatio moram, & tarditatem offeret bello quamuis dicant, & quosdam audiam dicturos: legati proficiscebantur, bellum nihilominus paretur: tamen legatorum nomen ipsum & animos molliet, & belli celeritatem morabitur. **Translatè.** Idem. Naturæ celeritatem ad discendum, & memoriam dabant: quorū utrunq; mentis esset proprium, & ingenij Celeriter est cito, uel breui tempore, aut maturè. Idem. Nam illud mihi celeriter nunciatum est.

Festinare est properare, uel maturare, et tam ad corpus, quàm ad animam pertinet. Ci. Plura scripsissem, nisi tui festinarent. **Translatè.** Idem. Multa, prætereo, eaq; præclara, ad singulare enim M. Antonij factum festinat oratio. Cum alijs uerbi infinitiuo. Idē. Nihil est, ut migrare tantopere festines. **Festinus.** Idem. Faciamus igitur, ut censes, colligamusq; nos, festino enim similimus decurro, atq; cursu thesæis meis commentari non desino: sed sunt quædam earum

C 3 perdifficiles

perdifficiles ad iudicandum. Festinatio. Idem. Mea autē festinatio non solum uictoriæ auida est, sed etiam celeritatis. Festinanter. Idem. Illum mihi à te nimium festinanter dictum uidetur.

Accurrere. Cic. Tu si manus ad nos, nos accurremus ad te. Ibidem. Poterimus & nos libenter accurrere.

Aduolare. Cic. Sin autem id non est nihil, duobus nobis est stulius: me, qui te non Romam atraham; te, qui non huc aduoles.

Appropinquare est propè, uel propius, uel proximè accedere. Absolutè. Cic. Totius urbis occasus appropinquat. Cum datiuo. Idem. Quibus ego confido, impendère fatum aliquod, aut instare iam planè, aut certè iam appropinquare. Appropinquatio. Idè. Quarta restat causa, quæ maxime augere, atq; sollicitā habere nostrā uidetur: appropinquatio mortis, quæ certè à senectute nō potest lōgè abesse.

Aduentare est quod mox futurū sit. Cic. Aduentare, & propè esse iam debes. Aduentus. Idem. Mihi nihil neq; à te ipso, neq; ab ullo alio de aduentu tuo scribebatur. Aduentum appropinquare. Idè. Sperabam tuū aduentū, sic enim audiebā, appropinquare.

Accedere. Absolutè. Cic. Quanquā lon-
gius etiam cogitabā ab urbe discedere, cuius iam etiam
nomen

nomen inuitus audio : tamen propius accedam. Cum accusatiuo , proprij nominis. Idem. Rhodum Cicero nem causa puerorum accessurum puto, neq; tamẽ certum. Cum ad. Idem. Ad quos ego pacis spe, non belli cupiditate adductus accesseram. Cũ in. Idem. Quare fac, ut quàm primum uenias, neq; in Apuliam tuam accedas, ut possimus saluũ te uenisse gaudere. Translatè sine incremẽto. Cic. Sed ut propius ad ea Cato accedam, quæ à te dicta sunt, pressius agamus : eaq; quæ modo dixisti, cũ his conferamus, quæ tuis antepono. Extra clementũ etiam significat assentiri, probare, uel recipere. Idẽ. Condemnari cum istius inuidia infamiaq; malebant, quàm ad eius cõditiones, pactionesq; accedere Interdũ etiam est inuadere, uel incuti, ex datiuũ habet. Idẽ. Huic nihil potest offensionis accedere, sine acerbissimo animi sensu, ac dolore: et sine summo dedecore uitæ, ac turpitudine. Accedere cũ similitudine, uel æqualitate. Cic. Alexidis manũ amabam, quòd tam propè accedebat ad similitudinẽ tuæ literæ. Idem. Antonio Philippus proximus accedebat, sed longo interuallo tamẽ proximus. Cũ clemento. Absolutè. Cic. Quobres uita quidẽ talis fuit, uel fortuna, uel gloria, ut nihil posset accedere. Cũ datiuo. Idẽ. Manus extrema nõ accessit operibus eius : præclarè inchoata multa, pfecta nõ planè. Cũ ad, uel in. Idẽ. Volo enim ad id,

quod mea causa fecisti, hoc etiam accedere. Cum ad uerbijs huc, eò, uel eòdem. Idem. Accedit eòdem uulgi uoluntas, uel potius consensus omnium. Idem. Accedit eò, quod mihi non est notum, ut quisq; in Epeirum proficiscatur. Idem. Huc si quid accesserit, non tam mihi, quàm uobis Reiq; pub. accesserit. Accessus. Idem. Ut luna accessu, & recessu suo solis lumen accipiat Accessio est, quicquid ad rem accedit, et ea quidem perpetua est, & uera significatio: sed expressiori quadam elegantia ponitur, pro incremento, & additamento, quod capiti accedit Cic. Ad singula mendicantia multi H. S. duos: multi H. S. quinque accessionis cogebantur dare. Accessionem facere. Ci. Ad id, quod Attici causa te ostendisti esse facturum, tantum uelim addas, quantum ex nostro amore accessionis fieri potest. Accessionem afferre. Idem. Ad paternas enim magnas & ueteres, & iustas necessitudines magnam attulit accessionem tua uoluntas erga me, meaq; erga te par atq; mutua.

Appellere propriè dicitur, qui ex pelago, aut freto ad littus accedit: uerbum igitur nauticum est cum accusatiuo loci. Cic. Id non esse eiusmodi dici heri, cum ad uillam nostram nauis appelleretur Transitiuè. Plaut. Haud auspiciatò huc me appuli. Translatè, Terent. Nunc uxore opus est, animum ad uxorem

uxorem appulit. Appulsus de animatis. Cic. Tribus modis censet deorum appulsu homines somniare. Ad inan imata relatum, ut appulsus frigoris, uel caloris, cum uel frigoris, uel caloris instat molestia. Dicitur etiam appulsus solis. Cic. Terræ maximas regiones inhabitabiles, atq; incultas uidemus, quod pars earum appulsu solis exarserit: pars obriguerit niue, pruinaq; longinquo solis abscessu Idem. Tactus autem toto corpore æquabiliter fusus est, ut omnes ictus, omnesq; nimios & frigoris, & caloris appulsus sentire possimus

Applicare. Cic. Qui etiam sine his clarissimis uiris hanc rem in Cilicia ad ostium fluminis Cydni confecisset; si ille ad eam ripam, quam constituerat, non ad contrariam nauim applicuisset. Translatè pro conferre se, uel dedere se, & adiungere: uel sequi, uel herere. Cic. Itaq; se alij ad philosophiam: alij ad ius ciuile, alij ad eloquentiam applicant. Applicatio. Idem. Quapropter à natura mihi uidetur potius, quàm ab indigentia orta amicitia: applicatione magis animi cum quodam sensu amandi, quàm cogitatione, quantum illa res utilitatis esset habitura.

Aspirare, pro peruenire, uel accedere ad. Propria aspirandi significatio. Cic. In pulmonibus autem inest raritas quædam, & assimilis spongijs mollitudo

ad hauriendum spiritum aptissima: qui tum se cōtra-
hunt aspirantes, tum spiritu dilatant. Aspirare, pro-
ferre. Virg. Aspiret primo fortuna labori. Aspi-
rare (inquit Pedianus) est in eam partem, qua quid
queritur, uultum & oculos, ac spiritum oris aduer-
tere. Quo factum est, ut ob illam spiritus intentionem
ponatur efficiens pro effecto. De loco. Cic. Quò clas-
ses saepe conatæ, nunquàm aspirare potuerunt. De
re. Idem. Quid enim quisquā me inuito aī meam pe-
cuniam aspirat? quid accedit? De persona. Etenim
cum ad aliquem aspirare, uel non aspirare posse dici-
mur, non illius semper corpus intelligitur, sed digni-
tas, uel gloria. Cic. Subinvideo tibi, ultro te etiam
accesitum ab eo, ad quem cæteri non propter eius
superbiam, sed occupationem aspirare non possunt.

Obrepere, est latenter aggredi, & fallaciter
adire, ut serpentes humi repentes solent. Vnde fit,
ut, quicquid sensum fallat, id obrepere dicatur. Cic.
Nullæ ergo imagines obrepunt in animos dormienti-
um extrinsecus. Obrepere, pro fallere, hoc est, incau-
tū aggredi. Plin. Nec potest uideri Scaurus rudis,
& huius mali improvidæ ciuitati obrepssisse quodam
uitæ rudimento: iam enim L. Crassum oratorem
M. Brutus in iurgiis ob id Venerem Palatinam ap-
pellauerat. Obrepere autem ad magistratum dicitur,
qui

qui falsa specie uel probitatis, & integritatis, uel doctrinae ad magistratus assumitur. Cic. In Pison. Obrepfisti ad honores errore hominum, commendatione fumosarum imaginum, quarum nihil habes simile præter colorem. Id est, fefellisti Pop. Rom. commendatione familiae cognomento frugi.

Irrepere. Cic. Non enim furatus est ciuitatē, non genus suum ementitus, non aliquo impedimenti mendacio delituisse, non irrepfisse in censum dicitur: unum obijcitur, natum esse Gadibus.

Adrepere. Cice. Quibus rebus sensum ad istius amicitiam adrepserat.

Venire, est accedere. Absolutè. Cic. Quare fac, ut quàmprimum uenias. Cum accusatiuo, uel aduerbio loci. Idem. Si eò, quò constitueras, uenire uoluisses. Cum accusatiuo loci, & præpositione ad cum pronomine. Sed te oro, ut ad me Vibonem statim uenias. Cum præpositione ad, & accusatiuo non proprii nominis, uel aliquando proprii. Cic. Sine meis literis eum ad te uenire nolui. Idem. Te uerò nolo, nisi ipse rumor iam raucus erit factus, ad Baias uenire. Cum in. Cic. Sed iam facilius consequar, si ad me in Ciliciam ueneris. Cum ablatiui à loco. Idem Sexto die Delum Athenis uenimus.

Deuenire

Deuenire. Cic. Disceſſi ab eo bello, in quo aut in acie cadendū fuit: aut in aliquas inſidias incidendū: aut deueniendum in victoris manus.

Aduenire eſt accedere. Cic. Eſt enim quidā tam, aduenientē non eſſe peregrinū, atq; hoſpitem. **Aduentitius.** Cic. Vnam rationem non reiciebam, ut ager hac aduentitia pecunia emeretur, quæ ex nouis ueſtigalibus per quinquennium reciperetur inde **Aduentitiū** donum, quod conſulibus olim in provin-
cias aduenientibus dabatur. **Aduentitia** dos, & aduen-
titia bona filiorum, quæ aliunde, quantum à patre ob-
uenerūt. **Præſectitia** dos eſt, quæ à patre, uel parente
profiſcitur. Vide in alio loco plura de ijs.

Peruenire ad multa eleganter transfertur. **Primò** dicitur res ad alicuius aures puenire, cuius fit
certior. Cic. Peruenit res ad iſtius aures nescio quo-
modo. Dicimus item iniuriam ad aliquem peruenire,
qua appetitur. Idem laſtam à te in me iniuriam ſem-
per duxi, tamen perueniſſe ad me nunquā putauī.
Et: peruenire in manus. Idem. Ne epiſtola in manus
eius perueniret. Ponitur etiam peruenire, pro dari.
idem. Niſi multorū impunita ſcelera tuliſſemus, nun-
quā ad unum tanta licentia perueniſſet. Et pro in-
ſigi. Cic. Ad liberos, qui nihil meruerunt, pœna pe-
reniū peruenit. Idem. Quò, & ad quos pecunia per-
uenit

uenerit. Idem. Cyrus ad septuagesimum annum peruenit. Idem. Peruenire ad suum sine alterius infamia. Idem. In quo spes fuit, posse se aliquando ad suas fortunas peruenire. Idem. Ego tibi hoc confirmo, si Roma manseris, te paucis annis ad maximas pecunias perueniurum. Idem. Operamq; des, quoad tibi æquum & rectum uidebitur, ut quàm commodissima conditione libertus Strabonis negotium conficiat, ad nummosq; perueniat Ad hæc. In scripta alicuius peruenimus, cuius scriptis illustramur, & celebramus.

Atq; hoc præstantius mihi fuerit, et ad letitiã animi, & ad memoriæ dignitatem, si in tua scripta perueniero, quàm si in cæterorum. Peruenire propriè. Cic.

Nondum ad propositũ mihi finẽ honoris peruenerã.

Tangere. Tangimus propriè, quæ manu tractamus, aut quæ parte aliqua corporis premimus. C. Tribuni sanctissimum corpus nõ solũ tactum, ac uiolatum manũ, sed etiam uulneratum ferre, confectũq; uidistis. Translatè pro leuem, aut in transcurso mentionem facere. Cic. Iam intelliges Eruci certum crimen, quàm multis suspicionibus coarguatur, tametsi neq; omnia dicam, & leuiter unum quodq; tangam. Tangere, pro commouere, uel sollicitum habere.

Idem. Minæ, quæ mihi proponuntur, modicè me tangunt. Tangere, pro peruenire. Cel.

Neg;

Neque prius desinam formidare, quàm tetigisse te Italiam adiere.

Attingere. Cic. Simulac me Dyrrachiũ attigisse audiuit, statim ad me lictoribus dimissis, insignibus abiectis, ueste mutata profectus est.

Intrare est ingredi, uel accedere. Cic. O audaciam immanem. Tu ingredi illam domum ausus es? tu illud sanctissimũ limen intrare? **Translatè.** Idem. Qui in tuam familiaritatem penitus intraui.

Introire est in aliquẽ locum adire Cic. Quasi uerò ad rem pertineat, qua tu porta introieris, modò ne triumphali. **Translatè.** Idem. Quãobrem cum ille quidem actum optime est: mecum autem incòmodius, quem fuit æquius, ut prius introierã in uitam, sic prius exire de uita. **Introitus** est loci et actionis est, ut pleraq; alia nomina, quæ præcesserunt iter scilicet, uia, et gradus. **Actionis.** Cic. Qui nocturnus introitus in Smyrnam, quasi in hostium urbem? **Loci.** Idem. Iste ad omnes introitus, quã adiri poterat in eum fundum, armatos homines opponit. **Trãslatè.** Idem. Etenim post profectiõem tuam primus (ut opinor) introitus fuit in causam fabulæ Clodianæ: in qua ego nactus locum resecandæ libidinis, et coërcendæ iuuentutis uehemens fui, et omnes profundi uires animi, atque ingenij mei.

PRAESTO

PRAESTO esse pro praesentem esse, uel adesse. Obserua in hac loquutione inesse quādam opportunitatis significationē, & celeritatem sese offerendi Cic. Tu uelim ad urbē mihi praesto sis. Praesto, pro parato. Idem. Hostiæ, quas debuisti, ad sacrificiū praesto non fuerunt. Praesto esse pro aduenire. Idem. Hirundines aestiuo tempore praesto sunt, hyeme pulso recedunt.

Obuius dicitur, qui nobis occurrit. Cic. Tu autem fac, ut mihi tuæ literæ uolent obuiæ. Obuiam mittere. Idem. Leptam præfectū fabrū meum tibi obuiam misi. Obuiā proficisci. properare. Cic. Tu uelim, quod cum cōmodo uoletudinis tuæ fiat, quā longissimè poteris, obuiam nobis properes. Obuiam ire, & in bonā & in malam partem capitur. Obuiam enim aliquādo significat contrā cum odio, simultate, uel dissensione: & tunc planè resistentis est, & contrā nitentis. Sall. Præterea modestissimè parendo, & sæpe obuiā cundo periculis, in tantam claritudinē breui perueniat. Obuiam ire, pro resistere, uel occurrere, id est, obuiam se ferre. Cic. Dixisti, S. C. me referente esse factū, si mercede corrupti obuiā candidatis issent: si conducti sectarentur. Obuiam itio. Idem. De obuiā itione ita faciam ut suades: neq; enim ualde eius aduētus opinio est: neq; si qui ex Asia ueniunt, quicquam auditum esse dicunt de pace.

de pace. Obuiam prodire Idē. Cū diceret te secum esse questum, quod tibi obuiam non prodissē. Obuiam procedere, uenire. Idem. Mihi in sylua Gallinaria obuiam uenisset. Obuiam se ferre, uel offerre. Terent. Oppidō opportunē te obtulisti mihi obuiam. Obuiam fieri. Cic. Obuiam mihi fit tabellarius, qui me offendit.

Occurrere est obuiam fieri, uel se obuiam offerre. Cic. Cur neq; ante occurrit, nec eò in loco subsedit, quod ille noctu uenturus esset. Occursatio. Idem. Facilis est illa occursatio, & blanditia popularis: aspicitur, non attrectatur: procul apparet, non excutitur: non in manus sumitur.

Adesse. Absolutē. Cic. Tu, si aut amor in te nostri, ac tuorum, aut ulla ueritas: aut si etiam sapis, ac frui tuis commodis cogitas, aduentare, & propē adesse iam iubes. Cum datiuo non sine assensione, & autoritate est. Idem. Resq; ipsa declarat, tibi illum honorem nostrum supplicationis fuisse iucundum, quod scribendo adfuiisti. Adesse animo cum ablatiuo, uel datiuo. Cic. Adestote, omnes animis, qui adestis corporibus: erigite mentes, auresq; uestras, & me de inuidiosis rebus, ut ille putat, dicentem audite. Idem. Quamobrem adeste animis Iudices, & timorem, si quem habetis deponite. Cum ad. Idem.

Petijt

strum ex oppido exiret. Cum in. Idem. Vellem, ut scribis, in meo grauissimo casu adfuisses. Adesse præsentem. Cic. Adest præsens uir singulari uirtute, constantia, grauitate præditus M. Bibulus. Adesse coram. Idem. Fit enim nescio quomodo, ut quasi coram adesse uideare, cum scribo. Adesse coram præsentem. Idem. Coram aderit præsens tibi ipse, & ille, quem insimulas, pugio respondebit.

Præsens. Cic. Nostram si lem omnes & amorem tui absentis præsentem tui cognoscent. Viuius, & præsens. Est modus loquendi, uel ad rei fidem augendam, uel ad rei præsentiam, magis exprimendam. Idem. Neq; solùm uiui, atq; præsentem studiosos discendi erudiunt, atq; docent: sed hoc quidem etiam post mortem literarum monumentis assequuntur. Viuius, uidensq;. Terent. O indignum facinus. Nunc ego & illam scelestam esse, & me miserum sentio. Et tedet, & amore ardeo. Et prudens, sciens, uiuius, uidensq; pereor. Præsens animus, dicitur, dum in id, quod propositum, uel susceptum est, totus incumbit, nec ulla alia cogitatione ad aliud auocatur. Cic. In Repub. uerò, quanquam animus est præsens, tamen uoluntas etiam, atq; etiam ipsam medicinam efficit. Præsentiam animi, pro fortitudine. Idem. Videbant enim sapientissimi homines facti ratione, præsentiam

D animi

animi, defensionis constantiâ. Præsens, pro subito, uel efficaci, uel potēti. In bonâ partē. Terēt. Hæc, cū rationē ineas, quàm sint suauia, & quâ chara sint ea, quæ præbet, num tu hūc habeas planē præsentē deū? In malâ partē, pro uehemēter exitioso. Ci. Nō mediū fidus accerrimis consilijs plus, quàm etiā inertissimis dummodo diligentibus, consequuntur. Hæc enim quæ fluant, per se diuturna sunt. In contentione, præsentēs ad nocendum habent uires. Præsens pro parato, uel in promptu. Cic. Pro eo tibi præsentem, pecuniam solui imperaui, ne tu expensum muneribus ferres. In rem præsentem uenire, non tempus, sed locum significat: & idem est, quod ad locum uenire, de quo controuersia sit. In rem uerò præsentem olim tum ueniebant, cū locum oculo, ac digito designari uolebant: ut hodie, cū aut iudex pronuntiat, aut inter litigatores conuenit, agrum, quem controuersum facere uolumus, aut re designari, aut testibus per inquisitionem demonstrari, certis finibus circumscriptum: uidelicet, ut ille deliberare de re controuersa possit, cedere nec ne uindictanti debeat: hi ut certi sint testimonij sui. Cic. Placuit de amicorum sententia constituere, quo die in rem præsentē ueniretur. Cum autem in rem præsentem uentum est, in re præsenti disceptatur. Liuius. Eodem anno inter pop.

Carthaginen-

Carthaginensem, & regem Massiuiam in re praesenti disceptatores Rom. de agro fuerunt. In praesenti. Cic. Hac ad te in praesenti scripsi, ut speres te assequi posse, id quod optasses. In praesens. Idem. Dixi igitur sententias in Antonium, dixi in Lepidum seueras: neque tum ulciscendi causa, quam ut in praesens sceleratos ciues timore ab impugnada patria de terrerem. In praesentia. Idem. Cedam tibi in praesentia foro. In praesentia armu ponunt Tacitus & Cato. Praesentia. Cic. Ut quoad eius fieri possit, praesentiae tuae desiderium meo labore minuatur.

Coram significat ante oculos, uel in oculis, uel in conspectu, uel antè. Aduerbij usus. Cic. Sed haec & multa alia coram breui tempore licebit. Coram tecum. Idem. Desperaram coram me tecum agere posse. Usus propositionis. Idem. Mihi uero ipsi coram genere meo, propinquo tuo quae dicere ausus es?

Ante oculos, uel in oculis, pro coram. Cic. Ante Consules, oculosque legatorum tormentis Mutinam uerberauit. Idem. Hic uero in oculis S. P. Q. R. nihil posse existere arbitrabantur, quod non ante extingui atque opprimi posset.

Interesse. Cum datiuo, uel absolute. Cic. Saepè interfui quærelis meorum equalium. Cum ablatiuo,

et præpositione in. Idem. De luxuria purgavit Eritius, cum dixit, hunc ne in conuiuio quidem ullo frē interfuisse.

Abesse cum est localis. Cic. Cum domus patris à foro longe abesset, quò facilius et nostras obiret domos, et ipse à suis coli posset, conduxit in palatio non magnam domum. Cum personalis est. Idem. Quòd abes, gratulor: quia non uides ea, quæ nos. Idem. Absui magnam partem consulatus tui. Abesse translato, pro remotum esse. Cic. Vis absit, ferrum remoueatur, operæ facessant, seruitia fileant. Abesse pro deesse. Idem. Qui autem hæc cognouerit, quid huic abesse poterit de maximarum rerum scientia? Abesse pro carere, uel uacuum esse. Idem. Quòd autem à tuis abes, ideo leuius ferendum est, quòd eodem tempore à multis, et magnis molestiis abes. Abesse pro inferiorem esse. Cic. Multum ab his aberrat L. Fufius, tamen ex accusatione M. Aquilij diligentiae fructum ceperat.

Parum abest, quin, uel nihil abest quin. Cic. Prorsus nihil abest, quin sim miserrimus. Idem. Parum absuit, quin occideretur.

Nihil propius est, quàm. Cic. Nec quicquam propius est factum, quàm ut illum obtorto collo ad subsellia reduceret. Plaut. Nihil fuit propius, quàm ut perirem.

Tantum

Tantum abest, impersonaliter positum. Cic. **Tantum** porrò aberat, ut binos scriberent, uix singulos confecerunt. Idem. De isto autem hactenus dixerim me uel plurima uincula tecum summe coniunctionis optare, & sunt amoris arctissimi: tantū abest, ut ego ex eo, quo astricti sumus, laxari aliquid uelim. Idem. **Tantum** abest, ut aliquam mihi bonam gratiam quesisse uidear, ut multas etiam similitudines partim occultas, partim apertas subeundas mihi esse intelligam.

Esse sine, pro **esse**. Cic. Sic enim tibi persuadeas uelim, unum mihi esse solatiū, quare facilius possum pati te esse sine nobis.

Absens. Cic. Sed nec mihi placuit, nec cuiquam tuorum quicquam te absente fieri, quod, cum uenisses, tibi non esset integrum. **Absentia**. Idem. An, uereris ne, qui hic in absentia solus tuli scelus eiusdem, cum Pompeio, & cum reliquis principibus non feram?

Conuertere propriè est commutare, uel traducere. Cic. Omnia hæc tum intereunt, tum in naturam aliam conuertuntur. Pro conferre. Idem. Ut mones, ualde me totum ad otium, pacemq; conuertere. Interdum etiam est ex lingua una in aliam uertere: ut conuertere Græca in Latinū: uel Latina in Græcum:

¶ dicimus conuertere in, de, uel ex. Cic. Quæ si
 Græcis omnia conuersa non erunt, tamen ut gene-
 ris eiusdem sint, elaborauimus. Conuertere in rem
 suam. uel in commodum Idem Nihil de patris fortu-
 nis in rem suam cōuertit. Idem. Conuertere omnia ad
 ad suum commodū. Hic est uicissim retro commeare.
 Idē. Hinc, si aliquid à comitijs audierimus, nos in Asi-
 siam conuertemus: neq; adhuc stabat, quò potissimū.

Diuertere, uel diuertere est de uia decedere,
 ¶ et declinare. Cic. Has literas scripsi in Pontino, cum
 diuertissim ad uillam Metrilij Philomenis. Diuertis-
 culum est uia flexio. Idem. Quos tu meandros, dum
 omnes solitudines persequeris, quæ diuerticula, fle-
 xionesq; quæstisti?

Flectere est diuertere, uel declinare. Flecte-
 re neutrum est. uel transitium. Dicimus enim flecte-
 re aliquò, uel flectere uiam, aut promontorium. Cic.
 Sed Leucatem flectere molestum uidebatur.

Deflectere. Cic. Hoc autem, de quo nunc
 agimus, id ipsum est, quod utile appellatur. In quo
 uerbo lapsa consuetudo deflexit de uia, sensimq; eò
 deducta est, ut ab honesto utile scerneret, et consi-
 tueret honestum aliquod, quod utile non esset.

Declinare est deflectere, uel diuertere. Cic.
 Brundisium ueni, uel potius ad moenia accessi, urbem
 di, quàm

unam mihi amicissimā declinaui, quæ se potius excin-
da, quàm, è suo complexu, ut eriperet, facile pate-
retur. Translatè. Idem. Sed, ut eò reuocetur, unde
huc declinauit oratio.

Deuius, qui de recta uia deflexit: & tam de
loco, quàm de persona dicitur, poniturq; aliquando
propriè, aliquando translatè. De loco. Cic. Tu, si in
Formiano nō erimus, in Pompeianū uenito. Id & no-
bis erit periucundū, et tibi nō sanè deuiū. De persona.
Idem. Stultè Aquinates, sed tamen in uia habitabant,
quid Anagnini? qui cū essent deuī, obuiā ei descen-
derunt, ut istū, tanquam si, esset Consul, salutarent.

Recipere se, est redire, pedem referre, di-
scedere, abire. Cic. Cū me ad hyemem ex Cilicia re-
cepissem. Receptus est refugium, uel reuocatio à bel-
lo. Vnde receptui canere, id est, tuba è prelio copias
certantes reuocare. Cæs. Equitatus Cæsaris, quòd au-
gusto itinere per aggeres ascendebat, receptui suo ti-
mens, initium fuge faciebat. Receptui canere. Idem.
Quis enim reuocante, & receptui canente Senatu
properet dimicare?

Abire. Cic. Quin tu abis in malam pestem,
malumq; cruciatum. Translatè pro cessare, euanesce-
re, uel sedari. Idem. Illa mea, quæ solebas antea lau-
dare ô hominem facilem, ô hospitem non grauem:

abierūt. Abire pro delabi, uel dilabi Cic. Quid ad istas ineptias abis inquires? Idem. Ne longius abeam.

Præterire. Sed illud & præterijt, & leuius, est, id est, abiit, uel actū est, uel sedatum est. Proprie Cic Præterijt uillam meam Curio, iussitq; mihi nuntiari, mox se uenturum. Trans atē. Idem. Hæc nunc prætereo, ac relinquo Abitus Idem. Nunc autem ne post abitum quidem huius importunissimæ pestis quispian reperiretur, qui sua uoluntate araret. Abitio. Terent. Propter eam hæc turba, atq; abitio uenit.

Discedere est abire, migrare, uel demigrare Absolutè Cic. Non modò ibi non fuisti, ubi me quàm primum uidere posses; sed eò discessisti, quò ego te ne persequi quidem possem triginta diebus. Cum ablatiuo. Idem. Seruium discessisse Athenis, molestè tui. Cum propositione à. Idem. Diogenes tuus, homo modestus à me cum Philone Pessimonte discessit. Cum è, uel ex. Idem. Quod iam depositis rationibus ex prouincia discessissemus. Cum de. Idem. Itaq; tum de foro cū iam ad uespera sceret discessimus. Translatè Cic. Videte quò descendam iudices, quàm longe uideor à cōsuetudine mea, ac cautione, & diligentia discedere Discedere superiorem. Idem. Quæro igitur, quid adiuuerit oratorem in his causis iuris scientia, cū hic iurisconsultus fuerit superior discessurus, qui

qui esset non suo artificio, sed alieno, hoc est non iuris scientia, sed eloquentia, sustentatus. Ab hac significatione non abhorret, sequens exemplum. Cic. Is omnium, qui aderant, iudicio, discessit probatus. Discedere à, pro diuortium facere. Cæl. Illud mihi occurrit, quòd inter postulationem, & nominis delationem uxor à Dolobella discessit. Cùm à te discessi, id est, te excepto. Cic. Amoris uerò erga me, cùm à fraterno amore, domesticoq; discessi, tibi primas defero. Secundum hanc uoci similis est. Cic. Ille mihi secundum te, ac liberos nostros, ita est, ut sit pene par. Secundum, pro post. Idem. Quare in hac nostra actione secundum uocem uultus ualet. Secundum pro iuxta Seruius. Circiter horam decimam noctis Posthumius, familiaris eius ad me uenit, & mihi nuntiauit M. Marcellum collegam nostrum post coenæ tempus à P. Magio Chilone familiari eius pugione percussum esse, & duo uulnera accepisse: unum in stomacho, alterum in capite secundum aurem. Secundum, pro cōgruenter, & concordanti quadam rerum ratione. Cic. Omnia quæ secundum naturam fiunt, sunt habenda in bonis.

Terram desiderare, non discedere dicendum est pro considerare. Liuius. In Veliterno agro terra ingentibus cauernis confedit, arboresq; in profundū,
D 5 hauste

hausta. Varro. Vbi stramentum desedit in aperto loco palàm: à quo nominata potest esse palea.

Discessus est *abitus*, uel *profectio*. Cic. Scire, enim cupio, quid agas, quid expectes, quàm longum, istum tuum discessum à nobis futurum putes. *Discessio*, uide supra.

Decedere. Absolutè. Cic. Prius ut te conueniam, quàm decedas. Cum *ablatiuo*. Idem. Cum hæc maximè scriberem, ecce tibi *Sebosus*. Salue, inquit *Arius*. Hoc est Roma decedere: quos homines effugit cum in hos incidi? Cum *de*. Idem. Ego de provincia, decedens *Questorem*. *Cælium* præposui provincie. Cum *ex*. Idem, Itaq; statim dedi literas, ut ex *Cypro* equites ante certam diem decederent. *Cedere*, cum *datiuo*, pro *cedere*. Idem. Nunc igitur si lingua est certandum, innocentie uirtute fretus supero: si facta, compensanda sunt, conferamus æquitatem: si uiolentie impetu opprimimur, decedam pro omnibus unus *Tribunitio* furori, quoniam laborem precunctis ferre consueui. Decedere de uia translatione positum, est per errorem, siue honoris causa digredi. Cic. Huic tristi, ac decrepito seni responderet *Cælius*, se nulla cupiditate inductum de uia decessisse, id est, rationem uitæ mutasse. Simili translatione dicit Cicero de curriculo uitæ decedere. Meminero, inquit

inquit, me Siculis satis esse facturum, si, quæ cognoui in Sicilia, quæ accepi ab ipsis, diligenter exposuero: Populo Rom si nullius uim, nullius potentiam pertinuero: uobis si facultatem uerè, ac honestè iudicandi, fide & diligentia mea fecere: mihi in eo se minimum quidem de meo curriculo uitæ, quod mihi semper propositum, fuit decessero. Decedere de sua ratione. Cic. Quod à me ita præcautum, atq; ita prouisum est, non ut ego de optima illa mea ratione decederem, sed ut ille esse melior, & aliquid de populari leuitate deponeret. Decedere de dignitate, uel officio. Idem. Quid faceres pro homine innocente, & propinquo, cū n propter hominem perditissimum, atq; alienissimum de officio, ac dignitate decedis? Decedere à, promerere. Idem. Sed si hoc crimen est, aut in eo est, quòd non licuerit imperare: aut in eo, quod non opus fuerit nauibus: aut in eo, quòd nulla hoc Prætoris classis nauigarit. licuisse ut intelligas, cognosce, quid me Consule Senatus decreuerit, cum quidem nihil à superioribus continuorum annorum decretis decesserit. Decedere, pro expelli. Idem. Nam per deos immortales quid interest, utrum Prætor imperet, uicq; cogitat aliquem de suis bonis omnibus decedere, an huiusmodi iudicium det, quo iudicio indicta causa fortunis

fortunis omnibus euerti necesse sit? Decedere de summa, id est, detrahi. Terent. De summa nihil decedet.

Decessio pro decessu. Cic. *Is mecum saepe de tua mansione, aut decessione cōmunicat. Pro diminutione. Idem. Nec enim ulla decessio fieri poterat, nec accessio.*

Excedere est exire. Absolutè, aut cū accusatiuo, & præpositione in ad locum. Cic. *Eius enim partis erat exemplar Sallustius, quò, tanquā in unam uoraginem, coetus omnium uitiorum excesserat. Cum ablatiuo. Idem. Vos fortasse sapientius excessistis urbe, quam liberaueris. Cum ex. Cic. Idem dicebat semper, animos hominum esse diuinos, ijsq; cū corpore excessissent, aditum ad cœlum patere. Cum extra. Idem. Sic in omni mūdo omnes partes collocatæ sunt, ut nulla pars huiusce generis excederet extra. Excessus. Cic. Respondebo tibi equidem, sed non antequam tu ipse mihi respondeas Attice, num longe à tuis adibus inambulans post excessum suum Romulus Proculo Iulio dixerit, se deum esse, & Quirinum uocari, templumq; sibi dedicari in eo loco iusserit.*

Decedere. Propriè Cic. *Cur mihi te offers, ac meis cōmodis officio simulato officis, & obstas? recede de medio per aliam transigam. Translatè. Idem. Longius à uerbo recedamus, ab æquitate ne tantulum quidem.*

quile. Recessus pro discessu. Cic. Incolumitatis ac salutis omniū causa uidemus hunc statum esse huius totius mundi, atq; nature, rotundum ut coelum, terraq; media sit: sol ut eam circūferatur: Luna accessu & recessu suo solis lumen accipiat. Pro recessu. Idem. De Nicia, quod scribis, si ita me haberem, ut eius humanitate frui possem, in primis uellem illum mecum habere: sed mihi solitudo, & recessus prouincia est.

Secedere est semigrare, uel abire. Cic. Quare secedant improbi, secernāt se à bonis: unum in locum cōgregentur: muro deniq; id quod saepe iam dixi, secernantur à nobis. Secessio Idem. Etenim te inquirere uidebāt tristem ipsum, mœstos amicos, obuersationes, testificationes, seductiones testium, secessionē scriptorum animaduertebāt. Secessus Interdum ponitur pro discessu, interdum pro uacatione, & quadam quasi laboris intermissione: interdum pro loco secretiore. Verg. Est in secessu longo locus.

Abdere se, pro occultare, uel retrudere. Cic. De uxore Tiberonis nō possum iam abdere: est enim res peruulgata. Cum accusatiuo. Idem. Quibus cum iuratus affirmasset se, quæ deberentur, postero die persoluturum, domum se abdidit. Cum accusatiuo & præpositione in. Idem. Ergo utar tuo consilio, neque me in Arpinum hoc tempore abdam. Cum ablatiui. Idem.

Idem. Ergo uerò fateor me ijs studijs esse deditum, ceteros pudeat, si qui ita se literis abdiderūt, ut nihil pos sint ex ijs neq; ad cōmunem asferre fructum, neq; in aspectum, lucemq; proferre. Cum ablatiuo & prepositione in. Idem. Qui locus, quod tempus, illud diuimortales fuit? cū se ille fugiens in scalarum tenebris abdidisset?

Solitudo non semper ad locum refertur, sed ad personā interdum: idq; est, quod luctus, uel sordes, quæ ex nimia quadam tristitia, & moerore anxietateq; cōtrahuntur. Interdū etiam est obscuritas, humilitas, tenuitas tum rei, tum nominis: & opponitur celebritati. Ad locū cum pertinet. ponitur pro regione derelicta, uel loco deserto Cic. Quod est igitur meum triste cōsiliū? ut discederem fortasse in aliquas solitudines? Solitudo extra locum Idem. Si tuam solitudinē, cōmunemq; calamitatem nemo despexerit, aut per te confici, aut nullo modo poterit. Solitarius. Dicitur autem solitariū, quod remotum est ab oculis populi: ut solitarius homo, qui celebritatē, hominūq; frequentia, & cœtus odit, solitudineq;, & secessu oblectatur. Ponitur etiam pro solo. Et tam ad res. quā ad personas refertur. Cic. Ergo etiā solitario homini, atq; in agro uitam agenti opinio iustitiæ necessaria est.

Digredi est discedere. Propriè. Cic. Etsi per
iniquo

iniquo patiebar animo te à me digredi, tamen eo tempore me consolabar, quod & in summū etiam odium te ire: arbitrabar, & impendentibus magnis negotijs discedere. Translatè. Idem. Digredi ab eo, quod proposueris, atq; agas, saepe utile est. Digressus est secessus. Idem. De Acutiliano autem negotio quod mihi mandaras, ut primum à tuo digressu Romam ueni, confeci. Digressio. Idem. Id minus miserum fuit, quàm fuisset tum congressio, tum uerò digressio nostra. Translatè. Idem. Ista mihi tua fuit periucunda à propofita oratione digressio.

Egredi absolutè. Cic. Quem cum egredientem insequi coepissem, cepi equidem fructum maximū & ex consurrexione omniū uestrum, & ex comitatu publicanorū. Cum ablatiuo. Idē. Adhuc C. Cæsar Q. Ligarius omni culpa uacat, domo est egressus, nō modò nullum ad bellum, sed ne ad minimā quidem suspitionē belli. Cum è, uel ex. Idē. Cum mercatores è naui egredientes terreres, conscendētes morarere. Cum extra. Terent. Nos nostro officio nihil egressos esse. Egressus. Cic. An cū proficiscebamini paludati in prouincias uel emptas, uel ereptas, Cōsules uos quisquā putauit? Itaq; credo, si minus frequētia sua uestrum egressum ornādo, ac celebrando, at omnibus saltem bonis, ut Consules: non tristissimis, ut hostes, aut proditores persequerantur.

Exire

Exire est egredi, uel prodire, aut pedem efferre: & est à loco, uel ad locum. Cùm est à loco, ponitur absolutè: uel cum ablatiuo: uel cum præpositione à, è, ex, uel de. Cic. Subitò consiliũ cepi, ut, antequàm luce-
ret, exirem, ne cui conspectus fieret, aut sermo. Idem. Si quem tuorũ fidelium uoles, ad me mittas, ne aut tibi exire ex urbe necesse sit, aut mihi accedere. Exire cū ad locũ est, iungitur cum aduerbio locali, uel accusatiuũ habet cum præpositione in. Cic. Quoad opinatus sum me in provinciã exiturũ. Translatè. Idem. Nihil non consideratum exibat ex ore. Exitus pro discessit, uel egressu ponitur. Idem. Quæ plurimos exitus dant ad huiusmodi digressionem.

Migrare est aliò ad habitandũ ire, solum uertere, mutare. Cic. Sed quod quæris, quid accesserim Chrysippum, tabernæ mihi duæ corruerunt: reliquæ rimas agunt.

Emigrare. Cic. Itaq; uehementer iste Sthenio insensus, hospitium ei renuntiat, domo eius emigrat, atq; adeò exit, nam iam antè migrarat.

Demigrare. Cic. Demigrandũ potius aliquò est, quàm habitandũ in ea urbe, in qua trophæa & de me, & de Repub. uideam constituta.

Semigrare. Cic. Reprehēdistis, à patre quòd semigrarit: quod quidem iam in hac ætate minimè reprehendendum est.

Commis-

Commigrare. Cic. Domus tibi ad lucum Pisonis Luciana conducta est : sed, ut spero, paucis mensibus post Cal. Quint. in tuam commigrabis.

Immigrare. Cic. Dij immortales suorū templorum custodem, ac præsidentem sceleratissimè pulsum cum uiderent ex suis templis in eius ædes immigrare nolebant.

Migratio. Cic. Migrationem & emptionem feliciter euenire uolo, tuumq; in ea re consiliū probo.

Euolare pro deuitare, uel effugere, ut euolare pœnam, pro effugere. Cic. Hic sociorū ambustus incendio, tamen ex illa flamma, periculoq; euolauit. Euolare pro progredi, uel altius ad honorem euehi. Cic. Quē illi esse in principibus facile sunt passi, euolare altius certè noluerunt. Idem. Certè hinc istis inuitissimis euolabo, atq; utinam ad Curionem.

Præteruolare est prætergredi, aut præterlabi : & dicitur res, uel oratio sensus nostros præteruolare, quæ uel nimia celeritate, uel subtilitate sensus nostros quodammodo fallit, aut à nobis percipi nō potest : Vel præteruolat oratio, quæ in animis non insistet. Cic. Illud mihi à te nimium festinanter dictum uidetur : sapientes omnes esse semper beatos, nescio quo modo præteruolauit oratio.

Currere est celeriter ire, uel uehementer in-

tenta celeritate uiam (quod dicitur) quasi uor dre, uel gradum præcipitare. Et dicimus currere aliquò: uel currere cursum, aut stadium. Cic. Quòd si Alexandria petebatur, cur non eosdem cursus hoc, tempore, quos L. Cotta. L. Torquato COSS. cucurrerunt? Currentem incitare, est satis per se incitatum, at ad rem agendam alacrem, obnixeq; incumbentem instantius hortari, uel impellere. Ducta est metaphora ab ijs, qui in curriculo certant cursu, quibus acclamatio solet addere uelocitatem, & animos alacriores facere. Idem. Facis tu quidem fraternè, quod me hortaris, sed me hercule currentem, nunc quidem, ut omnia mea studia in hunc conferam Idem. Hæc non eò dixi, ut oratio mea dormientem excitare, sed potius ut currentem incitare uideatur.

Curſitare, uel curſare. Ci. Ne cursem huc, & illuc uia deterrima Cursor. Idē. Nec uerò unquàm ne ingemiscit. quidē uir fortis, ac sapiēs, nisi fortè ut se intendat ad firmitatē: ut in stadio cursores exclamant, q̄ maximè possūt. Cursus terrestris. Idē. Est igitur prudētis sustinere ut cursum, sic impetū beneuolētiæ: quo utamur, quasi equis tēperatis, sic amicitijs aliqua parte periclitatis moribus amicorū. Cursus marinus. Idē. Inſero mari nobis incerto cursu hyeme maxima nauigandū est. Cursus coelestis. Idē. In quo infixi sunt illi,
qui

qui uoluuntur stellarum cursus sempiterni. Translate. Cic. Vides enim, in quo cursu sumus, & quàm omnes gratias non modò retinendas, uerum etiam acquirendas putemus. Curriculum est spatium quo curritur aut cursus, aut currus Propriè. Idem Respondebo igitur Posthumio primùm, qui nescio quo pacto mihi uidetur Prætorius candidatus in Consularem quasi, desultorius in quadrigarum curriculum incurrere.

Translate. Idem. Etenim Quirites exiguum uobis uitæ curriculum natura circumscripsit, immensum gloriæ. Cursim propriè idem est, quod cursu contento, uel per cursus uicissitudinem. Ponitur tamen pro leuiter, uel parùm attentè, & consideratè. Quæ enim cursu, uel currentes prætergredimur, ea aut attentius aut diligentius cōsiderare nō possumus. Cic. Alter in Asiam irrupit cursim Translate. Idem Quæ ego serò, & cursim arripui, & succisiuis horis, ut aiunt.

Transcurrere est prolabi Cic. Ita grauissimò suo casu, dum Cyri, & Alexandri similis esse uoluit, qui suum cursum transcurrerant, & L. Crassi, & multorum Crassorum inuentus est dissimilimus.

Percurrere, est strictim attingere, uel breuiter percensere. Sed percurrimus oratione, uel animo. Quæ animo percurrimus, compræhendi, percipi, cognosciq; significantur. Cic. Quæ ualde breuiter à te.

Crasse de ipsa antepercursa sunt. Idē. Hæc properas percurro. Idem. Hæc percurrere oratione facile est. Idem. Identidem primos quosq; locos imaginum renouandarum causa celeriter animo percurramus.

Percursio. Idem. Velocitas autem corporis, celeritas appellatur: quæ eadē etiam ingenij laus habetur, propter animi multarū rerū breui tempore percursione.

Decurrere propriè. Cic. Nunc uideo calcem, ad quem cum sit decursus, nihil sit præterea extimescendum Translatè. Idem. Propè acta iam ætate, decursaq; Decursio pro excursionē. Brut. Est numerus ueteranorum, & armatorum satis frequens cum Ventidio: consilia Antonij hæc sunt necesse est, aut ad Lepidum se conferat, si recipitur: aut Apennino, Alpiibusq; se teneat, et decursionibus per equites, quos habet multos, uastet ea loca, quæ incurrerit. Decursus. Translatè. Cic. Vides ex S. C. prouinciā esse habendam: si eam quā expeditissimā mihi tradideris, scilicet erit mihi quasi decursus mei temporis.

Præcurrere est anteire, uel antecedere. Propriè ferè accusatiuum habet, uel absolutum est, Cic. Præcurrit amicitia iudicium, tollitq; exercendi potestatem. Translatè pro superare, uel præcellere. Idē. Horū uterq; Isocratem ætate præcursor. Idē. Apponitur his tamen accusator Næuius Turpio quidā, qui

qui C. Sacerdote Pratore iniuriarum damnatus est, homo bene appositus ad istius audaciam: quem iste, in decumis, in rebus capitalibus, in omni calūnia præcursorem habere solebat, & emissarium. Præcursorio. Idem. Alia autem præcursorionem quandam adhibent, ad efficiendum: & quædam asserunt per se adiumenta etsi non necessaria: ut, amor congressio causam attulerit, amor flagitio: id est, antecepsionem.

Excurre. Cum abeuntis est. Cic. Fortasse, excurremus mense Septembri legati ad Pisonem Cū redeuntis est. Idem. Cū puer tuus ad me secunda ferè uigilia uenisset, isq; te ante lucem Iconium uenturum mihi nuntiasset, incertumq; utra uia, cū essent due, altera Varronem tuum familiarissimum, altera Leptam præfectum fabrum meum tibi obuiam misi: mandauit utriq; eorum, ut antè ad me excurrerent, ut tibi obuiam prodire possem. Translatè est extendi, uel produci. Cic. Nullum enim uobis sors campum dedit, in quo excurre uirtus, cognosciq; posset. Excursor ferè semper in malam partem ponitur.

Cic. Petit Næuius Turpio quidam isti ius excursor, & emissarius, homo omnium ex illo conuentu quadruplatorum deterrimus. Excursio. Cic. Nunc igitur si ad centesimum annum uixisset, senectutis eum sue poeniteret? nec enim excursione, nec saltu, nec

eminus hastis, aut cominus gladijs uteretur: sed consilio, ratione, sententia.

Vagari est passim errare, uel uolitare. Ad *personas* relatum. Cic. *Vagamur egentes cum coniugibus, & liberis. Extra personam. Idem. Atque utrumnam eum diem uideam, cum ista oratio ita liberè uagetur, ut etiam in Siccæ domum introëat.*

Euagari. Cic. *Nam qui appetitus longius euagantur, & tanquàm exultantes, siue cupiendo, siue fugiendo non satis à ratione retinentur, hi sine dubio finem, & modum transeunt.*

Peruagari. Cic. *Hic te prætoris prædonum nauiculæ peruagatæ sunt, quò Atheniensium classis sola post hominum memoriam CCC. nauibus ui, ac multitudine inuasit: quæ in eo ipso portu, loci ipsius, portusque natura uicta, atque superata est. Cum oblatiuo. Idem. Molestiæ, lætitiæ, cupiditates, timores, similiter omnium mentes peruagantur. Peruagatus est peruulgatus, uulgaris, uel communis. Idem. Maxime est hoc commune uitium, & peruagatum.*

Vagus est, qui sine negotio modò huc, modò inutiliter discurrit. Ad *personam* relatum. Cic. *Dionysio, dum existimabam uagos nos fore, nolui molestus esse. Extra personam. Idem. Solutum quiddam sit,*

fit, nec uagum tamen, ut ingredi liberè, non ut licenter uideatur errare.

Peragrarè est pedibus obire, uel lustrare, & concurrere. Cic. Obiecta est Asia, quæ ab hoc non ad uoluptatem, & luxuriam expetita est, sed in militari labore peragrata. Extra personam. Idem. Fama de interitu Clodij fines imperij Romani iam peragrauit. Peragratio. Idem. In eodem uerò tribunatu, cum Cæsar in Hispaniam proficiscens huic conculcandam Italiam tradidisset, quæ fuit eius peragratio itinerum? lustratio municipiorum?

Peruadere propriè. Cic. Similiter nares, quæ semper propter necessarias utilitates patent, contractiores habent introitus, ne quid in eas, quod noceat, possit peruadere. Trāslatè. Idē. Per oēs partes prouinciæ te tanq̃ calamitosam tempestatē, pestēq; peruasisse demōstro. L i. Cū ea fama forū, atq; urbē peruasisset.

Euadere pro exire, euolare, & erumpere. Cic. Abijt, excessit, euasit, erupit. Euadere cum liberationis specie. Idem. Hic in illo maiestatis iudicio si licuisse sibi ostenderit, ego oportuisse concedam. Ex hoc quoq; euaserit, proficiscar eò, quò me iam pridem uocat pop. Rom'. Euadere pro euenire, uel exitum habere. Idem, Sed hæc paucis diebus ex illius ad nostra responsa responsis intelligentur,

E 4 quorsum

quorsum euasura sint. Euadere pro fieri. Cic. Nisi hoc fortè deterior es, si fieri potest, quòd tu eiusmodi euasisti non in hominis luxuriosi, sed tantum in furis, ac diuisoris disciplina educatus.

Fugere hìc significat in fugam se conijcere. Dicitur hinc uinum fugiens, id est, dubium, uel in uitium inclinans, & quo statim à sapore quasi refugiat. Cic. Qui uinum fugiens uendat, sciens, debeatne dicere? non necesse putat Diogenes: Antipater uiri boni existimat. Fugiens uinum Cicero posuit, pro ætati cedente. Acere uinum dicitur, quod in acetum degenerat: & acidum uinum est, quod coacuit. Cato. Vinum in dolijs hoc modo uenire oportet. Vini in culeos singulos quadragenæ, & singulæ urnæ dabuntur, quod neq; aceat, neq; muceat. Mucidum uinum est, quod emucuit: id est, quod mucorem respicit. Plin. Proprium autè inter reliquos humores uino murescere, aut in acetum uerti. Vappa autem tum dicitur, cum odorem, saporemq; amisit. Idem. Vitium musto quibusdam in locis iterum sponte feruere: qua calamitate cum deferbuit, deperit sapor, uappa accipit nomen. Inde uappa probrosum nomen esse coepit homini, cum degenerauit animus, id est, cum à pristina solertia, & animi uigore, & industria discedere coepit. Horat. Non ego auarū. Cum uerò te fieri.

uappam

uappam iubeo, ac nebulonem. Vinum consistens cū firmitatem & austeritatem propriam retinet. Fugientes etiam literæ dicuntur exolescentes, quæ uetustati cedunt: quod fit, cū membranæ præpingues, aut situ confectæ, & exesæ literas non retinent, & dicuntur per metaphoram fugientes, quasi ab aspectu nostro sese remouentes. Fugere. Cic. Fugisse enim ex, prælio Mutinensi dicuntur notissimi latronū duces.

Aufugere. Cic. Dionysius seruus meus, cū multos libros surripuisset, nec se impunè laturum putaret, aufugit.

Profugere. Cic. Interea sanè perturbatus & ipse, & eius amici, & consiliarij molestè ferre cœperunt Heraclium profugisse.

Transfugere. Cic. Fatetur se nō bellè dicere nō ad uoluntatē loqui, nō ab afflictā amicitia transsurgere, atq; ad florentem aliam deuolare.

Fugitiuus propriè dicitur seruus, qui à domino fugit. Cic. Sed ut ad Dionysium redeamus, omni cultu, & uictu humano carebat: uiuebat cū fugitiuis, cum facinorosis, cum barbaris. Fugitiui uerò reprehendi dicuntur, cū à fuga retrahuntur. Curt. Reprehensosq; ex fuga Persas pugnatuos, quia surgere non possent. Quos Cicero retractos uocat Qui autem fugitiuos reprehendebant, & id profitebatur

E § ut arri-

ut artificium, ut scilicet fugitiuos inuestigatos reduce-
rent, fugitiuarij apud antiquos dicebātur : & dicitur
fugitiuarius ea forma, qua thynnarius, uel thunnari-
us, id est, qui è littore editiore thynnos (thynni pisces
sunt prægrādes) speculari solet: uel ut anataria que-
dam aquila, apud Pliniū, id est, anatum insectatrix:
uel leporaria, à necandis leporibus, & anatibus in-
dito nomine. Piratæ etiam hodie fugitiuarijs canibus
utuntur ad reprehensionem remigum uinctorum, qui
ad scalmum hærentes aufugerunt, ut misera illa sera-
nitate, uel cruce potius perpetua liberentur. Fugitiua-
rij nomine Varro metaphoricè quodāmodo usus est.
Idoneus, inquit, sub dio sumendus est locus cochlea-
rijs, quem totum circa aquas claudas, ne quas ubi po-
sueris ad partum, ne liberos earum, sed ipsas queras.
Aqua inquam fundenda, ne fugitiuarius sit parandus.

Transfuga non is solū accipiendus est, qui
aut hostes, aut à bello transfugit, sed & qui per indu-
ciarum tempus ad eos, cum quibus nulla amicitia est,
fide suscepta transfugit. Sallust. Leuissime transfuga
neq; in hac, neq; in illa parte fidem habens.

Perfuga. Cic. Cur clandestinis consilijs nos op-
pugnant? cur de perfugis nostris copias comparant
contra nos?

Fugax. Cic. Perge igitur, ut agis, nomenq; tuū
commenda

commenda immortalitati. atq; hæc omnia, quæ habet speciem gloriæ, collecta inanibus splendoris insignibus contemne breuia fugacia, & caduca existima.

ERRO. Errones appellantur serui, qui non planè fugitiui sunt, sed qui uagantur sæpe sine causa, et temporibus in res inutiles consumptis serius ad dominum redeunt. Sed error in seruis est: emanfor, et desertor, & alia uerba sunt castrensia. Emanfor dicitur, qui diu uagatus ad castra reuertitur. Desertor, uerò qui per prolixum tempus euagatus reducitur.

Fuga cum genitiuo, pro uitatione, uel declinatione. Cic. At uerò eos & accusamus, & iusto odio dignissimos ducimus, qui blanditijs præsentium uoluptatum deliniti, atq; corrupti, quos dolores, quas molestias excepturi sint, occæcati cupiditate non pro uident, similiq; sunt inculpa, qui officia deserunt molli-tia animi. Propriè Idem. Factus est à nostris impetus fuga operarum, eiectus de rostris Clodius fugam parare uel ornare. Terēt Paululū si cessaſſe Pythia, domi nō offendiſſe, ita iam ornabat fugā. Fugā quærere, uel petere Ci. Quid huius audaciæ, et sceleri poterat opponi? nondū ullos duces habebamus, nō copias nulum erat consiliū publicū, nulla libertas, dandæ ceruices erant crudelitati nefariæ: fugam quærebamus omnes, quæ ipsa exitum non habebat. In fugam cōijcere.

Conijcimus

Conijciamus nos in fugam: uel alios, cum illos fugamus. Nos. Cic. Si fingunt, Licinium, cum iam manum ad tradendum pyxidem porrexisset, atque illo repentino hominum impetu se in fugam coniecisset. Alios. Cæs. Rursus resistentibus, consuetudine sua ad pedes delierunt, suffosisque equis, compluribusque nostris deiectis reliquos in fugam coniecerunt. Fugam facere est, aut alios fugare, aut fugere. Plaut. Ut, si nostri fugam facerent, illuc me, puto, reciperent. In fugam uertere. Cæs. Ita coronam hostium dextro, sinistroque cornu mediam diuidit, & unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus cum peditatu telis coniectis in fugam uertit. In fugam dare. Damus alios in fugam, uel nosipsos. Alios. Cæs. Nostri simul in arido constituerunt, suis omnibus consecutis in hostes impetum fecerunt, atque eos in fugam dederunt. Nos. Cic. Repente Agrigentini concurrunt, fit magna lapidatio, dant sese in fugam istius præclari imperatoris nocturni milites. Fugam se dare, uel mandare. Cic. Ne me dem incerte, & periculose fugam. In fugam se conferre. Idem. Eodem tempore se in fugam conferunt unam amici, aduocati que eius metu perterriti, quemadmodum illorum testem dicere audistis. Fugam intercludere. Idem. At illum ruere nuntiant, & iam iamque adesse, non ut munus conferat, sed ut fugam intercludat.

Fugare

Fugare est in fugam conijcere, fugam facere. Cic. Solus ille cognouit, quemadmodū armatū ciuem, qui lapidibus, qui ferro alios fugaret, alios domi contineret, non modò uinci, uerū etiam uincere oporteret.

Tergum, uel terga uertere. Tergū à Latinis pro dorso ponitur, id est, posteriore corporis parte. Cic. Grues in tergo præuolantium capita reponunt. Tergum tamen non semper aut hominis, aut animalium est, sed pro rerum quarumuis posteriore parte translātè ponitur. Cic. Eōne pirata penetrauit? quo simul atq; adesset, nō modo à latere, sed etiam à tergo magnam partem urbis relinqueret? Tergum pro tergo. Verg. Mercatīq; solum faci de nomine Byrsam Taurino quantum possent circundare tergo. Terga uertere pro in fugam se dare. Cæs. Factum est, opportunitate loci, hostium inscitia, ac de fatione, uirtute militum, ac superiorū pugnarum exercitatione, ut ne unum quidem nostrorum impetum ferrent, ac statim terga uerterent. Pro terga uertere ponit aliquando Cæsar uertere se. Interim, inquit, certior factus P. Sylla quem discedens castris præfecerat Cæsar, auxilio cohorti uenit cum legionibus duabus, cuius aduentu facile sunt repulsi Pompeiani, neq; uerò conspectū, aut impetum nostrorū tulerunt, primisq; deiectis reliqua se uerterunt, & loco cesserunt. Vertere se pro defletere.

clerc. Cic. Verti me à Minturnis Arpinum uersus, id est, à Minturnis declinaui, uel deflexi.

Vertere solum, est aliò migrare, hoc est, regionem mutare, siue exilij causa, siue ob æs alienum. Cic. Sunt item lecti iudices, qui fortè excusabuntur: habent enim legitimã excusationẽ, exilij causa solum uertisse, nec esse postea restitutos. Idem. Qui exilij causa solum uerterit. Antiqui enim uertendo solo legum pœnas uitare poterant.

Domí se continere, exilij loco apud Romanos erat. Cic. Cumq; non maiestate imperij, neq; iure legum, sed ianuæ præsidio, & parietum custodijs Consulís uita tegetetur, quæro miseris ne uiatorem, qui M. Bibulum domo ui extraheret? ut quod est in priuatis semper obseruatum, id de Trib. pleb. Consulís domum exilium esse non posset? Solum uertere antea annotauimus dici propriè posse de argentarijs, qui foro cedunt, cum soluendo non sunt, & argentariam dissoluere coguntur.

Mutare solum Cic. Omnes scelerati, atq; impij, quorum tu te ducem esse profiteris, quos leges exilio affici uolunt, exules sunt, etiam si solum non mutarunt.

Exulare propriè dicitur, qui uel pœnæ metu, uel lege coactus, solum uertit. Dicitur etiam exulare, qui

qui patria quouis modo priuatus, & carens, mutato solo apud exteros agit. Cic. Cui Romæ exulare ius esset, si se ad aliquē quasi patronū applicuisset.

Exul dicitur, qui ui eiectus, aut exilio multatus est. Pro exule sæpe substantiuatè ponitur eiectus. Cic. Quid est enim exul? Ipsum per se nomen calamitatis, non turpitudinis, quādo igitur est turpe? reuera quando est pœna peccati: opinione autem hominū, si est pœna damnati. Exilium est proscriptio, uel exterminatio. Dicunt autem Latini eijci, uel proijci, uel pelli in exilium, aut multari exilio, aut ire, uel proficisci in exilium. Quibus cōtraria sunt reduci de exilio, uel redire ab exilio. Cic. Exilium non supplicium est, sed profugium, portusq; supplicij. Idem. Proijcitur Tullius in exilium. Idem. At ego tuas literas, etsi iure poteram à te laceßitus, tamen non proferā: quibus petis, ut tibi per me liceat quendam de exilio reducere.

Extorris dicitur extra patriam eiectus & exactus. Quod uocabulū putat Budæus ab ignis interdictione potius ductum quàm à terra, etiam si exul à solo est. Ci. Hinc CXXXVII patresfamiliās exterræ profugerunt. Hos nunc excōmunicatos uocamus, quibus scilicet humanitatis iura, uicißitudinemq; officiorū uetamur exhibere. At quos maiore execratione multādos ecclesiastica autoritas censuit, Anathemata appellant.

appellant, ex eo, quòd in cippis exposita est eorù detestatio, & perscripta. Antiqui sacros homines sic uocitabāt, quasi execrandos & detestandos. Vnde sacra fames Vergilio, & sacer, atq; infestabilis Horatio. Plaut. Men' criminatus est? optimè est: ego sum malus, ego sum sacer, scelestus. De sacro homine ita scribit Festus. Sacer homo est, quem populus iudicauit ob maleficiũ. Neq; fas est immolari: sed qui occidit, parricidij non damnatur. Nam lege Tribunitia prima cœuetur: si quis eum, qui Plebiscito sacer est, occiderit, parricida ne sit. Ex quo quiuis homo malus, atq; improbus sacer appellari solet. Inde sacratæ leges dictæ, quibus sanctum iubetur esse alicui deorum, quicquid aduersus eas fit: sicut familia, pecuniæq;. Et sacrosanctum dicitur, quod iureiurando interposito est institutum: ut si quis id uidet, morte pœnas pendat. Inde Romani cum Tribunos cōmunes esse uoluissent, & tantam aram omnibus accessibilem, cumq; moribus constitutum esset, ut domus eorum noctu ne clauderetur, sed interdum, noctuq; indigenti cuique paterent, quasi portus quidam & præsidium periclitantium, eos honore quidem sacrosanctos esse uoluerunt, nec sine inextinguibili scelere uiolabiles. Cic. Primum sacrosanctum nihil esse potest, nisi quod populus, plebs uel sanxerit.

1. **Sacrare** pro deuouere, uel detestabile decernere,

nere, & ita morti addicere, ut impunè occidi, & uiolari possit. *Liuius.* Lex de prouocatione aduersus magistratus ad populū lata, sacrandōq; cum bonis capite eius, qui regni aucupandi consilia inisset. Sacer pro uenerabili. *Verg.* Extulit os sacrū coelo. Sacer quoq; ignis morbus est, cuius multa genera ponit. *Plin. lib. 22. cap. 11.* Sacer morbus appellatur comitalis, quem alio nomine Herculeum nominamus, quod eò laboraret Hercules. Sacrare pro dicare, uel sacrosanctum facere, & tanquā religiosè colendum indicere. *Cic.* Sanctiones sacratae sunt aut genere ipso, aut obtestatione & cōsecratione legis, aut poena, cū caput eius qui contrā facit consecratur.

Consecrare interdū est dicare, uel dedicare, uel sacrum, id est, uenerabile reddere. *Cic.* Cuius multiplex ratio disputandi, rerumq; uarietas, & ingenij magnitudo Platonis memoria, & literis consecrata, plura genera efficit dissentientiū philosophorū. Interdum est religiosum facere. *Idem.* Hunc marmoreū cupidinem, quod erat consecratus, non attigit.

Redire est reueri, uel se recipere. *Cic.* Ego tamen, cū Tullius rure redierit, mittam eum ad te. *Translatè Cic.* Sed iam si placet, ad institutū redeamus. Redire ad id, saepe dicimus, de quo nulla antea facta est mentio. Reditum aperire, uel cōficere. *Idem.*

F Reditum

Reditum, si me tantum amas, quantum certè amas, hominibus confice. *Reditum* patère. Cic. Idem dicebat semper animos hominum esse diuinos, ijsq; cum è corpore excessissent *reditum* ad cœlum patere. *Reditum* prohibere. Idem. Huic uni *reditum* ad Antonium prohiberi negabant oportere.

Reuenire. Terēt. Hanc mater utero gravidam cōperit, ut a grā ad se transfert, reuenit Pamphilus.

Reuertere est reuenire. Cic. Arabes, qui fuerūt admixto Parthico ornatu, dicūtur omnes reuertisse.

Reuerti. Cic. At habet magnum dolorem, unde cum honore decesserit, eodem cum ignominia reuertit. Translatè. Idem. Ad propositum reuertar. Feustinationi meæ, breuitatiq; literarum ignoscas, reliqua ex Furnio cognoscas. Reuertimur etiam ad id, de quo nulla ante sit facta mentio. Cæs. Non respuit conditionem Cæsar: iamq; eum ad sanitatem reuerti arbitrabatur, cum id quod antea petenti denegasset, uliro polliceretur, magnāq; in spē ueniebat, pro suis, tacitis. Populiq; Rom. in eum beneficijs, agintis suis, postulatis fore ut pertinacia desisteret. Reuersio. Cæs. Antequam de Repub. P. C. dicam ea, quæ dicēda hoc tempore arbitror, exponam uobis breuiter consilium & profectionis, & reuersionis meæ.

Recurrere. Cic. Id. si est, effedum aliquod sua
deo

deo capias, & ad nos quàmprimùm recurras.

Remigrare. Cic. Sed quando, ut uideo, æstimationes tuas uendere non potes, neq; ollam denariorum implere. Romam tibi remigrandum est.

Referre se, est redire: & nos referimus tam, ad loca, quàm ad alia, quæ ante deserueramus, uel abieceramus. Cic. Iterum iste, cui nullus esset unquàm, consistendi locus. Roma in se retulit.

Repedare est aliquod uiti, uel alij arbusculæ, sustentaculum adhibere: unde uineæ pedatæ dicuntur Colū. Pedatam uineā, iugatamq; sequitur alligatoris cura. Antiqui pedare. pro uadere, uel ire posuerūt. Vnde repedare dicitur, quod est redire. Ci. Domum cum laude repedandū, nihil enim præter laudē bonis atq; innocentibus, neq; ex hostibus, neq; ex socijs reportandum est.

Referre pedem. Cæs. Pedem referre, & loco excedere nō turpe putabant. Referre gradū, Liuius. Nisi referentibus gradum Consul metum excussisset.

Ferre pedem est accedere. Et per metaphoram ponunt poëtæ aliquando pro adesse: id est, ope ferre. Verg. Ferte simul Fauniq; pedem, Dryadesq; puellæ.

Efferre pedem, est exire. Plaut. Seruate istum, sultis intus serui, ne quòquam pedem efferat.

Inferre pedem est accedere. *Liuius*. Clamore renouato inferunt pedem.

Ponere pedem, dicitur prò uestigium facere, uel imprimere, uel pedem inferre. *Cic.* Quid erat in terris, ubi in tuo pedem poneret?

Conferre pedem, est simul congregari, & manum conferre. *Cic.* Non possum magis pedem conferre, ut aiunt, aut propius accedere.

VISERE, aliquādo officij est. *Cic.* Sed tamen constitui ad te uenire, ut & uiderem & uiscerem, & coenarem. Aliquando cognitionis est, & prospectare maximè ponitur, sed nunquā sine cognitionis cupiditate & desiderij explendi studio. In qua significatione & accessus: aliquādo planè abest. *Cic.* Messianam itque nostrum uenerat, hæc uisere solebat, omnibus hæc ad uisendum patebunt quotidie. Aliquando est admirationis, uel considerationis. *Cic.* Idem, opinor, artifex eiusdem modi Cupidinē fecit illum, qui est *Thespis*: propter quē *Thespis* uisum ur: nam illa uisendi causa nulla est. Visere cum uerbo, uel prepositione ad. *Terent.* Nunc ad eam uisam. *Plaut.* Nunc huc adueneris, sanum uenio uisere.

Inuisere sepe officiū, curam, sollicitudinemque habet. *Cic.* Ut inuisas nos non solum rogo, sed etiam suadeo.

Interuisere

Interuifere. Cic. *Vrbanam expolitionē urget ille quidem: sed etiam ipse crebrò interuiffo.*

Reuifere. Cic. *Velim definas iam nostris literis uti, & nos aliquando reuifas.*

Vifitare. Cic. *Is cū arderet podagræ d. lori- bus, uifitaffetq; hominem Carneades. Epicuri per familiaris, & triftis exiret, mane, inquit, Carneade no- fter: nihil illinc huc pertinet.*

Ventitare est uifere, uel frequētare. Cic. *Dies ferè nullus est, quin hic Satrius domū meam uentitet.*

Interuenire est aliquando casu uenire: uel, tanquā interpellator, accedere: & tunc non sine moleftia est. Aliquando etiam intercedere est. Absolutè. Cic. *Casus uerò mirificus qui tam interuenit, quasi uel testis opinionis meæ, uel fponfor humanitatis meæ. Cum casu positum, pro adesse, uel interesse poni uolunt. Iunctū tamen etiam cum datiuo uidebis, ubi uel accidere, uel obueuire, uel inferri significare poffit. Idem. Magni interest Ciceronis, uel mea potius, uel mehercule utriusq; me interuenire dicenti. Interuen- tor. Cic. Cū enim omnes post interitum Cæsaris no- uarum perturbationum causæ quæri uiderentur, ijsq; esse occurrendū putaremus, omnis ferè nostra in his deliberationibus consumebatur oratio, idq; & sepe aliàs, & quodam liberiore, quā solebam, & magis*

uacuo ab interuentoribus die, cùm ille ad me uenisset. Interuentus. Idem. Caleni interuentum, & Caluena cauebis.

Frequentare interdum est aliquid frequentius reddere, & quasi implere, uel coaceruare. Hinc est uentitare, uel sæpius cum aliquo esse. Cic. Publicū est, quod ciuitas uniuersa aliqua de causa frequentat, ut ludi, dies festi.

Videre, pro unà esse, uel congregari Cic. Ipse dabo operam, ut te quàmprimū uideam. Idem. Multis de causis te exopto quàmprimū uidere.

Habere pro uidere. Cic. Te aliquantò antè (ut spero) habemus.

Congredi aliquando concertationem habet, & conflictum. Cic. Nondum statuo te uirium satis habere, ut ego tecum luctari, & congregari debeam. Hinc est conuenire, uel colloqui. Idem. Vt quo die congressi erimus, consiliū capere possimus. Congressus aliquando ad rem gladiatoriam, uel militarem pertinet. Cic. Ante congressum multa fuit, quæ non ad uulnus, sed ad speciem ualere uideantur. Hinc pro colloquio omnino ponitur. Idem. Mihi uerò ut inuideant piscenarij nostri, aut scribam ad te aliàs, aut in congressum nostrum reseruabo. Congressio. Cic. Vna mehercule nostra, uel seuera, uel iocosa congressio plaris erit, quàm
non

non modò hostes, sed etiam fratres nostri Hædui.

Conuenire est colloqui, uel congregari. Cic. Si Clodium conuenero, ex eius sermone scribam ad te plura.

Loqui est sermonem habere, uel uerba facere. Cic. Ita sum cum illo locutus ut mihi uiderer animum hominis ab omni alia cogitatione ad tuam dignitatem tuendam traducere. Loqui simplex significatio, quæ neq; est dissipantis, neq; congregati, sed uerba tantum faciatis, & sermone utentis Cic. Desinât dicere malè aliquem loquutū esse, si quis uerè ac liberè loquutus sit. Latine loqui. Cic. Cum dico nihil hostium eiusmodi rerum in tota prouincia reliquisse, Latine me scitote, non accusatoriè loqui. Extra personam aliquando egreditur, & dicitur res loqui, uel literæ, & annales, uel oculi, ac tum significat indicare, ostendere, uel probare. Cic. Pluribus uerbis tecum agerem, nisi pro me apud te res ipsa loqueretur. Loqui cum inter. Idem Ego enim ad eum scribam, ut tu ipse uoles, de ea re nos inter nos loquutos.

Colloqui. Cic. Tu uerò, ut me appelles, & interpelles, & obloquare, & colloquare, uelim. Cum inter Idem. Hoc enim uno præstamus uel maximè feris, quòd colloquimur inter nos, & quòd exprimere

dicendo sensu possumus. Colloquium, est collocutio, uel congressus, ut dialogus, uel sermonis communicatio. Cic. In hac solitudine careo omnium colloquio. Euocare ad colloquiū. Cæs. Ibi ab Atilio certior, & Murco per literas factus de postulatis Libonis, & Bibuli, legionem relinquit, ipse Oricum reuertitur: eò cum uenisset, euocantur illi ad colloquiū. Colloquium facere, uel habere. Plaut. Iracūdias autem harum rerum recentes habebant, quòd Lepidum castigare non destiteram, ut exstingeret bellum: quod colloquia facta improbaba. Colloquutio. Cic. Vna hercule colloquutio nostra pluris erit, quàm omnes Samarobrinae. In colloquutionem uenire. Idem C. Pompeius, cum à Gallis obsideretur, neque effugere ullo modo posset, uenit cum hostium ducibus in colloquutionem.

Loquutio. Cic. Quanquam omnis loquutio oratio est: tamen unius oratoris loquutio hæc proprio signata nomine est. Loquela uox antiqua, & prorsus desita. Idem. Ex ea difficultate illæ fallacis loquelæ (ut ait Accius) malitiæ natæ sunt. Loquax est multus uel nimius in loquendo. Idem. Prælijs promulgatis spernitur orator non solum odiosus in dicendo, ac loquax, uerum etiam bonus. Loquacitas. Idem. Loquacitati ignoscas, quæ & me leuat ad te quidem scribentem, &

tem, & elicit tuas literas. Loquaciter. Idē. Quid huic tam loquaciter litigioso responderes?

Verba facere, est loqui. Cic. Eo die nos quoque multa uerba fecimus. Idem. Neque tamen iam multa uerba faciam.

Sermocinari. Cic. Hoc ex opinione hominum sumetur, cum, quemadmodum, & quibus in rebus homines in consuetudine scribendi, aut sermo curandi eo uerbo uti soleant, considerabitur.

Sermo. Cic. Sermo est oratio remissa, & finitima quotidianæ locutioni. Sermo pro uulgato rumore, & ponitur tam actiue, quàm passiue. Cic. Mirifice ipse suo sermone subsequutus est humanitatem tuarum literarum. Cum adiectiuis quibusdam insignioribus. Cic. Quid esse potest in otio aut iucundius, aut magis proprium humanitatis, quàm facetus, ac nulla in re rudis. Sermo ludicer, familiaris, suauis, liberior, longus, multus, uanus, obscurus. Idē. Quæ ad nos nec uano, nec obscuro, sermone. sed clarissima omnium uoce perfertur. Sermo uariis, tectis, dubiis, peruagatus, exploratus, commodus, honorificus, maleuolus, stultus, puerilis. Cic. Cuius sermo stultus, & puerilis, erat iam antea ad me à M. Cælio familiari nostro perscriptus: de quo item sermone multa scripta sunt à te. Sermo urbanus. Idem. Nonne in-

telligis Caesar ex urbanis maleuolorum sermunculis
 hæc ab istis esse collecta? urbanis, id est, in urbe per-
 uagatis. Sermo quotidianus. præclarus. Idem. Mul-
 tos enim eius præclaros sermones de Repub. reci-
 piam. Sermo cum quibusdam substantiuis. Cic. Atq;
 hoc ita habeto, materiam omnem sermonum meo-
 rum, qui de te detrahere uelint. Stathium dedisse.
 Idem. Deniq; etiam sermonis ansas dabat, quibus re-
 conditos eius sensus tenere possemus. Idem. Huius ser-
 monis Valerius autor est. Idem. In tam suspitiosa,
 ac maledicta ciuitate locum sermoni obtreclatorium
 non reliquit. Sermone dare, uel excitare. Idem. De
 Parthorum transitu nuntij uarios sermones excita-
 runt In sermonem uenire, uel incidere, pro ser-
 monis ansam dare. Idem. Quid refert? tamen in
 sermonem incidemus? id est, ueniemus, uel sermo-
 nem dabimus. Sermonebus uapulare, uel sermonem
 subire, sustinere, aut ferre. Cic. Qui cum se omnium
 sermonibus sentiet uapulare, ruere incipiat. Idem.
 Sin planè potes, absens hominum sermones facilius su-
 stinebis. Sermone laceffere, captare, uel querere.
 Terent. Ita animum cœpi attendere, hoc modo sermo-
 nem captans. Idem. Mihi sese dare sermonem quere-
 re. Sermonē inferre, uel inducere. Cic. Est igitur am-
 bulantibus

bulantibus ad hunc modum sermo ille nobis, & à tali quodam inductus exordio . Incidere uel delabi in errorem. Idem. Ne ut quidam magister, atq; artifex, sed quasi unus è togatorum numero, atq; ex forensi usu homo mediocris, neq; omnino rudis uidear, non ipse aliqui d à me prompsisse, sed fortuito in sermonem uestrum incidisse. Venire in sermonem actiue possum. Cic. In sermonem se post Id. Mart. præterquam Lepidi, uenisse nemini. Sermonem instituire, ducere, trahere, ordiri. Cic. Nempe igitur hinc tum Pomponij ductus est sermo. Idem. Scio ab isto initio tractum esse sermonem. Ad sermonem accedere. Cic. Quem ego paulò sciebam uel pudentius, uel inuitius (nolo enim dicere de tam suauis homine fastidiosius) ad hoc genus sermonis accedere. Sermonem habere. Actiue. Cic. Finxi igitur sermonem habitum inter nos in Cumano. Passiue. Idem. Primus annus habuit de hac reprehensione plurimum sermonis. Sermo esse passiue, est sermonem haberi, dissipari, uel peruulgari. Cic. Deniq; si te citò retuleris, sermo nullus erit. Idem. Neq; tantum est in re, quantus est sermo. Esse in sermone, passiue ponitur: significatq; sermonibus uapulare, uel diuulgari. Cic. Res in ore, atq; in sermone omnium coepit esse. Sermonem producere, uel perpetuare. Cicero. Non enim frè
quisquam

quisquam reperietur præter hunc in utroq; genere la-
pôris excellens, & illo, quod in perpetuitate sermo-
nis : & hoc, quod in celeritate, atq; dicto est. Sermo
nem conficere uel consumere. Idem. Sermo interea
huius consumitur omnis in ostentatione. Insinuare,
uel dare in sermonem, est ad aliquorum colloquiũ ac-
cedere, uel obrepere, uel se intromittere : uel sermo-
nis cum aliquo habendi causam captare. Cic. Tu au-
tem ueritus es, fortasse, ne ego inuitus audirem Fuit
id quidem humanitatis : sed, mihi crede, iam ista non
curo. Quare da te in sermonem, & confice, excita,
compella, loquere. Adiungere ad sermonẽ. Cic. Tu,
sicut pollicitus es, adiunges me quàmprimum ad tuos
sermones. Sermonem conferre, communicare. Idem.
Maximè curandum est, ut eos, quibuscum sermonem
conferimus, & uereri, & diligere uideamur. Ser-
monis particeps. Idem. Me quidem istius sermonis
participem factum esse gaudeo : ac uellem, ut meus
gener sodalis tuus Hortensius adfuisset, quem quidem
ego confido omnibus istis laudibus, quas tu oratione
complexus es, excellentem fore. Sermoni interesse.
Idem. Interfuit huic sermoni P. Crassus adolescens
nostri studiosissimus. Inijcere in sermone. Treb. Qui,
cum mihi in sermone iniecisset, uelle se Asiam uisere,
non modò inuitatus, sed etiam rogatus est à me, ut id
potissimum

potissimum nobis obtinentibus prouinciam faceret.
 Dictitare in sermone, uel sermonibus usurpare. Cic.
 Appius in sermonibus antea dictitabat, postea dixit
 etiam in Senatu palam. Versari in sermone. Idem Cum
 Pompeio complures dies nullis in alijs nisi de republi-
 ca sermonibus uersatus sum, qui nec possunt scribi,
 nec scribendi sunt. Sermonem inuestigare, exprimere,
 referre, deferre, perferre, dissipare. Cic. Cum iste,
 atq; istius amici homines lauti, & urbani huiuscemo-
 di dissipassent. Sermonibus refecire, diuulgare per-
 uulgare, celebrare. Cic. Audita & peruulgata, &
 percelebrata sermonibus res est. Sermonem manare
 uel emanare. Idem. Manarat sermo in consilio, pecu-
 nie quandam mentionem inter Iudices esse uersatum.
 Sermonem in alienas manus deuenire. Cic. Cum incer-
 tus essem, ubi esses, nolebam illum nostrum familiarem
 sermonem in alienas manus deuenire. Sermonem erum-
 pere in aliquem. Idem. Sentire potuit sermones iniquo-
 rum in suum potissimum nomen erumpere. Sermonem
 mittere, id est, missum facere. Cic. Mitte obsecro,
 inquit, Crasse Iulius sermonem istum, & te ad Gracchi
 fistulam refert. Sermonem uitare uel effugere, uel
 defugere, uel auertere se à sermone. Passiue. Cic.
 Quæ recte committi seruis fidelibus possunt, tamen
 sermonis & uituperationis uitandæ causa, commit-
 tenda

tenda nō sunt. Linguas hominū uitare simili significā
tione dicūt Latini. Ci. Tibi autē idē cōsiliij do, quod mi
hi metipsi, ut uitemus oculos hominū, si linguas homi
num faciliē possumus. Defugere sermonē passiue. Cæs.
Quibus ita interdictū est, ij omnes decedunt aditū, ser
monēq; defugiunt. Auertere se à sermone. Cic. Qui si
passus esset, nos secū, ut cōsueueramus, loqui, & non
se totū etiā à sermone nostro auertisset, etc. Sermonē.
sedare, reprimere, restringere, retūdere. Cæl Quo fa
cto retudit sermones, paratiorq; uisus est, quā spera
uerat accusator. Sermonē exhauriri, refugare, obmu
tescere, mori. Ci Exhaustus est enim sermo hominū et
multæ emissæ iam uoces eiusmodi. Idē. Atq; ut iste in
terpositus sermo deliciarū, desidiiq; moreretur, fecit
me hercule inuito & multum repugnante, sed tamen
fecit. Nomen amici mci de ambitu detulit.

Oratio pro omni locutione, etiā pro priuato ser
mone, & colloquio ponitur. Ci. Iucūda. mihi eius ora
tio fuit, cū de animo tuo, cū de sermonibus, quos de me
habes quotidie, mihi narraret. Cū quibusdā adiectiuis
insignioribus. Ci. Nō solū ex oratione ipsius Cæsaris,
quæ sanē mollis, et liberalis fuit sed etiā ex oculis &
uultu, et multis prætereà signis, quæ facilius perspicere
potui, quā scribere. Idē. Cū tu ipse mihi dixisti ora
tionē meā nō solū in te honorificā, sed etiā in collegas
tuos

tuos contumeliosam fuisse. Idē Etenim (ut ait Hom.) ex eius lingua melle dulcior fluebat oratio. Cū quibusdā substantiuis. Cic. Ego ipse, quē tu per iocū (sic enim accipio) diuitias orationis habere dicis, me non esse uerborū admodū inopē agnosco. Idē. Illam partē excusationis, qua te scribis orationis paupertate iisdē uerbis epistolas sæpius mittere, nec nosco, nec probō. Idē. At ille per pauca locutus, summā habuit orationis, ut sibi ignoscerē. Orationē habere. Cic. Cū his hæc haberi oratio potest, qui ita disputant, se, si qua res est ad unū deferēda, ad Cn Pompeiū delaturos potissimū. Orationē esse alicui cū aliquo. Idē. Huic hominū generi fateor multos aduersarios, inimicos, inuidos esse: multa proponi pericula multas inferri iniurias: magnos esse experiundos, et subeundos labores: sed mihi omnis oratio est cū uirtute, nō cū desidia: cum dignitate, nō cū uoluptate: cū ijs, qui se patriæ, qui suis ciuibus, qui laudi, qui gloriæ, nō qui somno, et cōuiuijs, et delectationi natos arbitrantur. Orationē in aliquo uersari. Idem. Nempe eius omnis oratio uersata est in eo, ut scriptū plurimū ualere oportere defenderet.

CONFERRE est communicare. Absolutē. Cic. Ideò sum breuior, quòd, ut spero, coram breui cōferre, quæ uolumus, licebit. Cū accusatiuo et præpositiōe cū, uel accusatiuo solo. Idē. Quare si quid

Theophanes

Theophanes tecum fortè contulerit, ne repudiaris. Cum accusatiuo & prapositione inter. Cic. Atq; uti nam liceat aliquando aliquo Reipub. statu frui, interq; nos conferre sollicitudines nostras, quas pertulimus tum, cùm timidi putabamur, quia dicebamus ea futura, quæ facta sunt.

Communicare est cōferre, impertiri, participare. Communicare aliquid. Cic. Neq; ego hoc parciendæ inuidiæ, sed communicandæ laudis causa loquor. Communicare cum aliquo. Idem. Nemo est omnium, qui cum potius mihi, quàm tecum communicandum putem. Communicare aliquid cum aliquo. Idem. Quid non mecum cōmunicauit? Passius huius uerbi usus. Idem. Cùm omnis potestas deorum immortalium aut translata sit ad uos, aut communicata uobiscum. Communicare de re aliqua cum aliquo. Idem. Non solùm à me prouocatus sed etiam sua sponte de te mecum communicare solet. Communicare aliquid inter se. Idem. Sed hæc (ut spero) breui inter nos communicabimus. Communicare inter se de, uel communicare aliquid inter se de. Idem. Quo mortuo, nec ita multò post in Galliam profisciscitur Quintius: ibi cum isto Næuio familiariter uiuit: annū ferè unū sunt, cùm & de societate inter se multa communicarent, & de tota illa ratione, atq; re Gallicana. Communi-

catio. Idem. Quia communicatio consilij tali tempore quasi, quædam admonitio uidetur esse. Communitas. Idem. Nec id ad uoluptatem refero, sed ad comunitatem uitæ, atq; uictus. Communio. Idem. Magna est, uis humanitatis, multum ualet communio sanguinis.

Communis. Commune absolutè positū pro ad plures pertinenti, uel omnibus patente. Cic. Sed posteaquàm literas communes cum Oppio ad te dedi, à Cesare epistolam accepi. Idem. Commune est, quod accidit omnibus eodem ferè tempore: ut messis, uinde mia, calor, frigus. In commune conferre, pro societate ineunda ponitur, uel pro sumptu publico faciēdo, aut opera publicè præstanda: aut re quauis in publicum eroganda. Cic. Qui ab adolescentulo quæstum sibi instituisset sine impendio, posteaquàm nescio quid impendit, & in commune contulit, mediocri quæstu contentus esse non poterat Communis sensus, id est, prima animi notio, uel adiectio, quæ uersatur, in intelligentia communi, & iudicio, non illo quidem arbitro, & disceptatore omnium sensuum, & cui sensus omnes obediunt, qui principatus animæ dicitur à Cicero ne, & à Galeno τὸ κνγεμονικὸν τῆς ψυχῆς. Sen. Sic in beneficio sensus communis locum, tempus, personas obseruet. Communis prudentia. Cic. Etsi in ipsa navigatione negligentia eius nauis euersa, maius est,

G peccatum

peccatum in auro, quàm palea, omnibus enim artibus uolumus attributam esse eam, quæ communis appellatur prudentia, quam omnes, qui cuiq; officio præ sunt, debent habere Cum datiuo solo. Cic. Atq; hæc, omnia communiter cum collega, alia porrò propria. Dolabellæ : quæ nisi collega abfuisse credo eis fuisse futura communia . Cum ablatiuo & propositione cum. Idem . Quid illud est crimen senectutis, cum illud uideatis cum adolescentia esse commune ? Cum datiuo , & ablatiuo interiecta propositione cum. Cicero. Administratio huius belli mihi cum Bibulo penè est communis . Cum genitiuo Idem Quibus autem hæc sunt inter eos communia : & ciuitatis eiusdem habendi sunt . Absolutè positum, pro uulgari, uel usitato . Idem. Hac communi intelligentia contenti esse possumus . Pro trito . Idem. Maximè est hoc commune uitium , & peruagatum . Communis animus. Pro dissoluto, & negligenti, uel ignaui, & stupido. Terent Quenquàm animo tam communi esse, aut leni putas qui se uidentem amicam patiaturs abduci suam ? Communiter est promiscuè, de communi sententia, uel de communi consilio, contrarium habet separatim, uel singulatim. Idem. Ut rebus communiter gestis penè simul, cum patre triumpharet.

Participare

Participare est communicare, impertiri, uel partem subire. Cic. Qui alteri exitium parat, eum scire oportet sibi paratam pestem, ut participet parem. **Particeps**, est socius: cui opponitur expers. Idem. Huius igitur belli ego particeps, & socius, & adiutor esse cogor. **Participē** facere. Idē. Quoniā tu particeps factus es in turpissimo foedere summæ religionis

Partire passiue. Cic. Neq; ego hoc partiendæ, inuidiæ, sed communicandæ laudis causa loquor. **Partiri** cum deponens est Cic. Orbem terrarum, quibus cum uoluit, partitus est. **Partitor**. Idem. Cū te non, custodem ad continendas, sed partitorem, partiendas merces missum putares. **Partitio**. Idem. Omitto gratulationes, epulas, partitionem ærarij, beneficia, spem, promissa, prædam, &c. **Pars** ad locum Cic. Nunc autem opto, ut ab istis Orientis partibus uirtutis tuæ lumen eluceat. **Pars extra locum** Idem. Quibus patifactis nullam sibi in posterum non modò dignitatis, sed ne libertatis quidem partē reliquit. **Pars** cum quibusdam uerbis. Cic. Quis Antonio permisit, ut partes faceret, & utram uellet prior ipse sumeret. Idem. Quibus illi urbem suæ partem ademerunt, ijs tu nostri imperij partē dedisti. **Bona pars**, pro magna uel maiori parte Idem. Etenim Scæuolam dicere aiebat, bonam partem sermonis in hunc diē esse dilatā.

Magna, maior, uel maxima pars Cic. *Quæ maiorem partem populi suffragijs priuauit.* Idem. *In quo magna contentio Heraclienſium, & Neapolitanorum fuit, cum magna pars in his ciuitatibus iuris ſui libertatem ciuitati anteferret.* Multò maxima pars.

Cic. Magna, ac multo maxima parte, non modo utilitatis, ſed dignitatis atq; imperij caruit. Multis partibus cum uerbo affectus incrementum, & acceſſionem habente. Idem. *Quis eſt enim, aut quis unquam fuit aut auaritia tam ardenti, aut tam effrenatis cupiditatibus, ut eandem illam rem, quam adipiſci ſcelere quouis uelit, non multis partibus malit ad ſeſe, etiam omni impunitate propoſita, ſine facinore, quam illo modo peruenire?* Magnam partem. Cic. *Magnam partem ex iambis noſtra conſtat oratio.*

Idem. Maximam autem partem ad iniuriam faciendum aggrediuntur nonnulli, adipiſcantur ea, quæ concupierunt: in quo uitio latiſſimè patet auaritia.

Pars cum accuſatiuo. Cic. *Has ſcripſi in eam partem, ne me motum putares.* Cum ablatiui. Idem. *Studiosè enim pleriq; præſertim in hac parte facta, principum imitantur: ut L. Luculli ſummi uiri uirtutem, cuius quàm multi uillarum magnificentiam, imitati ſunt?* Cum præpoſitione ex. Idem. *Ex magna parte tibi aſſentior.* Partitè. Ci. *Qui enim nihil poteſt tranquille.*

tranquillè, nihil leniter, nihil partite, definitè, distinctè, facètè, dicere, præsertim cum causæ partim totæ sint in eo modo, partim aliqua ex causa tractandæ: si is non præparatis auribus inflammare rem cœpit, furere apud sanos, & quasi inter sobrios bacchari uino lentus uidetur. Partim sine geminatione. Cic. Bestiarum autem terrenæ sunt aliæ: partim aquatiles, aliæ quasi ancipites, in utraq; sede uiuentes. Cum geminatione. Idem. Amici partim deseruerunt me, partim etiam prodiderunt. Partim cum genitiuo. Cic. Non necesse est fateri, partim horum errorum susceptum esse? partim superstitione multa fallendo? Partim cum ablatiuo & præpositione ex. Idem. Reliqui sex fuerunt: ex quibus partim planè tecum sentiebant: partim medium quendam cursum tenebant.

Impertire est tribuere, præbere, uel participem facere. Cic. Quamobrè te rogo, ut in maximis tuis curis aliquid impertias temporis huic quoq; cogitationi. Impertire. Idē. Atq; ut omnes intelligant me. L. Lucullo tantum impertiri laudis, quantum fortè uiro & sapientissimo homini, dico eius aduentu maximas Mithridatis copias omnibus rebus ornatas, atq; instructas à Lucullo fusas fuisse, & concisas.

Expers est uacuuus, non particeps, carens. Cic. Censebam oratorem, præsertim in nostra Repu-

blica nullius ornamenti expertem esse oportere.

SO C I V S est consors, uel particeps. Sine casu. Cic. Socij putandi sunt quas inter res communificatur. Cum genituo. Idem Cuius fugientis comes, Rempublicam recuperantis socius esse debeo. Extra personam. Idem. Pacis est comes, otijq; socia, & iam bene constitutæ ciuitatis quasi alumna quædam eloquentia. Socium adiungere, uel adscribere. Idem. Quare, quod socium tibi eum uelles adiungere, nihil erat: nisi ut in tua pecunia condisceret, qui pecuniæ fructus esset. Socium se profiteri. Idem. Nam tibi me profiteor, & in Repub. socium, de qua idem sentimus, & in quotidiana uita coniunctum. Socium habere. Idem. Nisi haberem socium studiorum meorum Atticum nostrum. Pro socio, actio est apud Iurisperitos. Cic. Pari felicitate unâ legatus uenit Nicomedes, qui neq; in Senatum ulla conditione peruenire potuit, & firti, & pro socio damnatus est.

Societas est consociatio, communio, uel communitas, pactio, foedus, aut commercium. Cic. Si erit pugnandû, accersum ad societatem laboris. De personis. Idem. Non enim desistunt nobis agere quotidie gratias honestissimæ, et maximæ societates. In societatem conuocare, uel societatem conflare. Idem. Inde cum Murena se in Galliâ contulit: in qua prouincia mor-
tuorum

*tuorū testamenta cōscripsit, pupillos necauit, nefarias
 cum multis scelerū pactiones, societatesq; conflauit.
 In societate se conferre, uenire, uel accedere, uel so-
 cietate accipere. Idē. Maturē se contulit in societates
 publicanorum. Societate inire. Idem. Parū mne uide-
 tur omnium facinorum sibi cum Dolabella societatem
 initam confiteri? Societatem coire. Idem. Ne diutius
 teneam Iudices, societas coitur. Societate facere, pa-
 cisci. Ascen Ab eodē rege ad Sertoriū missi erant de
 paciscenda societate belli aduersus Roman. Societate
 deuincire, uel deuincire societate Cic. Magna etiā illa
 communitas est, quæ conficitur ex beneficijs ultro, ci-
 troq; datis, acceptisq; quæ mutua et grata dum sunt,
 inter quos ea sunt, firma deuinciuntur societate. Socie-
 tatem habere. Idē. Nam cum hoc genere philosophiæ,
 quod nos sequimur, magnam habet orator societate:
 sublimitatem enim ab Academia mutuatur, & ei ui-
 ciſſim reddit ubertate orationis, et ornamenta dicendi.
 Societatem esse alicui cum aliquo Item. Quinetiam
 misericordia quædam cōsequuta est, atq; opinio eius-
 modi, esse quandam illi beluæ cum genero humano
 societatem. Societatem gerere. Item. Qua in re ita
 diligens erat, quasi ij, qui magna fide societatem ge-
 rerent, arbitrium pro socio condemnari solerent.
 Societatem seruare, uel confirmare. Idem Reliquis*

autē tribus uirtutibus necessitates propositæ sunt ad eas res parandas, tuendasq; quibus actio uitæ continetur, ut societas hominum, coniunctioq; seruetur. Societatem labefactare, uel dirimere. Idem. Atq; hanc nostram tanti, & tam præclari muneris societatem à tuis propinquis labefactatam. Seiungere à societate. Idem. Talem te igitur esse oportet, qui primum te ab impiorū ciuium tui dissimilimorū societate seiungas. Societatem renouare. Idē. Quòd societatem Reip. conseruandæ tibi mecū à patre acceptam renouas, gratū est: quæ societas inter nos semper, mi Cornifici, manebit.

Comites apud Romanos erant Proconsulū, prætorum, præsulū, aliorumq; magistratuū, prouincias regentium: & erant legati, præfecti, quæstores, scribæ, qui cum in magistratibus in prouincias mittebantur, ut hodie à Venetis mitti uidemus cum prætoribus designatis. Cic. Non nego tibi ipsi nullū nummum esse numeratū: sed cū ob tua decreta, ob imperata, ob iudicata pecuniæ dabantur, nō erat querendum: cuius manu numerarentur, sed cuius iniuria cogerentur. Comites illi tui dilecti, manus erant tuæ: præfecti, scribæ, medici, accensi, aruspices, Præcones manus erant tuæ, ut quisq; te maxime cognatione, affinitate, necessitudine aliqua attingebat, ita maxime manus tua putabatur. Duorū tamē generū Comites fuerunt

runt, Iudicum, id est, magistratuū. Vide Ciceronē ad Quintū fratrem. Cohors prætoria, & comites consulares. Idē Asconio autore. Comes absolutē. Cic. Ei statim rescripsi, hominēq; certū nisi de comitibus meis. Cum genituo. Idem. Multarum deliciarum comes est extrema saltatio. Cum quibusdam uerbis. Idem. Nec se comitem illius furoris, sed ducem præbuit. Idem. Nihil enim dignum faciebat, quare eius fugæ comitem me adiungerem.

Sociare maiorem cōmunicationis, coniunctionisq; speciem habet, sed comitari plus honoris & officij. Cic. Qui cūm mihi esses amicissimus, cūm uel periculum uitæ tuæ mecum sociare uoluisses, sic mecum semper egisti, te mihi remittere, atq; cōcedere, ut omne studium meum in Cn. Plancij honorē consumerem.

Confociare est cōiungere. Cic. Tū ne ausus es cum Gabinio confociare consilia pestis meæ? Confociatio est coniunctio. Idē. Ita fit, ut uincat cognitionis studium confociatio hominum, atq; communitas.

Socialis lex, quæ sociorum causa constituitur: quæ, cūm pecuniæ socijs creptæ sunt, per magistratus, qui prouincijs præsunt, civili ferē actione & priuato iure repetuntur. Cic. in Verr. Act. 1. quam legem primus tulit Piso, cognomento frugi.

Comitari est sectari, uel affectari, & actiue

G 5 & passiue

et passivè ponitur, sed id in participio. Cic. An est aliquid per se ipsum flagitiosum etiam, si nulla comitetur infamia? Idem. Molestè ferò, quòd ex urbe parum comitatus exierit. Comitatus, us, ui, substantivum est à comitari, et pro affectatoribus, et comitantibusq; ponitur. Cic. Ille ignarus sui comitatus repente aperuit lecticam.

Confors est particeps, uel socius. Cic. Quid respondebo tibi Quinte frater consorti mecum temporum illorum?

Consciùs est, qui rem scit, scilicet qui socius rei gerendæ fuit, uel qui testis esse potest. Absolutè. Cic. Cum esset in ædibus armarium, in quo sciret esse nummorum aliquantum, et auri, noctu duos conseruos dormientes occidit, in piscinamq; deiecit: ipse armarij fundum execut, et H. S. et auri quinq; pondo abstulit, uno ex servis puero non grandi conscio. Cum genitivo. Terent. Rogitas, qui tam audacis facit tibi mihi conscius sis? Cum dativo. Cic. Vides officium agi meum quoddam, cui tu es conscius. Consciùs mihi sum. Idem. Mihi sum conscius, me, quoad licuerit, dignitati Reipub. consuluisse. Consciùs de Idem. Se audisse ait ex Curione, his de rebus conscium esse Pisonem generum meum, et M. Laterensem.

Conscientia

Conscientia est certa quædam rei à se gestæ recordatio: uel memoria in animo perpetuo insists: uel cognitio, & intelligentia: & tam in bonam, quàm in malam partem ponitur. Cic. Hæc ad te scripsi liberius, fretus conscientia officij mei, beneuolentiæq;. Idem. Hoc alter sic fuit infirmatus conscientia scelerum, & fraudum suarũ, ut non sis ausus, & c. Metiri ex conscientia. Cic. Ex mea conscientia metior, id est, perspectam habeo. Conscientia conuinci. Idem. Tum Cethegus, qui paulo antè aliquid de gladijs, ac de sicis quæ apud se erant deprehensæ, respondisset: dixissetq; se semper bonorum ferramentorum studiosum fuisse, recitatus literis debilitatus, atq; abiectus, conscientia conuictus repentè conticuit. Discedere à conscientia. Cic. Nihil enim melius curandum est, atq; hoc in omni uita sua quenq; à recta conscientia transuersum unguem non oportet discedere.

Testis dicitur, qui rei cuiuslibet testimoniũ proferat, siue in iudicio, siue extra iudicium. Vnde etiam in pudendis hominum partibus testes dicuntur, uidelicet uirilitatis testimonium proferentes. Cic. Testes uerbum honestissimum in iudicio, alio loco non minus. Testis propriè Idem. Pompeio plurimum te quidem ipso teste, & prædicatore debebant. Cum quibusdam adiectiuis insignioribus, ut locuples testis, quem Latini

Latini uocant testem fidei integræ, non mercenarium, aut qui pecunia, uel prælio accepto corrumpi possit, paupertate scilicet, & rerum inopia ad id eum impellente. Sic locupletes quondam uocabantur fideiussores. Pro locuplete dicebāt etiam antiqui assiduū. Cic. Cum lex Aelia Sanctia assiduo assiduū uindicē esse iubeat, locupletem iubet locupleti. Locuples enim assiduus, ut ait Aelius, appellatus est ab asse dando. Classicus eiusdem penè significationis est. Certum est enim ex L. i. uo Pop. Rom. in classes ex censu distributū fuisse. Ab hoc igitur more classici dicebātur non omnes, qui in classibus erant, sed primæ tantum classis homines, qui centum & uiginti quinq; milibus æris, amplius uē censi erant. Infra classē autem appellabantur, qui in secunda & sequentibus classibus erant, id est, qui minore summa censi erant. Propterea classici testes dicebantur, qui signandis testamentis adhibebantur, hoc est primæ classis homines, quasi primæ autoritatis, & idonei ueritatis spōsores. Gellius autores classici uocat metaphoricē, quasi testes idoneos latine puritatis & primæ notæ scriptores. Contra Proletarij Capite censi dicti sunt Gell. lib. 15. Diobolares etiam dicimus testes. Locuples testis. Cic. Quī hoc euēnit, ut qui locuples testis doloris & sanguinis sui non fuerit, idem sit grauis autor iniuriæ publicæ. Idem. Erat etiam uas

uinariū

Minarium ex una gemma pergrandi trulla excauata, cum manubrio aureo, de qua credo satis idoneum, satis grauem testem, Q. Minutiū dicere audistis. Idem. Nemo horum ita te refutandum, ut grauem aduersarium: aut ita rogandum, ut religiosum testem arbitrabatur. Idem. Quapropter si ea, quæ dixi, sole ipso illustriora, & clariora sunt: si omnia dixi hausta è fonte naturæ, si tota oratio nostra omnem sibi fidem sensibus conferunt, id est, incorruptis atq; integris testibus, &c. Testis grauis, coniuratus, mercenarius, falsus, fictus. Cic. Hoc ego philosophi non arbitror, testibus uiri, qui aut casu ueri, aut malitia falsi, fictiq; esse possunt: argumētis & rationibus oportet, quare quicquam ita sit, dicere, non euentis: ijs præsertim, quibus nihil liceat non credere. Testem esse sine casu, idem est, quod testificari posse. Cic. Atq; in eo me nō perseuerasse, testes sunt rationes ciuitatum, Cum genituo. Idem. Sunt testes, & erunt sempiterni meritorum erga me tuorum. Cum datiuo. Idem. Quanti me à te fieri intellexerim, sum mihi ipse testis. Testes facere, id est, parare, uel subornare. Terent. Vbi me dixero dare tanti, testes faciet illico uendidisse me. Testem habere. Cic. Alium enim neminem habeo testem. Testem adhibere. Idem. Cū uerò iurato dicenda sententia sit, meminerit deum se adhibere testem. Testem
citare,

citare, proferre, uel producere. Idem. Primum igitur in hanc rem testem totā Siciliam citabo. Testem dare, subornare, uel seducere. Cic. Falsò subornauit testem Roscius Cluuium. Idem. Etenim seductiones testium, secessionem subscriptorū animaduertebant.

Testari pro testimonium implorare, uel appellare. Cic. Testor omnes deos, ne hac una uoce, à morte esse reuocatum. Pro testimonium dare, uel testimonio esse. Idem numerus autem (sæpe enim hoc testandum est) non modò, non poëtice iniunctus, uerū etiam fugiens illum, eiq; omnino dissimilimus. Pro testamentum facere. Idem. Iudicatio est. possūne quisquam de filij pupilli re testari: an hæredes secūdi ipsius patris-familiās, non filij eius quoq; pupilli hæredes sint.

Attestari est in testimoniū adducere, uel confirmare, unde attestata fulgura dicta sunt, quæ iterū fiebant, uidelicet significationem priorum attestantia. Cic. De ijs tantū dictum, quod satis est, attestante memoria omnium, neminem esse, qui, &c.

Contestari est testem facere, uel inuocare, uel testificādo certificare. Cic. O uox illa, quæ penè æternas huic urbi tenebras attulisti, cum Galli ad bellum, Catilina ad urbem, coniurati ad ferrum, & flammam uocabantur: cum ego te Flacce, coelum, noctemq; contestans, flens fleutem obtestabar: cum tuæ fidei optima, &

me, & spectatissimæ salutem urbis, & ciuium commendabam.

Testari pro attestari, uel fide appellata confirmare Cic. Nam quod testificor, me expertem bellū fuisse, & si id re perspectū est, tamen ea scripsi, quō in suadendo plus autoritatis haberem. Pro notum facere, uel testimonio firmare Idem. Hæc quicquid attigi, non feci inflammandi tui causa, sed testificandī amoris mei. **Testatus passiuè.** Cic. Vt rei esset multorum oculis testator. **Testificatio** Idem Quid hoc nos dicimus? imò uerò Romæ nuper ipsum esse pollicitū, sese id signum Legatis esse redditurū, si eius rei testificatio tolleretur.

Testimonium est iudiciū, aut iureiurando deuincta autoritas. Cic. Vt uel autoritate testimoniū tui, uel iudicio beneuolentiæ, uel suauitate ingenij uiuī perfruamur. **Testimoniū sumere.** Cic Sed hæc quam firmam esse uideo, tamen ipse mihi satisfacere non possum, nisi à C. Fannio ipso testimonium sumo, hanc pecuniam ei non deberi. **Testimonium tribuere, uel impertiri.** Idem. Vt mihi non solum præconium, quod, cum in Sigæum uenisset Alexāder, ab Homero Achilli tributum esse dixit, sed etiam graue testimonium impertitum clari hominis, magniq; uideatur. **Testimoniū dare, interdum idem est, quod testes proferre,**

ferre uel producere. Cic. Coactus lachrymis omnium
 ciuium Romanorum, qui in Sicilia negotiantur: addu-
 ctus Valentinorū hominum honestissimorū consilijs,
 omniumq; Rheginorū, multorumq; equitum Roma-
 norum, qui casu tum Messanae fuerunt, dedi tantum
 priore actione testimonium, res ut nemini dubia esse
 possit. Proprie. Idem. Sibi bene gestæ, mihi conserua-
 tæ Reipub. dat testimoniū. Testimoniū dicere. Idem.
 Non recito testimonia hominum honestissimorū, quæ
 in Scalenum sunt dicta. Dicere pro testimonio, est loco
 testimonij. Cic. Contraxi uela perspicuens inopiam Iu-
 dicum, neq; dixi quicquam pro testimonio, nisi quod
 erat ita notum, atq; testatū, ut non possem præterire.
 Esse testimonio. Idem. Eius rei ipsa uerba formulæ
 testimonio sunt. Testimoniū habere. Plaut. Certè hoc
 maius habes testimonium amoris mei, quò maturius
 tibi, quàm cæteris consilia mea uoluisse esse nota. Tes-
 timonia refellere, uel eleuare est contradicere. Cic.
 Nam aut oratio testiū refelli solet, aut uita lædi. Quæ
 disputatione refellam eius, qui dicit dedimus? nihil am-
 plius nisi in hominem dicendum est. Eleuare est uilem,
 leuemq; uerbis demonstrare. Val. Max. Cæterū glo-
 ria ne ab ijs quidem, qui contemptū eius introducere
 conantur, negligitur, quoniam quidem ipsis uolumini-
 bus nomina sua diligenter adiiciunt, ut, quod profes-
 sione

sione eleuant, usurpatione memorie consequantur.

Refutare & reprehendere, est idem, quod testimonio refellere. Cic. Nemo enim horum te ita refutandum, ut grauem aduersarium: aut ita rogandum, ut religiosum testem arbitrabatur.

Subleuare testimonio. Cic. Pater adolescentis quem propter animi dolorem pertenuis suspitio potuisset ex illo loco testem in A. Cluentium constituere is hunc suo testimonio subleuat. Huic contrarium est premere testimonio Pli. lib. 5. epist.

TENERE est retinere, ut saepe in congressu fit inter amicos, & familiares: qui ut sua inter se consuetudine longius interdum fruantur, alij alios, retinent, & unà diutius sunt. Cic. Me Romæ tenuit omnino Tulliae meae partus. Item dicimus. Ne te diutiam teneam. Cic. Non tenebo te pluribus, ponam in extremo, quod sentio. Idem. Ne plura (dicendum enim aliquando est) Pomponium Atticum sic amo, ut alterum fratrem: nihil est illo mihi charius, nec iucundius. Idem. Ne multa loquuturum se esse confirmat. Ne multis. Idem. Ne multis Diogenes emitur. Idem. Quid multa? non modò non expetere pacem, istam, sed etiam timere uisus est. Idem. Possum de alijs dicere: sed ne longus sim, ita concludam. Idem. Ne longum sit. omnium uicinorum summam esse, be-

H

neuolentiam

neuolentiâ in hunc confirmamus. Idem. At ne longum fiat, uidete. Cic. Ad summam. animo forti sis. In summa. Idem. In summa. quatuor sententijs Senatores, & equites damnauerunt Idem. Quid quæris? num ad priuata redeam? Teneri non potui, id est, imperare mihi non potui Cic. Postea uerò quàm ipse Atticus ad me uenit in Tusculanum, huius unius rei causa, tibi ut apud me gratias ageret, cuius tuam eximiam quondam & admirabilem in causa Buthroia uoluntatē, & singularem erga se amorem perspexisset, teneri non potui, quin tibi apertius illud idem his literis declarare. Hic totum ad corpus pertinet. Cic. Ego uix teneor, quin accurram Tenere se. Idem Cùm ipse propter metum dimicationis, & sanguinis domo se teneret.

Esse omnino cōmorandi significationem habet: aliquādo etiam aduentus est, uel præsentiæ. Cic. Punit me rursus, quòd scribis te esse istic libenter. Idem. Propè Cal. Sext. puto me Laodiceæ fore.

Retinere. Cic. Sed adhuc Plancus me retinet: sperat posse fieri, ut mecum in Italiam decedat. Idem. Quin multos menses tempestatibus retentus est.

Detinere est tenere, uel demorari. Cic. Sed uereor. ne lepore suo detineat diutius P. R. Clodius.

Tardare pro retinere, uel impedire Cic. Nos Ethesiæ uehementissimè tardarunt. Pro tardum esse

cere, Idem. Vereor, ne exercitus quoq; nostri tardentur animis, si quicquā aliud nobis, nisi de instanti bello cogitatum putabunt. Tardare à re aliqua. Cic. Hoc loco percomodè accidit, quòd adest is, qui pauloantè adfuit, & adesse nobis frequenter in hac causa solet, uir ornatissimus C. Aquilius: nam ipso præsente de uirtute eius, & prudentia timidius dicerem, quòd & ipse pudore afficeretur ex sua laude, me similis ratio pudoris à præsentis laude tardaret. Sine casu. Idem. Nunquid putes Reipub. nomine tardandum esse nobis?

Retardare. Cum casu. Cic. Ita illum in persequendi studio mœror, hos lætitia retardauit. Retardare à. Idem. Me autem quid pudeat? qui tot annos ita uiuo iudices, ut à nullius me unquam tempore aut commodum, aut otium meum abstraxerit, aut uoluptas auocârit, aut denique somnus retardauit. Sine casu. Idem. Veniet tempus, & quidem celeriter, siue retardabis, siue properabis: uolat enim ætas. Retardatio. Idem. Vnde est adhuc bellum, nisi retardatione, & mora?

Morari pro tardare absolutè positū, nullā habet in alium actionē, sed totū in se consistit. Cic. Balbo placebat, propinquū diem, si Cæsar moreretur, posse in diem tertium differri. Cum alius uerbi infinitiuo.

Idem. Hem, ad quē legatos mittamus? cui bellum moreremur inferre? qui ne sorti quidem fortunas nostras constituit, sed libidini cuiusq; nos ita adlaxit, ut ne sibi quicquam integrum, quod non alicui promissum iam sit, reliquerit. Ci in accusatio ad personam relato. Idem Ego, nisi quid Ethesiae me morabūtur celeriter, ut spero, te uidebo. Extra personam. Idem Quamuis dicant, & quosdam audiam dicturos: Legati proficiantur, bellum nihilominus parctur: tamen Legatorum nomen ipsum, & animos molliet, & belli celeritatem morabitur. Pro expectare. Idem. Quinto Cal. manē accepi à Demea literas pridie datas, ex quibus te aut hodie, aut cras expectare deberem. Sed, ut opinor, idem quoq; ego, qui expecto tuum aduentum, morabor te Pro manere. Idem. Si hīc morari aequo animo non potes, abi in alias terras. Extra personam in eadem significatione. Cic. Non est ille uir passus in ea Repub. quam ipse decorarat, atq; auxerat, diutius uestrorū scelerum pestem morari. Morari pro curare. uel aestimare. Plaut. Nihil morantur iam Lacones imi subsellij uiros plagipatidas.

Demorari. Cic. Ac ne diutius uos demorer, de omni isto genere quid sentiā, perbreuiter exponā.

Remorari. Cic. Hæ res, quæ cæteros remorari solent, non retardarunt.

Cōmo-

Commorari est consistere, uel manere. Cic. Quasi tibi non liceret diutius in Sicilia cōmorari. Extra locū. Idem. Illud fieri non potest, me diutius, quā firma spes postulabit, in tam misera uita commorari. Commoratio. Idem. Posteaquā Pompeij cōmoratio diurnæ erat, quā putaram.

Mora est cunctatio, prolatio, procrastinatio, uel tarditas Cic. Omnino Pansa uiuo, celeriora omnia putabamus: nunc per auspicia longam moram uideo. Moram querere, uel acquirere. Idem. Quid enim nuper tu ipse, cum Pop. Rom. clamore, atq; impetu perturbatus exiluisti? quid, inquam, loquutus es? illum, quod moram supplicio quæreret, ideò clamitasse, se esse ciuem Romanū. Moram asferre, inferre, iniicere, interponere, adiungere, uel iniungere. Cic. Quis enim aut Alexandrini belli tantum moram adiunctum iri, aut nescio quem istum Pharnacem Asiæ terrorem illaturum putaret? Moram assequi. facere. Idem. De Publio autem perscribi oportet, moram non puto esse faciendam. Moram habere passiue. Idem. Non enim puto tam expeditum Faberianum negocium, etiam si est futurū, ut non habeat aliquid moræ. Moram esse. Idem. Tibi, ut uideo, et spero, nulla ad decedendum mora est. Moram esse alicui pro tardare. Teren. Sed cesso ire intrò, nè mora meis nuptijs egomet siem.

Moram esse in aliquo, uel moram esse per aliquem. Idem. Ibo: illis dicam, nullam esse in uobis moram. Moram nullam esse quin. Idem Nec mora ulla est, quin eam uxorem ducam. Sine mora. Cic. Quod ego, ut debui, sine mora feci.

Sedere. Cic. Malo in illa tua sedecula sedere, quàm in istorum sella curuli Translate pro consistere, comorari, uel cessare, aut pigritari, uel torpere Cic. Si in Italia consistat, erimus unà: sin sedet, consilij res est adhuc incerti.

Confidere. Cic. In pratulo propter Platonis statuam confedimus. Aliquando confidere, uel consistere pro manere. Idem. Quorum ludorum religio tanta est, ut ex ultimis terris accersita in hac urbe confederit. Aliquando rei humilitatem habet, et quasi denegatam alius euolandi facultatem denotat Cic. Confedit utriusque nomen in quaestura: nullum enim uobis campum dedit, in quo excurrere uirtus, cognoscique posset. Confidere, pro conquiescere, uel sedari Cic. Eorum aspectu omnis, quae me angebat, de Republica cura confedit. Pro commorari, uel consistere. Idem. In easdem solitudines tu ipse, ut arbitror, ueris, in quibus non confedisse audies

Subsidere. Cic. Cur neque ante occurrit, ne in uilla resideret? nec eo in loco subsedit, quod ille noctu uenturus esset?

Residere

Residere. Cic. Facile plus officij residere apud me patior. Idem. Marcelli impetus resederunt.

Sistere se Cic. Illud abs te peto, des operam, id quod mihi affirmasti, ut te ante Cal. Ianuar. ubique erimus sistas. Sistere est exhibere, unde aliquem sistere in iudicio Idem. Alphenus promittit Nævio, sisti Quintium. Vadimonium sistere. Idem. Venit Romam Quintius, vadimonium sistit.

Subsistere. Cic. Atque ut illi nocturnus ad urbem aduentus vitandus potius, quam expetendus fuit: sic Miloni, cum insidiator esset, si illum ad urbem noctu accessurum sciebat, subsistendum, atque expectandum fuit.

Insistere. Cic. Quot uultis esse in uno furto peccatorum gradus? ut si singulis insistere uelim, progredi iste non posset. Idem. Quæ cum dixisset, paulumque institisset, quod est, inquit? satis ne uobis uideor pro meo iure in uestris auribus commentatus?

Resistere. Cic. Mihi credite Iudices, in hac causa non solum de L. Murenæ, uerumetiam de uestra salute sententiam feretis. In discrimen extremum uenimus: nihil est iam, unde nos reficiamus, aut ubi lapsi resistamus.

Consistere est subsistere, uel commorari. Proprie Cic. Vtrum consistere usque uelit, an mare transire,

nescitur. Translatè. Idem. Nónne cernimus uix singulis ætalibus binos oratores laudabiles conſtuisse?

Manere, cum ad locum pertinet, uel absolutū est, uel casum habet loci proprii, qui uerbis sine motu datur: uel ablatiuū loci non proprii cum præpositione in. Cic. Si teneri posse putas Tarracinam, & oram maritimam, in ea manebo. Manere impersonaliter positum. Idem. Sed ad primum reuertor, quod putes faciendum: occultè ne aliquò propius ueniendum, an mare transeundū, nam hīc maneri diutius non potest. Pro expectare. Teren. Postquā uidet me eius mater esse hīc diutius, simul autem non manebat ætas uirginis meam negligentia, ipsam cum omni familia ad me profectam esse aiebant. Pro durare, uel seruari, idē; absolutè. Idem. Multaq; alia multis locis diutius commemoratione manent, quā natura stare potuerunt. Pro certum esse. Idem. Maneat ergo, quod turpe sit, id nunquā esse utile, ne tum quidem, cum id, quod esse utile putes, adipiscare Pro stare uel permanere, cum ablatiuo & præpositione in. Idem. Quid ciuitates, quæ in amicitia, fideq; Po. Rom. perpetuò manserant. Cum accusatiuo, & præpositione inter. Idem. Quod societate Reipub. conseruāda tibi mecum à patre acceptum renouas, gratum est: quæ societas inter nos semper mi Cornifici manebit. Cum datiuo. Idem.

Num=

Nummus interea mihi Cæsar neglectis uehiculari triumphalibus domi manet, & manebit. Mansio. Idem. Is mecum sæpe de tua mansione, aut decessione communicat. Mansio extra locum. Idem. Sed cum ab his omnia proficiantur officia, non sine causa dicitur, ad ea referri omnes nostras cogitationes, in his & excessum est uita, & in uita mansionem.

Remanere ad locum pertinens. Cic. Expone igitur, nisi molestum est, primum animos si potes, remanere post mortem. Extra locum. Idem. Quorum usque ad nostram memoriam disciplina naualis, & gloria remansit. Remansio. Idem. Sed ad tuas uenio literas, primum tuam remansionem etiam, atque etiam probo, præsertim cum, ut scribis, cum Cæsare communicaris.

Habitare est colere, incolere, aut domicilium habere. Proprie. Cic. Ut non modò propè me, sed planè mecum habitare posses. Idem. Sumptus unius generis obiectus est habitationis, triginta milibus dixisti eum habitare. Idem. Nunc demum intelligo P. Clodij insulam esse uenalem: cuius hinc in ædiculis habitat decem, ut opinor, milibus. Idem. Monumentum iste nunquam, aut religionem ullam excogitauit, habitare laxè, & magnificè uoluit, duasque & magnas, & nobiles domos coniungere. Translatè est uersari, uel

frequentem & acerbū esse. Idem Feci, ut postea quotidie præsentem me uiderent, habitauī in oculis. Idem. Visum est hoc mihi ad multa quadrare, ut præsentem me uiderent, habitauī in oculis, id est, feci, ut, me semper uidere possent. *Habitare in uultu, in foro, in rostris.* Idem. Diserti autem Q. Varius. C. Carbo, Cn. Pomponius, & ij quidem habitabant in rostris. *Habitator.* Cic. Tuam domum in Carinis mundi habitatores Lamiæ conduxerunt. *Habitatio.* Idem. Pete igitur à te maiorem in modum, quod sine tua molestia fiat, ut ei de habitatione accommodes. *Habitabilis.* Idem. Duo sunt habitabiles: quorum australis ille, in quo qui insistant aduersa uobis urgent uestigia, &c.

Incolere est habitare. Cic. Vbi sunt ergo ij, quos miseros dicis, aut quem locum incolunt?

Accolere est iuxta colere, & propriè dicitur de aquis, & montibus. Cic. Vos qui accolitis Istrum fluiuium, atq; Algidam.

Incola est, qui in aliquam regionem domicilium suum contulit: uel qui in alterius regione, aut in aliena ciuitate habitat. Cic. Peregrini autem, & incolæ officium est, nihil præter suum negotium agere: nihil de alio inquirere, minimeq; in aliena esse Republica curiosum.

Accola. *Liuius. Pastor accola huius loci nomine Cacus: ferox uiribus.*

Inquilinus est qui in alieno priuato habitat: propriè tamen in conducto, siue in urbe, siue ruri. Cic. Vbi igitur, inquires, philosophia tua illa quidem inquilina? ea mihi molesta est.

Uersari aliquando mansionis localis est Cic. Nobiscum uersari iamdiu non potes: non feram, non patiar, non sinam. Aliquando extra localem mansionem est. Idem. Quod quidem si facis, magnum fructum studiorum optimorum capis, in quibus te scio semper esse uersatum Extra personam. Idem. In tenebris, quàm in luce causam uersari maius.

Diuersari est apud hospitem esse, uel manere apud aliquem hospitij iure, uel alio modo. Cic. Diuersat us est Laodiceæ apud Pompeium Diuersor, pro eo, qui diuersatur. Idem. Caupo non multò post clamat, hominem esse occisum, & cum quibusdam diuersoribus illum, qui antè exierat, consequitur. Diuersorium significat locum, in quo diuersamur: estq; publicum, ut taberna meritoria: uel priuatum. Cic. Eius Falernum mihi semper idoneum uisum est diuersorio.

Tabernaculū tectū Castrense esse tradunt, quod, ut libet, moueri potest, & ubiuis collocari.
Cic.

Cic. In ipso aditu, atq; ore portus tabernacula carba
seis intenta u. lis collocabat.

Taberna pro omni edificio ponitur, quod est
commodum & utile ad habitandum, ex eo quod ta-
berna tabulis claudebatur, siue cooperiebatur: dici-
turq; taberna, quasi trabea, à ualidioribus scilicet tra-
bibus, quibus superiora sunt suspensa. Tabernam ab
officina ita distinguunt, ut taberna sit, ubi opera ipsa,
ceteræq; merces uenditantur. Officina, ubi fiunt ope-
ra. Dicimus etiam taberna uinaria, olearia, lanaria,
& huiusmodi, ab eo, quod in ea ponitur. Vocamus
deniq; tabernam meritoriam, pro diuersorio, atq; ho-
spitio mercenario, quæ cuiq; introire licet danti mer-
cedem. Cic. Tabernæ mihi duæ corruerunt, reliquæ
rimas agunt. Tabernarius est, qui in taberna uendi-
tat. Idem. Opifices & tabernarios, atq; illam omnem
fecem ciuitatum quid est negotij concitare? •

Officina est locus sellæ, atq; operis, & quæ-
stus quotidiani querendi, ut est officina, statuarij, fu-
soris, cælatoris, excusoris, uitrearij, pictoris, suto-
ris, fabri. Cic. Quid? illam armorū officinam ec-
quid recordaris?

Caupona taberna est uinaria, quam etiam
Grammatici pro muliere poni tradunt. Cic. Tibi so-
litude erat, pro frequentia, caupona pro oppido.

Caupo

Caupo est esculentorum poculentorumq; uenditor. Idem. Cum duo quidam Arcades iter unà facerent, alter ad cauponem diuertit: alter ad hospitem.

Domicilium est habitatio, sedes, uel tectum siue longæ siue brevis commorationis. Cic. Consecrantur ædes, nō priuatorum domicilia. Domicilium collocare, habere. Idem. Cū hic Domicilium Romæ multos iam annos haberet, professus est apud prætorem Q. Metellum familiarißimum suum. Translatè. Idem. Non enim se tectis priuare uoluerunt, sed his stantibus, nullum domicilium scelcri suo fore putauerunt.

*Hospitium, pro loco domus est, quæ gratis, liberaliterq; uenienti hospiti patet. Cic. Hoc idcirco nosse te uolui, ut scires, hospitium tibi ubi parares. Pro consuetudine hospitali. Idem. Decernunt statim, ut fratri meo hospitium publicè fieret, quod is eandem uoluntatem erga Syracusanos habuisset, quam ego semper habuissem. Id non modò tum scripserunt, uerum etiam in ære incisum nobis tradiderunt. Antiqui instituti fuit, ut hospitij necessitudo non modò inter priuatos, sed etiam inter populos contraheretur: neq; id quidem modò, sed etiam inter singulos priuatosq; homines, & ciuitates. Hospitia autem priuata magnæ erant necessitudinis. Propterea hospitium per
sæpe*

sæpe pro amicitia ponitur : cuius amicitia erat nota, pignusq; tessera. Fuit enim antiqui moris, tesseram, dari hospitibus dimidiatam, quam quicumq; attulisset ad hospitem, continuo ignosci posset, & hospitio accipi tanquam amicus, & uetus hospes. Hoc autem ius necessitudinis ad posteros transibat : propterea tesseram hospitalem diligenter obseruabant. Plaut. Deum hospitalem, & tesseram mecum fero. Qui autem ius hospitij uiolabat, is tesseram hospitalem confregisse dicebatur Idem. Abi querere, ubi tuo iureiurando satis sit subsidij. hinc apud nos iam fidei confregisti tesseram Quanta esset hospitij religio, & necessitudo, indicat Liuius lib. 5. ab urb Cond de Timasitheo Liparensi loquens, qui legatos Romanos hospitio exceptos, ac Delphos usq; deductos, retro in urbē hospites reduxerat Arctum igitur fuit olim hospitij uinculum, atq; etiam diuini numinis reuerentia sanctum, cum hospitij disceptationi Iouem proficeret antiquitas, Iouem hospitalem eum appellans, et inuocans, quasi hospitij præsidem & uindicem. Si quem contracti hospitij poenitusset, renuntiare hospitium solebat, ne hospitij ius uiolaret Cic Itaq; uehementer iste Sthenio infensus, hospitium ei renuntiat, domo eius emigrat, atq; adeo exit : nam iam ante migrarat. Hospitium essealicui cum aliquo. Cic. Autum mihi hospitium est cum

Lisone

Lifone Lifonis filio Libybitano Hospitio coniungi. Idem. Optimum quenq; hospitio, amicitiaq; coniungi dico oportere. Hospitium facere. Idem. Hospitium multis annis ante hoc tempus cum Cornelio Gaditano fecisse dico. Hospes dicitur & is, apud quem alius d uersatur: & qui ipse diuersatur apud alium. Cic Pater aderat Dexio Tindaritanus, homo nobilissimus, hospes tuus, cuius tu domi fueras quem hospitum appellaueras. Idem. Non multi cibi hospitem, accipies: sed multi ioci Hospita. Terent. Num illi, molestæ quidpiam hæ sunt nuptiæ propter consuetudinem hospitæ Hospitis etiam neutrum est nomen in plurali numero, ut hospita æquora. flumina Verg. Pauca tibi è multis, quò tutior hospita lustræ Aequora pro uicina. Legitur et inhospita in neutro genere, ut inhospita tecta, scilicet, in quibus, non sit tutum habitare, uel in quibus nemo habitare possit. Ouid. Menala transferam latebris horrenda ferarum. Et cum Cyllene gelidi pineta Lycei: Arcados hinc sedos, & inhospita tecta tyranni Ingredior. Hospitalis est liberalis & facilis ad recipiendum hospites hospitio: uel est ad hospitium pertinens. Cic. Non faciam, ut illum cffendam, ne imploret fidem Iouis hospitalis. Idem. Homo, qui semper hospitalissimus, amicissimusq; nostrorum hominum existimatus esset, uoluit

noluit uideri ipsum illum Rubrium inuitus in domum suam recepisse. Perhospitalis. Idem. Huius domus est uel optima Messanæ, notissima quidem certe: & nostris hominibus apertissima, maximeq; perhospitalis. *Liuius*. Exceptus benignè ab ignaris cōsiliij, cum post cœnam in hospitale cubiculum deductus esset, &c. Hospitalia in plurali numero genere neutro ponit. *Vitru. lib. 6. pro ædibus*, quæ hospitibus recipiendis destinatæ erant. Præterea, inquit, dextra ac sinistra domunculæ constituuntur habentes proprias ianuas, triclinia, & cubicula commoda, ut hospites aduenientes non in peristylia, sed in hospitalia recipiantur. Eo modo nostra ætate, quæ ædes publicè parantur ad egenos recipiendos, hospitalia appellantur. Nam illæ, quæ uiatoribus, peregrinisq; mercede patient, cauponæ, diuersoriaq; uocantur.

Hospitalitas est amicitia hospitio cōtracta: uel liberalitas, & quædam animi propensio in hospitibus recipiendis. *Cic.* Rectè etiam à *Theophrasto* est laudata hospitalitas. Est enim (ut mihi uidetur) ualde decorum, patere domos hominū illustriū illustribus hospitibus, idq; etiam *Reipub.* est ornamento, homines externos hoc liberalitatis genere in urbe nostra non egere.

Inhospitalitas. *Cic.* Offensionum autè definitiones

finitiones sunt eiusmodi, ut inhospitalitas sit opinio
 uehemens, ualde fugiendum esse hospitem, eaq; inhæ-
 rens, & penitus insita.

Sodalis appellatur comes in rebus leuioribus :
 & ferè in cõuiuijs dicuntur sodales, scilicet qui eadem
 mensa utuntur. Sodales etiam sacerdotes Imperatori-
 bus Rom. inter diuos relatis institui solebant : ut so-
 dales Augustales. Cic. Ego Plancium Laterensis &
 ipsum gratiosum esse dico, & habuisse in petitione
 multos cupidos sui, gratiosos : quos tu si sodales uo-
 cas, officiosam amicitiam nomine inquinat criminoso.
 Sodalitas est sodalium multitudo, uel est sodaliũ coi-
 natio. Cic. Sodalitates autem me Quæstore constitutæ
 sunt sacris Idæis Magnæ matris acceptis. Sodaliti-
 um nomen Romæ olim criminosum erat. Nam & lex
 Licinia lata est contra sodalitia, id est, conciones, quæ
 fiebant ad corrumpenda suffragia popularia. In lege
 uerò Licinia, qui sodales appellantur, uulgò compli-
 ces dicimus. Cic. Sed aliquando ueniamus ad causam :
 in qua tu nomine legis Liciniæ, quæ est de sodalitijs,
 omnes ambitus leges complexus es.

Contubernalis est sodalis, uel socius: quod
 nomen duci uolunt à taberna, diciq; contubernales.
 in re militari, qui in ijsdem tabernaculis, seu ten-
 torijs militant. Sed non magis est in militia contuber-

nalis, quàm in re qualibet: & ponitur interdum pro conuiuia, aut hospite familiari. Cic Spero nos antehyemem contubernales fore. Contubernium. Idem. Vbi fides? ubi execrationes? ubi dextræ, complexusq;? ubi illud contubernium muliebris militiæ in illo delicatissimo littore?

Aduena externus est, qui ex longinquo loco in aliquod oppidum uenit. Aduenarum autem duo sunt genera. Quidam enim indigenis exactis ad incolendam ciuitatem quampiam ueniunt. Quidam autem ideò mittuntur, ut tanquàm supplementum sint semiplenæ ciuitatis. Cic Nos autem iam non hospites, sed peregrini, atq; aduenæ nominabamur.

Conuenæ sunt diuersis è locis eòdem coeuntibus, scilicetq; coalescentes ad urbem coniunctis adificijs condendam Cic. An uerò tibi Romulus ille aut patres, & conuenas congregasse: aut Sabinorū comitibus coniunxisse: aut finitimorum uim repressisse eloquentia u detur, non consilio, & sapientia singulari?

EXPECTARE Cic Expectabantur literæ tuæ de quibus eramus iam cum Pompeio loquuti. Idem Cùm uehementer expectarē tabellarios quotidie, aliquando uenerunt post quadragesimū & sextum diem quàm à uobis discesserant Idem Valde, te expecto ualde desidero, neq; ego magis, quàm ipsares, & tempus

Et tempus poscit. Idem Literas tuas minus paulò ex-
 pecto, quàm si Rom e essēs. sed tamen expecto. Idem.
 Hanc rem audissimè ciuitas expectat. Expectare ad.
 Cic. Me tamen uelim quod ad tempus te expectemus,
 certiolem facias Cum quando Idem. Quando te expe-
 ctem, facies me, si tibi uidebitur, certiolem Cum dum
 Idem. Amicorum causa honesta faciamus, neq; expe-
 ctemus quidem, dum rogemur. Cum donec. Idem, Sed
 ad properationem meam quiddam interest non te ex-
 pectare, donec ad locum uenias, ac statim causam il-
 lam totam, Et tempus arripere Cum ante Cic. Meq;
 dijs iuuantibus ante brumam expectabis. Cum quoti-
 die Idem. Nos ex omnibus molestijs, et laboribus uno
 in loco conquiescimus, quò fratrem quotidie expecta-
 mus. Cum in dies. Cal. Expectare in dies exitum coge-
 bant. Cum diem ex die. Idem. Nihil rescripsi, quod di-
 em ex die expectabam, ut statuerem, quid esset facien-
 dum. Cum bi duo. Idem. Cura igitur, ut ualeas, ac bi-
 duo, aut triduo expecta Cum quartum iam diem. Idē.
 Expectabam ibi iam quartum diem Pontinium: neq;
 de eius aduentu certi quicquàm habebam. Expectare
 suspensio animo Idem. Suspensio animo expecto, quid
 agas. Summa cura. Idem. Summa cura expectabam
 aduentum Menandri, quem a te miseram. Cum
 spe. Idem Quod cum magna spe expectamus. Idem.

Reliquum est, ut tuam profectiorem amore prosequar, reditum spe expectem, absentem memoria comlam Expectare de. Idem. De alijs non arbitror te expectare, quid sentiam. Expectare pro sperare. Cic. Omnia uolo à me & postules, & expectes. Expectare pro differre uel tardare. Idem. Equidem sperabam, ut saepe etiam tecum loqui solebam. sic orbem Reipub. esse conuersum, ut uix sonitum audire, uix impressam orbitam uidere possemus: & fuisset ita, si homines transitu tempestatis expectare potuissent sed cum diu occultè suspirassent, postea iam gemere, ad extremum uerò loqui omnes, & clamare ceperunt. Expectatus pro optatus, uel desideratus. Cic. Cura igitur, ut quàmprimum uenias: uenies enim mihi crede, expectatus, neq; nobis solum, id est, tuis, sed prorsus omnibus. Expectatio. Cic. Est tibi grauis aduersaria constituta, & parata incredibilis quedam, expectatio. Expectationem mouere, uel commouere. Idem. Sanè frequentes fuimus omnino, adducetos commemorat expectationem Lupus. Expectationem concitare, facere, dare, asferre. Cic. Quantam porrò mihi expectationē dedisti conuiuijs tuis? In expectationē adducere. Idē. An tu, cum me in summā expectationē adduxeris, deseris errare me hercule malo cū Platone (quē tu quanti facias, scio, ei quē ex ore tuo admitter)

ror) quàm cum istis uera sentire. Expectationem esse. Idem. De Hispania noui nihil: sed expectatio ualde magna est, rumores tristiores. Expectationem esse in. Idem. Omnis nostra expectatio erat in nuntijs. Brundusinis. Esse in expectatione actiue. Planc. Sum in expectatione rerum omnium, quid in Gallia citeriore, quid in urbe Ianuario mense geratur, ut sciam, id est, expecto. Passiue Idem. Cùm hæc scribebam, in expectatione erant omnia. Expectationem habere. Actiue. Cic. Nunc has expectationes habemus duas: unam quid Cæsar acturus sit: alterum quid Pompeius agat. Passiue. Idem. Scio me. P. C. in respondendo non habere magnam expectationem, quod nullum uos scitis nouum crimen audituros, sed omnia uetera recognituros. Expectatione plenus. Idem. Ex tuis literis plenus sum expectatione de Pompeio, quidnam de nobis uelit, aut ostendat. Expectatione teneri. Cic. Quo ista maiora, ac mirabilia fecisti, eò me maior expectatio tenet, quibusnam rationibus, quibusue præceptis ea tanta uis comparetur. Expectatione pendere. Idem. Nolo suspensam, & incertam plebem Rom. obscura spe, & incerta expectatione pendere. Expectationem suspensam tenere. Idem. Ne diutius oratione mea suspensa expectatio uestra teneatur, aggredar ad crimen. Expectatione torqueri, angere

cruciari. Cic. Nunc expectatione crucior. Expectationem sustinere. Cic. Sustines non parvam expectationem imitandæ industriæ nostræ, magnam honorû; nonnullam fortasse nominis. Idem. Tanta est expectatio, uel animi, uel ingenij tui, ut ego te obsecrare, obtestariq; non dubitem, sic ad uos confirmatus reuertare, ut, quam expectationem tui concitasti, hanc sustinere, ac tueri possis. Expectationi occurrere, Cic. Multa dici possunt, quare ita necesse fuerit iudicari, sed ego occurram expectationi uestræ indices. Nam etsi à uobis sic audior, ut nunquam benignius, neq; attentius quenquam auditû putem, tamen uocat me aliò standudum tacita uestra expectatio. Expectationem explere, uel uincere. Idem. Quam tu expectationem una re facillimè uinces. Expectationem decipere, deriuare. Idem. Omnis expectatio largitionis agrariæ in agrum Campanû uidetur esse deriuata: qui ager; ut dena iugera sint non amplius hominum quinque millia potest sustinere.

Opperiri est expectare. Cic. Nihil puto tibi esse utilius, quàm ibidem opperiri, quoad scire possis, quid tibi agendum sit.

Præstolari. Cum accusatiuo. Terent. Quem præstolare Parmeno hic ante ostium? Cum datiuo. Idem. Egredere cum importuna sceleratorum manu:
confer

confer te ad Manlium: concita perditos ciues: secerne te à bonis: infer patriæ bellum: exulta impio latrocinio, ut à me non eiectus ad alienos, sed inuitatus ad tuos esse uidearis, quanquam quid ego inuitem? à quo iam sciam esse præmissos, qui tibi ad forum Aurelium præstolarentur armati?

Cunctari est tardare, uel quasi dubio animo insistere. Cic. Quibus rebus cognicis, cunctatus non sum in cursu bonorū consiliorū Cunctator Cæl Nosti Marcellū, quàm tardus, & parum efficax sit: itemq; Seruius, quàm cunctator. Cunctatio. Idē. Dicam sine cunctatione, quod sentio. Cunctanter. Liuius. Tum illum haud cunctanter discidisse cotem ferunt.

Mouere se, pro discedere. Cic. Tu ita fac cupidus mei uidendi sis, ut istinc te ne moueas tam infirma uoletudine.

Commouere se. Cic. Tu & cura, ut ualeas. & te istinc ne temerè commoueas.

OTIVM propriè dicitur uacatio à labore: uel laboris laxamentū atq; remissio: uel uitæ tranquillitas. Atq; quia ij, qui studijs operam dant, necesse est, ut non negotiosi sint, sed otiosi. factum est, ut otium pro literario studio nonnulli accipiant, ut Quintil. Inquirendo scribendoq; talia consolemur otium nostrū. Non desiderat otium solatus, sed labor:

Ergo pro labore studij otium accepit. Cic. Augura-
 les libros ad commune utriusq; nostrum otium serua.
 Otium facere. Cic. Ex quo intelligi Quirites potest,
 nihil esse tam popolare, quàm id, quod ego uobis
 in hunc annum Consul popularis adfero, pacem,
 tranquillitatem, otium. Quæ nobis designatis time-
 batis, ea ne accidere possent, consilio meo, ac ratio-
 ne prouisa sunt: non modo uos eritis in otio, qui sem-
 per esse uolueratis, uerumetiam istos, quibus otio
 si otium fecissemus, otiosissimos reddam. Otium da-
 re, præstare, uel tribuere. Cic. Otium nobis exo-
 ptandum est, quod ij, qui potiuntur rerum, præsta-
 turi uidentur. Ire, uel uenire in otium. Cic. Omnem
 spem delectationis nostræ, quam, cum in otium ue-
 niremus, habere uolumus, in tua humanitate positam
 habemus. Conuertere, conferre, referre se ad, uel
 in otium: uel deflectere ad otium. Cic. In omni sum-
 ma, ut mones, ualde me ad otium, pacemq; conuer-
 to. Idem. Aetas iam à diuturnis laboribus deflexa
 ad otium, domesticarum me rerum delectatione mol-
 liuit. Otium nancisci. Cic. Pluribus uerbis ad te scri-
 bam, cum plus otij nactus ero. Otium complecti,
 Idem. Quod tibi superioribus literis promiseram
 fore, ut opus extaret huius peregrinationis, nihil
 iam magnopere confirmo. Sic enim sum complexus
 otium

otium, ut ab eo diuelli non queam. Otium sequi, est causam otij querere, uel otij studio duci, uel otio inhaberere. Cic. Eadem autem alij prudentia, sed consilio ad uitæ studia dispari, quietem, atq; otium sequuti, ut Pythagoras, Democritus, Anaxagoras à regendis ciuitatibus totos se ad cognitionem rerum transtulerunt. Otium habere. Idem. Plura scribam, cum plus otij habuero. Otium esse. Idem. In Gallia speramus esse otium. Esse in otio. Terent. Vt in otio esset potius, quàm in negotio. Otio abundare. Idem. Non otij abundantia, sed amoris erga te. Otio affluere, uel diffluere. Idem. Illi nati in literis, ardentēsq; ijs studijs, otio uerò diffuentes non modò nihil acquiesierunt, sed ne relictum quidem, & traditū, & suum conseruarunt. Otio tabescere. Idem. Ego autem usq; eò sum enervatus, ut hoc otio, quo nunc tabescimus, malim *ὑπερβαίνειν*, quàm optima spe dimicare. Otio languere: uel languere, aut hebescere in otio. Cic. Quis reprehendet nostrum otium, qui in eo non modò nosmetipsos hebescere, & languere nolumus, sed etiam, ut plurimis prosimus, enitimur? Otium oblectare. Cæl. Atq; hoc diligentius factito, quòd, cum otiosus sum, planè, ubi delectem otiolum meum, non habeo. Otium concurrere, uel consumere. Idem. Philistus otium suum consumpsit in historia

scribenda. Otium tenere. Idem. Vos, quorum gratia in suffragijs consistit, libertas in legibus, honos in iudicijs & equitate, omni oratione otium tenere debetis. Otio frui. Idem Tu si me diligis, fruiere isto otio, id est, istud otium tene Otium confirmare, perturbare. Cic. Iam iam mini-nè miror te otium perturbare, non modò urbem odisse, sed etiam lucem. Otio priuare. Idem Neq; metuo, ne eii in ceteris rebus me honesto otio priuarim, quod erat unicui solatium in malis. Otium, redimere. Idem. Aequo animo parte aliqua suorum fructum pacem sibi sempiternam redimat, atq; otium.

Otiari est cessare, uel nihil agere. Ci. C. Caninius eques Romanus homo nec infacetus, et satis literatus cum se Syracusas, otiandi causa, non negotiandi (ut ipse dicere solebat) contulisset, dictitabat, se hortulos aliquos uelle emergere, quò in uitare amicos, & ubi se oblectare sine interpellatoribus posset. Otiosus est cessans, nihil agens, opere solutus, curis laxatus, uel uacuuus, otio affluens: cui otiosissimum esse arbitrabar Idem Id perficiam his supplicationũ otiosis diebus. Terentius otiosum, pro securo & tranquillo posuit Quin tu otiosus es (inquit) ego illius sensum pulchre calleo Otiose Cic. Quo constituto, tum licebit, otiose ista querere de magnitudine rerum.

Quies

Quies est curæ laxamentum, cessatio, animi tranquillitas, uel remissio. Et quies est tam animi, quam corporis, ac pro omni cessatione accipitur. Cic. Ego excubo animo, nec partem ullam capio quietis. Idem. Esi metuendus iratus est, quis tamen ab illo nascetur fortasse. Pro somno. Cic. Quæ quidem multò plura euenirent, si ad quietem integri iremus.

Requies. Cic. Ita sum destitutus, ut tantum requietis habeam, quantum cum uxore, & filiola, & mellito Cicerone consumitur.

Quiescere est decumbere, uel consistere, non commoueri, quieti se dare Cic. Sed opinor, quiescamus, ne culpam nostram coarguamus.

Requiescere. Cic. Qui mihi non modò, ut requiescam, permittit, sed reprehendit, quia non semper quieuerim.

Conquiescere est confidere, neq; solum in persona est, sed ad multa alia pertinet, & tunc significat desinere, uel cessare, uel intermitteri. Sic dicuntur literæ conquiescere, quibus mittendis supersedemus. Conquiescit quoq; uestigal, quod non exigitur, uel nauigatio, cum non idonea tempestate usi nauigare desinimus: uel quando per aduersos uentos, aut imminens à piratis periculum non nauigamus. Conquiescere præterea dicitur à Cicerone sic Clodij, cum eam Clodius

dius non distringit. Cic. Ex omnibus molestijs, ac laboribus uno illo in loco conquiescemus. Idem. Itaq; quando illius postea sic conquieuit? Idem. Videmus igitur ut conquiescere ne infantes quidem possint.

Acquiescere est cum quadam animi voluntate, quieteq; consistere in re aliqua. Cic. Lectis tuis literis aliquantum acquieui. Idem. Habeo nihil tentatis rebus omnibus, in quo acquiescā. Idem. Vicissim autem senes in adolescentium charitate acquiescimus.

Quietus est tranquillus, bene animo compositus, & constitutus, non turbatus. Cic. Mihi liceret ius rebus, quam conseruassē, conspectu tranquillo animo, & quieto frui. Quiete. Idem. Est enim quietē, & purē, & eleganter acta ætatis placida, ac lenis senectus: qualem accepimus Platonis: qui uno, & octogesimo anno scribens mortuus est.

Tranquillus dicitur perturbatione carens, sedatus, uel placatus, uel lenis. Cuius uocis proprietatem in re maritima maximè uersatur, ut propriè scilicet dicatur mare tranquillū, quod nulla tempestate, nullisq; procellis agitetur: sic etiam translātē dicitur animus tranquillus, qui nullo motu, aut aestu perturbatus sit. Cic. De honore nostro, nisi quid occultè Cesar per Tribunos molitus erit, cætera uidentur esse tranquilla. Tranquillissimus autem animus meus, qui

totum istud æqui boni facit. *Tranquillitas. Idem. Qui remoti à studijs ambitionis, otium, ac tranquillitatem uitæ secuti sunt. Tranquillè. Idem. Velim tranquillè à Parthis.*

Tranquillare. *Cic. Sic de iustitia iudicandum est, quæ non modò nunquàm nocet cuiquam, sed contra semper alit aliquid tum ui sua, atq; natura, quod tranquillet animos: tum spe, nihil earum rerum defuturum, quas natura deprauata desiderat.*

Vacare cum datiuo, pro operam dare. *Cic. De quibus quid ipse sentiam, si placet, exponam: ita tamen si uacas animo, neque habes aliquid, quod huic sermoni præuertendum putes. Absolutè pro uacuum esse. Idem. Tota domus uacat superior, ut scis: hoc puto ualde ad rem pertinere. Impersonaliter positum, significat otium esse, uel uacuum tempus uacari. Et datiuum post se habet, uel alius uerbi infinitum. Cass. Cic. Sed tamen non maxima me turba puto excludi, quò minus tibi uacet me accipere. Cum ablatiuo sine præpositione est carere, uel liberum esse. Cic. Nulla uitæ pars uacare officio potest. Cum ablatiuo & præpositione à, uel ab. Sall. Cuius nulla pars corporis à turpitudine uacat. Vacatio est cessatio, uel immunitas. Cic. Erat enim meum deprecari uacationē adolescentis, ueniamq; petere. Vacationem dare, pro immunitate.*

tate. Item. Quod sustinere cum uel summa senectutē
posse uideatur, nullam tibi à causis uacationem uideo
dari. Vacationē habere. Idem Quæ igitur studia ma-
giorum hominum sententiæ uacationem habent, ean-
dem publici muneris ijs concedente Repub. cur non
abutamur? Vacuus est inanis, nudus, ieiunus, exhau-
stus, uel expers, & liber, non impeditus, aut occupa-
tus. Sic dicuntur uacua prædia, uel uacue possession-
es, id est, quæ liberæ sunt. Sic etiam appellantur ua-
cua aures, nondum criminationibus obtuse, sed nobis
artificio nostro patentes Sine casu. Cic. Sed quid ago?
quod mihi tempus Romæ manenti uacuum ostenditur?
Ad personā relatum, pro otioso. Cic. Itaq; hunc ele-
ginus diem, cum te sciremus esse uacuum, quare, si
tibi est commodum, ede, illa quæ coeperas, & Brute, &
mihi. Cum ablatiuo. Idem. Consilium nostrum spero
uacuum periculo fore. Cum ablatiuo, et præpositione à.
Idem. Si eris ab isto periculo uacuus, ages scilicet, si
quid agi posse de nobis putabis. Vacuitas. Idem. Se-
curitatem appello uacuitatem ægritudinis, in qua uita
beata posita est.

Feriarī est uacare, unde feriatus pro otioso po-
nitur. Treb. Illud quoq; erit nobis curæ, ut Cratippus
unā cum eo sit, ne putes in Asia feriatum illum ab ijs
studijs, in quæ tua cohortatione incitatur, futurum.

Ferie

Feriæ sunt dies festi, aut dies otiosi, dies cessationum ab opere: & dictæ sunt feriæ à feriendis uictimis, uel ab epulis ferendis. In ijs enim epulæ fiebant. Feriarum autem apud antiquos multa erant genera: quæ pollui dicebantur, si in his aliquod opus fieret. Feriarum publicarum quatuor genera erant. Stativæ, uniuersi populi cõmunes, quæ certis & constitutis diebus fiebant, in quibus præcipuè seruabantur Agonalia, Carmentalia, Lupercalia. Conceptivæ, quæ quotannis à magistratibus, uel sacerdotibus concipiebant certos, siue incertos dies, ut sunt Latinæ, Sementinæ, Paganalia, Compitalia. Imperatiuæ, quas consules, uel Prætores pro arbitrio indicebant. Nundinæ, paganorum erant ac rusticorum, quibus ad negotia, & merces conueniebant. Erant præterea propriæ familiæ feriæ, quas quæq; familia ex usu domesticæ celebritatis obseruabat, ut Claudie feriæ, & Aemiliæ. Singulorum item feriæ erant, ut natalium dierum, quæ Natalitiæ dicuntur: & fulgurum, & funerum expiationes. Feriæ quoq; aliæ legitimæ, aliæ indictæ erant: & indicebantur, cùm supplicationes fiebant. Cic. Dies feriarum mihi additos uideo, sed quàm multos, sic, sic me amas, ut sciam.

Festus. Cic. Senatus fuit frrequentiior, quàm putabamus esse posse mense Decembri sub dies festos.

Cessare

Cessare est interdū nihil agere, uacare. Interdū dum intermittere, desistere, desinere, uel finem facere: interdum conquiescere, uel respirare. Cum uerò pro nihil agere, aut uacare, aut conquiescere ponitur, absolute solum est. Cic. Ego hīc cesso, quia ipse nihil scribo: lego autem libentissime. Cū significat intermittere, infinitiuum aliū uerbi post se habet. Cic. De ædificatione tua Cyrum urgere nō cesso. Cessator. Idem. De libris Tyrannio est cessator, Chrysippo dicam, sed res operosa est. Cessatio. Idem. Profectò Epicurus, quasi pueri delicati, nihil melius cessatione existimat.

Remittere hīc est relaxare, uel laxamentum dare, & ducitur hoc uerbum ab arcu uel habenis. Cic. Alter ardet furore, & scelere: nec remittit aliquid, sed in dies ingrauescit. Cæs. Loca sunt temperatiora, quā in Gallia remissioribus frigoribus. Remissus. Cic. Hodierno autem die nescio qua obiecta re remissior Senatus fuit. Remissio. Idem. Tales igitur amicitiae sunt remissione usus leuandæ, & dissuendæ magis quā discindendæ. Remissè. Idem. Quā leuiter, quā remissè, quā non actuosè.

Intermittere est conquiescere, uel intermissione, & intercapedinē facere: & habet accusatiuū, uel infinitiuum aliū uerbi. Cic. Mirabar, quid esset, quòd tu mihi literas literæ intermisisses. Intermissio.

Cic. Non

Cic. Non ullo casu arbitror hoc cōstanti homini posse contingere, ut ulla intermissio fiat officij.

PRætermittere. Cic. De aqua, & uia nihil prætermisi quadam epistola, quin ad te enucleatè scriberem.

Omittere est prætermittere, præterire, non exequi, uel dimittere, aut missum facere. Cum accusatiuo. Cic. Primam nauigationem, dum modò idonea tempestas sit, ne omiseris. Cum præpositione de Idem. At de me omittamus: ad Alexandrinos istos reuertamur. Cum alijs uerbi infinitiuis. Idem. An ille uir illa humanitate præstitus, illis studijs, artibus, et doctrina, illius ipsius periculum, quem propter hæc ipsa studia diligebat, negligere potuisset? & quod facinus alienum hominem illatum seuerè acciperet, id omisisset curare in hospite?

Mittere pro omittere, & occupationem habet. Cic. Mitto illam fugam ab urbe turpissimā, timidissimas in oppidis conciones: ignorationē non solum aduersarij, sed etiam suarum copiarum.

Superfedere est omittere, uel cessare, & ablatiuū regit. Cic. Tum enim complexione superfedendum est, si res breuis est, ut facile memoria comprehendatur. Passiue. Idem. Hæc causa iudicialis fieri non potest; sed quod potest uel ad Senatum, uel ad

K consilium

consilium uenire, non uisa est supersedendi.

Desinere est omittere, desistere, cessare, uel finem facere. Absolutè Cic. Animaduertendum est etiam, quatenus sermo delectationē habeat, & ut incipiendi ratio fuerit, ita sit desinendi modus. Cum aliū uerbi infinitiuo. Idem. Equidem non desinam tua decreta defendere. Cum accusatiuo, uel ablatiuo. Idem. His ego tamen diebus ludis scenicis, ne fortè uidear tibi non modò beatus, sed ne liber omnino fuisse, diuipenè me in iudicio Galli Caninij familiaris tui. quòd si tam facilem populum haberem, quàm Aesopus habuit, libenter mehercule artem desinerem, tecumq; & cum similibus nostri uiuerem.

Desitum est, ponitur loco uerbi præsentis temporis uel præteriti, scilicet, pro desinimus, uel desuimus. Cic. Desitum est uideri quicquam in socios nunquam, cum extitisset etiam in ciues tanta crudelitas. Idem. Ab eo, in quo proximè desitum erit, deinceps incipietur. Desitus. Idem Qui primus Papisius uocari est desitus.

Desistere est cessare, uel demittere. Absolutè. Cic. Nihil autè erat illo blandius, nihil hoc benignius, ut magis poeniteret coepisse, quàmliceret desistere. Cum aliū uerbi infinitiuo. Idem. Non desistunt nobis agere quotidie gratias honestissimæ societates. Cum ab

latiuo.

latiuo. Teren. Eho dic, quid uelis dari tibi in manum, ut herus desistat litibus? Cum de, uel ab. Cic. Iurauit terrore hoc coactus Pomponius: rem ad populū detulit, docuit, cur sibi à causa desistere necesse esset.

DORMIRE propriè est somnum capere, sopitum esse, uel cubare. Cic. Puella eius mane primum dormit ad horas tres. Dormire in utramuis aurem Teren. Adeptū tibi iam faxo omnem metum, in aurem utramuis otiosè ut dormias.

Dormito significat oscitare, uel somno detineri. Cic. Coenato mihi, etiā dormitanti. Pridie Cal. Ma. epistola est illa reddita in qua de agro Campano scribis.

Obdormio. Cic. Endymion uerò, si fabulas audire uelimus, nescio quando in Latmo obdormiuit, qui est mons Carie: nondum opinor, est experrectus.

Obdormisco. Cic. Si supremus ille dies non extinctione, sed cōmutationem adfert loci, quid optabilus? sin autem perimit, ac delet omnino, quid melius, quàm in medijs uitæ laboribus obdormiscere, & ita conuiuentem somno consopiri sempiterno &

Edormio. Cic. Cumq; edorminerūt, illa quàm leuia fuerint, intelligunt.

Somnus est sopor, uel quies Cic. Perfugiū uidetur omnium laborum & solitudinū esse somnus.

In somnis, idem est, quod dormiendo. Cic.

Mater grauida p̄rere se ardentem facem uisa est in
somis Hecuba. Somnum tenere. Idem. Itaq; (tantum
abfuit, ut inflammares nostros animos) somnum isto
loco uix tenebamus. Somno se dare. Idem. Ita sacer-
dos aduecta in sanum, cū currus esset ductus à filijs,
precata à dea dicitur, ut illis præmiū daret pro pie-
tate, quod maximū homini dari possit à deo: post epu-
lati cum matre adolescentes somno se dederunt, manē
inuenti sunt mortui. Somnū capere. Idem. Noctu am-
bulabat in publico Themistocles, quod somnū capere
non posset. Somnum aliquem complecti. Cic. Deinde
ut cubitum discessimus, me & fessum de uia, & qui ad
multā noctem uigilassem, arctior, quā solebat, soma-
nus complexus est. Excitare, uel suscitare ē somno.
Idem. Quæso, inquit, ne me ex somno excitetis. Som-
no priuare. Idem. Cū me ægritudo non solo somno
priuaret, uerum ne uigilare quidem sine summo do-
lore pateretur, tecum ut quasi loquerer, in quo uno
acquiesco, hoc nescio quid, nullo argumēto proposito,
scribere institui. Somnū repetere. Idem. Ante lucem
cū scriberem contra Epicureos, de eodem oleo, &
opera exaravi nescio quid ad te, & ante lucem dedi.
Deinde, cū somno repetito simul cum sole experre-
ctus essem, datur mihi epistola à sororis tue filio.

Somnium est, quod in somnis uideri uiden-
tur. Cic.

tur. Cic. Exposui ferè non philosophorũ iudicia, sed delirantium somnia.

Insomnium. Cic. Hæc metuo equidem, ne sint insomnia: sed tamen M. Lepidum, L. Torquatum, C. Cassium Trib. pleb. Philotimi literæ ad uitam reuocarunt.

Visum est somnium, uel quod in somnis uidere uidetur. Cic. Visum obiectũ imprimit, & quasi signat in animo suam speciem.

Dormire translatur est cura nulla tangi, non sollicitum esse, negligere, uel omittere, cessare. Cic. Olim non omnibus dormio: sic ego mi Galle non omnibus serui. Prouerbialis est loquendi forma tracta à Catio quodã, qui Pararencho dictus est, quod simularet dormientẽ, quod impunitius eius uxor moecharetur. Dicuntur eam ob rem non omnibus dormire, qui non omnibus inferuũt, neq; per omnia gerunt morem.

Indormire, etiam cessationis est, & tarditatis & torporis. Cic. An facies ad mouendæ sunt, quæ te excitent tantæ causæ indormientem?

Oscitare, uel oscitari est dormire, aut non attentum esse, sed remissum, et negligentẽ, uel securũ, & nihil prouidentẽ: unde oscitatio, id est, otium, & animi securitas. Cic. Maximas & priuatas, & publicas calamitates accepistis: cum etiam maiores impen-

dêre uideantur sedetis, & oscitamus. Oscitanter. Cic. Deq; eo crimine accuratè, & exquisitè disputauisset me in respondendo, cum essem argumentatus, quantum res ferebat, hoc ipsum etiâ posuisse pro argumento, quòd ille, cum pestè capitis sui, cū indicia mortis se comperuisset manifesto, & manu tenere diceret, tum solutè egisset, tam leuiter, tam oscitanter.

Serus. Cic. Sera gratulatio reprehendi, non solet, præsertim si nulla negligentia prætermissa est. Serum pro extrema parte diei. Liuius Erat iam diei serum. Serum pro aqua lactis. Verg. Acremq; molosum Pasce sero pingui. Sero pro tardè, uel pro post tempus ponitur. Cic. Longè absum, audio serò. Idè. Serò resistimus ei, quem aluimus contra nos.

Tardus significat longum, cunctatorem, serū, remissum, hebetem, parū efficacem. Ad personam re relatū Ci iuris dubitatio tardiorē me facit ad iudiciā dū. Extra personā. Idē Omnia sunt tardiora propter furiosæ ædilitatis expectationē. Tardè Idem. Egreditur à uilla subito, cur uespert? quid necesse est tardè?

Tarditas est cunctatio, uel mora Ci. Aut eterna in te, aut certè diuturna ualebit opinio tarditatis. Tarditatem adferre. Id. m. Quid si etiam adfert tarditatione ista sententia ad Dolabellam persequendum? Tarditatem corrigere. Idem. Ego uerò ardenti quidem,

quidem studio hoc fortasse efficiam, quòd sæpe uiatoribus, cum properant, euenit, ut, si serius, quàm uoluerint fortè surrexerint, properando etiam citius, quàm si de multa nocte uigilassent, perueniant, quò uelint: sic ego, qui in isto homine colendo tam indormiui diu, te mehercule sæpe excitante, cursu corrigam tarditatem tum equis, tum uelis.

Negligens, dicitur tardus, uel indormiens alicuius rei gerendæ. Cic. Lyso enim noster uereor ne negligentior sit. **Negligēs** rei alicuius dicitur rem ipsam non curans, uel ad ipsam rem, aut cognoscendam, aut exequendā lentus & tardus Cic in Ver. Act. 5. **Negligentia**, est indiligentia, incuria, uel pigritia. Idem. Sera gratulatio reprehēdi non solet, præsertim si nulla negligētia prætermissa est. **Negligēter**. Idem. Reddam tibi istam ædilitatē etiam negligenter petenti.

Indiligentia. Cic. At si omnium literarum mearum præcepta repetes, intelliges nihil esse à me, nisi orationis acerbiter, & iracundiam, & si fortè rarò literarū missarum indiligentiam reprehensam. **Indiligenter** Idem. Quia quo pacto tractari conueniret argumentationes, in libro primo non indiligenter expositū est, hīc tantū ipsa inuenta unāquāq; in rem exponētur simpliciter, sine ulla exornatione, ut ex hoc inuenta ipsa: ex superiore autem expolitio inuentorū petatur.

Lentus est tardus: et tam ad res, quàm ad per-
sonas refertur. Cic. In quo ego, non quò libenter malè
audiam, sed quia ego causam non libenter relinquo,
nimium patiens, et lentus existimet. **Lentitudo**. Idem.
Illud nò solùm est grauitatis, sed interdū etiam lentitu-
dinis. **Lentè** Idem, Sed hæc obscuriora uideri possunt,
cū sine appositione exemplorū lentius disputantur.

Piger. Cic. Non quin mihi suauissimum sit et
occupato, et ad litteras scribendas, ut tu nosti, pigra-
rimo tuæ memoriæ dare operam. **Pigritia** est negli-
gentia, uel ignauia. Idem. Noli putare pigritia facere
me, quòd non mea manu scribam. **Pigrari**. Idem. Tu
quæso, quicquid erit noui (multa autem expecto) scri-
bere ne pigrere.

Segnis. Cic. Ego, sicui adhuc uideor segnior
fuisse, dum ne tibi uidear, nò laboro. **Segnities**. Idem.
Quoniā de imprudentia dixi, castigemus etiam segnia-
tiem hominū atq; inertia. **Segnitia**. Teren. Enimuerò
Daue nihil segnitia loci est, neq; socordia.

Desidiosus. Cic. Sed si tota uita nihil uelis a-
liud agere, ipsa tractatio, et quæstio quotidie ex se gi-
gnit aliquid, quod cum desidiosa delectatione uestiges.
Liuius. Sedemus desides mulierū ritu inter nos alter-
cantes. **Desidia**. Idem. Nos umbris, delitijs, otio, lan-
guore, desidia, animum infecimus.

Socors

. **Socors.** Cic. *Contra quos Carneades ita multa differuit, ut incitaret homines non socordes ad uerū inuestigandi cupiditatem. Socordia. Idem Vana ratio est, quæ ex falsa causa constat hoc modo: Amor fugiendus non est: nam ex eo uerissima nascitur amicitia: aut hoc modo: Philosophia uitanda est, adferre enim socordiam, atq; desid̃ium.*

Veternus morbus est ex nimio otio somnum perpetuum inducens. Plaut. Num eum ueternus, aut aqua intercus tenet? Pro nimia dormitione. Plin. Præmis diebus bis septenis tam graui somno premuntur, ut ne uulneribus quidē excitari queant. Tunc mirum in modum ueterno pinguescant. Veternus autē morbus, quia pigros homines facit, & ad negotia inutiles, queamodum seneſcius, ideò ueternus quandoq; pro pigr̃itia ponitur. Cic. Erat in eadem epistola ueternus ciuitatis: gaudebam sanè, & congelasse nostrum amicum letabar otio. Inde Veternosus, quem Cato pro hydropico ponit. Terent. Veternosum Eunuchum uocat, qui segnis est, & quasi ueterno confectum.

Languor est sopor, & in re qualibet alacritatis, uirium, siuè uigoris defectio. Ad animum cum transfertur, pro torpore, & inertia est. Cic. Expectatio legatorum quantum adferat languoris animis,

quis noui uidet? Idem Nihil magis cauendum est senectuti, quàm ne languori, desidiæq; se dedat. Languidus. Idem. Senectus non modò languida, atq; iners nō est: sed etiam est operosa, & semper egens aliquid, & moliens. Languere est languidum fieri, & pertinet tam ad animum quàm ad corpus. Cic. Languet iuuentus, nec perinde atq; debet, in laudis, & gloriæ cupiditate uersatur: Languere è uita. Idem. Qui cùm mihi mos notus esset, cùmq; è uia languerem, & mihi met displicerem, nisi pro amicitia, qui hoc diceret.

Defessus est languens. Sine casu. Cic. Senatumq; iam languentem, & defessum ad pristinam uirtutem consuetudinemq; reuocaui, magis animi, quàm ingenij uiribus. Cum ablatiuo sine præpositione. Item. Neq; quisquam est, quin satietate iam defessus sit. Cum ablatiuo & præpositione de Cic. In Cumano mœnibus cùm mecum Atticus noster esset, nuntiatum est nobis à M. Varrone uenisse eum Roma prædiem uestari, & nisi de uia defessus esset continuo eum ad nos uenturum fuisse.

Hebescere. Hebescit propriè gladij acies, cùm saxo illisa retunditur. Translatè est quicquid remissius fit, & tardius, ac lentius: quodq; acumine, amisso uidetur obtusius. Cic. Mentis acies seipsam intuens

intuens nonnunquam hebescit. Et in .catilinam.

Hebetare est retundere, uel obscurare, & ponitur pro hebescere. Cic. Locus ille animi nostri stomachus ubi hebetabat olim, concaluit, ut digerat cruda multa facilius. Hebes propriè dicitur gladius cuius acies hebetata est, & retusa: cui opponitur acutus gladius. Translatè est, quicquid obtusum est, tardum, aut rude: ut, homo hebeti ingenio, uel memoria, id est ingenio, non acuto, sed tardo: aut memoria non prompta. Cic. Tu quæso cogita, quid deinde: nam me hebetem molestiæ reddi terunt.

LITERÆ pro studio, uel doctrina, uel eruditione Cic. Itaq; ne literæ quidem meæ impediant, in quibus sine ullo interpellatore uersor. Idè. ~~Et~~ mihi nihil libri, nihil literæ, nihil doctrinæ prodest. Dare, uel dedere se literis uel referre se, ad literas Cic. Quam breuius da, quæso, te huic etiam generi literarum. Idem. Multa mihi dant solatia, nec tamen, ego de meo statu demigro: quæq; uita maximè est ad naturam, ad eam me refero, & literas, & studia non frustra Abdere se in literas, uel inuoluere se literis. Idè. Vbi saluatio defluxit literis me uoluc, aut scribo, aut lego. Literas attingere, discere, uorare, scire, nescire. Idem. Qui serò, ac leuiter Græcas literas attigissem. Literas esse in aliquo Ci. Multæ erant, & reconditæ

in eo literæ: ius non erat. Literis politus, doctus, eruditus. Idem. Homo & Græcis doctus literis, & Latinis. Literatura pro scriptura. Cic. Nam ut illa constat ex notis literarum, & ex eo, in quo imprimuntur illæ notæ: sic confectio memoriæ tanquam cera locis utitur, & in ijs imagines, ut literas, collocat. Pro doctrina, & eruditione. Idem. An tu es ulla re cum eo comparandus? fuit in illo ingenium, ratio, memoria, literatura, cogitatio, diligentia, &c. Literatus. Idem. Quod literatum est, id est, melius, quàm quod non est literatum. Literatè. Idem. Ambigua sunt in primis acuta, atq; in uerbo posita, non in re: sed non sæpe magnum risum mouent: magis ut bellè, & literatè dicta laudantur.

Illiteratus dicitur, in quo nullæ sunt literæ. Cic. Incidunt in sermone uario multa, quæ fortasse illis nec illiterata, nec insulsa esse uideantur.

Studium uel studia absolutè, aut cum genitio no ponuntur. Cic. In studijs ac literis nostris consummo omne tempus. Idem. Qui uerò utraq; re excelleret, ut & doctrinæ studijs, & regenda ciuitate princeps esset, quis facile præter hunc inueniri potest? Studium incitare. Cic. Equidem etiam ex ijs fructum capio laboris mei, qui iam ætate prouecti in nostris libris acquiescunt: quorū studio legendi, meum scribendi

bendi studium uehementius in dies incitatur. Studijs teneri. Idem. Nam & Cassius tuus, & Dolabella noster, uel potius uterq; noster, studijs ijsdem tenentur, & meis æquissimis utuntur auribus: ijsdem artibus oblectantur, uel operam dant. Studio flagrare, uel ardere. Idem. Mirificè studio philosophiæ flagramus. Conferre se ad studia. Cic. Nam ut primum ex pueris excessit Archias, atq; ab ijs artibus, quibus ætas puerilis ad humanitatem informari solet, se ad scribendi studium contulit, primum Antiochiæ celeriter antecellere omnibus ingenij gloria contingit. Studio incumbere. Idem. Quibus ille studijs ab ineunte ætate se imbuerat. Studijs deditus. Idem. Ego uerò fateor me his studijs esse deditum. Studia colere, uel celebrare. Idem. Cum ijs artibus, studijsq; quæ colimus. Studia exercere. Idem. Atq; utinam quietis temporibus, atq; aliquo si non bono, at saltu certo statu ciuitatis hæc inter nos studia exercere possimus. Ad, uel in studia incumbere. Idem. Quare incumbamus, ô noster Tite, ad illa præclara studia. Studium adhibere, ponere. Cic. Quidam autem id non tantum reprehendunt, si remissius agatur: sed tantum studium, tamq; multam operam ponendam in eo non arbitrantur. Studio affluere, uel abundare. Idem. Ibi natus est loco nobili, et celebri quondã urbe, & copiosa, atq;

atq; eruditissimis hominibus, liberalissimisque studiis affluenti. *Studia ingrauescere*, id est, augeri Idē. Nam & si à prima ætate me omnis ars, & doctrina liberalis, & maximè philosophia delectauit, tamen hoc studium quotidie ingrauescit, credo, & ætatis maturitate ad prudentiam, & his temporum uitijs. *Studia uigere, restringere, remittere, intermittere, omittere, deferere, silere, uel obsolescere.* Cic. *Omnia denique bonarum artium studia siluerunt. Studium frangere.* Fam. 6. *A studio abducere.* Cic. *A quo studio te abduci negotijs intelligo ex tuis literis: sed tamē aliquid iam noctes te iuuabunt.* *Referre ad studia.* Idē. *Multa mihi dant solatia, nec tamen ego de meo statu demigro, quæque uita maximè est ad naturam, ad eam me refero, & literas, & studia nostra.* *Studia repetere, recolere, renouare.* Cic. *Studiū philosophiæ nunquam intermissum, à primaque adolescentia cultū, & semper auctū, hoc rursus summo autore, et doctore renouato.*

Studiosus licet propriè dicatur, cui aliquis, uel res aliqua in studio est: tamen nonnihil etiam proprij in re literaria habet. *Cum casu.* Cic. *Te autē ab initio memoria teneo, summè omnium doctrinarum studiosum fuisse: omniaque, quæ à sapientissimis ad bene uiuendum tradita essent, summo studio, curaque didicisse.* *Sine casu.* Idē. *Sed cum in eo magnus error,*
esset

esset, quale esset id dicendi genus, putavi mihi suscipiendum laborem utilem studiosis, mihi quidem ipsi non necessarium. Studiosè est cupidè, & intento animo. Cic. Ego, quæ te uelle, quæq; ad te pertinere arbitrabar, studiosè, diligenterq; curabo. Aliquando studio in ablatiuo, pro studiosè ponitur. Cic. Verum, ut coepi dicere, & Erucius hæc si haberet in causa, quæ commemoravi, posset ea quanuis diu dicere: & ego, Iudices, possum: sed in animo est (quemadmodum autè dixi) leuiter transire, ac tantummodo perstringere unamquamq; rem, ut omnes intelligant, me non studi accusare, sed officio defendere.

Ars est ratio, uel facultas, uel uia faciendi. Ponitur etiæ pro præceptis, uirtute, doctrina, disciplina studio Cic. Quid artes, quibus à pueritia floruisti, à te flagitent, tu uidebis. Ars liberalis, uel ingenua. Cic. Eleas Hippis, cū Olympiâ uenisset maxima illa quinquennali celebritate ludorū, gloriatus est cuncta penè audiente Græcia, nihil esse ulla in arte rerū omnium quod ipse nesciret: nec solū has artes, quibus liberales doctrinæ, atq; ingenuæ continerentur, sed annulū, quē haberet: palliū, quo amictus: socros, quibus indutus esset, se sua manu cōfecisse. Arte instituere, uel inficere. Ci. Alijs ne igitur artibus hūc Dionē instituit Plato? alijs Isocrates clarissimū uirū Timotheū? Idē. Video
equidem

equidem, inquam, sed infici tamen iam debet ijs attributibus: quas si, dum est tener, combiberit, ad maiora ueniet paratior. Eo modo transfertur tingo. Tinguatur enim propriè pannus, uel quicquid nouo colore inficitur, atq; imbuitur: sed translata dicitur aliquis uel literis, uel arte, uel in re alia tingi, qua aut instruitur, aut ornatur. Cic. Auditus est nobis Læliae Caii filiae saepe sermo: ergo illam patris elegantia tinctam uidimus. Imbuere ab ea significatione non abhorret. Propriè autem imbuuntur uasa. Horat. Quo semel est imbuta recens, seruabit odorè. Testa diu. Translatè est idem quod immittere, instillare, aspergere, implere, instruere re ipsa, de qua sermo est. Cic. Bellum nefarium, & omni odio imbutum Idem. Animi consuetudine imbuti. Idem. Itaq; pueris imbuendus est bonis moribus.

Artifex est opifex, qui aliquid arte, uel artificiosè facit. Cic. Didici etiam, dum in istum inquiri, artificum nomina. Artificium est opus, uel opera in arte posita. Ponitur interdum pro ipsa re. Idem Non iam satis est consilio pugnare: artificium excogitandum est. Artificiosus Idem. Quid, si etiam ratio extat artificiosæ propensionis facilis? diuinæ autem paulò obscurior? Artificiosè. Idem. Censet enim artis maxime proprium esse creare, & gignere: quodq; in operibus

ribus nostrarum artium manus efficiat, id multò artificioſius naturam efficere.

Solers pro ingenioſo, perſpicaci & ſagaci.

Cic. Nec conſitiones modò delectant, ſed etiam inſitiones: quibus nihil inuenit agricola ſolertius. Solertia eſt perſpicuitas, uel perſpicax prudentia. **Cic.** Tum eum dixiſſe, mirari ſe non modò diligentiam, ſed etiam ſolertiam eius, à quo eſſent illa dimenſa, atq; deſcripta. **Solerter.** **Cic.** Artes uerò innumerabiles reſe ſunt docente natura: quam imitata ratio reſ ad uitam neceſſarias ſolerter conſequuta eſt.

Iners pro ignauo, deſidioſo, nihil agente, nihil moliente. **Cic.** Rectè genus hoc interrogationis ignauum, atq; iners nominatum eſt. Inertia eſt ignauia, deſidia. **Cic.** Quòd ſi, ut es, ceſſabis, laceſſam: nec tua ignauia etiam inertiam adferet.

Disciplina pro arte, inſtitutione, more, uel conſuetudine ponitur. **Cic.** Quorum uſq; ad noſtram memoriam diſciplina naualis, & gloria remanſit. **Actiue.** Idem. Imitari potius aui mores, diſciplinamq; debebas. **Paſſiue.** Idem. Cuius prima ætas deſcenda diſciplinis fuit. Tradere in diſciplinam. Idem. Ab enim te in diſciplinam meam tradideras. Diſciplinam tradere, uel dare. Idem. Non ego multorū ægrorum ſalutem ab Hippocrate potius, quàm ab Aeſculapio

lapis datam iudico: nec Lacedæmoniorum disciplinam dicam unquam ab Apolline potius Sparta, quàm à Lycurgo datam. Disciplinam accipere, uel percipere idem. Inde Anaxagoras, qui accepit ab Anaximene disciplinam, primus omnium rerum descriptionem, & modum mentis infinitæ ui, ac ratione designari, & confici uoluit. Disciplinam colere. Idem. Q. Aelius Tubero fuit illo tempore L. Pauli nepos, nullo in oratorum numero: sed uita seuerus, & congruens cum ea disciplina, quam colebat.

Profiteri interdum est polliceri, uel deferre. Cic. Prositeor tibi meum studium ad Rempub. defendendam. Pro præ se ferre, offerre, uel ostentare. Idē. Ego uerò tibi profiteor, & polliceor eximium, & singulare meum studium. Profiteri etiam est publicè, & apud acta aliquid denuntiare: ut, cum magistratui deferimus, quantum rei alicuius à nobis possidetur, id est, ut uulgo dicitur, designamus possessiones, & redditum nostrum, uel bonorum nostrorum magnitudinem. Sic ex prouincijs decedentes quondam imperatores profitebantur intra certos dies. Antiqui porrò liberos natos sibi profitebantur apud acta, Iuue. Tollis enim, et libris actorum spargere gaudes. Argumenta uiri. foribus suspende coronas. Iam pater es. Cic. Edixerat, ut aratores iugera sationū suarum profite

profiterentur professio Idem. In Leontino iugerum subscriptio, ac professio non est plus triginta. Profiteri pro disciplina & arte Cic. Quamobrem ista tanta, tamq; multa profitenda, Crasse non censeo. Professio. Idem Neq; uerò ego hoc tantum oneris imponam nostris præsertim oratoribus, in hac tanta occupatione urbis, ac uitæ, nihil ut ijs putem licere nescire: quanquam uis oratoris, professioq; ipsa benedicendi hoc suscipere, ac polliceri uidetur, ut omni de re, quæcunq; sit proposita, ab eo ornatè, compiosèq; dicatur.

Instituere est erudire, & informare ad artis alicuius rationem, uel disciplinam: uel docere, & uelut consilio instruere. Cic. Tibi, quid facias, definit: te instituit, tibi præcepta dat. Idem Sic instituis adolescentes? Institutio. Idem. Sic ego conseruans rationem, institutionemq; nostram, tueor, ut possim, illam à me conglutinatam concordiam.

Docere. Absolutè. Cic. Quintus filius tuus puer optimus eruditur egregiè. Hoc nunc magis animaduerto, quòd Tyrannio docet apud me. Cum accusatiuo simplici. Cic. Cicerones nostros meo potius labore subdoceri mallet, quàm me alium magistrum querere. Cum accusatiuo duplici. Item. Quid nunc te asine literas doceam? non opus est uerbis, sed fusti-

bus. Cum accusatiuo & ablatiuo pretij. Idem. Iam inuideo magistro tuo, qui te tanta mercede, quantam iam proferam, nihil sapere docuit. Cum accusatiuo & ablatiuo artis. Idem. Socratem fidibus docuit nobilissimus fidicen: is Connus uocitatus est, num id obscœnum putas? Cum ablatiuo & præpositione de. Idem. Peruulgatas res requiris, inquit, & tibi non incognitas Salpiti. quis enim de isto genere non docuit, non instituit, non etiam scriptum reliquit? Pro certiore facere, uel monere. Idem. Nihil arbitror fore, quod reprehendas: si qua erunt, doce me. Pro probare, uel ostendere. Idem. Illud cuius facile est docere, cur præcipuè tu dolere non debeas.

Edocere. Cic. Verisimile aiunt, quod usus reapse experiendo edocet.

Condocefacere, & condocefieri. Cic. Nemo est, qui eorum bonorum animum putet esse iudicem, eumq; condocefacia t, ut ea, quæ bona, malæ uideantur, possit contemnere.

Doctor est præceptor, interpretes, uel magister. Cic. Quando autē, & quomodo id faciat, nihil ad hoc tempus: quoniam iudicem me esse non doctorem uolo.

Docilis est, qui uel attente uult audire, uel qui facile docetur, non hebeti quidem ingenio, aut tardos
sed

sed acri, & ad doctrinam percipiendam apto. Docilitas. Idem. Prioris generis est docilitas, memoria: quæ ferè omnia appellatur uno ingenij nomine: easq; uirtutes qui habent, ingeniosi uocantur.

Doctus est literatus, uel doctrina excultus, literis perpolitus. Cic. Itaq; & doctis eloquentia popularis, & disertis elegans doctrina defuit. Doctus ad aliquid. Terent. In eodem omnes mihi uidentur ludo docti ad malitiam. Pro commonefacto. Idem. Quæ cum esset loquutus monui regem, ut omnem diligentiam ad se conseruandam adhiberet, amicosq; in patris eius fide, atq; iudicio probatos hortatos, sum, Regis sui uitam docti casu acerbissimo patris eius omni cura, custodiaq; defenderent.

Doctrina est eruditio. Cic. Qui in artium studijs liberalissimis sunt, doctrinisq; uersati.

Documentum est admonitio, præceptum, exemplum, uel monumentum. Cic. Homo omnium scelerum, flagitiosorumq; documentum. Documentum dare, statuere, capere. Cicero. Dederas enim, quàm contemneres populares insanias, iam ab adolescentia documenta maxima. Documentum habere. Sall. Quarum rerum ego maxime hæc documenta habeo, quod in bello sæpius uindicatum est in eos, qui contra imperium in hostem pugnauerant. Do-

cumento habere. Cic. Deinde habeat me ipsum sibi documento, quæ uita uia facilius uiros ad honorem, dignitatemq; perducatur.

Doctè est peritè uel literatè. Cic. Nam quod ista inusitata rabie petulanter in uxorem, & in filiam meam inuastisti (quæ facilius mulieres se à uiris abstinerunt, quàm tu uir à uiris) satis doctè, ac peritè fecisti.

DEDOCERE. Cic. Ne illud quidem Phylaci est, credere aliquid esse nimium. quod profecto nunquam putauisset, si à Polyeno familiari suo Geometriam discere maluisset, quàm illà etià ipsum dedocere.

Indocilis. Cic. Dictum est hac de re alio loco diligentius: sed quia nimis indociles quidam, tardiq; sunt, admonendi uidentur sæpius.

Indoctus est ineruditus, uel imperitus, ac tam extra personam est quàm in persona. Ci. Si apud indoctos, imperitosq; dicemus. Idem. Isti, qui profitentur, eam facere non possunt, ex leuissimo enim, & in doctissimo genere constant. Indoctè, Idem. Quæ qui uideat, non indoctè solum, uerum etiam impiè faciat, si deos esse neget.

Erudire, cum accusatiuo. Cic. Quintus filius puer optimus eruditur egregiè: id est Quintum filium puerum erudiunt egregiè. Cū accusatiuo et ablatiue sine

sine præpositione . Idem . *Lentulum nostrum eximia spe, summæ uirtutis adolescentem cum cæteris artibus, quibus studuisti semper ipse, tum in primis imitatione tui fac erudias.* Cum ablatiuo, & præpositione in Idem . *Non fugisset hoc Græcos homines, si ita necesse esse arbitrati essent, oratorem ipsum erudire in iure ciuili, non pragmaticum adiutorem dare.* Cum duplici accusatiuo & præpositione ad Cic. *Fallaces sunt permulti, & leues, & diuturna seruitute ad nimiam assentationem eruditi . Pro certiores facere, uel consilio instruere .* Idem *famil. 10 lib. Obuiam hi uelim sint literæ tuæ, quæ me de omni Repub. erudiant.*

Eruditus, pro docto. Absolutè. Cic. *Eruditus est, qui omnibus bonis artibus politus est.* Cum ablatiuo sine præpositione. Idem. *Vir doctrina, atq; optimarum artium studijs eruditus.* Cum ablatiuo et præpositione in. Idem. *Sin quæ res inciderit, in qua de natura, de uitijs hominum, de cupiditatibus, de modo, de continentia, de dolore, de morte dicendum sit forsitan, si ei sit uisum (et si hæc quidem nosse debet orator) cum Sext. Pompeio erudito homine in philosophia communicabit .* Cum accusatiuo & præpositione ad. Idem. *Præterea Caium Marium. P. Didium. Quintum Catulum. P. Crassum non literis*

homines ad rei militaris scientiam, sed rebus gestis, ac uictorijs eruditos. Eruditio. Cic. Quæ sine eruditione Græca intelligi non possunt.

Ineruditus. Cic. Non tam insolens sum, qui Iouem esse me dicam: non tam ineruditus, qui Minervam Iouis sororem, meam esse sororē existimem.

Præcipere est præcepta dare, uel tradere, uel præceptis instruere. Cic. Num igitur placet, cum de eloquentia præcipias, aliquid etiam de testimonijs dicendis quasi in arte tradere? Præcipere pro iubere. Idem. Nos erimus etiam in omni desperatione fortes, ut tu tamen idem & hortaris, & præcipis. Aliquando significat antè capere. Idem. Ingenij magni est, præcipere cogitatione futura.

Præceptor est doctor. Ci. Hoc fortiore me puto, quàm te ipsum præceptorem fortitudinis, quòd tu mihi uidere spem nonnullam habere, hæc aliquando futura meliora.

Præceptio Cic. Itaq; propria est ea præceptio Stoicorum, & Academicorum, & Peripateticorum: quoniam Aristonis, Pyrrhonis, et Herili iam pridem exprobosa sententia est. Præceptum, Ci. Te abundare oportet præceptis, institutisq; philosophiæ. Præcepta dare. Idem. Atq; hoc præceptum quod de dolore datur, patet latius. Præcepta tradere. Idem.

Tum

Tum Catulus, est, inquit, ut dicis Antonij, ut pleriq;
philosophi nulla tradunt præcepta dicendi, & habe-
ant paratum tamen, quid de re quaq; dicant. Præce-
pta accipere. Idem. Neq; uerò hoc fugi sapientissimū
regem Philippum, qui hunc Alexandro filio doctore
ascierit, à quo eadem ille & agendi acciperet præce-
pta, & loquendi. Præceptū tenere, pro seruare. Idē.
Atq; etiā hoc præceptū officij diligenter tenendū est,
ne quē unquam innocentē in iudiciū capitis arcessas.

Tradere pro præcipere, docere, uel præce-
pta dare. Cic. Non facile est inuenire, qui quod sciat,
non tradat alteri.

Magister est, cuius auctoritatem: & exem-
plum in re quauis sequimur, uel cui præcipua rerum
cura incumbit. Hinc magistros pagorum, societatum,
uicorum, collegiorū appellant, qui pagis, uicis, socie-
tatibus, collegijs præsunt. Magister pro præceptore.
uel doctore artium. Ci. Dedit etiā alterā illā mihi qua
iubes eum mihi esse affixum tanquā magistro. Trās-
latē. Idem. Si usus magister est optimus, mihi debet,
esse notissimus. Magister pro eo, quē imitamur in re
aliqua. Idē. Breuitatē sequutus sum te magistro. Ma-
gister est etiā, cuius præcipua est in re aliqua autori-
tas. Ci. Qui magister est in ea societate, id est, qui præ-
est illi societati. Magister equitū, est, cui summa po-

testas in equites erat, addebaturq; dictatori cui summa potestas erat in populum, unde & magister populi dicebatur. Cic. Si Sylla potuit efficere, ab inter-rege ut dictator diceretur, & magister equitum, cur hic nō possit? Magisterium est magistri dignitas, seu officium. Cic. Me uerò & magisteria delectant è maioribus instituta, & is sermo, qui more maiorum à summo magistro adhibetur in poculo.

Discere est disciplinam accipere, comprehendere, uel animo complecti. Extra doctrinam est certiore fieri, uel cognoscere. Cic. Nunc quoniam tu ita sentis, eam partem orationis prætermittam: tibi tamen agam, ut debeo, gratias. animaduerti enim & didici ex tuis literis, te omnibus in rebus habuisse rationem, ut mihi consuleres, restitueresq;, & præparares quodammodo omnia, quò mea ratio facilior, & solutior esse possit. Ad doctrinam pertinens, idq; absolute. Cic. Liber semper discere. Cum accusatiuo. Cic. Rectè igitur de causa dicenda nihil præcipiunt. Cum ablatiuo. Idè. Quod cum fecisse Socrate in fidibus audirem (discebant enim fidibus antiqui) in literis certe elaboravi. Cum alijs uerbi infinitiuo. Idem. Illum cohortatus sum, ut in sua uita conseruanda primum regnare disceret.

Addiscere. Cic. Magister hic Samnitū summa

iam senectute est, & quotidie cōmentatur : nihil enim erat aliud, nisi ea, quæ quæ uelocius puer addidicerat.

Perdiscere. Cic. Quòd certe ita fieret, si tu maluisses beneuolentiæ, quàm litium iura perdiscere.

Ediscere est memoriæ mandare. Cic. Lepta suauissimus ediscat Hesiodum, & habeat in ore.

Dediscere. Cic. Dediscendæ tibi sunt sportellæ & artolagani tui.

Discipulus est doctoris, & præceptoris auditor, qui se scilicet alicui in disciplinam tradit. Cic. Hircium ego, & Dolabellam dicendi discipulos habeo, coenandi magistros.

Condiscipulus est, qui simul cum aliquo discipulus est, aut alij adiunctus præceptorē audit. Cic. Etiam, atq; etiam uale patrone, & tui condiscipuli.

Percipere propriè. Cic. Vicinum citius adiuueris in frugibus percipiendis, quàm propinquum. Translatè pro discere, uel sensu cōprehendere. Idem. Si singulas disciplinas percipere magnum est, quantò maius omnes. Perceptio. Propriè. Cic. Non ualetudinis curatio, neq; nauigatio, neq; agricultura, neq; frugum, fructuumq; reliquorū perceptio, & conseruatio sine opera hominū ulla esse potuisset. Translatè Idē. Ars uerò quæ potest esse, nisi quæ non ex una, aut ex duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat?

Compre-

Cōprehendere propriè est manu capere. Cic. Is hominè comprehendit, & in custodiam Ephesi tradidit. Translatè. Cic. Vt facinus ipsum manifestè cōprehenderetur. Comprehendere cum ablatiuo uinum pro prosequi. Idem. Vehementer mihi gratum feceris, si hunc adolescentem humanitate tua comprehenderis. Pro perstringere, cōcludere, uel continere. Cic. Cato uerbis luculentioribus, & pluribus rem eandem cōprehenderat. Idem. Ipsa natura circūscriptione quadam uerborū comprehendit, concluditq; sententiam. Pro percipere, uel intelligere. Idem. Ad rerum naturalium memoriā cōprehendendam impulsus sumus.

Noscere est notitiam habere, noscimusq; tam personas, quàm res. Cic. Vereor ne istam causam nemo noscat. Idem. Sed si ego hos bene noui, literā &c. Notio est cognitio, intelligentia, notitia, uel indicium. Vel, est insita, & antè percepta cuiusq; formæ cognitio, enodationis indigens. Cic. Omnis notio Pontificū, cū adoptaret, esse debuit. Notitia est cognitio. Idem. Inuolutæ rei notitia definiendo aperienda est.

Cognoscere est cognitum habere, uel percipere. Cic. Quibusdā uisum est, nihil certum sciri, nihil planè cognosci, & percipi posse. Cognoscere ad rem iudiciariā pertinens, & tunc dicimur causam cognoscere, uel de causa cognoscere, id est, ius causæ discutere, ut

tere, ut tandem dijudicetur Cic. Verres calumniatores apponebat: Verres causam cognoscebat: Verres causam iudicabat. Aliquando extra iudiciū est, & cognoscunt rem aliquam, uel de re aliqua, quibus datum est, & cōmissum de illa re negotium, onusq; cognoscendi impositum. Cic. Decreuit Senatus, ut de ea re cognoscerent, & statuerent COSS. Cognitus. Idem. Homo in utraque fortuna cognitus multis signis & uirtutis, & humanitatis. Cognitor, uide alio in loco. Cognitio pro iudicatione. Cic. Cū cognitionis dies esset, & ipse Rutilius rogatu sociorū domum ad Galbam manē uenisset. Cognitio pro intelligentia, uel notione. Idem. Ipsæ quidem res in perfacili cognitione uersantur. Cognitionem habere, est, in cognitione positum esse. Idem. Quæ corporis sunt, ea nec auctoritatem cum animi partibus cōparandum, & cognitionē habent faciliorem. Cognitionem facere. Idem. Causarū cognitio cognitionem euentorum facit. Cognitionem capere, uel accipere. Idem. Quæ contuens animus accipit ab ijs cognitionem deorum.

Intelligere pro certiore fieri, cognoscere, perspicere, uel animaduvertere. Vide supra. Hic pro coniectura, & scientia informare ponitur: aut pro intelligentia, & oratione cōprehendere, animoq; percipere Cic. Vtrum hoc tu parum meministi, an ego non satis

satis intellexi. Intelligens est callidus, et ingeniosus. Idem. Existimator doctus, et intelligens. Intelligētia. Cic. Quid censes hunc ipsum Sext. Roscium? quo studio, et qua intelligentia esse in rusticis rebus?

Scire pro scientia, et doctrina, arteq; instructum esse. Cum accusatiuo. Cic. Ars est earum rerum, quæ sciuntur: Oratoris autē omnis actio opinionibus, non scientia continetur. Cum præpositione de. Idem. Iam uerò de legibus instituēdis, de bello, de pace, de socijs, de uehigalibus, de iure ciuium generatim in ordines, ætatesq; descripte dicant Lycurgū, aut Solonem scisse melius, quàm Hyperidem, aut Demosthenem. Cum ablatiuo. Teren. Is ubi hanc forma uidet honesta uirginem, et fidibus scire, pretium sperans, illico perduxit, uendit Cum aduerbijs. Idem. Sed fac ita non esse. num Latinè scit? Sciens interdum est cum peritia et intelligentiā. Cic. Exercitus is, cui præpositus est sapiens, et callidus Imperator, omnibus partibus commodius regitur, quàm is, qui stultitia, et temeritate administratur. Eadem nauigij ratio est, nam nauis optinè cursum conficit ea, quæ scientissimo gubernatore utitur. Interdum consiliū captum habet. Cic. Plancius offendit sciens neminem. Scienter est intelligēter, aut cum arte, et peritiā. Idem. Neminem in eo genere scientius uersatū Isocrate confitendū est. Insciens. Idē. Nihil

Nihil in ea re per collegam meum me insciente esse factum. Idem. Prudens & sciens ad interitum ruebam.

Imprudens. Cic. Multa sæpe imprudentibus Imperatoribus uis belli, ac turba molitur. Imprudenter est per imprudentiam, uel per ignorantiam, uel inscienter. Cic. Incidere uerò omnes pedes in orationem etiam ex hoc intelligi potest, quòd uersus sæpe in oratione per imprudentiam dicimus.

De industria. Cic. Non uerbum ita traiciat. ut id de industria factum esse uideatur.

Data, uel dedita opera. Cic. Si dedita opera, cum causa nulla esset, tabellarios ad eum cum inanibus epistolis mitterem, facerem ineptè.

Consultè. Cic. Facit de se coniecturam: cuius tanta uis ingenij est, ut neminem nisi consultè putet, quod contra seipsum sit, dicere.

Inconsultò, uel inconsultè. Cic. Multi patrimonium effuderunt inconsultè largiendo.

Improvisò. Cic. Sanè homini præter opinionem improvisò incidi: scrutatus sum, quæ potui, & quasi omnia.

De improvisò. Cic. De improvisò Chrysis ubi me aspexerit, alacris obuiam mihi ueniet, complexum exoptans meum.

Ex improvisò. Cic. Tu ipse ex Siciliensi edicto hoc

Et hoc sustulisti, uoluisti, ex improviso si quæ res natæ essent, ex urbano edicto decernere. Improvisus. Idem. Cum hoc illi improvisum, inopinatumq; accidisset.

Temerè est inconsultè, sine ratione, et iudicio, aut fortuitè. Cic. Non scribo hoc temerè. Temerè pro fortuitò uel casu. Idem. Non temerè fama nasci solet.

Scientia est cognitio, uel intelligentia, aut doctrina, uel disciplina. Cic. Tuæ scientiæ excellenti, ac singulari non multo plus, quàm nostræ relictū est loci. Scientiam habere. Idem. Si negem me unquàm istas litteras ad te misisse, quo me teste conuincēs? an chyrographo? in quo habet scientiam quæstuosam.

Scītus est sciens, & argutus, poniturq; pro eleganti, & pulchro. Teren. Scitum hercle hominem: hic homines prorsus è stultis insanos facit. Scitè. Idem. Hæ rationes nobis satis scitè instructæ, & compositiæ uidentur.

Inscītus. Cic. Quid inscitius autem est, quàm mentes mortaliū falsis, & mendacibus uisīs concitare? Inscitè. Idem. Democritus nō inscitè nugatur, ut physicus. Inscientia. Idem. Insciētia multa uersatur in uita. Inscitia. Idem. In nostris inscitta est. Inscius. Idem. Socrates se omnium inscium fingeat, & rudem.

Nescius. Cic. Iratum te regi Deiotaro fuisse, non erant nescij.

Rudis

Rudis propriè dicitur recens, uel impolitus, uel imperfectus. Ouid. Vnus erat toto naturæ uultus in orbe, Quem dixere chaos, rudis, indigestaq; moles. Translatè pro imperito & indocto. Cic. Qui omnium rerum rudes esse uidentur.

Rudimentum est prima disciplinarum exercitatio, quod posuit Plinius pro initio, rudimentum lucis uocans, pro initio uitæ. Cic. An ullum existimas posse fieri ciuem egregium, qui non his artibus, & disciplinis sit eruditus? an ulla alia putas esse rudimenta, & incunabula uirtutis? Rudimentum ponere dicitur, qui iam rudis esse desinit, & aliquem progressum habet, coepitq; fieri politior, & instructior. Idem. Verum eò magis odisse debetis hominè, qui ne incipiens quidem peccare, minimis rebus posuit rud mentum: sed ita ingressus est, ut neq; ab alio uinci possit, neq; ipse se omnino reliqua æ.ate præterire.

Nescire. Cic. Nemo enim disertus esse potest, quod nesciat.

Ignorare est nescire, non cognitum habere.

Cic. Deinde exhauri mea mandata, maximè quæso, quoad potes, ne illo domestico scrupulo, què non ignoras Ignorans. Idem. Iuuat magnificè loqui, & certè decet aduersus ignorantes, quid pro quoq; timendum, aut à quoq; petendum sit. Ignoratio. Idem. Peripateticorum

teticorum consuetudo dicendi non satis acuta uidetur propter ignorationem dialecticæ. Ignorantia. Idem. Qui aliquandiu propter ignorantiam stirpis in famulatu fuerunt.

Tenere. Cic. Sic uideo philosophis placuisse ijs, qui mihi soli uidentur uim uirtutis tenere.

Callere est tenere, scire, scientiam habere, uel arte præditum esse Cic. Vbi eum locum omnem cogitatione sepseris, si modò usum rerum percallueris, nihil te effugiet. Callidus pro astuto, uastro, uersuto & malitioso. Idem. Deinde in hoc homo luteus etiam callidus, ac ueterator esse uult. Calliditas. Idem. Fuit stulta calliditas peruersè imitata prudentiâ Callidè. Idè. Callidè, qui illa composuit, perfecit, ut, quodcunq; accidisset, prædictum uideretur..

Peritus est sciens, gnarus, & intelligens. Absolutè. Cic. Hæc ab hominibus callidis, ac peritis animaduersa sunt. Cum genitiuo. Idem. M. Cato iuris ciuilis omnium peritissimus. Cum ablatiuo. Idem. Nec uerò alienum est, ad ea eligenda, quæ dubitationē adferunt, adhibere doctos homines, uel etiam usu peritos. Cum accusatiuo, & præpositione ad. Idem. Qui legum, & consuetudinis ad respondendum, & ad cauendum peritus sit. Peritè. Idem. Ne hæc quidem reprehendo: sunt enim concinnè distributa: sed tamen
id quod

id quod necesse fuit hominibus expertibus ueritatis, non peritè.

Imperitus. Cic. Homo imperitus morum, agricola, rusticus. Imperitè. Idem. Sed quàm est illud imperitiſſimè dictum de populis fundis? quod cõmune liberorum & populorũ, non proprium fœderatorũ?

Gnarus est peritus, uel sciens. Cic. Inferioris autem ætatis erat proximus L. Sisenna doctus uir, & studijs optimis deditus, bene latinè loquens, gnarus Reipub. non sine facetijs, nec satis uersatus in causis.

Ignarus est rudis, imperitus, indoctus, inscius. Sine casu. Cic. Non sum ignarus, quibus ea rebus consequaris. Cum casu. Idem. Ea requiruntur à me, quorum sum ignarus, atq; insolens.

Exercere pro sollicitare, uel augere. Cic. Nullam uirtus aliam mercedem laborum, periculorumq; desiderat, præter hanc laudis, & gloriæ: qua quidem detracta Iudices, quid est, quod in hoc tam exiguo uite curriculo, & tam breui, tanti nos laboribus exerceamus? Exercere pro uersari in aliqua re: uel consuetudinem, atq; exercitationem capere, facilitare, colere. Extra personam. Idem. Messala graui iudicio, multaq; arte se exercuit in uerisſimo genere dicendi. Idem. In sese quotidianis cõmendationibus acerrimè exercuit. Extra personam, idq; in bonam partem,

est fictitare, agitare, & assiduum, peneq; totum in re aliqua esse. Idem. Scauri iudicium statim exercebitur. Idem. At memoria minuitur, credo, nisi exerceas eam aut etiam si sis natura tardior. In malam partem. Cic. Videte, ne nimium familiariter inimicitias exercere uideare. Exercitus pro sollicito, & anxietate affecto, uel agitato. Cic. Quo quidem etiam magis sum non dicam miser, sed certè exercitus. Exercitus pro exercitato, uel callido. Idem. Postremò ipse eum in omnibus uitæ partibus honestus, atq; integer, tum in re militari cum summi consilij, & maximi animi, cum uerò usu quoq; bellorum gerendorū in primis eorum hominū, qui nunc sunt, exercitus. Exercitatus est uersatus, non rudis, aut expers. Cic. Homo & in alijs causis exercitatus, & in hoc multum, & sepe uersatus.

Inexercitus. Cic. Asclepiadē ferunt non ignobilem, nec inexercitū philosophum, cum quidam quereretur, quid ei cecitas attulisset, respondisse, ut puero uno esset comitator. Inexercitatus. Idem. Adhuc pari animo inexercitatū militem, mulier uidebitur.

Exercitatio est assiduus usus, uel usu, & studio, cōmendationeq; diuturna comparata consuetudo. Cic. Quid tibi iuris ciuilis exercitatio profuerit, non intelligo.

Vsus pro exercitatione, uel tractatione. Cic.

Ver

Ver magna prudentia, usu, & exercitatione præditus. Vsum habere. Idem. Quia multarum rerum usum haberet. In usu esse. Idem. Nos ea, quæ sunt in usu, uitaq; communis non ea, quæ finguntur, aut optantur, sperare debemus.

Vsitatum quod in usu est, uel peruulgatum. Cic. Hoc iam uetus est, & maiorum exemplo multis in rebus usitatum.

Inusitatū. Cic. Alter leporem quendam inusitatum nostris orationibus est consecutus.

Volutare propriè. Cic. Itaq; nihil aliud studet, nisi, ut lutulentus sus, cum quouis uolutari. Translatè aut extra rem literariam, & sæpe in malam partem. Cic. In maximo squalore uolutatus est. Ad rem literariam pertinens. Idem. Vsitatis poterit his uti, & lectissimis, qui in ueteribus erit scriptis studiosè, & multum uolutatus.

Industria pro scientia, & prouidentia. Cic. Mihi postea in labore perferendo, industria non deerit. Industriam ponere. Idem. Non est meum, qui in scribendo tantum industriæ ponam committere, ut negligens scribendo fuisse uilear, præsertim cum id non modò negligentis, sed etiam ingrati animi crimen futurū sit. Industrius. Idem. In rebus gerendis uir acer, & industrius. Industrie. Idem. Quod par amicitiae

fuit unquam in hac ciuitate coniunctius, quàm fuimus inter nos ego, & Cn. Pompeius? quis apud populum Rom. de illius dignitate industrius? quis in Senatu sapius dixit?

VIRTUS. Cic. Insignia uirtutis multi etiam sine uirtute assequuti sunt: talium uirorū tanta studia assequi sola uirtus potest. Idem lib. 4. Tusc. Virtus pro præstantia, uel laude. Cic. Dicendi uirtus, nisi ei, qui dicit, ea, de quibus dicit, percepta sunt, extare non est.

Eloquentia est loquendi uis, uel copiose loquens sapientia: & dicendi ratio Cic. Ut hominis decus est ingenium, sic ingenij lumen est eloquentia.

Eloqui est eloquētia uti, uel dicere, aut effari, & exprimere. Cic. Omnes isto eloquendi, & exprimendi genere superasti. Eloquutio non tam facundie speciem habet explicationis. Idem. Circuitio est oratio rem simplicem assumptam circumscribens eloquutione. Eloquens dicitur copiosus ad dicendum. Idem. Peripatetici eloquentes, & in dicendo suauēs, & ornati fuerunt.

Disertus ad personam pertinens. Cic. Quasi rhetor ille te disertum facere posset. Ad res. Idem. Si, ut scribis, hæ literæ non fuerunt disertæ, scito meas non fuisse. Disertè. Cic. Quamobrem ista tanta, tamq̃
multa

multa profitenda Crasse non cenſeo: ſatis, id eſt, magnum, quod potes præſtare, ut in iudiſijs ea cauſa, quacunq; tu dicis, melior, et probabilior eſſe uideatur: ut in concionibus, ut in ſententijs dicendis ad perſuadendum tua plurimũ ualeat oratio: deniq; ut prudentibus diſertè, ſtultis etiam uerè dicere uidearis.

Indiſertus ad perſonam pertinens. Cic. Publius etiam Popilius cum ciuis egregius, tum non indiſertus fuit. Ad rem pertinens. Idem. Quorum ſi alterum ſit optandum, malim equidem indiſertam prudentiam, quàm ſtultitiã loquacem. Indiſertè. Idem. Orationem meam collaudauit ſatis multis uerbis, non me hercule indiſertè Seuerus Antiſtius.

Facundus eſt doctus, & elegans. Ouid. Non formoſus erat: ſed erat facundus Vlyſſes.

Elegans. Cum eloquentiæ eſt. Cic. Antè ſcripta epiſtola ex duabus tuis prior mihi legi coepta eſt. Illa omnium quidem elegantiffima. Extra eloquentiã. Idem. Faceta & elegans ironia Elegantiã eſt uerborum, & orationis, uel rei cuiuslibet munditia & lautitia. Ad eloquentiam pertinens. Idem. Facile cedo tuorum ſcriptorum ſubtilitati, & elegantię. Extra eloquentiam. Idem. Tu eloquentiam ab elegantia doctrinæ ſegregandam putas? Eleganter ſignificat enucleatè, politè, ornatè, uenufè, pulchrè. Tuſcul. 2.

Idem. Causam pro publicanis accuratè, ut semper solitus est, eleganterq; dixit Lælius.

Inelegans. Ci. Phisica ratio non inelegans inclusa est in impias fabulas. Ineleganter. Idem. Oratio non ineleganter scripta.

Affabilis est in sermone iucundus, et gratus uel comis, et lenis, aut facilis. Terent. Meditor esse affabilis, et bene procedit. Affabilitas alloquendi facilitatem significat, sermonis comitatem, uel audiendi lenitatem. Idem. Difficile dictu est, quanto opere conciliet animos hominũ comitas, affabilitasq; sermonis.

O*RARE pro orationem habere, uel causam dicere. Cic. Qui possit uestra in nos uniuersa pròmerita non dicam complecti orando, sed percensere numerando?*

Perorare absolutè. Cic. Cum horas ferè tres dixisset, odio, et strepitu Senatus, coactus est aliquando perorare. Cum casu. Idem. Res illa die non peroratur, dimittitur iudicium. Idem. Dicta est à me causa Iudices, et perorata.

Orator aut pro legato ponitur. Cic. Fœderũ, pacis, belli, induciarum oratores fœciales Iudices ne sunt. Aut pro eo, qui causas dicit. Idem. Orator plenus, atq; perfectus is est, qui de omnibus rebus possit uariè, copioseq; dicere. Oratorius. Idẽ. Illam orationẽ disertam

disertam sibi, & oratoriam uideri dicebat: fortem & uirilem non uideri. Oratoriè Idem. Nihil est aliud pulchre, & oratoriè dicere, nisi optimis sententijs, uerbisq; lectissimis dicere. Oratio, hinc pro causarum actione, uel dicendi exercitatione, uel stili forma, & præcipuâ elegantiam habet in adiectiuis & substantiis quæ ita distinguemus, ut uel laudem habeant, uel uitium Cic. Est oratio scripta elegantissimè sententijs & uerbis, ut nihil possit ultra. Idem. Peracutum & artis plenum orationis genus. Vitium habens. Idem. Qui non possunt in illa facetijsima uerborum attenuatione commodè uersari, ueniunt ad aridum, & ex angue genus orationis. Orationem aucupari. Idem. Non sum ignarus Iudices causarum, non tam insolens in dicendo, ut omni ex genere orationem aucuper, & omnes undiq; flosculos carpam, atq; delibem. Orationem habere. Idem. Quæ autem in multitudine, cum contentione habetur oratio, ea sæpe uniuersam excitat gloriam: magna est enim admiratio copiosè, sapienterq; dicentis. Orationem dicere. Idem. Recitetur oratio, quæ propter eius magnitudinem dicta de scripto est.

Peroratio est epilogus. Cic. Post omnia, perorationem inflammantem, restinguentemq; concludere oportet.

Dicere est loqui, narrare, uel uerba facere. Cic. Quid hoc iniquius dici, aut commemorari potest? Passiue celebritatem & famam continet, uulgiq; peruagatum quoddam testimonium. Cic. Quid Aristeus, qui oliuæ inuentor dicitur Apollinis filius? Pro eloqui, aut in arte oratoria uersari. Idem. Ut optime quisq; dicit, ita maxime dicendi difficultatem, uariosq; euentus orationis, hominumq; pertimescit. Pro orationem habere, uel respondere. Idem. Diem scito esse nullum, quo die non dicam pro reo. Cum ad. Idem. Non temerè dixit Hortensius ad Quæstorem. De scripto dicere, est orationem scriptam pronunciare, non eam suppeditante memoria habere. Cic. Recitetur oratio, quæ propter eius magnitudinem dicta de scripto est. Dicimus etiam de scripto recitare, uel ex scripto. Liuius prima oratio fuit omnia permittentis arbitrio Romanorum. Deinde cum ea uana, & sine effectu nihil proficerent, eò deductæ res, ut his conditionibus, quæ ex scripto paucis antè diebus editæ erant, induciæ fierent. Dictum, pro dicaci sermone. Cic. Dicere aiunt Ennium, flammam à sapiente facilius ore in ardente optimi, quam bona dicta teneat. Hæc scilicet bona dicta, quæ salsa sunt: nam ea dicta appellantur proprio iam nomine. Dictum pro sermone. Cic. Vter nostrum est eu-
pidior

pidior disci? Dictio. Idem. Totam causæ mulæ dictio-
nem in certas partes diuidam.

Dictitare est frequenter dicere, & narrare,
uel frequenti & crebro sermone dissipare, & uul-
gari. Cic. Vt tui familiarissimi dictitant. Dictare est
dicere quod alter scribens excipiat, & manu, stiloq;
notet. Idem. Hanc epistolam dictavi sedens in rheda,
cùm in castra proficiscerer. Dictata sunt interpreta-
tiones, quæ à Ludi magistris dictantur. Horat. Sic ite-
rat uoces, & uerba cadentia tollit, Vt puerum sæuo,
credas dictata magistro. Dictata in alijs artibus. Iu-
uen. Peragit dictata magistri Omnia.

Declamare propriè est ualdè clamare, sed
ponitur pro se exercere ficto orationis themate, ut so-
lebant Romani adolescentes eloquentiæ studiosi inge-
nij exercendi gratia inuehi oratione in eos, quos sci-
rent aliquo crimine posse notari: uel alicuius defen-
sionem suscipere: & in utriusq; argumenti exercita-
tione ueram quandam causæ speciem adumbrare. Ci.
Quæ mihi iste uisus est ex alia oratione declamare.

Declamitare. Cic. Vt antea declamitabam,
causas, quod nemo me diutius fecit: sic hæc mihi se-
nilis est declamatio. Declamator. Idem. Num uo-
bis uideor cum aliquo declamatore disputare? De-
clamatio. Idem. Non placet mihi declamatio potius,
quàm

quàm persalutatio . Declamatorius . Idem . Puer magis illo declamatorio genere delectatur: in quo quoniam ipsi sumus , patiamur illam ire nostris itineribus.

Concionari est concionē habere. Absolutè. Cic. Cato concionatus est, comitia haberi se non iturum Cum de. Idem. De religionibus sacris, & cerimonijs est concionatus Clodius. Cum præpositione cū Cæs. Consequutus id, quod animo proposuerat, Cæsar receptui cum iussit, legionisq; decimæ, qua cum erat concionatus, signa consistere Concionator. Ci. Intellectum est, quid inter est inter lenitatem concionatorum, & animum uerè popularem saluti populi consulentem. Concio pro suggestu, uel scena. Idem. Quid mereri uelis iam cū magistratum inieris, & in concionem ascenderis? Concio pro multitudine hominū congregata, uel ex magistratus iussu, uel ex publici sacerdotis, uel interdum sua autoritate, & sponte. Cic. Ex hac ego lege secunda concionis uoluntate omnia illa tollebam, quæ ad priuatorum incommodum, pertinebant. Concio pro oratione. Ci. In concione mea nihil ponam de rebus meis gestis. Concionem habere. Idem Ille me abeuntem magistratu concionis habendæ potestate priuauit. Concionalis. Idem. Eodem die uehementer actū de agro Campano clamore Senatus, prope

propè concionali. Concionatorius. Idem. Pompeius, hæc intelligit, nobiscunq; communicat, insidias uitæ suæ fieri, Catonem à Crasso sustentari, Clodio pecuniā suppeditari: utrunq; & ab eo, & à Curione, Bibulo, caterisq; suis obtreſtatoribus confirmari, uehementer esse prouidendum, ne opprimatur, concionario illo populo à se propè alienato, nobilitate, inimica, non æquo Senatu, iuuentute improba.

Infans propriè dicitur puer, qui nihil dū fieri, potest. Cic. Dies nondū decē interceſſerant, cū ille alter filius infans necatur. Translatè. Idem. Itaq; & alieni sermonis molesti interpellatores, & scripti tum odiosi, tum obscuri interpretes sunt, et dum cautè expeditèq; loqui, uolunt, infantissimi reperiuntur. Infantia pro dicendi inscitia est Idem Incredibilis infantia accusatorum.

SCRIBERE pro componere, uel librum conſicere cum accusatiuo. Cic. Quod me rogas, ut mea tibi scripta mittam, quæ post discessum tuū scripserim sunt orationes quædam. Cum accusatiuo & ablatiui sine præpositione. Idē Scripsi tres libros uerbis de temporibus meis. Cum accusatiuo & ablatiui interiecta præpositione. Idem. De quo suauissime quodam in procemio scripsisti Scribere pro monumētis mandare, & memoriæ prodere. Idē. Multi Græci
de

de ualuarum harum pulchritudine scripserunt. Scriptor est libri alicuius autor : uel qui rem quamlibet scribit. Idem Multos scriptores rerum suarum magnus ille Alexander secum habuit. Scriptio est scriptura, uel scribendi exercitatio, aut commentatio. Idē. Controuersia ex scriptionis genere nata. Scriptum est scriptura, uel monumentum literarum, & annalium. Cic. Facile cedo tuorum scriptorum subtilitati, & elegantiae. In scripta alicuius peruenire, id est, celebrari. Idem. Atq; hoc praestantius mihi fuerit & ad laetitiam animi, & ad memoriae dignitatem, si in tua scripta peruenero. Scriptitare. Idem. Scriptitauit, orationes multas, orator nunquam fuit.

Conscribere est simul scribere, uel adiungere, unde Patres Cōscripti dicuntur, qui in Senatu scriptis annotati, & adiuncta erant, & in numerum Senatorum recepti, ex Equestri ordine propter inopiam Senatorum. Aliquādo etiam ponitur pro scribere. Ci. Explicet suum uolumen illud, quod ei planum facere possum, Erutium conscripsisse.

Exscribere est describere. Cic. Multum, mihi eripitur operæ, in exscribendis Hypomnematis.

Describere pro exprimere, uel designare. Ci. Videlicet me latronem, ac sicarium abiecti homines, & perditii

et periti describebant. Pro transcribere. Idem. Quem librum ad te mittam, si descripserint librarij Pro partiri, uel diuidere: aut in ordines, familias, ciuitates, tribus, centuriasue digerere. Vnde descriptio, id est, talis digestio. Idem. Quorum bona, suis comitibus, compotoribusq; descripsit. Describere ius, est ius statuere. Idem. Quis tandem, nobis ista iura tam æqua describit? quis hoc statuit? quod æquum sit in Quintium, id iniquum esse in Næuium? Descriptio pro explicatione et definitione. Idem. Defensoris primus locus est nominis breuis, et aperta, et ex opinione hominum descriptio. Pro partitione, uel distributione. Idem. Vrbe et natura, et situ et de scriptione ædificiorum nobilis.

Conscribere. Cic. Cum in tribunali Aurelio conscribebas palam non modo libere, sed etiam seruos ex omnibus uicis concitatos, uim tum uidelicet, non parabas?

Perscribere est usq; ad finem scribere. Cic. De meis rebus ad Lælium perscripsi. Est etiam perscribere in tabulas publicas, in actaq; referre. Idem. Hoc perscriptum in monumentis ueteribus reperiētis. Perscriptor est, qui ea, quæ perscribuntur, notat. Perscriptorem posuit in Verr. Cicero pro cautore, qui formulas concipit. Scribā, inquit, tuū dicit Verres huius

huius perscriptorem foenerationis fuisse. Perscriptio Idem. Suū codicem testis loco recitare arrogantia est, suarum perscriptionū, & literarum aduersaria proferre num amentia est?

Inscribere est inscriptione aliquid significare. Cic. Nunc, etsi omnia aut scripta esse à tuis arbitror, aut etiam nuntijs, ac rumore perlata, tamen ea inscribam breui, quæ te puto potissimū ex meis literis uelle cognoscere. Pro imprimere, uel incidere. Cic. Ut esset, quod in basi trophæorum incidi, inscribiq; posset. Idem. Versus in monumento inscripti.

Incidere est cedere, refecare, uel præcidere. Cic. Si gradus scalarum incidas. Incidere pro imprimere, uel inscribere. Cic. Quod in monumentis rerum gestarum incisum, ac notatum uidemus.

Insculpere translato est inscribere. Cic. Omnia bus innatū est, & in animo quasi insculptū esse deos. Proprie. Cic. Itaq; perfracto saxo sortes erupere in robore insculptæ priscaŕū literarū notæ repertæ sunt.

Imprimere, est quasi informare, & signare. Cic. Orbis Reipub. sic est cōuersus, ut uix impressam orbitam possimus uidere. Translatè. Idem. Quo è genere, nobis notitiæ rerum imprimuntur.

Inserere proprie ad rem rusticam pertinet. Verg. Insere nunc Melibœe pyros, pone ordine uites.

Translatè

Translatè. Idem. Non putat ille sibi iniuriam factam, propterea quòd homini tam perditò, & collum in laqueum inferenti subuenisti. Idem. Inferi quidem, & donari ab arte non possunt omnia: sunt enim illa donaturæ. *Infitus, à, um, Cic.* Quod in cōmunibus hominum sensibus, atq; in ipsa natura positum, atq; infitum est. Pro aduentitio & assumpto posuit. Sallustius in Ciceronem M. Tullius legem, iudicia populo Rom. defendit, atq; in hoc ordine ita moderatur, quasi unus reliquus ex familia uiri clarissimi Scipionis Africani, ac non repetitus, accitus, & paulo antè infitus huic urbi ciuis.

Insidere. Cic. Hi solitudinū aculei, & scrupuli non sunt permolesti, sed tamen insident, & urgent. Idem. Hic malis insidentibus beati esse non possumus.

Inscribere pro nomen indere, uel imponere. Cic. Oratorem meum (sic enim inscripsi) Sabino tuo cōmendauī. *Inscriptio.* Idem Cū ego egissem de istis operibus, atque inscriptionibus, perbenignè mihi respondit. *Inscriptio* ad libros non pertinens. Idem Hæc causa, cur decerneretis statuam in rostris cur inscriptione præclara, cum absenti triumphum.

Cōponere pro conflare, uel conficere Cic. Tibi etiam gratias agebat, quòd signa componenda
N suscepisses.

suscepisses. Pro conuenire. Teren. Cur non, inquam,
 Phormio uides, inter nos sic hæc potius cum bona ut
 componantur gratia, quàm cum mala? Interdum pro
 disponere, uel constituere, aut temperare. Idem. Ne-
 mo unquàm paratior, uigilantior, compositior in iu-
 dicium uenit. Idem. Verba ad religionem deorum im-
 mortalium composita. Interdum est diligentius appa-
 rare, uel coagmentare, & conglutinare. Idem. Ex-
 ordium uitiosum est, quod nimium apparatis uerbis
 compositum est. Componere pro scribere. Idem. To-
 tum se ad artes componendas transtulit. Compositor.
 Idem. Perfectum oratorem hoc uno excellere, id est,
 oratione, cætera in eo latere indicat nomen ipsum:
 non enim inuentor, aut compositor, aut actor hæc com-
 plexus est omnia, sed & græcè ab eloquendo Rhe-
 tor, & latinè eloquens dictus est. Compositio pro est
 aliquando confectio, & quasi structura. Cic. Sonorū
 uaria compositio harmonias efficit plures. Est etiam
 coagmentatio, & compages, uel ordo, & descriptio.
 Idem. Quemadmodum qui utuntur armis, aut pala-
 stra, non solum sibi uitandi, aut ferendi rationem esse
 habendam putant, sed etiam ut cum uenustate moue-
 antur: sic uerbis quidem ad aptam compositionem, &
 condecentiam, sententijs uerò ad grauitatem oration-
 is utatur. Compositio pro pacto, concordia, & pa-
 cificatione,

rificatione, uel ab armis discessione. Idem. Cùm in
spem uenero, de compositione aliquid me conficere,
statim uos certiores faciam. Compositè est dispositè,
ac cum modo, & ordine. Idem. Si oratoris nihil uis
esse, nisi compositè, ornatè, copiose eloqui, quero,
id ipsum quì possit assequi sine ea scientia, quam ei
non conceditis?

Facere pro scribere, uel cōponere. Cic. Poëma
porrò facit ita festiuum, ita concinnum, ita elegans,
nihil ut fieri possit argutius.

Condere pro scribere. Cic. Vereor, ne Lucul-
lus, quoniam Græcum poëma condidit, nunc ad Cæ-
cilianam fabulam spectet.

Fundere uersus est felici quadam componendi
promptitudine, atq; celeritate quasi uersus proijcere.
Cic. Non intelligo, quid metuat, cùm tam bonos se-
ptenarios fundat ad tibiam.

Lucubrare, uel elucubrare, uel, ri, pro com-
ponere, uel scribere, sed cùm quadam accuratione.
Cic. Accipies hoc paruum opusculum lucubratū his
iam cōtractioribus noctibus. Idem Nihil habeo, quod
ad te scribam: quin etiam eam epistolam, quam eram
elucubratus, non dedi. Lucubratio. Idem. Nunc qui-
dem propter intermissionem forensis operæ & lucu-
brationes detraxi, & meridiationes addidi.

Excudere est componere. Cic. Tibi de gloria excudam aliquod πᾶν φιλοσόφως, qui lateat in thesauris suis.

Habere in manibus. In manibus habere interdū aliquē dicimur, qui nobis imprimis iucundus, & charus est. Cic. Clodium sic amplexabātur, sic in manibus habebāt, sic me præsente osculabātur, non illi quidem, ut mihi stomachum facerent, quem ego funditus perdididi: sed certe ut facere se arbitrarentur. Dicimur quoq; epistolam in manibus habere, quæ tabellarium præstolatur, & expectat, id est, quam antè scriptam adhuc seruamus tabellarij inopia, uel expectatione. Idem. Quòd multos dies epistolam in manibus habui propter cōmorationum tabellariorū, ideò multa coniecta sunt, aliud alio tempore. Pro legere. Idem Habebamus autem in manibus Antonij concionē habitam x. Cal. Ianuar. Hic ponitur pro eliminare, uel euolare. Idem. Cōmitatus est totus scriptis meis, quæ in manibus habemus. In manibus esse, dicitur res, uel persona, de qua uel sermo habetur: uel quæ circūfertur, uel in nostra potestate est, aut quæ ita instat, ut differri non possit. Cic. Res est in manibus: tu autem longè abes gentium. Idem. Factum est à me diligentissimè: diu, multumq; in manibus fuerunt.

Dolare uerbum est fabri'è, diciturq; propriè
asperit

*asperitas materiei dolari, cum ascia uel dolabra cōpla-
natur. Cic. Quis robur illud cecidit? dolauit? inscripsit?*

*Edolare translātē pro polire. Cic. Omisi ea,
quæ in manibus habebā, abieci, quod iusseras, edolauī.*

*Limare translātē pro polire, uel quod super-
uacaneum est, detrahere expoliendi causa. Cic. Alia
est illa, cū ueritas ipsa limatur in disputatione, subti-
litas. Idem. Institui quædam ad eum, quæ sunt magna
sanè, & limantur à me politius. Limatus Idem. Opus
est hoc limatulo tuo, & politulo iudicio, & interio-
ribus tuis literis.*

*Elimare. Cic. Sed ad Elicem, & clarissimos
septentriones, id est, rationes has latiore specie, non
ad tenuē elimatas.*

*Polire est limare, propriè. Cic. Ne facito ro-
gum ascia ne polito. Translatē. Idem. Illud est pro-
babilius: neq; tamen uerum, quod Socrates dicere so-
lebat, omnes in eo, quod scirent, satis esse eloquentes,
illud uerius, neq; quenquam in eo disertum esse posse,
quod nesciat: neq; si id optimè sciat, ignarusq; sit fa-
cundie, ac poliendæ orationis, disertè id ipsum posse,
de quo sciat, dicere. Politus ad personā pertinens. Cic.
Non satis politus bonis moribus. Ad res. Idem. Ho-
mo cōmunium literarum, & politioris humanitatis
expers. Politè. Idem. Primū ipsa illa, quæ subtiliter*

differenda erant, politè, atque dixerunt.

Expolire aliquid perfectioris artis habet. Cic. Quis Dionem Syracusium doctrinis omnibus expoliuit? Expolitio, Idem. Expolitiones utriusq; nostrum sunt in manibus, sed tua ad perfectum.

Perpolire, expoliendi perfectionem continet. Cic. Tu interim non cessabis, & ea, quæ habes instituta, perpolies, nosq; diliges. Perpolitus, Idem. Explicatio illustris, & perpolita Perpolitio, Idem. Verborum exornatio est, quæ ipsius sermonis insignita continetur perpolitio.

Impolitus est rudis. Cic. Timæus ipsa compositione uerborum non impolitus. Impolitè, Idem. Crassus uerò mihi noster uisus est oratoris facultatem non illius artis terminis, sed ingenij sui uiribus immensis penè describere: nam etiam ciuitatum regendarum oratori gubernacula sententia sua tradidit: in quo per mihi mirum uisum est Scæuola, te hoc illi concedere, cum sæpius tibi Senatus breuiter, impoliteq; dicenti maximis sit de rebus assensus.

Elaboratus dicitur exornatus, excultus, politus. Cic. Omnes apud hunc ornati, elaboratiq; sunt uersus.

Illaboratus & inelaboratus Vall. lib. 3. cap. 39. Quintil. Cum interim, inquit, hæc omnia, quæ
uix

lux singula quisquàm intentissima cura consequi posset, fluunt elaborata: & illa qua nihil pulchrius auditu est, oratio præ se fert tamen felicissimam facilitatem.

Excolere est polire, ornare, eliminare. Cic. Nihil feracius ingenijs, ijs præsertim, quæ disciplinis exculta sunt.

Perficere est absoluerè, & perpolire. Cic. Ego admonitu tuo perfecì sanè argutulos libros ad Varronem.

Perfectus dicitur absolutus, suis omnibus partibus elaboratus, perpolitus. Cic. Omnino spero, paucis mensibus opus Diphili perfectum fore. Perfector. Idem. Subitæ ad propositas causas exercitationes, & accuratæ, & meditatæ cõmentationes, ac stilus ille tuus, quem tu uerè dixisti perfectiorem dicendi esse, ac magistrum, multi sudoris est. Perfectio est absolutio. Idem. Quæ proficiuntur à uirtute susceptione prima, non perfectione sunt iudicanda. Perfectè est absolutè, plenè, cumulatè Idem. Oratio neq; nimis infans, neq; perfectè diserta.

Conficere pro perficere Cic. Libros meos, quos expectas, inchoavi, sed conficere non possum his diebus. Confectio, Idem. Mihi quidem ita iucunda

huius libri confectio fuit, ut non modò omnes abster-
serit senectutis molestias, sed effecerit mollem, etiam,
& iucundam senectutem.

Absolvere pro perficere, uel finire, uel ad
exitum perficere. Ci. Orationes efflagitatas pro Scau-
ro, & pro Plancio absolui. Absolutio pro perfectio-
ne. Idem Hanc ego absolutionem, perfectionemq; in
oratore desiderans, à qua ipse longè absum facio im-
pudenter, mihi enim uolo ignosci, cæteris ipse non
ignosco.

Conseruare est perficere, uel conficere. Cic.
Cum multa sint in philosophia & graua, & utilia,
accuratè, copioseq; à philosophis disputata, latissimè
patere uidentur ea quæ de officijs tradita ab illis, &
præcepta sunt, & consummata.

OP V S pro artificio, uel generatim pro omni
re, quæ nostra opera fit, siue in literis uersemur,
siue in re alia qualibet. Cic. Collocari hominem,
iussit in aureo lecto, strato pulcherrimo textili stragu-
lo, magnificis operibus picto. Idem. Minimè miror te
tuis præclaris operibus lætari. Idem. Magnum opus
est, egetq; exercitatione non parua.

Liber pro uolumine. Cic. Quorum sunt de am-
icitia gerenda præclarissimè scripti libri. Libellus,
pro paruo libro. Cic. Scripsi illud in quodam libello,

quime imprudente, & inuito excidit. Pro epistola, uel literis. Idem. Recita mihi hunc primùm libellum: deinde illum alterum Canuleij. Pro cōdice, in quo reponuntur, & scribuntur ea, quorum memoriam seruari uolumus. Idem. Quinetiam libellum ipsius habeo in quo est: Salaminij pecuniam debent M. Scaptio, & P. Mantinio familiaribus meis. Libellus pro requeſta Idem. Vt primùm Buchrotium agrum proſcriptum uidimus, commotus Atticum libellum composuit: eum mihi dedit, ut darem Cæsari: eram enim cœnaturus apud eum illo die. Vnde à libellis dicti ministri, qui principi in hoc negotio subseruiunt. Tranquil. Epaphroditum à libellis capitali pœna condemnauit. Dicimus etiam præfectos libellorum, aut etiam postulationum magistros.

Librarius aliquando adiectiuum est cum substantiuo. Cic. Quidnam homines putarent, si tum ociosus esset, cùm tu illum in foro spectante Pop Rom. gladio stricto insecutus es? negotiumq; transegisses, nisi ille se sub scalas tabernæ librariæ coniecisset. Librarius est qui libros scribit. Cic Legi literas non tua sed librarij manu. Librarij depositorum ij erant, qui perscribebant, quid quisq; apud signa deposuisset. Vide Vegetium.

Volumen est liber, in quo scripta qualibet,

cōtinentur: quod à uoluendo dictum tradūt, quoniam maiores in libris arborum, id est, corticibus scripta, sua, quò ea ferrent commodius, complicabant: ideoq; uolumina appellata sunt. Cic. Non te epistolis, sed uoluminibus laceffem. In uolumen referre. Idem. Video quid agas: tuas quoq; epistolas uis referam in uolumen. Volumen efficere, uel conficere. Idem. Sed quoniam duobus superioribus de morte de dolore dictū, est, tertius dies disputationis hoc tertium uolumen, efficit.

EDERE est foras dare, uel proferre, aut exprimere. Neq; uerò solum ad rem librariam, pertinet, sed etiam ad multa alia, ut edere scelus, facinus, animam, spiritū, ruinam, clamores, risum, nomē, iudiciū, oraculū, exemplū, partū, foetū, rationes, scriptū, edere in lucē, et similia. Ci. Nec scriptū habeo, nec possū edere. Idē. Enna est loco præcelso atq; edito. Idem. Neq; enim quicquam aliud in hac lege, nisi edititios iudices es secutus. Idem. Ita rursus remittit, ut me roget, ut annales suos emendem, & edam.

Emittere de carcere, uel è carcere. Ci. *Quæro cur hunc eundem repētē de carcere emitti iusserit* Emittere ex uinculis. Idem. Cū illuc ex illis uinculis emissi feremur Emittere ex urbe. Ci. *Quòd si nunc hæc urbs inuictissima uocem emittat, non hoc pacto loquatur.*

quatur. Emittere maledictum, uocem, aculeos, telum. Idem. Cuius si etiam uim, & grauitatem illam singularem, ac penè diuinam assequi possem, tamen non dubito, quin ea tela, quæ coniecerit inimicus, quàm ea, quæ collega patris emisit, leuiora, atq; hebetiora esse uideantur. Emissarius est excursor, furtorum cõciliator, atq; internuntius, quæ à magistratibus, uel dominis committuntur. Vel est calumniator, & uexator summissus, & subornatus ab amicis. Emissitius quoq; dicitur, qui emittitur ad circumspiciendum uelut exploratores. Plaut. Exi inquam, age exi, exeundum hercle tibi hinc est foras circumspectatrix, cum oculis emissitijs. Emissio est iaculi, uel tormenti cuiusuis. Cic. Tormenta eò grauiiores emissiones habent, quò sunt contenta, atq; adducta uehementius. Alia significatio. Cic. Nos enim planè mi suauissime Volumini aut nihil sumus, aut nobis quidem ipsis displicemus, gregalibus illis, quibus te plaudente uigebamus, amissis, ut etiam si quando aliquid dignum nostro nomine emisimus, ingemiscamus.

Promere, est proferre, uel edere. Cic. Loci sunt quasi sedes, è quibus argumenta promuntur. Promptus cùm ad personam pertinet, significat hilarem, alacrem, ardentem, erectum. Idem. Ad uim promptus, ad seditionem paratus, ad eadē expeditus

Ad

Ad rem relatum ponitur pro parato, expedito, uel exposito. Idem. Cætera, quæ tibi à multis præpta esse certo scio, à me sunt paratissima. In præptu esse, idem est, quod patere, uel expositum, manifestum, uulgareq; esse Cic. Hæc ita sunt in promptu, ut res disputatione non egeat. Ponere in promptu. Idem. Principio corporis nostri magnam naturam natura ipsa uidetur habuisse rationem, quæ formam nostram, reliquamq; figuram, in qua esset species honesta, eam posuit in promptu. In promptu habere. Idem. Pertinet ad omnem officij questionem, semper in promptu habere, quantum natura hominis pecudibus, reliquisq; bestiis antecedit.

Proferre pro commemorare, citare, uel in medium adferre, aut exhibere. Ci. Iudicia communis exitij indagavi, patefeci, protuli. Idem. Proferam pestes: proferam legatos. Proferre proedere Idem. Orationem tibi misi: eius custodiendæ, et proferendæ arbitrium tuum sit.

Vulgare est in uulgo dare, quasi commune, omnibus facere: unde meretrix uulgare corpus dicitur. Cic. Nonne hoc uestra uoce uulgatum est? Uulgo turbam et multitudinem significat, Cic. Nihil est incertius uulgo. Vulgi significatio ornatior. Idem Obuiam fit ei Clodius, expeditus in equo, nulla Rheda, nullis impedimentis, cum hic insidiator cum uxore uehere

tur in rheda penulatus, uulgi magno impedimento,
 ac muliebri, ac delicato ancillarum puerorumq; comi-
 tatu Vulgus cum genituo Terent. Ego dudum non-
 nihil ueritus sum Daue abs te, ne faceres idem, quod
 uulgus seruorum solet. In uulgus. Cic. Quia non est
 obscura tua in me beneuolentia, si fit, ut multi, per me
 tibi uelint cōmendari, ego autem tribuo nonnunquā
 in uulgus, sed plerunq; necessarijs in hoc tempore.
 Gratum in uulgus, id est, gratum uulgo. Idem In cau-
 sis, atq; in illa opera nostra forensi summa industria
 uersamur: quod egregiè non modo ijs, qui utuntur
 opera, sed etiam uulgus gratum esse sentimus. In uul-
 gus, ignotus. Cic. Ut maiores nostri funestiores diem
 esse uoluerunt Alliensis pugna, quā urbis capte,
 quod hoc malum ex illa: itaq; alter religiosus, etiam
 nunc dies alter in uulgus ignotus. In uulgus exire, uel
 emanare. Cic. Ego etiam si omnia, quæ dicenda sunt
 liberè dixero, nequaquā tamen similiter oratio mea
 exire, atq; in uulgus emanare poterit. In uulgus loqui
 Idem. Quamobrem ut in uulgus, ita nos hoc loco lo-
 quimur, ut alios fortes, alios bonos uiros, &c ualere
 in uulgus Idem. Hoc euenit, ut in uulgus insipientium
 opinio ualeat honestatis, cum ipsam uidere non pos-
 sint. Commendatio in uulgus. Idem. Vide ne plus com-
 mendatio in uulgus, & hæc, quæ expetitur gloria,
 molestia ha-

molestiæ habeat. Retinere nomen in uulgus. Idem. Fani pulchritudo, & uetustas, Prænestinarum etiam, nunc sortium retinet nomen, atq; id in uulgus: quis enim magistratus, aut quis uir illustrior utitur sortibus Idem Cato perfectus mea sententia Stoicus & ea sentit, quæ non sanè probantur in uulgus, & in ea heresi est, quæ nullum sequitur florem orationis. Iudicare in uulgus. Idem. Atq; illum quidem quasi parentem huius uniuersitatis inuenire difficile est: & cum iam inueneris, iudicare in uulgus, nefas. Vulgaris est popularis, quotidianus, peruagatus, & communis. Idem. Hæc uulgaria, & obsoleta sunt. Vulgariter. Cic. Ut intelligeres me non uulgariter, nec ambitiosè sed ut pro homine mihi perneccessario scribere. Vulgò est passim, & populariter. Idem. Illi ita negant, uulgò ut mihi se debere dicant.

Diuulgare ad rem literariam pertinens.

Cic. Hunc librum, etiam si minus nostra commendatione, tuo tamen nomine diuulgari necesse est.

Extra rem literariam. Idem. Visum est occultus agendam, neq; ullo modo diuulgandum, de te iam esse perfectum.

Peruulgare est diuulgare. Cic. Epistolam meam quòd peruulgatam scribis esse, non fero molestè. Idem. Peruulgatus ciuitatis sermo.

Exire translàtè est emitti, uel edi. Cic. Filius ut audio, pertimuit: neq; iniuria, si liber exisset.

Foras dari, pro exire, uel edi. Cic. Scripta nostra nusquàm malo esse, quàm apud te: sed ea timui, foras dari.

Excidere, propriè est subito, uel de repente cadere. Cic. Sol excidisse mihi è mundo uidetur. Idem. Cùm animal ex utero elapsum excidit. Propter illam subitam cadendi celeritatem, ponitur interdum translàtè pro defluere, uel elabi. Idem. Excident gladij, fluent arma de manibus. Hìc dicitur excidere liber, uel scripta, quæ casu nescio quo, uel quasi nobis imprudentibus exeunt. Cic. Ego hac eadem opinione adductus scripsi etiam illud quodam in libello, qui me imprudente, & inuito excidit, & peruenit in manus hominum disertos me cognosse nonnullos, eloquentem adhuc neminem.

Emanare à manare componitur, quod est fluere, uel redundare, uel fundi, idq; propriè. Translata uerò pro disseminari, aut dispergi, latius dissipari, serpere, percrebrescereq; ponitur. Cic. Quæ res secunda erant, non patiar ad ciuitatis perniciem manare. Idem. Peccato ex uitijis manant. Emanare est exire, aut duci. Cic. Oratio mea nequaquam

quam similiter exire, atq; in uulgus emanare poterit. Idem. Mala nostra isthinc emanant.

Apparere pro edi, uel in lucem proferri Cic. Accipies igitur hoc paruum opusculum lucubratum iam his contractionibus noctibus, quoniam illud maiorum uigiliarum manus in tuo nomine apparuit.

Comprimere est stringere, retardare, sedare, uel frangere. Cic. Admonit. u. Squilla Pinna morsu comprimere conchas. Est etiam retinere. Idem. Epistolam illam ita compresseram, ut nunquam emanaturam putaram. Comprimere frumentum auari dicuntur, qui in annonæ gravitate, et rei frumentariæ inopia spem lucri positam habent. Cic. Quacumq; iter feci, nulla ui, nullo iudicio, nulla contumelia, auctoritate, et cohortatione perfeci, ut et Græci et ciues Rom. qui frumentum compresserant, magnum numerum populis pollicerentur. Numerus frumenti eiusdem elegantiae est. Idem. Frumenti in summa caritate maximum numerum miseram. Idem. Frumenti magnum numerum coëgit. Vis in eadem significatione, qua numerus modò positus est. Cic. Romæ, et maxime Appia ad Martis, mira proluuius Crassipedis ambulatio ablata, horti, tabernæ plurimæ, magna uis aquæ usq; ad pistrinam publicam. Frumentum etiam imperare dicimus, uel uinum, uel numerum, aut uim

magnam

magnam frumenti, cū ab imperatoribus imperatur
ijs, quos in potestate habent : ut frumentum uinum,
alijue belli cōmeatus ab illis comparentur. Neq; uerò
existimabis frumentum, uinum aut alia ad uictū per-
tinentia imperari solū : imperantur enim etiā num-
mi, naues, nautæ, arma, obsides, & aliud quiduis,
quod dari, uel parari iubetur. Cic. Quòd his plus
frumentū imperabatur, quàm quantum exarassent.
Idem. Non est satis : nummi præterea imperantur.
Idem. Superiorum prætorum consuetudo cum hæc fu-
isset, ut naues ciuitatibus, certusq; numerus nautarū,
militumq; imperaretur, maximæ, & locupletissimæ
ciuitati Mamertinæ nihil horum imperauisti.

Continere. Cic. Non occultauī, non continui
domi, sed describi ab omnibus statim librarijs, diuidi
passim, & peruulgari, atq; edi Pop. Rom. imperauī.

Conscerpere. Cic. Tuas epistolas, quibus
asperius de eo scripsi, aliquando conscerpito.

Incidere. Cic. Poëma quod composueram ad
Cesarem, incidi.

Scindere. Cic. Hanc epistolam, cur non scin-
di uelim, causa nulla est.

Conscindere. Cic. Epistolam tuam, quam
accepi à Lucio Arnucio, conscidi innocentem : nihil
enim habebat, quod non uel in concione rectè legi
posset

posset: sed & Aruncius ita te mandasse aiebat, & tu adscripseras.

Abscindere. Ci. Orationes à me duas postulas, quarum alteram non libebat mihi scribere, quia abscideram: alteram ne laudarem eum, quem non amabam.

MONUMENTA, uel monumentum est, quod nos alicuius rei præter ita moneat: ut se pulchra, statuae, inscriptiones, libri, carmina, historia, documenta, cōmentaria, lieræ, extructio, ornamētum, publicum opus, trophæum, moles. Deniq; quicquid sit illud, quod nos in alicuius rei memoriam reuocet. Cic. Plena sunt monumenta Græcorum, quemadmodum sapientissimi uiri regna tulerint. Idem Nostra sunt trophæa, nostra monumenta, nostri triumphus. Monumentū pro ipsa memoria. Idem Hiccinē uir patriæ natus, usquā nisi in patria morietur? aut si forte pro patria, huius uos animi monumenta retinebitis? corporis in Italia nullum sepulchrum esse patiamini? Monumentum præbere. Idem, Sin mea domus, non modò mihi non redditur, sed etiam monumentum præbet inimico doloris mei, sceleris mei, publicæ calamitatis, quis erit, qui redditum potius, quàm poenam sempiternam putet. Monumenta relinquere, prodere. Idem. Nihil est quod non longinquitas temporū excipiente,

excipiente memoria, prodendisq; monumentis effice
re, atq; assequi possit. Monumentis commendare, uel
mandare. Idem. Nota res est, & à te ipso mandata
monumentis. Monumentis celebrare, uel consecrare.
Idem Hæc mira laus est, quæ non poëtarum carmini
bus, non annalium monumentis celebratur, sed pru=
dentium iudicio expenditur. Monumenta extare. Id=
dem. Nullum ex ea dedicatione literarum extat mo=
numentum.

Vestigium est propriè pedis impressio, id
est, signū et forma pedis, quæ relinquitur in loco, ubi
gradimur Vergilius posuit pro pedis parte. Vesti=
gia primi alba pedis, frontemq; ostentans arduus al=
bam. Propriè. Cic. Tu extra munitiones tuas, uesti=
gium ubi imprimas, non habes. Translatè ponitur,
pro reliquijs, signo uel monumento. Cic. Quid in
Numa Pompilio? num quod eloquentiæ uestigium
apparet?

Reliquiæ ponuntur pro uestigijs, & monu=
mentis, uel pro eo generatim, quod superest. Cic. Nō
eas cenas quero, ut magnæ reliq; iæ fiant: quod erit,
magnificum sit & lautum.

Reliquus. Reliquum dicitur quicquid restat
uel superest ex re iam coepta, siue in sermone, siue
in actione, siue in persona, consistat. Cic. Ut
O 2 pecuniam

pecuniam reliquam Buthrotij ad diem soluerent. Reliquus pro futuro. Idem. Non de reliqua & sperata gloria laboramus, sed de parta dimicamus. Reliquum facere. Idem. Quibus iste nihil reliqui fecerat. Reliquum habere. Idem. Paucos dies habebam reliquos anni muneris. Reliquum est, pro sequitur, uel restat. Idem. Reliquum est, ne quid stultè, ne quid temerè dicam, faciámue contra potentes. De reliquo significat, quod reliquum est, uel quod ad reliquum pertinet. Idem. De reliquo, quid ego tibi dicam?

Residuus est reliquus. Cic. Horum nullum erit iudicium, quantæ cuiusq; manubiæ fuerint: quid relatum, quid residuum sit.

Posteritas idem est, quod posterum, id est, sequens seculum. Cic. Cui si statuam in rostris decreto uestro statueritis, nulla eius legationis posteritatem inobscurabit obliuio. Postcritati seruire. Idem. Posteritati & gloriæ seruiamus. In posterum. Cic. Hæc in posterum gratiora, theatra, porticus, noua templa. Posterior. Idem. Sed hæc posterius, & coram fortasse cōmodius. Posterior antiquiori & chariori oppositus. Cic. Tu uerò ita uitam, corpusq; seruato, ita fortunas, ita rem familiarem, ut hæc posteriora libertate ducas. Posterius pro tetrius, uel flagitiosus. Cic. Nam quòd uobis iste tantummodo improbus, cum

bus, crudelis olim furunculus, nunc uerò etiam rapax, quòd sordidus, quòd contumax, quòd superbus, quòd fallax, quòd perfidiosus, quòd impudens, quòd audax esse uideatur, nihil scitote esse luxuriosius, nihil libidinosius, nihil posterius, nihil nequius. Posterì dicuntur, qui inferioris sunt ætatis, scilicet prolis postea nascens. Idem. Horum posteriores meliores illi quidem mea sententia, quàm reliquarum philosophi disciplinarum.

Immortalis. Immortale dicitur indissolubile, & sempiternum, cui opponitur mortale, id est, dissolubile, & quod ita à natura formatum est, ut mori, atq; interire possit. Cic. Omne animal mortale, & dissolubile est. Mortales proprio nomine uocantur homines. Idem. Vt ab omnibus mortalibus audacia tua cognosceretur. Mortalitas quo mortali uitæ cōditione, aut pro communi naturæ fragilitate. Cic. Supra mortalitatem tuam tibi sunt omnia tributa. Immortalis. Idem. Ad hanc autem rationem quoniam maximam uim natura habet, fortuna proximam, utriusq; omnino ratio habenda est in deligendo genere uitæ, sed naturæ magis. Immortalitas. Idem. Satis facere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit. Immortalitatem donare. Idem. Mihi Pop. Rom uniuersus illa in cōcione non unius diei gratulationē, sed æternitatē,

immortalitatemq; donauit, cum meum iusiurandū tale, atq; tantum iuratus ipse una uoce, & consensu approbavit. Immortalitati mandare, uel commendare. Idem. Perge, ut ais, nomenq; tuum cōmenda immortalitati. Immortalitati tradere. Idem. Cuius ingenium, uariosq; sermones immortalitati scripsit suis Plato tradidit, cum ipse literam Socrates nullam reliquisset. Immortalitatem consequi. Idem. Erit igitur extincta moles opere magnifico, incisæq; literæ, diuinæ uirtutis testes sempiternæ: nusquamq; de uobis eorum, qui autem uidebunt uestrum monumentum, aut audient, gratissimus sermo conticescet. Ita pro mortali conditione uitæ, immortalitatem estis consecuti. Immortaliter. Idem. Quod scribis te à Cæsare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo.

Aeternus. Cic. Supra lunā sunt omnia æterna. Aeternitas est immortalitas. Idem. Mihi pop. Rom. non unius diei gratulationem, sed æternitatem, immortalitatemq; donauit.

Sempiternus. Cic. Sic aliter consuetudo perditorum concionum, ut nostri illi non heroës, sed dii futuri quidem in gloria sempiterna fuit.

Perpetuus pro contexto, & nō conciso. Cic. Qui omnes à perpetuis suis historijs ea, quæ dixi, bella sepeauerunt. Idem. Erant perpetuæ paludes. Pro constanti, uel æterno. Idem. Tempus est nos de

illa perpetua iam, non de hac exigua uita cogitare. Perpetuare. Idem. Id inuentum est ita suaue, ut, si cui sit infinitus spiritus datus, tamen eum perpetuare uerba nolumus. Perpetuitas. Cic. Qui diffidit perpetuitati bonorum, timeat necesse esse. Perpetuò. Idem. Facies perpetuò, quæ fecisti, ut omnes æquitatē tuam laudent. In perpetuum est perpetuò. Idem. Statueram non mehercule inertia, sed desiderio pristinae dignitatis in perpetuum tacere.

Semper est in perpetuum, uel omni tempore; uel dies totos, & noctes. Cic. Semper ego à genere hoc toto sermonis refugi.

ILLVSTRARE ad nomen & famam commendandam pertinet. Cic. Illustrabit, mihi crede, tuam amplitudinem hominum iniuria.

Celebrare est prædicare, uel laudibus efferre. Cic. Nos etiam hostē literis nostris, & memoria uideamus esse celebratum. Pro diuulgare. Idem. Quod ita esse constanti fama, atq; omnium sermone celebratum est. Pro frequentare. In persona positum. Idem. Senectuti uerò celebrandæ, & ornandæ quod honestius potest esse per fugium, quàm iuris interpretatio? Extra personam. Idem. Is ideo uiam muniuit, ut tu eam alienis uiris comitata celebrares? Celebrare pro fieri, agi, e. li. coli Cic. Seruorū omniū uicatim celebra

tur tota urbe descriptio. Celebratio. Idem. De celebratione ludorum Bruti tibi assentior. Celebris. Idem. Clara res est, quā dicturus sum, tota Sicilia celeberrima, atq; notissima. Celebritas ad hominū frequentiam & locū pertinens Cic. Si offendet me loci celebritas, aliō me conferā, & ad te scribā. Ad honorum & estimationē relatum Idem. Hinc liber Semele natus, ea deniq; famæ celebritate Tyndaridæ fratres.

Mandare pro committere. Cic. Quæso, ut eum diem memoriæ mandetis. Idem. Nunc incensus studio tuarum rerum, eas literis Græcis mandare cupiebat.

Prodere in malam partem positum significat, deferere uel decipere, aut hosti, aut inimico tradere. Cic. Amici partim deseruerunt me, partim prodiderunt. Proditor. Idem. Ne extinctor patriæ, ac proditor appelletur. Proditio. Idem. Si liberius, ut consueuisti, agendum putabis, multorum in nos perfidiam, insidias, proditionem notabis. Prodere flaminem uel interregem. Idem. Eo die Miloni erat Lanuuium ad flaminem prodendum, quod erat dictator Lanuij Milo. Idem. Interregem, & ipsum patritium esse, & à patritio prodi necesse est Prodere diem. Cic. Ita constituta sunt à maioribus iudicia: primū, ut ne pœna capitis cum pecunia coniugatur; deinde ne proin-

dicta

dicta die quis accusetur : ut ter antè magistratus ac-
 cuset, quàm multam irroget, aut iudicet : quarta sit
 accusatio Trinum Nundinum prodita die, qua die
 iudicium sit futurum. Hic ponitur pro mandare, uel
 scribere. Absolutè. Cic. Utile uidebatur Ulyssi
 (ut quidam Poëtæ tragici prodiderant) regnare,
 & Itihacæ uiuere, otiosè cum parentibus, cum uxo-
 re, cum filio. Cum accusatiuo solo Idem. Si scruta-
 ri uetera, & ex his ea, quæ scriptores Græci pro-
 diderunt, eruere coner, ipsi illi maiorum gentium,
 dii, qui habentur, hinc à nobis profecti in cœlum re-
 perientur. Cum datiuo solo. Idem. Ne memoriæ, po-
 steritatiq; prodatur, propter unius ciuis periculum
 Pop Rom. ad saga iuisse : propter eiusdem salutem,
 rediisse ad togas. Cum accusatiuo & datiuo. Idem.
 Itaq; eorum uocabula nobis prodiderunt. Cum accu-
 satiui & præpositione ad. Idem. Delectat amplissi-
 mus ciuitatis gradus, sella curulis, fasces, imperia,
 pronuntia, sacerdotia, triumpho : deniq; imago ipsa
 ad posteritatis memoriam prodita. Cum datiuo et ab-
 latiuo interiecta præpositione de. Idem Ante Solonis
 ætatem, et Pisistrati de nullo ut diserto, memoriæ pro-
 ditum est.

Tradere pro dare, uel dedere. Cic. Cuius
 adolescentia ad scientiam rei militaris non alienis,

præceptis, sed suis imperijs est tradita. Tradere hic, est prodire, uel memoriæ mandare. Idem. Cuius temporibus Homerus etiam fuisse ante hanc urbem conditam traditur.

Consecrare. Cic. Virtutes tuas consecratas, & in deorum numero collocatas uides.

Propagare propriè ad uites pertinet, & est uitam uetulam suppressere, ut ex ea una plures fiant. Cic. Adminiculorum ordines, capitum coniugatio, & religatio, & propagatio uitium, sarmentorū, ea, quam dixi, aliorum amputatio, & aliorum immissio. Translatè est proferre, extendere, uel dilatare. Cic. Qui cū cruciaretur non ferendis doloribus, propagabat tamen uitam aucupio sagittarum. Idem. Quis erit tanta animi facilitate, qui, quæ uerissimè memoriæ propagata fuerint, non fabulæ similia sit existimaturus?

HISTORIA nihil aliud est, quàm annalium confectio, cōmemoratioq; rerum gestarū, temporū, & locorū. Cic. Magni hominis in dicendo est, scribere historiam. Historicus est qui historiam conficit, scilicet rerum explicator, & propagator. Idem. - Tua nobilitas Ser. Sulpiti, tametsi summa est. tamen hominibus literatis, & historicis est notior: populo uerò, & suffragatoribus obscurior.

Annales

Annales sunt monumenta uetustatis. Cic. Ordo ipse annalium mediocriter nos retinet, quasi enumeratione fastorum. Annalis. Idem Quibus Consulibus Carneades, & ea legatio uenerit Romam, scriptum est in tuo annali.

Custodire memoria, uel literis est memoria tenere, & monumenta diligentius seruare. Cic. Satis est ceteris artificijs percipiendis tantummodo similem esse hominis, & id, quod tradatur, uel etiam inculcetur, si quis fortè sit tardior, posse percipere animo, & memoria custodire.

Extare pro constare. Cic. Curabo, ut tibi huius peregrinationis opus extet. Pro apparere Idem. Non item in oratione, ut in uersu, extat numerus. Pro esse, uel integrum, seruatum, custoditumq; esse, & ab obliuione incolume. Idem. Senatusconsultum nullum extat, quo reductio regis tibi adempta sit. Impersonaliter. Idem. Quem extet, & de quo sit memoriae proditum, eloquentem fuisse, & ita esse habitum, prius est M. Cornelius Cethegus.

Apparere, Cic. illud diu omne repente apparuit Idem. Adeon' tu m'hi excussam seueritatem ueterem putas, ut ne in foro quidem reliquæ pristinae frontis appareant?

Comparere. Cic. Omnis suspitio in eos ser=
nos,

uos, qui non comparebant, cōmouebatur. Idem. Quæ ita à fortuna deformata sunt, ut tamen à natura inchoata compareant.

Existere pro apparere, exoriri, uel erumpere. Cic. Ex uictoria cum multa mala, tum certè tyrannis existet. Pro esse. Idem. Huius ego fautor, & adiutor extiti.

Superesse, uel ad personam refertur, & ponitur pro reliquum esse. Cic. Non dubito, quin omnes qui supersint de Hircij exercitu, confluant ad eum. Vel ad res relatum. Cic. Vereor, ne iam superesse, uerba putes, quæ dixerā defutura. Superstes dicitur, uel qui mortuo superest, uel qui saluus est, uel præsens: & ad personā pertinet. Cic. Utinā te non solum uitæ, sed etiam dignitati meæ superstitem reliquissim.

Restare. Pro remanere. Cic. Si restitero, & fuerit nobis in hac parte locus, idem fecere quod in Cinna dominatione, & Marij tyrannide Philippus, Pro superesse, uel reliquū esse, personaliter positum. Cic. Quid nobis ex eo genere restet, & quare restet, admonendum uidetur. Impersonaliter. Idem. Restat, ut discedendum putem.

Durare pro stare, permanere, stabile, aut diuturnū esse. Cic. Ipsa illa delinitio multitudinis ad breuē, exiguumq; duratura est tempus. Pro perseverare,
at in re

at in re maximè laboriosa et operosa. Aliquādo uerò casum post se habet, & est ad laborem ferendum sese assuefacere. Verg. Durate & uosmet rebus seruate secundis. Durare pro durum facere & confirmare. Quintil. Multa linguæ uitia, nisi primis eximantur annis, inemendabili in posterum prauitate durantur.

Vetus. Cic. Segesta est oppidū peruetus in Sicilia. Vetulus. Idem. Alphenus interea Romæ cum isto gladiatore uetulo quotidie pugnabat.

Vetustus est uetus. Cic. Euellam ex animis hominum tantam opinionem? tam penitus insitam? tam uetustam?

Veteranus est uetus. Vnde ueterani milites dicebantur, qui tricena stipendia, aut quadragena, aut aliquando uicena (nulum enim tempus perpetuo constitutū erat) impleuerāt, & militia exautorati erant: aut indulgentiori sub uexillis retinebātur, quoad præmia, & colonias acciperent. Dicimus etiam ueterana mancipia. Cic. Veterani qui appellabantur, quibus hic ordo diligentissimè cauerat, non ad conseruationem earum rerum, quas habebant, sed ad spem nouarum prædarum incitabantur.

Vetustas. Cic. Senatus iudicia de illo tam multa, tamq̃ honorifica quæ uetustas obruet? Vetustatem assumere. Idem Quibus illi rebus elati, & inflati fortasse

tasse non continuò, sed certè, si paulum assumpserimè uetustatis, ac roboris, non continebuntur. Vetustatem habere. Idem. Mori millies præstitit, quàm hæc pati, quæ mihi uidentur habitura etiam uetustatem.

Inueterare. Cic. Quod nisi cognitum, comprehensumq; animis haberemus, non tam stabilis opinio permaneret: nec confirmaretur diuturnitate temporis: nec unà cum seculis, ætatibusq; hominum inueterare potuisset.

Inueterascere. Cic. Nihil inueterascere, nihil extingui, nihil cadere debet eorū, in quibus uita beata consistit. Inueteratus. Idem. Aliter ferat inueterata, aliter recentia. Inueteratio. Idem. Inueteratio ut in corporibus ægruus depellitur: sic in animis quoq; perturbatio: citiusq; repentinus oculorū tumor sanatur, quàm diuturna lippitudo depellitur.

Antiquus aliquando ponitur pro charo, unde antiquum habere, uel antiquum esse alicui. Cic. Antiquior pro chariore, meliore, uel potiore. Cic. Nihil mihi antiquius nostra amicitia est. Pro uetere. Idem. In qua muliere uestigia antiqui officij remanent.

Antiquitas. Cic. Qui documentū fuit hominibus nostris uirtutis, antiquitatis, prudentiæ. Antiquare est infirmare, uel abrogare, & maximè de legibus.

gibus, rogationibus, & alijs istiusmodi dicitur. Cic. Populum, ut rogationem antiquaret, rogabant.

Antiquarius. Antiquarij dicuntur homines, qui uoces priscas etiam diu desitas curiosè consecretantur. Dicuntur etiam antiquitatis nondum exoletæ studiosi, peritiq; quorum scripta iucunda quadam, rediuiuaq; interdum antiquate ueluti distincta sunt: qualis olim fuit Sallustius, & nostro tempore Gulielmus Budæus. Iuuenal. Ignotosq; mihi tenet antiquaria uersus.

Priscus. Cic. Cuius priscam illam seueritatem sacrificij tua soror mirificè existimatur imitata. Priscè Idem. Num agam modicè, nec longius progrediar quàm mea fides, & causa ipsa coget: neq; enim mulieres unquàm inimicitias mihi gerendas putauì, præsertim cum ea, quam omnes semper amicam omnium potius, quàm cuiusquàm inimicam putauerunt.

Adolescere. Cic. Elicit herbescentem ex eo uiriditatem, quæ nixa fibris stirpium sensit adolefcit. Nonius dicit hoc uerbum propriè fuisse sacra reddentium, quod significat uotis & supplicationibus numen auctius facere. Quoniam uero sacrificium igni fieri consueuit, adolere pro urere etiam antiqui posuerunt. Verg. Cura penum struere, & flammis adolere penates.

Obsolere

Obfolere, uel obfolescere. Cic. Virtus *ſplenda* det per ſeſe ſemper, nec alienis unquam ſordibus obſoleſcit. Idem. Cuius *ſplendor* omnis his moribus obſoleuit. *Obſoletus*, pro inueterato, uel deſito. Cic. Hæc uulgaria, & obſoleta ſunt. Idem. Vereor, ne hæc fortè cuiquam nimis antiqua, & obſoleta uideantur. Pro ſordido & ad perſonas, uel res refertur. Cic. Iacuiſti mœrens aliquot dies, atq; inde obſoletus Theſſaloniam omnibus inſcientibus, noctuq; ueniſti. *Obſolete*. Idem. Hic iſtius ſclerata locatione, neſarioq; latrocinio bonis patrijs, fortunisq; omnibus ſpoliatus uenit in iudicium, ſi nihil aliud, ſaltem ut eum, cuius opera ipſe multos annos eſt in ſordibus, paulò tamen obſoletus uestitum uideret.

Exoleſcere eſt quaſi inueteraſcere. Ponitur interdum pro crefcere, unde exoletam uirginem uocamus, & exoletos pueros, qui adulta ſunt ætate. Columel. Multa ſunt, qui negligentia exoleſcant, & ſiant ſterilia. Exoletus appellatur, qui iam crefcere deſinit. Vnde emeritos pueros, catamyſtos, & pathicos (id eſt, maſcula ſcorta) exoletos uocant Latini. Ponitur etiã pro deſito, & inueterato. Cic. Ille, qui ſemper ſecum ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupos ducebat, tum neminẽ, niſi ut uirum à uiro lectum eſſe diceres.

Senefcere dicitur non ſolum corpus humanũ,
ſed

sed quicquid exolefcit, & uigorem priftinum amittit.
Cic. Vt laudem eorum iam propè fenefcentem, quan-
tum ego poffem, ab obliuione hominum, atq; à silen-
tio uindicarem.

• Confenefcere quoq; dicuntur, quæ decre-
fcunt, & percunt, uel feſe remittūt, & fiunt leuiora.
Et in bonam & in malam partem capitur. Cic. Cuius
cognomen unà cum Craſſi diuitis cognomine confene-
ſcit. Idem. Nunc autem hoc tam graui uulnere, etiam
illa, quæ confenuiſſe uidebantur, recrudefcunt.

Euanefcere eſt obſoleſcere, ad nihilum reci-
dere, è conſpectu ſeſe auferre. Cic. Omnis eorum me-
moriam ſenſim obſcura eſt, & euanuit.

• Vanefcere. Cic. Animi labes, nec diuturnitatē
uanefcere, neq; manibus ullis elui poteſt.

• Exareſcere dicitur propriè, quicquid nimio
ſolis, aut ignis calore exſiccatur, aut ita exhauritur,
& abſumitur, ut uix ferè appareat. Ita propriè di-
cuntur exareſcere amnes, fontes, lachrymæ, aut flo-
res arborum. Cic. Miror eius lachrymas diuturna mi-
ſeria non exaruiſſe. Translatè eſt euanefcere, & de-
perire. Idem. Altquando Reipublicæ rationes, quæ
malitia nocentium exaruerunt, uirtute optimatum
reuiſcunt.

• Deflorefcere, per translationem ea dicuntur,

P quæ

quæ concidunt & pereunt, aut pristina præstantia,
& excellentia nudantur. Id quod dictum est ab ar-
boribus, quæ, cum floribus ornatae sunt, maximè tum
pulchræ, & re omni auctæ uidentur: excussis uerò
floribus deformes, & uelut expilatae apparent, mi-
nusq; ut antea, integræ. Cic. Formæ dignitas aut mor-
bo deflorescit, aut uetustate extinguitur.

Efflorescere dicitur quicquid uis interioris
ampliores, & grandiores speciem præbet, atque
ostentat: & per translationem, quicquid maximè in-
tegrum est & cumulatam. Cic. Ex rerum cognitione
efflorescat, & redundet oportet oratio.

Defluere propriè ad fluminum, anniumq;
fluxum pertinet. Verg. Vdisq; aries in gurgite uellis
mersatur, missusq; secundo defluit amni. A flumi-
num cursu ab ijs rebus defluere dicimur, in quibus
non immoramur. Cic. A quibus mansuesacti, & ex-
culti, à necessarijs artificijs ad elegantiora defluxi-
mus. Ponitur etiam, pro duci & manare. Idem. Hoc
totum è sophistarum fontibus defluxit in forum: sed
spretum à subtilibus, repulsum à grauibus, in ea, de
qua, loquar, mediocritate consedit. Ponitur quoque
pro eo, quod citò, paruoq; momento præterit. Idem.
Mane salutamus domi, & bonos uiros multos, sed tri-
stes: & hos latos uictores, qui me quidè per officiosè,
& per

et peramanter observant . ubi salutatio defluxit , literis me inuoluo , aut scribo , aut lego . Hic pro detrahi , uel perire , et intercidere . Idem . Ditiore mihi , et affluentior uidetur esse uera amicitia : nec observare strictè , ne plus reddat , quàm acceperit . Neque enim uendum est , ne quid excidat , aut ne quid in terram defluat , aut ne plus æquo quid in amicitia congeretur .

Decrescere . Cic . Ostreis , et conchyliis omnibus contingit , ut cum Luna crescant pariter , pariterque decrescant .

Stare , pro stantem et erectum esse ponitur , ad personam relatum . Cic . Hoc ipso tempore stant cum gladijs in conspectu senatus . Extra personam positum . Idem . In curia statua tua stabat , et nuda in ea filij . Stare pro non fugere . Idem . Ut sit in prælio , ut ignavus miles ac timidus , simulac uiderit hostem , abiecto scuto fugiat , quantum possit , ob eamque causam pereat nonnunquam , etiam integro corpore , cum ei , qui steterit , nihil tale euenerit : sic , qui doloris speciem ferre non possunt , abijciunt se , atque ita afflicti , et exanimati iacent : qui autem restiterunt , discedunt sæpius superiores . Stare pro non mutari , et in sententia manere . Cic . Qui si steterit idem , mihique paruerit , satis uideamur habituri præsidij . Stare pro durare . Idem . Multa multis locis diutius cōmemoratione manent , quàm

natura stare potuerunt. Stare pro dignitatem, & auctoritatem suam retinere. Idem. Quam partem in Rea publica causamq; defen. lerim, per quos homines, ordinesq; steterim, quibusq; munitus fuerim, non ignoras. Stare animis est animi non abicere, uel despondere, & hac saltem parte integrum esse, & saluum. Cic. Stamus animis: & quia consilij, ut uidemur, bonis utimur, speramus etiam manu. Stare fabulam Donatus. Agitur fabula, cum recitatur: stat, cum placet. Stare contra, pro pugnare, uel aduersari. Cic. Galbam sacerdotem, & quatuor Consules. L. Bestiam, C. Catonem, Sp. Albinum, ciuemq; praestantissimum L. Opimium Gracchi interfectorem à populo absolutum, cum is contra populi studium stetisset, Gracchiani iudices sustulerunt. Stare à, pro consentire, fauere, defendere. Idem. Quibus in controuersijs cum saepe à mendacio contra uerum homines stare consue. scerent, dicendi assiduitas aluit audaciam. Stare cum aliquo in eadem significatione, qua stare pro. Idem. Mihi equius uidebatur, Zenonem cum Polemone disceptantem à communibus initijs progredientem, uidere ubi primum insisteret, & unde causa controuersiae nasceretur, non stantem cum ijs, qui ne dicerent quidem sua summa bona à natura profecta. Stare re aliqua, uel in re aliqua, pro manere, obtinere, perare,

perare, assentiri, fidem habere, hærere, uel persistere. Cum ablatiuo sine præpositione. Cic. Meo iudicio multò stare malo, quàm reliquorum omnium. Cum præpositione. Idem. Non satis est iudicare, quid faciendum, non faciendum uè sit: sed stare etiam oportet in eo, quod sit iudicatum. Stare pro certum, & deliberatum esse Idem. Hinc si aliquid à comitijs audierimus, nos in Asiam conuertemus: neq; adhuc stabat, quò potissimū. Stare per aliquem, id est, aliquem esse in causa. Terent. Si poterit fieri, ut nè pater per me stetisse credat, quominus hæ fierent nuptiæ, uolo. Status pro fortunæ conditione, ordine, loco, casuq; ponitur. cū corporis est. Idem. Quam statuam esse eiusdem status, amictus, annulus, imago ipsa declarat. Cum causarum est. Cic. Refutatio accusationis, in qua est depulsio criminis, græcè *σῆσις*, latinè status uocetur. Cum est conditionis. Idem. Me status hic Reipublicæ non delectat. Statum collocare. Idem. Tua nobis autoritate opus est ad collocandū aliquem Reipublicæ statum. Statum fundare. Idem Reipub statum illum quem tu meo consilio, ego diuino confirmatum putabam, qui bonorum omnium coniunctione, & autoritate Consulatus mei fixus, & fundatus uidebatur, nisi quis nos deus respexerit, elapsum esse scito de manibus uno hoc iudicio. Statum esse. Idem. Scribis te

uelle scire, quis sit Reipublicæ status. Collocare in statu, Idem. Quam nobis facultatem fortuna dedisset, iniquum erat in eorum supplicio consumere, quos eadem fortuna paulo antè in amplissimo statu collocarat. Peruenire in statum. Idem. Quorum artificijs perfectum est, ut Respublica in hunc statum perueniret. Statu esse. Idem Existimare possumus, quo statu sumus. Esse in statu. Idem. Quo in statu sim, uides. Statum tenere, obtinere, uel retinere. Cic. Gaudeo, quòd honesto otio tenueris & statum, & famam dignitatis tuæ. Idem. Hunc statum, qui nunc est, qualiscunq; est, nulla alia re, nisi concordia retinere possumus. Statum tueri. Idem. Ego me non putem tueri meum statum sic posse, ut neque offendam animum cuiusquàm, nec frangam dignitatem meam. Manere, uel consistere in statu. Idem. Nihil semper in suo statu manet. Statum labefactare Idem. An uerò uir amplissimus P. Scipio Pont. Max. T. Gracchum mediocriter labefactantem statum Reipublicæ priuatus interfecit? Catilinam uerò orbem terræ, cæde, atque incendijs uastare cupientem, nos Consules perfecimus? Statum conuertere. Idem. Cuius deniq; pecunia non expetebatur: cui nihil oberat præter conuersionem status, & inclinationem communium temporum &c.

rum &c. Statum conuellere. Idem. Ego adoleſcentes bonos, & fortes, ſed uſos ea conditione fortunæ, ut, ſi eſſent magiſtratus adepti, Reipublicæ ſtatum conuulſuri uiderentur, meis inimicitijs, nulla ſenatus mala gratia, comitiorum ratione priuauit. Deter-
rere de ſtatu. Idem. Maleuolentiæ hominum in me, ſi poteris, occurreſ: ſi non poteris: hoc conſolabere, quòd me de ſtatu meo nullis contumelijs deterrere poſſunt. Conuellere de ſtatu. Idem. Habes ad pri-
mam epiſtolam: ſecutæ ſunt duæ, pridie Calend. am-
bæ datæ, quæ me conuellerunt de priſtino ſtatu, iam tamen, ut antè ad te ſcripſi, labentem. Dimouere de,
uel ex ſtatu. Idem. Non ea ſola uis eſt, quæ ad cor-
pus noſtrum, uitamq; peruenit, ſed etiam multo ma-
ior ea, quæ periculo mortis inieſto, formidine animũ perterritum loco ſæpe, & certo de ſtatu d. mouet.
De ſtatu deducere, deiicere, recedere, uel diſcedere.
Cic. Quod ad me de Repub. ſcribis, diſputas tu qui-
dem & amanter, & prudenter, & à meis conſilijs ratio tua non abhorret: nam nobis neq; de ſtatu no-
ſtræ dignitatis eſt recedendum, neq; ſine noſtris copijs intra alterius præſidia ueniendum. De ſtatu ſuo de-
clinare. Idem. Non dubito, quin ij tales uiri ſuſpitione aliqua perculſi repentina, de ſtatu ſuo declinarent.

Concidere ex statu Idem. Ecquis unquam ex tam amplo statu, in tam bona causa tantis facultatibus ingenij, consilij. gratiæ: tantis præsidijs bonorum omnium concidit? Statum amittere. Idem. Non, quam dignitatem, quos honores, quem uitæ statum amiserim, cogito. In statum restituere. Idem. Iam uerò omnium, uitiorum suorum plurima, & maxima constituit monumenta, & indicia in provincia Sicilia: quam iste per triennium ita uexauit, ac perdidit, ut ea restitui in antiquam statum nullo modo possit.

Aliquem esse pro aliquo numero esse, uel statu. Cic. Fac, ut omnia ad me perscribas, meq; ut facis uelis esse aliquem: quoniam, qui fui, & qui esse potui iam esse non possum.

Esse aliquid Cic. Vt tum deniq; aliquid se futurum putet, si Halienus minus uehemens fuerit.

Esse eundem Latini dicunt, qui, cū aliquis, uel aliquid fuit, de statu non conuulsus, aut deiectus est Cic. In iudicijs ijdem sumus qui fuimus.

Nihil esse, pro nullo numero esse, nullo statu, nulla autoritate. Cic. Ille alter ita nihil est, ut planè, quid erit, nesciat.

Quicumq; sum, pro quocunq; numero sum, uel quicquid possum. Cic. Fateor me oratorem, si modo sim aut etiam quicumq; sim, non ex Rhetorum officinis

ficinis, sed ex Academiae spatijs extitisse,

Quis sum? pro quid possum. Ci. Quis ego sum? aut quæ in me est facultas?

Quid essem? genus est loquendi, molestia, casum, calamitatemq; in memoriam redigētis. Ci. Quid essem, si me agente esset elapsus?

Qui? Cic. Qui uir, & quantus fuisses?

Cadere pro uenire, redigi, uel poni Cic. Cadendum est in unius potestatem. Cadere pro uersari in, uel pro comprehendi, uel agitari. Idem Quæ sub oculis non cadunt. Idem. Hæc sub iudicium sapientis cadunt. Cadere pro desinere, uel finire. Idem. Articulus ad numerum cadens. Cadere propriè est corruere, uel præcipitare, uel labi. Cic. De manibus audacissimorum uirorum delapsa arma cecideruat. Translatè pro debilitari, frangi, opprimi, perire, aut non recte rem gerere, aut munere, atq; officio fungi. Cic. In quo, aut in acie cadendum, fuit.

Concidere est cadere, uel ruere. Propriè.

Cic. Hinc isti aiunt, cum taurum immolauisset, excepisse sanguinem patera, & eo poto mortuum concidisse Translatè est perire, uel intermori, aut de statu deiici, uel superari. Cic. Pompeius malas causas, semper obtinuit. in optima concidit.

Occidere est cadere, uel mori, accepto scilicet uulnere letali, uel morbi alicuius grauitate, aut diuturnitate. *Proprie.* Cic. Hircius quidē in ipsa uictoria occidit, cū paucis antē diebus magno praelio uicisset. *Translatē.* Idem. Meminisse debes, eos, qui auctoritatem & consilium tuum non sunt sequuti, sua stultitia occidisse.

Occasus est obitus, uel interitus. *Proprie.* Cic. Duo sunt genera syderum, quorū alterum spatijs immutabilibus ab ortu ad occasum cōmeans, nullum unquam cursus sui uestigium inflectit: alterum autem cōtinuas conuersiones duas iisdem spatijs, cursibusq; cōficit. *Translatē.* Idem. Qui dies post obitū, occasumq; nostrum. *Reip. primas illuxit.*

Præcipitare cum actiuum est, significat præcipitem agere uel in præceps deijcere. Cic. Qui modum uitio quærit, similiter facit, ut si posse putet eum qui se è Leucade præcipitauerit, sustinere se, cū uelit. Cum neutrum est significat celeriter descendere. uel ruere, ad personas relatum. *Cæs.* Multi iam menses transierant, & hyems iam præcipitauerat. Ad personam relatum significat ad calamitatem & exitium propendere, atq; inclinare, aut de gradu, aut statu cōuelli. Cic. Præcipitantem impellamus, inquit, & perditum prosterナムus.

Præceps,

Præceps, aut ad locum, uel uitam pertinet.
Cic. Quamobrem cum tam uitiosum esse constat, assentiri quicquam, aut falsum, aut incognitum, sustinenda est potius omnis assensio, ne præcipitet, si temerè processerit: ita enim finitima sunt falsa ueris, ut in præcipitem locum non debeat se sapiens committere. Aut extra locum, & ad personam, uel res pertinet.
Cic. Homo amentissimus, atq; omnibus consilijs præceps, & deuius. Idem Nullo labore tuo præcipiti furori restitissimè Præcipitem agere est exturbare, uel est aliquem à furore, uel furijs, uel amentia præcipitem agi, qui furoris, uel amentiae plenus uideatur, & quasi per furorem, uel amentiam à mente, & ratione deiectus. Idem Necesse est, si ad uerbū rē uolumus attingere, neminē statu detrusum, qui adhibita ui, manu demotus, & actus præceps intelligatur. Præcipitem ferri. Idem. Sed ego Laterensis cæcum, me, & præcipitem ferri confitear in causa, si te aut à Plancio, aut ab ullo dignitate potuisse superari dixerō.

Ruere est præcipitem agi, uel ferri, aut ruina edere, concidere, uel præcipitare, quod aliquando ruina habet & lapsum, estq; exitij & perniciæ. **Cic.** Quod si ruere cepærit, me ego multa timo, quæ nō audeo scribere. Aliquādo est uolūtatis et
concitatoris

concitatoris motus. Idem. Illum ruere nuntiant, & iam, iamq; adesse, non ut manum conferat (quicum enim? sed ut fugam intercludit.

Corruere est cadere, uel ruere. Translatè pro perire & delabi. Cic. Qui, si stare non possunt corruant. Idem. Tabernæ mihi duæ corruerunt, reliquæ ruinas agunt. Idem. Atq; hæc quidem Lacedæmonis plaga mediocris fuit: illa pestifera, qua, cum Cleombrotus inuidiam timens temerè cum Epaminunda confluxisset, Lacedæmoniorum opes corruerunt.

Ruina ponitur pro perniciæ, tempestate, uel procello, aut pro casu: neq; solùm domus est, aut ædium, sed rei cuiusuis, quæ concidit. Cic. Non fuit illud iudicium, sed uis, ut sæpe dixi ruina, atq; tempestas. Ruinam impendere. Idem. Prætermitto ruinas fortunarum tuarum, quas omnes impendere tibi proximis Idibus senties. Ruinas edere. Idem. Perturbatricem harum omnium rerum Academiam hanc ab Arcesila, & Carneade recentem exoremus, ut sileat. Nam si inuasit in hæc, quæ satis scite nobis instructa, & composita uidentur, nimias edet ruinas. Ruinosus. Idem. Vendat ædes uir bonus propter aliqua uitia, quæ ipse norit, cæteri ignorent: pestilentes sint, & habeantur salubres: ignoretur in omnibus cubilibus apparere serpentes, malè materiata, ruinosa, sed
hoc

hoc præter dominum nemo sciat.

Interire. Cic. Sunt post discessum à me tuum res dignæ literis nostris, sed non committendæ eiusmodi periculo, ut interire, aut aperiri, aut intercipi possint. Interitus pro exitio est, uel occasu. Idē. Cum ad occasum, interitumq; Respub. Catilina dux esset constitutus.

Perire hic quandam status, & dignitatis imminutionem atq; conuulsionem designat. Cic. Vnum hoc scito, si te habebo, nō mihi uidebor planē periisse. Perire ad rem relatum pro frustra, & inaniter consumi. Idem. Nōn defleamus, ne & opera & oleum philologiæ nostræ perierit, sed conseramus tranquillo animo.

Deperire pro impotenter amare. Plaut. Meretricem ingenuam deperibat mutuo Hic pro perire ponitur. Cic. Nunc, si me amas si te amari à me scis, emitere per amicos, clientes, hospites, libertos deniq;, ac seruos tuos, ut scheda ne qua depereat.

Intermori. Bithyn. Peto à te, ut absentē me quibuscunq; in rebus opus fuerit, tueare, si nullum officium tuum apud me intermoriturum existimas. Intermortuus dicitur, qui penē interiit: uel ponitur pro fracto, debilitato, imbecilli, malarum uirium, nulliusq; potentiæ. Ac ad res præcipuē refertur. Cic.

Eiusdem

Eiusdem animi atq; ingenij est posteris suis amplitudinem nominis tradere, & memoriam propè inter mortuam generis sui uirtute renouare.

Dilabi. Cic. Fibrenus diuisus in duas partes, rapideq; dilapsus citò in unum cõfluit. Dilabimurq; in ea, in quæ incidimus, uel incurrimus. Idem. Hanc ideo rationem subieci, ut hoc causæ genus ipsi, de quo agimus cognosceretur, Nam si eam supposuissimus, in relationem criminis delaberemur, de qua postea loquemur. Hic est perire. Idem. Ex quo eo tempore tantæ discordiæ sequutæ sunt, ut tyranni existerent, & optimates exterminarentur, & præclarissimè constituta respub. dilaberetur.

MEMORIA. Cic. Grata est memoria tua, nostræ cõiunctionis. Memoria pro ætate uel tempore. Idem. Quod sæpe & nostra, & patrum memoria usu uenit. Post hominum memoriã, dicunt Latini, cum uel maxime laudant, uel maxime uituperant. Idem. Quod nemo unquàm post hominum memoriã fecit. Post homines natos. Idem. Homo post homines natos turpissimus. In memoriã incurrere, uel incidere, uel. Idem. Non puto existere te ambitione me labi, quippe de mortuis: sed ordinem sequens in memoriã notam, & æqualem necessario incurro. Memoriã repræsentare. Idem. Quod
ipsum,

ipsum templum representabat memoriam consulatus mei. Memoriam relinquere, afferre, excitare, uel ad memoriam. Cic. Vestram memoriam ad timoris præteriti cogitationem excitate. Idem. Tibi hæc ex itinere misi, ut mea diligentia mandatorum tuorum te, quoque & si admonitore non eges, ad memoriam nostrarum rerum excitarem. Memoria repetere, uel memoriam. Idem. Obsecro te Cæsar repete temporis illius memoriam: pone illum ante oculos diem. Memoriam recordari, colligere, accipere, uel excipere. Idem. Memoriam illius uiri omnes excipient anni consequentes. Memoria complecti, comprehendere, Idem. Perinde, quasi quid à nobis dictum, aut actum sit, id nisi literis, mandauerimus, hominum memoria non comprehendatur. Memoriam prosequi. Idem. In singulis uersibus populus. Rom. maximo clamore, & plausu Bruti memoriam, prosequabatur. corpus aberat liberatoris: libertatis memoria aderat: in qua Bruti imago cerni uidebatur. Memoriae mandare. Idem. Omnes disputationis sententias memoriae mandavi, quas in hoc libro exposui meo arbitratu. Memoriam habere actiue pro recordari. Idem. Habuit diuinam quandam memoriam rerum, uerborum maiorem Hortensius. Passiue Idem. Si quæris, nulla est magnopere commota $\sigma\mu\omega\alpha\delta\epsilon\iota\alpha$, sed tamen habet Aedilitas eius memoriam non ingratam, & est

Et est pondus apud rusticos in patris memoriam in
 memoria habere. Terent. Quod habui summum pre-
 tium, persolui tibi So. In memoria habeo. Mem-
 oriam esse, est recordari. Cic. Is CC. iugera de Marco
 Pyllo emit, ut mea memoria est, id est, ut memoria te-
 neo. Esse memoria, est memoriam habere. Idem. Me-
 moria ita fuit nulla, ut aliquoties tria cum proposuis-
 set, aut quartum adderet, aut tertium quæreret. In me-
 moria esse. Idem. Esset absurdum, cum cæteros sua
 sponte nominasset, mentionem Syllæ facere nullam,
 nisi admonitum, et interrogatum, nisi forte uerisimi-
 le est, P. Syllæ nomen in memoriæ Cassio non fuisse
 Memoriam tenere per nominatiuum. Idem Hoc si a-
 nimo in uos, liberosq; uestros fuisset, ut aliquando
 uos Patresq; Conscriptos, Italiamq; uniuersam me-
 moria mei, misericordia, desideriumq; teneret. Per,
 accusatiuum. Idem. Velim ita statutum habeas, me tui
 memoriam summa cum beneuolentia tenere, tuasq;
 omnes res non minori mihi curæ, quàm meas esse. Me-
 moria tenere. Idem. Credo te memoria tenere, me co-
 ram Cuspio tecum locutum esse. Memoriam retinere,
 usurpare, seruare, uel conseruare. Idem. Ego, quæ
 pertinere ad te intelligam, studiosissime omnia dili-
 gentissimeq; curabo, tuorumq; tristissimo meo tempo-
 re meritorum erga memoriã conseruabo. Memoria
 retinere

retinere. Cic. De cuius laude neq; hîc locus, ut multa dicantur: neq; plura tamen dici possunt, quàm Pop. Rom. memoria retinet. Sepire, uel custodire memoria, uacillare. Idem. Quod scribis igniculum maturinum $\epsilon\pi\omicron\upsilon\tau\iota\kappa\acute{o}\tau\epsilon\pi\omicron\upsilon$ est memoria uacillare. In memoria insidere, uel hærere. Idem. Hærebant in memoria, quæcunq; audierat, & uiderat. E memoria euellere. Cic. Ea cùm fuerint & falsa, & inania, sint euulsa ex omni memoria, uitaq; nostra. Memoriam obscurare, delere, extinguere, expellere, tollere. Idẽ. Cuius omnino rei memoriam omnem funditus tolli, ac deleri arbitror oportere. Memoriam, uel ex memoria deponere. Ci. Quibus ego rebus iudices ita flectebar animo, atq; frangebar; ut etiam ex memoria, quas mihi ipse fecerat, insidias deponerem. Memoriam abijcere, mori, referre, replicare, renouare, redintegrare. Idem. Ita per breuem comparisonem auditoris memoria, & de confirmatione, & de reprehensione redintegrabitur. Memoria dilabi, uel elabi è memoria. Idem. Sunt alij plures fortasse, sed mea memoria dilabuntur. Memoriam ab aliquo discedere. Idem. Cuius ego nomine ipse recreor, ita nunquam ex animo meo discedit illius optimi, atq; inuictissimi uiri memoria. Memoriam refricare, uel memoria. Idem. Cùm illam pulcherrimi facti memoriã refricat,

tum à suis similibus inuidiam aliquam in me commo-
ueri putat. Reuocare ad memoriam. Reducere in
memoriam, uel redigere, redire. Idem. Quæso, rea-
dite in memoriam iudices, quæ libido istius in iure di-
cendo fuerit.

Memorare. Cic. Clarorum uirorum laudes
in concione memoranto, easq; ad cantus, & ad tibi-
cinem prosequuntor. Memor pro eo, qui rei cuiuscun-
que memoriam retinet, uel qui memoria excellit. Idē.
Qui non tam memores sunt uirtutis tuæ, quàm laudis
inimici. Memorabilis. Idem. Res à te gesta memorabi-
lis, & penè coelestis. Memoriter. Ci. In quo nostra
quædam Aratea memoriter pronunciata sunt. Ex me-
moriam, pro memoriter. Idem. Dictæ sunt à principia-
bus accerrimæ, ac fortissimæ sententiæ: quas Senatus
sine ulla mora consecutus, & quoniam nondum est
perscriptum S. C. ex memoria uobis Quirites, quid
Senatus censuerit, exponam.

Cōmemorare est rei alicuius memoriā usur-
pare, dicere, & oratione, uel sermone persequi. Cum
accusatiuo, uel infinitiuo, uel absolutè. Cic. Quid hoc
iniquius dici, aut commemorari potest? Cum ablati-
uo & præpositione: uel sine præpositione. Idem Ni-
hil est ex meis tēporibus, quod minus mea celebratio-
ne commemoratum sit. Commemorabilis. Idē. Equidē

M. Marcelli uiri optimi & commemorabili pietate, ac uirtute præditi lachrimas modò uobiscum uiderẽ omnium Marcellorum meum pectus memoria effodit. Commemoratio. Idem. Commemoratio antiquitatis, exemplorumq; ploratio summa cum delectatione, & auctoritatem orationi affert & fidem.

Meminisse est memoria tenere, uel memoria repetere, & commemorare. Absolutè. Cic. Quæ ad te ultro attulerim, meminisse te credo. Cum accusatiuo. Idem. Non solum ea memineris, quæ ab alijs magnis uiris accepisti, sed illa etiam, quæ ipse ingenio, studioq; peperisti. Cum infinitiuo præsentis temporis. Idem. Memini te mihi Phaneæ coenam narrare. Cum infinitiuo præteriti temporis. Idem. De comitijs meis tibi me promississe memini. Cum genitiuo est recordari, uel mentionem facere. Cic. Veteris prouerbij admonitu uiuorum memini. Cum præpositione de. Idem. Meministi ipse de exulibus, scis: de immunitate, quid dixeris.

Commeminisse est meminisse. Cic. Ego nõ comemini, antequàm sum natus, me miserum, tu si meliori memoria es, uelim scire, ecquid de te recordere.

Mentio est sermo, uel commemoratio. Cic. Cuius rei, uiuo illo, mentio nulla. In mentionem incidere. Idem. Breuiter, quoniam non consultò

sed casu in eorum mentionem incidi, quasi prateriens satisfaciam uniuerfis. Mentionem facere, cum genitiuo. Cic. Eius rei mentio facta non est. Cum prepositione de. Idem. De te à Sipilo mentio est honorifica, facta. Mentionē interrmittere. Idē. Dionysiu semper, equidē dilexi sed quotidie pluris facio, et me hercule in primis, quod te amat, nec tui mentionem intermiti finit.

Venire in mentem. Personaliter. Ci. Nō modò certa res nulla, sed ne genus quidē literarum usitatū, ueniebat in mentē. Impersonaliter. Idē. Illud mihi ante hoc tempus nunquā in mentem uenit à te require re. Cum genitiuo. Idem. Facio ut uobis triennij totius, ueniat in mentem.

Occurrere hīc est in mentem uenire. Cic. Mihi quædam occurrunt, sed ea coram.

Succurrere pro in mentem uenire. Cic. Deinde illud etiam mihi succurrebat, graue esse, me de iudicio patris iudicare.

Incurrere pro commemorare. Cic. Ego autē ad ipsum tum eram secutus, ne in nostra tempora incurrens offenderem quempiam.

Incidere. Cic. Haud scio, an de ambitu, & de criminibus istius sodalium, ac sequestrium, quoniam huc incidi, similiter respondendum putem.

Recordari

Recordari est memoria tenere, uel custodi-
re. Absolutè. Cic. Ex quo effici uult Socrates, ut di-
scere nihil aliud sit, quàm recordari. Cum accusati-
uo, uel infinitiuo. Idem. Vt si quando tibi displicere
tuum consilium cœperit, meum possis recordari. Cum
genitiuo. Idem. O nauigationem amandam, quàm me-
hercule ego ualde timebam, recordans superioris,
tuæ transitionis. Cum præpositione de. Idem. Tu
si meliori memoria es, uelim scire, ecquid de te re-
cordere. Cum præpositione cum. Idem. Vt sæ-
pe mecum recordari soleo, sermo familiaris meus
tecum, & item mecum tuus adduxit utrunq; nostrum
ad id consilium. Recordatio est memoria. Cic. Facile
me consolatur recordatio meorum temporum. Recor-
dationem dare, repetere, habere. Idem. Literarum,
daturum pridie Cal. Ian. suauem habui recordatio-
nem clarissimi iurisiurandi, quod ego non eram ob-
litus.

Reminisci est recordari. Cic. Reminisceban-
tur enim Cal. Ian. uix tamen eis de mea uoluntate con-
cessum est.

Ponere, uel proponere, uel statuere ante
oculos, aut in conspectu animi. Cic. Cum ego mi-
hi nunc ante oculos tuum iucundissimum conspectum
propono, uideor uidere e mentem, te rusticas res.

Idem, Hoc idem, si tibi uidetur, facito ante oculos tibi præponas.

Versari ante oculos, uel obuersari. Cic. Mihi ante oculos dies, noctesq; uersaris. Idem. Obuersentur species honestæ animo: Zeno proponatur Eleates, qui perpeffus est omnia, potius quàm conscios delendæ tyrannidis indicaret.

Insidere in animis. Cic. Habet quiddam profectò, quod magis in animo eius insederit.

Hærerere in medullis, uel uisceribus. Cic. Noli me putare illa tua abiecisse, quæ mihi in uisceribus hærent.

Includi medullis. Cic. Prætereo illa prima de Buthrotis, quæ mihi sunt inclusa medullis.

Obliuisci absolutè. Cic. Conscripsi epistolam noctu: nec ille ad me redijt: oblitum credidi. Cum accusatiuo, uel infinitiui. Idem Quòd si scribere oblitus es, minus multi iam te aduocato causa cadent. Idem. Artificium obliuiscatur, & studium deponat licebit. Cum genitiui. Idem. Obluiscor iniuriarum, depono memoriam doloris mei. Obluiio est memoriæ intermissio, uel reticentia, aut taciturnitas. Cic. Peto à te, nemo putes obliuione tui rarius ad te scribere, quàm solebam. In obliuionem adducere. Idem. Non sinam profectò. causa à me perorata xxx diebus interpositis,

fitis, tum denique nobis respondeant, cum accusatio nostra in obliuionem diuturnitatis adducta sit. Obluione conterere, obruere, tegere. Cic. Quæ hoc tempore sileret omnia, atque ea si obliuione non posset, tamen taciturnitate sua tecta esse pateretur: sed ea sic agit, ut prorsus reticere nullo modo possit. Obluionem aliquem capere. Idem. Nec post reges exactos seruitus obliuio ceperat. In obliuionem uenire. Actiuè. Cic. Quod cum isti renuntiaretur delusi, ac literis, existimauit homines in obliuionem totius negotij esse uenturos: si etiam basim tanquam indicem sui sceleris sustulisset, id homines oblituros. Passiuè. Cic. Tu tuis uita, quam turpiter egisti magnas offudisti tenebras, ut etiam si fuerint egregij ciues, certè in obliuionem uenerint. Obluiosus dicitur, qui nulla est memoria: uel qui breui obliuiscitur, & nihil ad longum tempus memoria cogitationeque sepius, atque custodire potest. Idem. Quos ait Cæcilius comicus stultos senes, hoc significat credulos, obliuiosos, dissolutos: quæ uitia sunt, non senectutis, sed inertis, ignauæ, fomiculosæ senectutis.

Effluere ex animo Cic. Quod si scribere oblitus es, minus multi iam te aduocato, causa cadent: sin nostri oblitus es, dabo operam, ut isthuc ueniam, ante-

quàm planè ex animo tuo effluo. Effluūt etiam ea quæ pereunt, concidunt, aut præcipitant, aut decedunt. Idem. Cùm id aduenerit, tunc illud, quod præterit, effluxit. Idem. Siue deest naturæ aliquid, siue abundat atq; effluit. Interdum est exoriri, uel erumpere. Idem. Nihil loquor de Pontificio iure, nihil de ipsius uerbis dedicationis: nihil de religione, cærimonijs: non dissimulo me scire ea, quæ etiam, si scirem, dissimularem, ne alijs molestus, uobis etiam curiosus uiderer: et si effluunt multa ex uestra disciplina, quæ etiam ad nostras aures sæpe permanent.

Excidere pro ex animo, et memoria effluere. Cic. Ea iam mihi exciderunt.

Fama pro rumore, & disseminato, dispersoq; sermone, ac dicto quodam populari ponitur. Cic. De te tamen constans fama, te nec decipi posse, nec uinci. Famam dissipare, nasci. Cic. A rumoribus dicemus, si negabimus temerè famam nasci solere, quin subsit aliquid. Famā surgere, emanare, uel manare, esse. Idem. Bona de Domitio, præclara, de Afranio fama est. Fama esse, id est, celebrari. Idem. Est omnino tam graui fama hoc iudicium, ut uideatur reliquis iudicijs periturus. Fama celebrare. Idem. Quod tibi & esse antiqvis-
simum, & ab initio fuisse, ut primùm Asiam attigisti, constante fama, atq; omnium sermone celebra-
tum est.

tum est. Famā percrebescere, peruadere, uenire, uel peruenire. Idem. Ante meum aduentum fama ad te de mea noua lauitia ueniet. Fama accipere. Cic. Qui sub terra semper habitauissent, nec exissent unquā supra terram: acceperunt autem fama, & auditione, esse quoddam numen, & uim deorum famam reprimere, mori Idem. Hunc quæso pro tua singulari sapientia reprime famam, atque effice, ne id, quod non curas, curare uideare.

Rumor. Cic. Scribent alij: multi nuntiabunt, perferet multa etiā ipse rumor. Rumorū uentos colligere. Idem. Condemnato Oppianico statim L. Quintius homo maximè popularis, qui omnes rumorum, & concionū uentos colligere consueffet, oblatam facultatē, ut ex inuidia senatoria posset crescere, quod eius ordinis iudicia minis iam probari populo arbitrabatur. Rumorem aucupari. Cic. Tum etiam illi quinque qui imperitorū hominum rumusculos aucupati, totum illum absoluerunt, iam suam clementiam laudari magnoperè uolebant. Rumores excipere, spargere, dissipare. Cic. Sequutum est bellum Africanum: graues de te rumores sparsi. Rumorē oriri, serpere, afflare, affluere, afferre, uel proferre. Idem. Grates tibi, optatosq; esse, qui de me rumores afferuntur, non dubito mi Tyro. Rumorem uenire. Cic. De quo me rumor

quidem adhuc uenerat . Rumorem esse . Idem . Rem te ualde bene geſſiſſe , rumor erat . Rumorem calere , pro latè diſſipari , uel uagari . Cal . Illi rumores de comitijs tranſpadanorum , Cumarum tenuſ caluerunt . Romam cùm ueniſſem , ne tenuem quidem auditionem de eà re accepi . Rumorem extingui . Cic . De Reſgina rumor extinguetur . Rumorem raucum fieri , pro extingui . Idem . Nolo te , niſi ipſe rumor iam raucus factus erit , ab Baias uenire : id eſt , niſi rumor extinctus erit .

Vox pro famæ & rumoris confirmatione , aut pro aſſenſione ad rem propoſitam . Cic . Hæc una vox omnium eſt .

Cantilena ponitur pro ſermone diſſipato , aut ſæpius diſſipato , ſed eo tamen ridiculo , & inani : qui uel publicus eſſe poteſt , uel inter priuatos . Brut . De tuo periculo , crede mihi , iactatione uerborum , & denunciatione periculi ſperare eos te perterrefacto , adoleſcente impulſo poſſe magna conſequi præmia , & totam iſtam cantilenam ex hoc pendere , ut quam plurimum lucrifaciant .

Diſſipare pro diſpergere , uel diſfundere . Cic . Maledicto nihil facilius emittitur , nihil latius diſſipatur .

Iactare

Iactare est hîc dispergere. Cæl. Non adhuc certi quicquam est, neque hæc incerta quidem tamen vulgò iactantur, sed inter paucos, quos tu planè nosti, secretè narratur.

Increbrescere dicitur quod augetur, uel quod latius dissipatur. Cic. Ventus increbrescit. Hîc personale est, et cum sermone ferè iungitur. Cic. Nunc apud oratores ipse numerus increbuit.

Percrebrescere. Cic. Ita quæ idem spero nobis profici, cum hoc percrebrescit, plurimos nostros amicos inueniri.

In ore habere. Cic. Est consolatio peruulgata illa quidem maximè, quam semper in ore, atq; in animo habere debemus.

In ore uersari dicitur id, quod in ore habetur, scilicet, de quo passim dissipatus est sermo, et ubiq; peruulgatus. Cic. Quæ ego non cõmemorarem, nisi uos illud uellem recordari, istius nequitiam, et iniquitatem, tum in ore uulgi, atq; in cõmunibus pro-
uerbijs esse uersatum.

In ore esse dicitur res, de qua dissipatur rumor. Cic. Tibi id ualde solet in ore esse.

Damnum est incõmodum, uel detrimentum, uel iactura, uel poena. Cic. Non quæro flagitium huius iacturæ, atq; damni. Damnum dare. Teren. Quid facias illi,

illi, qui dederit damnū, aut malum? *Damnis afficere.* Idem. *Maximis damnis affectus est.* *Damnum contrahere, facere.* Idem. *Quòd declamationibus nostris careres, damni nihil facis.* *Damnum refarcire.* *Liuius.* *Damna nostra, milites, omnium circà populorū præda sarcientur.*

Iactura damnum est propriè, quod fit in mari, cum quis merces tempestate, coorta in mare deijcere cogitur nauis exoneradæ gratia, ne nauis scilicet ipsa fluctibus obruatur. *Cic.* *Est rei familiaris iactura tolerabilis.* *Iacturam facere.* Idem. *Fuit retinendi ordinis causa iactura facienda.*

Detrimentū pro damno. *Cic.* *Non sine magno quidem Reipub. Prouinciæq; Siciliae detrimento, Detrimentum afferre.* *Cic.* *Ne illa peregrinatio alia quod detrimentum afferret.* *Importare.* Idem. *Ego, si uelim & nostræ ciuitatis exemplis uti, & aliarum, plura proferre possim detrimenta publicis rebus, quàm adiuumenta per homines eloquentissimos importata.* *Iniungere, uel inferre.* *Brut.* *Si quo etiam casu Hispaniam se traiecerint, ne quid detrimenti Reipub. imungant, summa à nobis dabitur opera.* *Detrimentū facere* *Cic.* *Respublica detrimentū fert, quòd per te iuna in ciuitate imminutū est.* *Capere.* Idem. *Senatus ei commisit, ut uideret, ne quid Respub. detrimenti caperet.*

peret. Accipere. Idem. Pansa amisso quantum detri-
menti Respub. acceperit, non te præterit. Sarcire, uel
resarcire. Cæs. Cupiens eius diei detrimentum resar-
cire. Detrimentosus. Idem. Etsi à bello, atque hoste
discedere detrimentosum esse existimabat: tamen non
ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri
consuessent, ne tanta & tam coniuncta populo Rom.
ciuitas auxilia à Vercingentorige accerfferet, huic rei
præuertendum existimauit.

Intertrimentũ, uel intertritura damnum rei
detritæ significat. Liuius. Carthaginenses eo anno ar-
gentum in stipendium aduexerũt: id quia probum non
esset, Quæstores renunciauerũt, experientibusq; pars
quarta decocta erat, pecunia Romæ mutua sumpta
intertrimentũ argenti suppleuerunt. Intertrimentum.
Liuius pro euania argenti parte accepit, quæ in ex-
coctione deperit.

Intertrigo malum cum est quoddam, cum foe-
mina equitatu, aliæue simili de causa atteruntur. Dio-
scorides autem intertriginem uocat, cum pes pedem,
uel ungula ungulam ferit, ut in genere ueterinario con-
tigit. Columel. Intertrigo dissoluitur aqua calida, mox
decocto agrico sale, cum adipe desiccatur.

Dispendium est damnum. Teren. Virginem
quam amabat, eam confeci sine molestia, sine sumptu,
sive dispendio.

Incom-

Incommodum est damnum, uel difficultas. Cic. Ex omnibus ijs, quæ dixi, incommodis, nihil tolerabilius exilio. Incommodum inuehere. Cic. Cum & nostræ Reipub. detrimenta considero, & maximarum ciuitatum ueteres animo colligo calamitates, non minimam uideo per discretissimos homines inuestam esse partem incommodorum. Incommodum ferre, pro inuehere. Idem. Ita mihi dicebat Flavius scriptum in ea epistola, quam tuam esse dicebat, aut quasi amicis tuis gratias agiturum, aut quasi inimicis incommoda laturum. Incommodis afficere. Idem. Affectum illum quibusdam incommodis, & detrimentis propter offensionem animi tui meminerant. Incommodum dare. Cic. Atq; hoc loco, qui propter animi uoluptates coli dicunt ea studia, quæ dixi, non intelligunt: idcirco ea propter se esse expetenda, quod nulla utilitate obiecta delectentur animi, atq; ipsa scientia, etiam si incommoda data sit, gaudeant. Incommodum impendêre, uel incommodū, alicui cadere pro accidere: aut incommodum ad aliquem peruenire. Cic. Nihil ipsis iure incommodi cadere potest in modum capere, uel accipere. Idem. Altitudo animi in capiendis incommodis, & maximè iniurijs dicitur. Esse incommodis. Idem. Si tantū possum, quantū in ea

Rep.

Rep. de qua ita meritus sum, ut tu existimas, posse de-
 bebam, ne tu quidem in istis incommodis esses. Incom-
 modum refutare, pro propulsare. Idem. Mihi credi-
 te, hoc in uno incommodū confirmatū multorū infir-
 mabit incolumitatē : et si initio nō erit refutatū, impu-
 nē ad omniū pernitiē cōualeſcet. Incommodis mederi,
 Idem. Aliqua ex parte ijs incommodis mederi for-
 tasse potuiſſet. Incommodum sarcire. Idem. Acce-
 ptum incommodum uirtute sarcietur. Incommodis
 leuare. Idem. Me leuauit ijs incommodis, qui idem af-
 ficerat. Incommodi expers, uel ab incōmodo integer,
 & ſyncerus. Idē. Da mihi hoc, atq; largire, ut Marcū
 Curiū ſartū, & teclū, ut aiunt, & ab omni incōmodo
 detrimento, moleſtia ſyncerū, integrumq; conſerues.

Incommodare eſt incommodum dare, uel
 ferre. Cic. Qui nihil alteri ſcientes incommodant, ni-
 hil ipsis iure incommodi cadere poteſt. Incommoda-
 tio. Idem. Atq; in iſta incommodatione illius animi, et
 offenſi illud ineſt tamen commodi, quōd & mihi, &
 ceteris amicis tuis nota fuit, & abs te aliquando teſti-
 ficata tua uoluntas omittendæ Prouinciæ.

Difficultas, pro incommodatione, uel angu-
 ſtia. Cic. Miratur te non habuiſſe rationem huius pub-
 licæ difficultatis.

Malum eſt damnum, incommodum, uel detr-
 mentū. Ci. Hoc ſaltē in maximis malis boni ſequamur

Malum, antiqui Romani dicebant, cum aliquem seu-
rius, atq; asperius increpabant. Idem. Quæ (malum)
ista fuit amentia? Malum nasci. Idem. Omnem ma-
lum nascens facile opprimitur: inueteratum fit ple-
runq; robustius. Impendêre. Idem. Non multò, unquã
secus possum uaticinari, tanta malorum impendet I-
lias. Erumpere, manare, serpere, crescere, ingraues-
cere, adferre, excitare, facere, inurere. Cic. Ex pluri-
mis malis, quæ ab illo reipub. sunt iniusta, hoc tantum
boni est, quod didicit iam Pop. Rom. quantum cuiq;
crederet, quibus se committeret, & à quibus cauere.
Malis onerare, urgere, uel opprimere. Idem. Nihil
fingi potest mali, quo non urgear. Malum sustinere.
Idem. Nihil est mali, quod non sustineam, & expe-
ctem. In malis iaccre, uel esse. Idem. Nos semper. aut
aut diu in malis fuisse ostendemus. Mala subire. Idem.
Quod horum malorum, quorum aliquod certè sub-
eundum est, minimum putas? Malum habere, pro su-
stinere. Idem. Virum bonum oportere esse dicunt,
ne malum habeat. Malum, sanare, depellere, sedare. I-
dem. Quo ego tempore tanta mala florentissimæ fa-
milie mala sedauî, uel potius sustuli. Ex malis e-
mergere. Terent. Spero consuetudine, & coniugio
liberali deuictum dehinc facîle ex illis sese emer-
sum malis.

Calamitas, proprie est grando, quæ calamitū,
hoc est, culmum & segetem comminuit. Plin. Hordeū,
ex omni frumento minimè calamitosum, quia tollitur
antequàm triticū occupet rubigo. Metaphoricè. Cic.
Eademq; ui, & iniuria cum pecunias maximas coge-
res, per omnes partes prouinciæ te tanquàm aliquam
calamitosam tempestatē, pestemq; peruasisse demon-
stro. Propterea factum est, ut calamitas pro dispen-
dio, & sterilitate accipiat. Idē. Nam in cæteris re-
bus cū uenit calamitas, tum detrimentum accipitur.
At in uelutigalibus, non solum aduentus mali, sed eti-
am metus ipse adfert calamitatem. Calamitas, etiam
in ludis sœnicis dicebatur, cū fabula exigebatur. Te-
rent. Hecyra, est nomen huic fabulæ. Hæc cū data est
noua, nouuum interuenit uitium, & calamitas, ut
neq; spectari, neq; cognosci potuerit. Hic pro ad-
uersa uel incommoda fortuna, aut pro incommodis
rebus, aut ærumna, uel perniciē. Idem. Te nulla sua
calamitate ciuitas satiare tam fidelis potest? Cala-
mitatē adferre, importare, machinari. Idem. Atq; in
alijs maleficijs ad singulos, aut ad parcos ex alieno
peccato iniuria peruenit: huius sceleris qui sunt affi-
nes, uno consilio uniuersis ciuibus atrocissimas calami-
tates machinantur. Trahere in uel depellere ad cala-
mitatem. Idem. Nō possunt una in ciuitate multi rem,

R

atq;

atq; fortunas amittere, ut non plures secum in eandem calamitatem trahant. Calamitate afficere, affligere. Idem. Incredibili, & singulari calamitate afflictus sum. Calamitatem accidere, uel incidere. Idem. Quibus si qua calamitas propter istum saluis uectigalibus nostris accidisset, animaduertere in eum uos oportebat. In calamitatem incidere, uenire. Idem. In hanc calamitatem uenit propter prædiorum bonitatem. Calamitatem capere, accipere, subire, haurire, tolerare, uel ferre. Cic. Itaq; propter hanc auaritiam, imperatorum quantas calamitates, quocunq; uentum sit, nostri exercitus ferant, quis ignorat? In calamitate tabescere. Idem. Prospicio nobis in hac calamitate, esse tabescendum. Calamitatem serpere, prohibere. Ci. Erit igitur humanitatis uestræ, magnum eorum ciuium numerum calamitate prohibere sapientiæ, uidere multorum ciuium calamitatem à Repub. seiunctam esse, non posse. Calamitate, uel calamitatem leuare. Idem. Maius scribæ mei beneficio, quàm meo legatum meum, præfectumq; Lepta maxima calamitate leuatos. Calamitatem detrahare Idem Tum in studijs uestris tanta animorum declarata est uoluntas, ut non solum calamitatem mihi detraxisse, sed etiam dignitatem auxisse uideamini. Calamitate liberare. Idem. Ut alia quando miser ille, atq; innocens calamitate illa libera-

raremur

Videmur Calamitatem abesse ab aliquo. Idem. Simul
 & illud Asia cogitet, nullam à se neq; belli externi,
 neq; discordiarum domesticarum calamitatem abfu-
 turam fuisse, si hoc imperio non teneretur. Calamito-
 sus est ærumnosus, & malis, calamitatibusq; prægra-
 uatus. Cic. Quæ non insequens hora antecedente cala-
 mitosior populo Rom. illuxit?

Vulnus. Cic. Aesculapius primus vulnus ob-
 ligasse dicitur. Translatè pro damno, uel perniciæ.
 Idem. Illius tanti uulneris quæ remedia esse debebant
 nulla erant. Vulnus imponere. Idem. Quæ hic Reip.
 uulnera imponebat, eadem mirè sanabat. Vulnus
 inurere, uel infligere. Idem. Infligi magnum Rei-
 pub. uulnus putabamus. Vulnere percuti. pro ca-
 lamitate affligi. Idem. Nunc uerò, & fortunæ gra-
 uissimo percussus uulnere, & administratione Rei-
 pub. liberatus, doloris medicinam à philosophia peto.
 Vulnus accipere, sanare. Idem. Profectò non accepis-
 set Respub. hoc uulnus.

Plagæ dicuntur rariora retia ad capiendas fe-
 rat. Cic. Si ex ijs laqueis te exueris, in illas maiores
 plagas tibi incidendum est. Idem. Quas plagas ipsi
 cōtra se Stoici texuerūt. Et propriè funes sunt, quibus
 retia tendūtur circa imā et summā partē. Plaut. Hic
 hodie insedit uenator domū canes compellūt in plagas

lepidè *Licum*. Ponitur etiam pro cœli uel terræ spatio amplissimo, quod etiam tractus aut clima dicitur. Cic. Quod est ante pedes, nemo spectat; cœli scrutantur plagas. Ponitur quoq; pro tapetibus, uel stragulis. *Liuius*. lib. 9. de bell. Maced. Pro uulnere, uel percussione. Cic. Phrygem plagis fieri meliorem. Translate est calamitas, damnum, exitium, uel offensio. Cic. Etiam hæc læuior est plaga ab amico, quàm à debitore.

Naufragium est nauis fractio. Ponitur etiam pro nauigandi periculo, uel nauigationis damno, & infortunio, idq; propriè. Cic. Intereà, qui cupidè profecti sunt, multi naufragia fecerunt. Translate pro calamitate, uel damno. Idem. Versor in eorum naufragijs, & bonorum dereptionibus. Naufragus non solum is dicitur, qui nauem allisit, uel qui nauis fracta bona amisit, sed re etiam alia calamitosus. Propriè. Ci. In alijs autem fortuita quedam esse possunt, ut in illo naufrago, ut in *Icadio* ut in *Daphitiâ*. Translate. Idem. Quod si se eiecerit, se, cumq; suos eduxerit, & eodem ceteros undiq; collectos naufragos aggregauerit, extinguetur, atq; delebitur non modò hæc tam adulta Reipub. pestis, uerumetiam, stirpe, ac semen malorum omnium.

Motus est agitatio, uel pulsus, sed translate, pro

pro perturbatione ponitur. Cic. Qui nullum Reipub. motum adferre poterant.

Fluctus pro perturbatione. Cic. Nihil est, quod minus fluctum ferre possit. Translatè. Idè. Hoc, tempus omne post Consulatum obiecimur his fluctibus, qui per nos à communi peste depulsi, in nos metipsums redundarunt.

Tempestas pro motu & perturbatione. Ci. Multò antè tanquàm ex aliqua specula prospexi tempestatem futuram.

Procella propriè est uis uenti cū pluma, idq; in terra (nam & in mari, & in terra procella est) aut in mari undas, fluctusq; irruentes designat. Verg Creberq; procellis Africus. Translatè. Ci. Quare P. C. incumbite ad salutem. Reipub. Circumspicite omnes procellas, quæ impendent, nisi prouidetis.

Incendium propriè est ardor. Cic. Arcem urbis ab incendio, et flamma liberaui. Translatè pro calamitate, uel exitio. Idem. Quibus nos olim adiutoribus illud incendium extinximus.

Pernicies est calamitas, uel exitium Cic. Eadem facultate & fraus hominum ad perniciem, integritas ad salutem uocatur. Incumbere ad perniciem, instruere. Idem Quod non iam ad unius perniciem, sed ad uniuersorum instruitur calamitatem Perniciem

moliri uel comparare . Idem . Nulla iam perniciēs & monstro illo, atq; prodigo mœnibus ipsis intra mœnia comparabitur . In perniciem incurrere Idem . Ut uinum agrotis, quia prodest rarò, nocet sæpiſſimè, melius eſt non adhibere omnino, quàm ſpè dubiæ ſalutis in apertam perniciem incurrerere . Perniciem depellere . Idem . Si mihi ante hæc duriſſima Reip . tempora, nihil unquàm aliud obiectum eſt, niſi crudelitas illius temporis, cum à patria perniciem depuli, quid ? me huic maledicto utrum non reſpondere : an demiſſe reſpondere decuit ? Pernitioſus eſt exitioſus, uel capitalis, uel qui perniciem adfert . Idem . Quauquàm iſta offentatio pernitioſa ſit, nocere tamen memini, poteſt, niſi ei, qui eam recipit Pernitioſe . Idem . Quid quod multa pernitioſe, multa peſtiferè ſciſcuntur in populis ?

Capitalis pro pernitioſo & exitioſo . Cic . Totius autem iniuſticiæ nulla capitalior eſt quàm eorū, qui tum, cūm maximè fallunt, id tamen agunt, ut uiri boni eſſe uideantur . Capitalis interdum eſt in quo capitis, hoc eſt, uitæ periculum agitur, uel pertinens ad periculum capitis . Vnde capitalis rei accusari, uel damnari . Idem . Reges appellaret rerum capitalium, condemnatos capitalis fraus, facinus, uel noxa . Idem . Erat Athenis reo damnato, ſi fraus capitalis non eſſet
quæſi

quasi poenae aestimatio. Capitalis homo, hostis, uel o-
dium. Idem. Legi epistolam Antonij, quam ad quen-
dam Septem uirum capitalem Collegam suum mise-
rat. Capitales triumviri. Val. Vt suspectus parrici-
dio, & ob id latens per triumvirum conquereretur.
Capitalis scriptor, pro breui & pressio. Cic. Calisthe-
nis quidem uulgatum, & notum negotium, quemad-
modum Græci aliquot locuti sunt. Sequutus ille capita-
lis, creber, acutus, breuis, penè pusillus Thucydides.
Capitale pro pernicioso. Cic. Illud est capitale, illud
est formidulosum, illud optimo cuiq; metuendum.

Caput pro existimatione, statu, uel conditione
ponitur. Cic. Agebatur enim ab eo causa apud Aequi-
lium iudicem, sponsonis, non criminis: ac dicebat de
capite & fortunis Quintij. Inde Capitis diminutio, id
est, existimationis, status, honorisq; decessio. Capite
autè minui dicuntur, qui aut libertatē, aut ciuitatē, aut
familiā amittunt. Et pro animis status, & conditionis
decessione, atq; iactura. Cic. Qui me amor subuenire
olim impendentibus periculis maximis cum diminu-
tione capitis: & rursum, cum omnia tela undiq;
intenta in patriam uiderem, subire coëgit, atq; ex-
cipere unum pro uniuersis. Pro uitæ, & salu-
tis discrimine. Idem. Si qua sunt priuata iudi-
cia summæ existimationis, & penè dicam capitis,

tria hæc sunt. Caput propriè. Teren. Colaphis tuberculum est totum caput. Caput pro eo quod est principale. Idem. Erunt, qui & in eo quoque audaciam eius reprehendant, quòd aliquot nominibus de capite, quantum commodum fuerit, frumenti Decumani detraxerit. Caput interdum etiam est initium, aut pars diuisa, aut locus superatus, siue libri, siue epistolæ, siue leges, siue rei similis. Cic. Quod secundo capite scriptum est, non meminit in tertio. Caput pro causa. fonte, uel auctore. Idem. Urgerent præterea philosophorum greges iam ab illo fonte, & capite Socrate. Aliquando caput est, quod rem continet, uel quod in re præcipuum est, & maximè necessarium. Cic. Caput illud est, ut Lysonem recipias in necessitudinem tuam. Quod caput est, non nihil elegantiae est. Idem. Quod caput est ipsum non noui. Per increpationem dicemus quoque, Capiti tuo, uestro, & similibus. Verg. Dij capiti ipsius, generique reseruent.

Exitium est pernities. Teren. Quod ego nunc subito huic exitio remedium inueniam miser? Exitium comparare, uel moliri Idem. Reipub. intra moenia molitur. Exitium dare. Teren. Hem, quid ais scelus? At tibi dii dignum factis exitium diunt. Exitio esse. Cic. Nunc tu, quoniam in tantum luctum detrusus es, quantum nemo unquam, si reuelare potes communem casum misericor-

miser cordia hominũ, scilicet incredibile quiddam assequeris. Sin planè occidimus (me miserum) ego omnibus meis exitio fuero, quibus antè dedecori non eram. Exitiosus. Idem. Armis fuit, armis, inquam, fuit dimicandum. Quibus à seruis, atq; à seruorũ ducibus cædem fieri Senatus, & bonorũ Reipub. exitiosum fuisset. Exitialis. Plin. Ille contrà urinam spargit prudens, hanc quoq; Leoni exitialem.

Pestis pro pernicië. Cic. Nemini concedo, qui maiorem ex pernicië, & peste Reipub. molestiã traxerit. Pestem machinari. Idem. Parùmne ratiocinari Niobe uidetur, & sibi ipsa nefariam pestem machinari? Pestem adferre, uel importare Idem. Quocirca C. Cæsar uelim existimes hodierno die sententiam tuam aut cum summo dedecore miserrimã pestem importaturam regibus: aut incolumem famam cum salute. Pestem depellere, uel auertere. Idem. Magna pestis erat depulsa per uos, magna populo Rom. macula deleta. Pestem cõprimere, uel reprimere. Idem. Hoc autem uno interfecto intelligo hanc Reipub. pestem paulisper reprimi, non in perpetuũ comprimi posse. Pestem excecãre, uel extinguere. Idem. Quòd si seiecerit, secumq; suos eduxerit, & eòdem catros undique collectos naufragos aggregauerit, extinguetur, atq; delebitur non modò hæc tam adulta Reipub.

R pestis,

pestis, uerum etiam stirps, ac semen malorum omnium. Pestifer est perniciosus, uel pestem, id est, damnum, calamitatemq; inferens Cic. Video quantum id bellum, & quàm pestiferum futurum sit.

Pestilentia. Ci. Ager propter sterilitatē incultus, propter pestilentiam uastus, atq; desertus. Pestilens. Idem. Inter locorum naturas quantum intersit, uideamus: alij sunt salubres, alij pestilentes.

Erumna est calamitas, uel est egritudo laboriosa. Cic. Tu ornatus erumnis uenis ad eum lacerandum, quem interemisti. In erumnas incidere. Idem. Scio nos nostris multis peccatis in hanc erumnam, incidisse. **Erumnosus.** Idem. Non ego M. Regulum erumnosum, nec infelicem, nec miserum unquam esse putavi.

Miseria est calamitas, uel erumna. Cic. In communibus miserijs hac tantū oblectabar specula. In miseriam incidere. Idem. Non faciam, ut enumerem miserias omnes, in quas incidi per summam iniuriam, et scelus. Versari, uel esse in miserijs. Idem. Vide quantis sumus in miserijs. Miserijs leuare. Idem. Vt leuarem miserijs perditas ciuitates. Eripere, uel uindicare à miseria. Idem. Vt nulla ratione se ac illa miseria eripere posset. Aberrare à miseria. Idem. Nullo alio modo à miseria quasi aberrare possum.

Miser est calamitosus, uel erumnosus, uel qui in miseria est. Cic. Miserum est exturbari fortunis omnibus, miserius est, iniuria. Idem. O dii immortales rem miseram, & calamitosam. Miserum habere, pro uexare, uel calamitate afficere. Idem. Cur unus tu Apollonienses amantiſſimos Pop. Rom. fideſſimosq; ſocios miserioreſ habes, quàm aut Mithrydates, aut etiam pater tuus habuerit unquàm? Cur hiſ per te, ſui libertate ſua: cur deniq; eſſe liberoſ non licet?

Acerbitas pro miseria, uel pro triſtitia ex, miseria & calamitate contracta. Cic. Ego fructus ex Rep. magna acerbitate permixtos tuli.

NOCERE pro officere, abſolutè. Cic. Arma ſunt alia ad tegendum, alia ad nocendum. Cum accuſatiuo ſolo. Idem. Hoc nulla in re unquàm quicquàm nocuit. Cum accuſatiuo & datiuo. Idem. Aut in obſcuro odio apertas inimicitias: aut, in quo tibi nihil nocerem, ſummam oſtenderem uoluntatem nocendi. Cum datiuo ſolo. Idem. Nocere tibi iratum neminem eſſe perſpicio. Nocens dicitur, uel qui damnum, calamitatemq; infert, uel qui turpiter aliquid agit, aut maleficium committit. Idem. Omneſ optimateſ ſunt, qui neq; nocenteſ ſunt, nec natura improbi. Noxiuſ, uel nocuſ dicebatur, qui nocebat.

Cic.

Cic. Magistratus nec obedientem, & noxium ciuem multa, uinculis, uerberibusq; coërceto.

Officere est nocere, uel obesse. Cic. Quæ uidebantur officere huic partitioni, propulsabimus. Pro obstruere, uel obscurare. Idem. Ipsa umbra terræ soli officiens noctem efficit.

Obesse. Cic. Nonne tibi satis prodesse uideor, si perficio, ut nolint obesse qui possunt?

Labefactare pro comminuere, uel damnum inferre, dissoluere, aut perfringere. Cic. Quæ cogitatio erat aliquantū labefactata, atq; conuulsa.

Vexare est agitare, miserū habere, diripere, uel populari. Cic. A quo erat honestissimis contentio- nibus & sepe, & iure uexatus. Vexari tamen propriè dici uolunt, quod huc & illuc trahitur. Verg. Candida succincta latrantibus inguina monstris Dulichias uexasse rates. Vexator. Cic. Nisi consules causam cōiunxisse secum confirmaret, tam crudelis, tam sceleratus Reipub. uexator esse potuisset? Vexatio. Idem. Nullum iam tot annos facinus extitit, nisi per te: nullum flagitium sine te: tibi uni multorum ciuium necesse, tibi uexatio, direptioq; sociorum impunita, fuit ac libera.

Agitare in bonam partem pro facititare, uel crebrò facere. Sallust. In pace uerò beneficijs magis, quàm

quàm metu imperium agitabant. Interdum inquisitionem, consilijue ineundi significationē habet. Cic. Nēgem illam agitatam in concionibus? iactatam in iudicijs? cōmemoratam in senatu? Interdum est mouere, pellere, uel perturbare, damnis, uel iniurijs afficere, uel insectari, ut agitare feras, cū excitatæ sunt. Idē. Sunt ne igitur insidiæ, tendere plagas, etiam si excitaturus non sis, nec agiturus. Agitator dicitur, qui uel equum, uel asinum, uel aliud quoduis animal agit. Cic. Non est melius quicquàm, quàm ut Lucullus sustineat currum, equosq; ut bonus sæpe agitator. Agitatores etiam dicti sunt aurigæ in curuli certamine, & ludis Circensibus. Plin. lib. 8. epist. de Circensibus loquens. Agitatio translata Cic. Linguā ad radices eius hærens excipit stomachus: quo primū illabuntur ea, quæ accepta sunt ore. Is utraq; ex parte tonsillas attingens palato extremo, atq; intimo terminatur. Atq; is agitatione, & motibus linguæ cū depulsum, & quasi detrusum cibum accepit, depellit. Proprie. Idem In omnibus his studiorū agitatio uitæ æqualis fuit.

Exagitare aliquando exercitationis est, consilij, studij, & inquisitionis Cic. Colonorum dissensio delata ad patronos est, cū multos annos esset exagitata. Aliquādo uerò molestiæ est. aut faceßiti negotij, aut perturbationis, & uexationis. Idem. Ne & meū errorem

errorē exagitē, & te in eum luctū uocē. Exagitator. Idē. Hæc de adolescente Isocrate Socrates auguratur. At ea de seniore scribit Plato, & scribit æqualis, & quidē exagitator omnium rhetorū, hunc miratur unū.

Iactare pro iacere. Verg. Deucalion uacuum, lapides iactauit in orbem. Pro inferre, uel obijcere. Cic. Non erit iusta causa ad portas sedenti imperatori quare terrorem suum iactari opponiq; patiatur. Pro agere uel impellere & aliquando uoluntariam agitationem uel quandam exercitationem habet. Cic. Quæ dum, erant occulta necessariò ab eis, qui ea tenebant, petebantur. Postea uerò peruulgata, atq; in manibus iactata, & excussa, inamissima prudentiæ reperta, sunt. Aliquando uexationem & molestiam habet. Idē Iactantur fluctibus, ut nunquam obliuantur. Translatè. Idem. Nostrum est, qui in hac tempestate populi iactemur, ac fluctibus, ferre modicè populi uoluntates.

Affluere est deprimere, uel prosternere. Cic. Qui Catuli monumētū afflixit, meā domū diruit, mei fratris incendit. Translatè. Idem. Magnis clamoribus afflictus conticuit, & concidit. Afflictus. Idem. Senatū ad pristinā suā seueritatē reuocaui, atq; etiā abiectū, & afflictum excitauī. Afflictor. Idē. Senatus odit te, quòd eū tu facere iure cōcedis, afflictorē, et proditorē non modo dignitatis & autoritatis, sed omnino ordinis, ac nominis sui.

Afflictare

Afflictare est iactare, uel cruciare. Cic. Hic tu me accusas, quod me afflictem, cum ita sum afflic-
tus ut nemo unquam.

Opprimere aliquando est pressius iungere, uel quasi agglutinare. Cic. Vbi cauetur, ne in Ianiculo Co-
loniā cōstituatis? ne urbē hanc urbe alia, premere, ac
urgere possitis? Premere, pro urgere, instare, uel affi-
cere. Idē. Quae necessitas te tanta premebat? Interdum
pro operire Idē. Quomodo potuit terra oppressus ui-
uere? Interdū nullā uim habet. Idē. Puto te iam suppu-
dere, cū hac tertiā epistola antē te, oppressit, quā
tu schedulā, aut literā: sed nō urgeo. Propriē. Idē. Op-
pressus est bello repētino. Oppressor. Idē. Nōne hoc
est in easdē tenebras recidiſſe, cū ab eo, qui tyranni
nomen aſciuit ſibi, cū in Græcis ciuitatibus liberi tyrā-
norū oppressis illis eodē supplicio afficiātur, petitur,
ut uindices, atq; oppressores dominationis salui sint?
Oppressio. Idē Probat legū, & libertatis incertū, ea-
rūq; oppressionē, tetrā, & detestabilē gloriōſā putat.

Deprimere est proterere, uel conculcare.
Propriē. Cic. Est enim animus coelestis ex altissimo do-
micilio depressus, & quasi demersus in terrā, locū di-
uinæ naturæ, æternitatīq; cōtrariū. Translatē. Idem
Hoc modo sepe multorū improbitate depressa uerū-
tas emergit.

Euertere

Euertere ruinam semper, & calamitatē habet. Cic. Si in ipsa gubernatione negligentia est nauis euerſa, maius est peccatū in auro, quā in palea. Ad personā relatum. Idem. Eadem ista æſtimatione alter ſubleuarat aratores, alter euerterat. Ad res pertines. Idem. Qui omnia diuina & humana uexarunt, uiolauerunt, perturbarūt, euerterunt. **Euerſor**. Idem. Hoc cine ego appellem nomine euerſores huius imperij? proditores ueſtræ dignitatis? hostes bonorū omnium? **Euerſio** propriè. Cic. Talis animaduerſio fuit Dola bellæ cum in audaces, ſceleratosq; ſeruos, tum in impuros, & nefarios liberos, talisq; euerſio illius execratæ columnæ; ut mirum mihi uideatur, tam ualde reliquū tempus ab illo uno die diſſenſiſſe. *Translatè*. Idem. Sequitur omnis uitæ ea, quam tu Luculle commemorabas, euerſio. **Euerſionem** inferre. Idem. Qui ſuo dictu, & imperio cruento illo, atq; funeſto ſupplicio neq; à ſociorum mœnibus prohibere, neq; hoſtium urbibus inferre potuerūt, exciſionem, inflammationē, euerſionem, depopulationem, uaſtitationem eam ſua cum præda meis omnibus teſtis, atq; agris intulerunt.

Conculcare eſt proterere, uel obterere. Cic. Ad portam Aſquilinam Macedonicam lauream conculcauit. *Translatè* pro uexare, uel affligere. Idem. Conculcari miſeram Italiam uidebis prima æſtate ab utriuſq;

utriusque mancipijs undique collectis.

Perdere est affligere, uel euertere. Cic. O me perditum : ô me afflictum.

Disperdere. Cic. Videte nunc proximo capite, ut impurus Helluo turbet Rempub. ut à maioribus nostris possessiones relictas disperdat, & dissipat.

Perditor. Cic. Ergo tantis periculis propositis, cum, si uictus essem, interitus Reipub. si uicissem, infinita dimicatio pararetur, cõmitterem, ut idem perditor Reipub. nominarer, qui seruator fuisssem?

Furari est clàm de medio remouere, uel bonis alienis manus inferre. Cic. Qui eorũ cuiquam, qui unà latrocinantur, furatur aliquid, aut clàm eripit, is ne sibi in latrocinio quidem reliquit locum.

Fur dicitur, qui clàm eripit, & subtrahit. Cic. Crudelis olim furunculus, nunc uerò etiam rapax. Furax. Idem. Ridiculum est illud Næuianum uetus in furace seruo.

Furtum. Cic. Hæc omnia iudices non rerum certarum, sed furtorum improbiſſimorũ sunt uocabula. Furtum facere. Idem. Consilio tuo furtũ factum esse aio. Furtiuus. Plaut. Adduxit simul forma expetenda liberalem mulierẽ, furtiuam, abductam ex Arabia penitiſſima. Furaciter. Cic. Cum te non custodem ad continendas, sed portitorem ad partiendas merces

S putares:

putares: cumq; omnium domos, apothecas, naues furacissime scrutarere, hominesq; negocia gerentes, iudicijs iniquissimis irretires &c Furtim, Idem Prima luce furtim in campum itineribus propè de uijs, currebat.

Latrocinari est prædari, uel furari. Cic. Tot milia latrocinantur morte proposita Latro est, grassator, uel excursor, qui ex rapto, & cæde uiuit. Idem. Erat ei uiuendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantũ rapere potuisset. Latrocinium est excursio. Idẽ. In his sum locis, quò et propter lōginitatẽ & propter latrocinia tardissimè omnia perferuntur.

Prædari est prædam facere. Cic. Spes rapiendi, atq; prædandi cœcat animos eorum. Prædator. Idẽ Vtrosq; Quirites in eodem genere prædatorum, direptorumq; pono. Prædo. Idem, Vrbes pyratibusq; patefactæ. Præda. Idem Accumulat aurum ex præda, ex manubijs, ex coronario. Præde esse, Sall. Ciuitas magna, atq; opulenta penè cuncta ob hoc præde fuit. Prædam facere, agitare, uel agere. Cæs. Præda ex omnibus locis agebatur. Prædam parere. Cic. Illũ etiã arbitrabar sine hoc subsidio pecuniæ rei nere exercitum præda antè parta, & bellum consistere posse. Præde dare. Livius. Intra paucos dies oppidum capitur: captum præde datum. Prædam capere, di

re, diuidere, uel condonare. Sall. Cæterum oppidum incensum, Numidæ puberes interfecti, alij omnes uenundari, præda militibus diuisa. A præda cohibere. Idem. Castris ante oppidum positis, sine iniuria cuius quàm consedit, cohibetq; omnes à præda.

Manubiæ pro spolijs Cic. Quibus ex hostiū spolijs? de qua uictoria? qua ex præda, aut manubijs, hæc abs te donatio constituta est?

Exuuiæ pro spolijs & præda. Cic. His temporibus non pudebat magistratus Pop. Rom in hunc ipsum locum ascendere, cum eum uobis maiores nostri exuuijs nauticis, & classiū spolijs ornatū reliquissent.

Rapere pro trahere, aut cum festinatione capere, uel per uim inducere, aut uocare ad aliquid. Cic. Effedum aliquod rapias, ad uosq; recurras. Rapere pro auferre, uel compilare. Idem. Spes rapiendi, atq; prædandi cœcat animos eorū. Raptus, à um, pro sublata. Idem. Non ambrosia deos, aut nestare, aut iuuentate pocula ministrante letari arbitror: nec Homerum audio, qui Ganimedem à dijs raptum ait propter formam, ut Ioui pocula ministraret. Rapax dicitur auidus, uel rapinis intentus. Idem. Iste crudelis olim furunculus, nunc uerò etiam rapax. Rapacitas.

Idem Quis in uoluptatibus inquinatior? quis in laboribus patientior? quis in rapacitate auarior? quis in

largitione effusior? Raptus, us, u, i, Ad stuprum re-
ferri solet hoc nomen. Idem. Atq; ut muliebres amores
omittam, quibus maiorem licentiam natura concessit,
quis aut de Ganimedis raptu dubitat, quid poëta ue-
lint? aut non intelligit? quid apud Euripidem loqua-
tur, & cupiat Laius? Rapina. Idem. Nihil cogitant
nisi cædes, nisi incendia, nisi rapinas. Raptim est cura-
sim, aut in transcurso, cum festinatione. Idem. Raptim
se domum conijcit. Rapidus dicitur uelox, uel maxime
celer. Idem. Cum fertur quasi torrens oratio, quamuis
multa cuiusque modo rapiat, nihil tamen teneas, nihil
apprehendas, nusquam orationem rapidam coerceras.
Rapide, id est, cum celeritate & uelocitate. Idem. Il-
lud superius dicendi genus come est, iucundum, ad be-
neuolentiam, conciliandam paratum: hoc uehemens,
incensum, incitatum: quod, cum rapidè fertur, susti-
neri nullo modo potest. Raptare. Idem. Vidi curru
Hectorem quadrijugo raptari.

Eripere cum accusatiuo & datiuo. Cic. Quos
ut mors eripuit nobis, aut distraxit fuga. Cum abla-
tiuio interiecta præpositione. Idem Nunquã est, cum
ego non ex istorũ insidijs eripiar, atq; euolem.

Præripere. Cic. Quod allatura est ipsa diutur-
nitas, id nos præripere cõsilio, prudentiaq; debemus.

Arripere est apprehendere, uel per uim du-
cere.

*cere. Cic. Vox & gestus subito sumi, & aliunde ar-
ripi non potest.*

Corripere est cōprehendere, uel reprehendere. *Cic. Hominem corripere, ac suspendi iussit in oleastro quadam.*

Abripere est abstrahere, uel ui eripere, uel protrudere. *Cic. Quem obtorta gula de conuiuio in uincula abripere iussit.*

Surripere est furari, uel abstrahere, uel latenter rapere. *Cic. Nec uerò tibi aliter uideri debet, qui à Næuio sumpsisti multa, si fateris; uel si negas, surripuisti.*

Diripere est diuersa diuersè rapere, ut fit in urbium expugnatione, compilare scilicet. *Cic. Direpto, & uastato Amano inde discessimus. Direptor. Idem. Quos in eodem genere prædatorum, direptorumq; pono. Direptio. Idem. Versor in eorum naufragijs, & bonorum direptionibus.*

Detrahere est detractionem facere, scilicet pro minuere, auferre, uel decerpere. *Cic. Rogauit, ut, si quid posset, ex ea summa detraheret. Ad personas relatum pro reuocare, uel uocare, uel detrahere in iudicium. Idem. Qui mihi homines ex prouincijs potissimum detrahendi sunt. Detractio. Idem. Tu si quid cum Silio uel ipso die, quo ad Siccam uenturus ero,*

certiorem me uelim facias: & maximè cuius loci detraktionem fieri uelit.

Subtrahere est auferre, uel subducere. Ci. Quò ego me libentius à curia, & ab omni parte Rei pub. subtraho.

Demere est detrahere. Cic. Quod de capite, ipsi dempsit, quo tandem modo ferendum?

Eximere pro extrahere, effodere. uel eruerre. Cato. Posteaquàm accipiet feruere paulisper demittito, usq; admodum dum quinq; numeres, tum eximito. Pro auferre, uel excipere. Idem. Illud quod me angit, non eximis.

Adimere est detrahere, auferre, eripere, uel procidere. Cic. Senatusconsultum nullum extat, quo reductio regis tibi adempta sit.

Minuere est detrahere, uel extenuare, aut decessione facere. Ci. Nò ea, quæ nunc tracto, minuunt, sed augent potius illà facultatē. Minutus dicitur angustus uel paruus: cui opponitur grandis, & pertinet tam ad res, quàm ad personas. Quòd si ad personas pertinet: minutus dicitur, qui nullius celebrioris nominis, aut autoritatis est. Idem. Multo magis orator præstat minutis imperatoribus Minutè est exiliter. Idē. Hæc uersa cōcidunt etiā minutius. Minutatim Idē. Placet. Chrysippo, cū minutatim, gradatim interrogaretur

Imminuere,

Imminuere. Cic. *Pergratum mihi feceris, si istas exiguas copias, quàm minimũ imminueris.* **Immiutio.** Idẽ. *Quod ad legatos attinet, quid à me fieri potuit aut elegantius, aut iustius, quàm ut sumptus egentissimarũ ciuitatũ imminuerẽ sine ulla imminutione dignitatis tuæ, præsertim ipsis ciuitatibus postulantibus.*

Diminuere est ad pauciora redigere. Cic. *Ne quid de hoc tam exiguo sermonis tui tempore uerbo uno meo diminueretur.* **Diminutio.** Idem. *Quare ad unum imperium Prouinciæ redeant, exercitusq; pulsus, diminutioq; accedat.*

Cõminuere est frangere, disturbare, uel dissipare. Cic. *Nullum est officium tam sanctum, quod non auaricia cõminuere, atq; uiolare soleat.*

Compilare est furari, uel diripere, aut surripere. Cic. *Alij omnia, quæ possunt, fama compilant.* **Cõpilatio.** Idem. *Quid? tu me hoc tibi mandasse existimas, ut mihi gladiatorũ compositiones, ut uadimonia dilata, & Chresti compilationẽ mitteres, & ea, quæ nobis, cùm Romæ sumus, narrare nemo audeat.*

Expilare est prædari, uel exinanire. Cic. *Hæc sumenda sunt nobis ab ijs ipsis, à quibus expilati sumus.* **Expilator.** Idem. *Non itineribus tuis perterreri homines, non sumptu exhauriri, non aduentu commoueri? esse, quocunque ueneris &*

publicè & priuatim maximam letitiam, cum urbs custodem, non tyrannum: domus hospitem, non expilatorem recepisse uideatur? Expilatio. Idem. Hinc si cæ, hinc uenena, hinc falsa testamenta nascuntur: hinc furta, hinc peculatus, expilationes, direptionesq; sociorum & ciuium.

Populari est diripere, uel uexare. Cic. Eies Etos aratores esse dico: agros uectigales uexatos, atq; exinanitos à Verre: populatam, uexatamq; provinciam. Populatio Liuius. Vsq; ad aquas Sinuessanas populatio ea peruenit. Populationē facere Idem. Biduo, statua habita, & passim populationes factæ. In populatione esse, est populari. Idem. Nihil aliud, quam in populationibus res fuit. Populatione prohibere. Cæs. Cæsar suos à prælio continebat, ac satis habebat in præsentia, hostem rapinis, populationibusq; prohibere.

Depopulari est uastare, uel diripere. Cic. Siciliam Prouinciam C. Verres depopulatus esse: Siculorum ciuitates uastasse dicitur. Depopulator. Idem. Quis est Sergius? armiger Catilinæ, stipator sui corporis, signifer seditionis, concitator tabernariorum, dānatus iniuriarū, percussor, lapidator, fori depopulator, obsessor patriæ. Depopulatio dereptio, uel uastatio. Idem. Cuius Prætura urbana ediū sacrarū fuit publicorumq;

publicorūq; operū depopulatio. Depopulationē inferre. Ide. Qui suo ductu, & imperio cruento illo, atq; funesto supplicia neq; à sociorū mœnibus prohibere, neq; hostiū urbibus inferre potuerunt, excisionē, inflā mationē, euersionē, depopulationē, uastitatē sua cum præda meis omnibus tectis, atq; agris intulerunt.

Depeculari desitū est uerbum, mansit solum peculari in usu, quod antiquis erat, furari ea, quæ ad rem. seu principem pertinebāt. Cic. Neq; hoc soc solū in statuis publicis, ornamentisq; fecit, sed delubra etiam diuina sanctissimis religionibus consecrata depeculatus est. Peculator, qui peculatum facit. Idem. De sicarijs, ueneficijs, testamentarijs, furibus peculatoribus hoc loco non differendū est: qui non uerbis sunt, aut disputatione philosophorū, sed uinculis et carcere castigandi peculatus. Idem. De sicarijs, ueneficijs, de peculatu inficiari necesse est. Depeculator. Idem. Aetolia amissa, Dolopes, finitimiq; montani oppidis, atq; agris exterminati, ciues Rom. qui in his locis negotiātur, te unum solum suum depeculatorem, uexatorem prædonem, hostem uenisse senserunt.

Auferre pro referre, uel ad se recipere, uel asportare. Cic. Scapitio omnem pecuniam ex edicto meo auferendi potestas fuit. Inultum auferre. Terent. Ego pretium ob stultitiam fero, sed inultū id nunquā

auferet. Auferre aliquid. Idem. Ni faciant, quæ illos æquum est, haud sic auferent. Pro extinguere, uel reprimere, aut tollere. Id quod nō in furto, aut direptione positū est, sed in debilitatione inferenda. Cic. Ut aliter dies amicis istius, & defensoribus non modò spem uictoriæ, sed etiam uoluntatē defensionis auferret. Auferre dies. Idem. Destitutione illa percussus Quintius à Scapulis paucos dies aufert, id est, solutionē in paucos dies differt. Idem. Te, inquit, hortor, ut omnia gubernes, & moderere prudētia tua, ne te auferāt aliorū cōsilia. Pro abripere, detrāhere, uel adimere Idē. Ab hoc abaci uasa omnia, ut exposita fuerant, abstulit.

Tollere pro efferre, uel eleuare. Cic. Hoc ipsum uelle miseriū esse duco, quā in crucem tolli. Tollere manus solent, qui aliquid ualde admirantur. Cic. Sustulimus manus ego, & Balbus, tanta fuit oportunitas. Tollere oculos, Tollimus oculos ad iucundum alicuius rei nunciū, signum latitiæ significantes. Idem. Literulæ meæ, siue nostræ tuo desiderio oblanguerūt: hac tamen epistola, quam Acastus attulit, oculos paulū sustulerunt. Tollere cachinnū est irridere. Idem. In quo Alcibiades dicitur cachinnū sustulisse. Tollere clamorem est uocem edere. Idem Quo aspectu detera uita nutrix clamorē sustulit. Ad cœlum tollere. Idem. Salaminij nos in cœlum decreto suo sustulerunt. Pro suscipere

suscipere, uel nutrire. Idem. Quis autem humilitatē despicere audet cuiusquā, qui ex eodem suslulit liberos? Pronegociū, uel onus recipere Idem. Fide, sapientiāq; uestra fretus plus oneris sustuli, quā ferre me posse intelligo. Tollere pro exinguere, uel uita priuare. Idem. Nōne uidentur hunc hominē ex rerū natura sustulisse, & eripuisse, cui repentē cœlum, solem, aquā, terramq; ademerūt. Item. Dat negociū alieni, ut id nomen ex omnibus liberis tollatur. Proijcere. Idem Tollitur è medio non solum ista uestra uerbosa simulatio prudentiæ, sed etiam ipsa illa domina rerū sapientia.

Extorquere est auferre, uel eripere. Proprie. Cic. Quoties iam tibi extorta est sica ista de manibus? Translatè. Idem. Hunc mihi errorem, dum uiuo extorqueri nolo.

Spoliare est detrahere, uel eripere. Cic. Possē liberalitate uti non spoliātem se patrimonio, nimirū est pecuniæ fructus maximus. Idem. Conturbatio sanitatē animum spoliāt.

Expoliare. Ci. Sequutū est bellum Africanū, graues de te rumores sparsi, qui etiam furiosum illum cœlum excitauerūt Quo tum erga te rex animo fuit? qui auctionatus sit, seseq; expoliare maluerit, quā tibi pecuniam non subministrare.

Dispoliare. Cic. Quid erat, quod Calidius Romanus

me queretur, se, cum tot annos in Sicilia negociaretur, abs te solo ita esse contemptum, ita despectum, ut etiā cum ceteris Siculis despoliaretur? Spoliare, Idē. Qui dux isti ad despoliandū Dianæ templum fuit.

Spoliatio. Cic. Hinc uos quas spoliationes, quam pactiones, quam deniq; in omnibus locis nundinationē iuris, ac fortunarum fore putatis?

Spolia dicuntur exuuiæ, uel quicquid ab hostibus, uel ab alijs detrahitur. Cic. Si spoliatorum causa uis hominē occidere, spoliasti. Quid queris amplius?

Priuare est auferre, uel adimere, excludere, uel expertem facere, aut quod proprium alicuius sit, extorquere. quod uel in malam, uel in bonam partem capitur. Cic. Sic me & liberalitatis fructu priuas, & diligentiae, & mediocris etiam prudentiae. Idem. Non hac exceptione unus afficitur beneficio, sed unus priuatur iniuria. Priuatio est amotio, uel spoliatio. Idem. Omni priuatione doloris putat Epicurus terminari summam uoluptatē. Priuatus pro domestico & proprio. Idem. Priuatū oportet æquo, et pari ciuibus iure uiuere. Priuatim est propriē. Idem. Interea uerbū nulum interposuit Næuius, aut societatem sibi quippiam debere, aut priuatim Quintum debuisse.

Orbare est priuare, uel spoliare. Cic. Si planē illis orbatus essem, magnum tamen afferret mihi etas
ipfa

ipsa solatium. Orbis absolutè. Cic. Hereditatis spes quid iniquitatis in seruiendo non suscipit? Quem numtum locupletis orbis senis non obseruat? Cum ablatiuo. Idem. Obtinemus ipsius Cæsaris summam erga nos humanitatem: sed ea plus non potest, quàm uis, & mutatio omnium rerum, atq; temporum. Itaq; orbis hijs rebus omnibus, quibus et natura me, & uoluntas, & consuetudo assuefecerat, cum cæteris, ut quidem uideor, tum ipse mihi displiceo. Cum ablatiuo & præpositione. Idem. Vsq; eò orba fuit ab optimatibus illa concio, ut princeps principum esset Meandrius: cuius lingua quasi flabello seditionis, illa tum est egentium concio uentilata. Orbitas. Idem. Bonum liberi, misera orbitas: bonum patria: miserum exilium: bonum uoletudo. &c.

Nudare est spoliare, uel orbare. Cic. Flagit ij principium est nudare inter ciues corpora. Translatè Idem. Qui mea pericula non modò suo præsidio, sed etiam uestra deprecatione nudarunt.

Denudare. Cic. Vide Crasse, ne dum nouo, & alieno ornatu uelis ornare iuris ciuilis scientiam, suo quoq; eà cōcesso, atq; tradito spolies, atq; denudes

Enudare translatè pro enucleare, & quasi in apertum proferre. Cic. Ipsum hominem eadem natura non solum celeritate mentis ornauit, sed etiam sensus

seruus, tanquā satellites attribuit, ac nuncios, & rerū
 plurimarū obsecras, et necessarias intelligentias enu-
 dauit, quasi fundamenta quædam scientiæ, figuramq;
 corporis habilem, & aptam ingenio humano dedit.

Nudus propriè. Cic. Quem tu cum ephēbum
 Tensi cognosces, quoniā tu nudus delectarat, semper
 nudum esse uoluisti. Translatè pro spoliato sumitur,
 uel destituto, uel non fucato, & simplici. Sine casu.
 Idem. Nuda ista si ponas, iudicari, qualia sint, non fa-
 cile possunt. Cum ablatiuo et sine præpositione. Idem.
 Huic tradita urbs est nuda præsidio, referta copijs.
 Cum ablatiuo & præpositione. Idem. Ipsa Messana,
 quæ situ, moenibus, portuq; ornatu sit, ab his rebus
 quibus iste delectatur, sanè uacua, atq; nuda est.

Attenuare. Cic. Attenuata est oratio, quæ de-
 missa est usq; ad usitatissimā puri consuetudinē sermo-
 nis. Attenuatio. Idem. Defensoris narratio simplicē, et
 dilucidam expositionē debet habere cum attentione su-
 spicionis. Attenuatè. Idem. Quoniam oratorū bonorū
 (hos enim querimus) duo genera sunt: unū attenuatè,
 præsequ; : alterū sublatè, amploq; dicentium : etsi id
 melius est, quod splendidius, & magnificentius, tamen
 in bonis omnia, quæ summa sunt, iure laudantur.

Extenuare est minuere, uel deprimere. Cic.
 Defensor negabit fuisse causam, si poterit: aut eam ue-
 hementer extenuabit. Extenuatio. Idem. Cōmoratio in

una re permultū mouet, et illustris explanatio, rerū, quasi gerantur, sub aspectū pene subiectio: quæ & exponenda re plurimū ualet, & ad illustrandū id, quod exponitur, et ad amplificandū: ut ijs, qui audiunt illud, quod augebimus, quantū efficere oratio poterit, tantū esse uideatur: et huic cōtraria sæpe præcisio est, & plus ad intelligendū, quàm dixeris significatio, & distinctè conscia breuitas, & extenuatio.

Exinanire est attenuare, uel exhaurire. Cic. Nox illa tota exinanienda naui consumitur.

Exhaurire est exinanire, uel uacuum facere. Propriè. Cic. Tantū uini in Hippia nuptijs exhauseras, ut tibi necesse esset euomere. Translatè. Idem. Is exhausto poculo mortis, est mortuus Idem M. Antonius publicam dilapidabat pecuniam, ærarium exhauriebat, minuebat uectigalia.

Vastare est populari & direptione, exinaniendoq; deformē reddere. Cic. Homo magis ad uastandā Italiam, quàm ad uincendū paratus. Vastatio. Idem. Ergo in uastatione omniū tuas possessiones sacrosanctas futuras putas? Vastitas propriè est luctuosa quædam, & misera rerum facies, quæ uastationē, direptionemq; sequitur: ut cum depopulati sunt ab hostibus agri, uel incendijs perdit, ut nihil in his præter solitudinem reliquū sit. Cic. Scio ab isto initio tractum esse sermonem, teq; Bruti dolentem uicem, quasi defleuisse indi-

iudiciorū uastitatū, et fori. Vastitas pro magnitudine. Columel. Pari in hac terra uastitate beluas progenerari quis neget? Vastitatē efficere, uel reddere. Liuius. Castris ad Eretū positis per expeditiones paruas plerunq; noctis incursionibus tantam uastitatem in Sabino agro reddidit, ut comparat ad eam propè intacti bello fines Romani uiderentur. Vastitatem inferre. Cic. Me meis ciuibus famem, uastitatē inferre Italiae? Vastitatē depellere. Idem. Cū in maximis periculis huius urbis, atq; imperij, grauissimo atq; acerbissimo Reipub. casu, sociis atq; adiutore consiliorum, periculorumq; meorū L. Flacco cædenti à uobis coniugibus, liberis uestris, uastitatem à templis, delubris, urbe. Italia depellebam, sperabam iudices honoris potius L. Flacci me adiutorem futurum, quàm miseriarū deprecatorē. Vastus pro deserto, uel magno & lato. Idem. Elephanti beluarum nulla prudentior: at figura quæ uastior? Vastē Idem. Id assequimini, si uerba extrema cum consequētibus primis ita iungetis, ut nēue asperè concurrant, nēue uastius deducantur.

PELLERE est mouere, uel agitare. Sine iniuria, uel eiectione accipitur pro cōmouere, uel afficere. Cic. Vt ex neruorū sonorum in fidibus, quàm scienter ei pulsati sunt, intelligi solet: sic ex animorum motu cernitur, quid tractandis his perficiat orator.

Cum

Cum iniuria uel eiectione. Idem. Qui armis fugatus, pulsus est, non est deiectus?

Pulsus us, ui, motum uel agitationem significat. Idē. Inanimū esse omne, quod pulsū agitur externo.

Pulsare non eiectionem habet, sed agitationem uehementiorem & uerberationem. Cic. Videris pendere alios ex arbore: pulsari autē alios, & uerberari

Propulsare est repellere, uel arcere. In bonā partem positum. Cic. Periculum, quod in omnes intenditur, propulsare. In malam partem. Idem. Sic uerō erant disposita præsidia, ut quomodo aditus hostium, prohibetur castellis, & aggeribus, ita ab ingressione, fori populum, Tribunosq; plebis propulsari uideres.

Expellere est extrudere, eijcere, uel detrudere, & sine casu, uel cum ablatiuo sine præpositione. Ponitur. Cic. Hi sunt, qui nisi me ciuitate expulissent, obtinere se non posse putarunt licentiam cupiditatum suarum. Cum ablatiuo & præpositione. Idem. Hæc tanta uirtus ex hac urbe expelletur? exterminabitur? eijcietur?

Expulsor. Cic. O uitæ philosophia dux, o uirtutis indagatrix, expultrixq; uitiorum, quid non modo uos, sed omnino uita hominum sine te esse potuisset? Expulsio. Idem. Qui tuas mercedum pactiones in patrocinijs intercisas, pecuniarum in concionibus,

T

candidatorum

candidatorum, d. missiones libertorum ad foenerandas diripiendisque provincias: qui expulsionem vicinorum qui latrocinia in agris, qui cum ieruis, cum liberis, cum clientibus societates, qui possessiones uacuas, &c.

Depellere est expellere, uel repellere in bonam partem. *Ci* Non facile tantam molem mali à ceruicibus nostris depulsem. In malam partem positum. *Idem*. Dimoueri, & depelli de loco necesse est eum, qui deijciatur. **Depulsor** *Idem*. Quo etiam maiorem, ei *Respub.* gratiam debet, qui libertatem *Pop. Rom.* unius amicitiae præposuit, depulsorq; damnatus, quam particeps esse maluit. **Depulsio**. *Idem*. Voluptatis alij primū appetitū putant, et primā depulsionē doloris.

Repellere, est propulsare, uel obuiam ire & refutare. *Cic.* Homines audaces ab eius templi aditu, ascensuq; repulisti. *Idem*. Ego *Clodij* furorem à ceruicibus uestris repuli.

Mouere *Ci* Minimè conuenit ex eo agro, qui *Cæsaris* iussu diuidatur, eum moueri, qui *Cæsaris* beneficio Senator sit.

Dimouere est depellere, uel eiicere. *Ci*. Quæ uirtus unquam ulla ui labefactari potest, nunquam dimoueri loco.

Amouere. *Ci*. *Nebulonē* illū ex istis locis amoue. **Amotio**. *Idem*. In omni re doloris amotio successione efficit uoluptatis.

Semouere

Semouere. Cic. Res lumen habere non possunt si uerba semoueris.

Remouere est dimouere, uel reijcere. Ci. Remouere se ab aliquo negotio Idem. Catonē à legibus remouit.

Deturbare est demoliri. Cic. Quod si coematus tu bonus non habeam, deturbem ædificium. Pro eijcere, uel detrudere. Idē. De fortunis omnibus P. Quintius deturbanus est.

Disturbare. Ci. Disturbari testis, diripi fortunis uidebat. Translatè pro peruertere. Idē. Si hoc dissuadere est, ac non disturbare, atq; peruertere.

Exturbare est expellere, uel per uim eijcere. Cic. Miserum est exturbari fortunis omnibus. Idem. E ciuitate ciuis exturbatur, innocēs expellitur Translatè Idem. Multa conuenerant, quæ mentem exturbarent meam, atq; me de mente deijcerent.

Deijcere est deturbare, uel depellere. Cic. Eieci ego te, non deieci. Idem. Habeo etiam dicere, quem contra morem maiorū minorē annis qua triginta de ponte in Tyberim deiecerit. Deijcere oculos: aliquando habet celeritatem, aliquando præ pudore oculorum submissionem, uel quasi conuiuentem aspectum. Idem Si tantulum oculos deiecerimus, presto sunt in filie. Deieisti. Idem. Non aliaratio iuris est in hoc ire duntaxat, utrum me tuus procurator, deie-

T a cerit

cerit is, qui legitimè procurator, dicitur omnium rerum eius, qui in Italia non sit Absitne Reipub. causa, quasi quidam penè dominus, hoc est, alieni iuris uicarius, aut tuus colonus, aut uicinus, aut cliens, aut libertus, aut quiniis, qui illam uim, deiectionemq; tuo rogatu, aut tuo nomine fecerit.

Eijcere est expellere, uel exturbare. Cic. Non nimium liberale hospitium meum dices, nam te in uia statim extrudam & eijciam.

Detrudere, depellere, uel deturbare, & uel est eijcientis. Cic. Potestne detrudi quisquàm, qui non attingitur: uel est impellentis, aut deprimentis. Idem. In maximâ luctû, laborêq; detrusus sum. Vel extrahetis. Idem. Putantur de rudi comitia in mensem Marcium.

Trudere. Cic. Quò ne trudamur, dii immortales non admonent.

Obtrudere est pellere, uel quasi ui trahere, aut recondere Cic. Qui non obtrusit aliqua ex parte, monumèta P Scipionis, sea fãditus sustulit, ac deleuit

Cõtrudere est rapere, aut cū ui pellere. Ci. Ex Africa tantū exhausit, quātū potuit in naues cõtrudi.

Protrudere. Cic. Vt qui protrusit Cylindrum dedit ei principiū motionis, uolubilitatem autem, non dedit: sic uisum obiectum imprimet illum quidem, & quasi signabit in animo suo speciẽ, sed assensio nostra erit in potestate.

Intrudeo

Intrudere. Cic. Versabatur quoq; eo tempore in his rationibus auctionis, & partitionis: atq; etiā se ipse inferebat, & intrudebat, ut mulier imperita nihil putaret agi callidè posse, ubi non adesset Ebutius.

Retrudere. Cic. Hæc sunt penitus in media, philosophia retrusa, atq; abdita.

Abstrudere est abscondere, uel abdere. Cic. In hac solitudine careo omnium colloquio, cumq; manne me in syluam abstrusi densam, & asperam, non ex eo inde ante uesperum.

Extrudere est eijcere, uel depellere. Ci. Pollucē si adhuc nō est profectus, quamprimum fac extrudas.

Exigere reiectionem, & exclusionem hic habet. Terent. Posthac quas faciet de integro comoedias spectandæ, aut exigendæ sint uobis prius.

Exterminare est eijcere. Cic. Cuius uirtute regibus exterminatis libertas in Republica constituta est. Exterminator. Idem. Res uerò publica quamquam erat exterminata mecum, tamen, obuersabatur ante oculos exterminatoris sui: ab istius inflammato, atq; ignito furore iam tum me, seq; repetebat.

Excludere propriè Cic. Coracem istum uenstrum patiamur nos quidem pullos suos excludere in nido, qui euolent clamatores odiosi, ac molesti. Pro excipere. Idem. Crassus tres legatos decerint, nec

excludit Pompéiū. Excludere pro repellere, uel prohibere. Idem. Quæ soluto animo familiariter scribi solent, temporibus his excluduntur.

AMITTERE est dimittere, uel iacturam facere, aut perdere. Ci Est tuæ sapientia, magnitudo nisq; animi, quid amiseris, obliuisci. Amittere è manibus, uel de manibus. Idem. Cur Licinium de manibus amiserunt? Amissio. Idem. Est omnino uix consolabilis dolor, tanta est omnium rerum amissio, & desperatio recuperandi.

Perdere pro damnum facere, uel contrahere. Ci Summo ingenio, summa uirtute filium perdidit.

Deperdere. Cic. Qui non solum bona, sed etiam honestatem miseri deperdiderunt.

Carere ponitur pro uacuum esse, deficere, uel deferi, & caremus tam odiosis, quam optatis, & desideratis. Cic. Quo quidem apparatu non dubito, quin animo æquissimo carueris. Idem. Appetitus omni perturbatione animi carere debent.

Egere. Cic. Grauitas morbi facit, ut medicina egeamus. Idem. Incredibile est, quam egeam tempore. Egens dicitur, qui in egestate est, uel cui quasito opus est. Idem. Vagamur egentes cum coniugibus, & liberis. Egestas est inopia, uel indigentia. Idem. Qui egestatem, & luxuriam domestico latrocinio sustentauit

Indige

Indigere cum genitiuo. Cic. Illa non tam ar-
tis indigent, quàm laboris. Cum ablatiuo. Idem.
Nunc commisi, ut me uiuo a ijs indigeres. Indigens.
Idem. Aut opera benignè sit indigentibus, aut pecu-
nia. Indigentia. Idem. Amare nihil aliud est, nisi eum
ipsum diligere, quem ames, nulla indigentia, nulla uti-
litate quæsita.

Tenuis aliquando pro subtili, leui, angusto,
uel presso ponitur. Cic. Corpus nostrum tenuissima
sepe de causa conficitur. Tenuiter est pressè. Idem.
Non contrà tenuiter, & rugatoriè responsim? Te-
nuis hîc pro paupere, uel parum locupletè ponitur.
Ad personam relatum. Idem. Poena grauior in ple-
bem tua uoce exagitata est. Commoti tenuiorum ani-
mi. Ad res pertinens. Idem. Huic quidem pater, nolo
nimium dicere, non tenuissimū patrimonii reliquit.
Tenuitas pro subtilitate, uel gracilitate. Idem. Tanta
est animi tenuitas, ut fugiat aciem. Tenuitas pro pau-
pertate, uel bonorū angustia. Idem. Is habitu extorū,
& colore declarari censet earum rerum, quas terra
procreet, uel ubertatem, uel tenuitatem: salubritatem
etiam, aut pestilentium extis significare putat.

Humilis proprè dicitur id, quod humi decliue
est. Cic. Natura quicquid genuit non modò animal, sed
etiam quod ita esset ortum è terra, ut stirpi' us suis
T 4 niteretur,

meretur, in suo quodq; genere, perfectum esse uoluit. Itaq; & arbores, & uites, & ea, quæ sunt humiliora, neq; se tollere à terra altius possunt; alia semper uiuent; alia hyeme nudata uerno tēpore tepefacta frondescent. Translate ad personā pertinens. Cic. Indignū est uinci ab inferiore, atq; humiliore. Ad res. Verbum durum, insolens & humile. Humilitas propriè. Idem. Docet ratio Mathematicorū, quanta humilitate luna feratur, terram penè contingens. Translate pro abiectione, obscuritate, uel ignobilitate, aut tenuitate. Idem. Quis erat, qui non uideret humilitatem cum dignitate de amplitudine contendere? Idem. Humilitatem generis obijcient nobis.

Pauper dicitur tenuis, & humilis, cui parua & angusta res familiaris est. Cic. Quæro ex te, sis nō ex pauperrimo diues factus in illo ipso anno, quo lex data est de pecunijs repetundis? Paupertas est tenuitas, egestas, uel angustia rei familiaris. Idē. Paupertas si malum est, mendicus beatus esse nemo potest.

Inops est pauper, nudus, uel impotens. Sine casu. Cic. Non erat abundans, non inops tamen. Cum genitiuo. Idem. Quòd si fortè, ut fit plerunq;, ceciderint, tum intelligitur, quàm fuerint inopes amicorum. Cum ablatiuo. Idem Cn. autem Lentulus Marcellinus nec unquàm indifertus, & in Consulatu pereloquens
uisus

uſus eſt, non tardus ſententijs, non inops uerbis, uoce canora. facetus ſatis. Cum accuſatiuo & præpoſitione ad. Idem. C. Sicinius Q. Pompeij illius, qui Cenſor fuit, ex filia nepos. Quæſtorius mortuus eſt, probabilis orator: iam uerò etiam probatus ex hac inopi ad ornandum, ſed ad inueniendū expedita Hermagoræ diſciplina Cum ablatiuo et præpoſitione à. Idem. Qui ſicinopes & ab amicis, & æſtimatione ſunt, ut mihi uideatur non eſſe ἀδύνατον Curium obducere. Inopia eſt egeſtas, uel indigētia. Cic. Mea opera inopiam eſſe frumenti clamarunt,

Mendicus eſt pauper, uel inops, qui non habet, in quo pedem ponat. Cic. Inſtrumentū hoc forenſe litigioſum, acre, tractū ex uulgi opinionibus, exiguū ſanè, atq; mendicum eſt. Mendicitas. Idem. Huius mendicitas auuiditati coniuncta in fortunas noſtras imminabat. In mendicitate eſſe. Idem. In hac cauſa cū uiderent illos ampliſſimā pecuniam poſſidere, hunc in ſumma mendicitate eſſe, illud quidem non quærerent, cui bono fuiſſet, ſed eò perſpicuū crimen, & ſuſpicionem potius ad prædam adiungerent, quàm ad egeſtatem,

Paucus eſt exiguus, uel rarus. Cic. Paucos ex multis ad ignominiam ſortiere. Pauculus. Idem. Ergo aſſentiris Antiocho familiari meo, magiſtro enim non audeo dicere, quo cū uixi, & qui me ex noſtris

penè c. r. ellit hortulis, deduxitq; in Academiã per
pauculis passibus.

Paucitas. Cic. Quin continetis uocem indicem
stultitiæ uestre, testem paucitatis?

Paulum significat aliquo modo, uel aliquan-
tum. Cic. Tuas nunc literas à primo lego: hæ me pau-
lùm recreant. **Paululum.** Idem. Mane hoc paululum
exorau. **Paulò.** Cic. Orator paulò illustrior. **Paulo**
antè, pro modo, uel dudum. Idem. Si incidet impru-
dentiae causa, quæ non ad delictũ, sed ad casum, neces-
sitatẽue pertineat, quod genus pauloantè attigimus,
erit iisdem æquitatis sententijs contra acerbitatẽ uer-
borum deprecandum. **Paulo post,** est breui post tem-
pore, uel paucis interpositis uersibus: ut cùm scriben-
do aliquid aliò à nobis differtur. Cic. In his locis, quos
proponã paulò post, **Paulò minus.** Idem. **Auri pondo**
centum paulò minus. **Paulò nimium.** Idem. Hunc ego
Catule Sulpitium primũ in causa paruula adolescen-
tulum audiui, uoce, & forma, & motu corporis, &
reliquis rebus aptum ad hoc munus, de quo quærimus:
Oratione autẽ celeri, et concitata, quod erat ingenij:
uel uerbis feruescentibus, & paulò nimium redundan-
tibus, quod erat ætatis. **Paulò plus.** Idem. Quisquis au-
dierit de arte paulò plus, omnia uidere poterit. **Paulò**
amplius. Idem. **Aurum uiginti pondo paulò amplius.**
Paulò

paulò magis. Idem. Delectari mihi antiquitate uidear, & libenter uerbis etiam uti paulò magis priscis. Paulatim est sensim, uel minutatim. Teren. Paulatim plebem primulū facio meam. Paulisper est aliquantū, uel paulum, uel ad breue, aut minimum tempus. Cic. De me suscipe paulisper meas partes, & cum te esse finge, qui ego sum. Paulisper dum. Milo cū in senatu fuisset eo die, quoad senatus dimissus est, domum uenit: calceos, & uestimenta mutauit: paulisper, dum se uxor comparat, commemoratus est.

Aliquantum est paulum, uel nonnihil. Cic. Literis tuis lectis aliquantum acquieui. Aliquantulum est paululum. Idem. De natura licet aliquantulū ducere suspicionis.

Nōnihil est aliquantū. Cic. Eloquētia Q. Hortensij ne me dicendo impediāt, nonnihil cōmoueor.

Rarus. Raram propriè dicitur, quod non est densum: ut rari capilli, rarus pulmo. Cic. In pulmenibus inest raritas quædam, & assimilis spongiæ mollitudo. Aliquādo ponitur pro paucis, uel pro præstanti, quòd omnia præclara rara sint. Idem. Oportet animaduertere, ne, cū aliter multa sint iudicata, solitarium aliquod, aut rarum iudicatum afferatur. Rarò est insolenter, non sæpe. Idem. Quæritur deinde, an id uulgò euenire soleat, an insolenter & raro.

Exiguus

Exiguus est exilis, uel tenuis. Cic. Cui errato exigua laus proponitur. Exiguitas. Idem. Nunc exiguitas copiarum recessum non dimicationem mihi tuam praesagiebat. Exiguè Idem Hoc quidem est nimis exiguè, & exiliter ad calculos reuocare amicitiam, ut par sit ratio acceptorum ac datorum.

Exilis. Cic. Comoti animi tenuiorum, atque exilium in nostrum ordinem. Exilitas. Idem. Qui discerneret eorum, quos nominavi, ubertatem in dicendo, & copiam ab eorum exilitate, qui hac dicendi elegantia non utuntur. Exiliter. Idem. Videmus iisdem de rebus ieiunè quosdam, & exiliter disputasse.

Paruus dicitur exiguus, uel modicus, tenuis, minutus. Ad personas relatum. Teren. Ibi tum matris paruulam puellam dono quidam mercator dedit. Extra personam pertinet uel ad rem, uel ad locum, uel ad tempus, uel ad aliud quodlibet, quod pusillum sit Cic. Non comoda quaedam sequebantur parua & mediocria.

Paruiducere. Cic. Nisi multorum praeceptis, multisque literis mihi ab adolescentia suasissem, nihil esse in uita magnopere expetendum, nisi laudem, atque honestatem: in ea autem persequenda omnes cruciatus corporis, omnia pericula mortis, atque exilij parui esse ducenda, nunquam me pro salute uestra in tot, ac tantas dimicationes, atque in hos profligatorum ho-

minum quotidianos impetus obieciffem. (facit.

Paruifacere. Cic. Virtus uoluptatem parui-

Paruipendere. Cic. Si ista paruipendimus, certè & maiora contemnimus.

Minor parui est cōparatiuus. Ad etatē perti-
nens. Teren. Video herilem filiū minorē huc aduenire.
Ad alia relatū. Cic. Fuerūt patritij minorū gentium.

Minimus est tantulus, uel tenuiffimus. Cic.
Omnia minima maxima ad Cēfarem nacli ſciebam.

Parum est paulū, & iungitur cum uerbis,
aut nominibus, aut aduerbijs. Cic. Sunt ea quidem pa-
rum firma. Teren. Parum perſpexiſſe eius uidere au-
diciam. Cum eſt. Plaut. Si pro peccatis centum ducati
uxores, parum eſt.

Parumper eſt pauliſper, quaſi perparū. Cic.
Abduco parumper animum à moleſtijs.

Minus ſine caſu. Cic. Præſtitimus patriæ non
minus certe, quàm debuimus, plus proſectò, quàm eſt
animo cuiuſquam, aut conſilio hominis poſtulatū.
Cum nominatiuo. Liuius. Minus duo milia hominum
effugerunt. Cum genitiuo. Plaut. Si ſic alijs mœchis
fiat, minus hîc mœchorum fiet. Cum accuſatiuo. Cic.
Minus multa dederunt ei Reipub pignora. Cum ab-
latiui. Idem. Minus tribus medimnis in iugerū nemo
dedit. Pro parum, uel non. In hac ſignificatione ſæpe
admittuntur

admittuntur aduerbia, uel uerba: ut minus doctè, minus pulchrè, minus eleganter, & similia. Vel minus nidet, minus intelligit, minus ualeat, & alia huiusmodi. Cic. Cilix libertus tuus antea mihi minus fuit notus. Idem. Cogito ea, quæ minus intellexi, requirere.

Minimum. Cic. Non molò non præmij, quæ apud me minimum ualent, sed ne periculis quidam compulsus ullis. **Minimè.** Idem. Hoc ego præfente ineptus esse minimè uellem. **Minimè** cum genitiuo. Teren. Meritò ne hoc meo uidetur factum? D. **Minimè** gentium Cic. Quod quidem tu minimè omnium ignoras.

Maximè omnium Cic. Qui maximè omnium nobilium Græcis literis studuit.

Minusculus. Cic. Rescripsi epistola maxime, nunc audi de minuscula.

Pusillus breuem significat, uel maximè paruum. Translatè pro abiecto, uel humili ponitur. Cic. Quam quidem contumeliam uilla pusilla iniquo animo ferret. Idem. Illud uerò pusilli animi, & ipsa maleuolentia ieiuni.

Modicus pro moderato, uel mediocri. Cic. Utendum est exercitationibus modicis. Pro paucis uel paruis Idem. Pecunia mea est ad uulgi opinionem mediocris, & meam modica, ad tuam nulla. **Modicè,**
pro mode

pro moderatè. Idem. Illud assequi possunt, ut ijs, quæ habeant, modicè & scienter utantur. Pro parū. Idem. Ea res me modice tangit.

Mediocris dicitur *modicus*, uel *nonnullus*. Cic. Hoc prudentiæ est penè *mediocris*. Idem. *Fau-nius* in *mediocribus* oratoribus habitus est. *Medio-critas*. Idem. Est scilicet utriusq; rei *modus*, & quædam in utroque genere *mediocritas*. *Mediocriter*. Idem. Corpus etiam si *mediocriter* ægrum est, sanum non est.

PENURIA dicitur *inopia* rei cuiuslibet. Cic. Sunt *firmi*, & *stabiles*, & *constantes* eligendi amici: cuius generis & magna *penuria*, & iudicare difficile est, sanè, nisi expertam.

Angustia uel *loci*. Cic. *Corinthus* erat posita in *angustijs*, atq; in *faucibus* Græciæ. Vel *uaria-rum* est rerum. *Translatè*. Idem. *Excusationē* *angustiarū* tui temporis accipio. *Angustia* pro *tenuitate*, & *exiguitate* *fortunarum*, atq; rei *familiaris*. Cic. In *angustijs* *ararij*, uis *forem exercitū* *stipendio* affecit. *Angustare* est *urgere*, *premere*, uel *arctare*. Cic. *O-mnis* *terra*, quæ *colitur*, *angustata* *uerticibus*, *lateribus* *lterior* *parua* quædam *insula* est *circumsusa* *illo mari*, quod *Atlanticū*, quod *magnum*, quod *Oceanum* *appel-latis* in *terrīs*. *Angustus* pro *arcto*, *exiguo*, uel *breue*. Idem.

Idem. In paruum quendam, & angustum locum, concludi. Translatè. Idem. Nihil est tam angusti animi, tamq; parui, quàm amare diuini.

Deserere pro destituere, uel derelinquere. Ci. Vereor, ne aut à uobis eripiaturs causa regia, aut deseratur. Idem. Ut nullius unquàm reditus fuerit desertior. Pro frustrari. Ci. Me tuæ literæ nunquàm in tantam spem adduxerunt, quantam aliorum. Attamen, mea spes tenuior semper fuit, quàm tuæ literæ. Sed tamen, quoniam coeptum est, age, quo quomodo coeptum est, & quacunq; de causa: non deferam neq; optimi, atq; uinci fratris miseras atq; luctuosas preces &c. Minus uetusta exempla. Cic. Amici partim deseruerunt me, partim etiam prodiderunt. Idem. Non sum passuros amicos meos à me desertos. Desertor. Idem. Quid hoc miserius, quàm alterum existimari conseruatorem inimicorum: alterum desertorem inimicorū?

Derelinquere est deserere. Cic. Aratores, agros defererent, totasq; arationes derelinquerent. Idem. Derelinquo iam communem causam, populiq; ius in uestra fide depono, pro derelicto habere. Idem. Id ego in eam partem accepi, hæc oppida, atq; oram maritimā illum pro derelicto habere, id est. negligere. Derelictio. Idem. Non magis est contra naturam moribus atq; egestas, aut quid eiusmodi, quàm detractatio,

atq;

atq; appetitio alieni . Sed communis utilitatis derelictio contra naturam est : est enim iniusta .

Destituere est deserere, uel derelinquere. Cic. Ita sum destitutus, ut nihil requietis habeam . Destitutio. Idem. Vt iudices destitutione iratos illi redderet

Deficere est deserere, deesse, uel desciscere. Absolutè. Cic. Deficit non uoluntas, sed spes. Cum accusatiuo. Idem. Is iurare cum coepisset, uox eum defecit in illo loco. Cum datiuo . Idem. Hoc onus, si uos aliqua ex parte alleuabitis, feram, ut non potero, studio & industria iudices : sin à uobis deserar, tamen animo non deficiam. Cum ablatiuo interiecta præpositione. Idem. Si planè à nobis deficitis, molestè fero. Passiue positum, idq; absolutè, uel cū ablatiuo. Idē. In quo non modò defici, sed etiam laborare turpe est. Defectio. Cic. Omnium perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam, quæ est à tota mente, & à recta ratione defectio. Idem. Ipsa defectio uirium adolescentiæ uitijs efficitur sæpius, quàm senectutis . Defectus, us, ui, pro perfectio, uel confectio. Idem . Libri ad Varronem non morabantur: sunt enim defecti. Dicimus etiam defecta corpora, uel defecti, quasi, & resolutè Martial. Dulcia defecta modulantur carmina lingua. Cantator cygnus funeris ipse sui. Hic substantiue ponitur. Linius. Defectus alibi aquarum circa torridos

fontes, riuosq; stragem siti pecorum morientium dedit.

Deesse est deficere, absolute. Terent. Non rari-
tudo, aerum argentum deerat. Deesse sibi dicitur, qui,
quod in se positum est, non agit: uel qui animo remis-
so, & fracto operam, diligentiam, studiumq; quod de-
bet, in re suscepta non praestat: uel cuius ignauia, ne-
gligentiaq; in causa est, ut minus, quod in uotis forte ha-
bet, ex sententia assequatur. Idem. Vnum tibi timen-
dum est, ne ipse tibi defuisse uideare. Cum datiuo, &
ablatiuo. Cic. Consilio, studio Marcello non desumus.
Cum praepositione ad. Idem. Paucae sententiae ad Con-
sulatum defuerunt Cum praepositione in Idem. Fuit
uterq; cum studio, atq; ingenio & doctrina praestans
omnibus, tum in suo genere perfectus: ut neq; in Ana-
tonio deesset hic ornatus orationis, neq; in Crasso re-
dundaret Cum praepositione a, uel ab. Idem. Nihil isti
adolesceti neq; a natura, neq; a doctrina deesse sentio.
Defore Cic. Si maiores nostri existimassent,
quenquam in tam illustri imperio, & tam praecleara.
Pop. Rom. disciplina Bruti, aut. P. Rulli similem futu-
rum, profecto nomen illius urbis non reliquissent. Ve-
rum arbitrabantur Corintho, & Carthagini, etiam si
Senatum, & Magistratum, sustulissent agrumq; ciuibus
ademissent, tamen non defore, qui illa restituerent.

Iacere Qui deseritur, et destituitur, qui defectus
est,

est, aut re, aut amicorum præsidio: uel cui desunt omnia, iacere per translationem dicitur, id est, contemptus, & abiectus esse, ita ut sordeat. Proprie. Ci. Marcus Furius ad pedes unius cuiusq; iacens. Translate. Idem Iacet in sordibus a luctu. Idē. Iacent ea semper quæ apud quosq; improbantur.

Abiectus dicitur, iacens, summissus, contemptus, afflictus. Cic. Senatum abiectum excitavi. Idem. Verba non abiecta, res compositæ diligenter.

Respiciere. Ci. Quod ipsum si Rempub. suscep-
susceptus es, respicis, tibi iā iamq; faciendū est

Solari. Cic. Nunc quidem C. Antonius hac una re miseriam suam solatur, quod imagines patris, & fratris sui, fratrisq; filiam non in familia, sed in carcere, collocatus audire maluit, quàm uidere. Solamen. Verg. Solamenq; mali de collo fistula pendet. Solatium. Idem. Quod erat unicum solatium in malis. Solatium dare, præbere, reportare, habere. Cic. Apud eos autem, quos uestigales, aut stipendiarios fecerant, tamen hæc relinquebāt, ut illi quibus ea iucunda sunt haberent hæc oblectamenta, & solatia seruitutis. Idem. Multa mihi dant solatia.

Consolari est dolorem leuare, uel mœrorem minuere, uel abstergere. Cicero. Plus me in hac spe tua, sapientia, & humanitas consolatur, quàm

opportunitas temporis. Idem. Dicendi laborem deletionatione oratoria consolor. Cum ablatiuo & prepositione de. Idem. Hoc mihi non sumo, ut te consoler, de communibus miserijs. Consolator. Idem. Me ipsum consolatorem tuum non tantum literæ, quibus semper studi, quantum longinquitas temporis, mitigarunt. Consolabilis. Idem. Est omnino uix consolabilis dolor: tanta est rerum omnium amissio, & desperatio recuperandi. Consolatorius. Idem. A Cæsare literas accepi consolatorias datas prid. Cal. Maij Hispali, de urbe augenda. Consolatio. Idem. Consolatio ipsa tuarum literarum mihi gratissima est. Consolationem afferre, adhibere. Cic. Quæ res mihi non mediocrem consolationem attulit. Consolatione lenire, uel mulcere. Idem. Præterita ætas quamuis longa, nulla consolatione per mulcere potest stultam senectutem. Consolationem habere, suscipere. Idem. Fateor me communium malorum consolationem nullam inuenire præter illam, quæ tamen si possis eam suscipere, maxima est, quæque ego quotidie magis utor.

Confirmare. Cic. Nec mouere te audeo præstanti prudentia uirum: nec confirmare, maximi animi hominem. Confirmatio, pro consolatione. Idem. Superioribus literis beneuolentia magis adductus, quàm quòd res, ita postularet, fui longior: neque enim

enim confirmatione egebat uirtus tua.

Excitare est iacentem, & calamitosum, uel molestia, dolore, uel grauiore affectu à dolore, molestiaq; reuocare, atq; abducere, uel adhibita consolatione recreare. Cic. Senatum ad pristinam suam scueritatem reuocaui, atq; abiectum excitaui.

Leuare pro informare, uel leuiorem facere. Cic. Perspicuitas argumentatione leuatur. Cum accusatiuo, uel ablatiui & accusatiui in alia significatione. Cic. Vt me leuarat tuus aduentus, sic discessus afflixit. **Leuatio**. Idem. Si me leuari uis, hæc est summa leuatio. **Leuamen**. Idem. Si esset aliquod leuamen, id esset in te uno: &, cum primum ab aliquo poterit esse, à te erit. **Leuamentum**. Cic. Nos, non solum beatæ uitæ istam oblectationem uidemus, sed etiam leuamentum miseriarum.

Alleuare. Cic. Achastus, quæ uellem, de alleuato corpore tuo nunciauit. Exemplum hunc pertinens. Idem. Alleuor, cum loquor tecum absens: multo etiam, magis, cum tuas literas lego. **Alleuatio**. Idem. Quod mors sensu careat: dolor in longinquitate leuis, in grauitate breuis esse solet: ut eius magnitudinem celeritas, diurnitatem alleuatio cōsoletur. **Alleuamentum**. Cic. Itaq; P. Sylla hoc importunissimo tum honoris, tum etiam calamitatis socio, atq; comite & secundas, fortunas

fortunas amittere coactus est, & in aduersis sine ullo remedio, atq; alleuamento permanere.

Subleuare est opem ferre. *Propriè. Cic. Nos sibi ad pedes stratos ne subleuabat quidem. Translatè Idem. Hic status una omnium uoce gemitur, neq; uerbo cuiusquàm subleuatur.*

Releuare liberationem habet, uel relaxationē *Cic. Si releuare potes communem casum miseria cordia hominum, incredibile quiddam assequeris.*

Eleuare. *Cic. Quod est ab aduersario obiectū, lepōre magis eleuandum, quàm contentione frangendum uidetur. Idem. Nihil est, quod tam obtundat, eleuetq; ægritudinem.*

Erigere. *Propriè. Cic. Sit sententia, atq; ars agricolarum, quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat. Translatè. Idem. Is uagatur lætus, atq; erectus passim toto foro. Huius loci exemplum. Idem. Erexit se ciuitas in retinenda liberate consentiens. Erectus est alacris, non fractus, non debilitatus, aut afflictus. Idem. Nunc uerò multò sum erectior, quòd uos quoq; hostem illum esse tanto consensu, tantoq; clamore approbauistis.*

Extollere. *Cic. Erigere, & extollere uites. Translatè, uel laudantium est, uel insolentem facientium. Idem. Etiam ne uos meā fortunam deprimitis uestram*

uestram extollitis. Vel iuuantium. Idem. Ut hi, qui superiores sunt, summittere se debent in amicitia, sic quodammodo inferiores extollere.

Efferre. Cic. Subitò propè iam affecta, ac proprostratam Rempub. tuis opibus extulisti.

Relaxare propriè de ijs dicitur, quæ, cum stricta sunt, remittuntur, ac dissoluuntur. Cic. Quemadmodum reliquæ cibi depellantur, tam astringentibus se intestinis, tum relaxantibus, haud sanè difficile dictum est. Translatè. Idem Quicquid ego astrinxi, ille relaxat. Relaxatio. Idem Quæ est ista relaxatio?

Laxare pro dilatare, uel pro remissius, ac tardius facere, aut liberare, & expedire. Cic. Habet animi laxandi causa rus amoenum, & suburbanum. Laxus est amplius Idem. Ego diem statuo satis laxam. Laxitas. Idem. Ut in cæteris habenda ratio non sui solum, sed etiam aliorum: sic in domo clari hominis, in quam & hospites multi recipiendi, & admittenda hominum cuiuscunque generis multitudo, adhibenda est cura laxitatis. Laxamentum. Idem. Ego nactus in navigatione nostra pusillum laxamenti, concinnaui tibi munusculum. Laxè. Idem. Habitare laxè, & magnificè uoluit

Expedire pro cōficere, proferre, uel parare. Cic. Non dubito, quin senatusconsultum expeditum sit.

Pro liberare. Idem. Hic uidete, in quot laqueos se in-
 duerit, quorum ex nullo se unquam expediet. **Expe-**
ditus pro prompto, parato, uel facili, absolutè. Idem.
Pompeius expeditus antecesserat legiones. Cum præ-
 positione ad. Idem. Ea sunt ad explicandum expedi-
 tissima. **Expeditio** est ueluti militaris peregrinatio.
Curt. Omnem expeditionē ac militarem apparatus
 adduxit. **Expedite.** Cic. C. Censorius græcis literis
 satis doctus, quod proposuerat, explicans expedite:
 non inuenustus actor, sed iners, & inimicus fori.

Explicare pro in medio ponere, exponere.
Cic. Quæ tria dum explico, quæso attendite. **Pro li-**
berare. Idem. Qui se nunquam profectò, si in istum
 locum processerint, explicabunt.

Extricare pro expedire, conficere, uel libe-
 rare. **Vatin.** De Dionysio tuo adhuc nihil extrico, &
 eò minus, quòd me frigus Dalmaticū, quod illinc eie-
 cit, etiam hic refrigerauit.

Liberare est libertatē dare, soluere, relaxare,
 uel expedire. Absolutè. Cic. Eodem capite obligata
 omnia liberantur. Cum accusatiuo. Idem. Hunc, quem
 his condemnatū acceperant, liberarunt? **Fidem libe-**
rare, est fidem uel promissum præstare. Idem. **Her-**
mippus ab Heraclyda petit: ipse tamen Fusijs satis-
 facit absentibus, & fidem suam liberat. Cum accusa-
 tiuo &

tiuo & ablatiuo sine præpositione. Idem. Qui antea Sopatrum eodem illo crimine liberarant. Cum accusatiuo & ablatiuo interiecta præpositione à, uel ab, è, uel ex, Idem. Arcem urbis ab incendio & flamma liberaui. Idem. Te à quartana liberatū gaudeo. Liberator. Idem. Quid censes, cum Romam puer uenerit, ubi nostri liberatores tuti esse non possunt? Liberatio. Idem. Possunt in pactionibus faciendis non legem spectare Censoriam, sed potius cōmoditatem conficiendi negotij, & liberationem molestiæ.

Liber dicitur interdum priuato uelut quodam nomine, qui sui est iuris, ac mancipijq; aut qui in sua potestate est; id est, ingenuus, & nullius dominationi pārens. Cic. Nisi sapiens, liber est nemo. Liberi pro filijs. Idem. Iratus liberos uita priuauit. Sine casu. Idem. Liberum Senatus iudicium propter metum non fuit. Cum ablatiuo. Idem. Reus igitur Posthumius est ea lege, qua non modò ipse, sed totus etiam ordo solutus, ac liber est. Cum accusatiuo & præpositione ad. Idem. Ludimur ab homine non tam faceto, quàm ad scribendi licentiā libero. Cum ablatiuo & præpositione Idem. Habent suam sphaeram stellæ inerrantes ab æthereâ coniunctione secretam & liberam.

Libertinus. Cic. Ipse ex Libertini filia suscepit liberos. Libertus, Idem. Petò à te, ut Ammonium

nium Libertum in patroni eius negocio tueare.

Libertas Cic. Libertatis proprium est, sic uiuere, ut uelis. Libertatem dare, uel largiri. Idem. Libertatē seruo dedit. Libertatem concedere, accipere, uel recipere, habere, tenere, uel retinere. Idem. Acriter sunt morsus intermissæ libertatis, quàm retentæ. Libertatem præcidere, adimere. Idem. Nos qui iam, & quid facere, & quantulum iudicare possemus, ostendimus, nisi faciliè cupiditates nostras teneremus, nunquàm ipsimet nobis præcideremus istam licentiã, libertatemq; uiuendi. Libertatem amittere, uel perdere. Idem. Planè confiteor fieri nihil posse dementiùs, quàm scientem in eum locum uenire, ubi libertatem sis perditurus. Liberè est solutè, retenta libertate nullo timore, uel metu, nulla assentatione. Cic. Constantè & liberè me gessi.

Vindicare pro punire, uel ulcisci. Cic. Præsertim cùm unus esset, qui posset de absente se uindicare. Idem. Omnia postremò quæ uindicaris in altero, tibi ipsi uehementer fugienda sunt. Pro liberare, uel adserere cum ablatiuo & præpositione à, uel ab. Cic. Te, inquam, ab eo uindico & libero. Cum accusatiuo & præpositione ad, uel in. Idem. Hoc semel quidem suscepto, atq; contracto, perpetienda fuerunt, ut se aliquando ad suos uindicaret. Antiqui quoq; dicebant

cebant causa, uel lege uindicare: quemadmodum illi faciebant, qui, ut ex iure manum consererent, simul in agrum, de quo controuersia erat proficiscebantur, terræ aliquid ex eo, uti unam glebam, in ius in urbem ad Prætores delaturi, & in ea gleba tanquàm in toto agro uindicaturi. Cic. An ne tu dicis, qui causa uindicaueris? Vindiciæ dictæ à uindicando. Liuius. Ita uindicatur Virginia spondentibus propinquis. Vindictarum lis est, qua controuersæ rei possessionē. Fiduciarium petimus, interea dum lis de ipsa re, aut de possessione disceptatur. Vindex dicitur ultor, uel custos, uel assertor. Cic. Extitisti tu uindex nostræ libertatis. Vindicatio. Idem. Vindicatio est, per quam contumeliā defendendo, aut ulciscendo pulsamus à uobis. Vindicta interdū est ultio. Interdū uero est libertas, sine uirga, qua serui libertate donabantur. Idem. Seruos à suppliciorū metu dominorū benignitas una uindicta liberat.

Afferere pro uindicare. Teren. Non uendendam censeo, quæ libera est. Nam ego illam liberali assero causa manu. Assertor est liberator, uel uindex. In malam partem. Liuius. Cùm repelleretur assertor uirginis à globo mulierū, circumstantiumq; aduocatorū silentiū factum per præconē. In bonā partem capitur pro eo, qui aliquē uindicat in libertatē, uel generatim pro defensore, & ultore. Martial. Assertor uenias, satisq;

tisq; præstes. Assertio est in libertatē uindicatio. Plin. Ideo nec assertionē denegandam ijs, qui ex eiusmodi causa in libertatem uindicabūtur, puto; neq; ipsam libertatem redimendam precio alimentorum.

Ulcisci est uindicare, iniuriam persequi, uel poenas expetere commissi flagitij. Cic. Vltus est huius crudelitatem uictoriæ postea Sylla. In malam partem est poenam sumere, uel poenā ab aliquo petere. Idem. Odi hominem, & odero. Utinam ulcisci possem; sed illum ulciscuntur mores sui. In bonam partem quandam gratificationis et officij præstandi speciem habet. Idem. Quò omnes acrius, grauiusq; incumberent ad ulciscendas Reipub. iniurias. Vltor est uindex, uel punitor. Idem. Te mi Ruffe diligo, quem mihi fortuna dedit amplificatorē dignitatis meæ, ultorem nō modò inimicorū, sed etiam inuidorum meorum.

Recreare est reficere, uel releuare. Cum accusatiuo. Cic. Recreaui afflictos animos bonorū. Cum ablatiuo & præpositione à, uel abs, è, uel ex. Ille, qui in gladium incubuerat, leuiter saucius, facile est ex uulnere recreatus.

Sustentare est cōsolari, recreare, uel reficere, aut sustinere, aut tueri; uel alleuare. Cic. Quorū opibus casus meos sustentabam. Pro differre, uel prolatum. Idem. Aedificationē Arcani ad tuum aduentum sustentari placebat.

Reficere

Reficere propriè. Cic. Locatur opus, quod ex mea pecunia reficiatur. Translatè. Idem. Quibus blanditijs Publius Papyrius consul nuper influebat in aures concionis, cum ferret legem de Tribunis plebis reficiendis. Pro recreare, uel restituere. Idem. Ego hic cogito cōmorari, quoad me reficiam.

Restituere est reddere, reficere, uel resarcire. Cum accusatiuo solo, uel cum accusatiuo & datiuo. Cic. Patriam, liberos, salutem, dignitatē, memetipsum mihi per illum restitutū puto. Cum accusatiuo & præpositione in. Idem. Rursus illi sunt in pristinam dignitatem restituti. Pro emendare. Idem. Quid? illud nō dubium est, quin, cum multi ita nati essent, ut quædam contra naturam deprauata haberent, restituerentur, & corrigentur à natura, cum seipsi reuocassent aut arte, aut medicina? Pro instaurare, uel redintegrare. Cic. Effregit fores? Dicimus quoq; natalibus restituere pro nobilitare. Plin. Postulantibus quibusdam, ut de agnoscendis liberis, restituendisq; natalibus, secundum epistolam Domitiani scriptā. Restitutor. Cic. Publius Lentulus ultor sceleris illius, propugnator Senatus, defensor uestre uoluntatis, patronus illius publici cōsensu, restitutor salutis meæ. Restitutio. Idem. Non illa popularia sunt existimanda, iudiciorū perturbationes, rerum iudicatarum informationes, restitutio damnatorū.

Reddere

Reddere. Cic. Si in eo quod ostenderat, non stat, mihi maximè placet, quæ malè empta sunt, reddi, si uoluntate Pomponiæ fieri poterit; si ne id quidem, nummi potius reddantur, quàm ullus sit scrupulus. **Reddere pro efficere.** Idem. Ut charitas liberorum amiciores Reipub. parentes redderet. Pro exprimere, uel referre. Idem. Siue paria de paribus redduntur, siue contraria opponuntur. Pro restituere. Idem. Cogebantur Syllani homines, quæ per uim, ac metum abstulerant, reddere.

Instaurare est reuocare. Cic. Dies Comitiales exeunt omnes. Nam etiam Latinae instaurantur. Instauratio & instauratiuus. Idem. Cùm bello Latino ludi uotiuu maximi primùm fierent, ciuitas ad arma repentè est excitata. Itaq; ludis intermissis instauratiui constituti sunt.

Innouare est nouū facere, nouam rei alicuius rationem, aut mortem, cōsuetudinemq; inducere. Cic. Quo in oppido cùm tibi spe falsa, quòd Q. Achariū non esse successurū putares, animos rumor inflasset, quo te modo ad tuā intemperantiā scelerate innouasti.

Renouare est redintegrare, uel instaurare. Cic. Multa, mihi crede, assequere. Ego enim renouabo cōmendationem, sed tempore. Renouatio. Idem. Tam recenti gratulatione, quam tuo nomine ad omnia deorum

deorum templa fecimus, renouatio timoris magnam molestiam afferebat.

Redintegrare est renouare. Cic. Vt renouetur, non redintegretur oratio. Redintegratio. Idē. Vehementer auditorē comouet eiusdē redintegratio uerbi.

Interpolare. Cæs. Siue error aliquis, siue fortuna paratā iam, præsentemq; uictoriam interpolasset. Interdum est renouare. Cic. Appius uult renouare honores eosdem, quò minus togam prætextam quotannis interpolet.

Referre. Cic. Hoc timent homines: hoc laborant: hoc institui, atq; adeò institutum referri, ac renouari molestum ferunt.

EXORIRI propriè. Cic. Post solstitiū Canicula exoritur. Translatè pro erumpere, uel exarscere sumitur. Cic. Subitò exorta est nefaria Catonis promulgatio. In malam partem. Idem Exoritur Antipatri ratio ex altera parte. Pro respirare, et tanquàm excitari, uel erigi. Idem. Nunc uenit idem usu mihi, quod tibi scribis, quoties exorior. Ego enim nunc paulum exorior, & maximè quidem his literis, quæ Roma afferuntur.

Extollere caput est exoriri, et ex malis emergere. Cic. Vbi illa antiqua libertas? quæ malis oppressa ciuilibus extollere iam caput, & aliquādo recreata se erigere debebat?

Exurgere

Exurgere. Propriè. Cic. Tu, nisi molestum est, paulisper exurge. Translatè, Idem. Si esset iugulata Pompeianorū causa, nunquā exurgeret: quod tibi, tuisq; contingat.

Emergere propriè dicuntur, quæ demersæ, uel submersa sunt. Cic. Tibi de me cum solitudine cogitatī, subito cum uisus emerſus ex flumine. Translatè pro exire, uel exoriri, uel euadere. Idem. Ex quo magis emergit, quale sit decorum illud. Idem. Nulla res est, quamobrem ego istum nolim & paternis probris ac uitijs emergere. Idem. Hac re incredibile est, quantum ciuitates emerſerint.

Respirare propriè est spiritum, uel animam è cœlo ducere. Cic. Qui demersi sunt in aqua, respirare non possunt. Translatè interdum est intermittere, & quasi cōquiescere, tumq; maximè ad res pertinet. Idem. Ante Consules, oculosq; legatorum tormentis Mutinam uerberauit, opus ostendebat, munitionemq; legatis, ne punctum quidem temporis, cū legati adessent, oppugnatio respirauit. Pro quiescere, animam erigere, recreari, uel refici. Absolutè. Cic. Respiraro, si te uidero. Cum ablatiuo & præpositione. Idem. Qui nunc primum post illam flammam alterum factō, & cupiditate excitatā, spe uestre æquitatis erigere animam, & paulum respirare à metu coepit.

Colligere

Colligere se, interdum est dissipatas animi partes, rursum in suum locum cogere. Cic. Collegi, ipse me, & cum ipsa quasi Repub. collocutus sum. Interdum est se reficere, & recreare post agitationem, uel laborem nimium, uel etiam damnum rei cuiuslibet factum. Idem. Memini ludorum Romanorum diebus. L. Crassum quasi colligendi sui causa se in Tusculanum contulisse, id est reficiendi et recreandi.

Redire ad se. Terent. Sed paululum sine ad me redeam.

Reuifescere. Cic. Aliquando Reipub. rationes, quæ malitia nocentium exaruerunt, uirtute optimatum reuifescunt.

Reuiuifcere, est iterum in uitam reduci, atq; restitui. Propriè. Cic. Vbi Galli cantum audiuit, auum suum reuixisse putat. Translatè, ea dicuntur reuiuifcere, quæ in pristinam dignitatem eriguntur: aut suum statum, quisquis ille est recuperant, aut quæ excitantur à desperatione. Idem. Senatum dolent ad autoritatis pristinae spem reuiuifcere. **Rediuuius**. Rediuuium dicitur, quod ex uetusto renouatur, ut lapis rediuuius, id est, ex uetusto renouatus. Idem. Vtrum existimatis maius opus esse columnam efficere, ab integro nouam nullo lapide rediuuiuo, an quatuor, illas reponere?

Recuperare, est recipere, uel redimere, aut quod iam amissum erat, iterum acquirere. Cic. Videtur Respublica ius suum recuperatura. Recuperator. Idem. De conuentu nullum unquam iudicem, nec recuperatorem dedit.

Redimere pro emere aliquando ponitur. Cic. Qui merces redimunt, ut statim uendant. Præter hoc tria etiam significat, Aut recuperationem habet. Idem. Quorum omnium gratiam, atq; amicitiam eius morte redimero posset. Aut liberationem, & quandam, quasi purgationem, uel incommodi propulsationem. Idem. Pecunia se palam à iudicibus redemerat. Aut conductionem. Idem. Si opus pupillo redimeretur, si res abiret ab eo mancipe, quem ipse apposuisset, sibi nullam prædam esse uidet. Redemptor dicitur siue operis faciendi, siue uectigalium conductor. Cic. Nisi ad sacrificiū quoddam redemptor hostias præbuisset Redemptio. Idem. Vt primum ex Prouincia redijt, redemptio huius iudicij est facta grandi pecunia.

PROSPER Cic. Ego non iam id ago, ut prosperos exitus consequar. Prosperitas. Idem. Multi magni philosophi hæc ultima bonorum iuncta fecerunt: ut Aristoteles, qui uirtutis usum cum uite, perfectæ prosperitate coniunxit. Prosperè. Idem. Omnia, ut spero, prosperè procedent.

Secundus dicitur proſper, uel ex ſententia, & uoto cedens. Cic. Omnia ſecundiſſima nobis, aduerſiſſima illis accidiffe uidentur. Secundè. Idem. Dionyſius cum ſanum Proſerpinae Locris expilauiffet, nauigabat Syracuſas: isq; cùm ſecundiſſimè curſum teneret, uidetis nè, inquit, amici, quàm bona à dijs immortalibus nauigatio ſacrilegis detur?

Felix dicitur fortunatus, uel cui bene eſt. Cic. Aſia in te retinendo fuit felicior, quàm nos in deducend. Felix ad rem aliquam. Cic. Quæ ſi diligenter, attendetis, proſectò iudices uirum ad laborem belli impigrũ, ad pericula fortem, ad uſum, ac diſciplinæ, peritum, ad conſilia prudentem, ad caſum, fortunãq; felicem, domi uobis, ac liberis ueſtris retinere, quàm inimiciſſimis Reipub. nationibus, & crudeliſſimis tradere & condemnare maletis. Felix è re aliqua Idem. Nonnulla eſt inter ipſos ſimilitudo acuti ſunt, elegantes, ſaceti, breues: ſed ille Græcus ab omni laude felicior. Felicitas. Idem. Illi fortuna felicitatem dedit: huic induſtria uirtutem comparauit. Feliciter. Idem. A quo ſepe numero Reſpublica bene, & feliciter geſta eſt.

Beatus. Cic. Nihil eſt tam miſerabile, quàm ex beato miſer. Beatitudo & beatitas. Cicero. Iſta, ſiue beatitas, ſiue beatitudo dicenda, ſunt

(utrumq; omnino durum sed usu mollienda nobis uerba sunt) uerum ea, quaecunq; est, cur aut in solem illum &c. Beatè. Idem. Vixit tandem, quandiu licuit in ciuitate bene, beateq; uiuere.

BONVM est commodum, uel commoditas, uel res bona. Cic. Nimum boni est, cui nihil est mali. Bona. Idem. Bonis publicatis eandem calamitatem subirent liberi. Bonus pro probo, uel iusto. Cic. Sit igitur sanè bonus uir. Cum ironia in eadem significatione. Idem. Quid bone custos, defensorq; prouinciae? pro præstabili, uel laudabili Idem. Poëta bonus, & actor industrius. Bono esse, est utile uel commodum esse. Idem. Accusant ij, quibus occidi patrem S. Roscij bono fuit.

Bonitas pro æqualitate, lenitate, uel liberalitate. Cic. Vir singulari bonitate, & modestia prædius. Idem. Quid est melius, aut præstantius bonitate, & beneficentia? Pro præstantia, feracitate, uel felicitate Ci. Nonnulli siue felicitate quadã, siue bonitate naturæ siue parentum disciplina rectã uitæ secuti sunt uiam.

Melior est potior, commodior, præstabiliior, uel lectior. Cic. Spero meliora. Meliorem facere, uel efficere. Idem. Tibi Respublica melior facienda. Melius est commodius. Idem. Intellexi Lentulo esse melius. Meliusculè. Idē. Volebã ad te Marionē remittere quem

quem, cum meliusculè tibi esset, ad me remitteres. Meliusculus. Plaut. Attamen meliusculum est monere.

Optimus est lectissimus, uel beneficentissimus Cic. Optimus à populo Romano iudicatus est. Optimè est præclarè, eximiè, absolutè, summa cum laude. Cic. Sed hæc tu melius, uel optimè, omnium. Optimus dicitur, qui primum in ciuitate locum tenet. Idè. Vide, ne, dum pudet te parum optimitatem esse, parum diligenter, quod optimum sit, eligas.

Facultates pro copijs, uel diuitijs poni solet. Cic. Quasi uerò non tuæ facultates sustineant.

Copiæ pro abundantia, siue diuitiarum & bonorum, siue rerum aliarum quarumlibet. Cic. In eius, igitur copias cum se subito ingurgitasset, exultabat gaudio. Idem. Libris me delecto, quorum habeo Antiochij festiuam copiam. Copiosus. Cic. Sese hoc incolumi non arbitratur huius innocentis patrimoniū tam amplum, & copiosum posse obtinere. Idem. Homo copiosus ad dicendum. Copiosè est abundanter, cum ubertate. Idem. De hoc teste differuit & subtiliter, & copiosè Quintus Hortensius.

Fortunæ dicuntur bona, uel diuitiæ, uel rerū, status. Cic. Impetum prædonum in tuas fortunas fieri nolo. Per fortunas, loquutio est opem alicuius omni prece implorantis. Idem. Ad quæ recuperanda per

o *fortunas incumbere. In fortunas inuadere. Idem. At quā insolenter statim belluo inuasit in eius uiri fortunas? Fortunas prodere. Idem. Vester uos animus amantiſſimus Reip facile edocet, ut eū, qui fortunas omnium uoluerit prodere, præcipitem perturbetis ex ea ciuitate; quam iste ſpurciſſimorum hoſtium dominatu nefario uoluerit obriuere.*

Opes sunt diuitiæ, fortunæ, uel potentia. Cic. Cui tenues opes sunt, nullæ facultates, exiguæ amicorū copię. Opes habere, uel opibus præditum eſſe, aut affluere. Idē. Alteri ſe adipiſci id poſſe arbiſſantur, ſi opes magnas habeant: alteri ſunt cōtenti & ſuo, & paruo Opes frangere, uel euertere. Idem. Eadem cauſa opes meas fregit, quæ tuam ſalutem in diſcrimen adduxit.

Oppulētus. Cic. Duo de XL. annos Dionyſius tyrannus fuit oppulentiſſimæ & beatiſſimæ ciuitatis. Opulentia. Sall. Cui poteſt eſſe dubiū, quin opulentiā iſtam ex ſanguine, & miſerijs ciuium paraueris?

Potentia eſt ad ſua conſeruanda, et alterius obtinenda idonearum rerū facultas. Hæc igitur in opum magnitudine, uerſatur, aut poteſtate, uel autoritate. Ci. De ſua potētia dimicant, homines hoc tēpore periculo ciuitatis Potēs dicitur qui in magna potentia eſt uel magnis opibus, & copijs præditus. Sine caſu Ci. Cum tu florens, ac potens per mediū forū popularis, uoluitares.

uolitares. Cum genitiuo. Idem. Nōne perspicuum est ex prima admiratione hominum, quod tonitrua iactusq; fulminum extimuisent, credidisse ea efficere rerum omnium præpotentem Iouem? Cum ablatiuo. Idem. Duris quondam temporibus Reip. nostræ, cum præpotēs terra mariq; Carthago nixa duabus Hispanijs huic imperio immineret &c.

Gaza significat opes, & quicquid generatim possidetur. Cic. Omni Macedonum Gaza, quæ fuit maxima, potitus est Paulus.

Diuitiæ sunt amplæ fortunæ, uel magnæ copię Cic. Quid est, qui uelit, ut neq; diligat, neq; à quoquā diligatur, circumfluere diuitijs?

Diues est diuitijs affluens, uel omni copiarum genere abundans Sine casu. Cic. Quæro enim te, sis ne ex pauperrimo diues factus in illo ipso anno? Cum ablatiuo. Idem. Itaq; P. Crassus cum cognomine diues tum copijs, fructus est ædilitio maximo munere. Cum genitiuo. Verg. Diues opum uariarum, & latis ocia fundis Diuitior. Idem. Ex illis modis, quibus hic usitatus uersus efficitur, post Anapæstus procerior quidam numerus effloruit. Vnde ille licentior fluxit Dithyrambus Ditiior. Idem. Vt quisq; quod plurimi est possidet, ita ditißimus habendus est.

Ditare est diuitem facere, uel diuitijs augere.

Cic. Si contigerit ea uita sapienti, ut omnium rerum affluentibus copijs dicetur, quamuis ea quæ cognitione digna sunt, summo otio secum ipse consideret, & contempletur, tamen si solitudo tanta sit, ut hominem uidere non possit, excedat è uita.

Locuples. **Cic.** Mulier copiosa planè, & locuples. **Locupletare** est fortunis ornare, uel diuitem facere. **Idem.** Cuius artem cum indotatam esse, atque incommutatam, & incomptam uideres, uerborum eam dote locupletasti.

Habere absolutè. **Cic.** Adhuc non habeo, quod te accussem. **Cum infinitiuo alijs uerbi.** **Idem.** Quid habes igitur dicere de Gaditano fœdere eiusmodi? **Cum substantiuo** nonnunquam significatione actiua est, nonnunquam uerò passiua. **Cic.** Non habent in se ueram laudem. **Idem.** Ille habet opinionem iustitiæ, id est, habetur iustus. **Cum præpositione.** **Idem.** Habes ad omnia. **Habere pro existimare, uel iudicare.** **Actiue.** **Cic.** Quartus Mercurius, Nilo patre natus, quem Aegyptij nefas habent nominare. **Passiue.** **Idem.** Dalmatæ semper habiti sunt bellicosi. **Cum elegantia quadam positum.** **Cic.** Habe tuum negotium: nec, quid res mea familiaris postulet, quam ego nō curo, sed quid uelim, existima. Id est, negocij, quod tibi mandatum uelim, partes

partes hic accipe. Habere pro possidere, aut participem esse, uel uti, uel continere. Cic. Omnes bonos secum habiturus est.

Possidere est tenere, uel in potestate habere, aut compotem, & dominum esse. Cic. Illo ipso in furore suo non est ausus meam domum, cuius cupiditate inflamatus erat, possidere. Ad alia conuersum. Idem. Sic se res habet iudices: magnā uim, magnam necessitatem, magnam possidet religionē, paternus mater-nusq; sanguis. Possidere ex edicto est rem nobis, iudicis sententia adiudicatā possidere. Idem. Si ex edicto possedisti, quaero, cur bona non uenierint? Possidere bona publicē. Idem. Eius bona, quemadmodum ad me delata res est, publicē possidentur alieno nomine contra leges Calatinorū. Possessor. Idem. Mortuus rapitur, uide, inquit, si potes esse possessor. Possessio aliquando proprietatem & usum, siue actum possidendi agri, aut edificiij, non ipsum fundum, aut agrum significat. Aliquando uerò bona ipsa designat. Sic igitur erit pro iure possidēdi, siue pro re possessa Cic. Amicitiarum sua cuiq; permanet stabilis, & certa possessio. Possessio fiduciaria. Liuius de bello Maced. 11. In possessionem mittere dicitur iudex ex edicto, qui rem alterutri litigantium adiudicat. Cic. Ipse in possessionem bonorum mulieris mittit, ipsam Veneri in seru-

tutē adiudicat. Possessionē dare. Idem. Quid ego istius decreta, quid rapinas, quid hereditatum possessiones datas, quid ereptas proferā? Irruere, uenire, uel proficisci in possessionē. Idem. Qui ex edicto meo in possessionem uenerit. In possessionē pedem ponere. Idem. Hodierno die P. C. longe intervallo in possessionē libertatis pedem ponimus: cuius quidem ego, quoad potui, non modò defensor, sed etiā conseruator fui. Possessionem usurpare, uel occupare. Idem. Non mediūsfidius mediocri dolore afficiebar, cū alij occupare possessionē laudis uiderentur. Possessionē habere, uel possessionē alicui esse. Idem. Habet in agro Volaterrano possessionē. Idem. Diues est, cui tanta possessio est, ut liberaliter possit uiuere. In possessione esse, uel consistere. Cic. Quoniā utriusq; studij nostra possessio est, utro frui malis, optio tua sit. Possessionem tenere, uel in possessione retinere. Idem. Tu, si me audies, quē soles, has paternas possessiones tenebis. Manere in possessione est tenere. Planc. Hortor te mi Cicero, exercitum huc traiciendum quamprimū cures, & matures prius, quā hostes corroborentur. & nostri perturbentur. Cedere possessione, uel decedere de possessione. Cic. Quorum utriq; mortem est minitatus, nisi sibi hortorium possessione cesserit.

Peculium dicitur, quicquid labore nostro paritū
est in

est in quacūq; persona: licet in seruis iura uelint domi-
norū accedere cōsensum. Verg. Nec spes libertas erat,
ne cura peculi. Peculiatu*s* a, um, dicitur peculio eximè
instructus. A sin. Et triduū tēpestate retentus ad Calpen
Calend. Iun. traiecit sese in regnū Bogudis, planè bene
peculiatu*s*. Peculiaris pro re ad peculiū pertinēte po-
nitur, siue peculij propria. Ponitur etiā pro præcipuo
Cic. Hæc uerò mihi peculiare fuerit, hic etiam isto frui.
Peculiariter est præcipuè, uel maximè propriè. Plin.;
Epiphori*s* peculiariter imponitur, id est, singulariter.

Pecunia. Cic. Propterea quòd & omnes uias
pecuniæ norunt, & omnia pecuniæ causa faciunt. Pe-
cuniam conciliare, uel parère. Idem. Non mihi præ-
termittendum uidetur, ne illud quidem genus pecuniæ
conciliatæ, quam tu à ciuitatibus statuarū nomine coë-
gist*i*. Pecuniam facere est pecuniā conciliare, uel quæ-
rere, aut cogere. Idem. Ista ratione pecuniā innumera-
bilem facere posset. Pecuniā conficere, interdum est
pecuniā exhaurire, uel dissipare. Idē. Nunc deniq; ma-
terculæ suæ festiuus filius aniculæ minimè suspiciosa
purgat se per epistolā ut eam pecuniā, quā cōfecerat,
non cōsumpsisse, sed Flacco didisse uideatur. Interdū
pro facere, uel quærere. Idem. Negat illa posse hominē
exorari: permagnā eam dicere ex illa re pecuniā cōfici
posse. Pecuniā redigere Idē. Iste in p*oss*essionē be*norū*
mulieris mittit, ipsam Veneri in seruitutem adiudicat:
deinde

deinde bona uendit, pecuniam redigit. Pecuniam exigere, cogere, coaceruare, uel cōgerere. Idem. Chyrogaphis uenalibus innumerabilis pecunia congesta est in illam domum. In pecuniam inuadere, uel pecuniam corripere. Idem. Infinitum genus inuenerat ad innumerabilem pecuniam corripendam. Pecuniam auertere, pēdere. Idem. Quis uestrum hoc non audiuit, Acheos ingentem pecuniā pendere L. Pisoni quotannis? uectigal, ac portorium Dirrachinorum totum in huius unius quæstum esse conuersum? Pecuniam atribuere, uel decernere. Idem. Pecunia expeditissima quærat, tibi decreta est. Pecuniā erogare, uel dare. Idem. Immanes pecunias pauci dederunt. Ad pecuniam uenire, uel pecuniam alicui uenire, aut ad aliquem peruenire. Idem. Erat in sermone res magnam Heraclio pecuniam uenisse. Pecuniam effundere, dissipare, dilapidare, adedere. Idem. Publicam dilapidabat pecuniam, ærariū exhauriebat. Idem. Quis tam perditus, ac profusus nepos, non adesa iam, sed abundanti pecunia sic dissolutus fuisset? Pecuniosus. Idem. Nocens & pecuniosus reus.

Nummus. Cic. Emi ipsam domum milibus nummūm XXXV. Nummos olfacere. Idem. Nunc quisnam tam abstrusus usquā nummus uidetur, quem non architecti huiusce legis olfecerint? Prouincias, ciuitates

tates liberas, socios, amicos, reges deniq; exhauriunt,
admovent manus uectigalibus populi Rom. Ad num-
mos peruenire. Idem. Operam des, quoad tibi æquū,
et rectum uidebitur, ut quā cōmodiſſima conditione
libertus Strabonis negotium conficiat, ad nummosq;
perueniat. In nummis habere. Idem. Dionysius cū
ad me præter opinionem uenisset, loquutus sum cum
eo liberaliſſimè: tempora exposui, rogauī, ut diceret,
quid haberet in animo: me nihil ab ipso inuito conten-
dere. Respondit se, quod in nummis haberet, nescire,
quo loci esset. Nummatus. Idem. Volitat ante oculos
istorum Iubæ regis filius, adolescens non minus bene
nummatus, quā bene capillatus. Nummatio. Idem.
Recordare illum Marce Antoni diem, quō dictaturā
fustulisti. Pone ante oculos letitiam Senatus, populiq;
Rom confer cum nūmatione tua, tuorumq;: tum intel-
liges, quantū inter laudem et lucrum intersit. Num-
marius. Idem. Illa de ratione nummaria non sunt eius-

Denarius. Cic. Vide quid narrent, (modi.
et quæ spes sit denarij.

Summa genus, uel caput, uel numerū, uel con-
stitutionem significat, uel collectionē: ut sententiæ ali-
cuius summa. Cic. Rogauī, ut, si quid posset, ex ea
summa detraheret. Idem. Summa erit hæc: statues ut
ex fide, fama, req; mea uidebitur.

Census

Census est proventus bonorum, uel fortunæ et copię. Vel æstimatũ rerum, ac bonorum. Vnde census tributum dicebatur. Cic. Is furatus est ciuitatem, genus suum ementitus, irrepsisse in censum dicitur.

Questus est lucrum, uel compendium, uel merces. Cic. Quos partim, mercibus suppeditandis cum quæstu, cõpendioq; dimittit, partim retinet. Quæstũ, comparare. Idem. Quorum è templo quæstum sibi iste et prædam maximã improbißimè comparauit Quæstũ facere. Idẽ. Cũ senserit istũ maximos quæstus, prædasq; fecisse, intelliget secũ actum esse peßimè. Quæstui habere Idẽ. Habere quæstui Remp. nõ modo turpe est, sed sceleratũ etiã, et nefariũ. Quæstuosus Idẽ. Venio iam ad sumptuosos: relinquo istũ quæstuosum.

Lucrum. Cic. Dat de lucro, nihil detrahit de uiuo Lucrum ligurire. Idem Non reperietis hominẽ, timidẽ, nec leuiter hæc improbißima lucra ligurientẽ, deuorare omnem pecuniam publicam non dubitauit. **Lucrum facere.** Idem. Hic Diognetus, qui ex publicis uectigalibus tanta lucra facit, uicarium nullum habet. In lucro ponere dicebant antiqui, quod uelut præter spem eueniebat. Idẽ. Quiescant igitur, et me hoc in lucro ponere patiantur. Lucro esse, uel lucrũ esse. Idẽ. Quibus, utri ceciderunt, lucro futurũ est Lucrari est lucrũ, uel quæstũ facere. Idẽ Iste, quod natura nomine.

pro

pro stipendio, frumentoq; acceperat, lucrabatur. Lucrifacere. Idem. Iam uerò ab isto omnem illam ex aerario pecuniam, quam his oportuit ciuitatibus pro frumento dari, lucrifactam uidetis.

Compendium lucrum est temporis, pecunie, operæ, uel uiæ. Cic. In uberrima re turpe compendium effugit. Compendiū facere. Idem. Ego uerò cupidè, & libenter mentiar tua causa: & si quando me uis peierare, ut paululum tu compendij facias, paratum fore scito. Compendarius. Idem. Socrates hanc uiam ad gloriā proximā, & quasi cōpendariam esse dicebat, si quis id ageret, ut, qualis haberi uellet, talis esset. Compendiosus. Colum. Quod per partes nōnunquam damnosum est, in summa tamen fit cōpendiosum.

Cōmodum est utilitas, uel bonum. Cic. Quid mihi tandem erat utilius? quid cōmodis meis aptius? Cōmodo meo, tuo, nostro, uestro. Cic. Quod tuo cōmodo fieri possit. Si tibi commodum est, uel cum tuum commodum erit. Idem. Si ita uestrum cōmodum fert. Quod commodè facere possis. Idem. Non dubitabo dare operam, ut te uideam, cum id satis commodè facere potero. Si tibi non est molestum. Idem. His de rebus quid acturus sis si tibi non est molestum, rescribas mihi uelim. Sine tua molestia. Idem. Quod sine tua molestia fiat, Quoad eius facere poteris. Idem.

Tu uelim ne intermittas, quoad eius facere poteris, scribere. Quantum in te est. Idem. Non te patiar, quantum in me erit, cum exceptione laudari. Commodum comparare. Teren. Hocine credibile est, aut memorabile, tanta uecordia innata cuiquàm ut fiet, ut malis gaudeant, atq; ex incommodis alterius sua comparent, ut commoda? Commodum adipisci. Cic. Ratiocinatio est, si omnia generatim amplectantur: ut si quid factum dicetur alicuius retinendi, augendi, adipiscendiue cōmodi: aut contra rapiendi, diminuendi, deuitandiue incommodi causa. Commodis seruire, uel consulere. Idem. Quorum non modò saluti, sed etiam commodis consulere debemus. Commoda præmittere, oppugnare, impedire, uel labefactare, uel commodis officere. Idem. Vbi tuis cōmodis officio? quid tibi obsto?

Cōmodare est utendum dare, uel prodesse. Cic. Quicquid ei commodaueris, erit mihi maiorem in modum gratum.

Emolumentum est utilitas. Cic. Boni nullo emolumento impelluntur in fraudem, improbi saepe paruo. Emolumentū facere est utilitatē adferre. Idem. Pergite, ut facitis, adolescentes, atq; in id studium, in quo estis, incumbite, ut & uobis honori, et amicis utilitati, & Reipub. emolumento esse possitis.

Fructus

Emolumentum est utilitas. Cic. Boni nullo emolumento impelluntur in fraudem, improbi sepe paruo. Emolumentum facere est utilitatem adferre. Idem. Pergite, ut facitis, adolescētes, atq; in id studiū in quo estis, incumbite, ut & uobis honori, & amicis utilitati, & Reipub. emolumento esse possitis.

Fructus nunquā sine utilitatis, aut emolumentī specie est, siue in fruge, foetu, partu, siue in delectatione, uoluptateq; positus sit. Cic. In quos sumptus abeunt fructus prædiorum? Translatè. Idem. Statui in eo me non officij solum fructum, sed etiam pietatis laudem querere Fructui esse. Idem. Nihil est, quod tibi maiori fructui, gloriæq; esse possit. Fructum ferre pro fructum adfert. Planc. Sedulitas mea (ut spero) & mihi, & Reipub. tulit fructum. Pro fructum capere. Cic. Vtriusq; temporis fructum tuli maximum. Fructū capere. Idē. Huius mei cōsilij maiorem in dies singulos, fructū, uoluptatēq; capio. Fructū percipere. Idē. Fructus doctrinæ percipis eos, qui maximi sunt.

Fructuarius uel cuius est fructus, uel in quod fructum fert. Cic. Pars autem fructuaria diuiditur in cellam oleariam, torculariam, et cellam uinariam Fructuosus propriè dicitur ager frugifer, uel prædiū fructuosum, uel res rustica, aut aratio fructuosa Idē. Erat ei pecuaria res ampla, & rustica sanè bene culta

Et fructuosa Translatè pro utili ponitur. Idem. Rem non fecit deteriore. haud scio an iam fructuosiore.

Utilis est fructuosus, uel frugifer. Sine casu. Ci. In hac fortuna perutilis esset eius & opera & fidelitas. Cum datuo. Idem. Sic facilimè, quod tibi utilissimum erit, consilij capies. Cum præpositione ad Idem. Multas ad res peruiiles Xenophontis libri sunt. Utilitas est fructus uel emolumentum. Idem. Sic rationes nostræ, utilitatesq; postulabant. Utilitati seruire. Idè. Est non modò eius, qui socijs et ciuibus, sed etiam eius qui seruis, qui mutis pecudibus præsit, eorum, quibus præsit, commodis, utilitatiq; seruire. Ad utilitatem referre. Idem. Significes nihil ad utilitatem suam retulisse, ac nihil omnino causa sua suscepisse. Utilitatem habere, adferre, omittere. Idem. Nec tamen nostræ nobis utilitates omittendæ sunt, alijsq; tradendæ, cū his ipsi egeamus: sed sua cuiq; utilitati, quod sine alterius iniuria fiat seruiendum est. Utiliter. Idè. Et rectè placet, modò ne laudarent iracundiam, & dicerent utiliter à natura datam.

Inutilis. Ci. Homo iners, & inutilis. Inutilitas. Idem Ex ijs illud conficitur, ut appetendarum rerum sit honestas, et utilitas: uitædarū turpitudine et inutilitas.

Salutaris est utilis, uel commodus, & utilitatem, aut salutem adferens. Cic. Quo in capite sunt, quedam

Quædam noua salutaria ciuitatibus. Salutariter. Idem Tum arma ea sunt assumpta, quibus illi ipsi, qui didicerant eis uti gloriosè, quemadmodum salutariter uteretur, non reperiebant.

Salubris uel saluber, non solum dicitur locus, aer, uel cibus, sed etiam sententia, quæ salutaris sit, et non pernitiōsa. Salubre item, aliqui dicitur, in oratione, quod nullo orationē uitio, labefactet, aut deturpet. Cic. Dixi sententiā Reipub saluberrimam & necessariam Idem Quicquid est falsum, aut salubre in oratione, id proprium Atticorum est. Salubritas Idē. Campani semper superbi bonitate agrorum, & fructuum magnitudine, urbis salubritate, descriptione, pulchritudine. Salubriter. Idem. Vbi potest illa ætas aque calefcere, uel apricatione melius, uel igni, uel micissim umbris, aquis uē refrigerari salubrius?

Prodesse est utilitatem, uel fructum adferre, aut emolumentum facere. Cic. Iuuat me, tibi cum summam humanitatem, tum etiam tuas literas profuisse.

Conferre pro prodesse. Colum. Ad æstiuos temperandos calores plurimum conferunt salientes, riuī.

Expedire pro utile esse, uel prodesse. Cic. Nihil Cæsari minus expedit ad diuturnitatem, dominationis.

Conducere pro utile esse. Cic. Fidei conducit in loco debitum retribuere, id est, conuenit. Idem. Rationibus nostris conducere uidetur Thermum fieri cum Cæsare.

QUÆRERE pro comparare Terent. Contriui in quærendo uitam, atq; ætatem meam. Quæsitum pro comparato. Cic. Cui quæsito opus sit, quis unquam hunc uerè dixerit diuitem?

Acquirere est quærere, comparare, conciliare, colligere, adipisci, uel consequi. Ci. Dubites aliquid de possessione detrahare, ac fidem requirere?

Parare pro acquirere. Terent. Cupio aliquot parare amicos beneficio meo.

Comparare pro quærere. Ci. Quò minus ingenio possum, subsidio mihi diligentiam comparavi.

Asciiscere ad personam relatum, est ascribere uel approbare, præter uulgare significatum, quod est expetere, uel adiungere. Ci. Is omnes perditos ad hoc incredibile sceleris fœdus asciuit. Ad res pertinens. Idem. Innumerabiles aliæ leges sunt latæ: quas Latini, uoluerunt, asciuerunt.

Accersire, uel accersere pro uocare, uel asciscere, uel assumere. Ad personas relatum. Ci. Per stridit mane à Pansa sum accersitus Bononiam. Ad res conuersum. Idem. Quorum ludorum religio tanta est, ut

ex ultimis terris accersita in hac urbe confederit.

Adhibere est adiungere, ad personas relatū.

Cic. Quos ego uniuerfos adhibere liberaliter, optimū quēq; hospitio, amicitiaq; dico iungi oportere. Ad res relatum. Idem. Pōst adhiberi cōcepta est adornatū etiam corporis, ad disciplinas.

Afferre. *Cic. Ad paternas necessitudines, magnam attulit accessionem uoluntas tua erga me.*

Gignere est generare, uel procreare propriē

Cic. Omnia quæ natura gignit, maturata pubescunt. Translatē. Idē. Multa nobis blandimenta natura ipsa genuit.

Parere propriē. *Cic. Muliere grauida expletis iam ferē ad pariendum mensibus Partus, us, ui, significat foetum, uel pariendi tempus, uel actum Idem. Me Romæ tenuit Tullie meæ partus. Parturire. Horat. Parturient montes, nascetur ridiculus mus. Trās latē parere pro acquirere. Ci. Malē parta, male dilabuntur. Pariēdi exemplū à propria significatione paulum recedēs Idē. Ad hanc te dementiā natura peperit*

Addere est accessionē adiungere, uel adferre. *Ci. Curasti, ut plus additū ad memoriam nominis nostri, quā ademptum de fortuna uideretur. Additamentum Idem. Intercessit Ligus iste nescio quis, additamentū, inimicorum meorum.*

Adijcere est adiungere, uel addere. Terēt. Ego quantū suspicor, ad uirginē animū adiecit. Vnde dictæ sunt adijciales cænæ, in quibus multa extra ordinē, utraq; iusta fercula adijciātur. Alio nomine uocantur cænæ dubiæ, id est, in quibus tu dubites, quid potissimū sumas. Eadē cœnæ Saliaræ, uel Pontificiales ab antiquis appellatæ sunt. Oculū adijcere est cupiditate rei uiuæ teneri. *Ci* Qui istū nosset, partim suspicabantur, partim planē uidebāt adiectum esse oculū hereditati.

Adiungere pro adhibere. *Cic.* Ad eorū causam me adiungerem. **Adiunctus** pro continente, uel inherente. *Idem.* Quæ propria huic causæ, et adiunctio ra sunt. **Adiunctor.** Idē. Omitto illa uetera, quod istū *Remp.* ille aluit, auxit, armauit: ille legibus *C. Metelli* contra auspicia ferenda autor, ille *Galliæ* ulterioris adiunctor. **Adiunctio.** *Idem.* Si hæc non est, nulla potest homini esse ad hominem adiunctio.

Aggregare. *Cic.* Ego te semper in nostrum numerum aggregare soleo.

Congerere. *Cic.* Ut te eripias ex ea, quam ego congressi in hunc sermonem, turba patronorum. **Congestus, us, ui.** *Idem.* In *Lysandri* statuæ capite *Delphis* extitit corona ex asperis herbis, et quidem subita: ita nē censes, antè coronam extitisse, quàm herbarum conceptum esse semen? herbam autem asperam credo

credo auium congestu, non humano satū.

Infercire. Cic. Quæ uitia qui sūgerit, ut neq;
uerbum ita traiiciat, ut id de industr a factum intel-
ligatur: neq; inferciens uerba, quasi rimas expleat:
nec minutos numeros sequens concīdat, delumbetq;
sententias &c.

Refercire est replere, uel congerere Cic. Cō-
plures aures referfit his sermonibus. Refertus. Sine
casu, uel cum a. casaiuo. Idem. Tum insula Delos
referta diuitijs, parua, sine muro nihil timebat. Cum
genitiuo. Idem. Urbem quidem iam refertam esse opti-
matium audio.

Confertus pro pleno & denso. Cic Nihil esse
præstabilius dicebat otiosa uita, & conferta, & plena
uoluptatibus. Cæf. Se in confertissimā turbam recepit.
Confertim. Lilius. Confertim pugnant, & cædunt.

Affingere addere, adiungere, uel attribuire.
Cic. Nulla pars corpori sine aliqua necessitate afficta

Attexere est addere, uel adiungere. (est.
Cic. Vos ad id, quod erit immortale partim attexi-
tote mortalem.

Appingere est addere, uel ascribere Cic.
Epistolam superiorcm reslituo uobis, & appinge ali-
quid noui.

Coaceruare est cumulare Cic. Videtis consti-

Q' tutam, & coaceruatam pecuniam. Coaceruatio. Idem. Atq; hæc quidē utriq; in peroratione faciendā: alteri frequentatione argumentorū, & coaceruatione uniuersa. Alteri. si planē causam redarguendo explicabit, enumeratione, ut quidq; diluerit, & miseratione ad extremum.

Aceruus. Cic. Cerno animo miseros, atq; insepultos acervos ciuium. Aceruatim Idem. Non faciet Rempub loquentem: nec ab inferis mortuos excitabit: nec aceruatim multa frequentia una complexione dequinciet.

Cumulare est augere, uel adaugere. Cic. Alio incredibili scelere hoc scelus cumulaſti.

Accumulare. Cic. Vix iam uidetur locus esse, qui tantos acervos pecuniæ capiat, auget, addit, accumulatur aurum, argentum ex præda.

Cumulatus expletum, perfectum, plenumque significat. Cic. Quid plenius, quā omni rerum genere cumulata oratio. Cumulus pro accessione ponitur. Idem. Magnum cumulum beneficio tuo auxeris. Cumulum adferre, accedere. Idem. Ad summam letitiam quam ex reditu tuo capio, magnus ex illius aduentu cumulus accedit. In cumulū accedere. Idem. Parta sit pecunia Quirites Decemuiris tanta, quanta sit in terris: nihil prætermisum, sed omnes, urbes, agri, regna deniq;

deniq; , postremò etiam uectigalia uestra uenierint :
 accesserint in cumulum manubiæ imperatorũ uestro-
 rum. Cumulum diruere. Idem Libenter ea corrigam,
 quæ ad te animaduersa sunt, eodem iure, quo Rubria-
 na potius quàm quo Scipionis ; & de laudibus Dola-
 bella diruam cumulum . Cumulatè. Idem. Cumulatè
 publicanis satisfactum est.

Duplicare est geminare, uel iterare. Cic. Nos
 Deiotari aduentu cum suis omnibus copijs duplica-
 turi exercitum eramus.

Conduplicare. Cic. Interea iam propè oc-
 cidente sole inhorrescit mare , tenebræ conduplican-
 tur. Conduplicatio. Idem. Conduplicatio est eiusdem,
 unius, aut plurium uerborum iteratio.

Duplus. Cic. Prætor iudicauit, ut si iudicatum
 negaret , in duplum iret. Pro Duplo, duabus parti-
 bus amplius , uel altero tanto. Idem. Quid, si duabus
 partibus doceo, te amplius frumenti abstulisse , quàm
 populo Rom. misisse ? Idem. Pes , qui adhibetur ad
 numeros, partitur in tria : ut necesse sit partem pedis
 aut æqualem esse alteri parti ; aut altero tanto : aut
 sesqui esse maiorem.

Duplex. Cic. Duplices similitudines esse debēt.
 Dupliciter idem est, quod duobus modis. Idē. Is se ma-
 ledictis non abstinet, ijs quidē, quæ in ipsum dupliciter
 recidunt.

Y S

Mul-

● **Multiplicare.** Cic. Si diē nobis Clodius dixerit tota Italia cōcurreret, ut multiplicata gloria discedamus

Geminare est duplicare. Cic. Tertia causa est, quæ terret animos tum portentis, tum facibus uisus coelestibus, tum sole geminato **Geminati.** Idem. Nam & geminatio uerborū habet interdum uim, lepōremq; aliās, &c. **Geminus** dicitur duplex, uel similis. Idem. Sim lima, & maximè gemina societas hereditatis est. **Gemini** uerò dicuntur, qui uno partu, & uno die nascuntur, etiā si tres, uel quatuor, uel plures nascerentur. Cic. Caius & Lælius Fabritij fratres, gemini fuerunt, homines inter se cum forma, tum moribus similes.

Amplificare est amplum facere, dilatare, uel multiplicare. Cic. A populo semper sum defensur, amplificatus, et ornatus. **Amplificator.** Idem. Me tue dignitatis non modò fauctorem, sed etiam amplificatorem cognosces. **Amplificatio.** Idem. In omni genere amplificationis exarsimus.

Augere ad personas relatū. Cic. Hi ne honore augeantur, monemus. Ad res spectans. Idem. Cæsaris in nos amorē, quibuscunq; poterimus rebus augebimus.

Adaugere. Cic. Quid ab his tot maleficijs sceleris abesse uidetur? tamen hæc alijs nefarijs cumulant, atq; adaugent.

Augescere, uel **adaugescere**, est augeri, uel crescere,

crescere, atq; amplificari. Cic. Stridor ortus adauge-
scit scopulorū saepe repulsu. Idem. Longa est oratio,
multæq; rationes, quibus doceri possit, omnia quæ ter-
ra concipiat semina, quæq; ipsa ex se generata stirpi-
bus infixæ contineat, ea temperatione caloris & oriri
& augescere.

Crescere & augescere, uel amplificari. Abso-
lutè, uel cum datiuo. Cic. Metuisti, ne æs alienum tibi
cresceret. Idem. Cum lacus Albanus præter modū cre-
uisset, &c. Cum ablatiuo. Idem. Neq; hæc altercatio
nostra uobis inutilis erit P. C. Plerunq; enim Respub.
priuatis crescit inimicitijs: ubi nemo ciuis qualis sit
uir, potest latere. Cum præpositione. Idem. Ex ijs stu-
dijs hæc quoq; crescit oratio.

Accrescere. Cic. Flumen subito accreuit, &
ea re traduci non potuerūt. Accretio. Idem. Videmus
speciem primū, candoremq; coeli: deinde conuersio-
nis celeritatē tantam, quantā cogitare non possumus:
tum uicissitudines dierū atq; noctium, cōmutationesq;
temporū quadripartitas, ad maturitatē frugum, & ad
temperationē corporū aptas: eorumq; omniū modera-
torē, et ducē solem, lunamq; accretione, et diminutione
luminis quasi fastorū notantem, & significantē dies.

Concrescere est coniungi, unde concretus pro
conflato, cōpositio, uel quasi conglutinato. Cic. Species
deorum

deorū nihil habet concreti, nihil solidi, nihil expressi. Concretio. Idem. Aestimant pleriq; non hæc adiuuantia causarū, sed has ipsas esse omnium causas, quæ uim habeant frigoris, caloris, con. rationis, & liquoris.

Incrementum. Cic. Quid ego uitium satus, ortus, incrementum commemorem.

Suppetere significat in promptu esse. Cic. Ut cetera mihi in dicendo digna re, digna dolore meo suppetant, magis elaborandum est.

Suppeditare actiue. Cic. Creditores regis apertè pecunias suppeditant contra Lentulum Idem. Vix satis otium studio suppeditare possumus. Passiue. Idem. An hoc significas, nihil fieri, frigore te, ne chara tam quidē tibi suppeditari? Idem. Quibus rebus suppeditamur, eget ille. Neutraliter. Idem. Hoc modo nature suppeditabit doctrina. Suppeditatio. Idem. Videamus nunc de beato, sine uirtute certè nullo modo, uirtus autem actiuosa: & deus uester nihil agens, exars uirtutis igitur, ita ne beatus quidem. Quæ ergo uita? suppeditatio, inquis, bonorum, nullo malorum interuentu &c.

Abundare est affluere, magnam & luculentam copiam habere. Absolutè. Cic. Caietam, si quando abundare coepero, ornabo. Cum ablatiuo. Idem. Cuius oratio omnibus ornamentis abundauit. Abundans est affluens,

affluens, uel copiosus. Idem. Non erat abundans, non inops tamen. Abundantia est ubertas, copia, uel affluentia. Idem. Qui locus propter ubertatem agrorum, abundantiamq; rerum omnium, superbiam, & crudelitatem genuisse dicitur. Abundanter est copiosè, uel largè. Idem. Qui abundanter, qui illuminatè, & rebus, & uerbis dicunt. Abundè, est affatim, uel copiosè, largiter, uel plena manu. Cic. Quibus senectus, etiam si non abundè potitur, non omnino caret.

Affatim est copiosè, uel abundanter. Cic. Satis esse, & affatim prorsus. Liuius. Agri affatim materie præbebant ad noua opera molienda.

Oppidò pro ualde, uel multum Cic. Si ad nos pertinerent, seruirent perquàm oppidò pauci.

Redundare est superfluere, uel superesse. Propriè. Cic. Si lacus Albanus redundaret, isq; in mare fluxisset, Romam perituram dicebant. Translatè, uel absolutè. Idem. Quorum hodie copiam redundans uolitat ædibus. Vel cum ablatiuo. Idem Tuus deus nō digito uno redundat, sed capite, &c. Vel cum datiuo. Idem. Vereor, ne quid parricida ciuium interfecto, inuidiæ mihi in posteritatē redundet. Vel cum accusatiuo & præpositione ad. Idem. Erumpunt sæpe uitia amicorū tum in ipsos amicos, tum in alienos, quorū tamen ad amicos redundet infamia. Vel cum in. Idem.

Qui

○ Quid fiet, si hæc elapsa de manibus nostris in eū animū, qui cōsequitur, redundarint? Vel cum de. Idem. Necesse est, quod redundaret de uestro frumentario quæstu, ad illum potissimum, per quam agebatis, defluxisse. Cum ex. Idem. Ex meo tenui uestigali aliquid etiam redundat. Cum in. Idem. Neq; in Antonio defuit hic ornatus orationis: neq; in Crasso redundauit. Redundantia. Idem. Nec uerò hic unus erat ardor in nobis, ut hoc modo omnia diceremus. Ipsa enim illa pro Roscio iuuenilis redundātia multa habet attenuata: quedam etiam paulo hilariora.

Affluere est abundare. Cic. Largitus est scilicet homo liberalis, & dissolutus, & bonitate affluens Faunius Roscio? Affluentia. Idem. Ex hac copia, atq; omnium rerum affluentia: primū illa nata est arrogantia, quæ à meritis nostris alterum Capua consulem postulauit: deinde ea luxuries, quæ ipsum Annibalem armis etiam tum inuictum uoluptate uicit. Affluenter. Idem. Quid uerò illud, quem libidinibus inflammatus, & furem uidemus, omnia rabidè appetentem cum inexplebili cupiditate, quoq; affluentius uoluptates unlique hauriat, eò grauius, ardentiusq; sitientem: nōne recte miserrimum dixeris?

Circūfluere est abundare, uel affluere. Cic. Ille noster amicus insolens infamæ, semper in laude uersatus

uersatus, circūfluens gloria, deformatus corpore, si afluus animo, quò se conferat, nescit.

Defluere est redundare. Cic. Atq; etiam si considerare uolumus, quæ sit in natura excellentia. & dignitas intelligemus, quàm sit turpè defluere luxuria, & delicatè, ac molliter uiuere.

Superfluere est redundare Cic. Is dedit operam, ut minus redundantes nos, & superfluentes iuueni' i quadam impunitate, & licentia reprimeret, & quasi extra ripas diffuentes coërceret.

Uber est copiosus, uel abundans, aut fertilis, uel ferax. Propriè. Cic. Multis locis aquam profluentem, & eam uelut uberem uidi. Translatè. Idem. Vbi illa uberrima supplicationibus, triumphisq; provincia? Vbertas est abundantia, copia, uel magnitudo. Propriè Cic. Si ubertas in percipiendis fructibus fuit, consequitur uilitas in uendendis. Translatè. Idem. Satis à Socrate dictum est de ubertatibus uirtutis, & copijs. Vbcrius uel uberrimè Idem. Hæc cum uberius disputantur, & fusius, ut mihi est in animo facere, facilius effugiunt Academicorum calumniam. Vbera autem in neutro genere dicuntur alia quando mammae mulierum: tametsi propriè ubera uidentur dici interiora mammarum. Verg. Binos alit ubere foetus.

Fœcun-

○ **Fœcundus** ferax est, & uber. Propriè. Cic. Quid ego irrigationes, quid agri fossiones, repastinationesq; proferam, quibus fit multò terra fœcundior? Translatè. Horat. Fœcundi calices quem non fecere disertum?

Fœcunditas. Propriè. Idem. O misera mulieris fœcunditatem calamitosam. Translatè. Idem. Volo se efferat in adolescente fœcunditas. Nam facilius sicut in vitibus, reuocatur ea, quæ sese nimium profuderunt, quàm, si nihil ualet materia, noua sarmenta cultura excitantur: ita uolo esse adolescentem, unde aliquid amputem.

Ferax pro ubere, fœcundo, fertili, uel frugifero est. Propriè. Cic. Agri sunt feraces. Translatè. Idem. Nihil feracius ingenijs, his præsertim, quæ disciplinis exculta sunt.

Fertilis dicitur ager ferax, uel fructuosus. Cic. Agri opimi, & fertiles. Fertilitas est ubertas, uel bonitas agrorum. Idem. Illi uoluerunt nihil horum simile esse apud Lacenas uirgines: quibus magis palestra, sol, puluis, labor, militia in studio est, quàm fertilitas barbara.

Opimus significat diuitem, & copiosum fœcundum, abundantem, uel pinguem. Cic. Non tam habitus corporis opimos, quàm gracilitates consecretantur.

Magnus

Magnus Ad personam relatum ponitur pro præstanti, uel excellenti, aut potenti, uel pro eo, qui præcipua quadam autoritate est, uel celebritate. Idē. In his magni est iudicis, statuere, quid quenq; cuiq; præstare oporteat. Ad res spectans pro amplo, non paruo, non mediocri. Idem. Mihi cum eo & uetus, & magna amicitia est. Magnum in neutro genere Idem. Nostros non norunt, quos enumerare magnum est, ita sunt multi. Magnum facere est augere, uel efferre. Cic. Si te interioribus uicinis tuis Cilicensi, & Ciriaco anteponis, ualde magnum facis. Magno absolute ponitur pro magno precio, idq; cum uerbis æstimandi, uendendi, comparandi & emendi. Cic. Magno tuam dimidiam partem decidisti. Magni ornatē in genituo ponitur æstimationem, uel prolationem habens, iungiq; solet, cum facere, uel esse. Idem. Magni erant, mihi tuæ literæ. Id est, tuas literis magni faciam. Maiores pro superioribus uel patribus ponitur, qui longe interuallo antecesserunt, quorumq; posteriores sumus, ut aui, proaui, attauī, tritauī, & ante hos in infinitum. Cic. Fecit idem Lucius Philippus uir auo, patre, maioribusq; suis dignissimus. Maior cum ad ætatem refertur. Idem. Quem meus Cicero & amabat ut fratrem, & iam ut maiorem fratrem uerè uerebatur. Idem. Quod in re maiore ualet, ualeat idem in mi-

Q nore. Maiusculus. Terent. Thais, ego quàm sum, maiuscula est.

Maximus est amplissimus & summus. Cic. Respondi epistolæ maximæ, nunc audi de minuscula.

Magis significat plus, uel præter. Simplex ponitur, ut uel solum sit, uel cum quàm, uel atq; Cic. Ita contendit, ut nihil unquàm magis. Idem. Nisi forte magis erit parricida si quis Consularem patrem, quàm si quis humilem necauerit. Terent. Non Apollinis magis uerum, atq; hoc responsum est. Cum hoc, eò quò, uel multò. Cic. Expecto tuas literas, teipsum multò magis. Idem. Nihil huic addi potest, quò magis uirtus sit. Cum esse. Idem. Cuius in magnis cateruis amicorum si fuit etiam Cælius, magis est, ut ipse moleste ferat errasse se, quàm ut istius amicitie crimen reformidet. Cum accusatiuo. Idem. Patrem occidit. S. Roscius. Qui homo? adolescentulus corruptus, & ab hominibus nequam inductus? annos natos magis quadraginta, uetus scilicet sicarius. Magis id adeò, pro, quàm eò magis, uel multò magis. Terent. Si id uultis potius, quæ uos propter adolescentiam minus uidetis, magis impense cupitis, consultis parum. Magis geminatum. Cic. De Græcia magis, ac magis cogito.

Maximè pro summè. Cic. Hoc maximè mihi.
admodum

admodum accommodatum est. Pro præsertim potissimum, uel præcipuè. Idem. Quod ego cum audissem, ex alijs, maximè ex meo fratre cognoui, cum uel. Cum relatiuo. Idem. Quod scribis non oportuisse Metellum fratrem tuum ob dictum à me oppugnari: primum hoc uelim existimes, animum mihi istum tuum, uehementer probari, & fraternam plenam humanitatis, ac pietatis uoluntatem: deinde si qua ego in re fratri tuo Reipublicæ causa restiterim, mihi ignoscas. Tam enim sum amicus Reipub. quàm qui maximè. Cū ut. Idem. In iudicijs ij sumus, qui sumus: domus celebratur ita, ut cum maximè. Cum superlatiuo. Idem. Siue hanc aberrationem à dolore delegerim, quæ maximè liberalissima, doctoq; homine dignissima est, laudari me etiam oportere existiment.

Magnopere est summè, uehemēter, uel summo studio. Ci. Magnitudo rei fecit, ut non uereremur ne nimis citò mitteremus, cum has ad te literas quàm primum perferri magnopere uellemus.

Maximopere. Cic. A te maximopere pro nostra summa coniunctione, tuaq; summa humanitate etiam, atq; etiam peto, & quæso, ut, quibuscunq; rebus poteris profficias, & consulas rationibus meis.

Quantopere. Cic. Cum ijs communices, quātopere, & quare uelim hortetur.

¶ **Tantopere.** Cic. Sensit deleri non posse huic ciuitati tantam potestatem, quippe quam tantopere populus noster ignotam expetisset, quì posset carere cognita?

Magnitudo est amplitudo, moles, uel ubertas. Cic. Esto, concedatur hæc quoq; acerbitalis, & odij magnitudo. **Magnificus** dicitur lautus, uel summo splendore præditus, non tenuis, aut exilis. Cic. Re iis quæ sunt uenationes binæ per dies quinque magnificæ:

Magnificentia est splendor, uel est rerum magnarum, & excelsarum cum animi ampla quadã, & splendida propositione agitatio, uel administratio. Idem Cum commemoraret magnificentiam ædiũ regiarum. **Magnificè**, est splendidè, uel lautè. Idem. Exornat amplè, magnificèq; triclinium.

Amplus propriè Cic. Theatrum celebritate refertissimum, magnitudine amplissimum. Translatè, uel ad personam refertur Idem **Amplus**, & grandis orator, uel ad res. Idem. Quis unquàm ex tam amplo statu concidit?

Amplitudo, propriè. Cic. His pulchritudo periculo, amplitudo saluti fuit, quòd eorum demolitio, atq; asportatio perdifficilis uidebatur. Translatè est potentia, aut maiestatis, aut aliquarum copiarum abundantia. Idem. Illud ad tuã dignitatẽ et amplitudinẽ pertinet.

pertinet. *Amplè*. Idem. Exornat *amplè*, magnificèq; triclinium. *Amplius* est *plusquàm*, uel iam. *Absolutè*. Facite, quod libet: daturus non sum *amplius*. *Cùm*, *quàm*. Idè. De sepulchris nihil est apud Solonem *amplius*, *quàm* ne quis ea deleat. *Cum nominatiuo* Idem. *Amplius triènim* est. *Cum accusatiuo*. Idem. Qui septingentos annos iam *amplius* regnant. *Cum ablatiuo*. Idem. Hoc nomen triennio *amplius* in aduersarijs relinquebas. Hoc *amplius*. Idem. Cui *cùm* essem assensus decreui hoc *amplius*, ut tu, &c.

Plus, *absolutè*. Cic. Alter ualet *plus* quotidie, alter uidet. *Cùm* *quam*. Idem. Sæpius uirtus *plus* proficit ad misericordiam, *quàm* humilitas. *Cùm* *genitiuo*. Idem. Vultis pecuniæ *plus* habere. *Cum accusatiuo* Idem. Num est hoc *plus* annum obtinere prouinciæ? *Cum ablatiuo*. Idem. Ego te nimio *plus* diligo. *Geminatum* Plaut. Dij faciant, ut fiet: *plus*, *plusq;* istud sospitent, quod nunc habes. *Plus satis*. Terent. Accede ad ignem hunc, iam calesces, *plus* satis. *Plus* in plurali numero Cic. Hoc pluribus uerbis dicere nō debeo *Plusculus*. Terent. V xori emunda ancillula est & m autem *pluscula* suppellectile opus est *Plusculum*. Id est, paulò *plus*. Idem. Vt aliquando ad causas deducamus illum, quem constituimus, & ad eas quidem, in quibus *plusculum* negotij est.

¶ Complures. Cic. Ego cum Pompeio complures dies nullis in alijs, nisi de Repub. sermonibus uersatus sum.

Pleriq; Ci. Est magni laboris, quem pleriq; sumus. Pleriq; omnes. Terent. Ita pleriq; ingenio sumus omnes, nostri nosmet poenitet. Plerunq; id est, magna, uel maiore ex parte, uel persæpe, aut ferè. Cic. Fortuita sunt, quæ plerunq; non semper eueniunt.

Plurimus. Terent. Plurima salute suum Parmenonem impertit Gnato. Plurimum. Cic. Mihi, ut te plurimum diligam, facere necesse est.

Multus est creber, nimius, uel multiplex, aut grandis. Cic. Non minus multas statuas posuit, quàm abstulit. Aliquando studij, aut affectationis uehementiam designat. Idem. Antipatrum, qui multus in eo fuisset, reprehendebant. Aliquando abiectionem, uel contemptionem habens, uel laudis, mediocritatem. Idem. Nihil dico amplius: tantum dico, si mihi accidisset, ut numeraret in multis. Multum est ualde, uel non parum. Idem. Libri diu, ac multum in manu fuerunt. Multo, uel multi, uerbis præcij, & æstimationis interdum iunguntur. Cic. Statuite, quanti hoc putetis, & quàm multo redemisse. Hic est longe, uel multis partibus, uel longo interuallo. Cum comparatiuo. Idem. Multo minus mouebant minæ. Cum superlatiuo

latiuo . Terent . Is questus nunc multo est uberri-
mus . Cum superlatiuo & parte . Cic . Qui agri mul-
to maximam partem possident . Cum post , ante ,
malle , præstat , secus , aliter . Cicero . Meo iudicio ,
quàm aliorum multò stare malo . Idem . Multò se-
cuseuenit . Terent . Verùm aliter euenire multò in-
telligit .

Impendiò significat multò . Cic . Ille impendiò
nunc magis odit Senatum .

Longus significat longinquitate productum ,
diuturnum , uel procerum . Estq; temporis , uel loci .
Cic . Cupiebam epistolam longissimam facere . Longū
est , uel longum esset . Id est , longa oratione opus est ,
uel esset Idem . De omnibus longum est dicere . Nihil
mihi longius pro nullius rei tanta cupiditate , aut ex-
pectatione teneor . Idem . Nihil ei longius uidebatur ,
quàm dum illud uideret argentum . Longulus , uel lon-
giusculus . Idem . Longulum sanè iter , & uia inepta .
Longitudo est diuturnitas , longinquitas , uel proceri-
tas . Cic . Noctis longitudo stupris & flagitijs contene-
batur . Longè . Pro procul . Idem Longè absum , au-
dio serò . Cum temporis est . Idem Longè in posterum
prospicere . Cū esse . Idē . Bidis oppositū est nō longè à
Syracufis . Cum genitiuo Idē . Longè gentiū abest Pro
multum , uel ualdè . Cū superlatiuo . Ci . Vir longè post

natos homines improbiſſimus. Princeps aliquādo pro
 ſuperlatiuo ponitur. Idem. Lucius Caſtronius Petus
 longè princeps municipij Lucenſis, eſt honeſtus, gra-
 uis, plenus officij. Cum uerbis, uel particulis indecli-
 nabilibus. Idem. Cuius ego iudiciū, pace tua dixerim,
 longè antepono tuo. Idem. Longè, multumq; præſtat
 meus. Cum nominibus, uel particulis. Idem. Ceſaris
 autē longiſſimè diuerſa ratio eſt. Idem. Eſt longè ali-
 ter in uerſibus. Longius aduerbiū. Idem. Non progre-
 diar longius, quàm mihi conſeſſum eſt. Longiſſimè.
 Idem. Longiſſimè abeſſe ab aliquo. Longinquus eſt
 longus, uel diuturnus, uel remotus. De perſonis. Idem.
 Aequaliter in Rempub. in priuatos, in longinquos, in
 propinquos, in alienos, in ſuos irruerat. De loco. Idē.
 Locus intra Oceanum iam nullus eſt, neq; tam longin-
 quus, neq; tam reconditus, quò non per hæc tempora
 noſtrorū hominum libido, iniquitasq; peruaſerit. De
 tempore. Idem. Longinqui temporis ſpes. Longinqui-
 tas, uel eſt loci. Cic. In his ſum locis, quò & propter
 longinquitatē, & propter latrocinia tardiſſimè omnia
 perferuntur. Cum temporis eſt, pro diuturnitate po-
 nitur. Cic. Nondum ex longinquitate grauſſimi morbi
 recreatus eſt.

Multitudo eſt frequentia celebritas, uel con-
 uentus. Aliquando eſt perſonæ. Cic. Cum maxima fre-
 quentia

quentia à multitudine domum reducebatur. Aliquādo est rerum. Idem. Excitabat eos magnitudo, & uarietas, multitudoq; in omni genere causarum, ut ad eam doctrinam, quam quisque studio consecutus esset, adiungeretur usus frequens, qui omnium magistrorum praecepta superaret.

Multiplex dicitur uarius, uel inuolutus, aut copiosus. Cic. Res uaria & multiplex ad suspitiones, & similitates.

Multiformis. Cic. Principes qualitates sunt uniusmodi, & simplices. Ex ijs autem orta uariae, & quasi multiformes.

Multifariam pro multis modis, uel diuersè. Cic. Itaq; poenas luunt non tam iudicijs, quæ quondam nusquam erant, hodie multifariam nulla sunt: ut sunt tamen, per sepe falsa sunt, &c.

Bifariam est bipartitè, uel duobus modis. Cic. Bifariam quatuor perturbationes equaliter distributæ sunt.

Immodicus dicitur maximus. Colum. Caius Licinius damnatus est, quoniam magistratu rogatione Tribunitia, quam promulgauerat, immodica libidine transcendisset. Immodicè est nimis, uel intemperate. Idem. Magis conducit agricolæ frequenter id potius, quàm immodicè facere.

Z 5 Ingens

Ingens est immensus, maximus, aut summus. Cic. Ingentem pecuniam pendunt L. Pisoni quotannis.

Summus dicitur maximus, uel amplissimus. Propriè. Cic. Alexander eam Buculam in summo columnæ collocavit. Translatè ad personas relatum. Idem. Carbonem in summis oratoribus habitum esse scio. Ad res spectans. Idem. Herillus in cognitione, & scientia summum bonum ponit. Summum, uel ad summum utimur, in dinumeratione, uel in tempore, spatioque præfiniendo. Cic. Contudi animum, & fortasse uici, si modò permansero. Scies igitur fortasse cras, summum, perendie. Idem. Biduo, aut, ad summum, triduo.

Plurimum, uel ut plurimum, uel maximè. Cic. In bello & suscipiendo, & gerendo, & deponendo ius, ut plurimum ualet, & fides. Plin. Ergo, ut maximè, duo tantum millia pondo, cum capta est Roma, fuere.

Minimum. Varro. Ita fiunt omnium partes, minimum octoginta.

Grandis dicitur magnus, celsus, elatus, profectus. Ad personam relatum intelligitur, uel de ætate prouectiore. Cic. Pater grandis natu iandiu lecto tenebatur. Vel extra ætatem intelligitur, de elatione dicendi, scribendi, loquendiue genere. Ad res spectans.

Idem

Idem. Grande cubiculum, & altum. Granditas est magnitudo. Idem. Lectitauisse Platonem studiose, audiuisse etiam Demosthenes dicitur, idq; apparet ex genere, & granditate uerborum.

Immanis pro ingenti, uel magno. Cic. Illa fuit immanis, hæc paruula.

Infanus pro ingenti, uel immenso. Cic. Quo in fundo propter insanas illas substructiones facile hominum mille uersabatur. Insania pro magnitudine immodica. Idem. Mihi hercule ualde placet, te illa, ut constitueras, addere: quanquam, ea uilla, quæ nunc est, tanquam philosophia uidetur esse, quæ obiurget cæterarum uillarum insaniam: ueruntamen illud additum delectabit.

Nimius est multus uel nimis magnus, immoderatus, intemperatus, uel plus æquo. Cic. Succumbam tibi in eo ipso, in quo nihil potest esse nimium. Nimium est extra modum, uel præter modum, uel ultra, quam satis est. Idem. Ego te plus nimio diligo. Idem. Nimium diu te illa castra desiderant. Nimis. Cic. Testes uerbum honestissimum in iudicio, alio loco non nimis.

Immensus est profundus, uel infinitus. Cic. Omnium malorum stultitia est mater, quæ parit immensas cupiditates. Immensitas. Idem. In hac igitur
immeasi-

● immensitate latitudinū, longitudinū, altitudinū, infinita uis innumerabiliū uolitat atomorum.

Profundus. *Proprie.* Cic. Mare profundum, & immensum. *Translatè pro immenso.* Idem. Ecce tibi alter effusa iam maxima præda, quàm ex fortunis publicanorū, ex agris, urbibusq; sociorū exhauserat: cum partim eius prædæ profundæ libidines deuorassent, partim noua quædam & inaudita luxuries.

Infinitus dicitur, cuius nulla est extremitas, uel ora. Cic. Quod finitum est, habet extremū, quod non habet extremū, infinitum sit necesse est. Infinitum pro non infinito. Idem. Proximus uersus inquinatus, insuauissima litera infinitus. Hic pro immenso, uel exhausto ponitur. Idem Quos erat infinitum de me bene meritos nominare. Infinitas. Idē. Cum alij sæpe, quod esset ante pedes, non uiderent, ille infinitatem omnem peregrinabatur, ut nulla in extremitate consisteret. Infinitio. Idem. Infinitio ipsa, quam ἀπειρία uocant, tota ab illo est. Infinitè. Idem Ne infinitè stratur, ut flumen, oratio.

Interminatus. Cic. Cuius operam profectò non desideraretis, si immensam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum uideretis.

Inexhaustus. Ci Quò cum uenissem, M. Catonem, quem ibi esse nescieram, uidi in bibliotheca sedentem

dentem multis circumfusum Stoicorum libris : erat enim, ut scis, in eo inexhausta aviditas legendi, nec satiari poterat.

Innumerabilis. Cic. Doce te petijſſe ab eo iſtam neſcio quam innumerabilem pecuniam. Innumerus. Idem. Ecce tibi exortus Iſocrates magiſter iſtorū omnium : cuius è ludo, tanquā ex equo Troiano, innumeri principes exierunt. Innumerabilitas. Idem. Innumerabilitas, inquit, ſuppeditat atomorum.

Sexcenti, æ, a. Hoc numero utebantur linguæ Latinæ principes, cum infinitum, aut prægrandem numerum explicare uolebant. Cic. Belli periculum, militum improbitas, ſexcenta præterea alia. Idem. Sexcentos habes tabellarios.

Vt i eſt uſum habere, uſurpare, adhibere. Cic. Præſertim cū his temporibus audacia pro ſapientia liceat uti. Paſſuè. Idem Quæ bona is, qui teſtamentū fecit, huic Heraclio, antequā eſt mortuus, omnia utenda ac poſſidenda tradiderat.

Abuti. Cic. Omnino eſt hoc populi, maximeq; noſtri, in eo potiſſimū abuti libertate, per quem eam conſequutus ſit. Abuſus. Idem. Non debet mulier, cui uir bonorū ſuorū uſum fructum legant, cellis uinai ijs, & olearijs plenis relictis putare id ad ſe pertinere, uſus enim, non abuſus legatus eſt.

Vſus

• **U**sus hic pro ea re accipitur, quæ uel cōmoda,
 uel utilis, uel necessaria est: uel pro utendi actu. Cic.
 Mirum quàm illius loci non modò usus, sed etiam con-
 gitatio delectat. Vsum afferre. Idem. Arborū autem
 confectione, omniq; materia & culta, & syluestri par-
 tim ad calefaciendū corpus igni adhibita, & ad miti-
 gandū cibum utimur: partim ad edificandū, ut tectis
 septi frigora, caloresq; pellamus. magnos uerò usus
 assert ad nauigia facienda: quorum cursibus suppedi-
 tantur omnes undiq; ad uitam copiae. V sui esse. Idem.
 Maxime te mihi usui fore uideo. Ex usu esse. Teren.
 Si ex usu esset nostro hoc matrimoniū. Vsum habere,
 pro usum recipere. Cic. Qui principes inueniendi fue-
 runt, quem ex quaq; bellua usum habere possemus,
 homines certè fuerunt.

Usus fructus est ius alicuius rebus utendi, fruēdiq;
 salua rerum substantia. Cic. Si ædes exosæ corruerūt,
 quarū usufructus legatus est, hæres restituere non de-

Usucapere est usu meum facere. Cic. (bet.
 Lex bustum usucapi uetat.

Usucumittere. Cic. Tu T. Vellī si qua tibi in
 Africa uenerit hæreditas, usucumittes.

Usucapio, ius, ab usu dicitur acquisitio, siue
 adiectio domini per continuationem possessionis longi
 temporis definiti: utputa triginta, aut quadraginta
 annorū

annorum, si res immobilis sit, quam possidemus. Cic. Fundus à patre relinqui potest: at usucapio fundi, hoc est finis solitudinis, ac periculum litium, non à patre relinquitur, sed à legibus.

Vsurpare pro dicere, uel mentionē facere. Cic. Qui enim C. Lælius is, qui sapiens usurpatur, prætor fregit, & cōminuit. Pro occupare, uel uti. Idem. Hoc genus poenæ in improbos ciues sæpe usurpatum est. Vsurpatio. Idem Maximè est laudandus, qui hoc tempore ipso, cum liceat, in hoc cōmuni nostro, et quasi fatali malo consoletur se cum consciētia optimæ mentis, tum etiam usurpatione, & renouatione doctrinæ.

Frui est potiri, uel fructū, uoluptatēq; percipere. Deponentaliter Cic. Neq; nos te fruimur, & tu nobis cares Passiuè. Idem Suauitatis equidē nostræ fruendæ causa cuperē te ad id tempus uenire, quod dixeras.

Potiri est tenere, uel frui. Sine casu. Cic. An cum fier, & tergiuerser, & ijs me dem, qui tenent, qui potiuntur? Cum genitiuo. Idem. Quod ij, qui potiuntur rerū, præstaturi uidentur. Cum accusatiuo. Teren. Ille alter sine labore patria potitur cōmoda Cū ablatiui. Idem. Omni Macedonū gaza potitus est Paulus.

Compos dicitur, qui habet, uel assequutus est aliquid: uel qui particeps est rei alicuius. Cum genitiuo. Cic. Quarū rerum qui essent animo, & scientia
comp tes

● *compotes, eos esse imperatores dicerem. Cum ablatiuo. Sall. Non animo, aut lingua satis compos.*

Plenus est cumulatus, cōfertus, uel affluens. Sine casu. Cic. Orator plenus, & perfectus is est, qui de omnibus rebus possit uariè, & copiose dicere. Cum genitiuo. Idem. Quis plenior inimicorum fuit C. Mario? Cum ablatiuo. Idem. Habui noctem plenam timoribus ac miserijs. Plenitudo. Idem. In hoc genere sæpe fieri potest, ut non planè par sit numerus syllabarum, & tamen esse uideatur, si una, aut etiam altera syllaba, est alterum breuius: aut si, cum in altero plures sunt. in altero longior, aut longiores: plenior, aut pleniores syllabæ erunt: ut longitudo, aut plenitudo harum, multitudinem alterius assequatur & exæquet. Plenè pro planè, perfectè, uel cumulatè ponitur. Idem. Perfectè, plenèq; eruditus.

● **OPPLERE** Cic. *Vetus hæc opinio Græciã oppleuit, exectum Coelum à filio Saturno: uinctum autem Saturnum ipsum à filio Ioue.*

Complere est implere. Cic. Vt hac ipsa ratione summam mei promissi compleam. Pro conficere, uel absolueret Idem. Compleant ea quidem beatissimã uitam Complementum. Idem. Apud alios autem, & Asiaticos maximè numero seruientes inculcata repetas inania quædã uerba, quasi cōplemēta numerorū.

Implero

Implere est complere. Ci. De quibus rebus uolumina sunt impleta à Chrysippo. Pro præstare. Idē. Semper equidem magno cum metu incipio dicere: quod tiescunq; dico, toties mihi uideor in iudiciū uenire non ingenij solum, sed etiam uirtutis, atq; officij, ne aut id profiteri uidear, quod non possum implere, quod est impudentiæ: aut id non efficere, quod possum quod est aut perfidiæ aut negligentiae.

Replere est refecire, uel complere Ci. Vt uix exhaustas domos replere possent.

Explere est implere, uel complere, saturare, uel satiare. Cic. Nō uereor, ne nō scribendo te expleā. Pro conficere, uel absoluerē. Idem. Hanc igitur partē relictam explebimus. Expletio. Idem. Quod si nō senis modò ei sit datus, uerum etiā animus hominis, non necesse est, illa pristina manere ut tuenda? inter hæc multo esse chariora, quæ accesserint? animiq; optimā quanq; partem, charissimam? in eaq; expletionē naturæ summi boni finem consistere?

Ingurgitare immēsam rei uoracitatē designat ac modò absorbere significat, modo complere, modò immergere uel immittere. Plaut. Plenā uim amphorā ingurgitat. Ci. Cū in eius copias se ingurgitasset, exultabat gaudio.

Saturare. Ci. Cū crudelitātē uestrā, odiumq; diu

turnum satutare cuperetis. Satur, a, um. Terent.
Postquàm intus sum omnium rerum satur, pro deam
bulare huc libitum est.

Insaturabilis Cic. Vsq; eò non fuit popula-
ris, ut, bona solus comesset. Libelli etiam pro uino sæ-
pe oppignorabantur, manebat insaturabile abdomen,
copiæ deficiebant Insaturabiliter. Idem. Saturnus au-
tem est appellatus, quòd saturetur annis: ex se enim
natos comesset fingi solitus, quia consumit ætas tempo-
rũ spatia, annisq; præteritis insaturabiliter expletur.

Saturitas. Plaut. Aperitur ostium, unde satu-
ritate sæpe ego exij ebrius.

Satiare est famem explere, pascere, uel satura-
re, & tam ad corpus, quàm ad animum refertur. Co-
lum. Satiatq; semodius tibi in diebus singulis uicenos,
et centenos turtures. Cic. Non patiar te hinc insatiatũ,
discedere. Idem. Veniebat ad coenam, ut animo quieto
satiaret desideria naturæ.

Insatiabilis. Ci Nulla est insatiabilior species
nulla pulchrior, et ad rationē, solertiāq; præstantior.

Satietas est fastidium Cic. Est earum etiam re-
rum non sacietas, sed quidam modus. Sacietatem habe-
re, pro afferre. Idem. Itaq; me referunt pedes in Tus-
culanum, & tamen hæc topographia ripulæ uidetur,
habitura celerem satietatē. Satietatem parere facere,
dare,

dare, afferre. Cic. Quenam unquam ob mortem Myr-
 tili pœnis luendis dabitur satietas supplicij? Satietate
 afficere Idē. Posteaquā portu piratæ nō metu aliquo
 affecti, sed satietate exierant, tum cœperunt querere
 homines causam illius tātæ calamitatis. Satietatē cape-
 re. Idē An Achiuorū exercitus, & tot nauū rectores
 nō ita profecti sunt ab illo, ut profectiōne leti pisciū,
 lasciuiā intuerentur: nec tuendi satietas afficiūt auriū
 sensum fastidiosissimū Satietatē tenere Idē. Me mirū
 desiderū tenet urbis, atq; in primis facietas actæ pro-
 uinciæ. Satietate dī fatigari, uel decessū esse. Idē. Tra-
 ctatio uaria esse debet, ne aut cognoscat artē, qui audi-
 at: aut defatigetur similitudinis satietate. Satietati oc-
 currere. Idē. Cū uideret oratores cū celeritate audiri
 poetas aut cū uoluptate: tū dicitur numeros sequutus
 quibus etiā in oratione uteretur cū iucunditatis causa,
 tū ut uarietas occurreret satietati. Satietatē uitare, fi-
 gere, releuare, uincere, superare. Ci. Ego mei satietatē
 magno meo labore superaui. Satias dixere antiqui. Te-
 rēt. Vbi satias cœpit fieri cōmuto locū. Satis est abūde
 uel quantū opus est, uel sanē. Et ponitur sine casu cū
 genitiuo, uel cū datiuo, uel cū alio aduerbio Ci. Qua-
 re de hoc satis. Idē Peccāt, qui nō uidēt, quod est satis

Satis habere est contentum esse. Cum ablati-
 uo, & præpositione. Cic. Res ipsa publica si loqui

posset, ageret mecum, ut quoniam sibi seruissem sent
per, nunquam mihi: fructus autē ex sese, non ut oportuisset, lētos & uberes, sed magna acerbitate permixtos tulissē, iā mihi seruire, cōsulerē meis: se non modo satsihabere à me, sed etiam uereri, ne parum mihi pro eo quod tum à me haberet, reddidisset. Cum infinitiuo aliū uerbi. Cic. Quid? qui uolunt exclamare maius num satsihabent latera, fauces, linguam intendere?

Plus satis, uel plus quā satis est. Cic. Pusillum loci, ad hanc rem plus etiam satis. Idem. Plusquā satis opus est, doleo.

Satis, superq̃. Cic. Sed id satis superq̃. Satin? pro satis nē est. Terent. Satin? id tibi placet? Sat. pro satis. Idem. Sat est: curabo.

FASTIDIRE. Verg. Inuenies alium, si te hic fastidit Alexis. Fastidium offensionem significat scilicet uel cūm sacietate afficimur, uel aliqua molestia, quæ nos ad rem repudiandam, negligendamue impellat. Cic. Quorum, si essent arrogantes, non possem ferre fastidium. Fastuosus. Idem. Caius Memmius Lucij filius perfectus literis, sed Græcis: fastidiosus sanē Latinarum. Fastidiosē. Idem. Huic, ego iam stomachans fastidiosē, imò ex Sicilia inquam.

Tædere est tædio affici. Cic. Quid queris? tædet omnes nos uitæ.

Pertæsum

Pertæsum. Ci. *Pertæsum est leuitatis, absentationis, animorū non officijs, sed tēporibus seruientiū.*

Pigere personale apud antiquos fuit. Plaut. *Adolescens, quæso, loquere tuum mihi nomen, nisi piges* Frequentius tamen impersonaliter legitur in tertia persona, uel infinitiuo. Idem. *In cupiditatem incubui, nec me piget.*

Pœnitere pro molestè ferre fecisse, quod feceris. Cic. *Huius me constantiæ puto fore ut nunquam pœniteat.* Pro cedere, uel pigere. Idem. *Eo fecisse se autore dicebat, cuius autoritatis neminem posset pœnitere.* Pro paruum, uel parum uideri. Idē. *Quòd me ipse per literas consolatus sum, nō pœnitent me, quantum profecerim.* Pœnitens, uel pœnitendus. Idē. *Si erratū est P. C. spe falsa, atq; fallaci, redeamus in uia.* Optimus est portus pœnitēti, mutatio cōsiliij. Pœnitēdū pro parui estimādo. Liuius *sub haud pœnitēdo magistro.*

Peripetasmata sunt instrata, quæ alio uerbo aulea appellantur, ab aulis regum, in quibus expēduntur. Cic. *Conchiliatis Cn. Pompeij peristromatis seruorum in cellis lectos stratos uideres.* Idem. *Quid illa attalica tota Sicilia nominata ab eodem Heio peripetasmata emere obligatus es?*

Aulea. Cic. *Deinde scabella concrepant, auleū tollitur Aulea, æ æ.* Curt. *Cum post auleā quæ lectos obduceret, staret rex.* A4 3 Attalica

Attalica. Plin. *Aurum intexere in eadem Asia inuenit Attalus rex. Vnde nomen Attaliciæ. Dicuntur & Babylonica. Idem. Colores diuersos picturæ uestibus intexere Babylon maximè celebrauit, et nomen imposuit. Vocantur etiã tapetes uerbo græco, et tapetia, nostri uno uerbo stragula, uel stragulã uestem, uel plagas appellât. Neq; enim dubitẽ, quin stragula uestis sit omne palliũ, quod Græci peristroma uocant. Liuius. Luxuriæ enim peregrinæ, origo ab exercitu Asiaticò inuecta in urbẽ est. Inde primũ lectos æratos, uestẽ stragulã, preciosam, plagulas, & alia textilia Romã adduxerũt. Dicimus etiã stragulũ in neutro genere. Cic. Collocari iussit hominẽ in aureo lecto, strato pulcherrimẽ textili stragulo, magnificis operibus picto. Hæc cum animalia habent intexta, ut hodie passim habentur ζωωριæ, à Græcis, id est, beluata uocãtur. Plaut. Neq; Alexandrina beluata consuta tapetia. Pallia à quibusdam uocantur, unde palliatæ fabulæ dictæ.*

Etsi. Cic. *Etsi non dubitabam, quin hanc epistolam multi nuncij, fama deniq; esset ipsa celeritate suaperatura, tamen existimaui à me quoq; tibi huius molestiæ nuncium perferri oportere.*

Tametsi. Cic. *Tametsi uicisse debeo, tamen de meo iure decedã. Teren. Obtundis, tametsi intelligo.*

Quanquam. Cic. *Quare si iam biennium,*
aut

aut triennium est cum uirtuti nuntium remisisti dele-
mus illecebris uoluptatis, in integro res nobis erit,
quanquam quicum loquor?

Quamuis. Cic. Quamuis menti delubra, &
uirtute, & fidei consecremus, tamē hęc in nobis ipsis
sita uidemus. Idem In quo prima illa consolatio est, ui-
disse me plus, quā ceteros, cū cupiebam, quamuis
iniquam conditione pacem.

Secundus duplicem significationem habet. In-
terdum ad numerum pertinet, ut primus, secundus,
tertius. Interdum etiam propriē flumini conuenit. In-
de dicimus flumen secundum, quod in procliuius fluit.
Vnde secundo flumine nauigare, id est, secundum
fluminis fluxum, uel naturam, & aduerso flumine:
id est contra fluminis fluxū, uel contra fluminis uim,
& impetum. Caesar Exercitum traducit, & secundo
flumine Lutetiam iter facere cœpit. Res secundas di-
cimus per translationem, ad quod alludit Cicero in
Officijs, cū res secundas, & ad uoluntatem no-
stram fluentes dicit. Venti secundi, qui ex sententia et
uoce flant. Cic. Quid si etiā Cæsare, cuius nūc uēti ual-
de secūdi sunt, reddo meliorē? Sic etiā secūda prælia di-
cūtur, in quibus uictores sumus. Cic. Noster exercitus
prælijs usus erat secūdis. Sic secunda admurmuratio,
uide supra. Sic secūdo populo, uel secūda cōcione ali-

quid agere, id est, nō aduersante populo, uel concione, Idem. Quis enim unquā tam secunda cōcione legem agrariam suavit, quā ego dissuasi? Secundum prae-positio, quae ponitur pro ē, uel conuenienter: ut S. C. secundum aliquem factum, id est, ē re alicuius, uel pro cōmodo. Et secundum naturam uiuere, uel testimoniū secundum fidem, & religionē dicere. Cic. Praetor secundū me decreuit. Idem. Omnia uerō, quae secundum naturam, sunt habenda in bonis: quid est autem tam secundum naturam, quā senibus emori?

Proximus de loco. Cic. Proximus Pompeio sedebam. Translatē. Idem. Amore tibi nos proximi sumus. De affinitate. Idem. Qui benigniores uolunt esse, quā res patiat, primū in eo peccāt, quod iniuriosi sint in proximos. De tempore. Idem. Ego tuis proximis literis, quas tamen iampridem accepi, nihil habeo quod rescribam. Proximū etiam tam de futuris, quā de prae-terito dicitur. Cic. Deniq; hūc proximo seculo Themistocles insecutus est: ut apud nos, per antiquus: ut apud Athenienses, non ita sanē uetus.

Argentariam facere dicimus eo modo, quo nauiculariam facere, uel aruspicinā, uel uellaturam, uel praeconium. Vt sit scilicet argentariā, nauiculariā, aruspicinā, uellaturam facere idem, quod argentarij, nauicularij, aruspices, uefloris, uel rhedarij officium exercere:

exercere: aut argentaria, nauicularia, aruspicina, uel latura uictum quærere. Argentarius igitur argentariam facit, nauiculariam nauicularius, aruspicinam aruspex, uellaturam uector, uel rhedarius. Ci. M. Fulsius fuit Recuperatores è municipio Tarquimensi, qui & domi suæ comprimis honestus existimatus, & Romæ argentariam non ignobilem fecit: id est, qui Romæ Trapezita, uel nummularius fuit celebris. Inde argentariam dissoluere. Dissoluta enim argentaria dicitur, cuius dissoluuntur rationes, uel quam exercere desinimus. Vt, argentarius quidam locuples erat, & bene nummatus, sed pecuniæ creditæ magnitudinè exhaustus argentariam dissoluere coactus est. Cic. Aliquanto post iam argentaria dissoluta Fulsinus huic fundo uxoris continentia quædam prædia, atq; adiuncta mercatur.

Præhensare, & præhendere longè differunt inter se. Præhensabant propriè honorum petitores, qui magistratus ambibant, & præhensatio erat ambitus quidam, uel contentio gratiosa, & blanda, qua scilicet præhensando, id est, amica, & familiari præhensione exorando, suffragia eblandiebantur, qui magistratum petitores se profitebantur in Comitij. Cic. Petitionis nostræ, quâ tibi summæ curæ esse scio, huiusmodi ratio est, quod adhuc cōiectura prouideri possit

- ⑥ *Præhensat unus P. Galba sine fūco, ac fallacijs morē maiorum. Præhendere, amicam & uiolentam significationem habet. Amica. Cic. Deinde ipsum Crassum manu præhendit: & heus tu, inquit, quid tibi in mentē uenit ita respondere? De uiolenta significatione, uide Gellium lib. 13. cap. 12. Insectio manus idem quod præhensio. Val. lib. 5. Lucius uerò Philippus Consul aduersus eundem ordinem libertatem exercere non dubitauit: nam segnitiam pro rostris exprobrans, alio sibi Senatu opus esse dixit: tantumq; à poenitētia dicti abfuit, ut etiam L. Crasso summæ dignitatis, & eloquentiæ uiro id in curia grauitè ferenti manum iniici iuberet. Licet iniicere manum propriè sit uerbo antiquo iuris, quoties nulla iudicis expectata autoritate rem nobis debitam, aut etiam nostram uendicamus. Quintil. lib. 7. Iniicitur etiam manus in aliquē, uel in eius bona, uel merces aliquas, quando ille inde abire, uel res inde moueri autoritate aliqua uetantur, quod nos arrestare dicimus.*

Corollarium pro acceſſione, uel auctario. Nam est additamentum, quod iustæ mercedi, pactæq; adijcitur. Cic. De uino igitur erat aliquid refecandū, ut esset, unde Apronio ad illos fructus orationum hoc corollarium nummorum adderetur.

Acroama est auditio. Ponitur autē plerumq; pro se-

pro festiua et iucunda narratione, uel uoce: atq; etiam
pro homine acroama pronunciante: ut seruitium pro
seruo. Cic. Cùm ab eo quæreretur, quod acroama, aut
cuius uocem libentiſſimè audiret: eius, inquit, à quo
sua uirtus optimè prædicaretur. Idem pro homine.
Ille ipse Ludius, non solùm spectator, sed actor, &
acroama.

Aerarium dicebant antiqui pecuniam publi-
cam, & imperij. Fiscum uerò pecuniam imperatoris,
quod nomen à fiscis, id est sportulis, dictum est. Alia
autem fisci significatio Ciceronis tempore, quàm nunc
est. Fiscus enim apud antiquos pecunia publica dice-
batur, sed post tempora Ciceronis ad eam significatio-
nem traductus est, qua nunc utimur. Vnde fisci aduo-
catus dictus. Ac fiscus, & priuata ratio idem sunt.
Est ergo certus magistratus, qui priuata ratio dici-
tur, earum rerum indagator, & explorator, quæ as-
sertorem nullum habent, quasi nullius dominio manci-
patæ, & earū omnino rerū, quæ in Cæsarem recidunt.
Erat aerarium in æde Saturni, Macrob. 1. Saturn. Vr-
bani quæstores aerarium curabāt, eiusq; pecunias ex-
pensas, & acceptas referre in tabulas publicas consue-
uerant. Pro ijs nunc Præfectos ratiociniorū habemus,
quos magistros computorū dicimus. Quæstores æra-
rios hodie uocare possumus eos, quos mulctarū, id est
emenda

○ *emendarum receptores uocant. Et praefectos aerarij, qui etiā quaestores uocitari possunt, quod munus olim Praetores, praetorijq; uiri obibāt. Tribunos uerò aerarios, quos receptores generales appellant.*

Coactores olim dicebantur, qui nunc Receptores particulares nominantur. Et coactio argentaria, pro ipso munere cogendi pecunias. Eorum autem obseruatores dicuntur, eos etiam latinè Antiglypharios appellare possumus, uel Custodes.

Poma fugatia, pro malis persicis. Plin. Praeciumq; singulis tricenī nummi fuisse, nullius maiore, quod miremur, quia non aliud fugatius. Longissima namq; decerptio bidui mora cogit se ueniundari.

Scriptura est scriptū, uel scriptio. Cic. Plura illi mandata uerbo, quā scriptura dedi. Scriptura etiā apud Romanos ratio erat mancipū, id est, eorū, qui portoria, aut pascua publica, aut decumas quaestus sui causa redimebāt, unde magistri scripturae & portus dicebantur, qui portoria, & uestigalia describebant, & colligebant, & dominis praesentabant, uel prospicientes cōmodis suis: uel muneri, cui praeerant, operam praestantes, scilicet, agris, pascuis, aut pecoribus, aut portorij, alijs uē uestigalibus describendis, & colligendis. Cic. Tu saepe dare tabellarijs publicanorū poteris per magistros scripturae, & portus, & nostrarū

nostrarū diocœsim. Magistrorū scripturæ tabelliones scripturarij dicebantur, quos clericos & cōmissarios barbarè appellamus. Hij enim Ephimeridas faciunt, id est, diurna, papyrosq; diarios, & præterea breuiaria, id est, epitomas, summas acceptas continētes, quæ summaria uocant. Scriptura tamen proprium nomen erat uestigalis, & portorū, & decima. Cic. Pro Leg. Manil. Scripturarius ager dicitur, in quo, ut pecora pascantur, certum est, quod publicanus scribendo conficit rationem cum pastore. Scriptura huiusmodi hodie est eorum mancipum, qui glandiarios, & pascuos saltus redimunt.

Manceps est quisquis à populo aliquid emit, conducit ue : quia manu sublata significat autorem se emptionis esse. Mancipū fideiussores prædes propriè appellantur. Cic. Laodiceæ me prædes accepturū arbitror omnis pecuniæ publicæ, ut & mihi, & populo cautū sit, siue uecturæ periculo. Manceps ab eodem in Prætura Urbana, pro redēptore sartorū tectorū accipitur. Tranquillus in Vespas. pro priuato redēptore posuit. Plin. lib. 10. mancipem pro magistro officinæ dixit, quasi operis optificū redēptis uteretur ad quæstū.

Publicani apud Romanos dicebantur magistri tributorū, qui operā in portu dabant, inferendarū rerum, & efferendarū uestigal exigentes: uel, publicani à

○ *cani à maioribus uocabantur, qui uestigalia, & alios populi Romani redditus exigendos certo constituto prælio redimebant. Horum ordinem & numero amplissimã, et personarũ dignitate nobilem fuisse constat. Siquidem principes Equestris ordinis olim publicani fuerunt, flos q; equitum Romanorũ, Publicanorũ ordine continebatur. Vide Ciceronẽ pro Plancio.*

Scriba dicitur, qui literas, uel tabellas, aut alia quæcunq; scribit nomine cuiusuis: ut est scriba regis: ut dicuntur etiam librarij, qui ab alijs edita scribunt: ut dicuntur quoq; scribæ tabellarij, qui rationes publicas scribunt in tabulis. Cic. Scriba, qui rationes ad ærarium retulit. Vide Ciceronem A. 5 in Verr.

Portorium dicitur uestigal portus, uel fluminum, uel lacuum uel stagnorũ. Nam & portitor dicitur ille, qui traducit homines, ac uehit nauigio, uel de nauis ad littus, uel ad ulteriorem fluminis. Accipitur etiam pro eo, qui portorium conduxit, id est, qui fructus pecuniarios ex portu conduxit, & à uenientibus illos exigit. Cic. Qui non tam de portorio, quàm de nonnullis iniurijs portitorum querebantur. Idem. Illud, quod scribit, animaduertas uelim, de portorio circumuestionis.

Centuriare est in centurias describere, uel conscribere. Cic. Cum homines in tribunali Aurelio palàm

palam conscribi, centuriariq; uidissent. Centuriata comitia dicuntur, cum ex sexu, & ætate fertur suffragium in magistratibus designandis, quia per centenos ordines diuisus erat populus Rom. Qui ordo uocabatur Centurio. Cic. Prætor primus Centurijs cunctis renunciatus sum. Centuriæ princeps Centurio dicebatur. Idem. Nihil tibi ex ista laude Centurio, nihil præfectus decerpit. Centurionis officium Centuriatus appellabatur. Idem. Cuius in exercitu ueneant Centuriatus, atq; uenierint. Centuriatim. Idem. Tributim & Centuriatim descriptis ordinibus.

Decuriare pro distinguere, & conscribere in decurias ponitur. Nam nobilitas Romana in Decurias: cæteri in Centurias erant diuisi. Sic Decuriæ erant nobiliorum, Centuriæ uerò inferiorum. Decuriæ etiam erant iudicium, scilicet Senatores in Decurias distinctas distributi, ut uiri Equites, qui iudicandi munere necessario fungebantur, ad idq; Prætoris imperio cogebantur. Cic. Lex promulgata est de tertia Decuria iudicium. Idem. Senatusconsultum factum est, ut sodalitates, Decuriatq; discederent. Vide Vall. lib 6. cap 32.

Inglorius dicitur inhonoratus, ignobilis, aut qui nulla laude, uel gloria dignus est. Cic. Beati qui honorati sunt, uidentur: miseri autem, qui inglorij.

Instigare est sollicitare, uel incitare. Terent.

Age,

Q Age, si hic non insanit sua sponte, instiga.

Instinctus, a, um, Cic. Quid est mirum si iste metus furore instinctus, scelere præceps, neq; institutas caerimoniis persequi: neq; uerbum ullum potuit effari? Instinctus, us, ui, est instigatio, uel afflatus. Idem. Est uis, & natura quædam, quæ tum obseruatis longo tempore significationibus, tum aliquo instinctu, inflatuq; diuino futura prænunciat.

Perdocere. Cic. Rem quæritis præclaram iuentuti ad discendū: nec mihi difficile ad perdocendū.

Cōmentarius, uel commentarium liber est, quem sibi quisq; nostrum priuatim facere consuevit, quasi quoddam memoriæ promptuarium eorum, quæ agimus, id est, diarium, & ephemeris actionum nostrarū. Cic. Marcus Antonius ciuitates donabat ex cōmentario. In cōmentarios referre. Idem. Ipsa illa, quæ in cōmentarium meum retuli, sunt eiusmodi. In plurali numero cōmentarij ponuntur pro libellis, & cōmentariolum pro libello. Cic. Si suscipis causam, conficiam cōmentarios rerum omnium. Idem. Volo hoc cōmentariolum petitionis haberi omni ratione perfectum.

F I N I S.

INDEX OMNIUM EORUM,

quæ in hisce Cōmentarijs continentur,
copiosissimus.

A Balienare	18	abundans	
Abdere	429	abundanter	
Abdicare se magistratu		abundè	ibidem
pag.	111	abundare	716
abducere	354	abusus	733
aberrare	193	abuti	733
abesse 238. 358. & 420.		accedere	149
abhorrere	237	accelerare	404
abhorrens sum	237	accensi	117
abiectus	675	accensum genus militie	
abire	423	pag.	117
abitio	424	accersere	708
abitus	ibidem	accessio	408
abripere	645	accipere	220
abscindere	578	accipere pro audire	60
absens	421	acceptum referre	33
absentia	ibidem	acclamari	232
absolvere	568	acclamare	ibidem
absolutio	ibidem	accola	491
abscindere	661	accolere	490
abundantia	717	acrescere	715

Bb

accretio

I N D E X.

lucratio	715	adefse	37. & 416
accumulare	712	adefse animo	416
accurrere	406	adefse coram	417
acerbitas	89	adhibere	709
acerbitas	635	adhinnire	99
aceruatim	712	adhortari	326
aceruus	712	adijcere	710
acquiescere	508	adijciales	710
acquirere	708	adire	392
acroama	746	aditus	392
actio	263	adimere	646
acuere	335	aditum aperire, dare,	
aculeus	336	&c.	392
aculei	163	adiudicare	347
acumen	336	adiumentum	40
adamare	2	adiutor	39
adaugere	714	adiunctor	710
addere	709	adiunctio	710
addicere	230	adiunctus	710
addictus	230	adiungere	17
addiscere	538	adiungere	710
additamentum	709	aduigilare	84
adducere	339	adiuuare	36
adduci	339	admonere	324
adequare	143	admonitio	325

I N D E X.

admonitor	326	aduocatio	269
admonitum	325	aduocatus	268
admurmurare	231	aduolare	406
admurmuratio	231	ægritudo	95
adolescere	591	ærarium	747
adrepere	411	æs alienum	31
adscriptitius	347	In ære esse	31
adspirare	410	ex ære alieno laborare	31
aduena	498	æmulari	159
aduenarum duo genera		equabilitas	144
pag.	498	equabilis	144
aduenire	412	equabiliter	144
aduentare	406	equalis	144
aduentitius	412	equales	144
aduentus	406	equalitas	143
aduersaria	31	equaliter	144
aduersari	241	equare	143
aduersarius	241	equatio	143
In aduersarijs iacere	32	æquè	144
aduersum	241	equi boni facio	258
aduersus	241	equum bonum impetra-	
aduesperascere	381	re	258
adulari	225	æternitas	582
adulatio	225	æternus	582
aduocare	269	affabilis	552
		Bb 2	affabi-

<i>affabilitas</i>	552	<i>aliquandiu</i>	374
<i>affatim</i>	717	<i>aliquantum</i>	667
<i>affectus</i>	337	<i>aliquantulum</i>	667
<i>afferre</i>	54	<i>allectare</i>	331
<i>afferre</i>	709	<i>alleuamentum</i>	677
<i>afficere</i>	337	<i>alleuare</i>	ibidem
<i>affingere</i>	712	<i>alleuatio</i>	677
<i>afflictare</i>	639	<i>allicere</i>	330
<i>afflictor</i>	638	<i>alter unus</i>	17
<i>afflictus</i>	ibidem	<i>altercari</i>	278
<i>affigere</i>	638	<i>altercatio</i>	ibidem
<i>affluentia</i>	718	<i>amabo</i>	2
<i>affluenter</i>	ibidem	<i>amabo te</i>	ibidem
<i>affluere</i>	ibidem	<i>amabile</i>	102
<i>aggregare</i>	17	<i>amabilis</i>	3
<i>aggregare</i>	710	<i>amare</i>	1
<i>agitare</i>	636	<i>amare pro delectari</i>	ibid.
<i>agitatio</i>	637	<i>amare se</i>	3
<i>agitator</i>	ibidem	<i>amare ex animo</i>	1
<i>alacris</i>	100	<i>amare amore</i>	ibidem
<i>alacritas</i>	ibidem	<i>amans</i>	3
<i>alienare</i>	18	<i>si me amas</i>	2
<i>alienatio</i>	ibidem	<i>amator</i>	3
<i>alienum esse</i>	237	<i>amabile</i>	ibidem
<i>alienus</i>	18	<i>ambigere</i>	64
		<i>ambipuum</i>	

I N D E X.

ambiguum	65	amplius	720
ambitio	112	Hoc amplius	725
ambitus	112	angere, uel angi	88
ambulare	395	angor	89
ambulatio	396	angustia	671
amicitia	6	angustiae	671
amicitiā conciliare, pare-		angustus	971
re &c. 6. & 7. & 8		animaduertere 200.	290
amicus	15	animaduersio	201
amicos crescere	15	animus	11. & 313
amissio	662	animi inductio	15
amittere	662	animum habere, debere,	
amor	8	conciliare &c.	11
amorem excitare, concili-		animum aduertere	290
liare &c. 8. & 9.		animū inducas uelim	338
amotio	658	animo agitare	319
amouere	658	Ex animo	350
ample	725	annalis	385. & 587
amplecti	5	annales	587
amplexari	5	anniuersarius	386
amplificare 35. & 714.		annuere	343
amplificatio	714	annus	385
amplificator	714	annus uertens	385
amplitudo	125. & 724	annum agere, intercede-	
amplus	724	re &c.	385
		Bb 3	annuus

I N D E X.

aninus	385	approbatio	220
antecedere	146	approperare	404
antecellere	147	appropinquare	406
anteesse	146	appropinquatio	406
anteferre	147	appulsus	409
anteire	146	appulsus solis	409
antemeridianus	380	arbiter	351
anteponere	147	arbitrorū duo genera	351
antestari	146	arbitrari	217
antiquarius	591	arbitraria	352
antiquior	590	arbitrium	351
antiquitas	590	ad arbitrium	353
antiquus	590	argentaria dissoluta	745
antiquum esse	80	argentariā facere	744
anxietas	89	argentarius	745
app ^a erere	576. & 587	argumentari	278
apparitores	390	argumenta	311
appellare de nomine	29	ariolari	289
appellere	408	ariolatio	289
aperire	567	ariolus	289
appingere	711	arrestare	746
applausus	230	arridere	231
applicare	409	arripere	644
applicatio	409	ars	527
approbare	219	artifex	528
		artificia	

I N D E X.

artificiosus	528	attenuatio	654
artificiosè	528	attenuatè	654
artificium	528	attestari	478
asciscere	708	attexere	712
ascribere	346	attingere	414
aspirare	409	attribuere	346
assenfor	222	attributio	346
assentari	225	attributum	346
assentatio	225	audire	58. & 342
assentator	225	audire bene uel malè	59
assentire	221	audiens dicto	342
assentiri	221. & 222	audientia	60
assensio	222	audiri	58
assensus	222	auditio	60
asserere	683	auditum	59
assertio	684	aduersa auis	286
assertor	683	aduersus	242
assignare	346	auferre	649
assignatio	346	aufugere	442
attalica	742	augere	35. & 714
attendere	291	augescere.	714
attentio	291	augurare uel augurari	
attentus	291	augur	284 (285)
attentè	291	augurium	284
attenuare	654	auguratus	284
		B b 4	augustare

INDEX.

<i>augustare</i>	671	<i>beneficus</i>	33
<i>aulea</i>	741	<i>beneuolentia</i>	10
<i>auocare</i>	355	<i>beneuolentiā captare, col-</i>	
<i>aures patefacere</i>	341	<i>ligere &c.</i>	10
<i>auscultare</i>	341	<i>benignitas</i>	34
<i>auspicari</i>	285	<i>benignitatē conferre, clau-</i>	
<i>auspicatē</i>	286	<i>dere &c.</i>	34
<i>auspiciū</i>	285	<i>benignus</i>	33
<i>auspicio bono</i>	286	<i>benignè facere alicui</i>	34
<i>autor</i>	328	<i>biduum</i>	375
<i>autoritas</i> 125. &	266	<i>biennium</i>	386
<i>auxiliari</i>	36	<i>bisariam</i>	729
<i>auxilium</i>	40	<i>bilis</i>	164
<i>auxiliū ferre, petere &c.</i>		<i>blandimentum</i>	226
B	(40	<i>blandiri</i>	226
B eatitudo	691	<i>blanditia</i>	226
<i>beatus</i>	691	<i>blandus</i> 226. <i>blandē ibi.</i>	
<i>beatē</i>	692	<i>bonitas</i>	692
<i>bene mane</i>	383	<i>bonum</i>	692
<i>beneficentia</i>	34	<i>bono esse</i>	692
<i>beneficiarius</i>	26	C	
<i>beneficium</i>	25	C Adere	601
<i>beneficium conferre, tri-</i>		<i>calamitas</i>	625
<i>buere &c.</i>	26	<i>calamitate afficere, affli-</i>	
<i>Pro beneficio habere</i>	26	<i>gere &c.</i>	626
		<i>calamito-</i>	

INDEX.

<i>calamitosus</i>	627	<i>cautè</i>	205
<i>calefacere</i>	336	<i>cedere</i>	426
<i>calendæ</i>	384	<i>celare</i>	65. & 404
<i>caligo</i>	383	<i>celari</i>	65
<i>caliginosus</i>	385	<i>celebrare</i>	583
<i>callere</i>	546	<i>celebratio</i>	584
<i>calliditas</i>	546	<i>celebris</i>	584
<i>callidus</i>	546	<i>celebritas</i>	584
<i>callidè</i>	546	<i>celer</i>	405
<i>cantilena</i>	618	<i>celeritas</i>	405
<i>capitale</i>	631	<i>celeriter</i>	405
<i>capitalis</i>	630	<i>census</i>	702
<i>caput</i>	631	<i>centuriare</i>	750
<i>carcer</i>	206	<i>centuriata comitia</i>	751
<i>carere</i>	662	<i>centuriatus</i>	751
<i>castigare</i>	198	<i>centuriæ</i>	751
<i>caue putes</i>	338	<i>centuriatim</i>	751
<i>caue existimes</i>	338	<i>centurio</i>	751
<i>cauere</i>	294	<i>cernere</i>	291
<i>caupona</i>	442	<i>cerneres</i>	292
<i>causa forensis</i>	248	<i>certare</i>	276
<i>causam obtinere, informa-</i>		<i>certatio</i>	276
<i>re &c.</i>	250	<i>certiorem facere</i>	53
<i>cautio</i>	294	<i>certum</i>	62
<i>cautus</i>	295	<i>certamen</i>	276
		<i>Bb 5</i>	<i>certatim</i>

INDEX.

<i>cogitatio</i>	277	<i>cogitare</i>	315
<i>certum esse</i>	310	<i>cogitatio</i>	317
<i>certè scire</i>	61	<i>cogitatum</i>	316
<i>cessare</i>	512	<i>cognoscere</i>	60. & 540
<i>cessatio</i>	512	<i>cognitio</i>	60. & 541
<i>charitas</i>	9	<i>cognitor</i>	269. & 541
<i>charus</i>	16	<i>cognitum</i>	62
<i>charum habere</i>	4. & 16	<i>cognitus</i>	541
<i>circumfluere</i>	718	<i>coherere</i>	225
<i>circūspicere</i>	292	<i>cohortari</i>	325
<i>citare</i>	265	<i>cohonestare</i>	135
<i>coaceruare</i>	711	<i>cohortatio</i>	327
<i>coaceruatio</i>	712	<i>coitio</i>	227
<i>coactores</i>	748	<i>coire</i>	227
<i>codex</i>	32	<i>colere</i>	4
<i>coërcere</i>	168	<i>collibitum est</i>	221
<i>de coelo detrahere</i>	143	<i>colligere</i>	689
<i>in coelo esse</i>	142	<i>colligare</i>	17
<i>coenæ saliares</i>	710	<i>colloqui</i>	455
<i>clām</i>	66	<i>colloquutio</i>	456
<i>clam me est</i>	66	<i>colloquium</i>	456
<i>clanculum</i>	66	<i>comitari</i>	473
<i>claritas</i>	136	<i>comitatus</i>	474
<i>clarus</i>	137	<i>comitialis morbus</i>	114
<i>claudicare</i>	197	<i>comitiales dies</i>	114
		<i>comitium</i>	

I N D E X.

comitium	113	communitas	466
comitia	113	communis	465
comites	472	commune	465
commeare	393	communiter	466
commeminiſſe	611	comparare 347. &	587.
commemorare	610	cōpendiarius 703.	(587
commemorabilis	610	compendioſus	703
commemoratio	611	compendium	703
commentari	323	compensare	46
commentarius	752	comperendinare	267
commentatio	323	comperendinati rei	267
comes	473	competitor	112
commigrare	433	compilare	647
committere	196	compilatio	647
comminere	647	complecti	5
commodare	704	complere	736
commodum	703	complementum	736
commoneſcere	325	complices	497
commoneſcieri	325	complures	726
commorari	485	componere	561
commoratio	495	compoſitio	562
commouere 324. &	338.	compoſitor	562
commoueri 87.	(503	compoſitè	563
communicare	464	compos	735
communicatio	464	comprehendere	540
		comprimere	

I N D E X.

Comprimere	546	concretio	716
comprobare	220	conculcare	640
copiæ	693	condere	563
copiosus	693	condiscipulus	539
copiosè	693	condocefācere	532
copulare	17	conducere	708
comedere	344	conduplicare	713
concedere aliquò	394	conduplicatio	713
concertare	276	conferre	147. & 393
concertatio	276	463. & 707	
concessus	345	conferre pedem	452
concessum	345	conferre capita	307
concidere	601	conferre se	42
conciliare	17	confertus	711
concilium dimittere	110	confertim	711
concionari	556	conficere	88. & 597
concio	556	confectio	567
concionalis	556	confidere	72
concionator	556	confidens	73
concionatorius	557	confidentia	73
concitare	332	confisus	73
concitator	333	confirmare	676
concordare	225	confirmatio	676
concordia	22	confugere	42
concrefcere	715	congerere	701
		Congestus	

INDEX.

congestus	710	consentire	226
congregare	17	consentaneus	223
congrédi	454	consensio	223
congressio	454	consensus	223
congressus	454	conseruare	568
congruere	224	conseruator	39
coniicere	283	considerare	319
conietor	284	consideratus	320
coniectura	283	consideratio	320
coniungere	17	consideratè	320
coniunctio	12	confidere	486
coniunctionem dirimere,		consiliari	305
perfringere &c. 13.		consiliarius	305
coniunctus	16	consilium	298
coniurare	226	consilium dare, capere	
coniuratio	227	&c. 300. & 301	
coniuuratus	227	consistere	487
conquiescere	507	consociare	473
conscerpere	577	consociatio	473
conscientia	475	consolari	675
conscindere	577	consolabilis	676
conscius	474	consolatio	676
conscribere 558. & 559		consolator	676
cōsecrare 449. & 586		consors	474
consensescere	593	conspirare	226
		conspiratio	

I N D E X.

conspiratio	226	contraria pars	243
constare	224	contrarium	242
constituere	309	contrariè	243
constitutū esse alicui	310	è contrario	243
consuetudo	13	ex contrario	243
consuetudine implicare,		contrauenire	245
deuincire	13	contristari	99
consuetudinem facere	13	controuersari	237
consultare	294. & 304	controuersia	235
consultare	306	controuersus	236
consultatio	306	contrudere	660
consultor	305	contubernalis	497
consultus	305	contubernium	498
consultum	306	contumelia	169
consultè	543	conturbare	87
consulto	306	conuenire	223. & 455
contari	68	conueniæ	498
contemplari	320	conuertere	422
contemplatio	321	conuitium	171
contendere	272. & 393	coràm	419
contentio	272	corollarium	746
continere	577	corrigere	198
contentus	46	corripere	645
contestari	478	corruere	604
contradicere	245	cras	372
		credere	

INDEX.

<i>credere</i>	340	<i>cunctatio</i>	503
<i>credas hoc mihi uelim</i>	338	<i>cupidus</i>	15
<i>crede mihi</i>	338	<i>curare</i>	79
<i>credulitas</i>	340	<i>cura</i>	77
<i>credulus</i>	340	<i>esse curæ</i>	77
<i>crefcere</i>	715	<i>curam adhibere, pone=</i>	
<i>criminari</i>	186	<i>re, &c.</i>	78
<i>crimen</i>	184	<i>curatio</i>	80
<i>crimen diffoluere, ponde=</i>		<i>curator</i>	80
<i>rare &c.</i>	185	<i>curia</i>	262
<i>criminosum</i>	186	<i>curiofus</i>	80
<i>criminatio</i>	186	<i>currere</i>	433
<i>cruciare</i>	88	<i>currentem incitare</i>	434
<i>cruciatus</i>	204	<i>curriculum</i>	435
<i>incruciatum agere</i>	205	<i>curfitare</i>	434
<i>culpa</i>	189	<i>cursor</i>	434
<i>culpa uacare, carere &c.</i>		<i>cursus terrestris & ma=</i>	
<i>pag.</i>	712	<i>rinus</i>	434
<i>cumulare</i>	712	<i>cursum</i>	435
<i>cumulatus</i>	712	<i>custodire</i>	587
<i>cumulatè</i>	713	<i>custodia</i>	207
<i>cumulus</i>	712		
<i>cunctari</i>	503		
<i>cunctanter</i>	501		
<i>cunctator</i>	503		

D

D Amnum	619
<i>damnum contrahere,</i>	
<i>facere &c.</i>	620
<i>dare</i>	

I N D E X.

dare 34. & 49. & 345	declarare	54
dare se alicui 228	declaratio	54
dare donum 35	decreſcere	595
dare aures 59	decuriare	751
dare auribus 225	decuria iudicum	751
dare ſe in familiaritatẽ 15	decuriæ	751
data opera 543	decurrere	436
deamare 2	decurfio	436
deambulare 395	decuſus	436
debere 42	decuſum animo	63
debitio 43	decus	138
decedere 358 & 426. &	dedecus	179
decedere uia, de di- (428	dediſcere	539
gnitate 427	deditus	230
decernere 276. & 310	dedocere	534
decertare 276	deducere	354
decertatio 276	deeffe	674
deceſſio 428	Aliquid alicui deeffe	238
decidere ex caſtris 143	deficere	673
declamare 555	A ſe deficere	18
declamatio 358. & 555	defectio	673
declamator 555	defectus	673
declamitare 555	deſeſſus	521
declamatorius 556	defendere lapides, uel	
declinare 357. & 422	ignem &c.	38
	defenſio	

INDEX.

defensio	40	demonstrare	64
defensor	39	denarius	701
defensitare	38	denudare	653
deferre	54. & 346	denunciare	55
deflectere	354. & 422	depeculator	642
deflere	97	depellere	658
deflorescere	593	deperdere	662
defluere	594. & 719	deperire	605
desore	674	deprimere	639
deformare	177	depopulatio	648
deformis	178	depopulator	648
deformositas	178	depulsio	678
dehortari	327	depulsor	658
deijcere	659	derelinquere	672
deiectio	659	derelictio	672
delabi	606	describere	558
delere	21	describere ius	559
deliberare	307	descriptio	559
deliberata	307	deserere	672
deliberatum esse	307	desertor	443. & 672
delinquere	195	desidere	177
delictum	195	desides	520
demere	646	desidia	520
demorari	484	desidiosus	520
demigrare	432	desinere	514
		Cc	desitum

I N D E X.

desitum est	514	dicere	264. C. 554
desitus	514	dicere doti	264
desistere	514	dictare	555
desperare	73	dictitare	555
desperari	74	dictata	555
desperatio	74	dictio	555
desituere	673	dictum	554
destitutio	673	dies	366
detertere de flatu	599	diem dare, degere &c.	
demere	482	ad diem	367 (369
detrahere	159. C. 645	ad eam diem	367
detractio	645	diem dicere	264. 265
detrimentum	620	diem uenire	29
detrimentosus	621	dies noctesq;	367
detrudere	660	dies legitimi, stati, iusti	
deturbare	659	diffidere	74 (368
deuenire	412	differre	239
deuincire	28	differentia	239
deuitare	356	difficultas	623
deuitatio	356	digito cœlum attingere	
deuius	423	digladiari	277 (124
deus	150	dignitas	123
Deus ac parens fortunæ		dignitate esse	123
ditare	696 (150	dignitatis amplificator	
dica	263	dignatio	125 (142
		digredi	

INDEX.

digredi	430	disciplina	929
digressus	431	discipulus	59
digressio	431	discordare	234
di prohibeant	237	discordia	234
dijudicare	215	discors	234
diligentia	83	discrepare	233
diligere	3	discrepanitia	234
dilucere	377	discruciare	88
diluculum	377	disertus	550
diminuere	647	disertè	550
dimnutio	647	disiungere	18. C. 355
dimittere	68	dispar	240
dimouere	658	disparilis	241
diripere	645	dispendium	622
diruptio	645	disperdere	641
diraptor	645	difficere	293
discedere 222. C.	424	dispoliare	652
discedere à	425	disputare	275
discessio	426	disputatio	275
discessionem facere	222.	disputa. or	275
discessus	426	disquisitio	266
disceptare	274	disrumpi	160
disceptatio	275	dis sentire	233
disceptator	274	dis sensio	233
discere	538	disserere	272

I N D E X.

disfidere	235	diuinus	150
disfidium	235	diuitie	695
disfimilis	240	diuitior	695
disfimilitudo	240	diurnitas	370
disfipare	618	diurnus	370
dissociare	356	diu	373
dissuadere	328	diutius	373
dissuasio	328	diutinus	370
dissuasor	328	diutissimè	373
dissuauiri	5	diuulgare	574
distare	239	docere	532
distantia	240	docilis	532
distentus	76	docilitas	533
distineri	76	documentum	533
distringi	76. & 88	doctrina	533
districtus	76	doctor	532
disturbare	659	doctus	533
ditior	695	doctè	534
diuersari	491	dolare	564
diuersorium	491	dolere	92
diuertere	422	dolentia	92
diuerticulum	422	dolor	89
diues	695	doloris obliuio	91
diuinare	289	dolorem cupere, percipere	
diuinatio	289	re &c. 90. & 91	
		domi	

INDEX.

domi se continere	446	edormio	513
domicilium	423	efferre	679
donatium munus	34	efferre pedem	452
donum	35	efflorescere	594
dono dare	35	effluere animo	615
dormire	515. C 517	effugere	65. C 357
dormire in utramvis au-		effugium	357
rem	515	egere	662
dormitio	515	egestas	662
dubitare	63	egredi	432
dubitatio	64	egressus	452
dubium	64	eicere	660
ducere	217	eximere	646
duci	339	elabi	358
duplicare	713	elaboratus	366
duplex	713	elegantia	552
duplus	713	elegans	552
pro duplo	713	eleganter	552
durare	588	eleuare	678
E		elicere	69
E Blandiri	226	elimare	366
edere	570	eloqui	550
ediscere	539	eloquentia	550
edocere	532	eloquens	550
edolare	565	eloquutio	550.

I N D E X.

<i>elugere</i>	378	<i>errorem gignere, obijz</i>	
<i>elugere</i>	95	<i>gignere &c.</i>	194
<i>emanare</i>	575	<i>erro</i>	443
<i>emansor</i>	443	<i>erudire</i>	534
<i>emblema</i>	311	<i>eruditio</i>	536
<i>emergere</i>	688	<i>eruditus</i>	535
<i>emeriti senes boni &c.</i>		<i>erumna</i>	634
<i>emigrare</i> 432	(27	<i>erumnosus</i>	634
<i>emissarius</i> 171. &	571	<i>esse</i>	483
<i>emissitius</i>	571	<i>aliquem esse</i>	600
<i>emissio</i>	571	<i>aliquē alicui esse in maiori</i>	
<i>emittere de carcere</i>	570	<i>esse sine</i> 421	(ribus 5
<i>emolumentum</i>	704	<i>esse aliquid</i>	600.
<i>enudare</i>	653	<i>esse alicui cum aliquo</i>	5
<i>epinicia</i>	352	<i>esse ornamento</i>	35
<i>epistola</i>	50	<i>esse erga aliquem</i>	5
<i>epistolam scribere, exa-</i>		<i>esse eundem</i>	600
<i>rare &c.</i>	51	<i>esse in principibus</i>	150
<i>erectus</i>	678	<i>esse soluendo</i>	45
<i>ergasculum</i>	206	<i>esse in amicis</i>	15
<i>erigere</i>	678	<i>esse ponderis</i>	131
<i>eripere</i>	644	<i>etfi</i>	742
<i>errare</i>	193	<i>euadere</i>	439
<i>erratum</i>	193	<i>euagari</i>	438
<i>error</i>	193	<i>evanescere</i>	593
		<i>euangelium</i>	

INDEX.

euangelium	352	excogitatio	319
euerfio	640	excolere	4. & 567
euerfor	640	excruciare	88
euertere	640	excudere	564
euestigio	365	excurrere	437
euigilare	84	excursor	437
euitare	356	excursio	437
euolare	433	exæquare	143
exacuere	335	exemplum	202
exagitare	637	exemplo	365
exagitor	638	exemptiles dies	370
examinari	89	exequi uerbis	56
exardere	166	exercere	88. & 547
exarescere	593	exercitatio	548
exaudiri	59	exercitus	548
excandescere	167	exercitatus	548
excandescencia	167	exhaurire	655
excedere	428	exigere	662
excellencia	145	exiguitas	668
excellere	145	exiguus	668
excessus	428	exiguè	668
excidere	575. & 616	exilitas	668
excitare	331. & 677	exilis	668
excludere	661	exiliter	668
excogitare	319	exilium	447

I M D E X.

exigantire	655	expilare	647
exire	432. & 575	expilatio	648
existere	588	expilator	647
existimare	216	expiscari	68
existimatio	121. & 210	explanare	56
existimationē oppugnare,		explere	737
uiolare &c.	122	expletio	737
ita te existimare uelim	338	explicare	55. & 77. &
exitialis	635	explodere	245 (680)
exitium	632	explorare	68
exitiosus	633	exploratum est	62
exolescere	592	expoliare	651
exoletus	592	expolire	566
exonerare æs alienū	31	expolitio	566
exorabilis	22	exponere	55
exoriri	687	exprimere	56
expectare	498	expulsio	657
expectatio	500	expulsor	657
expectatus	500	exputare	216
expedire	77. 679. &	exquirere	68
expeditio	680 (707	exsibilare	245
expeditus	680	exscribere	558
expedire	680	extare	587
expellere	657	extenuare	654
expers	469	extenuatio	654

extermia

I N D E X.

exterminare	661	re &c.	617
exterminator	661	fames sacra	448
extollere	687. & 678	familiaris	16
extorquere	651	familiaritas	14
extorris	447	familiaritatem inducere,	
extricare	680	offerre &c.	14
extrudere	661	esse ex familiaribus	16
exturbare	659	fastidire	740
exulare	446	fastidium	740
exul	447	fastidiosus	740
exulceratus animus	19	fastidiosè	740
exultare	99	fauere	229
exultantius	99	fauor	226
exurgere	688	fautor	229
exuuia	643	felix	691
	F	felicitas	691
FAcere	224. & 563	feliciter	691
fac existimes	338	ferax	720
facultates	693	feriari	510
facinus	183	ferie	512
facinorosus	183	feriarum publicarũ qua-	
facundus	551	tuor genera	512
fallere	65	fertilitas	720
fama	120. & 616	fertilis	720
fama celebrare, accipe		ferre in oculis	6
	Cc	5	festinare

I N D E X.

<i>festinare</i>	405	<i>forum</i>	261
<i>festinanter</i>	406	<i>fraudi esse</i>	186
<i>festinatio</i>	406	<i>fremere</i>	167
<i>festus</i>	511	<i>frequentare</i>	454
<i>fides</i>	12	<i>fretus</i>	73
<i>fidem facere</i>	219	<i>fructuarius</i>	705
<i>fidem gestare</i>	12	<i>fructuosus</i>	705
<i>fidem habere</i>	340	<i>fructus</i>	705
<i>fiducia</i>	73	<i>fructui esse</i>	705
<i>fiscus</i>	747	<i>frui</i>	735
<i>flagitium</i>	180	<i>fugare</i>	445
<i>flagitiosus</i>	181	<i>fugere</i> 65. & 356. &	
<i>flagitiose</i>	181	<i>fuga</i> 443	(440
<i>flagrare insania</i>	160	<i>fugam facere, intercludere</i>	
<i>flectere</i> 422. & 353		<i>re &c.</i>	444
<i>flere</i>	97	<i>fugax</i>	442
<i>in fletum adducere</i>	96	<i>fugitarius</i>	442
<i>florere</i>	141	<i>fugitivus</i>	441
<i>flos</i>	141	<i>fundere uersus</i>	563
<i>fluxus</i>	629	<i>furari</i>	641
<i>foecunditas</i>	720	<i>fur</i>	641
<i>foecundus</i>	720	<i>furax</i>	641
<i>foras dari</i>	575	<i>furaciter</i>	641
<i>fortuna</i>	693	<i>furtum</i>	641
<i>per fortunas</i>	693	<i>furtivus</i>	641
		<i>furtim</i>	

INDEX.

<i>fortim</i>	642	<i>granditas</i>	731
<i>G</i>		<i>grandis</i>	730
<i>G</i> Arrire	58	<i>gratificari</i>	101
<i>gaudere</i>	98	<i>gratia</i>	21. & 127
<i>gaudere gaudium</i>	98	<i>gratiam habere</i>	44
<i>gaudere in sinu</i>	98	<i>gratiam aucupari, quæ=</i>	
<i>gaudium</i>	97	<i>rere &c.</i>	128
<i>gemere</i>	96	<i>gratiam exulcerare, recon-</i>	
<i>in gemitu uersari</i>	96	<i>ciliare &c.</i>	22
<i>geminare</i>	714	<i>esse in gratia</i>	21
<i>geminatio</i>	714	<i>gratiarum actio</i>	44
<i>geminus</i>	714	<i>gratuitum</i>	43
<i>gestire</i>	99	<i>gratulari</i>	100
<i>gloria</i>	138	<i>gratulatio</i>	100
<i>gloriæ æstus</i>	139	<i>gratulatio</i>	100
<i>gloriosus</i>	141	<i>gratum</i>	101
<i>gignere</i>	709	<i>gratus</i>	43
<i>gnarus</i>	547	<i>grauari</i>	97
<i>gradari</i>	397	<i>grauatē</i>	97
<i>gradus</i>	397	<i>grauis</i>	97
<i>gradum ascendere, asse=</i>		<i>grauē</i>	97
<i>qui &c.</i>	398	<i>gressus</i>	399
<i>gradum referre</i>	451	<i>gaza</i>	695
<i>gradatio</i>	399		
<i>gradatim</i>	399		

H

*H*Abere 60. 454. &

I N D E X.

<i>loco filij habere</i>	4	<i>honestus</i>	134
<i>habere in mēi'us</i>	564	<i>honestè</i>	135
<i>habere clam</i>	66	<i>honor</i>	111. & 131
<i>habere rationem</i>	215	<i>honores petere, assequi,</i>	
<i>habitare</i>	489	<i>etc.</i>	111
<i>habitabilis</i>	490	<i>esse honori</i>	132
<i>habitatio</i>	490	<i>honore</i>	134
<i>hallucinari</i>	196	<i>honorarium</i>	134
<i>herere in medullis</i>	614	<i>honorificus</i>	135
<i>heresis</i>	228	<i>honorificè</i>	135
<i>hebecere</i>	522	<i>honorificentissimè</i>	135
<i>hebetare</i>	523	<i>hora</i>	384
<i>hebes</i>	523	<i>horæ pro diebus</i>	384
<i>heri</i>	371	<i>horologium</i>	384
<i>hesternus</i>	371	<i>hortari</i>	326
<i>hilare</i>	102	<i>hortatio</i>	327
<i>hilaris</i>	100	<i>hortator</i>	326
<i>hilaritas</i>	100	<i>hospes</i>	495
<i>historia</i>	586	<i>hospita æquora</i>	495
<i>historicus</i>	586	<i>hospitalia</i>	496
<i>homo à se ortus</i>	138	<i>hospitalitas</i>	496
<i>hodie</i>	371	<i>hospitalis</i>	495
<i>hodiernus</i>	371	<i>hospitium</i>	495
<i>honestare</i>	135	<i>hospitij religio</i>	494
<i>honestas</i>	135	<i>hostis</i>	161
		<i>humilis</i>	

INDEX.

humilis	663	illiteratus	524
humilitas	664	illucescere	377
I		illuminare	137
I Actare	619. & 638	illustrare	57. 137. &
iaclura	620	illustris	137 (583
iacere	674	imbuere	528
iandiu	374	immanis	731
inambulare	396	immensitas	731
inaudire	59	immensus	731
inaugere	285	immeritum	27
ignarus	63. & 547	imminutio	647
ignominia	170	immigrare	433
ignobilis	138	imminere	647
ignobilitas	138	immodicus	729
ignorare	545	immortalis & immortale	
ignorantia	546	immortalitas	582 (581
ignorans	545	immortaliter	582
ignoratio	63. & 545	immodicè	729
illaboratus	566	impedire	77. & 248
illecebra	331	impedimentum	248
illecebræ	331	impellere	353
illiberalis	43	impendiò	727
illiberaliter	43. & 44	imperitus	547
illicere	330	imperitè	547
illicium	330	impertire	469
		implacari	

I N D E X

<i>implacabilis</i>	22	<i>incessus</i>	397
<i>implere</i>	756	<i>incendere</i>	163 & 337
<i>impolitus</i>	566	<i>incendum</i>	629
<i>impolitè</i>	566	<i>includi medullis</i>	614
<i>importunitas</i>	180	<i>incola</i>	490
<i>importunus</i>	180	<i>incolere</i>	490
<i>imprimere</i>	560	<i>incommodare</i>	623
<i>imprebare</i>	220	<i>incommodatio</i>	623
<i>improviso</i>	543	<i>incommodum</i>	622
<i>de improvviso</i>	543	<i>inconsultò</i>	543
<i>ex improvviso</i>	543	<i>inconsultè</i>	543
<i>improvisus</i>	544	<i>increbrescere</i>	619
<i>imprudencia</i>	543	<i>incrementum</i>	716
<i>imprudens</i>	543	<i>inculcare</i>	328
<i>imprudenter</i>	543	<i>incurrere</i>	162 & 612
<i>impugnare</i>	161	<i>indagare</i>	69
<i>impulsio</i>	334	<i>indigere</i>	663
<i>impulser</i>	334	<i>indigentia</i>	663
<i>impulsus</i>	334	<i>indigens</i>	663
<i>inaugurari</i>	285	<i>indignari</i>	166
<i>incidere</i>	560 & 577	<i>indignitas</i>	180
<i>incidere</i>	612	<i>indignatio</i>	166
<i>incitare</i>	332	<i>indignum</i>	180
<i>incitatio</i>	332	<i>indiligentia</i>	519
<i>incedere</i>	397	<i>indiligerter</i>	519

I N D E X

indisortus	551	infamia	178
indisortè	551	infamis	179
indocilis	534	infans	557
indoctus	534	infensus	20
indoctè	534	infercire	711
indolentia	91	inferior	149
indormire	517	inferre pedem	452
inducere	339	infestus	20
indulgere	343	ifestum habere	20
indulgentia	343	ifesta signa	20
indulgenter	343	infinitas	732
idus	384	infinitum	732
industrius	549	infinitio	732
industria	840 549	infinitus	732
industrie	549	infinitè	732
de industria	543	inflammare	733
inelegans	552	inflectere	354
ineleganter	552	ingens	730
incruditus	536	inglorius	751
inertia	529	ingratus	43
iners	529	ingratus	43
inexeratus	548	ingratum	101
inexhaustus	732	ingredi	399
inexorabilis	22	ingressus	400
infamare	171	ingressio	400

I N D E X.

<i>ingruere</i>	224	<i>insanus</i>	731
<i>ingurgitare</i>	737	<i>insatiabilis</i>	738
<i>inhospitalitas</i>	496	<i>insaturabilis</i>	738
<i>iniectio manus</i>	746	<i>insaturabiliter</i>	738
<i>inimicitia</i>	157	<i>inscientia</i>	544
<i>inimicus</i>	160	<i>insciens</i>	542
<i>iniuria</i>	167	<i>inscitia</i>	544
<i>iniuriam imponere, offerre</i>		<i>inscius</i>	544
<i>re &c.</i>	167	<i>inscitè</i>	544
<i>iniurius</i>	169	<i>inscribere</i>	560. & 561
<i>iniurium</i>	169	<i>inscriptio</i>	561
<i>iniuriosum</i>	168	<i>insculpere</i>	560
<i>iniuriosè</i>	169	<i>insectari</i>	162
<i>innouare</i>	686	<i>insectatio</i>	162
<i>innumerus</i>	733	<i>insequi</i>	162
<i>innuenerabilitas</i>	733	<i>inserere</i>	560
<i>innuenerabilis</i>	733	<i>inseruire</i>	294
<i>inopia</i>	665	<i>insidere</i>	561
<i>inops</i>	664	<i>insidere in animis</i>	614
<i>inpinatum</i>	218	<i>insignis</i>	136. & 137
<i>ex inopinato</i>	218	<i>insignitus</i>	137
<i>inpresentiarum</i>	419	<i>insignitè</i>	137
<i>inquilius</i>	491	<i>insigniter</i>	137
<i>inquisitor</i>	266	<i>insistere</i>	487
<i>insania</i>	731	<i>insitus</i>	571
		<i>insomnium</i>	

I N D E X.

<i>insomnium</i>	517	<i>interminatus</i>	732
<i>insomnis</i>	515	<i>intermittere</i>	512
<i>instare</i>	335	<i>intermissio</i>	512
<i>instaurare</i>	686	<i>intermori</i>	605
<i>instauratio</i>	686	<i>intermortuus</i>	605
<i>instaurativus</i>	686	<i>interpellare</i>	77
<i>instigare</i>	751	<i>interpolare</i>	687
<i>instillare</i>	328	<i>interponere</i>	247
<i>instinctus</i>	752	<i>intercedere</i>	246
<i>instituere</i>	310. & 531	<i>intertrigo</i>	621
<i>institutio</i>	531	<i>intertrimentum</i>	621
<i>institutum publicum</i>	311	<i>intertritura</i>	621
<i>integrum esse</i>	349	<i>interuentus</i>	454
<i>integrū sibi reservare</i>	349	<i>interuentor</i>	453
<i>de integro</i>	549	<i>interuifere</i>	435
<i>intelligere</i>	61. & 541	<i>interuenire</i>	453
<i>intelligentia</i>	61. & 542	<i>intimus</i>	16
<i>intelligens</i>	542	<i>intrare</i>	414
<i>intempestivus</i>	566	<i>intoire</i>	414
<i>intempestiuè</i>	366	<i>introitus</i>	414
<i>intendere</i>	247. & 393	<i>intrudere</i>	661
<i>interdiu</i>	373	<i>inuadere</i>	161
<i>interesse</i>	238. & 419	<i>inuehens</i>	161
<i>interire</i>	605	<i>inuehi</i>	161
<i>interitus</i>	605	<i>investigare</i>	69

D d

instigare

INDEX.

investigator	69	irasci	166
investigatio	69	iracundia	165
inueterare	590	iracundie resistere, serui	
inueterascere	590	re &c.	166
inueteratus	590	iracundè	166
inueteratio	590	iratus	20
inuidere	159	ire	391
inuidentia	151	ire pro crescere	392
inuidia	151	ire pro assentiri	222
inuidiam transferre, assu-		irrepere	411
mere &c.	152. & 153	irritare	163
inuidus	160	irritum	221
inuidiosum	153	irruere	162
inuisere	452	iter	387
inuitare	329	iter componere, insta-	
inuitatus	330	re &c.	387
inuitatio	330	itinerare	388
inuitamentum	330	iucundum	101
inuitus	353	iudicare	215
inultum auferre	649	iudicatio	256
inuitatum	549	iudicatum	256
inutilis	706	iudiciarius	256
ira	165	iudicialis	256
iram deferuescere, expe-		iudiciū 212.253. & 254	
dire &c.	165	iudicium subire, facere	
		&c.	

I N D E X.

<i>Œc.</i>	213	<i>laceſſere</i>	●163
<i>iudicium facere, commit-</i>		<i>lachrymare</i>	96
<i>tere &c.</i>	255	<i>lachrymula</i>	96
<i>iudex</i>	270	<i>lachrymas excutere, cade</i>	
<i>iudex quaſtionis</i>	267	<i>re &c.</i>	96
<i>iurgare</i>	274	<i>ledere</i>	162
<i>iurgium</i>	274	<i>letari</i>	98
<i>iudicare</i>	56	<i>letitia</i>	97
<i>ius</i>	257	<i>letificare</i>	99
<i>ius conſtituere</i>	259	<i>letum</i>	102
<i>iure optimo</i>	258 258)	<i>languere</i>	522
<i>iure meo aliquid facere</i>		<i>languor</i>	521
<i>aquo iure agere</i>	257	<i>lauguidus</i>	522
<i>iuriſdictio</i>	261	<i>largiri</i>	34. & 345
<i>iuſti dies</i>	368	<i>largitas</i>	34
<i>iuſticium</i>	260	<i>largitio</i>	33
<i>iuuare</i>	L 35	<i>largus</i>	33
<i>labefactare</i>	177.636	<i>latere</i>	65
<i>Labes</i>	177	<i>latrocinari</i>	642
<i>labi</i>	197	<i>latro</i>	642
<i>labor</i>	84	<i>latrocinium</i>	642
<i>laborem frangi, conſumc-</i>		<i>laudare pro citare</i>	265
<i>re &c.</i>	85	<i>laxare</i>	679
<i>laborare</i>	85	<i>laxamentum</i>	679
<i>laborioſus</i>	85	<i>laxitas</i>	679

D d 2 *laxus*

INDEX.

laxus	679	liberè	682
laxè	679	liberum	349
leuare	677	libitum est	221
leuamen	677	librarius	369
leuamentum	677	licentia	348
leuatio	677	licenter	348
lenire	20	licentior	348
lentus	520	licere	347
lentè	520	licet	347
lentitudo	520	limatus	365
lex Licinia	497	literæ	523
leges sacratæ	448	literæ	46
libente aliquo	350	literæ ante meridiem	
liberare	680	literarũ sermo	47 (46
liberator	681	litteras scribere, conficere	
liberatio	681	etc.	48
libertas	682	literatura	524
libertus	681	litteratus	524
libertinus	681	litteratè	524
liberalitas	33	litigare	253
liberalis	33	lis	251
liber	568	litem capitis æstimare	
pag.	681	locupletare	696 (252
libellus	568	locuples	696
libere	221	locuples testis	476
		longum	

I N D E X.

longum est	727	lumen proferre	380
longus	727	lunare	565
longe	727	lustrare	821
longitudo	727	lustratores	322
longissimè	728	lustrici dies	322
longulus	727	lustrum	321
longiusculus	727	lux	375
loqui	58.455	M	
loquacitas	456	Ma ^{actare}	200
loquax	456	ma ^{actare deos}	200
loquaciter	457	ma ^{cte}	200
loquela	456	maculare	175
loquutio	456	macula	174
lucere	377. & 378	maculam inurere, suscipe	
lucescere	377	re &c	175
lugere	95	magister	537
luctus	94	magisterium	538
lucrari	702	magis	722
lucrifacere	703	magistratus	110
lucrum	702	magnificentia	724
lucubrare	563	magnificus	724
lucubratio	563	magnificè	724
luminare	379	magnitudo	724
lumen	378	magnopere	723
lumen ciuitatis	379	magnus	721
		Dd 3	magnum

INDEX

magnum facere	721	maximopere	723
maiestas	127	maximus	722
maior	721	maximè	422
maledicere	174	maximè omnium	670
maledictio	172	mederi	42
maledictum	171	medicina	42
maledicti loco ponere	171	mediocritas	671
maledicus	174	mediocris	671
maleficiosus	187	mediocriter	671
maleficium	186	meditari	322
maleuolentia	156	meditatio	323
maleuolus	160	meditatus	323
malum	623	melior	692
malum nasci, sustinere		melius	692
&c.	624	meliusculè	692
manceps	749	meminisse	611
mandare	55. & 584	memorare	610
mandata	55	memor	43. & 610
mane	383	memorabilis	610
manere	488	memoria	606
mansio	489	memoria amplecti, cõpre	
manubia	643	hendere &c.	607
maturare	402	ex memoria	610
maturitas	403	mendicus	665
maturum	402	mendicitas	665

menus

INDEX

mens	314	minor	569
mensis	384	minuere	646
mensē inire	384	minus	669
menstruus	384	minimum	670
menstruum	384	minimus	669
mentio	611	minimè gentium	670
merere	27. & 196	minutum	646
mereri	27	minutè	646
meritum	26	minutatim	646
merita dare, extare &c.		miser	635
pag.	27	miseria	634
merito aduerbium	27	mitigare	20
merito cum adiectiuo		mittere	48
pag.	27	pag.	513
meridiare uel meridiari		mittere in concilium uel di	
pag.	380	mittere	109
meridiatio	381	missio	68
meridianus	380	missio literarum	49
merenda	381	missum facere	68
meridies	380	mœrere	94
meum est	118	mœror	94
migrare	432	mœstitia	94
migratio	433	modicus	670
minimum	730	modicè	670
minimè	670	molestia	92
		Dd 4	molestia

I N D E X.

<i>molestia fingi, uel leua-</i>		<i>multiplex</i>	729
<i>re &c.</i>	93	<i>multiplicare</i>	714
<i>sine tua molestia</i>	703	<i>multitudo</i>	728
<i>molestus</i>	97	<i>multo mane</i>	383
<i>momentum</i>	131. & 364	<i>multò</i>	726
<i>monere</i>	337	<i>multò secus euenit</i>	727
<i>monitio</i>	325	<i>multus</i>	726
<i>monitor</i>	326	<i>munerari</i>	35
<i>monitum</i>	325	<i>munificus</i>	33
<i>menstrum</i>	289	<i>munia</i>	118
<i>monumēta uel monumentū</i>		<i>munus</i>	35. & 116
<i>morari</i>	483 (578)	<i>munus suscipere</i>	118
<i>mora</i>	485	<i>munus uerbis ornare</i>	35
<i>moram asserre, inferre,</i>		<i>munus dare, asserre</i>	35
<i>&c.</i>	485	<i>munera obnoxia</i>	192
<i>mordere</i>	88. & 163	<i>mutare</i>	18
<i>morem gerere</i>	342	<i>mutare solum</i>	446
<i>morigerare</i>	342	N	
<i>mortalitas</i>	581	<i>Naufragus</i>	628
<i>motus</i>	87. & 628	<i>pro re nata</i>	106
<i>mouere</i>	87. 324. & 503.	<i>necessarius</i>	16
<i>multa</i>	198 (658)	<i>necessitudo</i>	14
<i>multitatio</i>	200	<i>nec opinans</i>	218
<i>multifariam</i>	729	<i>negligentia</i>	519
<i>multiformis</i>	729	<i>negligenter</i>	519
		<i>negociari</i>	

I N D E X.

negociari	76	notare	176
negocium	74. & 75	nota	175
negocium dare, suscipere		noticia	60. & 540
re &c.	74	notio	61
nequam	184	novitas	138
nescire	63. & 545	novus	137
nescius	63. & 544	nox	382
nexus uel nexum	88	nox tempesta, concubia,	
niceteria	352	&c.	382
nihil esse	600	nocturnus	383
nihil propius est,	420	noxa	191
nimius	731	noxæ dediti	192
nobilitare	137	noxius	635
nobilitas	136	nudare	653
nocere	635	nudus	654
nocere noxam	191	nudiustertius	373
nomen	119	nullum	221
nomē tollere de tabula	29	nummus	700
nomina	28 (& 30)	nummatus	701
nomina conficere, exigere		nummarius	701
re &c.	29	nunquid	55
nominū diem cedere	29	nunciare	54
nonæ	384	nunciatio	55
nonnihil	667	nuncius	52
noscere	540	nutricia	352

D d 5 Obdora

I N D E X.

O		obsequi	342
Obdormio	515	obsequium	342
obdormisco	515	obstare	246
obesse	636	obstrepere	244
obligare	27	obstringere	28
obligare nexu, scelere etc.		obtemperare	343
obligatio 28	(27	obtrectare	159
obliuisci	614	obtrectator	159
obliuio	614	obtrectatio	158
obliuiosus	615	obtrudere	660
obloqui	244	obuersari	614
obnoxius	192	obuius	415
obnunciare	287	obuiam itio	415
obnunciatio	287	occafus	602
obrepere	410	occidere	602
obscurus	138	occupatio	76
obsecundare	343	occupatus	76
obseruare	4	occurrere 246. 416. &	
obseruantia	12	occurfatio 416	(612
obseruans	4	oculum adijcere	710
obfistere	246	ante oculos	419
obfolere	592	in oculis	419
obfolescere	592	effe in oculis	6
obfoletus	592	oliße	160
obfoletè	592	odiofus	156
		odium	

I N D E X.

odium	153	operam exigere, præb	81
odium creare, inurere,		re &c.	81
&c.	154. & 155	operæ	83
odorari	69	operosus	83
odor	69	opem ferre	36
offendere	18. & 199	opes	694
offensio	19. & 198	optimus	720
offensionem ferre, acci-		opinari	217
pere &c.	19	opinio	208
offensa	19	opinionem facere adferre	
in offensa esse	19	&c	208
offensus	19	opinabilis	218
officere	636	opinatio	218
officina	492	opinator	217
officium	24. & 115	opinosus	217
officium adhibere, usur-		opitulari	36
pare &c.	24	operiri	502
officiosus	25	oppidò	717
olfacere	69	opplere	736
omen	287	opprimere	639
omen bonū & malū	287	oppressor	639
ominari	287	oppressio	639
omittere	66. & 513	oppressus	639
operari	83	oppugnare	161
opera	81	optio	117
		optimus	

INDEX

optimus	693	otiar	506
optimè	693	otium	503
opulentia	694	otium dare, præstare &c.	
opulentus	674	pag	504 & 505
opus	568	otiosus	506
orare	552	otiose	506
oratio	462. & 553		
orationem habere, dicere		P	
&c.	553	Pallia	742
orator	552	par	149
oratorius	552	parare	708. & 342 709
oratorie	553	partus	709
orbare	652	parturire	707
orbitas	653	parens	39
orbis	653	pars	228. & 469
ornare	35	bona pars	467
ornamenta	35	partes	116
in ore uersari	619	partim	469
in ore habere	619	partire	467
in ore esse	719	partiri	467
oscitare uel oscitari	517	partitio	467
oscitatio	517	partitè	468
oscitanter	518	partitor	467
ostendere	54	participare	467
ostentum	249	particeps	467
		paruipendere.	669. &

INDEX

paruifacere	669	(668 .	pellere	656
parum	669		pellicere	331
parum abest	420		penuria	671
parumper	669		peragrarè	439
paruus	668		percelli	88
patefacere	567		perceptio	539
in locum patris alicui succedere	5		percrebrescere	619
loco patris habere	5		percurrere	58. & 435
patrocinium	39. & 270		percurfio	436
patronus	39. & 270		percuti	88
paucitas	666		perdere	641. & 662
paucus	663		perdiscere	539
paulisper	667		perditor	641
paulò	666		perditus	184
pauper	664		perdiu	373
peccare	193		perdocere	752
peccatum	192		perendie	373
peculator	649		perennis	386
peculiaris	699		peregrè	395
peculiatus	699		peregrinari	394
peculium	698		peregrinitas	395
pecunia	699		peregrinator	394
pecuniosus	700		perferre	54
pedata uinea	451		perfectio	567
			perfectus	567
			perfuga	

INDEX.

perfuga	442	persuadere	327
peregre	402	persuadeas tibi uelim	338
perhospitalis	496	pertasum	741
peripetasmata	741	perturbare	87
perire	605	perturbatio	97
peritus	546	peruagatus	438
permittere	345	peruenire	412
permissio	344	ad suum peruenire	118
perniciēs	629	peruadere	439
perniciōsus	630	peruulgare	574
perniciōsè	630	peruulgatus	574
pernoctare	383	pestifer	634
perorare	552	pestilentia	634
peroratio	553	pestis	633
in perpetuum	583	pestem depellere, repri-	
perpetuus	582	mere &c.	633
perpetuò	583	pestilens	634
perpolire	566	petere	112. & 393
perpolitio	566	pietas	10
perscribere	559	pigere	741
perscriptio	560	piger	520
perscriptor	559	pigritia	520
persequi	162	placabilis	22
perspicere	62	placare	20
perspectum	63	placere	221
		placitum	

I N D E X.

<i>placitum est</i>	221	<i>ponere in gratiam</i>	28
<i>plagæ</i>	627	<i>ponere in promptu</i>	572
<i>plaudere</i>	230	<i>ponere pedem</i>	452
<i>plausibilis</i>	231	<i>pontificales coenæ</i>	710
<i>plausus</i>	230	<i>populari</i>	648
<i>plenitudo</i>	736	<i>popularis</i>	129
<i>plenus</i>	736	<i>populariter</i>	129
<i>plerunq;</i>	726	<i>portendere</i>	288
<i>plurimum</i>	730	<i>portentum</i>	289
<i>plurimus</i>	726	<i>portorium</i>	750
<i>pluris esse</i>	146	<i>portus</i>	42
<i>plus</i>	725	<i>posse</i>	130
<i>plus satis</i>	740	<i>possidere</i>	697
<i>plusculus</i>	725	<i>possessio</i>	687
<i>pœna</i>	202	<i>possessio fiduciaria</i>	687
<i>pœnam subire, suscipere,</i>		<i>possessor</i>	697
<i>et c.</i>	204	<i>posterior</i>	580
<i>pœnitere</i>	741	<i>posterius</i>	580
<i>pœnitens</i>	741	<i>posterus dies</i>	372
<i>polite</i>	565	<i>posteri</i>	381
<i>politus</i>	565	<i>posteritas</i>	580
<i>pomeridianus</i>	380	<i>postridie</i>	372
<i>poma fugatia</i>	748	<i>postulare ius</i>	359
<i>pondus</i>	131	<i>potentia</i>	694
<i>ponere</i>	613	<i>potiri</i>	735
		<i>præcedere</i>	

I M D E X.

precedere	146	præmaturus	403
præcellere	147	præmaturè	403
præceptio	537	præmeditari	323
præceptor	536	præmeditatio	323
preceptum	537	præposterus	404
præceps	603	præripere	644
præcipitare	602	præſagire	288
præcurrere	436	præſensio	288
præcurſio	437	præſens	417
prædari	642	in præſens	419
prædator	642	præſens animus	417
præda	642	præſentia animi	417
prædo	642	in præſentia	419
prædicere	288	præſentire	288
prædictio	288	præſidium	40
prædictum	288	præſidio eſſe, uel nudare,	
præſectitia dos	412	præſtantia	146 (40
præferre	148	præſtare .	145
prehendere	746	præſtolari	502
præhenſare	745	præſto	415
præiudicare	253	præſto eſſe	37. & 415
præiudicium	253	prætergredi	402
præliari	277	præterire	66. 358. 424
præliares dies	368	prætermittere	66. 513
prælucere	378	hoc me præterit	66
		peteriri	

I N D E X.

<i>præteriri in petitionibus</i>		<i>probatio</i>	220
<i>præteruehi</i> 401	(115	<i>probator</i>	220
<i>præteruolare</i>	433	<i>probrum</i>	172
<i>præcipere</i>	536	<i>probro esse</i>	173
<i>præmere</i>	639	<i>procedere</i>	401
<i>pridie</i>	732	<i>procella</i>	629
<i>ad pridie</i>	372	<i>processus</i>	401
<i>princeps</i>	149	<i>prodire</i>	584
<i>principatus</i>	150	<i>proditio</i>	584
<i>primarius</i>	148	<i>proditor</i>	584
<i>primas dare, ferre, tenere</i>		<i>prodesse</i>	707
<i>re &c.</i>	148	<i>prodigium</i>	289
<i>pruinæ</i>	148	<i>profiteri</i>	530
<i>primores</i>	148	<i>professio</i>	531
<i>priscus</i>	591	<i>proferre</i>	572
<i>priscè</i>	591	<i>proficisci</i>	390
<i>pruare</i>	652	<i>profectio</i>	391
<i>pruatio</i>	652	<i>profligatus</i>	183
<i>pruatum</i>	652	<i>profugere</i>	441
<i>pruatus</i>	652	<i>profugium</i>	41
<i>probare</i>	218	<i>profundus</i>	732
<i>probari</i>	219	<i>progredi</i>	400
<i>probabilis</i>	220	<i>progressio</i>	401
<i>probabilitas</i>	220	<i>progressus</i>	400
<i>probabile</i>	220	<i>progressum facere</i>	400
		<i>Et</i>	<i>prohi-</i>

INDEX.

prohibere	247	prospicere	292
proiectus	284	protegere	37
proiectare	331	protrudere	660
prolixus	34	providere	289
promere	571	providentia	290
promereri	27	providens	290
promeritum	26	providenter	290
promptus	571	proximus	744
propagare	586	proximum	744
propensus	230	prudencia	290
properare	404	prudens	290
properatio	404	publicani	749
properatum	404	puella unde dicta	269
properus	404	pueri	52
properè	404	pugnare	243. & 277
propitius	229	pugna	277
propositum	312	pugnaciter	277
propugnare	38	pugnax	272
propugnator	39	pulsus	657
propulsare	657	punctum	364
proprius	119	pungere	99. & 162
prosequi	56	punire	198
prosperitas	690	puniri	198
prosper	690	pusillus	670
prosperare	690	putare	216

Querere

I N D E X.

Q		Q	
<i>Quæſita res</i>	266	<i>quandiu</i>	394
<i>quæſitum</i>	708	<i>quanquam</i>	742
<i>quæſitor</i>	267	<i>quantopere</i>	743
<i>quæſtio</i>	267. & 271	<i>quamvis</i>	743
<i>quæſtor</i>	267		
<i>quæſtores ærarij</i>	747	R	
<i>quæſtus</i>	702	<i>Rapera</i>	643
<i>quæſtuofus</i>	602	<i>rapacitas</i>	643
<i>qui?</i>	601	<i>rapax</i>	643
<i>quicunq; ſum</i>	600	<i>raptare</i>	644
<i>quis ſum?</i>	601	<i>raptus</i>	643
<i>quid eſſem?</i>	601	<i>raptim</i>	644
<i>quieſcere</i>	507	<i>rarus</i>	667
<i>quies</i>	507	<i>rarò</i>	667
<i>quietus</i>	508	<i>ratiocinator</i>	278
<i>quiete</i>	508	<i>ratiocinari</i>	297
<i>quotannis</i>	386	<i>ratio</i>	30. 295. & 398
<i>quotidianus</i>	371	<i>rationes putare, conferre</i>	
<i>quotidianum eſt</i>	371	<i>re &c.</i>	30
<i>quotidie</i>	371	<i>ratum</i>	221
<i>quadriduum</i>	375	<i>receptus</i>	42. & 423
<i>quadriennium</i>	386	<i>receptui canere</i>	423
		<i>reſſus</i>	429
		<i>recipere</i>	423
		<i>recitare</i>	56
		<i>reclamare</i>	244
		<i>reclamare</i>	

I N D E X.

<i>recoꝑmatio</i>	244	<i>refercire</i>	712
<i>reconciliare</i>	21	<i>referre</i>	450. & 687
<i>recordari</i>	612	<i>referre pedem</i>	451
<i>recordatio</i>	613	<i>referre in aduersaria</i>	32
<i>recreare</i>	684	<i>refertus</i>	712
<i>recuperare</i>	690	<i>reficere</i>	685
<i>recuperator</i>	690	<i>refragari</i>	244
<i>recuperatores</i>	745	<i>refutare</i>	481
<i>recurrere</i>	450	<i>regnare</i>	142
<i>redamare</i>	2	<i>regnum</i>	142
<i>reddere</i>	45. & 686	<i>relaxare</i>	679
<i>redimere</i>	690	<i>releuare</i>	678
<i>redemptio</i>	690	<i>reliquie</i>	579
<i>redemptor</i>	690	<i>reliquum</i>	580
<i>redintegrare</i>	687	<i>de reliquo</i>	580
<i>redintegratio</i>	687	<i>reliqua</i>	32
<i>redire</i>	449	<i>reliquus</i>	579
<i>redire ad se</i>	689	<i>remanere</i>	489
<i>reditum conficere</i>	patez	<i>remansio</i>	489
<i>re &c.</i>	450	<i>remedium</i>	42
<i>redundare</i>	717	<i>remigrare</i>	450
<i>redundantia</i>	718	<i>reminiſci</i>	613
<i>rediuire</i>	297	<i>remittere</i>	512
<i>rediuuium</i>	689	<i>remiſſio</i>	512
<i>reduuia</i>	297	<i>remiſſus</i>	512
		<i>remiſſe</i>	

INDEX.

remiffè	512	rerum interitus	303
remorari	484	refcire	61
remouere	659	refidere	487
remotus	238	refiduus	580
remunerare	46	refiftere	245. & 487
remuneratio	46	refpicere	37. & 675
renouare	686	refpectus	37
renouatio	686	refpirare	688
renunciare	55	refpondere	45, 51, 224
repedare	450	refpublica	106
repellere	658	republicam defendere,	
replere	737	capeffere &c.	107
repugnare	243	reftare	588
repugnantia	244	reftituere	685
repugnanter	244	reftitutio	685
repulfa	115	reftitutor	685
repungere	163	retardare	483
reputare	4.216	retardatio	483
requiefcere	507	reticere	67
requies	507	reticentia	67
requirere	68	retinere	482
veri	218	retrudere	661
res	102	reuenire	450
res militaris, pecuaria		reuertere	450
&c.	104. & 105	reuerfi	450

INDEX

<i>reversio</i>	450	<i>salutaris</i>	706
<i>reverscere</i>	689	<i>salutariter</i>	707
<i>reversere</i>	453	<i>sanare pro mederi</i>	42
<i>reviviscere</i>	689	<i>satiare</i>	738
<i>revocare</i>	355	<i>satias</i>	739
<i>rixa</i>	274	<i>satietas</i>	738
<i>rostra</i>	261	<i>satisfacere</i>	45
<i>rudimentum</i>	545	<i>satisfactio</i>	45
<i>rudis</i>	545	<i>satisfabere</i> 46. &	739
<i>ruere</i>	603	<i>satis superq;</i>	740
<i>ruina</i>	604	<i>saturare</i>	737
<i>ruinosus</i>	604	<i>saturitas</i>	738
<i>rumare uel ruminari</i>	324	<i>saucius animus</i>	19
<i>ruminatio</i>	323	<i>sceleratus</i>	183
<i>rumor</i>	617	<i>scelus</i>	181
<i>rumorem esse, calere,</i>		<i>scelere cooperiri, solus,</i>	
<i>&c.</i>	618	<i>&c.</i>	182
S		<i>scelerosus</i>	183
<i>Sacer morbus</i>	449	<i>scelestus</i>	183
<i>sacer homo</i>	448	<i>scientia</i>	544
<i>sacrare</i>	448	<i>scienter</i>	542
<i>sacro sanctum</i>	448	<i>scindere</i>	577
<i>sagire</i>	288	<i>scire</i>	61. & 542
<i>salubris</i>	707	<i>sciscitari</i>	69
<i>salubritas</i>	707	<i>scitari</i>	69
		<i>scitus</i>	

I N D E X.

scitus	544	re	743
scitè	544	res secundæ, uenti &c.	
scriba	750	sedere 486	(743
scribere	52. & 557	sedulitas	84
scriptitare	558	segnitia	520
scriptio	558	segnities	520
scriptor	558	segnis	520
scriptum	558	seiuungere	18
de scripto dicere	554	semigrare	432
scriptura	748	semouere	659
scripturarij tabelliones		semper	583
scrupulus 64	(749	sempiternus	582
scrutari	69	senatus	108
secedere	429	senatum uocare, conuo-	
secessio	429	care &c.	108
secessus	429	senatusconsultum	306
secta	228	senescere	592
secundarius	149	sensus	214
secundus 743. &	691	sententia	210
secundè	691	sententia iudiciaria	256
secundum	744	de sententia decedere	211
secundum te	425	sentire	214
secundum pro post, uel		sequestres	113
iuxta	425	sequi	227
secundo flumine nauiga-		sequutus	227
		Ec 4	sermocin

I N D E X.

<i>sermocinari</i>	457	<i>sodalis</i>	497
<i>sermo</i>	457	<i>sodalitas</i>	497
<i>sermonē instituere, duce=</i>		<i>sodalitium</i>	497
<i>re &c. 459. & 462</i>		<i>solari</i>	675
<i>seruare</i>	38	<i>solamen</i>	675
<i>seruare de cœlo</i>	287	<i>solatium</i>	675
<i>seruire</i>	225. & 294	<i>solennis</i>	386
<i>serus</i>	518	<i>solenne suum seruare</i>	312
<i>sero</i>	381	<i>solennia sacra</i>	386
<i>serò</i>	518	<i>solertia</i>	529
<i>seuocare</i>	355	<i>solers</i>	529
<i>sexcenti</i>	733	<i>solerter</i>	529
<i>sexennium</i>	387	<i>solicitare</i>	87
<i>significare,</i>	53	<i>solicitatio</i>	87
<i>significatio</i>	53	<i>solicitus</i>	97
<i>silere</i>	67	<i>solitarius</i>	430
<i>silentium</i>	67	<i>solitudo</i>	430
<i>simultas</i>	158	<i>sollicitudo</i>	86
<i>sistere si</i>	487	<i>sollicitudinem conficere,</i>	
<i>sociare</i>	473	<i>sustinere &c.</i>	86
<i>societas</i>	470	<i>soluere</i>	45
<i>socialis lex</i>	473	<i>solum uertere</i>	446
<i>socius</i>	470	<i>soluium</i>	349
<i>socordia</i>	521	<i>somnium</i>	516
<i>socors</i>	521	<i>somnus</i>	515
		<i>somno</i>	

INDEX.

<i>somno se dare</i>	516	<i>stimulus</i>	34
<i>sortionem facere</i>	270	<i>stragula</i>	742
<i>soteria</i>	352	<i>studere</i>	81
<i>spaciari</i>	396	<i>studium</i> 22. 80. &	524
<i>spacium</i> 364. &	396	<i>studium dare, collocare,</i>	
<i>spectare</i>	228	<i>&c.</i>	81
<i>sperare</i>	72	<i>studium reconciliare, re-</i>	
<i>spes</i>	70	<i>stinguere &c.</i>	23
<i>spem dare, habere etc.</i>	70	<i>studio deditus</i>	525
<i>in spe esse</i>	70	<i>studiosus</i> 25. &	526
<i>splendor</i>	135	<i>studiosè</i>	527
<i>spoliare</i> 651. &	652	<i>suapte</i>	349
<i>spoliatio</i>	652	<i>suadere</i>	327
<i>spolia</i>	652	<i>suasio</i>	327
<i>sponte</i>	349	<i>suasor</i>	327
<i>stare</i> 224. &	595	<i>suasu</i>	318
<i>stare animis</i>	596	<i>suaue</i>	102
<i>statores</i>	390	<i>subducere summam</i>	30
<i>statuere</i>	308	<i>subleuare</i> 481. &	678
<i>status</i> 386. &	597	<i>subscribere</i>	232
<i>statutum</i>	309	<i>subscriptio</i>	232
<i>stomachari</i>	164	<i>subscriptor</i>	232
<i>stomachus</i>	164	<i>subsellia</i>	262
<i>stimulare</i>	334	<i>subsistere</i>	486
<i>stimulator</i>	334	<i>subsidium</i>	41

INDEX

<i>Subsidium parare, com-</i>		<i>supplicium</i>	201
<i>parare &c.</i>	41	<i>supplicium sumere, su-</i>	
<i>subsistere</i>	487	<i>bire &c.</i>	202
<i>subterfugere</i>	357	<i>surripere</i>	645
<i>subtrahere</i>	646	<i>suspectus</i>	283
<i>subuenire</i>	37	<i>suspiro</i>	278
<i>succurrere</i>	37. & 612	<i>suspicionem increpare,</i>	
<i>suffragari</i>	229	<i>esse &c.</i>	279
<i>suffragia</i>	114	<i>suspiciosus</i>	282
<i>suffragatio</i>	115	<i>suspitiosè</i>	282
<i>summa</i>	701	<i>sustentare</i>	684
<i>summa excurrent</i>	30	<i>sustinere</i>	38
<i>summus</i>	730		
<i>sumum</i>	730		
<i>superesse</i>	588		
<i>superfluere</i>	719		
<i>superior</i>	148		
<i>superfudere</i>	513		
<i>superstes</i>	588		
<i>suppeditare</i>	716		
<i>suppeditatio</i>	716		
<i>suppetere</i>	716		
<i>suppetiæ</i>	41		
<i>suppetias ferre, uenire</i>			
<i>&c.</i>	41		

T

<i>Tabellarius</i>	52
<i>Tabula</i>	32
<i>tabulæ domesticæ</i>	32
<i>taberna</i>	492
<i>taberna uinaria, olearia</i>	
<i>&c.</i>	492
<i>tabernarius</i>	492
<i>tabernaculum</i>	491
<i>tacere</i>	67
<i>taciturnitas</i>	67
<i>tacitum ferre</i>	67
<i>tacitus</i>	67

Tacere

I N D E X.

tædere	740	tempore	361
tametsi	742	in tempore	361
tandiu	374	tendere	396
tangere §6.87.163.413		tenebræ	383
tantopere	724	tenebricosus	383
tantum abest	421	tenere	481
tapetes	742	pag.	546
tardare	482	tentare	162
tarditas	518	tenuis	663
tardus	518	tenuitas	663
tardè	518	tenuiter	663
tegere	37	tergum	445
temerè	544	terga uertere	445
tempestas 365. & 629		terræ filius	138
tempestiuus	365	terram desiderare	425
tempestiuè	366	testari 478. & 479	
tempestiuitas	365	testificatio	479
tempus	358	testatus	479
tempus mutuū à literis 50		testatum	63
tempus Vespertinum ante lucanum, uel matutinum	359	testimonium	479
per tempus	361	testimonium dicere, habere	
temporis usura	359	re &c.	480
tempori seruire	363	testis	475
		testem habere, adhibere	
		&c.	477
		tingere	

I N D E X.

<i>tingere</i> translàtè	528	<i>tristitia</i>	96
<i>titubare</i>	197	<i>triumphare</i>	99
<i>titubanter</i>	197	<i>trudere</i>	660
<i>toreumata</i>	312	<i>tueri</i>	37
<i>tollere</i>	650	<i>turpare</i>	176
<i>tormentum</i>	205	<i>turpificare</i>	176
<i>tornata opera</i>	312	<i>turpitude</i>	176
<i>torquere</i>	88	<i>turpis</i>	176
<i>tradere</i>	537. & 585	<i>tutari</i>	37
<i>traducere</i>	355	<i>tutator</i>	39
<i>tranquillare</i>	509	<i>tuum est</i>	118
<i>tranquillitas</i>	509	V	
<i>tranquillus</i>	508	<i>V Acare</i>	509
<i>tranquillè</i>	509	<i>uacatio</i>	509
<i>transcurrere</i>	435	<i>uacillare</i>	197
<i>transfugere</i>	441	<i>uacuitas ab angoribus</i>	89
<i>transfuga</i>	442	<i>uacuuus</i>	510
<i>transgredi</i>	401	<i>uacuitas</i>	510
<i>transgressio</i>	401	<i>uadere</i>	392
<i>transilire</i>	67	<i>uagari</i>	438
<i>transire</i>	66. & 358	<i>uagus</i>	438
<i>tribuere</i>	345	<i>ualere</i>	129
<i>tribunal</i>	263	<i>ualeant</i>	130
<i>triduum</i>	365	<i>uanescere</i>	593
<i>triennium</i>	386	<i>uappa</i>	440
		<i>uastare</i>	

INDEX.

uastare	655	uestperi	381
uastatio	656	uestpertinus	281
uastitas	655	uestigium	364. & 579
uastus	656	uetare	248
uastè	656	ueteranus	589
uaticinari	289	ueternus	521
uaticinatio	289	ueterosus	521
uber	719	uetulus	589
ubera	719	uctustas	589
ubertas	719	uctus	589
uberius	719	uctustus	589
uberrimè	719	uexare & uexari	636
uelim existimes	338	uexatio	636
uenire	411	uexator	636
uenire in mentem	612	uia	388
uentitare	453	uia pro ratione	389
uerba facere	457	uiator	389
uersari	491	uiaticum	390
uersari ante oculos	614	uicinales uiæ	388
uersura	33	uidere	489. & 454
uersuram soluere	33	uideri	221
uertere solum	446	uidere oculis	289
uestper	381	uigere	141
uestpera	381	uigilantia	84
uestperum	381	uigilare	84
		uigilia	

I N D E X.

uigilia	84	uitiofitas	189
uincula	206	uitiosus	189
uindex	683	uituperare	173
uindicare	682	uituperabilis	174
uindicie	683	uituperatio	173
uindiciarum lis	683	uituperator	174
uindicatio	683	uiuere	242
uindicta	683	uiuus & præfens	417
uinum fugiens	440	uiuus,uidensq;	414
uinum acidum & mucu-		ulcisci	684
dum	440	ultor	684
uiolare	162	ultro	349
uirtus	550	de tuis unus	17
uifere	452	uolumen	569
uifitare	453	uoluntas	11. & 313
uifum	517	uoluntatē conciliare,pro-	
uitare	356	fiteri &c.	11
uitatio	356	uoluntate	350
uitium	187. & 286	uoluntate fecunda	350
uitium obuenire	286	uoluntarius	350
effe uitio	186	uolutare	549
uitio uertere	188	uox	618
ponere in uitio	186	urgere	334
dare uitio	186	uſitatum	549
à uitijſ abſtinere	189	uſus	15. 548. & 734
		uſui	

INDEX.

usui esse	734	utilitas	526
usuamittere	734	utiliter	1
usucapere	734	uulgare	51
ususfructus	734	uulgaris	574
usucapio	734	uulgariter	574
usurpare	735	uulgu8	575
usurpatio	735	in uulgu8	575
uti	6. & 733	uulgò	574.
utilis	706	uulnu8	627

FINIS.

BASILEAE APVD BARTHOL-
MAEVM VVESTHEMERVM
ET RVPERTVM VVIN-
TER. ANNO
M. D. XL.

